

༄།།བོད་ཀྱི་ནང་བསྟན་དཔེ་ཚོགས་ལྟེ་གནས་།།

Tibetan Buddhist Resource Center

Text Scan Input Form - Title Page

Work:	W8LS77287	ImageGroup:	I8LS77292
LCCN:	n/a	ISBN:	n/a

Title:	<p>ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་ལུ་བཞི་པའི་དཀའ་གནས་ལ་དྲོགས་པར་དཔྱོད་པ་གཞན་དོན་ལུ་བཟྱེད་</p> <p>བྱང། དེབ་ཕྱེང་དང་པོ་དང་གཉིས་པ།</p> <p>tshad ma rnam 'grel gyi le'u bzhi pa'i dka' gnas la dwogs par dpyod pa gzhan don le'ui brjed byang / deb phreng dang po dang gnyis pa/</p>
Author:	<p>བསོད་ནམས་ཚཱ་གྲགས།</p> <p>bsod nams chos grags/</p>
Descriptor:	Digital images of the text are made available through the kind support of Great Enlightenment Buddhist Institute Society (GEBIS) in Canada
Original Publication:	n/a;n/a
Place:	Delhi
Publisher:	Geshe Sonam Chodrak
Date:	2013
Volume:	2
Total Volumes:	2
TBRC Pages:	2
Introductory Pages:	n/a
Text Pages:	n/a
Scanning Information:	Scanned at Tibetan Buddhist Resource Center, 1430 Massachusetts Ave, 5th Floor Cambridge, MA 02138.

༡༡། །ཆོད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་ལེན་བཞི་པའི་
དཀར་གནས་ལ་དྲོགས་པར་དཔྱོད་པ་
གཞན་དོན་ལེན་པའི་བརྗེད་བྱང་ཞེས་
བྱ་བ་བཞུགས་སོ། །

དགེ་བཤེས་བསོད་ནམས་ཆོས་གྲགས་ཀྱིས་བཅུམས།
དེབ་སྒྲིང་། རྒྱ་གཞིས་པ། ་།

ནཱ་འགྲེལ་ལེའུ་བཞི་བ་གཞན་དོན་ལེའུའི་བརྗེད་བྱང་།

སེར་བྱེས་ལྷན་མ་ལྷ་རམས་དགེ་བཤེས་བསོད་ནམས་ཚས་གྲགས།

དེབ་ཐེང་། གཉིས་བ།

བར་ཐེངས། དང་པོ།

བར་བསྐྱུན་ལོ། ༡༠༡༣

བར་གྲངས། ༥༠༠

བར་བསྐྱུན་ཞུ་ཡུལ། རྒྱལ་ས་ལྷི་ཡི་གསར་བ།

ཕྱོད་མེད།

དེ་ཡང་རི་རྒྱུད་དུ། རྒྱལ་བ་མི་པམ་མགོན་པོས། རིག་པའི་གནས་ལྔ་
 དག་ལ་བཅོམ་པར་མ་བྱས་ན། །འཕགས་མཆོག་གིས་ཀྱང་ཐམས་ཅད་
 མཐུན་ཉིད་མི་འགྱུར་བས། །དེ་ལྟ་བུས་ན་གཞན་དག་ཆར་གཙོད་རྗེས་
 འཛིན་དང་། །བདག་ཉིད་ཀྱན་ཤེས་བྱ་བྱིར་དེ་ལ་དེ་བཅོམ་བྱ། །ཞེས་
 རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་གོ་འཕང་འཕྲོལ་པ་ལ་རིག་པའི་གནས་
 ལྔ་ཀ་ལ་བཅོམ་པར་བྱ་དགོས་པར་གསུངས་པ་མ་ཟད། ཕྱོད་འཕགས་
 པའི་ཡུལ་དུ་སྤྱི་ནང་གི་མཁས་པའི་དབང་པོ་བརྗེ་ཏེ་རྣམས་ཀྱང་རིགས་
 པའི་གཞུང་ལུགས་ལ་གདེང་འཛིན་ཆེན་པོའི་སྒྲོ་ནས་གཉིན་འཁོར་
 ཁོངས་སྒྱུད་དང་། རང་གི་བྱ་བ་མཐུལ། ཐ་ན་སོ་སོའི་ཆེ་སྒྲོག་ཀྱང་རིགས་
 ལམ་གྱི་རྒྱན་དུ་འཛིན་པ་སོགས་ཆད་མ་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་ལ་
 དགའ་ཞེན་དང་གདེང་འཛིན་ཡིད་ཆེས་སོགས་གཞན་དང་མི་འབྲེལ་
 མཛད་པ་ནི་ཀུན་གྱིས་མཐུན་གསལ་བཞིན་དང་། ཆོས་ལུགས་གང་
 ཞིག །ཆོས་ལུགས་ཀྱི་དོན་སྤྱིང་དང་ལྡན་པ་ཡང་རིགས་པའི་གཞུང་
 ལུགས་ཀྱི་སྒྲོག་དང་བྲལ་ཆོ། ཆེ་སྒྲོག་དང་བྲལ་བའི་ལེམ་གཟུགས་
 བཞིན་དུ། འཛིན་ཉེན་འདིར་ཡུན་རིང་དུ་གནས་མི་བྱུང་བ་ཡིན།

ཁྱད་པར་དུ་ཆོན་རིག་དང་བསམ་པའི་དཔལ་ཡོན་ཆེས་ཆེར་
 དར་བའི་དུས་རབས་ཉེར་གཅིག་པའི་མཆོམས་འདིར་རིགས་པའི་
 གཞུང་ལུགས་དང་བྲལ་བའི་ལྷ་སྐྱུང་ལྷ་བྱའི་ཆོས་དང་སྤྱིད་ཀྱི་བྱ་བ་

ཐམས་ཅད་ལ་ཡིད་ཆེས་གདེང་འཛོག་མེད་པར་ཐམ་ཉེས་སུ་གྱུར་
 པའི་དུས་སྐབས་འདིར་དཔལ་ན་ལེ་ཆའི་བཅ་གྲུབ་ནམས་ཀྱིས་དེ་མ་
 མེད་པའི་རིགས་པའི་སྒྲོ་ནས་གཏན་ལ་བབ་པའི་འཛམ་བུ་སྤྱིར་གི་སྤྱི་
 རྒྱུ་ལྟ་བུ་རང་དེ་པོད་གངས་ཅན་པའི་ནང་བ་སངས་རྒྱས་པའི་མདོ་
 རྒྱགས་ཀྱི་ཆོས་རྒྱལ་བཟང་པོ་འདི། རྣམ་འགྲེལ་ལེའུ་གཉིས་བ་སོགས་
 སུ་གསལ་བ་བཞིན་དངོས་པོ་སྒྲོ་བས་ཤུགས་ཀྱི་རིགས་པའི་སྒྲོ་ནས་
 གཞན་ལ་གསལ་བཤད་བྱེད་མ་ཐུབ་ཆེ། དེ་མ་མེད་པའི་ཆོས་རྒྱལ་
 བཟང་པོ་དེ་འཛིག་ཉེན་གྱི་ཁམས་འདིར་འཕེལ་ཞིང་རྒྱས་བ་དང་། དུན་
 རིང་དུ་བཞུགས་པའི་གསོན་གནས་མི་ཐུབ་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ལ། རྣམ་དེའི་
 སྤྱིར་ཡལོང་ས་མཆོག་གིས་ཀྱང་དུས་དང་རྣམ་བ་ཀྱན་ཏུ་བཀའ་སྒྲོབ་
 གསུང་བཤད་ཟབ་རྒྱས་སུ་བྱི་ཐེངས་མང་བསྐྱེད་པའི་བཀའ་དྲིན་ལ་
 བརྟེན་ནས། དེང་རྒྱལ་ཁབ་བྱི་ནང་མང་པོ་དང་བྱུང་པར་དུ་གཞིས་བྱེས་
 གཉིས་སུ་བཞུགས་པའི་མདོ་དབུས་ཁམས་གསུམ་གྱི་དགོན་སྡེ་པལ་
 ཆེ་བར་གཞུང་ཆེན་མོ་སྤྱི་དང་བྱུང་པར་དུ་ཆད་མ་རིགས་པའི་གཞུང་
 ལུགས་ལ་སྒྲོབ་གཉེར་གསར་འཛུགས་གནང་ཞིང་། དེ་བཞིན་སྒྲོབ་བྱ་
 ཁག་དང་། ཐ་ན་སྒྲོ་མོ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་ཉུགས་བསལ་བཅོ་སྤྱིར་གི་
 རིགས་ལམ་གྱི་སྒྲོབ་གཉེར་འཕེལ་ཞིང་རྒྱས་པའི་སྐབས་འདིར་གྲུས་
 པས་ཀྱང་ཆུ་མའི་བཀའ་སྒྲུབ་དང་སྤྱི་ཆོགས་ཞབས་ཁུ་ལྟ་བུའི་ལྷག་
 བསམ་བཅང་སྟེ་རྣམ་འགྲེལ་ལེའུ་ རྣམ་ཐོན་སུམ་ལེའུའི་སྟེ་མིག་ ། །
 གསུམ་བ་དང་བཞི་པའི་ རྣམ་ཐོན་དོན་ལེའུའི་བརྗེད་བྱང་། ། སྒྲོར་ལ་
 འགྲེལ་བཤད་དེ་བྱས་པ་ཡིན།

སྒྲིབ་ཆོད་མ་རྣམ་འགྲེལ་ལ་རྒྱ་པོད་གཉིས་སུ་དཀར་འགྲེལ་
 དང་། ཆེག་འགྲེལ། འོན་འགྲེལ། རྒྱས་འགྲེལ། བསྐྱུས་འགྲེལ། མཆན་
 འགྲེལ། སྒྲོམ་འགྲེལ་སོགས་འགྲེལ་བ་ལག་མི་ཐོགས་བ་ཞིག་བཞུགས་
 མོད། དེའི་སྒྲིབ་དུ་སྒྲུབ་གྱིས་ཀྱང་གཞུང་དོན་ལུང་གི་སྒྲོ་ནས་འགྲེལ་
 བའི་ལུང་འགྲེལ་ཞིག་བྱས་ན་ཆོད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འཆད་ཉན་སོགས་
 ལ་ལུན་སྐྱུམ་ཆོགས་པའི་ཡན་ལག་དུ་བསམས་ཏེ་བྲིས་བ་ཡིན་ལ། དེ་
 ཡང་སྐབས་བདེ་བར་བསམས་ནས་ཁུངས་སོ་སོའི་དཔེ་མིང་། ལུང་གི་
 ཕོག་གངས་དང་བཅས་བ་གསལ་བཀོད་བྱས་ཡོད་བ་མ་ཟད། ཚུམ་
 བ་པོ་དང་དབར་བསྐྱུན་ཁང་སོགས་ཀྱང་མཐུག་དུ་རོ་སྒྲོད་བྱས་ཡོད་
 ལ། སྒྲོན་དཔེ་གཞུགས་གྱི་ཕོག་གངས་བྲིས་བ་འགའ་ཞིག་བྲིས་དེབ་
 གཞུགས་གསར་ཆེད་སྐབས་སྐབས་བདེ་བར་བསམས་ནས་དེའི་ཕོག་
 གངས་ལ་བཅས་ཏེ་བཀོད་ཡོད།

གྲུས་བ་པོ་སྐྱུམ་ཅུ་ལྷག་གཞུང་ཆེན་མོ་ལ་སྒྲོབ་གཉེར་བྱས་
 བའི་རྒྱུད་རིམ་ཡོད་ཀྱང་གནས་སྐབས་སྒྲོབ་གཉེར་གྱི་བྲེལ་ཟེང་དང་
 ཚུམ་རིག་གི་ཉམས་སྒྲོང་ཞན་བས་ཆེག་དང་དོན་ལ་ནོར་འཁྲུལ་དང་
 འགལ་འཛོལ་མཆིས་ཆེ་མཁྱེན་ལྷན་རྣམས་ལ་བཟོད་གསོལ་དང་
 བཀའ་སྒྲོབ་ལམ་སྒྲོན་ཡོང་བའི་རེ་བ་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།

ལས་རིམ་འདིའི་ཁོད་དུ་སྐྱུན་བསོད་ནམས་དར་རྒྱས་དང་།
 སྐྱུན་དཔལ་འབྱོར་རབ་རྒྱས་གཉིས་ཀྱིས་ཞབས་ཞུ་ཆོད་མེད་གནང་བ་
 དང་། དགེ་སྒྲོང་བྱམས་བ་ཆོས་དབང་གིས་བར་ཅུ་གསར་འཐུག་དང་།
 དཔེ་དཔ་སྒྲིག་སྒྲུར། རྒྱ་གྲི་ཞུ་དག་སོགས་རོགས་འདེགས་ལུགས་ཆེན་

གནང་བ་དང་། དགེ་སློང་བསོད་ནམས་ཐུབ་བསྟན་དང་། སྟན་བསྟན་
 བ་འཕེལ་རྒྱས། སྟན་ཡེ་ཤེས་དགའ་བ། ཨ་ཅག་བསྟན་འཛིན་དཔའ་མོ།
 ཆ་མོ་མཁུན་བཅེ་སྟོལ་མ། ཆ་མོ་དབྱངས་སྒྲིད་སྟོལ་མ། ཆ་བོ་བསྟན་
 འཛིན་དག་འདུལ། ཆ་བོ་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་མཚོ་བཅས་ནང་མི་རྣམས་དང་།
 གཞན་ཡང་སྟོན་བདག་གཉོང་པོད་ཅན་རྣམ་པས་དཔེ་བསྟན་གྱི་རོགས་
 དངུལ་གནང་བ་བཅས་ཁོང་རྣམས་ལ་སྤྱང་ཐག་པ་ནས་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུ་
 རྒྱུ་ཡིན།

མདོར་ན་དགེ་ཅ་འདིའི་མཚོན་པའི་བདག་དང་གཞན་གྱི་རྣམ་
 དཀར་གྱི་ཕྱང་པོ་ནི་སྟོད་མཆིས་པའི་མཐུ་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱལ་བསྟན་
 དར་ཁིང་འགྲོ་ཀུན་བདེ་བ་དང་། ཡགོང་ས་མཚོག་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་
 འབྲེལ་དངོས་ཐོབ་གྱི་དཔལ་ལྷན་གྱི་ཐམས་པ་རྣམས་སྐྱེ་ཆེ་བརྟན་ཅིང་
 མཐོང་འཁྲིན་རྒྱས་པ་དང་། ཆེ་འདས་པ་ཆེ་རིང་དབང་པོ་དང་། ཨ་
 མ་སྐལ་ལྷ། ཨ་སྐལ་ལྷ། ཨ་སྐལ་ལྷ། ཨ་སྐལ་ལྷ། ཨ་སྐལ་ལྷ། ཨ་སྐལ་ལྷ།
 བརྟན། ཨ་སྐལ་ལྷ། ཨ་སྐལ་ལྷ། ཨ་སྐལ་ལྷ། ཨ་སྐལ་ལྷ། ཨ་སྐལ་ལྷ།
 ཐུལ་བའི་དཔའ་པོ་དཔའ་མོ་བཅས་སེམས་ཅན་ཆེ་ལས་འདས་ཆད་གྱི་
 སྒྲིབ་གཉིས་བྱང་ཆོགས་གཉིས་ཆོགས་ཏེ་སྤྱར་དུ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་
 མཁུན་པའི་ས་ཐོབ་པའི་བསྟོ་སྟོན་དང་བཅས།

མེར་བྲེས་དགེ་བཤེས་བསོད་ནམས་ཆོས་གྲགས་གྱིས་

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༡༣ ལྷ་ ༡ ཆོས་བཟང་ལ་གྲིས་པ་དགེའོ། །

༡༡། རྣམ་འགྲེལ་ལེའུ་བཞི་བའི་དཀར་གནས་ལ་དོགས་དཔྱད་
གཞན་དོན་ལེའུ་བཞི་བཞེད་བྱང་གི་དཀར་ཆག །

ཨང་།

གཞུང་མཆན།

ཤོག་གངས།

རྫོང་བྱེད་སྐྱབ་ངག་གི་རྣམ་བཞག་བཤད་བ།
༡༽ སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་བཤད་བ།

༡༽	མཆོད་བཞེད།	༡
༢༽	སྐྱབ་ངག་ལས་འཕྲོས་བའི་འབེལ་གཏམ།	༢
༣༽	རྣམ་དཔག་གཉིས་ཀྱི་གོ་རིམ།	༣
༤༽	སྐྱབ་ངག་དང་སྐྱན་འབྱེན་གཉིས་ཀྱི་བྱེད་ལས་ཀྱི་
ཁྱད་པར།	༤
༥༽	སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་སྒྲོལ།	༡༦
༦༽	གཞན་དོན་སྐྱབ་ངག་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་དགོས་པ་
བཤད་བ།	༡༩
༧༽	ཆོས་མཐུན་སྦྱོར་དང་མི་མཐུན་སྦྱོར་གྱི་སྐྱབ་ངག་
གི་སྒྲོལ།	༢༡
༨༽	རང་དོན་སྐབས་ཀྱི་སྐྱབ་ངག་ཡོད་མེད་དབྱེད་བ།	༢༣

༩༽	སྐབ་ངག་ཡང་དག་གི་དབྱེ་ཚུལ་གྱི་སྐབས།.....	༩༩
༡༠༽	སྐབ་ངག་འགོད་ཚུལ་གྱི་སྐོར།.....	༣༡
༡༡༽	སྐབ་ངག་འགོད་ལུལ་གྱི་གང་ཟག་ངོས་བཟུང་བ།.....	༤༩
༡༢༽	སྐབ་ངག་འགོད་དུས་ངོས་བཟུང་བ།.....	༤༩
༡༣༽	གོལ་བ་གཅིག་ལ་སྐབ་ངག་གཉིས་ཀ་འགོད་ དགོས་མིན་ལ་དབྱད་བ།.....	༥༡
༡༤༽	སྐབ་ངག་གཉིས་སོ་སོར་འགོད་ལུལ་གྱི་གང་ཟག་ ངོས་བཟུང་བ།.....	༥༦
༡༥༽	སྐབ་ངག་ལ་རྗེས་དཔག་ཞེས་བཏགས་པའི་ཆོས་ གསུམ་ངོས་བཟུང་བ།.....	༥༧
༡༦༽	སྐབ་ངག་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་སོ་སོའི་སྐབ་བཤད་ཚུལ།.....	༦༠
༡༧༽	སྐབ་ངག་བཤད་པའི་སྐབས་དང་འགོད་སྐབས་གྱི་ ཁྱད་པར།.....	༦༣
༡༨༽	སྐབ་ངག་ཡན་ལག་གཉིས་སྒྲན་ནས་སྒྲ་སྒྲན་གྱི་དཔེ་ དང་ཡན་ལག་གཉིས་དང་སྒྲ་ཡི་ངོས་འཛིན་ཚུལ།.....	༦༥
༡༩༽	སྐབ་ངག་དང་གཏན་ཆོག་ལ་བཀོད་པའི་གོ་རིམ་ ཡོད་མེད།.....	༦༩
༢༠༽	སྐབ་ངག་དང་གཏན་ཆོག་ལ་གསལ་བ་ཡིན་མིན་ གྱི་སྐོར།.....	༧༠
༢༡༽	སྐབ་ངག་གི་བསྐྱར་བྱའི་ཚུལ་གསུམ་ངོས་བཟུང་བ།.....	༧༤
༢༢༽	སྐབ་ངག་གི་བསྐྱར་བྱའི་ཚུལ་གསུམ་གྱི་མཆོད་	

གཞི་ངོས་བཟུང་བ། 19

3) ལྷུབ་ངག་ལྷར་ལྷང་གི་མཆན་ཉིད་དང་དབྱེ་བ་སོགས། 13

གཉིས་པ། བཟོད་བྱ་བ་ལྷུབ་བྱའི་རྣམ་བཞག་བཤད་བ།
 1) བ་ལྷུབ་བྱ་ཡང་དག་བཤད་བ།

1) བ་ལྷུབ་བྱ་ལས་འཕྲོས་པའི་འབེལ་གཏམ། 11

2) ངོ་བོ་དོན་སོགས་ཆོས་ལྱའི་རྣམ་བཅད་ཡོངས་
 གཅོད་ཀྱི་དགོས་བ་བཤད་བ། 12

3) མདོར་བསྟན་དང་རྒྱས་བཤད་ཀྱི་གཞུང་ངོས་
 བཟུང་བ། 100

4) གཞན་དོན་བ་ལྷུབ་བྱ་ཡང་དག་གི་མཆན་ཉིད་ངོས་
 བཟུང་བ་ལས་ཀྱན་བཏུས་ལས་གསུངས་ཚུལ། 113

5) གཞན་དོན་བ་ལྷུབ་བྱ་ཡང་དག་གི་མཆན་ཉིད་ངོས་
 བཟུང་བ་ལས་རིགས་སྒོ་ལས་གསུངས་ཚུལ། 114

6) བ་ལྷུབ་བྱ་ཡང་དག་གི་མཆན་ཉིད་བཤད་བ། 116

7) བ་ལྷུབ་བྱའི་དབྱེ་ཚུལ་དང་དེའི་མཆན་ཉིད་བཅས་
 ཀྱི་སྐབས། 117

1) ལྷུ་མི་རྟག་ཆོད་མས་བྱུ་ན་བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་
 བར་སྐྱབ་པའི་བ་ལྷུབ་བྱ་བྱུ་དགོས་མིན་གྱི་སྐོར། 118

- ༩༽ སྤྲུམ་རྒྱུ་སྤྲུམ་གྱི་བསྐྱུབ་བྱའི་མཆོན་གཞི་དབྱེ་བ་
བཅས་གྱི་ངོས་འཛིན། ༡༣༩
- ༡༠༽ རྩོགས་ཆེག་སྤྲུམ་ངག་གི་ཡན་ལག་ཡིན་པའི་སྤྲུམ་
བྱེད་དང་དེ་རང་ལུགས་གྱིས་འགོག་ཚུལ། ༡༤༥
- ༡༡༽ སྤྲུམ་ངག་ཡན་ལག་གཅིག་ལྡན་དང་གཉིས་ལྡན་
དང་ལྡན་གྱི་འདོད་ཚུལ། ༡༥༩
- ༡༢༽ རང་གི་མཐོང་ཞེས་པའི་སྐབས་གྱི་གངས་ཅན་གྱི་
ལོག་རྟོག་གི་སྦྱར་བའི་སྐྱོར་བཤད་བ། ༡༦༠
- ༡༣༽ གངས་ཅན་པའི་ཐོལ་སྦྱར་གྱི་རིགས་པ་འགོད་ཚུལ། ༡༦༤
- ༡༤༽ གངས་ཅན་གྱི་རིགས་པ་དེ་འགོག་ཚུལ། ༡༦༤
- ༡༥༽ རྒྱུ་མཆོན་གྱི་གཉིས་བཅས་གྱི་སྦྱར་བ་འགོད་ཚུལ། ༡༦༧
- ༡༦༽ གཉིས་བཅས་གྱི་སྦྱར་བ་དེ་འགོག་ཚུལ། ༡༦༨
- ༡༧༽ འགལ་རྒྱུ་སྤྲུམ་བཞིའི་ངོས་འཛིན་ཚུལ། ༡༧༡
- ༡༨༽ རྒྱུ་སྤྲུམ་དཔེ་རྩོགས་གསུམ་གྱི་སྦྱོར་ཡོན་ངོས་འཛིན། ༡༨༣
- ༡༩༽ དེ་འདྲའི་སྦྱོར་ཡོན་གསུམ་མཆོན་འགལ་བ་ཡིན་
མིན། ༡༨༩
- ༢༠༽ རྒྱུ་སྤྲུམ་སྦྱོར་དང་སྦྱོར་ཅན་ཡོད་མེད་གྱི་སྐྱོར། ༡༩༦
- ༢༡༽ རྒྱུ་སྤྲུམ་དཔེ་རྩོགས་གསུམ་ཡང་དག་དང་ལྟར་སྤྲུམ་
བཅས་གྱི་ངོས་འཛིན། ༡༩༩
- ༢༢༽ དངོས་མིང་དང་བརྒྱུ་སྤྲུམ་མིང་སོགས་གྱི་ཁྱད་པར། ༢༠༡
- ༢༣༽ སེལ་བྱེད་ཆོད་མའི་སྐྱོར། ༢༠༡

༡༩༽	རང་ཆོག་དང་ལུང་ཆོག་བཅས་ཀྱི་སྒྲིབ།.....	༡༥༦
༡༥༽	དེ་གཉིས་འགལ་བ་ཡིན་མིན་གྱི་སྒྲིབ།.....	༡༦༥
༡༦༽	དེ་ལ་ཁས་སྒྲུངས་འབྲས་རྟགས་དང་། །འགྲོ་ལ་ གྲགས་པ་རང་བཞིན་རྟགས། །ཞེས་བའི་རྟགས་ ངོས་འཛིན་ཚུལ།.....	༡༦༧
༡༧༽	ལུང་གཞི་དབྱེད་དང་གོགས་བྱེད་གང་ཡིན་དཔྱད་པ།	༡༧༣
༡༨༽	གང་ལ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་ཟེར། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་ལུང་ འགྲེལ་ཚུལ།.....	༡༨༩
༡༩༽	ཡིད་ཆེས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ངོས་འཛིན་ཚུལ།.....	༡༩༧
༢༠༽	དེ་ལ་ཁས་སྒྲུངས་འབྲས་རྟགས་ཏེ། །ཞེས་བའི་ རྟགས་གང་འདྲ་བཀོད་མིན།.....	༡༩༧
༢༡༽	གཙོ་བོའི་དོན་ལ་མི་བསྐྱེད་ཟེར། །གཞན་ལ་རྗེས་སུ་ དཔག་བ་ཡིན་ཞེས་བའི་རྟགས་ངོས་བཟུང་ཚུལ།.....	༢༠༩
༢༢༽	དཔྱད་གསུམ་དག་ཚུལ་གྱི་སྒྲིབ།.....	༢༠༥
༢༣༽	ཁིན་སྒྲིབ་ཁོ་ན་སྒྲིབ་བའི་ལུང་ཡོད་མེད་ཀྱི་སྒྲིབ།.....	༢༡༡
༢༤༽	བཀའ་ལ་དཔྱད་གསུམ་དག་པས་བྱུང་མ་བྱུང་གི་ སྒྲིབ།.....	༢༡༩
༢༥༽	གཞལ་བྱ་ཁིན་སྒྲིབ་ངོས་འཛིན་ཚུལ།.....	༢༡༥
༢༦༽	དངོས་རྟགས་དང་གྲགས་རྟགས་འགལ་མི་འགལ་ དཔྱད་པ།.....	༢༢༡
༢༧༽	གྲགས་རྟགས་ལ་འབྲས་རང་མ་དམིགས་བའི་	

	རྟགས་གསུམ་ཡོད་མེད་ཀྱི་སྐོར།	338
311	གྲགས་རྟགས་ཀྱི་མཚན་གཞི་མིང་དོན་ཚུལ་གྲུབ་ ཚུལ་བཅས་ཀྱི་སྐོར།	339
312	གཞི་མ་གྲུབ་ཚུལ་ཅན་དུ་བརྒྱུང་བའི་རྟགས་ཡང་ དག་ཡོད་མེད་ཀྱི་སྐོར།	341
313	རང་རྟེན་ལའོ་ཞེས་བའི་ཡོངས་གཙོ་དགོས་པ་ ངོས་བརྒྱུང་བ།	342
314	རང་རྟེན་ལའོ་ཞེས་བའི་རྣམ་བཅད་ཀྱི་དགོས་པ་ ངོས་བརྒྱུང་བ།	343
315	གཅིག་དུ་བྲལ་ཀྱི་རྟགས་དེ་དོན་དང་ཐ་སྙད་སྒྲུབ་ དང་བྲུབ་བྱེད་དང་རང་བཞིན་མ་དམིགས་གང་ ཡིན་དུས་ཀྱི་སྐོར།	344
316	གཞི་མ་གྲུབ་ཚུལ་ཅན་དུ་བརྒྱུང་བ་དེ་དག་གི་སྒྲུབ་ ཀྱི་རྟགས་གང་གི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་མིན།	345

41 དམ་བཅའ་ལྟར་སྤང་གི་རྣམ་བཞག་བཤད་པ།

11	དམ་བཅའ་ལྟར་སྤང་གི་དབྱེ་བ་ཇི་ཡོད་ཀྱི་སྐོར།	346
21	ལྟར་སྤང་བཞི་ཀའི་གཞི་མ་ཐུན་འཛིན་ཚུལ།	347
31	གཞན་ཀྱི་དམ་བཅའ་ལྟར་སྤང་གི་མཚན་ཉིད་དང་ དེ་འགོག་ཚུལ།	348

- ༤༽ རིགས་པ་ཅན་པའི་བསྐྱབ་བྱའི་མཆན་གཞི་ལ་
བརྟགས་ལ་དགག་པ། ༣༩༦
- ༥༽ རེས་བཟུང་སྐྱུར་ས་ལ་བརྟགས་ལ་དགག་པ། ༣༩༩
- ༥༽ སྒོ་བ་དཔོན་ཡབ་སྐུ་ས་ཀྱིས་དམ་བཅའ་ལྟར་སྐྱང་
བཞི་འགོག་ཚུལ། ༣༩༠
- ༦༽ དེའི་སྐབས་ཀྱི་གྲུབ་མཐའ་བཞིའི་ངོས་འཛིན། ༣༩༣

གསུམ་པ། རྩོགས་ཆོས་ཅན་གྱི་གཏན་ཆིགས་ཀྱི་ནམ་བཞག་
བཤད་པ།

- ༡༽ རྩོགས་ཆོས་འཁོར་ལོའི་རེབ་མིག ། ༣༩༧
- ༢༽ ནམ་གཅོད་ཀྱི་སྐྱ་གསུམ་གྱི་བྱང་པར་བཤད་པ། ༣༩༩
- ༣༽ རྩོགས་ཆོས་ཅན་གྱི་གཏན་ཆིགས་ཁོ་ན་བཀོད་པའི་
རྒྱ་མཆན། ༤༠༡
- ༤༽ རྩོགས་ཆོས་ཅན་གྱི་གཏན་ཆིགས་དགུ་མོ་མོའི་
དགོས་པ་བཤད་པ། ༤༠༣
- ༥༽ འབྲས་རྟགས་ལ་ཚུལ་བྱུང་གི་དཔེར་སྒྲོས་པའི་
དགོས་པ། ༤༠༥
- ༦༽ རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ལ་བྱས་པ་སྒྲོས་པའི་དགོས་པ། ༤༠༧
- ༧༽ གཉིས་ཀ་སྒྲོས་པའི་དགོས་པ། ༤༠༩
- ༨༽ སྒོག་ལྟན་སྒོག་པ་ཅན་དུ་མི་འཐད་པའི་སྐབས་

	འབྲེལ་བ་ལ་བརྟགས་ལ་དགག་ཚུལ།	༤༣༩
༩༽	མི་མཐུན་སྟོགས་ལ་བརྟགས་ལ་དགག་བ།	༤༤༡
༡༠༽	སྟོག་སྟོགས་སྟོག་ཁུབ་མ་གྲུབ་པ་དེ་དང་མཉན་བྱ་ མཚུངས་བར་བསྐྱབ་ཚུལ།	༤༤༢
༡༡༽	རྒྱ་མ་དམིགས་པ་དང་ཁུབ་བྱེད་མ་དམིགས་པའི་ དཔེ་དངོས་སུ་མི་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཚན།	༤༤༤
༡༢༽	རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་དཔེ་མཚོན་དངོས་སུ་ མི་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཚན།	༤༤༦
༡༣༽	སྟོས་མེད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱི་མཚུག་སྤྱད་མཛད་པའི་ དགོས་བ།	༤༥༡
༡༤༽	ཕྱག་རྒྱ་བཞིའི་ལོ་རིམ་དོས་འཛིན་ཚུལ།	༤༥༣
༡༥༽	ཕྱག་རྒྱ་བཞི་རྟགས་པའི་སྒོ་ཡི་སྐྱེ་རིམ་གྱི་སྒོར།	༤༥༤
༡༦༽	ཕྱག་རྒྱ་བཞི་ལམ་གཙོ་གསུམ་དང་སྦྱར་ཚུལ།	༤༥༥
༡༧༽	ཕྱག་རྒྱ་བཞི་རྣམ་ཐར་སྒོ་གསུམ་དང་སྦྱར་ཚུལ།	༤༥༦
༡༨༽	ཕྱག་རྒྱ་བཞི་བདེན་པ་བཞི་ལ་སྦྱར་ཚུལ།	༤༥༧
༡༩༽	ཐར་འདོད་ཀྱི་སྒོ་མཚན་ཉིད་རྟོགས་པ་སྐྱེ་བ་ལ་ བདག་མེད་རྟོགས་དགོས་མིན་དབྱེད་བ།	༤༥༨

བཞི་བ། སྐྱབ་ངག་གི་ལམ་སྦྱང་སུན་འབྲིན་བཤད་བ།

༡༽	སྐྱབ་ངག་གི་ལམ་སྦྱང་སུན་འབྲིན་བཤད་བ།	༤༦༢
----	-------------------------------------	-----

༡༽	སྐབས་འདིར་སྤྱན་འབྲིན་བཤད་མ་བཤད་ལ་	
	དབྱེད་བ།	༥༡༡
༢༽	མཆུག་བྱང་།	༥༡༦
༣༽	ལྷང་འདྲེན་ལྷང་ས།	༥༡༩
༤༽	བར་བྱང་སྒྲོན་ཆོག་།	༥༢༩

༡༡། རྣམ་འགྲེལ་ལེའུ་བཞི་པའི་དོན་གནད་འགའ་ཞིག་རྒྱུ་དུ་
བཀོད་པ་གཞན་དོན་ལེའུ་བཞི་ད་བྱང་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། །

༡༢། །བདེན་གཉིས་གངས་རིའི་སྤོ་ལ་གནས་བཅས་ཤིང་། །མི་
འཛིགས་བདེན་བཞིའི་ཆོས་ཀྱི་གཡུ་རལ་གསེག་། །སྤྱབ་དང་སྤྱན་འབྱེན་
ང་རོས་ཆོལ་ངན་སྤང་། །ཕམ་མཛད་སྤྱབ་དབང་སྤྱོད་བའི་སེང་གེར་
འདུད། །དྲི་མེད་རིགས་བས་སྤྱབ་པའི་ཕྱགས་བཟང་མཆོག་། །ཆེས་
ཆེར་གསལ་མཛད་སྤྱོདས་སྤང་ཆོས་གྲགས་དང་། །ཡབ་སྲས་གསུམ་
སོགས་དངོས་དང་བརྒྱད་པ་ཡི། །འཕགས་ཐོད་པར་བྱུང་ཡོངས་ལ་
སྤྱིང་ནས་འདུད། །རིང་ནས་སྤྱགས་བསྐྱེད་རྟ་བདུན་གྱིས་བྱངས་ཏེ། །
འཛམ་གླིང་ན་རྒྱལ་གོ་ལའི་ཁྲོན་ཡངས་པོར། །ཞི་བདེའི་འཇུག་ཟེར་སྤོ་
བའི་ཉིན་མོའི་མགོན། །རྒྱལ་མཆོག་བསྐྱན་འཛིན་རྒྱ་མཆོར་སྤྱིང་ནས་
འདུད། །རབ་འབྱམས་རྒྱལ་བའི་མཛད་པའི་བྱར་བསྐྱམས་ཏེ། །ཚོད་
དུས་འགྲོ་ལ་ལམ་བཟང་མཆོན་པའི་མིག་། །བཀའ་དྲིན་འཁོར་མེད་
དངོས་བརྒྱད་ཡོངས་འཛིན་ནམས། །བྱང་རྒྱལ་བར་དུ་འབྱལ་མེད་རྗེས་
སུ་བྱངས། །གང་གི་མཆོན་ཅམ་འཛིན་པའི་སྤྱོད་པོ་ལ། །མཆོག་དང་སྤྱན་
མོང་དངོས་གྲུབ་མ་ལུས་པ། །བདེ་སྤྱོད་སྤོལ་མཛད་རྒྱལ་ཡུམ་སྤོལ་
མ་ལ། །བྱས་པས་འདུད་དོ་བཅེ་བས་བྱ་བཞིན་སྤྱོདས། །རྒྱ་མཆོའི་
འགྲམ་དུ་བ་ཆའི་ཁྲོན་པ་བཞིན། །འདི་གིས་པ་ལ་དགོས་པ་ཆེར་མེད་

ཀྱང་། །སློ་དམན་བདག་གི་ཡིད་ཀྱི་བརྟེན་བྱང་དང་། །སྐལ་མཉམ་
འགའ་ལའང་ཕན་རེའི་བསམ་བས་བྱིས། །ཆོག་དང་དོན་ལ་འཁྱུལ་བའི་
སློན་མཆིས་ཆོ། །གཟུར་གནས་མཁས་དབང་རྣམས་ཀྱི་སྦྱོར་སྒྲུབ་
འཆགས། །ལེགས་བའི་བསོད་ནམས་ཅུང་ཟད་མཆིས་གྱུར་ན། །སླེ་
འགྲོ་རྣམ་མཁུན་རྒྱལ་བ་འཕྲོ་བྱིར་བསྟོ། །གཞུང་དོན་དཀའ་གནས་
ཟུར་བཅད་གར་སྟེགས་སྟེང་། །སློན་སློན་མཁས་བའི་ལུང་རིགས་
རོལ་དབྱངས་བརྒྱས། །སློ་གསལ་མཛེས་ལྷན་ཆོགས་རྣམས་མགྲོན་
དུ་བསྟུས། །དོ་མཆར་རིགས་ལམ་དགའ་སློན་ཅི་ཡང་མཆིས། །

སྐབ་ངག་གི་འཕེལ་གཏང་།

དེ་ཡང་ཆོས་རྩེ་ས་བཅ་གིས། དེ་ལྟར་སྐབ་དང་སྦྱོར་འབྲེན་
གི། །རིགས་བའི་གཞུང་ལུགས་གང་གིས་ཤེས། །མཁས་བ་དེ་ནི་
རྟོགས་བ་ཡི། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་ནི་བསྟན་བ་འཛིན། །ཞེས་གསུངས་བ་
བཞིན། སྐབ་ངག་དང་སྦྱོར་འབྲེན་སོགས་ཀྱི་རིགས་བའི་གཞུང་ལུགས་
ལ་མཁས་བའི་སློ་ནས་རྒྱལ་བའི་བསྟན་བ་རིན་པོ་ཆེ་འཛིན་བ་དེ་ནི་
བསྟན་འཛིན་གྱི་གཙོ་བོར་གསུངས་བ་སྟུང་།

སྐབས་འདིར་གཞན་དོན་རྩེས་སུ་དབག་བ་འཆད་བ་ལ་བཞི།
རྟོག་བྱེད་སྐབ་ངག་གི་རྣམ་གཞག་བཤད་བ་དང་། བརྟེན་བྱ་བསྐབ་བྱའི་
རྣམ་གཞག་བཤད་བ་དང་། རྟོགས་ཆོས་ཅན་གྱི་གཏན་ཆོགས་ཀྱི་རྣམ་

གཞག་བཤད་པ་དང་། སྐྱབ་ངག་གི་ལམ་སྤྱོད་སྐྱོན་འབྱེན་བཤད་པ་
དང་བཞི།

དང་པོ་རྫོད་བྱེད་སྐྱབ་ངག་གི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་ལ་གཉིས།
སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་བཤད་པ་དང་། སྐྱབ་ངག་ལྟར་སྤྱོད་བཤད་པ་ལོ། །

དེ་ལ་ཐོག་མར་སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་གི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་
ལ། གཞུང་གང་ལས་འཕྲོས་ན། ཉིང་ངེ་འཛིན་རྒྱལ་པོའི་མདོ་ལས། དེ་
ལ་ལས་ཀྱི་རྒྱལ་བ་ཆར་གཙོད་པ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། ཆོས་རྣམས་
ཡང་དག་པ་རི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་སྟོན་པ་དང་། རྣམ་པར་གཞག་པར་བྱེད་
པ་དང་། ལྷན་ཀ་འཆོལ་བ་ཆར་གཙོད་པ་ལོ། ། ཞེས་པའི་མདོ་འདི་ལས་
འཕྲོས། མདོ་དེ་ཡི་དོན་བཤད་པ་ལ་ཆད་མ་ཀུན་བརྟམ་ལས། གཞན་
དོན་རྗེས་སྤྱད་པ་གི། །རང་གིས་མཐོང་དོན་རབ་གསལ་བྱེད། །
ཅེས་དང་། རྒྱས་པའི་བསྟན་བཅོས་ཆད་མ་རྣམས་འགྲེལ་ལས། གཞན་
ལ་བསྟན་པར་བྱ་ཉིད་བྱིར། །བདག་མཐོང་མིན་ཡང་གཞན་དག་
གིས། །མཐོང་བ་སྐྱབ་བྱེད་ཅེས་ཁ་ཅིག །དེ་སྤང་བྱིར་བདག་མཐོང་
བའི་ཆིག །ཅེས་སོགས་ཀྱི་མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་འདི་རྣམས་ལས་
འཕྲོས་སོ། །

ཇེས་དབག་གཉིས་ཀྱི་གོ་རིམ།

ཇེས་དབག་གཉིས་ཀྱི་གོ་རིམ་བཤད་པ་ལ། རྣམ་འགྲེལ་དུ་
 རང་དོན་ཇེས་དབག་སྟོན་དུ་གསུངས་ནས་གཞན་དོན་ཇེས་དབག་
 ཟུམ་སྤྲུལ་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཚན་གང་ཞེ་ན། གཞན་དོན་ཇེས་སྤྲུལ་དབག་པ་
 བློ། རང་གིས་མཐོང་དོན་རབ་གསལ་བྱེད་ཅེས་གསུངས་པ་བཞིན་སྟོན་
 དུ་རང་གིས་བསྟན་ཀྱི་དོན་དེ་མཐོང་བ་བྱས་ནས་དེའི་ཇེས་སྤྲུལ་གཞན་
 ལ་གསལ་བ་བྱེད་པའི་སློན་ནས་ཇེས་སྤྲུལ་འཛིན་དགོས་པ་ཡིན་པས་ལེའུ་
 གཉིས་ཀྱི་གོ་རིམ་ནི་དངོས་པོ་ལ་གནས་པའི་གོ་རིམ་སྟེ་རྒྱ་འབྲས་དོན་
 ཀྱི་རིམ་བས་ཡིན་ནོ། །རྣམ་བཤད་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ ༣༡༩ ལས།
 རང་དོན་ལེའུའི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོ་རྩལ་གསུམ་པའི་རྟགས་ཡིན་ལ། དེ་
 རྩོ་ཡུལ་དུ་སོང་བའི་དངོས་ཀྱི་འབྲས་བུ་རྟགས་ཅན་བསྐྱབ་བྱ་གོ་བར་
 བྱེད་པ་ཡིན་ལ། གཞན་དོན་ལེའུའི་གཏན་ལ་དབབ་བྱའི་གཙོ་བོ་སྐྱབ་
 ངག་ཡིན་ལ། དེ་རྩོ་ཡུལ་དུ་སོང་བའི་དངོས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ནི་རྩལ་གསུམ་
 ལ་གོ་བ་བསྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་ལེའུ་གཉིས་ནི། དངོས་པོ་
 ལ་གནས་པའི་གོ་རིམ་དེས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

སྐབ་ཏྲགས་ཐལ་གསུམ་གྱི་བྱེད་ལས་ཀྱི་བྱང་པར།

སྐབ་ཏྲགས་ཐལ་གསུམ་གྱི་བྱེད་ལས་ཀྱི་བྱང་པར་ནི། འོ་ན་
 ཐལ་འགྱུར་དང་སྐབ་ངག་གཏན་ཆིགས་ཡང་དག་གསུམ་ལ་བྱེད་ལས་
 མི་འབྲ་བའི་བྱང་པར་གང་ཡོད་ཅེ་ན། དེ་གསུམ་གྱི་བྱེད་ལས་ཀྱི་བྱང་
 པར་ནི། མཁས་བླུ་འུ་ཀེ་ཆེན་ ༩༡༧ ལས། དེ་ཡང་ཐལ་འགྱུར་དང་
 རང་རྒྱུད་གཉིས་བཤད་པ་ནི། བྱི་ཚོ་ལ་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་མཐའ་གཅིག་ཏུ་འཛིན་
 བའི་ལོ་ག་ཉི་ཤ་བརྒྱུ་ལ་འཛིན་ཕྱིར་དུ་ཐལ་འགྱུར་དང་། ཐེ་ཚོམ་བསལ་
 བས་བསྐྱབ་བྱ་ལ་ངེས་པ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་དུ་རང་རྒྱུད་གསུངས་པའམ།
 ཡང་ན་རང་རྒྱུད་ནི་བསྐྱབ་བྱ་བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར་ཡིན་ལ། ཐལ་འགྱུར་ནི་
 རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཕྱོག་ཁྱབ་བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ། །
 ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཕྱི་བདུན་ཡིད་ཀྱི་སྐབ་སེལ་ ༩༡༩ ལས། མདོར་ན་སྐབ་ངག་
 གི་བྱེད་ལས་ནི་ཚུལ་གསུམ་ཤེས་ཟིན་ཐོན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི་མ་ཤེས་
 པ་ཤེས་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པས། བྱང་གི་ཡན་ལག་ཀུས་པ་ནི། ཚུལ་
 གསུམ་དག་ལ་ཡང་དག་གནས། །དེ་ལ་ཐོན་པ་སྐྱེད་པ་ནི། །དེ་ཅིང་
 ཆིག་ལ་ཡང་དག་གནས། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས།

རྗེའི་ཆོད་མའི་ལམ་བསྐྱེད་ལས་ ༥༩ ལས། གལ་ཏེ་སྐབ་པའི་
 ཐལ་འགྱུར་དེས་ཀྱང་རྗེས་དཔག་བསྐྱེད་ཀུས་ཏེ། ཁྱབ་པ་ཆོད་མས་

སྐྱུ་བ་ཅིང་། དམ་བཅའ་ལ་ཆད་མས་བསལ་བ་ཡོད་པས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་
 རྒྱུགས་ཆོས་སྐྱུ་བ་པའི་ཕྱིར། ཆོས་མི་མཐུན་སྦྱོར་གྱི་སྐྱུ་བ་དག་དང་
 བྱང་པར་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། སྦྱོན་མེད་དེ། ཐལ་འགྱུར་གྱི་གཏན་
 ཆེགས་དང་། རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་ཆེགས་གཉིས་དོན་མི་གཅིག་ཅིང་།
 གཏན་ཆེགས་གཉིས་པོ་སྒྲོ་ཡུལ་དུ་སོང་བའི་དངོས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཡང་
 མི་གཅིག་སྟེ། ཐལ་འགྱུར་གྱི་རྟགས་སུ་རྟག་པ་བཀོད་ལ། རང་རྒྱུད་ལ་
 བྱས་པ་བཀོད་པས་སོ། ། ཐལ་འགྱུར་གྱི་བྱང་པ་ཆད་མས་སྐྱུ་བ་ཅིང་།
 རྟགས་ཁས་སྒྲངས་སྒྲོའི་ཡུལ་དུ་སོང་བ་ན་ཕྱི་ཚོལ་རོང་མི་འདོད་པའི་
 དོན་ཁས་སྒྲངས་དགོས་པར་འདུག་གོ་སྐྱུ་བ་སྟེ་བཞི། མི་འདོད་པ་
 འཕེན་པ་ཞེས་བྱ་ལ། རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་ལས་ཚོལ་བའི་འདོད་པ་ལ་
 དམིགས་པའི་ཆད་མ་ཕྱི་ཚོལ་གྱི་རོང་སྟེ་བས་རང་འདོད་སྐྱུ་བ་བ་ཞེས་
 བྱའོ། ། ཞེས་གསུངས་སོ། །

གསུངས་ཚུལ་འདིའི་དོན་བསྟན། ཐལ་འགྱུར་དང་སྐྱུ་བ་དག་
 གཉིས་ལ་བྱང་པར་གཉིས་ཡོད་དེ་རྟགས་ཀྱི་བྱང་པར་དང་། ཕྱི་ཚོལ་
 ལ་མི་འདོད་པ་འཕེན་པ་དང་། སྤྱི་ཚོལ་རང་གི་འདོད་པ་སྐྱུ་བ་བ་བཅས་
 ཀྱི་བྱང་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བའོ། །

རྣམ་བཤད་ཐར་ལས་གསལ་བྱེད་ལས་གསུངས་ཚུལ་ནི། ཐར་
 ལས་གསལ་བྱེད་ ༣༡༥ ལས། ཆོས་མི་མཐུན་སྦྱོར་གྱི་སྐྱུ་བ་དག་དང་།
 ཆོས་མི་མཐུན་པའི་སྐྱུ་བ་འབྱེན་གྱི་ཐལ་འགྱུར་གཉིས་སྐྱུ་བ་པའི་དག་
 ཡིན་མིན་གྱི་བྱང་པར་མེད་པར་ཐལ། གཉིས་ཀས་ཀྱང་ཕྱིར་ཚོལ་གྱི་

ངོར་མི་འདོད་པ་འཕེན་ཞིང་འདོད་པ་འགོག་པར་བྱེད་ལ། རྒྱལ་བའི་
 འདོད་པ་སྐྱབ་པར་བྱེད་ཅིང་། མི་འདོད་པ་འགོག་པའི་བྱིར་རོ་ཞེ་ན།
 སྐྱོན་མེད་དེ། གཉིས་ཀས་འབྲེལ་པ་སྐྱོན་པར་བྱང་པར་མེད་ཀྱང་། རང་
 རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་དང་། ཐལ་འགྱུར་ཀྱི་རྟགས་སྒོ་ཡུལ་དུ་སོང་བའི་དངོས་
 ཀྱི་འབྲས་བུ་མི་འདྲ་སྟེ། ཐལ་འགྱུར་ལ་ནི་རྟག་ན་མ་བྱས་པས་བྱུང་བ་
 དེས། སྐྱ་ནི་རྟག་པའི་བྱིར་མ་བྱས་པར་ཐལ་བ་འཕངས་པ་ན། སྐར་མི་
 འདོད་པའི་དོན། སྐར་མ་བྱས་པར་འདོད་དགོས་པར་འདུག་སྟུང་པ་ནི་
 མི་འདོད་པ་འཕེན་པ་ཡིན་ལ། དེ་ནི་བྱུང་བ་དེས་ཤིང་ཐལ་འགྱུར་ཀྱི་
 རྟགས་རྟག་པ་སྒོ་ཡུལ་དུ་སོང་བའི་དངོས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་ལ། ཆོས་
 མི་མཐུན་པའི་སྐྱབ་ངག་ལ་ནི་སྐྱ་ནི་བྱས་ཞེས་པའི་རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་
 ཆད་མའི་ཡུལ་དུ་སོང་ཞིང་། བྱུང་བ་དེས་པའི་དངོས་ཀྱི་འབྲས་བུ་
 ལ་བསྐྱབ་བྱ་དེས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་སུན་འབྲིན་གྱིས་ནི།
 མཐའ་གཅིག་དུ་འཛིན་པའི་ལོག་རྟོག་ལོག་ནས་སྒོ་ཐེ་ཆོམ་ཅན་དུ་བྱེད་
 པ་ཡིན་ལ། སྐྱབ་ངག་ལ་བརྟེན་ནས་མཐའ་གཉིས་སྤྲོད་གས་པའི་ཐེ་
 ཆོམ་གཅོད་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །

གསུངས་ཚུལ་འདིའི་དོན་བསྟན་ན། སྐྱབ་ངག་དང་སུན་འབྲིན་ལ་
 བྱང་པར་གཉིས་སུ་གསུངས་ཏེ། སུན་འབྲིན་དང་སྐྱབ་ངག་གཉིས་ཀྱིས་
 རིམ་བ་བཞིན་དགག་ཚུགས་ནས་མཐའ་གཅིག་འཛིན་གྱི་ལོག་རྟོག་
 དང་། མཐའ་གཉིས་སྤྲོད་གས་པའི་ཐེ་ཆོམ་གཅོད་པར་བྱེད་ལ། སྐྱབ་
 ཚུགས་ནས་རིམ་བ་བཞིན་དངོས་ཀྱི་འབྲས་བུར་ཐེ་ཆོམ་དང་བསྐྱབ་བྱ་

ངེས་པའི་སྐོ་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པའོ། །

རྗེ་ཡབ་སྐུས་ཀྱི་གསུངས་ཚུལ་འདི་ནམས་ཀྱི་དོན་བསྐྱུ་ན།
 སྐུབ་བྱེད་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་དང་། ཆོས་མི་མཐུན་སྦྱར་གྱི་
 སྐུབ་དག་ཡང་དག་གཉིས་ལ་མི་འདྲ་བའི་བྱུང་བར་གསུམ་གསུངས་ཏེ།
 ཉགས་མི་འདྲ་བའི་བྱུང་བར་གཅིག། དགག་བྱ་བཀག་ཚུལ་མི་འདྲ་བའི་
 བྱུང་བར་གཅིག། །བསྐྱུབ་བྱ་སྐྱུབ་ཚུལ་མི་འདྲ་བའི་བྱུང་བར་གཅིག་སྟེ་
 རྒྱ་མཚན་མི་འདྲ་བ་གསུམ་དུ་གསུངས་སོ། །མདོར་ན་ཆོས་མི་མཐུན་
 སྦྱར་གྱི་སྐུབ་དག་དང་ཐལ་འགྱུར་གཉིས་ལ་བྱུང་བར་དུ་མ་ཡོད་དེ།
 ཉགས་ཀྱི་བྱུང་བར། དགག་བྱ་འགོག་ཚུལ་གྱི་བྱུང་བར། བསྐྱུབ་བྱ་སྐྱུབ་
 ཚུལ་གྱི་བྱུང་བར། སྦྱར་བ་འགོད་ཚུལ་གྱི་བྱུང་བར། འགོད་པའི་དུས་ཀྱི་
 བྱུང་བར། འགོད་ལུལ་གྱི་ཚོལ་བའི་བྱུང་བར་ནམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
 དང་པོ་གསུམ་སྐར་བཞིན་དང་། འགོད་ཚུལ་ལ་ཐལ་འགྱུར་ནི་ཐལ་སྦྱར་
 དུ་འགོད་དགོས་ལ་རང་རྒྱུད་ནི་ཉགས་སྦྱར་དུ་འགོད་དགོས་པའི་ཕྱིར།
 དུས་ཀྱི་བྱུང་བར་ཐལ་འགྱུར་སྦྱོར་དང་སྐུབ་དག་ཕྱིས་ཡིན་ལ། ཕྱི་ཚོལ་
 ཀྱི་བྱུང་བར་ཐལ་འགྱུར་ནི་ལོག་རྒྱུ་ཤིག་ཆེ་བའི་འོར་དང་། སྐུབ་དག་
 ནི་ཐེ་ཆོས་ཤིག་ཆེ་བ་ལ་འགོད་དགོས་པའི་ཕྱིར།

རྗེ་བཙུན་ནམ་འབྲེལ་ལས་གསུངས་ཚུལ་ནི། ལེའུ་བཞི་པའི་
 མཐའ་དཔྱིད་ ༤༤༠ ལས། རང་ལུགས་ནི། ལུང་དེའི་དོན། སྐྱ་ཆོས་
 ཅན། མ་བྱས་པར་ཐལ། ཉག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་དང་།
 ཉག་ན་མ་བྱས་པས་བྱུང། དཔེར་ན་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་བཞིན།

སྐྱོན་གྱི་བྱས་ཞེས་པའི་ཆོས་མི་མ་ཐུན་སྐྱོར་གྱི་སྐབ་ངག་ཡང་དག་གཉིས་
 ཀྱི་བྱེད་ལས་ལ་མི་འདྲ་བའི་བྱུང་བར་ཡོད་དེ། དེ་འདྲའི་ཐལ་འགྱུར་
 གྲོ་ཡུལ་དུ་སོང་བ་སྟེ། དེ་འདྲའི་ཐལ་འགྱུར་ཉན་ཤེས་ཀྱིས་ཐོས་པ་ལ་
 བརྟེན་ནས་དེ་འདྲའི་ཐལ་འགྱུར་གྱི་འབྲས་བྱར་གྱུར་པའི་སྐྱ་རྟག་གམ་
 མི་རྟག་སྐྱམ་པའི་ཐེ་ཆོམ་དེ་དངོས་སུ་སྟེ། དེ་འདྲའི་སྐབ་ངག་ཡང་དག་
 གྲོ་ཡུལ་དུ་སོང་བ་སྟེ། དེ་འདྲའི་སྐབ་ངག་ཡང་དག་ཉན་ཤེས་ཀྱིས་ཐོས་
 པ་ལ་བརྟེན་ནས། དེ་འདྲའི་སྐབ་ངག་ཡང་དག་གི་འབྲས་བྱར་གྱུར་པའི་
 བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་རྟག་པ་མ་ཡིན་པར་སྐབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་བླ་
 བའི་བླ་ཤེས་དེ་སྟེ། དེའི་དངོས་ཀྱི་འབྲས་བྱ་ལ་སྐྱ་རྟག་པ་མ་ཡིན་པར་
 རྟགས་པའི་རྗེས་དབག་སྟེ་བའི་བྱིར། དེས་ན་སྐྱོན་གྱི་བྱས་ཞེས་པའི་རང་
 རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་ཆད་མའི་ཡུལ་དུ་སོང་སྟེ་ཞེས་པའི་དོན། སྐབ་ངག་ཡང་
 དག་དེ་ཉན་ཤེས་ཀྱིས་ཐོས་པ་དང་། བྱབ་པ་ངེས་པའི་དངོས་ཀྱི་འབྲས་
 བྱ་ཞེས་པ་ཚུལ་གསུམ་བླ་བའི་དངོས་ཀྱི་འབྲས་བྱ་ཞེས་པའི་དོན་
 ཡིན་ནོ། །སྐྱོན་མེད་པའི་ལེགས་པར་བཤད་པའི་ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཡང་དེ་ཉིད་ ༤༡༦ ལས། ཁ་ཅིག །སྐྱ་ཆོས་ཅན། མ་བྱས་པར་
 ཐལ། རྟག་པའི་བྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་འཕངས་པའི་བྱེད་པ་ལ། སྐྱ་
 རྟག་གམ་མི་རྟག་སྐྱམ་པའི་ཐེ་ཆོམ་དེ་སྟེ། རྟག་ན་མ་བྱས་པས་བྱབ་
 ཅེས་སོགས་ཀྱི་སྐབ་ངག་ཡང་དག་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱ་མི་རྟག་རྟགས་ཀྱི་
 རྗེས་དབག་སྟེ་བ་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་འདྲའི་ཐལ་འགྱུར་དེ་སྐྱ་རྟག་གམ་མི་
 རྟག་སྐྱམ་པའི་ཐེ་ཆོམ་སྟེད་བྱེད་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་འདྲའི་ཐལ་འགྱུར་

འཕངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་འདྲའི་ཐེ་ཆོམ་སྐྱེ་བའི་བྱིར། རྟགས་ཁས།
 འདོད་མི་རུས་ཏེ། སྐྱ་རྟག་གམ་མི་རྟག་སྐྱམ་པའི་ཐེ་ཆོམ་དེ་དེ་འདྲའི་
 ཐལ་འགྱུར་པན་འདོགས་བྱེད་ཡོད་མེད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འཕྲོ་ལྟོག་མི་བྱེད་
 པའི་བྱིར། དེ་འདྲའི་ཐལ་འགྱུར་པན་འདོགས་བྱེད་དུ་མེད་པར་ཡང་སྐྱ་
 རྟག་གམ་མི་རྟག་སྐྱམ་པའི་ཐེ་ཆོམ་སྐྱེ་བ་ཡོད་པའི་བྱིར་ཏེ། སྐྱ་ཆོས་
 ཅན། མི་རྟག་པར་ཐལ། བྱས་པའི་བྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་འཕངས་
 པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་པའི་སྐྱ་རྟག་གམ་མི་རྟག་སྐྱམ་པའི་ཐེ་ཆོམ་ཡོད་
 པའི་བྱིར་ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ ༢༡༡ པས། རྟག་ན་མ་བྱས་པས་
 བྱིར། ཅེས་སོགས་ཀྱི་སྐབ་དག་ཡང་དག་དེ། སྐྱ་མི་རྟག་རྟོགས་ཀྱི་
 རྗེས་དཔག་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་འདྲའི་སྐབ་དག་ཡང་དག་ལ་
 བརྟེན་ནས་སྐྱ་མི་རྟག་རྟོགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་སྐྱེ་བའི་བྱིར། རྟགས་ཁས།
 འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་འདྲའི་སྐབ་དག་ཡང་དག་པན་འདོགས་བྱེད་དུ་
 མེད་པར་ཡང་། སྐྱ་མི་རྟག་རྟོགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་སྐྱེ་བ་མིན་པའི་བྱིར།
 དེར་ཐལ། བྱས་ན་མི་རྟག་པས་བྱིར། དཔེར་ན་བྱམ་པ་བཞིན། སྐྱ་ཡང་
 བྱས་ཞེས་པའི་སྐབ་དག་ཡང་དག་གི་འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་སྐྱ་མི་རྟག་
 རྟོགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་ཡོད་པའི་བྱིར་ཞེས་དང་། གཞན་ཡང་། དེ་ཉིད་
 ༢༡༡ པས། བྱས་ན་མི་རྟག་པས་བྱིར་ཅེས་སོགས་ཀྱི་ཆོས་མཐུན་
 རྒྱུར་ཀྱི་སྐབ་དག་ཡང་དག་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱ་མི་རྟག་རྟོགས་ཀྱི་རྗེས་
 དཔག་སྐྱེ་བར་ཐལ། རྟག་ན་མ་བྱས་པས་བྱིར་ཅེས་སོགས་ཀྱི་ཆོས་མི་
 མཐུན་རྒྱུར་ཀྱི་སྐབ་དག་ཡང་དག་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱ་མི་རྟག་རྟོགས་ཀྱི་
 རྗེས་དཔག་སྐྱེ་བའི་བྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། དེ་འདྲའི་ཆོས་མཐུན་

སྐྱོར་གྱི་སྐབ་ངག་ཡང་དག་དེ། སྐྱ་མི་རྟག་རྟགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་སྐྱེད་
ཁྱེད་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་འདྲའི་ཆོས་མཐུན་
སྐྱོར་གྱི་སྐབ་ངག་ཡང་དག་ཆོས་ཅན། ཁྱེད་མེད་ན་སྐྱ་མི་རྟག་རྟགས་
ཀྱི་རྗེས་དཔག་མེད་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་སྐྱ།
ཞེས་པའི་བར་གསུངས་སོ། །

ལེའུ་དང་པོའི་རང་འབྲེལ་ ༩ ལས། དེ་མེད་པར་འབྱུང་བ་ནི་
དེ་ལས་སྐྱེ་བ་དེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་དེའི་
ཐད་ཀྱི་ཅ་འབྲེལ་ཀུན་ལས་རྒྱ་ལ་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་རྒྱ་ཡིན་དགོས་
པར་གསུངས་སོ། །

ཡོངས་འཛིན་སྒྲོ་རིག་ ༡༡༩ ལས། གཉིས་པ་ལ་ཡང་བཞི་ཡོད་
དེ། འབྲེལ་རྒྱ་བརྟེན་ལ་ཡོད་པ། འབྲེལ་རྒྱ་གནས་ལ་ཡོད་པ། འབྲེལ་
རྒྱ་ལུལ་ལ་ཡོད་པ། འབྲེལ་རྒྱ་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་ལ་ཡོད་པ་དང་བཞི་ཡོད་
པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ནི། མིག་རབ་རིབ་ཀྱིས་བསྐྱད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། དེ་
ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱ་གཅིག་རྒྱ་གཉིས་སུ་སྤང་བའི་དབང་ཤེས་སྐྱེས་པའི་
ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། སྤང་བྱུགས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་
སྤོན་ཤིང་འགོ་བར་སྤང་བའི་དབང་ཤེས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི།
འགལ་མེ་སྤར་དུ་བསྐྱོར་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་འགལ་མེ་
འཁོར་ཁོར་སྤང་བའི་དབང་ཤེས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་ནི། ཡིད་ཞེ་
སྤང་གིས་དཀྱག་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ས་གཞི་དམར་པོར་
སྤང་བའི་དབང་ཤེས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། །

འབྲུག་པ་ལས། ཉན་ཐོས་སངས་རྒྱལ་འབྲིང་རྣམས་ཐུབ་དབང་
སྦྱེས། །ཞེས་དང་། སྦྱིང་རྩེ་སེམས་དང་གཉིས་སུ་མེད་སྒྲོ་དང་། །བྱང་
རྒྱལ་སེམས་ནི་རྒྱལ་སྤྱོད་རྣམས་ཀྱི་རྒྱ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གཞན་
ཡང་དེའི་ཐད་ཀྱི་དགོངས་པ་རབ་གསལ་སོགས་སུ་འདྲེ་བཞིན་འབྱུང་
ངོ། །

ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ ༡༥༩ ལས། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན། ལམ་ཟག་
བཅས་ལས་ཟག་མེད་ཀྱི་ལམ་འབྱུང་བ་ཡང་མི་སྤྱིད་པས་སོ་སོ་སྦྱེ་
ཐོས་འཕགས་པ་ཐོབ་པ་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། རྒྱ་འབྲས་གཉིས་མི་འདྲ་བའི་
ཕྱིར་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་ས་ཐོན་སྐྱུ་ལོ་ལས་སྐྱ་གུ་སྒོན་པོ་སྦྱེ་བ་དང་། བྱང་
མེད་ལས་སྦྱེས་པ་སྦྱེ་བ་སོགས་རྣམ་པ་མི་འདྲ་བའི་རྒྱ་འབྲས་མཐའ་
ལས་པ་ཞིག་སྦྱང་ངོ་ཞེས་ཟག་བཅས་ཀྱི་ལམ་ལས་ཟག་མེད་ཀྱི་ལམ་
འབྱུང་བ་ཡོད་པ་དང་། ས་ཐོན་སྐྱུ་ལོ་ལས་སྐྱ་གུ་སྒོན་པོ་སྦྱེ་བ་དང་།
མ་བྱད་མེད་ལས་བྱ་སྦྱེས་པ་སྦྱེ་བ་གསུངས་སོ། །

རྣམ་འགྲེལ་ལེའུ་དང་པོའི་རང་འགྲེལ་ ༩ ལས། རྟགས་ཀྱི་བྱེ་
བྲག་གི་བྱང་པར་ཅན་ཀྱི་སྦྱི་རྣམས་གཞུང་ན་ཡིན་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་
དོ། །སྦྱི་བྱང་པར་དུ་མ་བྱས་པ་བརྗོད་པར་འདོད་ན་ནི་འབྲུལ་བའི་ཕྱིར་
མི་འདོད་དོ་ཞེས་འབྲས་བུ་བྱེ་བྲག་པ་དུ་བ་སྐྱུ་ལོ་ལྟ་བུས། རྒྱ་སྦྱི་སྦྱངས་
པ་མི་ལྟ་བུ་སྦྱབ་པ་ལ་བྱབ་པ་འབྲུལ་བ་ཡིན་པར་གསུངས་སོ། །

རྟེན་འགྲེལ་སྦྱི་དོན་ ༢༥༩ ལས། དེ་རྣམས་རང་སྦྱིད་པར་རྟེན་
པའི་རང་དང་རིགས་མཐུན་པའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བའི་དཔེ་ནི། མ་རིག་པ་

དེའི་དོན། དེ་འདྲའི་ཐལ་འགྱུར་གྱིས་རང་འབྲས་སྐྱ་རྟག་གས་མི་རྟག་
 སྐྱམ་པའི་ཐེ་ཆོས་དངོས་སུ་བསྐྱེད། དེ་འདྲའི་སྐྱབ་དག་ཡང་དག་གིས་
 རང་འབྲས་སྐྱ་མི་རྟག་རྟགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་དངོས་སུ་བསྐྱེད་པས་
 དེ་གཉིས་ཀྱི་བྱེད་ལས་ལ་མི་འདྲ་བའི་ཁྱད་བར་ཡོད་ཅེས་ཟེར་ན། དེ་
 འདྲའི་སྐྱབ་དག་ཡང་དག་ཆོས་ཅན། རང་འབྲས་སྐྱ་མི་རྟག་རྟགས་ཀྱི་
 རྗེས་དཔག་དངོས་སུ་སྐྱེད་བྱེད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་དེ་རྒྱུད་ནས་
 སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཁྱོད་ཁྱོད་རང་ཆོས་པའི་ཉན་ཤེས་
 སྐྱེད་བྱེད་ཡིན། ཁྱོད་ཆོས་པའི་ཉན་ཤེས་དེ་ཁྱོད་ཀྱི་འབྲས་བུ་གྱུར་པའི་
 སྐྱ་མི་རྟག་རྟགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་
 ཐལ། ཁྱོད་རྫོད་བྱེད་ཀྱི་སྐྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་དེར་ཐལ། ཁྱོད་
 ཀྱི་འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་སྐྱ་མི་རྟག་རྟགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་སྐྱེ་བ་ལ།
 ཁྱོད་ཉན་ཤེས་ཀྱིས་ཆོས་པ་སྔོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
 ཁྱོད་བྱས་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་གཞན་དོན་སྐྱབ་དག་ཡང་དག་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། དེགས་པ་དེ་ཐལ་འགྱུར་ཀྱི་བྱེད་ལས་ལ་ཡང་མཚུངས་སོ་
 ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ ༤༡༩ ལས། གཞན་ཡང་མི་རྟག་པ་མ་ཡིན་
 བ་བྱས་པ་མ་ཡིན་པས་ཁྱབ། དཔེར་ན་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་
 བཞིན། སྐྱ་ནི་བྱས་ཞེས་པའི་སྐྱབ་དག་ཡང་དག་བཞོད་པའི་རྗེས་སུ།
 སྐྱ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་ལྟེ། བྱས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་རྟགས་སྒྱུར་འགོད་
 དགོས་ཀྱི་བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱི་ཚོལ་ཡང་དག་
 མེད་པར་ཐལ། དེ་འདྲའི་སྐྱབ་དག་ཡང་དག་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱ་མི་རྟག་
 རྟགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་དངོས་སུ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན།

ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། རང་དོན་ལེན་པའི་བསྐྱེད་བྱེད་གཙོ་བོ་ཚུལ་གསུམ་པའི་རྟགས་ཡིན་ལ། དེ་སྒོ་ཡུལ་དུ་སོང་བའི་དངོས་ཀྱི་འབྲས་བུ་རྟགས་ཅན་བསྐྱེད་བྱེད་མོ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ་ཞེས་སོགས་བྱངས་ནས་གསུངས་སོ། །

ཡོངས་འཛིན་བསྐྱེད་བྱེད་ ༣༡ ལས། ཁ་ཅིག་ན་རེ། དངོས་རྒྱ་ཡིན་ན་བརྒྱད་རྒྱ་མ་ཡིན་པས་ཁྲབ་ཟེར་ན། དངོས་པོ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དངོས་པོའི་ཕྱི་ལོགས་སུ་བྱུང་བའི་དངོས་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཁྱོད་ཀྱི་ཕྱི་ལོགས་སུ་བྱུང་བའི་དངོས་རྒྱ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས།

ཡང་དགེ་འདུན་ཉི་ཤུའི་སྤྱི་དོན་ ༡༥༩ ལས། ཁོ་ན་རེ། དགེ་སྦྱོང་ཚུལ་ཀྱི་འབྲས་བུ་དེ་འདུས་མ་བྱས་སུ་ཐལ། འགོག་བདེན་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ལུས་ཏེ། དགེ་སྦྱོང་ཚུལ་དེ་རང་གི་འབྲས་བུ་སྦྱེད་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྲབ། རྟོ་ཕྱིར་བ་རྣམ་པར་འཛོག་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་ཡང་དེའི་སྦྱེད་བྱེད་མིན་པ་དང་། བུམ་པ་རྣམ་པར་གཞག་བྱེད་འབྲས་བུ་ཡིན་ཀྱང་དེ་ལས་མ་སྦྱེས་པ་བཞིན་དུ། རྒྱུན་ཞུགས་ལས་དངོས་སུ་སྦྱེས་པའི་ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་གང་ཟག་དང་རྣམ་མ་ཁེན་སོགས་དེའི་དངོས་འབྲས་ཡིན་ཀྱང་དེའི་འབྲས་བུ་མིན་ལ། རྒྱུན་ཞུགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་དེ་དེ་དང་དུས་མཉམ་པས་དེའི་འབྲས་བུ་ཡིན་ཡང་དེ་ལས་མ་སྦྱེས་

པའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས།

དེ་བཞིན་དུ་དག་འདུན་ཉི་ཤུའི་མཐའ་དཔྱོད་ ༩ ལས། དེས་
ན་རྒྱུ་ཞུགས་ལས་དངོས་སུ་སྐྱེས་པའི་ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་གང་ཟག་
དང་། དེ་ལས་དངོས་སུ་སྐྱེས་པའི་རྣམ་མཁྱེན་སོགས་རྒྱུ་ཞུགས་ཀྱི་
དངོས་འབྲས་ཡིན་ཀྱང་དེའི་འབྲས་བུ་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། བུ་མ་
རྣམ་གཞག་བྱའི་འབྲས་བུ་ཡིན་ཀྱང་། དེ་ལས་མ་སྐྱེ་བ་དང་། ལྷོ་ལྷིར་
བ་རྣམ་པར་འཛོག་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་ཀྱང་དེའི་སྐྱེད་བྱེད་མ་ཡིན་པ་བཞིན་
ན་ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན། རྒྱུ་ཞུགས་ལས་དངོས་སུ་སྐྱེས་པའི་རྣམ་
མཁྱེན་དང་། དེའི་དངོས་འབྲས་སུ་གྱུར་པའི་རྣམ་མཁྱེན་ཡོད་པར་
གསུངས་སོ། །

གཞན་ཡང་རང་རེའི་ཡིག་ཆ་ལས། འདུས་བུས་ཡིན་ན་རང་
གི་འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་རྣམ་མཁྱེན་དངོས་སུ་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་པས་ཁྱབ་
པ་གསུངས་སོ། །

སྐབ་ངག་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྒྲོབ།

སྐབ་ངག་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་ནི། ལྷོ་བདུན་ལ་འདུག་པའི་
སྒྲོ་དོན་གཉིད་ཡིད་ཀྱི་ཐུན་སེལ་ ༡༢༩ ལས། གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་
གས། སྐབ་ངག་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད། རྒྱལ་བ་རང་གིས་ཚད་མས་

གྲུབ་པའི་རྟགས་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་ཕྱི་ཚོལ་ལ་ལྷག་ཆད་མེད་པར་སྟོན་
པའི་དག་ཡན་ལག་གཉིས་ལྟན། ཞེས་གསུངས།

རྗེའི་ཆད་མའི་ལམ་བསྐྱགས་ ༤༠ ལས། ཐུབ་དག་ཡང་དག་
གི་མཆན་ཉིད་དང་། དེའི་བརྗོད་བྱ་ངོས་བསྐྱར་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཚོལ་
བ་རང་གིས་གྲུབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་གཞན་ལ་གསལ་བར་སྟོན་པའི་
ཡན་ལག་གཉིས་དང་ལྟན་པའི་དག་ནམ་དག་གོ། ཞེས་གསུངས།

ནམ་ངེས་དར་རྟེན་ ༤༡༣ ལས། གཞན་དོན་རྗེས་སུ་དཔག་
པའི་མཆན་ཉིད་ནི་གང་ཞེ་ན། ཕྱི་ཚོལ་གཤམ་འདོད་དང་ལྟན་པའི་ངོར་
སྐབས་དང་མཐུན་པར་ཚོལ་བ་ཡང་དག་གིས་གང་བྱས་པ་ཡིན་ན་མི་
རྟག་པ་ཡིན་པས་བྱུང་། དཔེར་ན་བྱམ་པ་བཞིན། སྐྱ་ཡང་བྱས་སོ། །
ཞེས་པའི་དག་ཆོས་ཅན། གཞན་དོན་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ཡིན་ཏེ། ཚོལ་
བ་རང་གིས་ཆད་མས་མཐོང་བའི་ཚུལ་གསུམ་དོན་ལ་གྲུབ་པ་ཕྱི་ཚོལ་
ཀྱི་སྒྲོ་ངོར་རབ་ཏུ་གསལ་བར་བྱེད་པའི་ལྷག་ཆད་དང་བྲལ་བའི་ཡན་
ལག་གཉིས་ལྟན་ཀྱི་དག་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས།

སྡེ་བདུན་ཡིད་ཀྱི་སྟན་སེལ་ ༡༧༥ ལས། གཞན་དོན་རྗེས་
དཔག་གི་མཆན་ཉིད། ཚོལ་བ་རང་གིས་མཐོང་བའི་ཚུལ་གསུམ་སྐབས་
དང་མཐུན་པའི་ཚོལ་བ་གཞན་ལ་ལྷག་ཆད་དང་བྲལ་བའི་སྟོན་ས་
གསལ་བར་བྱེད་པའི་དག་ཅེས་པ་ཁ་ན་མཐོ་བ་མེད་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་
གསུངས།

སྡེ་དོན་རིགས་རྒྱན་ ༡༧༣ ལས། གཉིས་པ་གཞན་དོན་རྗེས་

དབག་གི་མཆོད་ཉིད། རྒྱལ་བ་རང་གི་ཆོད་མས་མཐོང་བའི་རྟགས་
ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་ཕྱི་རྒྱལ་ལ་གསལ་བར་སྟོན་བའི་སྐུབ་ངག་ཡན་ལག་
གཉིས་ལྟན་ནོ། །ཞེས་གསུངས།

ཡོངས་འཛིན་སྒྲོ་རིག་ ༡༩༥ ལས། ཡང་དེ་ལ་སྐུས་བརྗོད་
རིགས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་ན། རང་དོན་རྗེས་དབག་དང་གཞན་དོན་རྗེས་
དབག་གཉིས་ལས། དང་པོ་དང་རྗེས་དབག་དོན་གཅིག་། གཉིས་པ་དང་
སྐུབ་ངག་ཡང་དག་དོན་གཅིག་པའི་བྱིར་ཞེས་གསུངས་སོ། །གསུངས་
ཟིན་འདི་རྣམས་ལྟར་ན་སྐུབ་ངག་ཡང་དག་ལ་རྒྱལ་བ་ཕྱི་རྒྱལ་གཉིས་ཀ་
ཡོད་དགོས་པ་དང་ངག་ཡིན་དགོས་པ་ལྟ་བུ་གསལ་སོ། །

རྣམ་འགྲེལ་ལེའུ་བཞི་པའི་མཐའ་དཔྱོད་ ༡༡༡ ལས། གཉིས་པ་
རང་ལུགས་བཞག་པ་ནི། སྐུབ་ངག་ཡང་དག་ལ་མཆོད་ཉིད། དབྱེ་བ།
སྐུབ་ངག་འགོད་ལུལ་གྱི་གང་ཟག་ངོས་གཟུང་བ། དང་པོ་ནི། བྱད་ཆོས་
བཞི་དང་ལྟན་པའི་སྐུ་མི་རྟག་པར་སྐུབ་པའི་གཏན་ཆོག་གས་རྣམ་དག་
དེ། སྐུ་མི་རྟག་པར་སྐུབ་པའི་སྐུབ་ངག་ཡང་དག་གི་མཆོད་ཉིད་ཅེས་
གསུངས། ཡང་དེ་ཉིད་ ༡༡༢ ལས། གཉིས་པ་ནི་སྐུབ་ངག་ལ་རྒྱལ་བའི་
སྒྲོ་ནས་དབྱེ་ན་རང་དོན་སྐུབ་ངག་ཡང་དག་དང་། གཞན་དོན་སྐུབ་ངག་
ཡང་དག་གཉིས་ཞེས་གསུངས་པ་སྐུབ་ངག་ལ་ཕྱི་རྒྱལ་ངོས་པར་དུ་མི་
དགོས་པར་གསལ་ལ་འོག་ཏུ་ཡང་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །

གཞན་དོན་སྐྱབ་དག་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་དགོས་པ་བཤད་པ།

གཞན་དོན་སྐྱབ་དག་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་དགོས་པ་བཤད་པ་ནི།
 ཆད་མ་མདོར། གཞན་དོན་རྗེས་སྤྲོད་པ་ནི། །རང་གིས་མཐོང་
 དོན་རབ་གསལ་བྱེད། །ཅེས་དང་། རྣམ་འགྲེལ་ལས། དེ་སྤྱོད་ཕྱིར་
 བདག་མཐོང་བའི་ཆོག་། ཅེས་སོགས་ཀྱིས། གཞན་དོན་རྗེས་སྤྲོད་པ་
 གི་མཆན་ཉིད་འཆད་པ་ན། རང་གིས་མཐོང་བ་དང་། དོན་དང་། རབ་
 གསལ་བྱེད་ཅེས་སྤྱོད་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། རིམ་བ་བཞིན་དུ། ཕྱིར་
 རྒྱུ་གིས་ཁས་སྒྲུངས་པ་ཙམ་གྱི་ཚུལ་གསུམ་གྱུབ་པར་འདོད་པ་དང་།
 ཚུལ་གསུམ་ཆད་མས་མ་གྱུབ་པ་དང་ལུང་ཙམ་གྱིས་བཞག་པ་རྟགས་
 ལྟ་སྤྱོད་དང་། སྐྱབ་དག་ལྟ་ཆད་ཅན་དུ་འདོད་པ་རྣམས་གཞན་དོན་
 སྐྱབ་དག་ཡང་དག་ཡིན་པ་བཅད་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། སྐྱབ་
 དག་གི་སྤྱོད་པ་འགོད་ཚུལ་བདེ་བླག་དུ་རྟགས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་རྣམ་བཤད་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ ༣༡༧ ལས། དེ་
 ལ་རང་གིས་མཐོང་བ་དང་། དོན་དང་། གསལ་བྱེད་གསུམ་གྱིས་རིམ་
 བ་བཞིན་དུ་ཕྱིར་རྒྱུ་གིས་ཁས་སྒྲུངས་ཙམ་གྱིས་རྟགས་ཀྱི་ཚུལ་གྱུབ་
 པར་འདོད་པ་དང་། ཚུལ་གསུམ་ཆད་མའི་ལུང་དུ་མི་གནས་པར་འདོད་
 པ་དང་ལུང་ཙམ་གྱིས་བཞག་པ་རྣམས་རྟགས་སྤྱོད་དང་། དག་ལྟ་
 ཆད་ཅན་དུ་བརྗོད་པ་རྣམས་སེལ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་

༢༩༢ ལས། ཆོག་འདིས་སྒོ་སྒྲོན་དང་། དོན་སྒྲོན་དང་། སྒྲིའི་སྒྲོན་གསུམ་དང་བལ་བ་ཞིག་དགོས་པར་བསྟན་པ་ན། སྒྲོར་བའི་འགོད་ཚུལ་ཡང་བདེ་ཐུག་ཏུ་འགྱུར་བའི་བྱེད་ཏེ། བྱུ་བ་མ་བཟོད་པ་དང་། བསྐྱབ་བྱ་དངོས་སུ་བཟོད་པ་སོགས་སྒྲོན་ཅན་ཏུ་བསྟན་པ་ན། བྱུགས་ཆོས་མ་བཟོད་པ་དང་། བྱུགས་ཆོས་ཉེར་གཏོད་བཟོད་པ་སོགས་ཀྱང་སྒྲོན་ཅན་ཏུ་དོན་གྱིས་གོ་བས་བྱུགས་ཆོས་དང་། བྱུ་བ་དངོས་སུ་སྒྲོན་ཞིང་། བསྐྱབ་བྱ་དངོས་སུ་མི་སྒྲོན་པ་ཞིག་སྐྱབ་ངག་ཏུ་དོན་གྱིས་གོ་བར་འགྱུར་བས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་གི་བྱུང་ཆོས་བཞི་ནི། རྣམ་ངེས་དར་རྒྱུག་༢༩༣ ལས། རང་གིས་མཐོང་བས་རྒྱུའི་བྱུང་པར་དང་། དོན་སྒྲོས་པས་བཟོད་བྱའི་བྱུང་པར་དང་། རབ་གསལ་བྱེད་སྒྲོས་པས་ངོ་མོའི་བྱུང་པར་དང་། བྱེད་ལས་ཀྱི་བྱུང་པར་བསྟན་ཏེ་ཞེས་གསུངས།

རྣམ་འགྲེལ་ལེའུ་བཞི་པའི་མཐའ་དབྱེད་ ༢༩༩ ལས། བྱུས་ན་མི་རྟག་པས་བྱུ་བ། དཔེར་ན་བྱུམ་པ་བཞིན། སྐྱ་ཡང་བྱུས། ཞེས་པའི་སྐྱབ་ངག་ཆོས་ཅན། བྱུང་ཆོས་བཞི་དང་ལྡན་ཏེ། རྒྱུའི་བྱུང་པར་རང་གི་བསྟན་དོན་རྟགས་པའི་ཆད་མ་སྒྲོན་ཏུ་སོང་བ། བཟོད་བྱའི་བྱུང་པར་རང་གི་བསྟན་བྱུར་གྱུར་པའི་ཚུལ་གསུམ་ལྟག་ཆད་མེད་པར་བཟོད་པ། ངོ་མོའི་བྱུང་པར་སྐྱ་སྒོ་དོན་གསུམ་ཀྱི་སྒྲོན་དང་བལ་བ། བྱེད་ལས་ཀྱི་བྱུང་པར་རང་འབྲས་སྐྱ་མི་རྟག་རྟགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཞེས་གསུངས།

ཆོས་མཐུན་སྒྱུར་དང་མི་མཐུན་སྒྱུར་གྱི་སྒྲུབ་དག་གི་སྒྲོང་།

ཆོས་མཐུན་སྒྱུར་དང་མི་མཐུན་སྒྱུར་གྱི་སྒྲུབ་དག་ནི། རྟེན་བརྟན་ལ་འབྲུག་པའི་སྒྲོ་དོན་གཉིས་ཡིད་གྱི་སྒྲུབ་སེལ་ ༡༩༤ ལས། ཆོས་མཐུན་སྒྱུར་གྱི་སྒྲུབ་དག་ཡང་དག་གི་མཆོན་ཉིད། ཆོས་བར་དང་གིས་ཆད་མས་བྱུང་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་དང་རྗེས་ཁྱབ་ཕྱི་ཆོས་ལ་དངོས་སུ་སྟག་ཆད་མེད་པར་སྟོན་པའི་དག་ཡན་ལག་གཉིས་ལྟན། དཔེར་ན་གང་བྱས་ན་མི་རྟག་དཔེར་ན་བྱམ་པ་བཞིན་སྐྱ་ཡང་བྱས་ཞེས་པའི་དག་སྟེ་བུའོ། །ཆོས་མི་མཐུན་སྒྱུར་གྱི་སྒྲུབ་དག་ཡང་དག་གི་མཆོན་ཉིད། ཆོས་བར་དང་གིས་ཆད་མས་བྱུང་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་དང་ཕྱོགས་ཁྱབ་ཕྱི་ཆོས་ལ་དངོས་སུ་སྟག་ཆད་མེད་པར་སྟོན་པའི་དག་ཡན་ལག་གཉིས་ལྟན། དཔེར་ན་གང་རྟག་པ་མ་བྱས་ན་མ་ཁམང་བཞིན་སྐྱ་ནི་བྱས་སོ་ཞེས་པའི་དག་སྟེ་བུའོ་ཞེས་གསུངས།

རྟེན་བརྟན་ཡིད་གྱི་སྒྲུབ་སེལ་ ༡༩༥ ལས། གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་ལ་དབྱེ་ན། ཆོས་མཐུན་སྒྱུར་གྱི་སྒྲུབ་དག་ཡང་དག་དང་། ཆོས་མི་མཐུན་སྒྱུར་གྱི་སྒྲུབ་དག་ཡང་དག་གཉིས། དང་པོའི་མཆོན་ཉིད། དེ་སྒྲུབ་གྱི་རྟགས་དེ་སྒྲུབ་གྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་དངོས་སུ་གོ་བར་བྱེད་པའི་ཡན་ལག་གཉིས་དང་ལྟན་པའི་དག་ཡང་དག། དཔེར་ན། གང་བྱས་པ་དེ་ཐམས་ཅད་མི་རྟག། དཔེར་ན་བྱམ་པ་བཞིན། སྐྱ་ཡང་

བྱས་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པའི་མཚན་ཉིད། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་དེ་
 སྐྱབ་ཀྱི་མི་མཐུན་སྟོགས་ལ་མེད་པ་ཁོ་ནར་དངོས་སུ་གོ་བར་བྱེད་པའི་
 ཡན་ལག་གཉིས་ལྟ་བུ་དག་ཡང་དག་དཔེར་ན་གང་རྟག་པ་དེ་ཐམས་
 ཅད་བྱས་པ་མིན། དཔེར་ན་ནམ་མཁའ་བཞིན། སྤྱི་བྱས་ཞེས་པ་ལྟ་
 བུའོ་ཞེས་གསུངས།

སྤྱི་དོན་རིགས་རྒྱན་ ༡༧༣ ལས། གསུམ་པ་དབྱེ་བ་ལ་གཉིས།
 ཆོས་མཐུན་སྤྱིར་ཀྱི་སྐྱབ་དག་ཡང་དག་དང་། ཆོས་མི་མཐུན་སྤྱིར་
 ཀྱི་སྐྱབ་དག་ཡང་དག་གོ། །དང་པོའི་མཚན་ཉིད། རྟགས་དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་
 མཐུན་སྟོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་དངོས་སུ་སྟོན་པའི་ཡན་ལག་གཉིས་
 ལྟ་བུ་དག་། དཔེར་ན་གང་བྱས་ན་མི་རྟག་པས་བྱུག། དཔེར་ན་བྱས་
 པ་བཞིན། སྤྱི་ཡང་བྱས་ཞེས་པའི་དག་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པའི་མཚན་
 ཉིད། རྟགས་དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མི་མཐུན་སྟོགས་ལ་མེད་པ་ཁོ་ནར་དངོས་སུ་
 སྟོན་པའི་ཡན་ལག་གཉིས་ལྟ་བུ་དག་། དཔེར་ན་གང་རྟག་ན་མ་བྱས་
 པས་བྱུག། དཔེར་ན་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་བཞིན། སྤྱི་བྱས་
 མོ་ཞེས་པའི་དག་ལྟ་བུའོ་ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ། །

རང་དོན་སྐྱབ་དག་ཡང་དག་ཡོད་མེད་དབྱེད་པ།

རང་དོན་སྐྱབ་དག་ཡང་དག་ཡོད་མེད་དབྱེད་པ་ནི། འོ་ན་རང་
 དོན་སྐྱབས་ཀྱི་སྐྱབ་དག་ཡང་དག་ཡོད་དམ་ཞེས། སྤྱིར་ཀྱི་གཞུང་འདི་

ནམས་ལས་སྐྱེ་བ་དག་ལ་ཕྱི་ཚོལ་ངེས་བར་ཡོད་པ་ལྟ་བུར་གསལ་ལ།
 འོན་ཀྱང་དབྱེད་དགོས་ཉི། རྣམ་པ་ལྟེན་པའི་བཞི་པའི་མཐའ་དཔྱོད་
 ༡༡༩ ལས། གཉིས་པ་ནི། སྐྱེ་བ་དག་ཡང་དག་ལ་ཚོལ་བའི་སྐོར་ནས་
 དབྱེན་རང་དོན་སྐྱེ་བ་དག་ཡང་དག་དང་། གཞན་དོན་སྐྱེ་བ་དག་ཡང་
 དག་གཉིས། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱེ་བ་པའི་སྐྱེ་བ་དག་ཡང་དག་གང་ཞིག །
 སྐྱ་མི་རྟག་པར་ཆད་མས་མ་བྱེད་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱེས་
 ལ། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱེ་བ་པའི་རང་དོན་སྐྱེ་བ་དག་ཡང་དག་གི་མཚན་
 ཉིད། དཔེར་ན། བྱས་པ་སྐྱ་མི་རྟག་སྐྱེ་བ་ལ་རང་དོན་སྐྱེ་བ་ལྟེན་ཉིད་སྐྱེ་བ་སྐྱེས་
 ཡང་དག་ཏུ་སོང་བའི་ཚོལ་བའི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱེས་པའི་བྱས་ན་མི་རྟག་
 བས་ཁྱབ། དཔེར་ན་བྱས་པ་བཞིན། སྐྱ་ཡང་བྱས་ཞེས་པའི་སྐྱེ་བ་དག་
 ལྟ་བུ། རང་ཉིད་འགོད་པ་པོའི་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱེ་བ་པའི་སྐྱར་ཚོལ་ཡང་
 དག་གིས་ཆད་མས་རྟོགས་པའི་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱེ་བ་པའི་ཚུལ་གསུམ་
 རང་ཉིད་འགོད་པ་སྐྱེ་བ་སྐྱ་བབ་པའི་ཕྱི་ཚོལ་ཡང་དག་ལ་ཆད་ལྟག་
 མེད་པར་གསལ་བར་སྟོན་པའི་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱེ་བ་པའི་གཏན་ཆོག་སྐྱེས་
 རྣམ་དག་དེ། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱེ་བ་པའི་གཞན་དོན་སྐྱེ་བ་དག་ཡང་དག་
 གི་མཚན་ཉིད། དཔེར་ན་བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱེ་བ་པའི་ཕྱི་
 ཚོལ་ཡང་དག་གི་ངོར་བཞོད་པའི་བྱས་ན་མི་རྟག་པས་ཁྱབ། དཔེར་ན་
 བྱས་པ་བཞིན། སྐྱ་ཡང་བྱས་ཞེས་པའི་སྐྱེ་བ་དག་ལྟ་བུ་ཞེས་གསུངས།

དེ་ལྟར་ན། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱེ་བ་པའི་གཞན་དོན་སྐྱེ་བ་དག་
 ཡང་དག་ཡིན་ན་སྐྱར་ཚོལ་རང་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པ་ཆད་མས་བྱེད་

དགོས་པ་དང་། སྐྱ་མི་རྟག་པར་ཆད་མས་མ་བྱུང་པའི་སྤར་ཚོལ་གྱིས།
 མི་ཚོལ་མེས་འདོད་དང་ལྷན་པ་ལ་གང་བྱས་ན་མི་རྟག་པས་བྱུང་བའི་
 སྤགས་ཀྱི་སྐྱབ་པའ་ཡང་སྐྱབ་པའ་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་མེས་པར་
 བྱའོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྐྱ་མི་རྟག་ཆད་མས་བྱུང་པའི་སྤར་ཚོལ་ཡང་དག་
 གི་རྒྱུད་ཀྱི་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་པའ་ཡང་དག་ཡིན་ན་གཞན་
 དོན་སྐྱབ་པའ་ཡང་དག་ཡིན་པས་བྱུང་གོ། །

ཡང་དེ་ཉིད་ ༡༡༩ ལས། སྐྱབ་པའ་ཡང་དག་ལ་སྤྱོད་པའི་སྟོ་
 བས་དཔྱེན། ཆོས་མཐུན་སྤྱོད་ཀྱི་སྐྱབ་པའ་ཡང་དག་དང་། ཆོས་མི་
 མཐུན་སྤྱོད་ཀྱི་སྐྱབ་པའ་ཡང་དག་གཉིས། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་
 སྐྱབ་པའ་ཡང་དག་གང་ཞིག །སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་སྤྱགས་ཆོས་
 དང་རྗེས་བྱུང་དངོས་སུ་བརྟེན་ཅིང་། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་སྤྱགས་
 བྱུང་ལྷགས་ལ་བརྟེན་པ་དེ། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཆོས་མཐུན་སྤྱོད་
 ཀྱི་སྐྱབ་པའ་ཡང་དག་གི་མཆན་ཉིད། མཆན་གཞི་ནི། བྱས་ན་མི་རྟག་
 པས་བྱུང་བའི་སྤགས་ཀྱི་སྐྱབ་པའ་ལྟ་བུ། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་
 སྐྱབ་པའ་ཡང་དག་གང་ཞིག །སྤྱགས་ཆོས་དང་སྤྱགས་བྱུང་དངོས་སུ་
 བརྟེན་ཅིང་། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་བྱུང་ལྷགས་ལ་བརྟེན་པ་དེ།
 སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཆོས་མི་མཐུན་སྤྱོད་ཀྱི་སྐྱབ་པའ་ཡང་དག་གི་
 མཆན་ཉིད། མཆན་གཞི་ནི། མི་རྟག་པ་མ་ཡིན་ན་བྱས་པ་མ་ཡིན་པས་
 བྱུང་། དཔེར་ན་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་བཞིན། སྐྱ་ནི་བྱས་ཞེས་
 པའི་སྐྱབ་པའ་ལྟ་བུ་ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཡང་དེ་ཉིད་ ༤༩༣ པམ། ཁ་ཅིག་། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་སྤྱོད་ཡང་
 དག་གིས་ཚད་མས་བྱུང་བའི་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱི་
 ཚོལ་ཡང་དག་ལ་སྐྱབ་ཚད་མེད་བར་སྟོན་བའི་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཡན་ལག་
 གཉིས་ལྡན་ཀྱི་རྒྱལ་རྒྱལ་དག་དེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་གཞན་དོན་སྐྱབ་པལ་ཡང་
 དག་གི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཟེར་ན། སྤྱི་ཁྱེད་ལ་སྐྱབ་བའི་ཚུལ་གསུམ་
 ཚད་མས་བྱུང་། སྤྱི་ཁྱེད་ལ་སྐྱབ་ཚད་མས་མ་བྱུང་བའི་སྤྱོད་ཀྱིས་
 སྤྱི་ཁྱེད་ལ་སྐྱབ་བའི་ཕྱིར་ཚོལ་ཡང་དག་གི་རོང་བཤོད་བའི་བྱས་
 བ་མི་རྟག་པས་བྱུང་། དཔེར་ན་བྱས་པ་བཞིན། སྤྱི་ཡང་བྱས་ཞེས་བའི་
 སྐྱབ་པལ་ཚོས་ཅན། སྤྱི་ཁྱེད་ལ་སྐྱབ་བའི་གཞན་དོན་སྐྱབ་པལ་
 ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། མ་བྱུང་ན། དེར་ཐལ།
 སྤྱི་ཁྱེད་ལ་སྐྱབ་བའི་སྤྱོད་ཡང་དག་གིས་ཚད་མས་བྱུང་བའི་
 སྤྱི་ཁྱེད་ལ་སྐྱབ་བའི་ཚུལ་གསུམ། སྤྱི་ཁྱེད་ལ་སྐྱབ་བའི་ཕྱིར་
 ཚོལ་ཡང་དག་ལ་སྐྱབ་ཚད་མེད་བར་བསྟན་པ་གང་ཞིག ། མི་རྟག་པར་
 སྐྱབ་བའི་ཡན་ལག་གཉིས་ལྡན་ཀྱི་རྒྱལ་རྒྱལ་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་
 མ་དེར་ཐལ། སྤྱི་ཁྱེད་ལ་སྐྱབ་བའི་ཚུལ་གསུམ་སྟོན་བའི་རྒྱལ་
 དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར་བཤོད་ན། དེ་བཟའི་སྤྱོད་དེ་སྤྱི་ཁྱེད་
 ལ་སྐྱབ་བའི་སྤྱོད་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་བཟའི་སྐྱབ་པལ་དེ་
 སྤྱི་ཁྱེད་ལ་སྐྱབ་བའི་གཞན་དོན་སྐྱབ་པལ་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 གཞན་ཡང་། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྤྱི་ཁྱེད་ལ་སྐྱབ་བའི་སྤྱོད་ཡང་
 དག་གིས་བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྤྱི་ཁྱེད་ལ་སྐྱབ་བའི་ཕྱིར་ཚོལ་ཡང་
 དག་གི་རོང་བཤོད་བའི་སྤྱོད་ཚོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། བྱས་བའི་ཕྱིར་ཞེས་

པའི་རྟགས་སྟུང་ཚེས་ཅན། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་
གཞན་དོན་སྐྱབ་དག་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་དེ་
སྐྱབ་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། ལྷབ་པ་ཁས། དེར་ཐལ། བྱས་རྟགས་
ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་སྐྱ་ཚོལ་ཡང་དག་གིས་ཆད་མས་བྱབ་
པའི་བྱས་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་
རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར་ཚོལ་ཡང་དག་ལ་སྐྱབ་ཆད་མེད་པར་བསྟན་པ་
གང་ཞིག ། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཡན་ལག་གཉིས་
ལྟན་གྱི་དག་ནམ་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་སྐྱ། གཉིས་པ་དེར་ཐལ།
བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་བཟོད་པའི་དག་
ནམ་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་མི་རྣམས་ཏེ། སྐྱ་མི་རྟག་པར་
དངོས་སུ་བཟོད་པའི་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་བར་གསུངས་སོ། །

དེ་ལྟར་ན། སྐྱབ་དག་ལ་དམ་བཅའ་མ་བཟོད་པས་ལྷབ་ཀྱང་།
རྟགས་སྟུང་ཅམ་ལ་དམ་བཅའ་མ་བཟོད་པས་མ་ལྷབ་སྟེ། སྐྱ་ཚེས་ཅན།
མི་རྟག་སྟེ། བྱས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་རྟགས་སྟུང་ཡང་དག་གིས་དམ་
བཅའ་འམ་སྐྱ་མི་རྟག་པ་བཟོད་པ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

སྐྱབ་དག་ཡང་དག་ལ་རང་དོན་སྐྱབས་ཀྱི་སྐྱབ་དག་ཡོད་པར་
ཆད་མ་འགས་ཐིག་ལས་ཀྱང་གསུངས་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། སྟུང་བ་
མཐོང་བ་ཤོམས་པ་ལས་བདག་ཉིད་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་ནམ་པར་དབྱད་
པ་རྟགས་སྟུང་འགྱུར་པའི་བདག་གི་དོན་གྱི་ཇེས་སུ་དབག་པ་ལ་ཡང་
སྟུང་པའི་བྱེ་བྲག་བསྟན་ཏི་ཞེས་དང་། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས་

ཀྱང་། སྐབས་འདིར་གཞན་དོན་རྗེས་དབག་གི་ཞར་ལ་བསྟན་པ་ནི།
 བྱིར་མྱོལ་ལ་བརྟེན་པས་བསྐྱབ་བྱ་རྟོགས་པ་སྦྱེ་བ་ལྟར། མྱོལ་བས་
 དངོས་སུ་བཀོད་པ་ལ་མི་བློས་པར་བསྟན་བཅས་སུ་བྱིས་པ་མཐོང་
 ཞིང་བསམ་པ་ལས་ཀྱང་བསྐྱབ་བྱ་ལ་རྟོགས་པ་སྦྱེ་ཞིང་། དེ་ཡང་སྦྱོར་
 བའི་སྒྲོ་ནས་གཉིས་ཡིན་པོ་ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཆད་མ་རྣམ་དེས་
 ལས་ཀྱང་། དེ་མཐོང་བ་ལས་རང་ཉིད་ཀྱིས་རྟོགས་ཤིང་གོམས་པ་ན་
 ཡང་དེ་ལྟར་འགྱུར་བའི་བྱིར། རང་གི་དོན་གྱི་རྗེས་སུ་དབག་པ་ལ་ཡང་
 དབྱེ་བ་བསྟན་ཏོ་ཞེས་གསུངས།

རྣམ་དེས་དར་རྒྱུག་ ༩༥༠ ལས། གསུམ་པ་ནི། སྐྱེ་བ་ལ་
 གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ནི་གཞན་དོན་ལེའུའི་གཏན་ལ་དབབ་པར་བྱ་བའི་
 གཙོ་བོར་མ་ཡིན་ནམ། སྐབས་འདིར་སྟོན་པ་མི་རིགས་སོ་ཞེ་ན། སྐྱེ་
 བ་གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་བ་གཞན་དོན་གྱི་སྐབས་སུ་གཏན་ལ་དབབ་པར་བྱ་
 བ་ཡིན་ཀྱང་རང་གི་དོན་གྱི་རྗེས་སུ་དབག་པའི་སྐབས་ལ་ཡང་དབྱེ་བ་
 བསྟན་པ་ལ་འགལ་བ་མེད་དེ། སྐྱེ་བ་ལ་ཡང་དབག་དེ་བསྟན་བཅས་སུ་
 བྱིས་པ་མཐོང་བ་གོམས་པ་ལས་མྱོལ་བས་བཀོད་པ་ལ་མི་བློས་པར་
 གང་ཟག་གཅིག་བྱ་རང་ཉིད་ཀྱིས་རྟོགས་པ་ན་ཡང་ཚུལ་རྣམ་པ་གཉིས་
 ཀྱི་སྒྲོ་ནས་རྟོགས་པ་དེ་ལྟར་འགྱུར་བ་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པའི་བྱིར།
 གང་ཟག་རང་ཉིད་ཀྱིས་བསམས་པའི་ཆེ་ན་ཡང་སྒྲོག་གྱུར་རྟོགས་པའི་
 སྒྲོ་སྦྱོར་དག་མི་འདྲ་བ་གཉིས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་རྟོགས་པར་འགྱུར་བས་གང་
 ཟག་གཞན་གྱིས་འདུས་བྱས་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲོག་གྱུར་སྐྱེ་

བྱེད་ཀྱི་སྐྱབ་དག་ཡང་དག་གོ་བར་བྱེད་པ་མ་རྟེན་ན་རང་ཉིད་ཀྱིས་
བསྟན་བཅོས་ལ་ལེགས་པར་བསམས་ནས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་
ལ། དེ་ལ་ཡང་སྐྱབ་པའི་སྐོ་ནས་སམ་དགག་པའི་སྐོ་ནས་རྟོགས་པའི་
སྐོ་ནས་པ་གཉིས་ཡོད་དོ་ཞེས་ཡིན་ནམ་སྐྱམ་གཤམ་པའི་ཕྱིར་དུ་ཡིན་ནོ་
ཞེས་རྒྱུ་འདི་དང་རྟེན་པར་དོན་ལེན་པས་ལ་བར་གསུངས་སོ། །

གསུངས་ཚུལ་འདི་རྒྱུ་ལ་དཔག་ན་སྐྱབ་དག་ཡང་དག་ལ་
གཞན་དོན་སྐྱབ་དག་ཡང་དག་ཡིན་མི་དགོས་པ་མ་ཟད་དག་སྐྱར་རང་
མཆན་པ་ཡིན་དགོས་མིན་ཡང་དབྱེད་བར་བྱའོ། །

རྒྱུ་འགྲེལ་ལེན་པའི་མཐའ་དཔྱད་ ༩༧༥ ལས། ཁ་
ཅིག་རང་ཉིད་འགོད་པ་པོའི་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་སྐོ་རྟོག་ཡང་དག་
གིས་ཆད་མས་བྱུང་པའི་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་རང་ཉིད་
འགོད་པ་སྐབས་སུ་བབ་པའི་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར་རྟོག་ཡང་
དག་ལ་སྐྱབ་ཆད་མེད་པར་རྟོན་པའི་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་དག་རྒྱུ་
དག་དེ། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་དག་ཡང་དག་གི་མཆན་ཉིད་
ཟེར་ན། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་དག་ཡང་དག་ཡིན་ན། སྐྱ་མི་
རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་གཞན་དོན་སྐྱབ་དག་ཡང་དག་ཡིན་པས་བྱུང་བར་
ཐལ། མཆན་ཉིད་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ལུས་ཏེ། སྐྱ་མི་རྟག་པར་
སྐྱབ་པའི་རང་དོན་སྐྱབ་དག་ཡང་དག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བྱས་ན་མི་རྟག་
པས་བྱུང་ཅེས་པའི་སྐྱབ་དག་བསྟན་བཅོས་སུ་གྱིས་པ་མཐོང་ཞིང་
བསམས་པ་ལས་རང་རྟེན་ལ་སྐྱ་མི་རྟག་རྟོགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་སྐྱེ་

བར་འགྱུར་བ་ཡོད་པའི་སྤྱིར་ཞེས་གསུངས་ཤིང་སྤྱིར་གྱི་རིགས་ཐེག་
དང་། རྣམ་བཤད། རྣམ་ངེས་དར་རྒྱུ་གསུམ་གྱི་ཕྱང་ཤེས་བྱེད་ཏུ་
བྱངས་ཤིང་།

ཡང་གོང་ཏུ་སོང་ཐེག་པ་ལྟར་དེ་ཉིད་ ༥༡༩ ལས། སྐུབ་ངག་
ལ་ཚོལ་བའི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་ན། རང་དོན་སྐུབ་ངག་ཡང་དག་དང་། གཞན་
དོན་སྐུབ་ངག་ཡང་དག་གཉིས་ཅེས་གསུངས་སོ། །

སྐུབ་ངག་ཡང་དག་གི་དབྱེ་ཚུལ་གྱི་སྒྲིབ་

སྐུབ་ངག་ཡང་དག་གི་དབྱེ་ཚུལ་ནི། རྩེ་བདུན་ལ་འཇུག་པའི་
སྒྲོ་དོན་གཉིར་ཡིད་གྱི་ཐུན་སེལ་ ༡༩༦ དང་། རྩེ་བདུན་རྒྱན་ ༩༧༥ རྩེ་
དོན་རིགས་རྒྱན་ ༩༩༩ རྣམས་ལས། སྐུབ་ངག་ཡང་དག་ལ་དབྱེ་ན།
ཚོས་མཐུན་སྦྱོར་གྱི་སྐུབ་ངག་ཡང་དག་དང་། ཚོས་མི་མཐུན་སྦྱོར་གྱི་
སྐུབ་ངག་ཡང་དག་བཅས་གཉིས་སུ་དབྱེར་ཡོད། དེ་བཞིན་ཏུ་རྣམ་ངེས་
དར་རྒྱུ་ ༩༩༩ ལས་ཀྱང་། ཚོས་མཐུན་མི་མཐུན་སྦྱོར་གྱི་སྐུབ་ངག་
གཉིས་སུ་དབྱེ་ཚུལ་གསལ་ལ། རྩེ་བཅུན་རྣམ་འབྲེལ་ ༥༡༩ ལས། སྐུབ་
ངག་ཡང་དག་ལ་ཚོལ་བའི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་ན། རང་དོན་སྐུབ་ངག་ཡང་
དག་དང་། གཞན་དོན་སྐུབ་ངག་ཡང་དག་གཉིས། ཞེས་དང་། སྦྱོར་བའི་
སྒྲོ་ནས་དབྱེ་ན། ཚོས་མཐུན་སྦྱོར་གྱི་སྐུབ་ངག་ཡང་དག་དང་། ཚོས་མི་
མཐུན་སྦྱོར་གྱི་སྐུབ་ངག་ཡང་དག་གཉིས་ཅེས་གསུངས་སོ། ། ཉ་ནག་

ནས་འགྲེལ་ ༣༡༩ ལས། ལྷོ་ལ་ཡང་དག་ལ་དཔེ་ན། ཆོས་མཐུན་
མི་མཐུན་གྱི་ལྷོ་ལ་ཡང་དག་གཉིས་དང་། དེ་དེ་དེ་ལ་འདྲ་བྱས་
ཆོས་སྒྲིལ་འགྲོ་ཅན་གྱི་ལྷོ་ལ་ཡང་དག་དང་། ལྷོ་ལ་སྒྲིལ་འགྲོ་ཅན་
གྱི་ལྷོ་ལ་ཡང་དག་གཉིས་དེ་ཡོད་པ་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་ལྷོ་
ལ་ཡང་དག་ན། སྒྲིལ་བའི་སྒྲིལ་ཆོས་མཐུན་སྒྲིལ་དང་མི་མཐུན་སྒྲིལ་
གྱི་ལྷོ་ལ་གཉིས་དང་། ཆོས་མཐུན་སྒྲིལ་རང་དོན་དང་གཞན་དོན་
ལྷོ་ལ་གཉིས་བཅས་དཔེ་ཚུ་ལ་གཉིས་ཤེས་པར་བྱ་ལ། གཞན་དོན་
ལ་ཕྱེད་པ་ལྷན་ཕྱེད་པ་ཆོ་བར་ལྷན་པའི་ལྷོ་ལ་ཡང་དག་ལ་གཞན་
དོན་ལྷོ་ལ་ཡང་དག་གིས་ལྷོ་ལ་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ། །

འོ་ན། ལྷོ་ལ་ཆོས་སྒྲིལ་འགྲོ་ཅན་གྱི་ལྷོ་ལ་དང་། ལྷོ་ལ་
སྒྲིལ་འགྲོ་ཅན་གྱི་ལྷོ་ལ་འགོད་ཚུ་ལ་རི་ལྟར་ཞེ་ན། ལྷོ་ལ་སྒྲིལ་འགྲོ་
ཅན་ནི་ཡོངས་གྲགས་ལྟར་གང་བྱས་ན་མི་རྟག་པས་ལྷོ་ལ་ཤེས་སོགས་
རྟགས་སྒྲིལ། ལྷོ་ལ་ཆོས་སྒྲིལ་འགྲོ་ཅན་གྱི་ལྷོ་ལ་ནི། ཅ་བར། ལྷོ་
སྒྲིལ་ཅན་ལ་དེ་མེད་ཀྱང་། །སྒྲིལ་བྱས་ཡིན་འདི་འདྲ་ཀྱང་། །མི་རྟག་ཅན་
ནི་བརྗོད་པས་ཀྱང་། །དོན་གྱིས་དེ་ནི་འདི་ག་སྒྲིལ་འགྲོ་ཅན་། །ཞེས་གསུངས་
པ་བཞིན། ལྷོ་ལ་ཤེས་སོ། །གང་བྱས་ན་མི་རྟག་པས་ལྷོ་ལ་དཔེར་ན་བྱས་
པ་བཞིན་ཞེས་འགོད་དགོས་སོ། །འོ་ན་ལྷོ་ལ་ལྷོ་ལ་ཆོས་སྒྲིལ་
འགྲོ་ཅན་ཡོད་ན་ཅ་བར། ལྷོ་སྒྲིལ་ཅན་ལ་དེ་མེད་ཀྱང་། །ཞེས་རང་
ལྷོ་ལ་ལྷོ་ལ་ལྷོ་ལ་སྒྲིལ་འགྲོ་ཅན་དུ་གསུངས་པ་དང་འགལ་
མ་ཞེ་ན། དེ་དེ་དོན་ནི། རང་ལྷོ་ལ་ལྷོ་ལ་ཡང་དག་ལ་ལྷོ་ལ་

སྔོན་འགྲོ་ཅན་གྱིས་བྱས་པ་བསྟན་པ་མ་ཡིན་གྱི་དམ་བཅའ་སྔོན་འགྲོ་
 ཅན་གྱི་གཞན་ལུགས་ཀྱི་སྐུབ་ངག་སྐུབ་ངག་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་
 མཆོན་པའི་ཆེད་དུ་བྱས་སྔོན་ཅན་ཞེས་སྒྲིབ་སོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་།སྐུབ་
 ངག་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་སྔོན་འགྲོ་ཅན་དགོས་ཏེ། ཅ་བར། སྐྱ་ནི་བྱས་ཡིན་
 ཞེས་སོགས་ཕྱོགས་ཆོས་སྔོན་འགྲོ་ཅན་དུ་གསུངས་པས་སོ་ཞེ་ན། དེ་
 ཡང་མི་འཐད་དེ། བྱས་པ་སྔོན་འགྲོ་ཅན་གྱི་སྐུབ་ངག་ནི་རྒྱ་ཐོད་གྱི་
 གཞུང་ཆེན་ཆོད་ལྟན་ཀྱན་ལ་གསལ་ཞིང་། འོན་ཀྱང་རྣམ་འགྲེལ་ལས།
 སྐྱ་ནི་བྱས་ཡིན་ཞེས་ཕྱོགས་ཆོས་སྔོན་དུ་འགྲོ་བ་ཅན་གསུངས་པ་ནི།
 གཞན་ལུགས་ཀྱི་དམ་བཅའ་སྔོན་འགྲོ་ཅན་གྱི་སྐུབ་ངག་སྐུབ་ངག་ཡང་
 དག་འགོག་པའི་མཆོན་བྱེད་དམ། ཡང་ན་རྩ་བའི་ཆོག་སྒྲིབ་སྔོན་གྱི་
 དབང་གིས་སྐྱ་ནི་བྱས་ཡིན་ཞེས་ཕྱོགས་ཆོས་སྔོན་དུ་བརྗོད་པ་ཡིན་
 གྱི་སྐུབ་ངག་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་སྔོན་འགྲོ་ཅན་གྱིས་བྱས་པ་བསྟན་པ་མ་
 ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་རྣམ་བཤད་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ ༤༡༠ ལས།
 གཞུང་འདིར་ཕྱོགས་ཆོས་སྔོན་དུ་བརྗོད་པ་ཆོག་གི་སྒྲིབ་སྔོན་གྱི་དབང་
 ཡིན་པའམ། ཡང་ན། དམ་བཅའ་སྔོན་འགྲོ་ཅན་འགོག་པའི་མཆོན་བྱེད་དུ་
 བྱས་སྔོན་ཅན་ཞེས་སྒྲིབ་སོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །

སྐུབ་ངག་འགོད་ཚུལ་གྱི་སྒྲིབ་

སྐུབ་ངག་འགོད་ཚུལ་ནི། སྒྲིབ་བརྟན་ལ་འཇུག་པའི་སྒོ་དོན་

གཉིས་ཡིད་ཀྱི་ཐུན་སེལ་ ༡༣༤ ལས། དཔེར་ན་གང་བྱས་མི་རྟག་དཔེར་
ན་བྱས་པ་བཞིན། སྐྱ་ནི་བྱས་ཞེས་པའི་དག་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་དང་། ཡང་དེ་
ཉིད་ ༡༣༥ ལས། དཔེར་ན་གང་རྟག་པ་མ་བྱས། རྟམ་མཁའ་བཞིན། སྐྱ་
ནི་བྱས་སོ་ཞེས་པའི་དག་ལྟ་བུའོ་ཞེས་གསུངས། ཟླ་བདུན་རྒྱན་ ༢༡༥
ལས། ལྷན་པ་འགོད་པའི་ཚུལ་ནི། སྐྱ་མི་རྟག་པའི་སྐྱ་བྱེད་འགོད་
པ་སྐྱབས་སུ་བབ་པའི་རྒྱལ་བའི་འོར་སྐྱ་མི་རྟག་པའི་སྐྱ་བྱེད་འགོད་
པར་ཁས་སྒྲུང་པའི་རྒྱལ་བ་ཡང་དག་གིས། གང་བྱས་པ་དེ་ནི་མི་རྟག་
དཔེར་ན་བྱས་པ་བཞིན། སྐྱ་ཡང་བྱས་པ་ཡིན་ཞོ་ཞེས་བཤམ། གང་རྟག་
པ་དེ་ནི་མ་བྱས། དཔེར་ན་རྟམ་མཁའ་བཞིན། སྐྱ་ནི་བྱས་པའོ་ཞེས་
པའི་ཚུལ་གྱིས་འགོད་པར་བྱེད་ལ་ཞེས་གསུངས་སོ། །ཆད་མ་རིགས་
རྒྱན་ ༢༤༣ ལས། དཔེར་ན་གང་བྱས་ན་མི་རྟག་པས་བྱུང་། དཔེར་
ན་བྱས་པ་བཞིན། སྐྱ་ཡང་བྱས་ཞེས་པའི་དག་ལྟ་བུའོ་ཞེས་དང་། དེ་
ཉིད་ ༢༤༣ ལས། དཔེར་ན་གང་རྟག་ན་མ་བྱས་པས་བྱུང་། དཔེར་ན་
འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་རྟམ་མཁའ་བཞིན། སྐྱ་ནི་བྱས་སོ་ཞེས་པའི་དག་ལྟ་
བུའོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །ཡོངས་འཛིན་རྟགས་རིགས་ ༣༡༤ ལས།
དང་པོ་ནི་བྱས་ན་མི་རྟག་པས་བྱུང་། དཔེར་ན་བྱས་པ་བཞིན། སྐྱ་ཡང་
བྱས་སོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི། རྟག་ན་མ་བྱས་པས་བྱུང་། དཔེར་
ན་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་རྟམ་མཁའ་བཞིན། སྐྱ་ནི་བྱས་སོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ་
ཞེས་གསུངས་སོ། །

གསུངས་ཚུལ་འདི་ཐམས་ཅད་བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་

ཉག་བར་སྐྱབ་པའི་ཉག་ས་ཡང་དག་ལ་སྐྱར་བའི་སྐྱབ་དག་བཀོད་པ་
 ལྟ་བུར་སྐྱར་ལ། རྣམ་ངེས་དར་སྤྲིག་ ༤༩༡ ལས། གང་ཅུང་ཟད་བྱས་
 བ་དེ་ཐམས་ཅད་ནི་མི་ཉག་པ་ཡིན་པས་བྱས་སྟེ། དཔེར་ན་བྱས་པ་
 ལ་སོགས་བཞིན་ནོ། །སྐྱ་ཡང་བྱས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཞེས་
 གསུངས། ཡང་དེ་ཉིད་ ༤༩༢ ལས། ལྟོག་པ་དངོས་སུ་སྟོན་པ་
 ཅན་གྱི་སྐྱར་བ་ཡང་། དཔེར་ན་མི་ཉག་པ་ཉིད་མེད་ན་བྱས་པ་ཉིད་དུ་
 འགྱུར་བ་མ་ཡིན་པས་བྱས། དཔེར་ན་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་
 བཞིན། སྐྱ་ནི་བྱས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་འོ་ཞེས་གསུངས། རྣམ་འགྲེལ་
 ལེའུ་བཞི་པའི་མཐའ་དཔྱོད་ ༥༠༧ ལས། མཚན་གཞི་ལ། ཁ་ཅིག་ཉག་
 ན་མ་བྱས་པས་བྱས། དཔེར་ན་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་བཞིན། སྐྱ་
 ནི་བྱས་ཞེས་པའི་སྐྱབ་དག་འདི། བྱས་ཉག་ས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཉག་བར་སྐྱབ་
 པའི་ཆོས་མི་མཐུན་སྐྱར་གྱི་སྐྱབ་དག་ཡང་དག་ཡིན་ཞེས་གསུངས་ན།
 ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། བྱས་ན་ཉག་པ་མ་ཡིན་པས་བྱས། དཔེར་ན་བྱས་པ་
 བཞིན་སྐྱ་ཡང་བྱས་ཞེས་པའི་སྐྱབ་དག་དེ་བྱས་ཉག་ས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཉག་
 བར་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་དག་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། ཉག་ན་མ་བྱས་པས་
 བྱབ་ཅེས་སོགས་ཀྱི་སྐྱབ་དག་དེ། བྱས་ཉག་ས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཉག་བར་
 སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་དག་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉག་ས་ཁས། འདོད་ན།
 སྐྱ་ཉག་པ་མ་ཡིན་པར་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་དག་ཡང་དག་ཡིན་ན། སྐྱ་མི་ཉག་
 བར་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་དག་ཡང་དག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་
 ཕྱིར། འདོད་ན། ཆོས་དེའི་ཉག་ས་ཀྱིས་སྐྱ་ཉག་པ་མ་ཡིན་པར་སྐྱབ་པའི་
 སྐྱབ་དག་ཡང་དག་ཡིན་ན། ཆོས་དེའི་ཉག་ས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཉག་བར་སྐྱབ་

པའི་སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་
ན། རོན་བྱེད་མི་རྣམས་པའི་ཆོས་མ་ཡིན་ན་རྟག་པ་མ་ཡིན་པས་བྱིས་
དཔེར་ན་བྱས་པ་བཞིན། སྐྱ་ཡང་རོན་བྱེད་མི་རྣམས་པའི་ཆོས་མ་ཡིན་
མོ་ཞེས་པའི་སྐྱབ་ངག་ཆོས་ཅན། རོན་བྱེད་མི་རྣམས་པའི་ཆོས་མ་ཡིན་
པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་ཡིན་པར་
ཐལ། དེའི་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་རྟག་པ་མ་ཡིན་པར་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་ངག་ཡང་
དག་ཡིན་པའི་བྱིར། རྟགས་སྐྱ། འདོད་ན། རི་བོང་རྩ་ཆོས་ཅན། དེར་
ཐལ། དེའི་བྱིར་ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་སྒྲིན་གཅིག་དང་།

ཡང་ལེའུ་བཞི་པའི་མཐའ་དཔྱོད་ ༥༠༩ ལས། གཞན་ཡང་།
སྐྱ་ཆོས་ཅན། རྟག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བྱས་པའི་བྱིར་ཞེས་པའི་རྟགས་སྐྱར་
འདི་བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་སྐྱར་རྣམ་དག་
ཡིན་པར་ཐལ། རྟག་ན་མ་བྱས་པས་བྱིས་ཅེས་སོགས་ཀྱི་སྐྱབ་ངག་
དེ་བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་ཡིན་
པའི་བྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། སྐྱབ་རྟགས་ཡང་དག་གི་རྟགས་
སྐྱར་རྣམ་དག་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན།
ཁྱོད་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་དང་སྐྱབ་པའི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པར་
ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། རྟག་པ་མ་ཡིན་པ་སྐྱབ་པ་ཡིན་པར་
ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར་ཞེས་གསུངས་སོ། །ཞེས་དེ་ལྟར་སྒྲིན་གཅིག་
དང་།

ཡང་ལེའུ་བཞི་པའི་མཐའ་དཔྱོད་ ༥༠༩ ལས། དེ་འདྲའི་རྟགས་

ཕྱིར། འདོད་ན། མེད་ངེས་ཡིན་ན་མི་རྟག་པ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ།
རྟག་ན་མེད་ངེས་མ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་
གང་རྟག་ན་མ་བྱས་པས་ཁྱབ་ཅེས་སོགས་ཀྱི་སྐུ་བ་ལྟོ་མེད་ཀྱི་བྱས་རྟགས་
ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐུ་བ་པའི་ཆོས་མི་མཐུན་སྒྱུར་གྱི་སྐུ་བ་ལྟོ་མེད་
དག་ཏུ་འདོད་པ་ལ་སྒྱུར་དུ་མ་འཇུག་པ་གསུངས་སོ། །

གོང་དུ་དགག་གཞིས་བཞག་གོ་ཞེས་པ་ལས་འགྲོས་ཏེ། རྣམ་
འགྲེལ་ལེའུ་དང་པོའི་མཐའ་དཔྱོད་ ༡༥༦ ལས། འདིར་སྐྱའི་མི་རྟག་
ཅེས་བྱས་སྐྱ་སྒྱུར་དགོས་ཀྱི། གཞན་དུ་ན་བྱ་འཇེད་གི་སྒྱུར་འཇུག་གོ་
ཞེས་གསུངས་སོ། །

དེ་བཞིན་དུ་ཡོངས་འཇིན་བསྐྱས་བྱ་ ༢༥ ལས། རང་ངེས་
དངོས་པོ་ཡིན་ན། དངོས་པོའི་སྐྱ་མ་ཡིན་པས་ཁྱབ་བྱས་པ་ལ། ཁ་ཅིག་
ན་རེ། སྐྱ་མི་རྟག་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་རྟགས་མ་
བྱུང་སོ། །འདོད་མི་རུས་ཏེ། སྐྱ་མི་རྟག་པ་དངོས་པོའི་སྐྱ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། དངོས་པོ་སྐྱ་མི་རྟག་པའི་བྱེ་བྲག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སོགས་
གསུངས་སོ། །

ཕྱི་བདུན་ཡིད་ཀྱི་ཐུན་སེལ་ ༢༡ ལས། སྐྱ་མི་རྟག་པ་ལྟ་བུ་
རང་མཆོན་འགའ་ཞིག་ཀྱང་རྗེས་དཔག་ཆད་མའི་གཞལ་བྱར་འགྱུར་
བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ ༢༥ ལས། སྐྱ་མི་རྟག་པ་
དངོས་པོ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་དངོས་པོར་མེད་པའི་ཆོས་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། སྐྱ་མི་རྟག་པ་རྟག་པ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ་ཞེས་སོགས་སྐྱ་མི་རྟག་པ་

དངོས་པོ་ཡིན་པ་གསུངས་སོ། །

ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ ༤༠༠ ལས། འདིས་སྤྲེལ་མི་རྟག་པ་མ་
ཡིན་དགག་ཏུ་སྟོན་པ་མ་ཡིན་གྱི། སྤྲེལ་མི་རྟག་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་
པ་མ་ཡིན་དགག་དང་། དེ་རྗེས་དབག་གི་ཤུགས་རྟོགས་སུ་བསྟན་པ་
ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཆད་མ་རིགས་རྒྱན་ ༡༠༧ ལས། དེས་ན་གཞི་གྲུབ་པ་ལ།
དངོས་པོ་ཡོད་པ་དང་། རྟོག་པས་བདགས་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།
སྤྲེལ་མི་རྟག་པ་ལྟ་བུ་དང་། ཞེས་གསུངས་སོ། །

སྤྲེལ་མི་རྟག་པ་སྤྲེལ་པའི་འགལ་རྟགས་ལ། སྤྲེལ་མི་རྟག་པར་སྤྲེལ་
པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པས་མ་བྱུང་སྟེ། སྤྲེལ་མི་རྟག་པ་སྤྲེལ་པའི་
རྟགས་དང་སྤྲེལ་པའི་མ་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
ཞེས་བཀོད་པའི་ཆེ་ཆོས་དང་སྤྲེལ་པའི་མ་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པ་
མ་ཡིན་པ་དེ་དེ་སྤྲེལ་གྱི་འགལ་རྟགས་ཡིན་ཡང་། དེ་སྤྲེལ་མི་རྟག་པར་
སྤྲེལ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆོས་དང་སྤྲེལ་
པའི་མ་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པ་མ་ཡིན་པ་ལ་མི་རྟག་པས་མ་བྱུང་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། རི་བོང་ར་ལ་སོགས་པ་དེའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ། སྤྲེལ་
མི་རྟག་པ་སྤྲེལ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བཀོད་པ་ན། རྟག་པ་མ་
ཡིན་པ་དེ་སྤྲེལ་མི་རྟག་པར་སྤྲེལ་པའི་འགལ་རྟགས་ཡིན་ཡང་། དེ་སྤྲེལ་མི་རྟག་
པར་སྤྲེལ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་འདྲའི་རྟགས་དེའི་བྱུང་པ་
མ་དེས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྟག་པ་མ་ཡིན་པ་ལ། མི་རྟག་པས་བྱུང་

བ་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་སོགས་ཡང་ཡང་དབྱུང་དགོས་པ་ཡོད།

ཡང་རྣམ་འགྲེལ་ལེའུ་བཞི་པའི་མཐའ་དཔྱད་ ༥༡༠ ལས། ཁོ་
ན་རེ། རྟག་ན་མ་བྱས་པས་བྱུང། དཔེར་ན་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་
མཁའ་བཞིན། སྐྱའི་བྱས་ཞེས་པའི་སྐབ་དག་དེ། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་
མི་རྟག་པར་སྐབ་པའི་སྐབ་དག་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། སྐྱ་ཆོས་ཅན།
མ་བྱས་པར་ཐལ། རྟག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་འདི་བྱས་རྟགས་
ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐབ་པའི་རང་རྒྱུད་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་
དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྟེ། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐབ་པའི་རང་
རྒྱུད་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་བྱུང་སྟེ།
དེ་འདྲའི་ཐལ་འགྱུར་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྟགས་ལོག་ཀྱང་ཡིན། བྱས་
རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐབ་པའི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱུབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱང་
ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐབ་པའི་རང་
རྒྱུད་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་ན། རྟག་
པ་མ་ཡིན་པ་དེ་བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐབ་པའི་དངོས་ཀྱི་
བསྐྱུབ་བྱའི་ཆོས་ཡིན་པར་ཐལ། འདྲོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་གསུངས་ཤིང་། སྐྱ་
ཆོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། བྱས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་རྟགས་སྒྲུབ་དེ། སྐྱ་ཆོས་
ཅན། མ་བྱས་པར་ཐལ། རྟག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་འདིས་མི་
འཕེན་ཞིང་། མི་རྟག་པ་དེ་ཡང་དེ་འདྲའི་ཐལ་འགྱུར་དེའི་རྟགས་ལོག་པ་
ཡིན་པར་གསུངས་སོ། །

ཡོངས་འཛིན་བསྐྱུས་གྲ་ ༡༣༩ ལས། ཁ་ཅིག་ན་རེ། ལན་

གྱིས་ལྟོག་པར་མི་རུས་པའི་ཐལ་དག་དེ། ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་གི་
 མཆན་ཉིད་ཡིན་ཟེར་ན། སྤྲེལ་ཆོས་ཅན། མ་བྱས་པར་ཐལ། ཉག་པ་
 ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཆོས་ཅན། ལན་གྱིས་ལྟོག་པར་
 མི་རུས་པའི་ཐལ་དག་ཡིན་པར་ཐལ། ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཡིན་པའི་
 བྱིར། བྱལ་པ་ཁས། མ་བྱས་ན། དེ་འདྲའི་ཐལ་འགྱུར་ཆོས་ཅན། ཐལ་
 འགྱུར་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། རང་རྒྱད་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་
 དག་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ཚུལ་གསུམ་འཕེན་རུས་ཀྱི་ཐལ་འགྱུར་
 ཡང་དག་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། སྤྲེལ་ཆོས་ཅན། མི་ཉག་སྟེ། བྱས་
 པའི་བྱིར་ཞེས་པའི་སྦྱོར་བ་ཡང་དག་འཕེན་རུས་ཀྱི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་
 དག་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས་ཤིང་། ཡང་དེའི་ཤོག་ངོས་ ༡༩༡
 དང་། ༡༩༢ བཅས་སུ་ཡང་། སྤྲེལ་ཆོས་ཅན། མ་བྱས་པར་ཐལ། ཉག་
 པའི་བྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་འདིས། སྤྲེལ་ཆོས་ཅན། མི་ཉག་སྟེ། བྱས་
 པའི་བྱིར་ཞེས་པའི་ཉག་སྦྱོར་འདི་འཕེན་པར་གསུངས་སོ། །དེ་
 བཞིན་དུ་གང་ཉག་ན་མ་བྱས་པས་བྱལ་ཅེས་ལོགས་ཀྱི་སྦྱལ་དག་དེ།
 བྱས་ཉག་སྦྱེས་ཀྱིས་སྤྲེལ་ཆོས་ཅན་ཉག་པར་སྦྱལ་པའི་ཆོས་མི་མཐུན་སྦྱོར་གྱི་སྦྱལ་
 དག་དུ་འདོད་པ་ཀུན་གྱིས་ཀྱང་སྤྲེལ་ཆོས་ཅན། མ་བྱས་པར་ཐལ། ཉག་
 པའི་བྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་དེས་བྱས་ཉག་སྦྱེས་ཀྱིས་སྤྲེལ་ཆོས་ཅན་
 སྦྱལ་པའི་ཉག་སྦྱོར་དེ་འཕེན་པར་འདོད་དགོས་ལ། གཞན་ཡང་། སྤྲེལ་
 ཆོས་ཅན། མ་བྱས་པར་ཐལ། ཉག་པའི་བྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་འདི།
 འགལ་བྱལ་དམིགས་པའི་རང་རྒྱད་འཕེན་པའི་འགལ་བྱལ་དམིགས་
 པའི་ཐལ་འགྱུར་དུ་གསུངས་པས། ཐལ་འགྱུར་དེའི་ཉག་སྦྱེས་ལོག་དུ་

རྟག་པ་མ་ཡིན་པ་སོང་ན། དེའི་འཕངས་པའི་རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་ཚོས་
གཉིས་ལ་བྱུང་ཆེ་རྒྱུ་ཡོད་པའི་བྱུང་བྱུང་བྱུང་འཐད་ཅིང་། སྐར་གྱི་
ཐལ་འགྱུར་དེའི་རྟགས་ལོག་ཏུ་མི་རྟག་པ་སོང་ན། དེའི་འཕངས་པའི་
རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱི་རྟགས་ཚོས་གཉིས་བྱུང་ཆེ་རྒྱུ་མེད་པའི་རང་
བཞིན་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་བ་སོགས་སྒྲོན་ཏུ་མར་འགྱུར་རོ། །

ཡང་ན་མ་འགྲེལ་མེད་པའི་མཐའ་དཔྱད་ ༡༩༧ ལས། ཁོ་
མོ་ཅག་ལ་ཐལ་འགྱུར་དང་པོ་དེ་གཞོན་བྱེད་ཏུ་མི་འཇུག་སྟེ། དེ་འདྲི་
སྐྱུ་བ་དག་དེ་བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱུ་བ་པའི་ཚོས་མི་མཐུན་
སྒྲོར་གྱི་སྐྱུ་བ་དག་ཡང་དག་ཡིན་ཀྱང་མི་མཐུན་དཔེ་ནམ་མཁའི་སྟེང་
ཏུ་བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱུ་བ་པའི་ཕྱོག་བྱུང་པ་མ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་གསུངས་པ་འདི་རང་ལུགས་ཀྱི་བརྟགས་པ་མཐའ་
གཟུང་ཡིན་ནམ་ཡང་ན་གཞན་གྱི་འདོད་བཞེད་ཡིན་མིན་བརྟག་པར་
བྱ་ཞིང་། དེ་བཞིན་ཏུ་དེ་ཉིད་ ༡༩༧ ལས། དེགས་སྒྲོ་ལས། དེའི་ཐེ་
ཚོམ་ཉིད་ཀྱང་མེད་དེ་ཞེས་པ་ནི་གཞི་སྤང་པའི་ལུང་ཡིན་ཏེ། དེས་བྱས་
རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱུ་བ་པའི་ཕྱོག་བྱུང་པའི་པ་ལ་མི་མཐུན་
དཔེ་གཞི་བྱུང་པ་དེས་པར་འཁོད་མི་དགོས་པར་བསྟན་པའི་བྱིར།
དེས་རྟག་ན་མ་བྱས་པས་བྱུང་། དཔེར་ན་དངོས་གྱུར་གྱི་ནམ་མཁའ་
བཞིན། སྐྱ་ནི་བྱས་སོ་ཞེས་པའི་སྐྱུ་བ་ལ་བརྟེན་ནས། བྱས་རྟགས་
ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱུ་བ་པའི་ཕྱོག་བྱུང་ཆོགས་ཀྱས་པར་བསྟན་པའི་
ཕྱིར་ཞེས་འགྲེལ་བཤད་གཉིས་ཀྱིས་གཞི་སྤང་པའི་ལུང་དང་སྐྱུར་པའི་

མད་ཏུ་གསུངས་པ་འདི་ཡང་རང་ལུགས་ཡིན་ནམ་འགྲེལ་བཤད་དག་གི་ལུགས་ཡིན་དབྱེད་པར་བྱའོ། །

ཕྱི་བདུན་ཡིད་ཀྱི་ཐུན་སེལ་ ༢༡༥ ལས། ལྷུ་བ་ལག་འཁོད་པའི་ཚུལ་ནི། ལྷ་མི་རྟག་པའི་ལྷུ་བ་བྱེད་འཁོད་པ་སྐབས་སུ་བབ་པའི་ཚོལ་བའི་འོར་ལྷ་མི་རྟག་པའི་ལྷུ་བ་བྱེད་འཁོད་པར་ཁས་སྒྲུངས་པའི་ཚོལ་བ་ཡང་དག་གིས། གང་བྱས་པ་དེ་ནི་མི་རྟག་། དཔེར་ན་བྱས་པ་བཞིན། ལྷ་ཡང་བྱས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤམ། གང་རྟག་པ་དེ་ནི་མ་བྱས། དཔེར་ན་ནམ་མཁའ་བཞིན། ལྷ་ནི་བྱས་པ་འོ་ཞེས་པའི་ཚུལ་གྱིས་འཁོད་པར་བྱེད་ལ་ཞེས་གསུངས་པས། བྱས་པས་ལྷ་མི་རྟག་པར་ལྷུ་བ་པ་ལྷ་བུའི་གཏན་ཆེགས་གཅིག་གཞིར་བྱས་པའི་ཆོས་མཐུན་སྒྲུང་དང་མི་མཐུན་སྒྲུང་གི་ལྷུ་བ་ལག་ཏུ་སྒྲུབ་པ་འོད་པ་འདི་དང་། དེ་བཞིན་སྒྲུབ་སོང་ཟེན་པ་བཞིན། གང་བྱས་ན་མི་རྟག་ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཆོས་མཐུན་སྒྲུང་དང་། གང་རྟག་ན་མ་བྱས་ཞེས་སོགས་ཆོས་མི་མཐུན་སྒྲུང་གི་ལྷུ་བ་ལག་ཡང་དག་ཏུ་འདོད་པ་དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་གཏན་ཆེགས་གཅིག་པ་སྒྲུབ་པ་ཡིན་དགོས་ཤིང་། དེ་ཡང་བྱས་པས་ལྷ་མི་རྟག་ལྷུ་བ་པ་ལ་སྒྲུབ་དགོས་པ་ལྷ་བུར་སྒྲུབ་པས་དབྱེད་པར་བྱ་སྟེ། འདི་སྒྲུབ་བྱས་རྟགས་ཀྱིས་ལྷ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་ཆོས་མི་མཐུན་སྒྲུང་གི་ལྷུ་བ་ལག་དེ་ལ། བ་སྒྲུབ་བཞེད་བདེའི་དབང་ཏུ་བྱས་པའི་ལྷུ་བ་ལག་འཁོད་ཚུལ་གཅིག་དང་། རོན་དམ་དངོས་གནས་ཀྱི་དབང་ཏུ་བྱས་པའི་ལྷུ་བ་ལག་འཁོད་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་ལ། གཞུང་མང་པོ་ཞིག་ལས་སྒྲ་མ་ལྷར་གྱི་དབང་ཏུ་བྱས་པས་

སྒྲིན་མེད་ལ། རོན་དངོས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་ནི། བྱི་མ་ལྟར་འཁོད་
དགོས་པ་ཡང་ཀུན་མཐུན་པ་ཡིན་ལ། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་གཏན་
ཆིགས་ལྟ་བུ་གཅིག་ལ་ཡང་ཚུལ་དེ་གཉིས་ཀ་ཡོད་པ་གོང་གསལ་གྱི་
གཞུང་ཀུན་མཐུན་པས་རོན་ལ་སྒྲིན་མེད་པས་མི་འགལ་ཟེར་དགོས་
སམ་སྐྱ་མ་ཡང་བརྟག་པར་བྱའོ།

སྐྱབ་ངག་འཁོད་ཡུལ་གྱི་གང་ཟག་ངོས་བསྐྱུང་བ།

སྐྱབ་ངག་འཁོད་ཡུལ་གྱི་གང་ཟག་ངོས་བསྐྱུང་བ་ནི། རྣམ་ངེས་
དར་རྒྱུ་གྱི་ ༢༡༤ ལས། རྩོགས་ཆོས་སྐྱར་ངེས་ཟིན་མ་བརྟེན་པ་ལ་ཁྲབ་
པ་སྐྱབ་པའི་ཆེད་དུ་ཁྲབ་པ་བརྟེན་པ་དང་། ཁྲབ་པ་ངེས་ཟིན་མ་བརྟེན་
པ་ལ་རྩོགས་ཆོས་སྐྱབ་པའི་ཆེད་དུ་རྩོགས་ཆོས་བརྟེན་པ་དང་། གཉིས་
ཀ་སྐྱར་ཤེས་ཟིན་བརྟེན་པ་ལ་གཉིས་ཀ་བརྟེན་པ་དང་། སྐྱབ་ངག་དང་
པོར་བཀོད་ནས་ཚུལ་གསུམ་གཞི་ནས་སྐྱབ་དགོས་པ་གང་ཡིན་ཡང་
ཚུལ་གསུམ་གྱི་ཚོལ་གྱིས་མ་ངེས་པ་དེ་མིད་དུ་གཏན་ཆིགས་ཡང་
དག་དང་། དེ་སྒྲིན་པའི་སྐྱབ་ངག་དེ་ཡང་བྱི་ཚོལ་གྱི་ངོར་སྐྱབ་ངག་
ཡང་དག་དུ་མི་འཕྱར་བ་ཡིན་ནོ། །སྐྱབ་ངག་གཉིས་རྟགས་འགལ་བའི་
དོགས་པ་ཤས་ཆེ་བ་ལ་ཆོས་མཐུན་སྒྱུར་དང་། མ་ངེས་པའི་དོགས་པ་
ཤས་ཆེ་བ་ལ་ཆོས་མི་མཐུན་སྒྱུར་འཁོད་ལ། བྱི་ཚོལ་ཤིན་དུ་ཆོངས་
པ་ལ་ནི་གཉིས་ཀ་བརྟེན་དགོས་པ་དག་ཀྱང་མིད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ།

ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཕྱི་བདུན་ཡིད་ཀྱི་ཐུན་སེལ་ ༢༤༣ ལས། རྩོགས་གཞན་དག་གི་འདོད་པ་ལྟར་བྱས་པས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་མི་ཤེས་ཤེས་རུང་དུ་ཡོད་པའི་ཚོལ་པའི་རོར་བྱས་པས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྩོགས་ཆོས་དང་བྱབ་པ་ལྟག་ཆད་དང་བྲལ་བའི་སྒོ་ནས་བརྗོད་པའི་དག་ཡན་ལག་གཉིས་ལྟན་ཡང་ཚོལ་བ་དེའི་རོར་སྐྱབ་དག་ཡང་དག་ཏུ་འདོད་པ་མི་འཐད་དེ། བྱས་པས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྩོགས་ཆོས་དང་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྟག་མི་ཤེས་པའི་ཚོལ་པའི་རོར་སྐྱ་བྱས་ཞེས་བརྗོད་པ་དང་། བྱས་པ་མི་རྟག་པ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པ་དང་། རྟག་པ་ལ་མེད་པ་ཁོ་ནར་བརྗོད་པའི་དག་ཐམས་ཅད་དམ་བཅའ་བརྗོད་པའི་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། བྱས་པས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་མི་ཤེས་ཤེས་རུང་དུ་ཡོད་པའི་ཚོལ་པའི་རོར་བྱས་པ་དེ་སྐྱ་མི་རྟག་སྐྱབ་ཀྱི་རྩོགས་ཡང་དག་ཏུ་ཐལ། ཚོལ་བ་དེའི་རོར་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྩོགས་བྱབ་བརྗོད་པའི་དག་དེ་རྩོགས་ཆོས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཚོལ་བ་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་བྱས་པའི་རྩོགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྩོགས་བྱབ་དེས་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་རོར་བྱས་པ་དེ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྩོགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་རྩོགས་ཡང་དག་གི་མཆོད་ཉིད་ཚུལ་གསུམ་སོ་སོའི་མཆོད་ཉིད་ཀྱི་བྱར་དུ་དེས་པ་སྒོས་ཤིང་། དེ་ཡང་ཚོལ་བྱི་ཚོལ་གཉིས་ཀས་དེས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་པར་རྩོགས་ཀྱི་ཆོས་ནི་ཚོལ་བ་

དང་ཕྱིར་ཁོ་ལ་བ་གཉིས་ཀ་ལ་ངེས་པར་གཞུང་ངོ་། །དེ་བཞིན་དུ་མཐུན་
པའི་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་དག་ལ་
ཡང་ཅི་རིགས་པར་བརྟེན་པར་བྱའོ་ཞེས་སོགས་གྱིས་བཤད་པས།
ཚུལ་གསུམ་མ་ངེས་པའི་ཁོ་ལ་བ་དེའི་ངོར་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པ་
ཞེས་བྱ་བ་མི་མི་ད་པས་དེ་སྐྱུ་བ་གྱི་ཚུལ་གསུམ་མི་ཤེས་པའི་ཁོ་ལ་བའི་
ངོར་དེ་སྐྱུ་བ་གྱི་ཕྱོགས་བྱུང་བརྟེན་པའི་དག་སྐྱུ་བ་དག་ཡང་དག་ཡིན་པ་
མི་མི་ད་ངོ་། །གཉིས་པ་རང་ལུགས་ནི་ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ། །

སྤྱི་དོན་རིགས་ཀྱི་ ༣༣༩ ལས། བྱས་པའི་རྟགས་གྱིས་སྐྱ་
མི་རྟག་པར་སྐྱུ་བ་པའི་ཚུལ་གསུམ་མི་ཤེས་ཤེས་རུང་དུ་ཡོད་པའི་གང་
ཟག་གི་ངོར་། གང་བྱས་ན་མི་རྟག་པས་བྱུང་། དཔེར་ན་བྱས་པ་བཞིན།
སྐྱ་ཡང་བྱས་ཞེས་པའི་དག་དེ་སྐྱུ་བ་དག་ཡང་དག་ཡིན་པར་འདོད་
པའང་མི་འཐད་དེ། དེ་སྐྱ་བྱའི་གང་ཟག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་གྱིས་སྐྱ་མི་
རྟག་པར་སྐྱུ་བ་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཆད་མས་ངེས་པར་ཐལ། ཁྱོད་གྱི་ངོར་
དེ་སྐྱ་བྱའི་དག་དེ་དེ་སྐྱུ་བ་གྱི་སྐྱུ་བ་དག་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་
ཁས། བྱུང་བ་ཡོད་དེ། སྐྱོབ་དཔོན་གྱིས། རྟེན་པ་གང་ཞིག་གཉིས་ཀ་
ལ་ངེས་པ་དེ་ཁོ་ན་སྐྱུ་བ་པའི་སྐྱ་ན་འབྱེན་པ་ཡིན་གྱི་གང་ཡང་རུང་བ་
ལ་མ་བྱུང་བ་དང་། མེ་ཆོམ་ཟ་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཡང་སྐྱུ་བ་པར་བྱེད་པ་
ལ་སྐྱོས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་གསུངས་སོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས།

མཉན་བྱའི་དབང་པོའི་རྒྱུར་བཀོལ་ ༣༥༩ ལས། གཞན་དོན་
སྐྱུ་བ་དག་ཡང་དག་འཁོད་ལུ་ལྷི་ཁོ་ལ་བ་ངོས་གཞུང་བ་ལ། གཞན་

དོན་སྐྱུ་བ་དག་ཡང་དག་དེ་ཚུལ་གསུམ་བཟུང་བའི་གང་ཟག་གཅིག་ལ་
 འཁོད་དམ། མ་བཟུང་བའི་གང་ཟག་གཅིག་ལ་འཁོད་ཅེ་ན། འབྲེལ་
 བཤད་ལྷན་ལྷོ་ལྟར་ན། དེ་བཟུང་བའི་གང་ཟག་གཅིག་ལ་འཁོད་པ་
 ཡིན་ཏེ། ལྷན་ལྷོ་ལས། འོན་ཀྱང་ཕྱིར་མོལ་བ་བརྒྱུད་བ་ནམ་པར་བཟུང་
 བ་ལ་ཡང་ཆེག་གིས་ཐོན་པའི་ཡུལ་ཉིད་དུ་འཁྱུག་པར་འགྱུར། བརྒྱུད་བ་
 ནམ་པར་མ་བཟུང་བ་དེའི་ཆེ་གསལ་པར་བྱེད་བ་ཉིད་དགོས་པ་མེད་པ་
 ཅན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལྟར་ན། མ་
 བཟུང་བའི་གང་ཟག་གཅིག་ལ་འཁོད་དེ། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས་
 བཟུང་ན་ཤེས་པར་འགལ་ལོ་ཞེས་གསུངས། དེས་ན། གཞན་དོན་སྐྱུ་བ་
 དག་འཁོད་པ་སྐབས་སུ་བབས་པའི་གང་ཟག་ཡོད་དེ། སྐྱ་མི་རྟག་པར་
 སྐྱུ་བ་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཆད་མས་ཤེས། དེ་སྐྱུ་བ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་ཚོགས་
 གཅིག་ཏུ་ཐོན་པའི་ཐོན་ཤེས་སྐྱེ་དགོས་ཀྱི་གང་ཟག་དེ་ལ་དེ་འཁོད་པ་
 སྐབས་སུ་བབས་པ་ཡིན་ཏེ། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། གཞན་དོན་
 ལེའུའི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་སྐྱུ་བ་དག་ཡིན་ལ། དེ་སྐྱོ་ཡུལ་དུ་སོང་བའི་
 དངོས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ལ་ཚུལ་གསུམ་ལ་གོ་བ་བསྐྱེད་པའོ་ཞེས་བ་དང་།
 ལྟ་དབང་ལྷོ་ལས། ཚུལ་གསུམ་སྤར་ཤེས་ནས་ཐོན་ཏུ་འཁྱུག་པའི་
 སྐྱུ་བ་དག་འཁོད་ཡུལ་གྱི་གཙོ་བོ་ཡིན་ལ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་
 གསུངས་སོ། །

དེ་ལྟར་ན། ལྷོ་བ་དཔོན་ལྷན་ལྷོ་ལྟར་ན། དེ་སྐྱུ་བ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་
 དེས་པའི་དེས་ཤེས་སྐྱེ་མ་སྐྱོང་བའམ་བཟུང་བའི་གང་ཟག་གཅིག་ལ་

འཁོད་པར་གསུངས་ལ། སྐྱུ་བ་དཔོན་སྐྱུ་བ་དབང་སྐྱུ་བ་ན་ཚུལ་གསུམ་
དེས་ཐེན་མ་བཟེད་པའི་གང་ཟག་གཅིག་ལ་འཁོད་པར་གསུངས་སོ། །

ལེའུ་བཞི་པའི་མཐའ་དབྱེད་ ༥༠༥ པམ། མཁས་པ་ཁ་ཅིག །
བྱས་ཉགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་ཉགས་འཁོད་པ་སྐྱབས་སུ་
བབ་པའི་ཕྱིར་ཚོལ་ཡང་དག་དང་། བྱས་ཉགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཉག་པར་
སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་འཁོད་པ་སྐྱབས་སུ་བབ་པའི་ཕྱིར་ཚོལ་
ཡང་དག་གཉིས་ཡིན་ཁྱབ་མཉམ་ཡིན་ཟེར་ན། བྱས་ཉགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་
ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་དཔག་རང་རྒྱུད་ལ་དངོས་སུ་སྐྱེ་ཁ་མའི་བྱས་
ཉགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར་ཚོལ་ཡང་དག་ཆོས་ཅན།
བྱས་ཉགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་འཁོད་
པ་སྐྱབས་སུ་བབ་པའི་ཕྱིར་ཚོལ་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། བྱས་ཉགས་
ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་ཉགས་ཡང་དག་འཁོད་པ་སྐྱབས་སུ་
བབ་པའི་ཕྱིར་ཚོལ་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། འདོད་ན།
དེ་ཆོས་ཅན། བྱས་ཉགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་
འན་པའི་འན་ཤེས་རང་རྒྱུད་ལ་མི་ལྟན་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ།
འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། བྱས་ཉགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཉག་
པར་སྐྱབ་པའི་གཞན་དོན་སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་ཡིན་ན། རང་ཉིད་འཁོད་
པ་སྐྱབས་སུ་བབ་པའི་བྱས་ཉགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར་
ཚོལ་ཡང་དག་གི་རྒྱུད་ལ་བྱས་ཉགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་
ཚུལ་གསུམ་འན་པའི་འན་ཤེས་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ།

དེ་ལ་དྲན་པ་བསྐྱེད་པ་ནི། །དེ་ཉིད་ཆོག་ལ་ཡང་དག་གནས། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས།

རྟོག་པ་རྣམ་འགྲེལ་ ༣༡༩ ལས། འཁོད་ཡུལ་གྱི་གང་ཟག་ངོས་
བརྒྱུད་པ་ནི། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐུབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་
དྲན་པའི་དྲན་ཤེས་སྤར་རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་མ་སྟུང་། ད་ལྟ་རྒྱུད་ལ་མི་ལྟན་
ཞིང་། སྐྱ་རྟག་མི་རྟག་ཐེ་ཆོས་བཟ་བའི་བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་
སྐུབ་པའི་ཕྱི་རྟོག་ལ་ཡང་དག་དེ། དེ་སྟོར་གྱི་སྐུབ་དག་ཡང་དག་འཁོད་
པ་སྐྱབས་སུ་བབས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ཏེ། སྤྱུའི་འགྲེལ་པ་ལས། ཕྱི་
རྟོག་བས་བརྒྱུད་པ་རྣམས་པར་བརྟེན་པ་ཡང་ཆོག་གིས་དྲན་པའི་ཡུལ་
ཉིད་ལ་འཇུག་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་དང་། དེགས་ཐིག་དར་རྟེན་ལས། སྤར་
ཤེས་པ་བརྟེན་ནས་དྲན་རུང་རུ་ཡོད་པ་ནི་སྐུབ་དག་འཁོད་པའི་ཡུལ་གྱི་
གཙོ་བོ་ཡིན་ལ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །

སྒྲེ་བདུན་ཡིད་གྱི་ཐུན་མེལ་ ༣༡༦ ལས། མདོར་ན། སྐུབ་དག་
གི་བྱེད་ལས་ནི། ཚུལ་གསུམ་ཤེས་ཐིན་དྲན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི། མ་
ཤེས་པ་ཤེས་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པས། ཉང་གི་ཡན་ལག་རུས་པ་ནི། །
ཚུལ་གསུམ་དག་ལ་ཡང་དག་གནས། །དེ་ལ་དྲན་པ་སྐྱེད་པ་ནི། །དེ་ཉིད་
ཆོག་ལ་ཡང་དག་གནས། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོགས་
གསུངས་སོ། །

དེ་ལྟར་ཚུལ་གཉིས་འོང་བ་དེ་ཡང་སྤྱུ་མོ་དང་སྤྱུ་དབང་མོའི་
རྗེས་སུ་འབྱུང་བའི་འདོད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་གཉིས་བྱུང་བ་གསལ་ལོ། །

སྐྱུ་བ་དག་འཁོད་དུས་ངོས་བརྒྱད་པ་ནི།

སྐྱུ་བ་དག་ཡང་དག་འཁོད་པའི་དུས་ནི། རྗེ་བརྒྱན་ཡིད་ཀྱི་ཐུན་
 མེལ་ ༡༥༧ ལས། གཉིས་པ་རང་ལུགས་བཞག་པ་ནི། སྐྱུ་བ་དག་ཡང་
 དག་འཁོད་པའི་དུས། བཞོད་པའི་དགོས་པ། འཁོད་པའི་ཚྭ་ནམས་
 རི་ལྟར་ཡིན་ཅེ་ན། བཞད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་བྱས་པས་སྐྱ་མི་རྟག་
 པར་སྐྱུ་བ་པ་ལྟ་བུའི་སྦྱོར་བ་སྒྲོར་གཅིག་ལ་མཆོན་ནས་བསྟན་པར་བྱ་
 སྟེ། འདི་ལྟར། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱུ་བ་དགོས་ཀྱི་ཚྭ་བ་སྐྱ་རྟག་འཛིན་
 ཀྱི་སྦྱོ་འདོགས་ཤས་ཆུང་ཞིང་ཐེ་ཆོས་ཤས་ཆེ་བར་གྱུར་པ་དང་། གཙོ་
 ཆེར་སྦྱོ་འདོགས་ཤས་ཆེ་བར་གྱུར་པའི་རིགས་གཉིས་ལས། དང་པོ་
 བྱི་སྒར་སྐྱ་རྟག་མི་རྟག་གང་ལ་ཡང་ཆོ་ཁ་མ་ཕྱོགས་བཅུ་ལ། སྒར་ནས་
 ཆོ་ཁ་ཕྱོགས་གྱུར་། རྟག་མི་རྟག་གང་གི་ཕྱོགས་ལ་ཡང་སྐྱུ་བ་བྱེད་
 སོགས་མ་མཐོང་བས་ད་ལྟ་སྐྱ་རྟག་མི་རྟག་གང་ཡིན་སྐྱུ་བ་དུ་ཐེ་ཆོས་
 ཟ་ནས་མཐའ་གཅིག་རུ་ཤེས་པར་འདོད་པ་སྟེ། འདི་ལྟ་བུའི་ཚྭ་བ་ལ་
 ཡང་རྟག་མི་རྟག་ལ་གཉིས་ཡིན་ཀྱི་ཕུང་གསུམ་སྟོན་པར་དོགས་པ་
 དང་། མི་དོགས་པ་གཉིས་ལས། དོགས་པ་ལ་དང་པོར་སྐྱ་རྟག་པའི་
 གཞོད་བྱེད་བསྟན་ནས་དེའི་རྗེས་སུ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱུ་བ་པའི་སྐྱུ་བ་དག་
 འཁོད་པ་བྱེད་པ་ཡིན་ཅིང་། རྟག་མི་རྟག་ལ་གཉིས་ཡིན་སྟོན་པར་མི་
 དོགས་པ་ལ་ནི་སྐྱ་རྟག་མི་རྟག་མཐའ་གཅིག་རུ་ཤེས་པར་འདོད་ནས་

བ་སྐྱ་མི་རྟག་སྐུ་ལ་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་བཀོད་བ་ཡིན་གྱི། སོང་བ་མ་
 ཡིན་ལ། དེའི་ཕྱིར་དག་དེ་ཡང་སྐུ་བ་ཡང་དག་ཏུ་བཀོད་བ་ཡིན་གྱི།
 སོང་བ་མ་ཡིན་ནོ། །བཀོད་པའི་རྗེས་ཐོགས་སུ། དང་སོར་ཕྱོགས་ཁྲབ་
 གཉིས་རིམ་གྱིས་སོ་སོར་སྐུ་བ་བར་བྱེད་ལ། ཕྱོགས་ཁྲབ་བསྐྱབས་ནས་
 སོ་སོར་ཤེས་བ་ན། རྒྱལ་བ་དབང་རྒྱལ་ལ་ནི་སྐུ་བ་དག་བསྐྱར་མ་འགོད་
 མི་དགོས་པར་སྤར་བཀོད་བ་དེ་འོན་པའི་སྐྱབས་གྱིས་ཚུལ་གསུམ་སོ་
 སོར་ཤེས་བ་དེ་དག་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་འོན་པར་རུས་ཤིང་། དེའི་ཆེ་
 སྤར་བཀོད་པའི་སྐུ་བ་དག་དེ་ཉིད་སྐུ་བ་དག་ཡང་དག་ཏུ་སོང་བ་དང་།
 བྱས་བ་རྟགས་སུ་བཀོད་བ་དེ་ཡང་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་སོང་བའི་དུས་
 ཡིན་ནོ། །རྒྱལ་བ་དབང་རྒྱལ་ལ་ནི་ཚུལ་གསུམ་སོ་སོར་བསྐྱབས་ནས་
 ཤེས་བར་བྱས་པའི་འོག་ཏུ་ཚུལ་གསུམ་ཅིག་ཅར་འོན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་
 དུ་སྤར་སྐུ་བ་དག་བསྐྱར་མ་འགོད་དགོས་ལ། སྤར་ཚུལ་གསུམ་སོ་སོར་
 ཤེས་ཟིན་མ་བཟེད་བ་དེ་ཉིད་སྐུ་བ་དག་གིས་ཚུལ་གསུམ་དུས་གཅིག་
 ཏུ་བརྗོད་བ་ལ་བརྟེན་ནས་ཚུལ་གསུམ་དུས་གཅིག་ཏུ་འོན་པར་རུས་
 བས་ཕྱིས་བཀོད་པའི་སྐུ་བ་དག་ནི་བཀོད་ཅིང་ནས་སྐུ་བ་དག་ཏུ་འགྱུར་
 བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཡང་ཕྱེ་བ་དུན་ཡིད་ཀྱི་སྟན་སེལ་ ༣༠༩ ལས། གསུམ་བ་རྒྱལ་
 བ་གང་གི་དོར་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་བ་དབྱེད་བ་ནི། ཕྱི་རྒྱལ་བསྐྱབ་བྱ་
 ལ་ཤེས་འདོད་དང་ལྟན་བ་ལ། སྤར་རྒྱལ་ཡང་དག་གིས་རྟགས་བཀོད་
 དེ་ཚུལ་སོ་སོའི་སྐུ་བ་བྱེད་རིམ་ཅིང་བསྟན་དགོས་བ་བསྟན་བ་ལས་དེ་

སྐུབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་ཆད་མས་ངེས་ཤིང་། བསྐྱབ་བྱ་ངེས་པ་ལ་སྟོན་ཏེ་
 རྟོགས་པའི་དུས་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་འགྲོ་བའི་དུས་ཡིན་ལ། བསྐྱབ་བྱ་
 ཆད་མས་ངེས་པའི་རྗེས་དབག་སྦྱེས་པ་ལ་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་སོང་བ་
 ཞེས་བརྗོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཚེ་ལ་བ་གཅིག་ལ་སྐུབ་ངག་གཉིས་ཀ་འཁོད་དགོས་མིན་ལ་དབྱེད་པ།

ཚེ་ལ་བ་གཅིག་ལ་སྐུབ་ངག་གཉིས་ཀ་འཁོད་དགོས་མིན་ལ་
 དབྱེད་པ་ལ། ཚེ་ལ་བ་གཅིག་ལ་སྐུབ་ངག་གཉིས་ཀ་འཁོད་དགོས་སམ་
 ཞེ་ན། ཆད་མ་རིགས་སྟོར། དེ་ཞིག་འགལ་བ་དང་མ་ངེས་པའི་གཉེན་
 སོར་གཉིས་ཀར་བརྗོད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རིགས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་
 གསུངས། རྣམ་ངེས་དར་རྟེན་ ༤༡༤ ལས། སྐུབ་ངག་གཉིས་རྟགས་
 འགལ་བའི་དོགས་པ་ཤས་ཆེ་བ་ལ་ཆོས་མཐུན་སྦྱར་དང་། མ་ངེས་པའི་
 དོགས་པ་ཤས་ཆེ་བ་ལ་ཆོས་མི་མཐུན་སྦྱར་འཁོད་ལ། ཕྱི་ཚེ་ལ་ཤིན་
 ཏུ་སོངས་པ་ལ་ནི་གཉིས་ཀ་བརྗོད་དགོས་པ་དག་ཀྱང་སྤྱིད་པར་ཤེས་
 པར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས། སྡེ་བདུན་ཡིད་ཀྱི་ཐུན་སེལ་ ༡༧༧ ལས།
 འོ་ན་ཚེ་ལ་བ་གང་ལ་སྐུབ་ངག་བསྟན་དགོས་པ་དེ་ལ་ཆོས་མཐུན་སྦྱར་
 དང་མི་མཐུན་སྦྱར་གཉིས་ཀ་སྟོན་ནམ། གང་རུང་བ་གཅིག་སྟོན་ཅི་ན།
 གང་རུང་བ་གཅིག་བསྟན་པས་ཆོག་གི་གཉིས་ཀ་སྟོན་པ་སྐབས་སུ་
 བབ་པའི་ཚེ་ལ་བ་རྟོག་ལྟན་མི་སྤྱིད་དེ། འདི་ལྟར་རྟགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་

ལ་ཆོ་ལ་ཕྱོགས་པའི་ཚོལ་བ་རྟོག་ལྟན། དེ་སྐུབ་ཀྱི་སྐུབ་དག་ཡང་དག་
འགོད་བ་སྐབས་སུ་བབ་བ་ཡིན་ན་ཉགས་དེ་སྐུབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་
ན་ལ་ཡོད་པར་ངེས་ན་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་པར་དོན་གྱིས་གོ་ཞིང་།
མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་པ་ཁོ་ནར་ངེས་ན་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པར་
དོན་གྱིས་གོ་བས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། དེའི་ཕྱིར། དེ་ཉིད་ཕྱིར་འབྲེལ་ཤེས་
ན། །གཉིས་ལས་གང་ཡང་རུང་སྐྱས་བས། །དོན་གྱིས་གོ་བས་ཅིག་
ཤོས་ལ། །ཐུན་བ་ཡང་དག་སྟེ་བར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་བ་ཡིན་
ན། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་གཞན་ཡང་སྐབས་དེར་སྐུབ་དག་གཉིས་ཀ་
བརྗོད་དགོས་བ་ལ་སྟོན་དུ་མ་གསུངས་སོ། །

ཆད་མ་རིགས་རྒྱན་ ༡༧༧ ལས། འོ་ན་ཆོས་མཐུན་སྟོར་གྱི་
སྐུབ་དག་དང་ཆོས་མི་མཐུན་སྟོར་གྱི་སྐུབ་དག་གཉིས་ཀ་དངོས་སུ་
བཟུན་དགོས་པའི་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐུབ་དགོས་ཀྱི་ཕྱི་ཚོལ་ཡོད་དམ་
མེད་ཅེ་ན། མེད་ཀྱི་གང་རུང་དེ་དངོས་སུ་བཟུན་བས་ཆོག་སྟེ། རེས་སུ་
འགོ་ལྟག་གི་བྱུང་བ་གཉིས་གང་རུང་ཞིག་དངོས་སུ་བཟུན་བས་ཅིག་
ཤོས་དོན་གྱི་གོ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་འདྲ་། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་
འབྲེལ་ཤེས་ན། །གཉིས་ལས་གང་ཡང་རུང་སྐྱས་བས། །དོན་གྱིས་གོ་
བས་ཅིག་ཤོས་ལ། །ཐུན་བ་ཡང་དག་སྟེ་བར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་
བས་སོ། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། འདིར་ཡང་ཚོལ་བ་གཅིག་ལ་སྐུབ་དག་
གཉིས་ཀ་དངོས་སུ་བཟུན་དགོས་བ་ལ་སྟོན་དུ་མ་གསུངས་སོ། །

ནུས་འབྲེལ་ལེའུ་དང་པོའི་མཐའ་དཔྱོད་ ༡༠༥ ལས། ཁོ་ན་རེ།

བྱས་ཏེ་གསུམ་གྱིས་སྒྲ་མི་ཏེ་གསུམ་བར་སྒྲུབ་པའི་ཕྱི་ཚོལ་ཡང་དག་གི་རོང་
 བྱས་ཏེ་གསུམ་གྱིས་སྒྲ་མི་ཏེ་གསུམ་བར་སྒྲུབ་པའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྟོག་གི་ཁྲུབ་
 བ་གཉིས་ཀ་དངོས་སུ་བརྩོད་དགོས་སམ་ཞེས། དེ་གཉིས་ཀ་དངོས་
 སུ་བརྩོད་མི་དགོས་ཏེ། དེའི་རོང་བྱས་ཏེ་གསུམ་གྱིས་སྒྲ་མི་ཏེ་གསུམ་བར་སྒྲུབ་
 པའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྟོག་གི་ཁྲུབ་བ་གང་རུང་གཅིག་དངོས་སུ་བརྩོད་
 བས། དེ་གཉིས་ཀ་རྩན་པའི་རྩན་ཤེས་སྒྱེ་རུས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་འཆད་
 བར་བྱེད་བ་ལ། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་འབྲེལ་ཤེས་ན་ཞེས་གསུངས། ཞེས་
 གསུངས་སོ། །

མཉན་བྱའི་དབང་པོའི་རྩུང་བཞོལ་ ༣༩ ལས། ཚེས་མཐུན་
 རྒྱུར་གྱི་སྒྲུབ་དག་ཡང་དག་དང་། ཚེས་མི་མཐུན་རྒྱུར་གྱི་སྒྲུབ་དག་ཡང་
 དག་གཉིས་ཀ་འཁོད་བ་སྐབས་སུ་བབས་པའི་གང་ཟག་ནི་མེད་དེ། རྒྱ་
 མི་ཏེ་གསུམ་བར་སྒྲུབ་པའི་སྒྲུབ་དག་ཡང་དག་འཁོད་བ་སྐབས་སུ་བབས་
 པའི་གང་ཟག་དེ་ལ། དེ་གཉིས་གང་རུང་གཅིག་བཞོད་བ་ལ་བརྟེན་ནས་
 དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་རྩན་པའི་རྩན་ཤེས་སྒྱེ་རུས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་
 ཀྱི་ཕྱིར་འབྲེལ་ཤེས་ན། །གཉིས་ལས་གང་ཡང་རུང་སྐྱས་བས། །དོན་
 ཀྱི་གོ་བས་ཅིག་ཤོས་ལ། །རྩན་བ་ཡང་དག་སྒྱེ་བར་འགྱུར། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་གསུངས་སོ། །

ལེའུ་བཞི་པའི་མཐའ་དཔྱོད་ ༥༡ ལས། རྒྱ་མི་ཏེ་གསུམ་བར་སྒྲུབ་
 པའི་ཚེས་མཐུན་རྒྱུར་གྱི་སྒྲུབ་དག་ཡང་དག་དང་། རྒྱ་མི་ཏེ་གསུམ་བར་སྒྲུབ་
 པའི་ཚེས་མི་མཐུན་རྒྱུར་གྱི་སྒྲུབ་དག་ཡང་དག་གཉིས་ཀ་འཁོད་དགོས་

ཀྱི་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར་ཚོལ་ཡང་དག་མེད་དེ། སྐྱ་མི་རྟག་
པར་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་འགོད་པ་སྐྱབས་སུ་བབ་པའི་ཕྱི་ཚོལ་
ཡང་དག་གི་དོར་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཆོས་མཐུན་སྦྱར་ཀྱི་སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་
དང་ཆོས་མི་མཐུན་སྦྱར་ཀྱི་སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་གང་རུང་གཅིག་བཀོད་
བས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་ཅན་པའི་ཅན་ཤེས་སྐྱེད་རྒྱས་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་རྟེ། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་འབྲེལ་ཤེས་ན་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་
གསུངས་སོ། །

འོ་ན་སྐྱབ་ངག་གཉིས་ཀ་དངོས་སུ་འགོད་ཡུལ་ཀྱི་ཚོལ་བ་
གཅིག་མེད་ན། རིགས་སྒོ་དང་ནམ་ངེས་དར་རྒྱུ་ཀ་ལས་གསུངས་པ་
དེའི་དོན་གང་ཞེ་ན། རིགས་སྒོའི་ལུང་དོན་ནི། སྤྱི་དོན་རིགས་རྒྱན་
༥༩༡ ལས། གཡ་ཉེ་ཆོས་མཐུན་སྦྱར་དང་ཆོས་མི་མཐུན་སྦྱར་ཀྱི་སྐྱབ་
ངག་གཉིས་ཀ་དངོས་སུ་བསྟན་དགོས་ཀྱི་ཚོལ་བ་མེད་ན། རིགས་སྒོར།
རེ་ཞེག་འགལ་བ་དང་མ་ངེས་པའི་གཉེན་པོར་གཉིས་ཀ་བརྗོད་པ་གང་
ཡིན་པ་དེ་ནི་རིགས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན།
མི་འགལ་རྟེ། འགལ་བ་དང་མ་ངེས་པའི་གཉེན་པོར་རིམ་བ་བཞིན་དུ་
ཆོས་མཐུན་སྦྱར་ཀྱི་སྐྱབ་ངག་དང་ཆོས་མི་མཐུན་སྦྱར་ཀྱི་སྐྱབ་ངག་
བརྗོད་རིགས་པར་བསྟན་པ་ཡིན་གྱི། གང་ཟག་གཅིག་ལ་གཉིས་ཀ་
དངོས་སུ་བརྗོད་དགོས་པར་མ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །

མཉན་བྱའི་དབང་པོའི་རྒྱར་བཀོལ་ ༣༦༡ ལས། ལུང་དང་པོའི་
དོན་ནི། བྱས་པ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་འགལ་རྟགས་ཡིན་པ་བཅད་

པའི་ཕྱིར་དུ་ཆོས་མཐུན་སྐྱོར་གྱི་སྐུ་བ་དག་འགོད། མ་དེས་པའི་གཏན་
 ཆིགས་ཡིན་པ་བཅད་པའི་ཕྱིར་དུ་ཆོས་མི་མཐུན་པའི་སྐུ་བ་དག་འགོད་
 ཅེས་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། གང་ཟག་གཅིག་ལ་སྐུ་བ་དག་གཉིས་ཀ་འགོད་
 དགོས་པ་དེ་དེའི་དོན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་གསུངས་སོ། །

རྣམ་དེས་དར་རྒྱུ་གི་ཕྱང་དོན་ནི། མཉན་བྱའི་དབང་པོའི་བྱར་
 བཀོལ་ ༣༩ ལས། ཕྱང་ཕྱི་མའི་དོན་ནི། ཆོས་མཐུན་སྐྱོར་གྱི་སྐུ་བ་
 དག་བཀོད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཚུལ་གསུམ་དུན་པའི་དུས་ཤེས་སྤྱི་མི་རྣམས་
 བར། མི་མཐུན་སྐྱོར་གྱི་སྐུ་བ་དག་འགོད་དགོས་ཀྱི་ཕྱི་ཚེ་ལ་ཅམ་ཡོད་
 བར་བསྟན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཐེ་བུན་ཡིད་གྱི་སྟན་མེལ་ ༡༡༩ ལས། ཚེ་ལ་བ་དབང་རྒྱལ་
 ལ་ནི་ཚུལ་གསུམ་སོ་སོར་བསྐྱབས་ནས་ཤེས་པར་བྱས་པའི་འོག་ཏུ་
 ཚུལ་གསུམ་ཅིག་ཅར་དུན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་སྐྱར་སྐུ་བ་དག་བསྐྱར་མ་
 འགོད་དགོས་ལ། སྐྱར་ཚུལ་གསུམ་སོ་སོར་ཤེས་ཐོན་མ་བརྟེན་པ་དེ་
 ཉིད་སྐུ་བ་དག་གིས་ཚུལ་གསུམ་དུས་གཅིག་ཏུ་བརྗོད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་
 ཚུལ་གསུམ་དུས་གཅིག་ཏུ་དུན་པར་རྣམས་པས་བྱིས་བཀོད་པའི་སྐུ་བ་
 དག་ནི་བཀོད་ཅམ་ནས་སྐུ་བ་དག་ཏུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་
 བས། གང་ཟག་གཅིག་ལ་སྐུ་བ་དག་གཅིག་ལ་གཉིས་སུ་འགོད་ཚུལ་
 ཡོད་པར་གསུངས་སོ། །སྐུ་བ་དག་ལ་ཁྱབ་པ་སྟོན་འགོ་ཅན་དང་།
 རྩལ་ས་ཆོས་སྟོན་འགོ་ཅན་གང་རུང་གིས་ཁྱབ་པས། ཚུལ་གསུམ་དུས་
 གཅིག་ཏུ་བརྗོད་པའི་སྐུ་བ་དག་ཡོད་མེད་བརྟག་དབྱེད་བྱའོ། །

སྐབ་ངག་གཉིས་སོ་སོ་འཁོད་ཡུལ་གྱི་གང་ཟག་ངོས་བཟུང་བ།

སྐབ་ངག་གཉིས་སོ་སོ་འཁོད་ཡུལ་གྱི་གང་ཟག་ངོས་བཟུང་བ་
ནི། འོན་ཀྱིས་བ་གཅིག་ལ་སྐབ་ངག་གཉིས་ཀ་འཁོད་དགོས་པ་ཞིག་
མི་མིན་ན། སྐབ་ངག་གཉིས་འཁོད་པ་སྐབས་སུ་བབས་པའི་ཀྱིས་བ་
སོ་སོར་ངོས་བཟུང་ཚུལ་ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། ཚད་མ་རིགས་སྟོ་ལས། དེ་
ཞིག་འགལ་བ་དང་མ་དེས་པའི་གཉེན་སོར་གཉིས་ཀ་བརྗོད་པ་གང་
ཡིན་པ་དེ་ནི་རིགས་པ་ཡིན་ཀྱི་ཞེས་གསུངས། རྣམ་དེས་དར་རྒྱུ་ག་
༤༡༤ ལས། སྐབ་ངག་གཉིས་རྟགས་འགལ་པའི་དྲོགས་པ་ཤས་ཆེ་བ་
ལ་ཆོས་མཐུན་སྦྱར་དང་། མ་དེས་པའི་དྲོགས་པ་ཤས་ཆེ་བ་ལ་ཆོས་མི་
མཐུན་སྦྱར་འཁོད་ལ་ཞེས་གསུངས་སོ། །

མཉན་བྱའི་དབང་པོའི་ཟུར་བཞོལ་ ༣༤༡ ལས། བྱས་པ་སྐྱ་
མི་རྟག་པར་སྐབ་པའི་འགལ་རྟགས་ཡིན་པ་བཅད་པའི་ཕྱིར་དུ་ཆོས་
མཐུན་སྦྱར་གྱི་སྐབ་ངག་འཁོད། མ་དེས་པའི་གཉན་ཆོགས་ཡིན་པ་
བཅད་པའི་ཕྱིར་དུ་ཆོས་མི་མཐུན་པའི་སྐབ་ངག་འཁོད་ཅེས་གསུངས་
སོ། །

གཞན་དོན་སྐབ་དག་ཡང་དག་ལ་གཞན་དོན་ཆེས་དཔག་ཞེས་བཏགས་
བའི་ཆོས་གསུམ་ངོས་བཟུང་བ།

གཞན་དོན་སྐབ་དག་ཡང་དག་ལ་གཞན་དོན་ཆེས་དཔག་ཞེས་
བཏགས་བའི་ཆོས་གསུམ་ངོས་བཟུང་བ་ནི། རྣམ་ངེས་དར་རྒྱུ་གྱི་ ༦༡༥
ལས། ཆེས་དཔག་གིས་པ་མ་ཡིན་ནམ། ཆེས་ཆེས་དཔག་ཏུ་རྒྱུ་
འགྱུར་ཞེ་ན། བཏགས་མིང་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་གཞན་དོན་ཆེས་དཔག་
ལ་ཆེས་དཔག་གི་མིང་གིས་འདོགས་བའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། དེའི་རྒྱ་
ཡིན་བའི་ཕྱིར། བཏགས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། བསམས་བྱུང་གི་
ཤེས་རབ་ལ་ཐོས་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་སྟོན་ཏུ་འགྲོ་དགོས་པར་ཤེས་བའི་
ཆེད་དང་། ཕྱི་རྒྱུ་ལ་ཕྱི་རྒྱུ་ལ་ཕྱི་རྒྱུ་ལ་ཕྱི་རྒྱུ་ལ་ཕྱི་རྒྱུ་ལ་ཕྱི་རྒྱུ་ལ་
གཞན་གྱིས་བསྟན་པ་ལ་བསྟན་པར་ཤེས་བའི་ཆེད་ཡིན་བའི་ཕྱིར། དེ་
ཆེས་དཔག་དངོས་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་ཆེས་དཔག་གིས་སྐྱེས་བསྟན་པ་རྒྱ་
ལ་འབྲས་བུའི་མིང་གིས་བཏགས་བའི་ཕྱིར་འོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །

སྐབས་དང་པོའི་སྐྱེ་དོན་རོལ་མཆོ་ ༣༠༠ ལས། རོང་རྒྱུ་གྱི་
ལས། དེ་འབྲའི་མཉམ་གཞི་དེ་གཅིག་ཏུ་བྲལ་གྱི་རྣམས་ལ་བརྟེན་བའི་
ཆེས་དཔག་ཏུ་འདོད་པ་མི་འབྲད་དེ། དེ་བསམས་བྱུང་གི་སྒོ་མ་ཡིན་བའི་
ཕྱིར་ཏེ། སྒོ་མ་བྱུང་གི་སྒོ་ཡིན་བའི་ཕྱིར་ཞེས་ཆེས་དཔག་ལ་བསམས་བྱུང་
གི་སྒོ་ཡིན་དགོས་པར་གསུངས་ལ། ཡང་དབུ་མའི་སྐྱེ་དོན་སྐབ་བཟང་

མགུལ་རྒྱན་ ༡༡༦ ལས། འདྲོད་ན། བྱང་སེམས་སྦྱར་ལམ་བའི་རྒྱད་
 གྱི་ཚེས་ཉིད་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་བའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་
 ཤེས་ཇེས་དབག་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདྲོད་ན། དེ་ཚེས་ཅན། ཐོས་བྱང་
 གི་ཤེས་པ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདྲོད་མི་རུས་ཏེ། སྒྲོམ་བྱང་གི་སྒྲོ་ཡིན་
 བའི་ཕྱིར་ཞེས་ཇེས་དབག་ལ་ཐོས་བྱང་གི་ཤེས་པ་ཡིན་དགོས་པར་
 གསུངས་ལོ། །

ལུང་དེ་གཉིས་ཀྱི་དོན་ནི། གཞན་དོན་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་
 དག་ལ་བརྟེན་བའི་ཇེས་དབག་ཡིན་ན་ཐོས་བྱང་གི་སྒྲོ་ཡིན་དགོས་པ་
 དང་། རང་དོན་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ལ་བརྟེན་བའི་ཇེས་དབག་
 ཡིན་ན་བསམ་བྱང་གི་སྒྲོ་ཡིན་དགོས་པའི་དོན་ཡིན་པས་ལུང་དེ་
 གཉིས་མི་འགལ་ཞེས་ཞིབ་ཆ་གནང་ཚུལ་ཡོད། ཇེས་དབག་ལ་ཐོས་
 བྱང་དང་བསམ་བྱང་གང་རུང་ཡིན་པས་བྱུང་བའི་དེ་ལ་སྒྲོམ་བྱང་གི་
 སྒྲོ་མེད་དོ། །

འོན་ཀྱང་ཉེར་བསྟོགས་དང་དངོས་གཞི་སྦྱོམས་འཇུག་དག་གི་
 རོ་བོར་གྱུར་བའི་ཇེས་དབག་ཡོད་མེད་ཞིབ་ཏུ་དབྱད་དགོས་ལ། ཐོས་
 བྱང་དང་། ཐོས་བྱང་གི་སྒྲོ་དང་། ཐོས་བྱང་གི་ཤེས་རབ་གསུམ་ལ་བྱད་
 པར་ཡོད་མེད་དབྱད་རྒྱ་དང་། དེ་བཞིན་ཏུ་བསམ་སྒྲོམ་གཉིས་ལ་ཡང་
 རིགས་འབྲེལ་ཞིང་། གཞི་གྲུབ་ན་ཁྱོད་རྟགས་བའི་ཇེས་དབག་ཡོད་པས་
 བྱུང་བའང་ཁས་ལེན་དགོས་ལ། དགེ་སེམས་མངོན་ཏུ་མ་གྱུར་བའི་
 སྐབས་སུ་བྱུང་བའི་ཇེས་དབག་མངོན་གྱུར་ཏུ་ཡོད་བའང་ཁས་ལེན་

དགོས་པས་ཇེས་དབག་ལ་དགེ་བས་མ་བྱུང་ཅིང་། འོན་ཀྱང་སྐབས་
 དང་པོའི་མཐའ་དཔྱད་ ༡༩༠ ལས། རང་ལུགས་ནི། གཙུ་བོར་གསུང་
 རབ་ཀྱི་ཆེག་དོན་ཐོས་པའི་སྟོབས་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་དེ། ཐོས་
 བྱུང་གི་ཤེས་རབ་ཀྱི་དོན་དང་། གཙུ་བོར་གསུང་རབ་ཀྱི་དོན་བསྟོམས་
 པའི་སྟོབས་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་དེ། བསམ་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་ཀྱི་
 དོན་དང་། གཙུ་བོར་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་ཡན་ཆད་ཀྱི་
 ཉིང་རེ་འཛིན་བསྟོམས་པའི་སྟོབས་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་དེ། སྟོམ་
 བྱུང་གི་ཤེས་རབ་ཀྱི་དོན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཕྱི་བདུན་ཡིད་ཀྱི་ཐུན་སེལ་ ༡༧ ལས། གཉིས་པ་སྐྱ་བཤད་
 པ་ནི། དག་སྐྱ་བ་པོ་རང་ཉིད་ལས་གཞན་པའི་གང་ཟག་གིས་བསྐྱབ་བྱ་
 རྟགས་པའི་དོན་བྱེད་པས་གཞན་ཀྱི་དོན་ཅེས་སྟོས་ལ། ཇེས་དབག་
 ཅེས་པ་ནི། རྒྱ་མཚན་དང་དགོས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཇེས་དབག་ཏུ་
 བཏགས་པ་ཅེས་ཡིན་ཅིང་། འདོགས་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། འབྲས་བུ་ཇེས་
 དབག་གི་རྒྱ་ཡིན་པས་རྒྱ་ལ་འབྲས་བུའི་མིང་གིས་བཏགས་པའོ། །
 བཏགས་པའི་དགོས་པ་ནི། ཚུལ་གསུམ་བཟོད་པའི་དག་ལ་ཇེས་དབག་
 སྟེད་པའི་ལུས་པ་ཡོད་པར་རྟགས་བར་བུ་བའི་ཕྱིར་ཡིན་ལ། དངོས་ལ་
 གཞོད་བྱེད་ནི། དག་ཡིན་པའི་ལེས་པོའི་རང་བཞིན་ཡིན་པས་ཕྱིར་རོ་
 ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཆད་མ་རིགས་རྒྱན་ ༡༩ ལས། བཞི་པ་མཚོན་བྱའི་སྐྱ་
 བཤད་པ་ནི། སྐྱ་རྟོལ་ལས་གཞན་ཕྱི་རྟོལ་ཀྱི་དོན་ཡིན་པས་གཞན་

དོན་དང་རྗེས་དཔག་གི་རྒྱ་ཡིན་པས་ན་རྗེས་དཔག་ཏུ་བཏགས་པ་ཡིན་
 གྱི་རྗེས་དཔག་དངོས་མ་ཡིན་ཏེ། ཆོག་གི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
 རོ། །རྗེས་དཔག་ཏུ་བཏགས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། དག་དེ་ལ་བརྟེན་
 བས་བསྐྱབ་བྱ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་རྒྱད་ལ་སྦྱེ་བར་ཁོང་ཏུ་རྒྱད་པར་
 འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །

ལྷོ་འགྲུ་སྦྱི་དང་བྱེ་བྲག་ཆོས་མཐུན་སྦྱར་དང་མི་མཐུན་སྦྱར་གྱི་ལྷོ་འགྲུ་ དག་བཅས་ཀྱི་སྒྲི་བཤད་པའི་ཚུལ།

ལྷོ་འགྲུ་སྦྱི་དང་བྱེ་བྲག་བཅས་ཀྱི་སྒྲི་བཤད་ནི། རྣམ་དེས་
 དར་རྟེན་ ༡༥༩ ལས། དང་པོ་ནི། བཏུན་ཆོགས་ཡང་དག་གི་མཆོན་
 ཉིད་སྟོན་པའི་ལྷོ་འགྲུ་ཡང་དག་ཆོས་ཅན། དག་སྦྱར་བའི་དབང་གིས་རྣམ་
 པ་གཉིས་ཡིན་ཏེ། དཔེ་དང་ཚོད་བཞི་གཉིས་རྟགས་དང་བསྐྱབ་བྱའི་
 ཆོས་སུ་མཚུངས་པར་སྦྱར་བ་ཆོས་མཐུན་པ་ཉིད་ཅན་དང་། དེ་གཉིས་
 རྟགས་དང་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་མི་མཚུངས་པར་སྦྱར་བ་ཆོས་མི་མཐུན་
 པ་ཉིད་ཅན་གྱི་དག་རྣམ་དག་ཏུ་དེས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། །སྦྱེ་
 བཏུན་ཡིད་ཀྱི་ཐུན་སེལ་ ༡༧༤ དང་། སྦྱི་དོན་རིགས་རྒྱན་ ༡༣༩ ལས་
 གསུངས་ཚུལ་འདི་ལ་སྦྱོན་བཏང་ཡོད།

སྦྱེ་བཏུན་ཡིད་ཀྱི་ཐུན་སེལ་ ༡༧༧ ལས། དེས་ན་རིགས་སྟོར།
 དེ་ལ་ཆོས་མཐུན་པ་ནི་གང་ལ་བཏུན་ཆོགས་མཐུན་པའི་སྟོགས་ཉིད་

ལ་ཡོད་པ་སྟོན་པར་བྱེད་པ་སྟེ། གང་བྱས་པ་དེ་ནི་མི་རྟག་པར་མཐོང་
 སྟེ། དཔེར་ན་བྱམ་པ་ལ་སོགས་པ་བཞིན། ཞེས་པའོ། །ཆོས་མི་མཐུན་
 པ་ཡང་གང་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་མེད་པ་ལ། རྟགས་མེད་པ་ཉིད་ཏུ་སྟོན་
 པ་སྟེ། གང་རྟག་པ་དེ་བྱས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་ནམ་མཁའ་བཞིན།
 ཞེས་པའོ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རྟགས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་
 ལ་ཡོད་པར་མཐུན་དཔེ་དང་སྟོར་ཞིང་དངོས་སུ་སྟོན་པ་དང་། རྟགས་
 དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་པ་ཁོ་ནར་མི་མཐུན་དཔེ་དང་སྟོར་
 ཞིང་དངོས་སུ་སྟོན་པ་ཉིད་ཆོས་མཐུན་སྟོར་དང་མི་མཐུན་སྟོར་གྱི་དོན་
 ཡིན་གྱི་ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཆོད་མ་རིགས་རྒྱན་ ༡༧༣ ལས། དེ་སྐད་ཏུ་རིགས་སྟོར། དེ་
 ལ་ཆོས་མཐུན་པ་ནི་གང་ལ་རྟགས་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཉིད་ལ་ཡོད་པ་
 སྟོན་པར་བྱེད་པ་སྟེ། གང་བྱས་པ་དེ་མི་རྟག་པར་མཐོང་སྟེ། དཔེར་ན་
 བྱམ་པ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ཞེས་པའོ། །ཆོས་མི་མཐུན་པ་ཡང་གང་
 ལ་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་མེད་པ་ལ་རྟགས་མེད་པ་ཉིད་ཏུ་སྟོན་པ་སྟེ། གང་
 རྟག་པ་དེ་བྱས་པ་མིན་པར་མཐོང་སྟེ། དཔེར་ན་ནམ་མཁའ་བཞིན་ཞེས་
 པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཆོས་མཐུན་པར་སྟོན་པའི་དོན་དེ་སྐྱབ་
 ཀྱི་རྟགས་དང་མཐུན་དཔེ་གཉིས། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་
 ཡོད་པར་དངོས་སུ་སྟོན་པ་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི་ཆོད་གཞི་དང་མཐུན་དཔེ་
 གཉིས་རྟགས་དང་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་ཆོས་མཐུན་པར་དངོས་སུ་སྟོན་
 པའི་དོན་མིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །

རྟ་ནག་ནམ་འབྲེལ་ ༣༤༣ ལས། སྐྱབ་བཤད་པ་ནི། བྱས་ན་མི་
 རྟག་པས་བྱུང་བ་ཅེས་སོགས་ཀྱི་སྐྱབ་དག་ཆོས་ཅན། ཁྱེད་ལ་སྐྱབ་དག་
 ཅེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། སྐྱབ་ཀྱི་དེ་བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་
 རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་སྟོན་པའི་དག་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་
 དེ་ལྟར་དུ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། ཆོས་མཐུན་སྟུང་གི་དེ་དང་། གཅིག་གོས་
 ཀྱི་སྐྱབ་བཤད་པ་ལ་རྒྱ་མི་ལུགས་དང་། མཁས་གྲུབ་རྗེའི་ཆད་མ་ཡིད་
 ཀྱི་ཐུན་སེལ་དང་། སྤྱོད་ཅེས་རྒྱ་མི་ལུགས་གཉིས། དང་པོ་ནི།
 བྱས་ན་མི་རྟག་པས་བྱུང་བ་ཅེས་སོགས་ཀྱི་སྐྱབ་དག་དེ་ལ་ཆོས་མཐུན་
 སྟུང་གི་སྐྱབ་དག་ཅེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། དེས་སྐྱ་དང་བྱས་
 པ་གཉིས། བྱས་པ་དང་མི་རྟག་པར་ཆོས་མཚན་དཔེ་བར་སྟུང་པའི་རྒྱ་
 མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་དུ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། ཆོས་མཚན་དཔེ་ཡང་སྟུང་
 པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། དེས་སྐྱ་ཡང་བྱས་པ་དང་མི་རྟག་པའི་གཞི་མཐུན་
 དུ་བརྗོད། བྱས་པ་ཡང་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། རྟག་ན་མ་བྱས་པས་
 བྱུང་བ་ཅེས་སོགས་ཀྱི་སྐྱབ་དག་འདི་ལ་ཆོས་མི་མཐུན་སྟུང་གི་སྐྱབ་དག་
 ཅེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། དེས་སྐྱ་དང་ནམ་མཁའ་གཉིས་བྱས་
 པ་དང་མི་རྟག་པར་ཆོས་མི་མཚན་དཔེ་བར་སྟུང་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་
 དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། ཆོས་མི་མཐུན་པར་སྟུང་པ་ཡིན་ཉེ། དེས་
 སྐྱ་བྱས་པ་དང་མི་རྟག་པའི་གཞི་མཐུན་དུ་བརྗོད། ནམ་མཁའ་མ་བྱས་
 པ་དང་རྟག་པའི་གཞི་མཐུན་དུ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། ལུགས་གཉིས་པ་ནི།
 བྱས་ན་མི་རྟག་པས་བྱུང་བ་ཅེས་སོགས་ཀྱི་སྐྱབ་དག་དེ་ལ། ཆོས་མཐུན་
 སྟུང་གི་སྐྱབ་དག་ཅེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། དེས་བྱས་པ་སྐྱ་

མི་རྟག་པར་སྐབ་པའི་མཐུན་ཕྱགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་མཐུན་དཔེ་བྱས་
 པ་དང་སྐར་ནས་དངོས་སུ་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་བརྟེན་པའི་
 ཕྱིར། རྟག་ན་ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབ་དག་དེ་ལ་ཆོས་མི་མཐུན་སྐར་གྱི་
 སྐབ་དག་ཅེས་བརྟེན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། དེས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐབ་
 པའི་མི་མཐུན་ཕྱགས་ལ་བྱས་པ་མེད་པར་མི་མཐུན་དཔེ་ནས་མཁའ་
 དང་སྐར་ནས་དངོས་སུ་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་བརྟེན་པའི་
 ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་ཡང་རིགས་སྒོ་ལས། དེ་ལ་ཆོས་མཐུན་པའི་སྐར་བ་
 བྱི་གང་རྟགས་མཐུན་པའི་ཕྱགས་ཉིད་ལ་ཡོད་པར་སྟོན་པར་བྱེད་པ་སྟེ།
 གང་བྱས་པ་དེ་ནི་མི་རྟག་པར་མཐོང་སྟེ། དཔེར་ན་བྱམ་པ་ལ་སོགས་
 པ་བཞེན་ནོ། །ཆོས་མི་མཐུན་པ་ཡང་གང་སྐབ་པར་བྱ་བ་མེད་པ་ལ་
 རྟགས་མེད་པ་ཉིད་དུ་སྟོན་པ་སྟེ། གང་རྟག་པ་དེ་ནི་མ་བྱས་པ་མཐོང་
 སྟེ། དཔེར་ན་ནམ་མཁའ་ལ་སོགས་པ་བཞེན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་སྤྱད་མཆོག་རྣམ་གཉིས་འདིའི་སྐབ་
 བཞད་ལ་ཡང་བཞེད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་ཡོད་དོ། །

སྐབ་དག་ལ་བཞད་པའི་སྐབས་དང་འགོད་པའི་སྐབས་ཀྱི་བྱད་པར།

སྐབ་དག་ལ་བཞད་པའི་སྐབས་དང་འགོད་པའི་སྐབས་ཀྱི་བྱད་
 པར་ནི། སྐབ་དག་བཞད་པའི་སྐབས་དང་འགོད་པའི་སྐབས་ལ་བྱད་
 པར་ཡོད་དམ་ཞེ་ན་ཡོད་དེ། ཅུ་བ་ལས། སྐབ་བརྟེན་རྟགས་པའི་དོན་

ཅན་ཉིད། །ཡིན་ཡང་ཚོངས་མེད་ཕྱིར་མཆན་ཉིད། །ཅེས་གསུངས།
 དེའི་ཐད་ཀྱི་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ ༤༡༤ ལས། དང་པོ་ནི། དམ་བཅའི་
 མཆན་ཉིད་སྐབ་ངག་གི་ཡན་ལག་དུ་མི་རུང་ན། བྱེད་སྐབ་ངག་འཆད་
 པའི་སྐབས་སུ་བསྐབ་བྱའི་མཆན་ཉིད་འཆད་པ་མི་རིགས་པར་འགྱུར་
 རོ་ཞེ་ན། སྐབ་བྱེད་དངོས་སུ་བརྗོད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བསྐབ་བྱ་རྟོགས་
 པའི་དོན་ཅན་ཉིད་ཡིན་ཡང་། སྐབས་འདིར་ཕྱོགས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་སྟོས་
 པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། གཞན་དག་ཕྱོགས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ལ་ཚོངས་
 པ་མཐོང་བས། དེ་དག་གི་ཚོངས་པ་མེད་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 གཏན་ཆེགས་སོ་སོར་ངེས་པ་མཐར་ཐུག་པའི་ཆེ། དམ་བཅའ་དངོས་
 སུ་བརྗོད་མི་དགོས་ཀྱང་། བསྐྱར་བཅོས་སུ་དམ་བཅའི་མཆན་ཉིད་
 སྟོས་པ་དགོས་པ་དང་བཅས་པའི་དོན་རྟོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །

ནམ་འགྲེལ་རྒྱུ་ཆེན་རིགས་པའི་རྒྱ་མཆོ་ ༥༠༣ ལས། གལ་
 ཉེ་ཕྱོགས་སྐབ་ངག་གིས་དངོས་སུ་བསྐྱར་བྱ་མ་ཡིན་ན། ཅིའི་ཕྱིར་བྱེད་
 གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་གི་སྐབས་སུ་ཕྱོགས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་འཆད་ཅེ་
 ན། ཕྱོགས་ནི་སྐབ་བྱེད་ཚུལ་གསུམ་བརྗོད་པའི་ཕྱོགས་ལ་རྟོགས་པར་
 བྱ་བའི་དོན་ཅན་ཉིད་ཡིན་པས། སྐབ་ངག་གིས་དངོས་སུ་བསྐྱར་བྱ་མ་
 ཡིན་ཡང་། གཞན་དག་ཕྱོགས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་ལོག་པར་སྐབ་མཐོང་
 བས། དེ་དག་གི་ཚོངས་པ་མེད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཕྱོགས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་
 བཤད་པ་ཡིན་ཅོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཕྱི་དོན་རིགས་རྒྱན་ ༣༤༣ ལས། ཁ་ཅིག་ཤོགས་མེད་སྐྱེ་

མཆེད་སྐྱུ་བ་དག་ཡན་ལག་ལྔ་ལྔ་བཞེད་ལ། ཐོགས་སྒྲུང་ཡབ་སྲས་
 གིས་དེ་བཀག་ནས་སྐྱུ་བ་དག་ཡན་ལག་གཉིས་ལྔ་བཞེད་དོ་ཞེས་སྐྱ་
 བ་མི་འཐད་དེ། སྐྱུ་བ་དག་ལ་འཆད་པ་དང་འགོད་པའི་སྐྱབས་གཉིས་
 ལས། འཆད་པའི་ཆོ་ཐོགས་སྒྲུང་ཡབ་སྲས་གིས་ཀྱང་སྐྱུ་བ་དག་ཡན་
 ལག་ལྔ་ལྔ་བཞེད་ལ། ཕྱི་རྒྱལ་ལ་འགོད་པའི་ཆོ་མཉམས་མེད་སྐྱ་
 མཆེད་གིས་ཀྱང་སྐྱུ་བ་དག་ཡན་ལག་གཉིས་ལྔ་བཞེད་པའི་ཕྱིར་རོ་
 ཞེས་གསུངས་སོ། །

སྐྱུ་བ་དག་ཡན་ལག་གཉིས་ལྔ་དང་ལྔ་ལྔ་བཅས་ཀྱི་དཔེར་བཞིན་ དང་ཡན་ལག་གཉིས་དང་ལྔ་ངོས་བརྒྱུད་བ།

སྐྱུ་བ་དག་ཡན་ལག་གཉིས་ལྔ་དང་ལྔ་ལྔ་བཅས་ཀྱི་དཔེར་
 བཞིན་དང་ཡན་ལག་གཉིས་དང་ལྔ་ངོས་བརྒྱུད་བཞི། སྐྱུ་བ་དག་ཡན་
 ལག་གཉིས་ལྔ་ཞི། སྤེ་བདུན་ཡིད་ཀྱི་སྤྱན་སེལ་ ༡༧༧ ལས། དེས་ན་
 རིགས་སྒྲོལ། དེ་ལ་ཆོས་མཐུན་པ་མཐོང་བཞི། གང་ལ་གཏན་ཆོགས་
 མཐུན་པའི་ཐོགས་ཉིད་ལ་ཡོད་པ་སྟོན་པར་བྱེད་པ་སྟེ། གང་བྱས་པ་
 དེ་ནི་མི་རྟག་པར་མཐོང་སྟེ། དཔེར་ན་བྱམ་པ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་
 ཞེས་པའོ། །ཆོས་མི་མཐུན་པ་ཡང་གང་ལ་བསྐྱུ་བ་པར་བྱ་བ་མེད་པ་
 ལ། རྟགས་མེད་པ་ཉིད་ཏུ་སྟོན་པ་སྟེ། གང་རྟག་པ་དེ་བྱས་པ་མ་ཡིན་
 ཉེ། དཔེར་ན་ནམ་མཁའ་བཞིན་ཞེས་པའོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཆོས་

མཐུན་སྦྱོར་གྱི་སྐྱུ་བ་དག་ཡང་དག་དང་། ཆོས་མི་མཐུན་སྦྱོར་གྱི་སྐྱུ་བ་
 དག་ཡང་དག་གང་ཡིན་ཐམས་ཅད་ཡན་ལག་གཉིས་ལྡན་གྱི་སྐྱུ་བ་དག་
 ཡིན་ནོ། །ཡན་ལག་གཉིས་ལྡན་ཅེས་པའི་ཡན་ལག་གཉིས་པོ་དེ་གང་
 ཞེ་ན། རྩོགས་ཆོས་དངོས་སུ་བཟོད་པ་དང་། རྩལ་པ་གང་རུང་གཅིག་
 དངོས་སུ་བཟོད་པའི་ཡན་ལག་བཅས་གཉིས་པོ་དེར་འཛོག་ཅིང་། དེ་
 ཡང་ཆོས་མཐུན་སྦྱོར་གྱི་སྐྱུ་བ་དག་གིས་རྩོགས་ཆོས་དང་རྗེས་རྩལ་
 གཉིས་དངོས་སུ་བཟོད་ལ། ཆོས་མི་མཐུན་སྦྱོར་གྱི་སྐྱུ་བ་དག་གིས་
 རྩོགས་ཆོས་དང་ལྷོག་རྩལ་གཉིས་དངོས་སུ་བཟོད་པའོ། །མཐུན་དཔེ་
 བྱམ་པ་དང་མི་མཐུན་དཔེ་ནམ་མཁའ་དེ་དག་གིས་དངོས་སུ་བཟོད་
 གང་ལྟར་བ་བཟོད་པའི་ཡན་ལག་རུ་འདུ་བས་རྩལ་པ་བཟོད་པའི་ཡན་
 ལག་ལས་ལོགས་སུ་མི་འདྲེན་ནོ། །

སྐྱུ་བ་དག་ཡན་ལག་ལྔ་ལྡན་ནི། རྣམ་བཤད་ཐར་ལམ་གསལ་
 བྱེད་ ༣༤༧ ལས། ༡ སྦྱ་ནི་མི་རྟག་སྟེ། ༢ བྱས་པའི་བྱིར། ༣ དཔེར་
 བྱ་བྱམ་པ་བཞིན། ༤ བྱམ་པ་བྱས་པ་དེ་བཞིན་དུ་སྦྱ་ཡང་བྱས། ༥ དེའི་
 བྱིར་སྦྱ་མི་རྟག་ཅེས་པ་བཞིན་ཏེ་ཞེས་གསུངས་སོ། །

དབུ་མའི་སྦྱི་དོན་སྐྱལ་བཟང་མགུལ་རྒྱན་ ༢༢༠ ལས། དེ་ལ་རི་
 ལྟར་སྦྱ་མི་རྟག་སྟེ། བྱས་པ་མི་རྟག་པའི་བྱིར་རོ། །བྱས་པ་ནི་མི་རྟག་
 པར་མཐོང་སྟེ། དཔེར་བྱ་བྱམ་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྦྱ་ཡང་བྱས་
 པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་བྱས་པ་ཉིད་ཀྱི་བྱིར་མི་རྟག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་
 པས་སྦྱར་གྱི་དེ་དང་ཅུང་མི་འདྲའོ། །

དོན་གཉེར་ཡིད་ཀྱི་སྒྲུབ་སེལ་ ༡༣༡ ལས། སྐྱོན་ཅན་གྱི་
སྐུབ་ངག་ལྟར་སྒྲུབ་ནི། དཔེར་ན། སྐྱོན་ནི་མི་རྟག་སྟེ། བྱས་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། དཔེར་ན། བྱས་པ་བཞིན། སྐྱ་ཡང་བྱས། དེའི་ཕྱིར་སྐྱོན་ནི་མི་རྟག་
ཅས་པའི་ངག་ལྟ་བུ་ཞེས་གསུངས་སོ། །

ལེའུ་དང་པོའི་མཐའ་དཔྱོད་ ༡༣༢ ལས། འོ་ན་ཡན་ལག་མ་
ཆང་པའི་སྐུབ་ངག་སྐྱོན་ཅན་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། སྐྱ་
ནི་མི་རྟག་སྟེ། བྱས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་བྱས་པ་བཞིན། བྱས་པ་བྱས་
པ་དེ་བཞིན་དུ་སྐྱ་ཡང་བྱས། དེའི་ཕྱིར་སྐྱ་ནི་རྟག་ཅས་པའི་སྐུབ་ངག་
ནི། ལྷག་པའི་སྐྱོན་ཅན་དང་། ཆད་པའི་སྐྱོན་ཅན་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཡན་ལག་ལྟ་བུ་ལྟར་ཅས་པའི་ཡན་ལག་ལྟ་ནི། རྣམ་བཤད་ལྟར་
ན། དམ་བཅའ་བཟོད་པ་དང་། རྩོགས་ཆོས་བཟོད་པ། དཔེ་བཟོད་
པ། ཉེར་བསྟོད་བཟོད་པ། མཐུག་སྐྱད་བཟོད་པའི་ཡན་ལག་བཅས་ལྟ་
ལ་འཛོག་དགོས་སམ་སྒྲུབ་ཡང་དབྱེད་པར་བྱ་སྟེ། རྣམ་བཤད་ལས་
དེར་འཁོད་པའི་སྐུབ་ངག་དེ་སྐུབ་ངག་ལྷག་ཆད་ཀྱི་སྐྱོན་ཅན་ཡིན་པར་
གསལ་ཡང་ཡན་ལག་ལྟ་བུ་ལྟར་བཞེད་མིན་བརྟག་པར་བྱའོ། །སྐྱོད་ན་
སྐུལ་བཟང་མགུལ་རྒྱན་དུ་ཡན་ལག་ལྟ་ནི་དམ་བཅའ་བཟོད་པ་དང་།
ཁུབ་པ་བཟོད་པ། དཔེ་བཟོད་པ། ཉེར་བསྟོད་བཟོད་པ། མཐུག་སྐྱད་
བཟོད་པའི་ཡན་ལག་ལྟ་ལོ་ལ་འཛོག་པ་གཞུང་རང་དུ་གསལ་ལོ། །

ལྷ་མོ་དང་གཏན་ཆེགས་ལ་བཞུགས་པའི་གོ་རིམ་ཡོད་མེད་ལ་

དབྱེད་པ།

ལྷ་མོ་དང་གཏན་ཆེགས་ལ་བཞུགས་པའི་གོ་རིམ་ཡོད་མེད་
 བྱི། རོ་ན་གཏན་ཆེགས་དང་ལྷ་མོ་གཉིས་ལ་འགོད་པའི་གོ་རིམ་
 ཡོད་དམ་ཞེ་ན། མཉན་བྱའི་དབང་པོའི་བྱར་བཞུགས་ ༣༤༠ ལས། རོ་
 ན་ལྷ་མོ་ཡང་དག་འགོད་པ་སྐབས་སུ་བབས་པའི་རྒྱལ་བ་དང་།
 ཉགས་ཡང་དག་འགོད་པ་སྐབས་སུ་བབས་པའི་རྒྱལ་བ་གཉིས་དོན་
 གཅིག་གམ་འགའ་ཞེ་ན། དེ་གཉིས་དོན་ཡང་མི་གཅིག་སྟེ། བྱས་ན་མི་
 ཉག་པས་བྱས། དཔེར་ན་བྱས་པ་བཞིན། ལྷ་ཡང་བྱས་ཞེས་པའི་ལྷ་
 དག་ཡང་དག་འདི་བཞུགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཚུལ་གསུམ་སྟེགས་གཅིག་
 ཏུ་བྱས་པའི་བྱ་ཤེས་སྟེས་པའི་རྗེས་སུ་སྐྱ་མི་ཉག་པར་རྟོགས་པའི་
 ཕྱིར་དུ་སྐྱ་ཆོས་ཅན། མི་ཉག་སྟེ། བྱས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཉགས་སྟེར་
 འགོད་པ་སྐབས་སུ་བབས་པའི་རྒྱལ་བ་ཡང་དག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
 ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། རང་དོན་ལེའུའི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་ཚུལ་
 གསུམ་པའི་ཉགས་ཡིན་ལ། དེ་སྟོ་ཡུལ་དུ་སོང་བའི་དངོས་ཀྱི་འབྲས་བྱ་
 ལ་ཉགས་ཅན་བསྐྱབ་བྱ་ངེས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ན་ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར་ཞེས་གསུངས།

ལེའུ་བཞི་པའི་མཐའ་དགོད་ ༥༠༥ ལས། མཁས་པ་ཁ་ཅིག །

བྱས་ཏེ་གས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏེ་གས་པར་སྐྱབ་པའི་ཏེ་གས་འཁོད་པ་སྐབས་སུ་
 བབ་པའི་ཕྱིར་ཆོལ་ཡང་དག་དང་། བྱས་ཏེ་གས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏེ་གས་པར་
 སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་དག་ཡང་དག་འཁོད་པ་སྐབས་སུ་བབ་པའི་ཕྱིར་ཆོལ་
 ཡང་དག་གཉིས་ཡིན་ཁྱབ་མཉམ་ཡིན་ཟེར་ན། བྱས་ཏེ་གས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་
 ཏེ་གས་པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་དཔག་རང་རྒྱད་ལ་དངོས་སུ་སྐྱེ་ཁ་མའི་བྱས་
 ཏེ་གས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏེ་གས་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར་ཆོལ་ཡང་དག་ཆོས་ཅན།
 བྱས་ཏེ་གས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏེ་གས་པར་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་དག་ཡང་དག་འཁོད་
 པ་སྐབས་སུ་བབ་པའི་ཕྱིར་ཆོལ་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། བྱས་ཏེ་གས་
 ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏེ་གས་པར་སྐྱབ་པའི་ཏེ་གས་ཡང་དག་འཁོད་པ་སྐབས་སུ་
 བབ་པའི་ཕྱིར་ཆོལ་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། འདོད་ན་དེ་
 ཆོས་ཅན། བྱས་ཏེ་གས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏེ་གས་པར་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཅན་
 པའི་ཅན་ཤེས་རང་རྒྱད་ལ་མི་ལྟན་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་
 པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། བྱས་ཏེ་གས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏེ་གས་པར་
 སྐྱབ་པའི་གཞན་དོན་སྐྱབ་དག་ཡང་དག་ཡིན་ན། རང་ཉིད་འཁོད་པ་
 སྐབས་སུ་བབ་པའི་བྱས་ཏེ་གས་ཀྱི་སྐྱ་མི་ཏེ་གས་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར་ཆོལ་
 ཡང་དག་གི་རྒྱད་ལ་བྱས་ཏེ་གས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏེ་གས་པར་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་
 གསུམ་ཅན་པའི་ཅན་ཤེས་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཉ། དེ་ལ་
 ཅན་པ་བསྐྱེད་པ་ནི། །དེ་ཉིད་ཆོག་ལ་ཡང་དག་གནས། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས། ཡང་དེ་ཉིད་ ༥༠༦ ལས། གཞན་ཡང་དེ་
 གཉིས་དོན་མི་གཅིག་པར་ཐལ་ཞེས་སྟགས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ ༥༠༧
 ལས། གཞན་ཡང་། སྐྱ་ཆོས་ཅན། མི་ཏེ་གས་སྐྱེ། བྱས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་

བའི་རྟགས་སྒྲིབ་འགོད་བ་སྐབས་སུ་བབ་བའི་བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲ་མི་
 རྟག་བར་སྒྲུབ་བའི་ཕྱིར་ཚོལ་ཡང་དག་མེད་བར་ཐལ། གོང་གི་ཚོལ་
 བ་གཉིས་ཡིན་ཁྱབ་མཉམ་ཡིན་བའི་ཕྱིར་ཞེས་སོགས་གསུངས་བས།
 བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲ་མི་རྟག་བར་སྒྲུབ་བའི་རྟགས་ཡང་དག་འགོད་བ་
 སྐབས་སུ་བབས་བའི་ཕྱིར་ཚོལ་ཡང་དག་དང་། དེ་འབྲེལ་སྒྲུབ་དག་
 ཡང་དག་འགོད་བ་སྐབས་སུ་བབས་བའི་ཕྱིར་ཚོལ་ཡང་དག་གཉིས་
 གོན་གཅིག་མ་ཡིན་པ་དང་། ལྷུ་བ་དང་གཏན་ཆེགས་གཉིས་སུ་སྒྲེ་
 བའི་སྒྲུབ་དག་སྒྲོན་དང་། གཏན་ཆེགས་རྗེས་སུ་འགོད་བའི་གོ་རིམ་
 ཡང་གསལ་ལོ། །

ཡོངས་འཛིན་རྟགས་རིགས་ ༣༡༦ ལས། ཆོས་མཐུན་སྒྲིབ་
 དང་། ཆོས་མི་མཐུན་སྒྲིབ་ཀྱི་སྒྲུབ་དག་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། སྒྲིབ་
 བ་བཀོད་རྗེས་སུ། ཏུ་བ་ཡོད་ན་མེ་ཡོད་པས་ཁྱབ། དབང་ན་ཆང་མང་
 བཞིན། ཏུ་ལྟན་གྱི་ལ་ལ་ཡང་ཏུ་བ་ཡོད་དོ་ཞེས་བ་ལྟ་བུ་ཞེས་གསུངས་
 སོ། །

ལྷུ་བ་དང་གཏན་ཆེགས་འགལ་མི་འགལ་དབྱེད་བ།

ལྷུ་བ་དང་གཏན་ཆེགས་འགལ་མི་འགལ་དབྱེད་པ་ལ།
 ལྷུ་བ་དང་གཏན་ཆེགས་འགལ་ལམ་ཞེ་ན། སྒྲིབ་སྒྲུབ་དང་
 གཏན་ཆེགས་མི་འགལ་ཏེ། མཉམ་བུའི་དབང་པོའི་རྩུབ་བཀོལ་ ༣༦༠

ལས། དེ་གཉིས་མི་འགལ་རྟེ། སྐུབ་ངག་ཡང་དག་འགོད་བ་སྐབས་སུ་
 བབས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། ཏགས་ཡང་དག་འགོད་བ་སྐབས་སུ་
 བབས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་རྟེ། སྐུབ་ངག་ཡང་དག་ཡིན་
 བ་ཏགས་སྐྱོར་ཡང་དག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་རྟེ། འགྲེལ་བ་དུ་མ་ལས་
 བྱས་ན་མི་ཏག་པས་བྱུང་། དཔེར་ན་བྱམ་པ་བཞིན། སྐྱ་ཡང་བྱས་ཞེས་
 བ་ནི་རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཆིགས་སོ། །ཞེས་བ་དང་། གང་ན་དུ་བ་ཡོད་
 བ་མེ་ཡོད་པས་བྱུང་། དཔེར་ན་ཆང་མང་བཞིན། དུ་ལྟན་གྱི་ལ་ལ་ཡང་
 དུ་བ་ཡོད་དོ་ཞེས་བ་ནི་འབྲས་བུའི་གཏན་ཆིགས་སོ་ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར་ཞེས་གསུངས་སོ། །

ལེའུ་བཞི་པའི་མཐའ་དཔྱོད་ ༥༡༡ ལས། ཁ་ཅིག་བྱས་ཏགས་
 གྱིས་སྐྱ་མི་ཏག་པར་སྐུབ་པའི་སྐུབ་ངག་ཡང་དག་འགོད་བ་སྐབས་སུ་
 བབ་པའི་གང་ཟག་དང་། བྱས་ཏགས་གྱིས་སྐྱ་མི་ཏག་པར་སྐུབ་པའི་
 ཏགས་འགོད་བ་སྐབས་སུ་བབ་པའི་གང་ཟག་གཉིས་འགལ་ཟེར་ན། དེ་
 གཉིས་མི་འགལ་བར་ཐལ། བྱས་ཏགས་གྱིས་སྐྱ་མི་ཏག་པར་སྐུབ་པའི་
 སྐུབ་ངག་ཡང་དག་འགོད་བ་སྐབས་སུ་བབ་པའི་གང་ཟག་དེ། བྱས་
 ཏགས་གྱིས་སྐྱ་མི་ཏག་པར་སྐུབ་པའི་ཏགས་ཡང་དག་འགོད་བ་སྐབས་
 སུ་བབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བྱས་ན་མི་ཏག་པས་
 བྱས་ཅེས་སོགས་གྱི་སྐུབ་ངག་དེ། བྱས་ཏགས་གྱིས་སྐྱ་མི་ཏག་པར་
 སྐུབ་པའི་ཏགས་འགོད་པའི་ཆིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་བྱས་ཏགས་གྱིས་
 སྐྱ་མི་ཏག་པར་སྐུབ་པའི་གཏན་ཆིགས་ནམ་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་

ཞེས་གསུངས་སོ། །

རྒྱུ་སྤང་ ༡༥༧ ལས། འདི་ཉིད་རིགས་པ་ཡིན་ཏེ། གང་དང་གང་ཤེས་པ་ཡིན་པ་དེ་དང་དེ་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་བཞིན་སྤྲོད་པ་ཉིད་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་མི་ལམ་དུ་རྟ་ལ་སོགས་པའི་རོ་སོ་ཉིད་སྤྲོད་པ་ཉིད་ལ་དམིགས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཆེད་པའི་གནས་སུ་གྱུར་བ་རྣམས་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡིད་འདི་ཡང་ཤེས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཆེགས་སོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །

སློབ་དཔོན་ཀླ་མ་ལ་གྲི་ལས། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བསྐྱུས་པའི་འགྲེལ་པ་ལས། གང་འདོད་ཆགས་དང་བཅས་པའི་སེམས་ཡིན་པ་དེ་ནི། རང་གིས་ཉེ་བར་སྤང་བར་བྱ་བའི་སེམས་གཞན་བསྐྱེད་པར་རུས་པ་ཡིན་ཏེ། ཆགས་པ་དང་བཅས་པའི་སྤར་གྱི་གནས་སྐབས་ཀྱི་སེམས་བཞིན། ཐ་མལ་པ་འཆི་ཁའི་སེམས་ཀྱང་འདོད་ཆགས་དང་བཅས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཆེགས་སོ་ཞེས་རྣམ་བཤད་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་དུ་བྲངས་སོ། །

དེ་ལྟར་ན་སྤྱིར་སློབ་དག་དང་གཏན་ཆེགས་མི་འགལ་ཏེ། ལྷོ་བ་དག་ཡང་དག་ལ་གཏན་ཆེགས་ཡང་དག་གིས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཏན་ཆེགས་ལ་སློབ་དག་གིས་མ་བྱུང་སྟེ། ལྷོ་བ་དག་བཀོད་རྗེས་སུ་སྤྲོ་མི་རྟག་པ་རྟོགས་ཁ་མའི་ཕྱིར་རྟོག་ལ། སྤྲོ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། བྱས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་རྟགས་སྤྱིར་ནི། གཏན་ཆེགས་ཅན་ཡིན་གྱི་སློབ་དག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྤྲོ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། བྱས་པ་ཡིན་

པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་གཏན་ཆོག་མ་དེ་སྐུ་བ་དང་ཡང་དག་མ་ཡིན་པའི་སྐུ་
མཆོན་གཞན་གང་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེ་སྐུ་བ་ཀྱི་སྐུ་བ་དང་
ཡང་དག་མ་ཡིན་ཏེ། སྐུ་མི་རྟག་པའི་དམ་བཅའ་དངོས་སུ་བརྟུན་པའི་
ཕྱིར། རྩལ་སྟེ། སྐུ་བ་དང་ཡང་དག་པ་དམ་བཅའ་དངོས་སུ་བརྟུན་ན་
སྟག་པའི་སྟོན་ཅན་ཏུ་འགྱུར་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ནམ་འགྲེལ་ལེའུ་བཞི་པའི་མཐའ་དཔྱོད་ ༤༩༤ ལས། གཞན་
ཡང་། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐུ་མི་རྟག་པར་སྐུ་བ་པའི་སྐུ་ཁྲོལ་ཡང་དག་
གིས། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐུ་མི་རྟག་པར་སྐུ་བ་པའི་ཕྱིར་ཁྲོལ་ཡང་དག་
གི་དོར་བཞོད་པའི་སྐུ་ཆོས་ཅན་མི་རྟག་སྟེ་བྱས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་
རྟགས་སྟོར་ཆོས་ཅན། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐུ་མི་རྟག་པར་སྐུ་བ་པའི་གཞན་
དོན་སྐུ་བ་དང་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐུ་བ་ཀྱི་
མཆོན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། རྩལ་པ་ཁས། དེར་ཐལ། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐུ་
མི་རྟག་པར་སྐུ་བ་པའི་སྐུ་ཁྲོལ་ཡང་དག་གིས་ཆད་མས་བྱུང་པའི་བྱས་
རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐུ་བ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐུ་མི་རྟག་པར་སྐུ་བ་
པའི་ཕྱིར་ཁྲོལ་ཡང་དག་པ་སྟག་ཆད་མེད་པར་བརྟན་པ་གང་ཞིག །བྱས་
རྟགས་ཀྱིས་སྐུ་མི་རྟག་པར་སྐུ་བ་པའི་ཡན་ལག་གཉིས་ལྡན་གྱི་དག་
ནམ་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་སྟེ། གཉིས་པ་དེར་ཐལ། བྱས་རྟགས་
ཀྱིས་སྐུ་མི་རྟག་པར་སྐུ་བ་པའི་ཚུལ་གསུམ་བརྟུན་པའི་དག་ནམ་དག་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར་འདོད་མི་ལུས་ཏེ། སྐུ་མི་རྟག་པར་དངོས་སུ་
བརྟུན་པའི་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས།

སྐྱུ་འགྲོ་ཡང་དག་གི་བསྟན་བྱའི་ཚུལ་གསུམ་ངོས་བརྒྱུད་བ།

སྐྱུ་འགྲོ་ཡང་དག་གི་བསྟན་བྱའི་ཚུལ་གསུམ་ངོས་བརྒྱུད་བ་
ནི། རྗེ་བདུན་ལ་འཇུག་པའི་སྒོ་དོན་གཉེར་ཡིད་ཀྱི་ཐུན་སེལ་ ༡༡༣
ལས། རྟགས་ཡང་དག་གི་མཆན་ཉིད། ཚུལ་གསུམ་ཆང་བ། ཚུལ་
གསུམ་པོ་གང་ཞེ་ན། རྟགས་ཆོས་ཀྱི་མཆན་ཉིད། རྟགས་དེ་སྐྱུ་ཀྱི་
ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ཀྱི་སྟངས་ཏུ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཆད་མས་
ངོས་བའི་ཚུལ། རྗེས་བྱུང་ཀྱི་མཆན་ཉིད། རྟགས་དེ་སྐྱུ་ཀྱི་སྐྱུ་ཚུལ་
སྟར་མཐུན་རྟགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་ངོས་བའི་ཚུལ། རྟགས་བྱུང་ཀྱི་
མཆན་ཉིད། རྟགས་དེ་སྐྱུ་ཀྱི་སྐྱུ་ཚུལ་སྟར་མི་མཐུན་རྟགས་ལ་མེད་
པ་ཁོ་ནར་ངོས་བའི་ཚུལ་ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ། །

ནམ་བཤད་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ ༣༡ ལས། རྗེས་སུ་འགྲོ་
ལྟོག་གི་བྱུང་བ་ནི་རྟགས་ཀྱི་མཆན་གཞི་བྱས་བ་ལྟ་བུ་གཞིར་བརྒྱུད་
ནས་དེ་ཉིད་མཐུན་རྟགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་ངོས་བ་དང་། མི་མཐུན་
རྟགས་ལ་མེད་པ་ཁོ་ནར་ངོས་བ་དེ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་སྟར་བཤད་པའི་
འབྲེལ་བའི་དོན་རྟོག་ངོས་བ་སྟོན་ཏུ་འགྲོ་དགོས་པ་ཡིན་ནི་ཞེས་
གསུངས་སོ། །

རྗེ་བདུན་ཡིད་ཀྱི་ཐུན་སེལ་ ༡༤༥ ལས། གཉིས་པ་རང་
ལུགས་ནི། རྟགས་ཆོས་ཀྱི་མཆན་ཉིད། དེ་སྐྱུ་ཀྱི་འགོད་ཚུལ་དང་

མཐུན་པའི་སྒོ་ནས་རང་གི་གཞི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་དེའི་ཆོས་སུ་
 ཡོད་པ་ཁོ་ནར་ངེས་པའི་གཏན་ཆོག་གས། དཔེར་ན་སྤྱི་མི་རྟག་སྐྱབ་ལ་
 རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་སོང་བའི་བྱས་པ་ལྟ་བུའོ། ། རྗེས་ཁྲུབ་ཀྱི་མཆན་
 ཉིད། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་ཚུགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་ཆད་མས་ངེས་པའི་
 གཏན་ཆོག་གས། རྟག་ཁྲུབ་ཀྱི་མཆན་ཉིད། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མི་མཐུན་ཚུགས་
 ལ་མེད་པ་ཁོ་ནར་ཆད་མས་ངེས་པའི་གཏན་ཆོག་གས། དེ་གཉིས་ཀ་
 ཡང་། དཔེར་ན་སྤྱི་མི་རྟག་སྐྱབ་ལ་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་སོང་བའི་བྱས་
 པ་ལྟ་བུའོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །

སྤྱི་དོན་རིགས་རྒྱན་ ༡༣༩ ལས། ཚུགས་ཆོས་ཀྱི་མཆན་ཉིད།
 རང་གི་ཉེན་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ཀྱི་སྤྱིང་ཏུ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་
 པར་ཡོད་པ་ཉིད་ཏུ་ངེས་པ། ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ ༡༣༩ ལས། དེ་
 སྐྱབ་ཀྱི་རྗེས་ཁྲུབ་ཀྱི་མཆན་ཉིད། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱེད་པའི་སྤྱི་རྣམས་
 ཏུ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱེད་ཆོས་ལ་འབྲེལ་སྟེ་བས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་
 ཚུགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་ངེས་པ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟག་ཁྲུབ་ཀྱི་མཆན་ཉིད།
 དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱེད་པའི་སྤྱི་རྣམས་ཏུ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱེད་ཆོས་
 ལ་འབྲེལ་སྟེ་བས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མི་མཐུན་ཚུགས་ལ་མེད་པ་ཁོ་ནར་
 ངེས་པ་ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཡོངས་འཛིན་རྟགས་རིགས་ ༡༣༩ ལས། དང་པོ་ནི། དེ་སྐྱབ་
 ཀྱི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་སྒྲོན་མེད་ཀྱི་སྤྱིང་ཏུ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་
 པར་ཡོད་པ་ཉིད་ཏུ་ཆད་མས་ངེས་པ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཚུགས་ཆོས་ཀྱི་

མཆན་ཉིད། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་འགོད་ཚུལ་
 དང་མཐུན་པར་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ཆད་མས་ངེས་པ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྗེས་ཁྱབ་
 ཀྱི་མཆན་ཉིད། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བུའི་ཆོས་ཀྱི་དོན་ཕྱོག་དང་
 འབྲེལ་སྟབས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་འགོད་ཚུལ་དང་
 མཐུན་པར་མེད་པ་ཉིད་དུ་ཆད་མས་ངེས་པ་དེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོག་ཁྱབ་
 ཀྱི་མཆན་ཉིད། འོན་ཀྱང་མཆན་ཉིད་དེ་དག་གི་གོ་བ་གཙོ་བོར་བྱས་པ་
 ཡིན་ཀྱི་དེར་ངེས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། སྐྱ་དེ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པར་བྱེད་
 པའི་མཆན་ཉིད་དེ་གསུམ་ག་ཡིན་ཀྱང་མཆོན་བུ་དེ་རྣམས་རེ་རེ་ནས་
 མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། །

རྣམ་འགྲེལ་ལེའུ་དང་པོའི་མཐའ་དཔྱོད་ ༡༧༡ ལས། དེས་
 རྒྱ་རང་ལུགས་དར་རྟེན་པ་རྣམས་ཀྱི་ལུགས་ལ། རྗེས་དཔག་བྱ་དང་
 དེ་མཚུངས་ལ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་གཞུང་ཚུལ་གསུམ་སོ་སོའི་མཆན་ཉིད་
 བསྟན་པའི་གཞུང་དུ་བྱས་ནས་མཆན་ཉིད་འདི་ལྟར་འདོགས་པར་བྱ་སྟེ།
 རང་ཉིད་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པ་ལ་རྟགས་ཚུལ་དང་པོར་སོང་བའི་གང་
 ཟག་གིས། རང་ཉིད་སྐྱའི་སྟེང་དུ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པ་
 ཉིད་དུ་ཆད་མས་ངེས་པ། རང་ཉིད་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་
 ཆོས་ཡིན་པའི་མཆན་ཉིད། རང་ཉིད་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་
 ཚུལ་གཉིས་པར་སོང་བའི་གང་ཟག་དེས། རང་ཉིད་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་
 པའི་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་ཆད་མས་ངེས་པ། རང་ཉིད་སྐྱ་མི་
 རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་ཁྱབ་ཡིན་པའི་མཆན་ཉིད། རང་ཉིད་སྐྱ་མི་རྟག་

པར་སྐུབ་པའི་རྟགས་ཚུལ་གསུམ་པར་སྔོང་པའི་གང་ཟག་དེས། རང་
 ཉིད་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐུབ་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་པ་ཁོ་ནར་ཆད་
 མས་ངེས་པ། རང་ཉིད་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐུབ་པའི་ཕྱོག་ཁྲབ་ཡིན་པའི་
 མཆོན་ཉིད། མཆོན་ཉིད་ཕྱི་མ་འདི་དེ་སྐུབ་ལ་སྐར་ན་ཆོག་སྟོན་འདུག་
 པས། ཡང་ན་བྱས་པ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐུབ་པ་ལ་རྟགས་ཚུལ་གསུམ་
 པར་སྔོང་པའི་གང་ཟག་དེས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐུབ་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་
 ལ་བྱས་པ་མེད་པ་ཁོ་ནར་ཆད་མས་ངེས་པ། བྱས་རྟགས་ཀྱི་སྐྱ་མི་རྟག་
 པར་སྐུབ་པའི་ཕྱོག་ཁྲབ་ཡིན་པའི་མཆོན་ཉིད། དེས་སྐྱ་མ་གཉིས་ལ་
 འདོན་པ་བསྐྱར་ནས་འཛིན། །ཡང་ན་རང་ཉིད་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐུབ་པ་
 ལ་རྟགས་ཚུལ་གསུམ་པར་སྔོང་པའི་གང་ཟག་དེས། རང་ཉིད་དེ་སྐུབ་
 ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་མེད་པ་ཁོ་ནར་ཆད་
 མས་ངེས་པ། རང་ཉིད་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐུབ་པའི་ཕྱོག་ཁྲབ་ཡིན་པའི་
 མཆོན་ཉིད་ཅེས་གསུངས་སོ། །

མཉན་བྱའི་དབང་པོའི་བྱར་བཞོལ་ ༣༡༣ པས། འདིའི་དོན་ནི།
 སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐུབ་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་ཆད་མས་
 ངེས་པའི་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐུབ་པའི་ཁྲབ་པའི་ཚུལ། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐུབ་
 པའི་རྗེས་ཁྲབ་ཀྱི་མཆོན་ཉིད། དེ་སྐུབ་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་རང་ཉིད་
 མེད་པ་ཁོ་ནར་ཆད་མས་ངེས་པའི་དེ་སྐུབ་ཀྱི་ཁྲབ་པའི་ཚུལ། དེ་སྐུབ་
 ཀྱི་ཕྱོག་ཁྲབ་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ཅེས་གསུངས་སོ། །

ཡོངས་འཛིན་རྟགས་རིགས་ ༣༡༤ པས། གཞི་ལ་སྐར་ནེ་

ལྷན་པར་འགོད་ན། སྤྱི་དེ་ཁྱོད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་སྤྱི་མི་རྟག་པར་སྤྱབ་
 བའི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་སྤྱོད་མེད་ཀྱང་ཡིན། ཁྱོད་སྤྱད་དང་མཐུན་
 བ་དད་པའི་ཚུལ་ཀྱིས་སྤྱི་མི་དེ་དུ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པ་
 ཉིད་དུ་ཆད་མས་ངེས་པ། ཁྱོད་སྤྱི་མི་རྟག་པར་སྤྱབ་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་
 ཡིན་པའི་མཆོན་ཉིད། ཁྱོད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་སྤྱི་མི་རྟག་པར་སྤྱབ་པའི་
 རྟགས་ཆོས་གཉིས་ལྡན་ཀྱི་མཐུན་དཔེ་ཡང་དག་ཡོད། ཁྱོད་མི་རྟག་
 པ་ལ་འབྲེལ། ཁྱོད་སྤྱི་མི་རྟག་པར་སྤྱབ་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་
 འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ཆད་མས་ངེས་པ། ཁྱོད་སྤྱི་
 མི་རྟག་པར་སྤྱབ་པའི་རྗེས་ཀྱི་ཡིན་པའི་མཆོན་ཉིད། ཁྱོད་ཀྱི་རྟགས་
 ཀྱིས་སྤྱི་མི་རྟག་པར་སྤྱབ་པའི་རྟགས་ཆོས་གཉིས་དང་མི་ལྡན་པའི་མི་
 མཐུན་དཔེ་ཡང་དག་ཡོད། ཁྱོད་མི་རྟག་པ་ལ་འབྲེལ། ཁྱོད་དེ་སྤྱབ་ཀྱི་
 མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་པ་ཁོ་ནར་ཆད་མས་ངེས་པ། ཁྱོད་དེ་སྤྱབ་ཀྱི་
 ཕྱོག་ཀྱི་ཡིན་པའི་མཆོན་ཉིད། བྱས་པ་དེ་བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྤྱི་
 རྟག་པར་སྤྱབ་པའི་ཕྱོགས་ཆོས། རྗེས་ཀྱི་ཕྱོག་ཀྱི་ཕྱོག་གསུམ་ག་ཡིན།
 ཞེས་གསུངས་སོ། །

ལེའུ་གསུམ་པའི་རྣམ་བཤད་ཐར་ལམ་གསལ་གྱིད་ ༡༣༦
 ལས། དབང་པོ་ཤེས་པའི་ཐ་སྙད་ལ་རྣམ་ཤེས་ལྡན་པའི་ཐུན་མོང་མ་
 ཡིན་པར་གོ་བའི་ལུས་པ་ཡོད་དེ། དབང་པོ་གཞུགས་ཅན་དེ་དག་གི་
 ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདག་པོ་ཡིན་པའི་བྱིར། དཔེར་ན། རྗེས་ཞེས་
 པ་བཞིན། ཞེས་གསུངས་སོ། །

ནམ་འགྲེལ་ལེའུ་དང་པོའི་མཐའ་དཔྱོད་ ༣༩ ལས། འོ་ན་དེ་
 སྐབ་ཀྱི་རྗེས་ཁྱབ་ཡིན་ན། རང་ཉིད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐབ་ཀྱི་མཐུན་
 དཔེ་ཆོས་ཅན་ཡང་དག་ཡོད་པས་ཁྱབ་ན། དེ་སྐབ་ཀྱི་རྗེས་ཁྱབ་ཡིན་ན།
 རང་ཉིད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐབ་ཀྱི་རྟགས་ཆོས་གཉིས་ལྡན་ཀྱི་མཐུན་
 དཔེ་ཡང་དག་ཡོད་པས་ཁྱབ་བམ་ཟེར་ན། མ་ཁྱབ་སྟེ། མིག་ཤེས་ཞེས་
 པའི་དག་ལས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་གོ་རུས་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས། རང་གི་
 ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདག་རྒྱུ་དུ་གྱུར་པའི་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་
 པ་ལས་སྐྱེས་པའི་གཟུགས་གསལ་བར་སྒྲར་བའི་གཞན་རིག་གི་ཤེས་
 པ་ལ། མིག་ཤེས་ཞེས་པའི་ཐ་སྟངས་སྒྲར་འོས་པར་སྐབ་པའི་རྟགས་ཆོས་
 གཉིས་ལྡན་ཀྱི་མཐུན་དཔེ་ཡང་དག་མེད་པའི་སྟེང་། ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཡོངས་འཛིན་རྟགས་རིགས་ ༣༠༦ ལས། ཁ་ཅིག་གིས། དེ་
 སྐབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུང་ཡོད་ན། དེ་སྐབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡོད་པས་
 ཁྱབ་ཅེས་ཟེར་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སྐྱ་རྟག་པར་སྐབ་པའི་རྟགས་
 ཡང་དག་ཡོད་པར་ཐལ། སྐྱ་རྟག་པར་སྐབ་པའི་ཚུལ་གསུང་ཡོད་པའི་
 སྟེང་། ཁྱབ་པ་ཁས། མ་གྱུབ་ན། དེར་ཐལ། དེ་སྐབ་ཀྱི་ཐོགས་ཆོས་ཡོད་
 པ་གང་ཞིག །དེ་སྐབ་ཀྱི་རྗེས་ཁྱབ་ཡོད། དེ་སྐབ་ཀྱི་ཐོག་ཁྱབ་ཡོད་པའི་
 སྟེང་། ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཡང་དེ་ཉིད་ ༣༠༧ ལས། ཁོ་ན་རེ། སྐྱ་རྟག་པར་སྐབ་པའི་ཚུལ་
 གསུང་ཡིན་པ་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་སྐབ་ཀྱི་ཐོགས་ཆོས་ཡིན་པ་ཡོད། དེ་
 སྐབ་ཀྱི་རྗེས་ཁྱབ་ཡིན་པ་ཡོད། དེ་སྐབ་ཀྱི་ཐོག་ཁྱབ་ཡིན་པ་ཡོད་པའི་

ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྲབ་པོ། །ཞེས་གསུངས།

རྒྱལ་པའི་བསྟན་བཅོས་ཆད་མ་རྣམ་འགྲེལ་ལས། དཔེ་མེད་
ཅན་ཡིན་དངོས་རྣམས་ནི། །སྐད་ཅིག་གིས་ནི་འཛིག་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་
དང་། དེའི་ཐད་ཀྱི་རྣམ་བཤད་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། དངོས་པོ་
རྟག་པར་སྐབ་པའི་མཐུན་དཔེ་མེད་པ་ཅན་ཡིན་པར་ཐལ། དངོས་པོ་
རྣམས་སྐད་ཅིག་གིས་འཛིག་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཡང་རྣམ་འགྲེལ་ལེན་དང་པོའི་མཐའ་དཔྱོད་ ༣༧ ལས། གཞན་
ཡང་། ཆོས་དང་སྐད་ཅིག་མ་མ་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པ་སྐྱ་རྟག་པར་
སྐབ་པའི་རྗེས་ཁྲབ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན། རྟོན་བྱེད་རྒྱས་པ་གཙོ་
པོའི་སྐྱ་རྟོན་དངོས་པོར་སྐབ་པའི་རྗེས་ཁྲབ་ཡིན་དགོས་པ་གང་ཞིག །
རྟོན་བྱེད་རྒྱས་པ་གཙོ་པོའི་སྐྱ་རྟོན་དངོས་པོར་སྐབ་པའི་རྗེས་ཁྲབ་མ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཙོ་པོའི་སྐྱ་རྟོན་དངོས་པོར་སྐབ་པའི་རྗེས་ཁྲབ་མ་
གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་ཆད་མས་མ་གྲུབ། བསྐྱབ་བྱ་
ཆད་མས་བསལ་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་སྟེ། གཏན་ཆོགས་རྗེས་འགོ་མེད་ཅན་
འགྲུར། །ཞེས་དང་། དེའི་ཐད་ཀྱི་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། རྟགས་
དེ་ཕྱོགས་ཆོས་གྲུབ་ན། ཁྲབ་པ་མི་འགྲུབ། ཁྲབ་པ་གྲུབ་ན། ཕྱོགས་
ཆོས་མི་འགྲུབ་སྟེ། དམ་བཅའ་ལ་ཆད་མས་གཞོད་པའི་ཕྱིར། ཕྱོགས་
ཁྲབ་གཉིས་ཀ་གྲུབ་ན། སྐྱ་རྟོན་དངོས་པོར་ཁས་ལེན་དགོས་པར་འགྲུར་
རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེའི་རྟོན་བསྐྱ་ན། སྐྱ་རྟག་པར་སྐབ་པའི་
ཕྱོགས་ཆོས་གྲུབ་ན། སྐྱ་རྟག་པར་སྐབ་པའི་ཁྲབ་པ་མི་འགྲུབ། དེ་སྐབ་

གྱི་ཁྱབ་པ་བྱུང་ན། དེ་ལྷུ་བ་གྱི་ཕྱོགས་ཚོས་མི་འགྲུབ་ཏེ། ལྷ་རྟག་པ་
 ལ་ཆོད་མས་གཞོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྷ་ར་མ་ཡིན་ན། ལྷ་རྟག་པ་ཡིན་པར་
 ཐལ། ལྷ་རྟག་པར་ལྷུ་བ་པའི་ཕྱོགས་ཁྱབ་གཉིས་ཀ་ཆོད་མས་བྱུང་པའི་
 ཕྱིར་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན། གཞན་ཡང་། ཚོས་དང་སྐད་ཅིག་མ་མ་ཡིན་
 པའི་གཞི་མཐུན་པ་ལྷ་རྟག་པར་ལྷུ་བ་པའི་རྗེས་ཁྱབ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
 དེ་ལྷུ་བ་གྱི་རྗེས་ཁྱབ་ཡིན་ན། རང་ཉིད་གྱི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་ལྷུ་བ་གྱི་མཐུན་
 དཔེ་ཡང་དག་ཡོད་དགོས་ལ། དེའི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་ལྷུ་བ་གྱི་མཐུན་དཔེ་
 ཡང་དག་ཡོད་ན། རིག་བྱེད་གྱི་ལྷ་རྟག་པར་ལྷུ་བ་པའི་མཐུན་དཔེ་ཡང་
 དག་ཡོད་དགོས་ལ། དེ་ཡོད་ན། དཔེ་མེད་ཅན་ཡིན་དངོས་རྒྱུས་
 བློ། རྐྱད་ཅིག་གིས་ནི་འཛིག་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དང་། དེའི་ཐད་གྱི་
 ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། དངོས་པོ་རྟག་པར་ལྷུ་བ་པའི་མཐུན་དཔེ་
 མེད་པ་ཅན་ཡིན་པར་ཐལ། དངོས་པོ་རྒྱུས་སྐད་ཅིག་གིས་ནི་འཛིག་པའི་
 ཕྱིར། ཞེས་པ་དང་འགལ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

ལྷུ་བ་དག་གི་བསྟན་བྱའི་ཚུལ་གསུམ་གྱི་མཆོད་གཞི་དོས་བརྒྱད་པ།

ལྷུ་བ་དག་གི་བསྟན་བྱའི་ཚུལ་གསུམ་གྱི་མཆོད་གཞི་དོས་
 བརྒྱད་པ་ནི། ལྷུ་བ་དག་གི་བསྟན་བྱའི་ཚུལ་གསུམ་སོ་སོའི་མཆོད་
 གཞིར་གང་དང་གང་འཛིག་ཅེ་ན། ལྷ་རྟགས་ཀྱིས་སྤྲི་མི་རྟག་པར་
 ལྷུ་བ་པའི་རྟགས་ལྟ་བུ་ལ་མཆོད་ན། དེ་ལྷུ་བ་གྱི་ཕྱོགས་ཚོས་རྗེས་ཁྱབ་

ཕྱོག་ཁྲབ་རྣམས་རེ་རེ་ནས་སྤྱི་མཚན་དང་རྟག་པ་ཡིན་གྱི་བྱས་རྟགས་
 གིས་སྤྱི་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་ཚོས་དང་རྗེས་ཁྲབ་ཕྱོག་ཁྲབ་
 ཏུ་མི་འདྲིལ་གི་བྱས་པ་ཉིད་བྱས་རྟགས་གིས་སྤྱི་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་
 ཕྱོགས་ཚོས་དང་རྗེས་ཁྲབ་ཕྱོག་ཁྲབ་རྣམས་རེ་རེ་ནས་ཡིན་པ་མ་ཟད།
 དེ་སྐྱབ་གྱི་ཚུལ་གསུམ་གང་རུང་ཡིན་ན་བྱས་པ་དང་གཅིག་ཡིན་པས་
 ཁྲབ་པོ། །

ཕྱེ་བཏུན་རྒྱན་ ༣༠༩ ལས། རང་ལུགས་ནི། བྱས་པས་སྤྱི་
 མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཚེ། སྤྱི་ཤེས་འདོད་ཚུལ་ཅན། མི་རྟག་པ་བསྐྱབ་
 བྱའི་ཚུལ། བྱས་པ་རྟགས་ཡིན་ལ། དེ་སྐྱབ་གྱི་ཤེས་འདོད་ཚུལ་ཅན་
 དང་བསྐྱབ་བྱའི་ཚུལ་དང་རྟགས་རྣམས་སྤྱི་འདོགས་ཡིན་ཅིང་། དེ་སྐྱབ་
 གྱི་ཤེས་འདོད་ཚུལ་ཅན་སོགས་ཡིན་ན་རིམ་པ་བཞིན་སྤྱི་དང་མི་རྟག་
 པ་དང་བྱས་པ་རྣམས་ཡིན་དགོས་པས་སྤྱི་བཏགས་སུ་འགལ་བ་ཡིན་
 རོ། །སྤྱི་དང་མི་རྟག་པ་དང་བྱས་པ་གསུམ་སྤྱི་བཏགས་མིན་ཞིང་། ཤེས་
 འདོད་ཚུལ་ཅན་སོགས་ཡིན་ཀྱང་། སྤྱི་དེ་སྐྱབ་གྱི་ཤེས་འདོད་ཚུལ་ཅན་
 ཡིན་པ་དང་། མི་རྟག་པ་བསྐྱབ་བྱའི་ཚུལ་ཡིན་པ་དང་། བྱས་པ་རྟགས་
 ཡིན་པ་རྣམས་ནི་སྤྱི་བཏགས་ཡིན་ནོ། །འདི་དག་གི་སྐྱབ་བྱེད་རྒྱས་པ་
 བོང་དུ་བཤད་ཅིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

རྣམ་བཤད་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ ༥༢༩ ལས། འདི་ནི་སྤྱི་
 བྱས་མི་རྟག་པ་གསུམ་ཐ་དད་པའི་ཆ་དང་། རྟགས་དང་། ཤེས་འདོད་
 ཚུལ་ཅན་དང་། བསྐྱབ་བྱའི་ཚུལ་རྣམས་རྗེས་སུ་མ་གྲུབ་པར་བསྟན་གྱི།

སྐྱུ་བྱས་མི་རྟག་པ་གསུམ་ཇུས་སྐྱུ་མ་བྱུབ་པར་བསྟན་ནོ་སྐྱུ་མ་ན་ཆེར་
འབྱུང་བའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཡོངས་འཛིན་རྟགས་རིགས་ ༣༥༠ ལས། བྱས་པའི་རྟགས་
ཀྱིས་སྐྱུ་མི་རྟག་པར་སྐྱུབ་པའི་རྟགས་ཆོས་དོན་གསུམ་པོ་སྐྱུ་མཚན་
རྟག་པས་བརྟགས་ཅམ་ཡིན་ཡང་། དེ་སྐྱུབ་ཀྱི་རྟགས་ཆོས་དོན་གསུམ་
པོ་གང་རུང་ཡིན་ན་རང་མཚན་ཡིན་དགོས་ཏེ། དེ་ཡིན་ན་དངོས་པོ་
ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་སྐྱུབ་ཀྱི་ཚད་གཞི་ཡིན་ན་སྐྱུ་ཡིན་དགོས་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་སྐྱུབ་ཀྱི་ཚད་གཞི་ཡིན་ན་སྐྱུ་དང་གཅིག་ཡིན་དགོས་
ཤིང་། དངོས་ཀྱི་བསྐྱུབ་བྱའི་ཆོས་ཡིན་ན་མི་རྟག་པ་ཡིན་དགོས།
རྟགས་ལ་བྱས་པ་ཉིད་དགོས་པའི་ཕྱིར་འོ། །དེས་ན་དེ་སྐྱུབ་ཀྱི་རྟགས་
ཆོས་དོན་གསུམ་ནི་དེ་སྐྱུབ་ཀྱི་རྟགས་ཆོས་དོན་གསུམ་མིན་ཞེས་བྱ་
སྟེ། དེ་བཞིན་དུ་གཞན་ལ་ཡང་སྐྱུར་ནས་ཤེས་པར་བྱ་དགོས་སོ། །ཞེས་
གསུངས་སོ། །

སྐུབ་ངག་ལྟར་སྒྲུང་གི་མཚན་ཉིད་དང་དབྱེ་བ་སོགས་ངོས་བཟུང་བ།

གཉིས་པ་སྐུབ་ངག་ལྟར་སྒྲུང་བཤད་པ་ལ།

སྐུབ་ངག་ལྟར་སྒྲུང་གི་མཚན་ཉིད་དང་དབྱེ་བ་སོགས་ངོས་
བཟུང་བ་ནི། སྡེ་བདུན་ལ་འབྲུག་པའི་སྒོ་དོན་གཉེར་ཡིད་ཀྱི་ཐུན་སེལ་

༡༩༡ ལས། སྐྱུ་འགྲུ་ལྟར་སྒྲུང་གི་མཆོན་ཉིད། སྐྱུ་འགྲུ་བཞོད་པ་
གང་ཞིག་ སྐྱོན་གང་རུང་དང་ལྟན་པ། དབྱེན་གསུམ་ལས། གློ་སྐྱོན་
ཅན་གྱི་སྐྱུ་འགྲུ་ལྟར་སྒྲུང་ནི། གློ་བདེ་ཆོས་ཅན། སེམས་མེད་ཡིན་ཏེ།
སྐྱེ་འཇིག་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་སྟགས་བཞིན་ཞེས་པའི་དག་
ལྟ་བུར། འོན་སྐྱོན་ཅན་གྱི་སྐྱུ་འགྲུ་ལྟར་སྒྲུང་ནི། སྐྱ་ནི་རྟག་པ་ཡིན་
ཏེ། རྟགས་དང་མཐུན་རྟགས་གང་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་དག་
ལྟ་བུ། གློ་སྐྱོན་ཅན་གྱི་སྐྱུ་འགྲུ་ལྟར་སྒྲུང་ནི། དཔེར་ན། སྐྱ་ནི་མི་རྟག་
ཏེ་བྱས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་བྱས་པ་བཞིན། སྐྱ་ཡང་བྱས། དེའི་
ཕྱིར་སྐྱ་མི་རྟག་ཅེས་པའི་དག་ལྟ་བུ་ཞེས་གསུངས་སོ། །

རྟན་གྱི་རྣམ་འགྲུལ་ ༣༤༣ ལས། གཉིས་པ་ཁར་ལ་སྐྱུ་འགྲུ་
ལྟར་སྒྲུང་གི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་ལ། སྐྱུ་འགྲུ་ལྟར་སྒྲུང་ལ་མཆོན་
ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། སྐྱུ་འགྲུ་ཡང་དག་མ་ཡིན་པ་
གང་ཞིག་སྐྱུ་འགྲུ་བཞོད་པ་དེ། དེའི་མཆོན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དེ་རྒྱུད་
ཏུ་ཡང་རིགས་གཉེར་ལས། སྐྱུ་བྱེད་ཡང་དག་མ་ཡིན་པ། བཞོད་པ་
སྐྱུ་པ་ལྟར་སྒྲུང་ཡིན། ཞེས་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ནི། གློ་
སྐྱོན་ཅན་གྱི་དེ། འོན་སྐྱོན་ཅན་གྱི་དེ། གློ་སྐྱོན་ཅན་གྱི་དེ་གསུམ་ཏུ་ཡོད་
དེ། རིགས་གཉེར་ལས། འོན་གློ་སྐྱ་ཡི་དབྱེ་བ་ཡི། ལྟར་སྒྲུང་དེ་ནི་རྣམ་
པ་གསུམ། ཞེས་གསུངས་སོ། །དང་པོ་ནི་གངས་ཅན་གྱིས་སྐྱས་པའི་
སྐྱེ་འཇིག་ཅན་ཡིན་ན་སེམས་མེད་ཡིན་པས་བྱུང་ཅེས་སྟགས་ཀྱི་སྐྱུ་
འགྲུ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། གངས་ཅན་གྱིས་སྐྱེ་འཇིག་ཅན་གྱི་རྟགས་ཀྱིས་

པའི་སྐྱོན་དང་བཅས་ཏེ། བྱས་ཏྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྟག་པར་སྐྱབ་པའི་
 སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་ཡིན་ན། སྐྱ་མི་ཏྟག་པ་དངོས་སུ་མ་བཟོད་དགོས་པ་
 ལས། དེས་སྐྱ་ཆོས་ཅན། མི་ཏྟག་སྟེ། བྱས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་སྐྱ་མི་ཏྟག་
 པ་དངོས་སུ་བཟོད་པ་ལྷག་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆད་པའི་སྐྱོན་དང་བཅས་པ་
 ཡིན་ཏེ། དེ་སྐྱོར་གྱི་སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་ཡིན་ན། དེ་སྐྱོར་གྱི་བྱུང་བའི་པ་
 དངོས་སུ་བཟོད་པ་གཅིག་དགོས་པ་ལས། དེའི་སྐྱོར་གྱི་བྱུང་བའི་པ་
 དངོས་སུ་བཟོད་པ་ཆད་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐྱོར་པའི་སྐྱོན་དང་བཅས་པ་ཡིན་
 ཏེ། སྐྱ་ཆོས་ཅན། མི་ཏྟག་སྟེ། བྱས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་དམ་བཅའ་བཟོད་པ་
 དང་། དེའི་ཕྱིར་ན་སྐྱ་མི་ཏྟག་ཅེས་པའི་མཐུག་བསྐྱུས་བཟོད་པ་གཉིས་
 གྲང་སྐྱོས་སོ། །སྐྱ་ཆོས་ཅན། མི་ཏྟག་སྟེ། བྱས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་
 སྐྱ་བྱས་པར་བཟོད་པ་དང་། བྱས་པ་བྱས་པ་དེ་བཞིན་ཏུ་སྐྱ་ཡང་བྱས་
 ཞེས་སྐྱ་བྱས་པར་བཟོད་པ་གཉིས་གྲང་སྐྱོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་སྐད་ཏུ་
 ཡང་རིགས་གཉིས་ལས། ཡན་ལག་ལྷ་ལ་དམ་བཅའ་དང་། ཉིར་སྐྱོར་
 མཐུག་བསྐྱུས་གསུམ་ལྷག་པ། །སྐྱི་བྱུང་མ་ཆང་ཕྱིར་མི་ལཱ་ད། །ཅེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་གསུངས་སོ། །

ལེའུ་བཞི་པའི་མཐའ་དཔྱོད་ ༤༩༩ ལས། ཁོ་ན་ཏེ། བྱས་
 ཏྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱི་ཆོལ་ཡང་དག་གི་ཆུད་ཀྱིས་
 བསྐྱུས་པའི་དེ་འདྲའི་སྐྱབ་ངག་དེ་སྐྱ་མི་ཏྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རང་དོན་
 སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྐྱ་མི་ཏྟག་པར་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་
 ངག་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། སྐྱ་

སྐྱུབ་པའི་སྐྱུབ་དག་ཡིན་པ་དང་། དེ་སྐྱོན་དང་བཅས་པའི་སྐྱུབ་དག་
ཡིན་པར་གསུངས་སོ། །

གཞན་དོན་བསྐྱུབ་བྱ་ཡང་དག་གི་འཕེལ་གཏང་།

གཉིས་པ་བརྗོད་བྱ་བསྐྱུབ་བྱའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་ལ་
གཉིས། བསྐྱུབ་བྱ་ཡང་དག་བཤད་པ་དང་། དམ་བཅའ་ལྟར་སྤང་བཤད་
པའོ། །

དང་པོ་བསྐྱུབ་བྱ་ཡང་དག་བཤད་པ་ནི། གཞུང་གང་ལས་
འཁྲོས་ན། མདོ་ལས། ལུབ་རྣམས་སྤིག་པ་ཅུ་ཡིས་མི་བསྟུ་ཞིང་། །འགྲོ་
བའི་སྤྱག་བསྐྱེད་བྱུག་གིས་མི་སེལ་ལ། །ཉིད་ཀྱི་རྟོགས་པ་གཞན་ལ་
སྟོ་མིན་གྱི། །ཆོས་ཉིད་བདེན་པ་བསྟན་པས་གྲོལ་བར་མཛད་ཅེས་
གསུངས་སོ། །ཆད་མ་ཀུན་བདུས་ལས། རོ་བོ་ཁོ་ན་རང་ཉིད་དང་། །
འདོད་དང་མ་བསལ་བསྟན་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་ལ་གཞན་ཡང་
ཀུན་བདུས་ཀྱི་ཅ་བ་འདི་ལ་འགྱུར་མི་འདྲ་བ་གཉིས་ཡོད་པ་མཁས་
བླ་མ་རྟེན་ཆེན་ ༥༠༩ ལས་གསལ་ལོ། །ཆད་མ་རིགས་སྟོ་ལས། བསྐྱུབ་
པར་བྱ་བ་ཉིད་དུ་འདོད་པར་གྱུར་པ་འགལ་བའི་དོན་གྱིས་མ་བསལ་བ་
དེ་ཡང་ཕྱོགས་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །ཆད་མ་རྣམ་འགྲེལ་ལས།
རོ་བོ་ཆེན་མཉམ་བདག་ཉིད་འདོད། །ཆེན་གྱིས་དེ་ཡི་མཆན་ཉིད་བཞི། །
མ་བྱུབ་སྐྱུབ་བྱེད་མིན་དོན་བརྗོད། །ཞོལ་བས་ཁས་སྤངས་པ་བཟུང་

ངོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་གཞུང་འདི་རྣམས་ལས་འཛོམས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་
 ཀུན་བརྟུས་ཀྱི་གཞུང་འདིའི་དངོས་ཟིན་ལ་གཞན་དོན་བསྐྱེད་བྱ་ཡང་
 དག་ལ་བྱད་ཆོས་ལྡན་ལྡན་དུ་གསུངས་ཤིང་། རིགས་སྒྲིའི་གསུང་ཟིན་
 ལ་བྱད་ཆོས་གསུམ་ལྡན་དང་། རྣམ་འབྲེལ་གྱི་དངོས་ཟིན་ལ་བྱད་ཆོས་
 བཞི་ལྡན་དུ་གསུངས་སོ། །

འོ་ན་གཞུང་དེ་རྣམས་འགལ་བ་ཡིན་ནམ་འོན་ཏེ་དགོས་པ་
 གཞན་ཞིག་ཡོད་ཅེ་ན། དེ་རྣམས་ལ་འགལ་བ་མེད་ཅིང་དགོས་པའི་
 དབང་གིས་མཚན་ཉིད་བྱད་ཆོས་ལྡན་དང་། གསུམ་ལྡན། བཞི་ལྡན་
 བཅས་སུ་གསུངས་སོ། །དེ་ཡང་ཀུན་བརྟུས་ལས་བྱད་ཆོས་ལྡན་དུ་
 གསུངས་པ་ནི་གཙོ་བོར་ལོག་རྟོག་རྒྱས་པར་སེལ་བའི་དབང་དུ་བྱས་
 ལ། རིགས་སྒྲིའི་ལས་བྱད་ཆོས་གསུམ་ལྡན་དུ་གསུངས་པ་ནི་གཙོ་བོར་
 རིགས་མི་མཐུན་སེལ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་
 ༤༦༥ ལས། རིགས་སྒྲིའི་ཕྱོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་བསྐྱེད་ནས་བསྐྱེད་
 པ་ནི་རིགས་མི་མཐུན་སེལ་བ་གཙོ་བོར་བྱས་པ་ཡིན་ལ། ཀུན་ལས་
 བརྟུས་སུ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ནི་ལོག་རྟོག་སེལ་བ་གཙོ་བོའི་དོན་ཏེ།
 དེ་ལ་ནི་ཆོག་ཟུར་ཕྱིན་པ་དགོས་པའི་ཕྱིར་ངོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

སྡེ་བརྟུན་ཡིད་ཀྱི་སྟན་སེལ་ ༣༩༡ ལས། འོ་ན་ཀྱང་ལོག་རྟོག་
 སེལ་བའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་དང་པོ་དང་། རིགས་མི་
 མཐུན་སེལ་བ་ཅམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཕྱི་མ་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
 གསུངས་སོ། །

སྤྱི་དོན་རིགས་རྒྱུན་ ༡༩༩ ལས། རང་ལུགས་ནི། གུན་ལས་
བརྟམ་ནས་གཙོ་བོར་ལོག་རྟོག་རྒྱས་བར་སེལ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་
ཆོག་རྒྱས་བར་བསྟན་ལ། རིགས་སྒྲོར་ཆོག་བསྟུས་ནས་བསྟན་བས་
སྒྲོས་པའི་སྒྲིན་མེད་ལ། གཉིས་ཀས་ཀྱང་གཞན་དོན་བསྐྱེད་བྱའི་མཆན་
ཉིད་ཡོངས་སུ་རྒྱུགས་བར་བསྟན་བས་འགལ་བའི་སྒྲིན་ཡང་མེད་དོ། །
ཞེས་གསུངས་སོ། །

མཁས་བྱུང་ལྷིག་ཆེན་ ༥༥༩ ལས། གུན་ལས་བརྟམ་སྤྱ། རང་
ཉིད་ཀྱི་དོན་བསྐྱེད་བྱར་ཁས་སྒྲུངས་པ་ཞེས་བས་བྱགས་ལ་འཕེན་རུས་
ཀྱང་དངོས་སུ་སྒྲོས་ཤིང་། རིགས་སྒྲོར་བྱགས་ལ་འཕེན་རུས་པའི་
རྒྱ་མཆན་གྱིས་དངོས་སུ་མ་སྒྲོས་བ་ནི། གུན་ལས་བརྟམ་སྤྱ་བཤད་
བ་ལོག་རྟོག་གཙོ་བོར་སེལ་བའི་མཆན་ཉིད་ཡིན་ཅིང་། རིགས་སྒྲོར་
བཤད་བ་རིགས་མི་མཐུན་གཙོ་བོར་སེལ་བའི་མཆན་ཉིད་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། ལོག་རྟོག་གཙོ་བོར་སེལ་བའི་མཆན་ཉིད་ལ་ནི། ཆོག་རྒྱར་
དབྱིས་ཕྱིན་བ་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

ལོག་རྟོག་དང་རིགས་མི་མཐུན་སེལ་ཚུལ་ནི། ཟར་ལམ་
གསལ་བྱེད་ ༩༡༩ ལས། གཉིས་བ་ནི། མཆན་ཉིད་ཡན་ལག་ལྔ་
གསུངས་བ་ནི། རིགས་མི་མཐུན་སེལ་བ་དང་། ལོག་རྟོག་སེལ་བ་
གཉིས་ཀའི་དབང་དུ་བྱས་བ་ཡིན་ཏེ། སོ་སོར་བྱེད་གསུམ་གྱིས་
རིགས་མི་མཐུན་སེལ་ལ། གཉིས་གྱིས་ལོག་རྟོག་སེལ་ལོ། །དེ་ལ་
རྒྱལ་བས་དམ་བཅར་ཁས་མ་སྒྲུངས་བ་དང་། ཁས་སྒྲུངས་ཀྱང་སྒྲིན་

དང་མ་གྲུབ་བ་གཉིས་སུ་འགྱུར་ལ། དང་པོ་ནི་འདོད་པས་སེལ་ལ། ཕྱི་
མ་ལ་གྲུབ་ཟིན་པས་སྐྱབ་མི་དགོས་བ་དང་། བསལ་ཟིན་པས་སྐྱབ་མི་
རུས་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ངོ་བོས་སེལ་ལ། ཕྱི་མ་མ་བསལ་བས་
སེལ་ལོ། །ཁོ་ལ་བས་མི་འདོད་པའི་བསྐྱུན་བཅས་མཁན་པོའི་འདོད་པ་
སྟོན་པ་ཡང་དག་ཡིན་བ་འདོད་པས་བསལ་ཟིན་ཡང་། དེ་ཡང་སྟོན་པ་
ཡང་དག་ཡིན་ནམ་སྐྱམ་པའི་དོགས་པའི་གནས་ལོག་པའི་ཆེད་དུ་རང་
ཉིད་ཟུར་དུ་སྐྱོས་ལ། ཕྱིས་སྐྱབ་དགོས་ཤིང་ད་ལྟ་སྐྱབ་བྱེད་དུ་བཀོད་
བཞིན་པའི་དཔེ་རྟགས་མ་གྲུབ་པ་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་ནམ་སྐྱམ་པའི་དོགས་
པ་ལྟོག་པའི་ཆེད་དུ་ཆོག་པར་སྐྱོས་སོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཆད་མ་རིགས་རྒྱན་ ༡༩༠ ལས། འདི་ལ་རིགས་མི་མཐུན་
སེལ་བ་དང་། ལོག་རྟོག་སེལ་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཆོག་གང་གིས་
སེལ་ཞེ་ན། རོ་བོ་དང་འདོད་པ་དང་མ་བསལ་བའི་ཆོག་གསུམ་གྱིས་
རིགས་མི་མཐུན་སེལ་ལ། ཁོ་ན་དང་རང་ཉིད་ཅེས་པའི་ཆོག་གིས་
ལོག་རྟོག་སེལ་ལོ། །སེལ་ཚུལ་ནི། རོ་བོ་ཞེས་པའི་ཆོག་གིས་གཞན་
དོན་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་ན། གྲུབ་ཟིན་བསལ་ནས་མ་གྲུབ་པ་ཞིག་དགོས་
སོ་ཞེས་བསྐྱུན། ཁོ་ལ་ཕྱི་ཁོ་ལ་གང་གིས་མ་གྲུབ་ཅེ་ན། སྐྱིར་བསྐྱབ་བྱ་
ཡིན་ན་རང་གང་ལ་བསྐྱབ་བྱར་སོང་བ་དེས་མ་གྲུབ་པ་ཞིག་དགོས་ལ།
ཁྱད་པར་དུ་གཞན་དོན་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་ན་ཕྱི་ཁོ་ལ་གྱིས་མ་གྲུབ་པ་ཞིག་
དགོས་ཤིང་། དེ་ཡང་ཡིད་དཔྱད་ཅིང་གྱིས་གྲུབ་ཀྱང་ཆད་མས་མ་གྲུབ་
པ་དགོས་སོ། །འདོད་པ་ཞེས་པའི་ཆོག་གིས་ཁོ་ལ་བས་དཔག་འདོད་

གྱི་ཡུལ་དུ་མ་བྱས་པ་གཞན་དོན་བསྐྱེད་བྱ་མ་ཡིན་པར་བསྟན། མ་
 བསལ་བ་ཞེས་པའི་ཆོག་གིས་ཆད་མས་བསལ་བ་ཞུགས་པ་གཞན་
 དོན་བསྐྱེད་བྱ་མ་ཡིན་པར་བསྟན་ནོ། །ཞེས་སོགས་དང་། རིགས་མི་
 མཐུན་སེལ་བ་ལ་གསུམ་པོ་དེ་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཞེ་ན། གཞན་
 དོན་བསྐྱེད་བྱའི་རིགས་མི་མཐུན་ལ་སྤྱོད་ལ་ལྟོས་པའི་རིགས་མི་
 མཐུན། ཕྱི་རྒྱུ་ལ་ལྟོས་པའི་རིགས་མི་མཐུན། རྒྱུ་ཕྱི་རྒྱུ་གཉིས་
 ཀ་ལ་ལྟོས་པའི་རིགས་མི་མཐུན་གསུམ་ལས། རྒྱུ་བས་དབག་འདོད་
 གྱི་ཡུལ་དུ་མ་བྱས་པ་ནི། སྤྱོད་ལ་ལྟོས་པའི་རིགས་མི་མཐུན་ཡིན་
 ཏེ། རྒྱུ་བས་དབག་འདོད་གྱི་ཡུལ་དུ་མ་བྱས་ན་དེ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་
 དུ་སྤྱོད་ལ་གཏན་ཆོག་ལ་འགོད་པ་ལ་མི་འབྱུག་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་རྒྱུ་ལ་
 གྱི་ཆད་མས་བྱུང་བ་ནི་ཕྱི་རྒྱུ་ལ་ལྟོས་པའི་རིགས་མི་མཐུན་ཡིན་
 ཏེ། ཕྱི་རྒྱུ་གྱི་ཆད་མས་བྱུང་ན། ཕྱི་རྒྱུ་དེ་ལ་ཤེས་འདོད་མི་འབྱུང་
 པའི་ཕྱིར། ཆད་མས་བསལ་བ་ཞུགས་པ་ནི་རྒྱུ་ཕྱི་རྒྱུ་གཉིས་ཀ་ལ་
 ལྟོས་པའི་རིགས་མི་མཐུན་ཡིན་ཏེ། སྤྱོད་ལ་གྱི་ཆད་མས་བསལ་བ་
 ཞུགས་ན་དེ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་དུ་སྤྱོད་ལ་གཏན་ཆོག་ལ་འགོད་པ་ལ་
 མི་འབྱུག །ཕྱི་རྒྱུ་གྱི་ཆད་མས་བསལ་བ་ཞུགས་ན་དེ་ལ་ཕྱི་རྒྱུ་
 ཤེས་འདོད་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ལོག་རྟོག་ནི་ཁོ་ན་དང་
 རང་ཉིད་ཅེས་པའི་ཆོག་གིས་སེལ་ལ། སེལ་ཚུལ་ནི། ཁོ་ན་ཞེས་པའི་
 ཆོག་གིས་མ་འོངས་པ་ན་བསྐྱེད་བྱར་འབྱུར་བྱུང་གི་དཔེ་རྟགས་མ་
 བྱུང་བ་ད་ལྟ་གཞན་དོན་བསྐྱེད་བྱ་ཡིན་ནམ་སྟུང་པའི་ལོག་རྟོག་སེལ་
 ལོ། །དེ་འབྲེལ་ལོག་རྟོག་རི་ལྟར་འབྱུང་ཞེ་ན། ཀུན་ལས་བདུས་ལས།

རང་ཉིད་འདོད་པ་བསྟན་བྱ་བ། །ཞེས་རང་ཉིད་འདོད་པ་ཞེས་པའི་ཆོག་
 དེ་བསྟན་བྱ་བ་དང་བྱད་གཞི་བྱད་ཆོས་སུ་འབྲེལ་ལ། བསྟན་བྱ་བ་ཡང་
 དུས་གསུམ་ག་ལ་འདུག་པའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པས་དཔེ་རྟགས་མ་བྱུབ་
 པ་ཡང་མ་འོངས་པ་ན་བསྐྱུབ་བྱར་འགྱུར་བས། གཞན་དོན་བསྐྱུབ་བྱ་
 ཡིན་ནམ་སྟམ་པའི་ལོག་རྟོག་འབྱུང་ངོ་ཞེས་སོགས་དང་། རང་ཉིད་
 ཅེས་པའི་ཆོག་གིས་བསྟན་བཅོས་མཁན་པོའི་འདོད་པ་ཐམས་ཅད་
 གཞན་དོན་བསྐྱུབ་བྱ་ཡིན་ནམ་སྟམ་པའི་དོགས་པ་སེལ་ལ། སེལ་རུས་
 པ་ཡིན་ཏེ། བསྟན་བཅོས་མཁན་པོའི་འདོད་པ་ཐམས་ཅད་སྤྲོ་སྤྲོ་རང་
 ཉིད་ཀྱིས་བསྐྱུབ་བྱར་ཁས་སྐྱེད་པ་མིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་
 སོ། །

མཉན་བྱའི་དབང་པོའི་བྱར་བཀོལ་ ༣༡༩ ལས། དེ་ཡང་གཞན་
 དོན་ཕྱོགས་ཡང་དག་གི་མཆན་ཉིད་ལ། རིགས་མི་མཐུན་སེལ་བའི་
 དབང་དུ་བྱས་པ་དང་། ལོག་རྟོག་སེལ་བའི་དབང་དུ་བྱས་པ་གཉིས་
 ལས། དང་པོའི་དབང་དུ་བྱས་ན། རོ་སྔ་དང་། འདོད་པ་དང་། མ་བསལ་
 པ་གསུམ་སྟོས། ཕྱི་མའི་དབང་དུ་བྱས་ན། ཁོ་ན་དང་། རང་ཉིད་གཉིས་
 སྟོས་པ་ཡིན། དེ་ཡང་རིགས་མི་མཐུན་སེལ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་
 དང་པོ་གསུམ་སྟོས་པ་ཡིན་ཏེ། གཞན་དོན་བསྐྱུབ་བྱ་ཡང་དག་གི་
 རིགས་མི་མཐུན་དེ་ལ། ཕྱིར་སྤྲོ་ལ་སྟོས་པའི་རིགས་མི་མཐུན། སྤྲོ་
 སྤྲོ་ལ་སྟོས་པའི་རིགས་མི་མཐུན། སྤྲོ་ལ་སྤྲོ་ལ་གཉིས་ཀ་ལ་སྟོས་
 པའི་རིགས་མི་མཐུན་གསུམ་ཡོད་པ་ལས། ཕྱིར་སྤྲོ་ལ་སྟོས་པའི་

རིགས་མི་མཐུན་སེལ་བ་ལ། རོ་བོ་ཞེས་པའི་ཆོག་སྒྲོལ། སྤྲོ་ཆོལ་ལ་
 ལྟོས་པའི་རིགས་མི་མཐུན་སེལ་བ་ལ། འདོད་ཅེས་པའི་ཆོག་སྒྲོལ།
 ཆོལ་ཕྱི་ཆོལ་གཉིས་ཀ་ལྟོས་པའི་རིགས་མི་མཐུན་སེལ་བ་ལ། མ་
 བསལ་བ་ཞེས་པའི་ཆོག་སྒྲོལ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་ཏེ། རང་
 ཉིད་གང་ལ་བསྐྱུབ་བྱ་ཡང་དག་ཏུ་སོང་བའི་ཕྱི་ཆོལ་གྱི་ཆད་མས་གྲུབ་
 ཟེན་པ་ཕྱི་ཆོལ་ལ་ལྟོས་པའི་རིགས་མི་མཐུན་ཡིན་ལ། དེ་སེལ་བ་ལ་
 རོ་བོ་ཞེས་པའི་ཆོག་སྒྲོལ་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། སྤྲོ་ཆོལ་ཡང་
 དག་གི་དབག་འདོད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་མ་བྱས་པ་རྣམས་སྤྲོ་ཆོལ་ལ་ལྟོས་པའི་
 རིགས་མི་མཐུན་ཡིན་ལ། དེ་འདོད་པ་ཞེས་བས་སེལ་བར་བྱེད་པའི་
 ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། ཆད་མས་བསལ་བ་ཞུགས་པ་རྣམས་ཆོལ་
 ཕྱི་ཆོལ་གཉིས་ཀ་ལ་ལྟོས་པའི་རིགས་མི་མཐུན་ཡིན་ལ། དེ་མ་བསལ་
 བ་ཞེས་པའི་ཆོག་གིས་སེལ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་། རང་ཉིད་
 གང་ལ་བསྐྱུབ་བྱ་ཡང་དག་ཏུ་སོང་བའི་ཕྱིར་ཆོལ་ཡང་དག་གིས་ཆད་
 མས་གྲུབ་ཟེན་རྣམས། ཕྱི་ཆོལ་ལ་ལྟོས་པའི་རིགས་མི་མཐུན་ཡིན་ཏེ།
 རང་ཉིད་ཕྱིར་ཆོལ་དེའི་ཆད་མས་གྲུབ་ཟེན་ན། ཕྱི་ཆོལ་དེས་རང་ཉིད་ལ་
 སེལ་འདོད་མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར། སྤྲོ་ཆོལ་གྱི་དབག་འདོད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་མ་
 བྱས་པ་རྣམས་སྤྲོ་ཆོལ་ལ་ལྟོས་པའི་རིགས་མི་མཐུན་ཡིན་ཏེ། སྤྲོ་ཆོལ་
 གྱི་རང་ཉིད་དབག་འདོད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་མ་བྱས་ན། སྤྲོ་ཆོལ་རང་ཉིད་སྐྱུབ་
 པའི་ཕྱིར་དུ་རྟགས་ཡང་དག་འགོད་པ་ལ་མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར། ཆད་
 མས་བསལ་བ་ཞུགས་པ་རྣམས་ཆོལ་ཕྱི་ཆོལ་གཉིས་ཀ་ལ་ལྟོས་པའི་
 རིགས་མི་མཐུན་ཡིན་ཏེ། སྤྲོ་ཆོལ་གྱི་ཆད་མས་བསལ་བ་ཞུགས་ན།

སྤྱོད་ལ་དབག་འདོད་ཀྱི་སྒྲིལ་སྒྲེ། ཕྱིར་སྤྱོད་ཀྱི་ཚད་མས་བསལ་
 བ་ཞུགས་ན་ཕྱིར་སྤྱོད་དེ་ལ་ཤེས་འདོད་མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལོག་
 རྟོག་སེལ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཁོ་ན་དང་། རང་ཉིད་ཅེས་པའི་ཆོག་
 གཉིས་སྒྲོས་བ་ཡིན་ཏེ། མ་འོངས་བ་ན་བསྐྱབ་བྱར་འགྱུར་བྱུང་དང་། ད་
 ལྟར་སྐྱབ་བྱེད་དུ་བཀོད་བཞིན་བ་རྣམས་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་ཡིན་ནམ་
 སྐྱམ་པའི་ལོག་རྟོག་དེ་ཁོ་ན་ཞེས་བས་སེལ་བར་བྱེད། སྤྱོད་ལ་མི་
 ལྟོས་པའི་བསྟན་བཅོས་མཁན་པོའི་འདོད་བ་རྣམས་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་
 ཡིན་ནམ་སྐྱམ་པའི་ལོག་རྟོག་དེ། རང་ཉིད་ཅེས་བས་སེལ་བར་བྱེད་
 པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། །

འོ་ན་རྣམ་འགྲེལ་ལས་ཡན་ལག་བཞི་ལྟ་བུ་གསུངས་པའི་རྒྱ་
 མཚན་གང་ཞེ་ན། རྣམ་འགྲེལ་དུ་ངོ་བོ་ཆོག་སྤང་ཅེས་སོགས་ཀྱི་མདོར་
 བསྟན་དུ་ཡན་ལག་བཞི་ལས་མ་བསལ་བ་མ་གསུངས་པའི་རྒྱ་མཚན་
 བེ། མཁས་གྲུབ་རྒྱུ་ཆེན་ ༥༠༧ ལས། དེ་ཡང་སྐབས་འདིར་མ་བསལ་
 པའི་ཆོག་གི་དགོས་བ་མ་གསུངས་པ་ནི། དེ་ཉིད་བཤད་པའི་གཞི་ཆེ་
 བས། འདིར་ཆོག་གཞན་དག་གི་དགོས་བ་དང་ལྟན་ཅིག་ཏུ་མ་བཤད་
 པར་བྱར་དུ་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །ཡང་ཁོ་བོ་ནི་འདི་ལྟར་སེམས་ཏེ། རང་
 ལུགས་ཀྱི་དམ་བཅའ་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་བཤད་པ་དང་། རང་
 ལུགས་ཀྱི་དམ་བཅའ་ལྟར་སྤང་གི་དཔེ་བཤད་པ་དང་། གཞན་ལུགས་
 ཀྱི་དམ་བཅའ་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་དགག་པ་དང་། གཞན་ལུགས་
 ཀྱི་དམ་བཅའ་ལྟར་སྤང་གི་དཔེ་དགག་པ་སྟེ། རྣམ་བ་བཞིར་འགྱུར་

བ་ལས་གཞན་དོན་བསྐྱབ་བྱའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཚིག་ཟུར་མ་བསལ་བ་
 དེ་ཉིད་རྒྱས་པར་འཆད་བ་དང་། རང་ལུགས་ཀྱི་དམ་བཅའ་ལྟར་སྤང་
 གི་དཔེ་རྒྱས་པར་འཆད་བ་བྱེད་བ་གཅིག་བས་དེའི་ཕྱིར་མ་བསལ་བ་
 ལོགས་སུ་བཀར་ནས་བསྐྱོག་ཕྱོགས་བསལ་བ་དང་བཅས་ཏེ་རྒྱས་
 པར་བཤད་བ་ཡིན་ནོ། །བྱེད་བ་གཅིག་གི་འབྲུག་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་
 མ་བསལ་བའི་དོན་རྒྱས་པར་འཆད་བ་ལ། དེའི་བསྐྱོག་ཕྱོགས་བསལ་
 བ་རྒྱས་པར་བཤད་དགོས་ཏེ། དགག་བྱ་མ་ཤེས་པར་དེ་བཅད་པའི་
 དགག་བ་མི་ཤེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །བསལ་བ་རྒྱས་པར་བཤད་བ་ན། དམ་
 བཅའ་ལྟར་སྤང་གི་དབྱེ་བ་ཡང་རྒྱས་པར་བཤད་བ་ཡིན་ཏེ། དམ་བཅའ་
 གང་གི་དོན་ལ་ཆད་མ་དང་། ཁས་བླངས་སོགས་ཀྱི་གཞི་བཟུང་བ་དེ་ཉིད་
 དམ་བཅའ་ལྟར་སྤང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

ནམ་བཤད་ཐར་ལས་གསལ་བྱེད་ ༩༡༩ ལས། འདིར་མཚན་
 ཉིད་ཀྱི་ཟུར་བཞི་ལས་མ་སྒྲིམ་བ་ནི། ཕྱོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་མཚན་གཞི་
 གང་ལ་ཞུགས་དཔྱེད་པར་བཞེད་བ་ཡིན་ལ་ཆད་མས་བསལ་བ་ནི་
 མཚན་ཉིད་འཇུག་མི་འཇུག་དཔྱེད་པའི་གཞིར་རུང་བ་མ་ཡིན་པས་མ་
 སྒྲིམ་སོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

མཁས་གྲུབ་རྒྱུ་ཆེན་ ༡༠༥ ལས། བོད་སྐད་མ་ཁ་ཅིག་ན་
 དེ། ཆད་མས་བསལ་བ་གཞན་དོན་བསྐྱབ་བྱའི་མཚན་ཉིད་འཇུག་མི་
 འཇུག་དཔྱེད་པའི་གཞིར་མི་རུང་པའི་ཕྱིར། ལྷན་པས་འདིར་མ་སྒྲིམ་བ་
 ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ནི་མི་འཐད་དེ། གངས་ཅན་སྐྱ་རྒྱུག་བ་གཞན་

དོན་བསྐྱབ་བྱར་ཁས་ལེན་པའི་ཆེ། སྤྱི་ཏྲག་པ་གཞན་དོན་བསྐྱབ་བྱ་
ཡིན་པ་འགོག་པ་དང་། མ་ཡིན་པར་སྤྱབ་པའི་ཏྲགས་ཡང་དག་མི་
སྤྱད་པར་ཐལ། ཚད་མས་བསལ་ན་གཞན་དོན་བསྐྱབ་བྱའི་མཆན་ཉིད་
འཇུག་མི་འཇུག་དཔྱད་པའི་གཞིར་མི་རུང་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
སོགས་གསུངས་སོ། །

མཉན་བྱའི་དབང་པོའི་བྱར་བཀོལ་དུ་སྐབས་འདིར་མ་བསལ་
བསྐྱབ་པར་གསུངས་ལ་ཏྲ་ཏྲག་རྣམ་འགྲེལ་དུའང་མ་བསལ་བ་བསྐྱབ་
པ་གསུངས་སོ། །

རྩོམ་པའི་སྐབས་ཚུལ་ལྟར་སྒྲིག་པའི་སྐབས་ཚུལ་ བཤད་པ།

རྩོམ་པའི་སྐབས་ཚུལ་ལྟར་སྒྲིག་པའི་སྐབས་ཚུལ་བཤད་པའི་སྐབས་ཚུལ་
དགོས་པ་བཤད་པ་ནི། གཞན་དོན་བསྐྱབ་བྱའི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་
བཤད་ཡོངས་གཙོ་བོ་དགོས་པ་གང་ཞེ་ན། ཚད་མ་མདོར། རྩོམ་
ཁྲིམ་བསྐྱབ་བྱ་བ། །རང་ཉིད་འདོད་འགྱུར་མ་བསལ་བ། །ཞེས་དང་།
རྣམ་འགྲེལ་ལས། རྩོམ་ཆེན་མོ་བཤད་པའི་ཉིད་འདོད། །ཆེན་མོས་དེ་ཡི་
མཆན་ཉིད་བཞི། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་གཞན་དོན་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་གི་
མཆན་ཉིད་སྟོན་པ་ན། རྩོམ་དང་། ཁྲིམ་དང་། རང་ཉིད་དང་། འདོད་པ་
དང་། མ་བསལ་བ་ཞེས་སྟོན་པའི་རྣམ་བཤད་ཡོངས་གཙོ་བོ་དགོས་

བ་ཡོད་དེ། རིམ་པ་བཞིན་དུ་ཆེན་ལྷན་པོ་དེས་གཞན་དོན་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་
དག་ཡིན་ན། བསྐྱབ་བྱ་ཁོ་ན་བསྐྱན་པར་བྱ་བར་སྒྲུ་ཆོལ་རང་ཉིད་ཀྱིས་
འདོད་ཅིང་ཆང་མས་མ་བསལ་བ་ཞིག་དགོས་སོ་ཞེས་བསྐྱན་ལ།

དོན་ནི། སྒྲོབ་དཔོན་ཡབ་སྐུས་གཉིས་ཀྱི་གཞན་དོན་བསྐྱབ་བྱ་
ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་འཆད་བ་ན། རང་བཞིན་དོན་སྐྱེས་ཆོས་ལྡེ་སྒྲིབ་
བ་ལ་ཆོས་ཅན། རྣམ་བཅད་ཡོངས་གཅོད་ཀྱི་དགོས་བ་ཡོད་དེ། རང་
ཞེས་པའི་རྣམ་བཅད་ཀྱི་དགོས་བ་ནི། སྒྲུ་ཆོས་ཅན། ཉག་སྟེ། མཉན་
བྱ་ཡིན་པའི་བྱེད་ཞེས་བཀོད་བ་ན། སྒྲུ་མཉན་བྱ་ཡིན་པ་ལྟ་བུ་གཞན་
དོན་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་པ་བཅད་ནས། ཡོངས་གཅོད་ཀྱི་དགོས་བ་ནི། སྒྲུ་
བ་སྒྲོར་གཅིག་གི་གཞན་དོན་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་ཡིན་ན། སྒྲུ་བ་དེའི་
སྐབས་ཀྱི་བྱེ་ཆོལ་ཡང་དག་དེས་ཆང་མས་མ་བྱུབ་པ་ཞིག་དགོས་སོ་
ཞེས་བསྐྱན་རྟོ། །

ཁོ་ན་ཞེས་པའི་རྣམ་བཅད་ཀྱི་དགོས་བ་ནི། སྒྲུ་ཆོས་ཅན།
ཉག་སྟེ། མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་ཡིན་པའི་བྱེད། དཔེར་ན། རྒྱ་བཞིན་
ཞེས་བཀོད་བ་ན་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་བཀོད་བཞིན་པ་སྒྲུ་མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་
བྱ་ཡིན་པ་ལྟ་བུ་གཞན་དོན་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་ཡིན་པ་བཅད་ནས།
ཡོངས་གཅོད་ཀྱི་དགོས་བ་ནི། སྒྲུ་བ་སྒྲོར་གཅིག་གི་གཞན་དོན་
བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་ཡིན་ན། སྒྲུབ་བྱེད་དུ་བཀོད་བཞིན་པ་མ་ཡིན་པ་
ཞིག་དགོས་སོ་ཞེས་བསྐྱན་རྟོ། །

རང་ཉིད་ཅེས་པའི་རྣམ་བཅད་ཀྱི་དགོས་བ་ནི། སྒྲུ་རྣམ་མཁའི་

ཡོན་ཏན་ལྟ་བུ་གཞན་དོན་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་ཡིན་པ་བཅད་ནས།
 ཡོངས་གཙུག་གི་དགོས་པ་ནི། སྦྱར་བ་སྦྱར་གཅིག་གི་གཞན་དོན་
 བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་ཡིན་ན་སྦྱ་རྒྱུ་རང་ཉིད་ཀྱིས་བསྐྱབ་བྱར་ཁས་
 གུངས་པ་ཞིག་དགོས་སོ་ཞེས་བསྟན་ཏོ། །

འདྲི་བ་ཞེས་བའི་རྣམ་བཅད་ཀྱི་དགོས་པ་ནི། གཞན་དོན་
 བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་ཡིན་ན། གཞན་དོན་སྐྱབ་དག་ཡང་དག་གིས་དངོས་
 སུ་བརྗོད་དགོས་པ་དེ་བཅད་ནས། ཡོངས་གཙུག་གི་དགོས་པ་ནི། སྦྱར་
 བ་སྦྱར་གཅིག་གི་སྐྱབ་དག་དེས་དངོས་སུ་མ་བརྗོད་ཀྱང་། སྦྱར་བ་དེའི་
 བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་བ་ཞིག་ཡོད་པར་བསྟན་ཏོ། །

མ་བསལ་བའི་རྣམ་བཅད་ཀྱི་དགོས་པ་ནི། ཚད་མའི་ཡུལ་དུ་
 མ་གྲུབ་པ་རྣམས་གཞན་དོན་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་ཡིན་པ་བཅད་ནས།
 རྣམ་གཙུག་གི་དགོས་པ་ནི། གཞན་དོན་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་ཡིན་ན།
 ཚད་མས་གྲུབ་པའམ་མ་བསལ་བ་ཞིག་དགོས་སོ་ཞེས་བསྟན་ཏོ། །

དེ་ལྟར་ཡང་མཉན་བྱའི་དབང་པོའི་བྱར་བཀོལ་ ༣༩༠ ལས།
 གཉིས་པ་ལྷང་གི་དོན་བཤད་པ་ལ། རོ་བོ་ཁོ་ན་བསྟན་བྱ་བ། །རང་ཉིད་
 འདྲི་བྱར་མ་བསལ་བ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས། གཞན་དོན་བསྐྱབ་བྱ་
 ཡང་དག་ཡིན་ན། བསྐྱབ་བྱ་ཁོ་ན་བསྟན་པར་བྱ་བར་སྦྱ་རྒྱུ་རང་ཉིད་
 ཀྱིས་འདྲི་བ་ཅིང་། ཚད་མས་མ་བསལ་བ་གཅིག་དགོས་པར་བསྟན།
 ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ། །

མདོར་བསྟན་དང་རྒྱས་བཤད་ཀྱི་གཞུང་ངོས་བརྒྱུད་བ།

མདོར་བསྟན་དང་རྒྱས་བཤད་ཀྱི་གཞུང་ངོས་བརྒྱུད་བ་ནི། འོ་
ན་གཞན་དོན་བསྟུན་བྱ་ཡང་དག་ངོས་བརྒྱུད་གི་རྣམ་འགྲེལ་ཅ་བའི་
མདོར་བསྟན་དང་རྒྱས་བཤད་ཀྱི་གཞུང་རྣམས་དེ་ལྟ་བུ་ཞིན། རྣམ་
བཤད་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ ༤༡༧ ལས། རོ་བོ་ཆེན་པོ་བླ་བུ་བདག་
ཉིད་འདོད་ཅེས་སོགས་ཤོ་ལོ་ཀ་གཅིག་མདོར་བསྟན་དུ་བྱས་ནས་དེའི་
རྒྱས་བཤད་ལ། དེ་ཉིད་ ༤༢༠ ལས། གཉིས་བ་རྒྱས་བཤད་ལ་གསུམ།
འདོད་བ་རྒྱས་བཤད། རང་ཉིད་རྒྱས་བཤད། མ་བསལ་བ་རྒྱས་བཤད་
དོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །

མཁས་གྲུབ་རྒྱུ་ཆེན་ ༥༠༩ ལས། དེས་ན་རྒྱུ་བྱེད་གཞན་
དག་གིས། རྒྱབས་འདིར་རང་ལུགས་ཀྱི་གཞན་དོན་བསྟུན་བྱའི་མཆན་
ཉིད་ལ། མདོར་བསྟན། རྒྱས་བཤད་གཉིས། རྒྱས་བཤད་ལ། འདོད་
བ་དང་། རང་ཉིད་དང་། མ་བསལ་བ་རྒྱས་བཤད་བ་གསུམ་ཞེས་
བའི་བསྟུན་དོན་འགོད་བ་ནི། གཞུང་གི་ཆེན་ཅམ་ལ་ཡང་མ་བརྟགས་
བ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་མདོར་བསྟན་དུ་མ་བསལ་བ་མདོར་བསྟན་བ་མེད་
བར་དེ་ཉིད་ཀྱི་རྒྱས་བཤད་བཀོད་ན། ཅོམ་བ་སོ་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་བར་
ལ་མ་བྱང་བར་འགྱུར་ཏེ། མདོར་བསྟན་དུ་ཡོད་ཀྱང་རྟོགས་སྒྲ་བ་ལ་
བསམས་ནས་དེའི་རྒྱས་བཤད་མི་བྱེད་བ་ནི་བསྟན་བཅོས་མཁན་སོ་

དག་གི་ལུགས་ལ་ཡོངས་སུ་གྲགས་ཀྱང་། མདོར་བསྟན་མེད་པའི་
 རྒྱས་བཤད་དང་། རྒྱས་བཤད་མེད་པའི་དོན་བསྟུ་སོགས་ནི་ལུས་
 མེད་པའི་ཡན་ལག་དང་འདྲ་བར་རང་ཉིད་ངོ་ཆ་བའི་གནས་སུ་བྱེད་པ་
 ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་མདོར་བསྟན་དུ་མ་བསལ་བ་མི་སྟོས་པའི་རྒྱ་
 མཚན་ཆད་མས་བསལ་བ་གཞན་དོན་བསྟུ་བ་བྱའི་མཚན་ཉིད་འཇུག་
 མི་འཇུག་དཔྱོད་པའི་གཞིར་མི་བྱང་བ་ཉིད་ཡིན་པར་སྒྲིམ་ནས། རྒྱས་
 བཤད་དུ་བསྟུས་དོན་དེ་ལྟར་འགོད་པ་ནི་ཁས་བླངས་ནང་འགལ་བ་
 ཡིན་ཏེ། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། འདོད་པ་དང་། རང་ཉིད་ཀྱི་རྒྱས་བཤད་
 དང་། མ་བསལ་བའི་རྒྱས་བཤད་རྒྱན་གཅིག་དུ་འཆད་མི་རིགས་པར་
 ཐལ། ཆད་མས་བསལ་བ་གཞན་དོན་བསྟུ་བ་བྱའི་མཚན་ཉིད་འཇུག་མི་
 འཇུག་དཔྱོད་པའི་གཞིར་མི་བྱང་བའི་བྱིར། རྟགས་གསལ་དོས། མ་
 གྲུབ་ན། དེ་ཡིན་པ་ལ། རོ་བོ་ཆོག་སྤང་བདག་ཉིད་འདོད་ཅེས་སོགས་
 ཀྱི་སྐབས་སུ་མ་བསལ་བ་མདོར་བསྟན་མི་འཆད་པས་གྲུབ་པ་བྱུང་
 ཅེས་གསུངས་སོ། །ཞེས་ཚུལ་པ་བོ་བསྟན་བཅས་ཀྱི་བདེ་ལ་མ་བྱུང་
 བའི་སྟོན་དང་། ཁས་བླངས་ནང་འགལ་ཀྱི་སྟོན་བཅས་ཐལ་བ་གཉིས་
 ཀྱི་སྟོན་འཇུག་པར་གསུངས་སོ། །

འོ་ན་རྟེན་ཆེན་རང་ལུགས་ལ་རོ་བོ་ཆོག་སྤང་ཅེས་སོགས་ཀྱི་
 མདོར་བསྟན་དུ་མ་བསལ་བ་མི་འཆད་པའི་རྒྱ་མཚན་གང་ཞེ་ན། རྟེན་
 ཆེན་ ༥༠༩ ལས། འོ་ན་ཆོག་ཟུར་བཞིའི་དགོས་པ་འཆད་པ་ན། མདོར་
 བསྟན་དང་། རྒྱས་བཤད་གཉིས་སུ་བྱས་ནས། མ་བསལ་བའི་དགོས་

བ་འཆད་བ་ལ། མདོར་བསྟན་དང་། རྒྱས་བཤད་གཉིས་མི་བྱེད་བ་
 ཅི་ཞེ་ན། སྐུ་རྩ་ཡོད་དེ། ཁས་སྒྲངས་དེ་ཡང་ཞེས་སོགས་ཤོ་ལ་ཀ་
 གཅིག་ནི་མ་བསལ་བ་མདོར་བསྟན་ཡིན་ཅིང་། ལྷག་མ་རྣམས་དེའི་
 རྒྱས་བཤད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

མཉན་བྱའི་དབང་པོའི་བྱུང་བཀོལ་ ༣༩༧ ལས། མདོའི་མ་
 བསལ་བའི་དོན་དེ། འདིར་ངོ་བོའི་ཆོག་སྟངས་བདག་ཉིད་འདོད་ཅེས་
 སོགས་ཀྱི་ཆོགས་བཅད་འདིས་ཤུགས་ལ་འགྲེལ་བར་བྱེད། ཅེས་
 གསུངས་སོ། །

འོ་ན་ཀུན་བརྟུས་སུ། རོ་བོ་ཁོ་ན་རང་ཉིད་དང་། །འདོད་དང་མ་
 བསལ་བསྟན་པར་བྱ། །ཞེས་རང་ཉིད་སྟོན་དང་། འདོད་བ་ཕྱིས་སྟོས་
 ཤིང་། བསྟན་བཅོས་ཆོད་མ་རྣམ་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་། རོ་བོ་ཆོག་སྟངས་
 བདག་ཉིད་འདོད་ཅེས་སོགས། མདོར་བསྟན་གྱི་སྐབས་སུ་བདག་ཉིད་
 སྟོན་དང་འདོད་བ་ཕྱིས་སུ་གསུངས་ལ། རྒྱས་བཤད་ཀྱི་སྐབས་སུ་འདོད་
 བ་རྒྱས་བཤད་སྟོན་དང་། རང་ཉིད་རྒྱས་བཤད་ཕྱིས་སུ་མཛད་བ་ནི་
 མདོར་བསྟན་དང་རྒྱས་བཤད་གཉིས་གོ་རིམ་མི་མཐུན་པ་འདུག་པས་
 དེའི་དོན་གང་ཡིན་ཟེར་ན། མཁས་གྲུབ་རྒྱུ་ཆེན་ ༥༠༧ ལས། འོ་ན།
 ཀུན་ལས་བརྟུས་སུ་ཡང་། རང་ཉིད་དང་འདོད་བ་གཉིས་རང་ཉིད་དང་
 བོར་སྟོས་ཤིང་། འདིར་ཡང་མདོར་བསྟན་གྱི་སྐབས་སུ། རོ་བོ་ཆོག་
 སྟངས་བདག་ཉིད་འདོད་ཅེས་རང་ཉིད་དང་བོར་སྟོས་བ་ལ་དགོས་པ་
 འཆད་པའི་ཆོ། ཆོལ་བས་ཁས་སྒྲངས་བ་བཟུང་ངོ། །ཞེས་རང་ཉིད་ཀྱི་

དགོས་པ་ཐ་མར་སྟོས་ཤིང་། རྒྱས་བཤད་དུ་ཡང་འདོད་པ་རྒྱས་བཤད་
 གྱི་མཐུག་ཏུ་རང་ཉིད་རྒྱས་བཤད་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། བཤད་བྱ་དང་འཆད་
 བྱེད་གོ་རིམ་མི་མཐུན་པ་དང་། མདོར་བསྟན་དང་། རྒྱས་བཤད་གོ་རིམ་
 མི་མཐུན་པའི་སྟོན་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། བཤད་བར་བྱ་སྟེ། མདོར་བསྟན་
 གྱི་སྐབས་སུ་རང་ཉིད་དང་པོར་སྟོས་པ་ནི། རང་ཉིད་ཅེས་པའི་ཆིག་དེ་
 ཁོ་ན་ཞེས་པའི་ཆིག་དང་། ཆིག་གཞན་གྱིས་བར་མ་ཆོད་བར་བསྟན་
 བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན།
 རང་ཉིད་ཅེས་པའི་ཆིག་གིས་གཞན་བསྟན་བཅོས་མཁན་པོའི་འདོད་པ་
 ཐམས་ཅད་ཚུགས་ཡིན་པ་གཅོད་པ་དེ་ཁོ་ན་ཞེས་པའི་ཆིག་དང་མྱད་
 བ་ལ་རག་ལས་བའི་ཕྱིར་ཉེ། འདི་ལྟར་ཁོ་ན་ཞེས་པའི་ཆིག་ནི་ཆིག་
 གཞན་དང་མྱད་ན་དོན་སྟོན་གྱི། མ་མྱད་ན་མི་སྟོན་བས་དཔེ་ཕྱིར་ཆིག་
 མྱད་ཅེས་བྱ་ལ། དེ་ཡང་ངོ་བོ་ཞེས་པའི་ཆིག་དང་མྱད་པ་ལས། བསྐྱུ་
 བྱ་ཁོ་ནར་ཞེས་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ད་ལྟ་སྐབས་བྱེད་དུ་བཞོད་པ་
 གཞན་དོན་བསྐྱུ་བྱ་ཡིན་པ་གཅོད་ཅིང་། རང་ཉིད་ཅེས་པའི་ཆིག་དང་
 མྱད་པ་ནི་ཁྲོལ་བ་ཁོ་ནས་ཁས་སྒྲངས་པ་ཞེས་བར་འགྱུར་བས། བསྟན་
 བཅོས་མཁན་པོའི་འདོད་པ་ཐམས་ཅད་ཚུགས་ཡིན་པ་གཅོད་ཅུས་པ་
 ཡིན་གྱི། རང་ཉིད་ཅེས་པའི་ཆིག་དེ་ཁོ་ན་ཞེས་པའི་ཆིག་དང་མ་མྱད་
 བ། ཁྲོལ་བ་རང་ཉིད་གྱིས་ཁས་སྒྲངས་ཞེས་པ་ཅམ་དུ་འགྱུར་ཞིང་། དེ་
 ལྟར་ཆིག་དེས་བསྟན་བཅོས་མཁན་པོའི་འདོད་པ་ཐམས་ཅད་ཁྲོལ་བ་
 རང་ཉིད་གྱིས་ཁས་སྒྲངས་པ་ཡང་ཡིན་བས་གཞན་དོན་བསྐྱུ་བྱ་ཡིན་
 བས་སྟུམ་དུ་དོགས་པ་མི་ཆོད་དོ། །དེས་ན་ཁྲོལ་བ་རང་ཉིད་ཁོ་ནས་

ཁས་སྤངས་པ་ཞེས་པ་གོ་བ་ལ་ཁོ་ན་ཞེས་པའི་ཆིག་དང་ཕྱད་དགོས་
 བས། རང་ཉིད་ཅེས་པ་འདོད་པའི་ཐོག་མར་སྟོས་པ་ཡིན་ཏེ། འདོད་པ་
 ཐོག་མར་སྟོས་ན། རང་ཉིད་དང་ཁོ་ནའི་བར་དུ་འདོད་ཆིག་གིས་ཆོད་
 བས་དེ་གཉིས་ཕྱད་དགོས་པར་མི་ཤེས་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་ཡང་
 དགོས་པ་འཆད་པའི་སྐབས་སུ་འདོད་པའི་དགོས་པ་སྟོན་ལ་བཤད་
 པ་ནི། འདོད་ཆིག་གི་དགོས་པ་རྒྱལ་བ་རང་གི་ཞེ་འདོད་མ་ཡིན་པའི་
 རོན་རྒྱལ་པ་ཞེན་རོན་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་པ་གཅོད་པ་ཡིན་ཅིང་། རང་ཉིད་
 གྱི་དགོས་པ་ནི་གཞན་བསྟན་བཅོས་མཁན་པོའི་འདོད་པ་སྟོགས་ཡིན་
 པ་གཅོད་པ་ཡིན་ལ། རྒྱལ་བའི་འདོད་ལུལ་མ་ཡིན་པ་བྲལ་བྱེད་དང་།
 གཞན་བསྟན་བཅོས་མཁན་པོའི་འདོད་པ་དེའི་བྲལ་བྱ་ཡིན་པས། བྲལ་
 བྱེད་དང་པོར་བཀག་ན་བྲལ་བྱ་དགག་སྟེ་བར་དགོངས་ནས། མདོར་
 བསྟན་དང་རྒྱས་བཤད་ཀྱི་སྐབས་སུ་འདོད་པའི་དགོས་པ་སྟར་སྟོས་
 ཤིང་རང་ཉིད་ཀྱི་དགོས་པ་བྱིས་སྟོས་སོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཚུལ་འདི་དག་
 གིས་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་དོར་མད་དུ་བྱུང་བ་བགྱིས་པ་ལ། དེགས་པའི་
 དབང་ལྷག་རྒྱགས་དབྱེས་པར་གྱུར་ཅིག །ཅེས་གསུངས་སོ། །

དེ་བཞིན་མཉན་བྱའི་དབང་པོའི་བྱུར་བཀོལ་ ༣༡༦ ལས། འོ་
 ར་མདོར་བསྟན་དུ། རང་ཉིད་དང་འདོད་པ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས། རང་
 ཉིད་དང་པོར་བསྟན་ནས། རྒྱས་བཤད་ཀྱི་སྐབས་སུ་འདོད་པ་ལ་རྒྱས་
 བཤད་དང་པོར་བྱས་ནས། དེའི་རྗེས་སུ་རང་ཉིད་རྒྱས་བཤད་བྱེད་
 པ་དང་། མདོར་བསྟན་དུ་དགོས་པ་བྱེད་པ་ན་ཡང་འདོད་པ་དང་པོར་

བཤད། དེའི་རྗེས་སུ། བདག་ཉིད་ཚོལ་བས་ཁས་སྒྲངས་པ་བརྒྱུད་དོ། །
 ཞེས་རང་ཉིད་རྒྱས་བཤད་བྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་གང་ཞེ་ན། དེའི་རྒྱ་མཚན་
 ཡོད་དེ། མཁས་གྲུབ་རྒྱུ་ཆེན་ལྟར་ན། རང་ཉིད་ཅེས་པའི་ཆོག་དེ་ཁོ་ན་
 ཞེས་པའི་ཆོག་དང་། ལྟན་ཅིག་ཏུ་བསྟན་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་
 བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། རང་ཉིད་ཅེས་པའི་ཆོག་གིས། སྤྲ་ཚོལ་
 གྱིས་ཁས་མ་སྒྲངས་པ་རྣམས་གཞན་དོན་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་ཡིན་པ་
 གཙོད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཁོ་ན་ཞེས་པ་དང་། ལྟན་ཅིག་ཏུ་
 བསྟན་པ་ལ་ལྟོས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ལྟོས་པ་ཡིན་ཏེ། རང་ཉིད་ཅེས་
 པ་ཁོ་ནའི་ཆོག་དང་ཐུང་བ་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་ཡིན་ན་སྤྲ་ཚོལ་རང་
 ཉིད་ཁོ་ནའི་གཞན་དོན་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་ཏུ་ཁས་སྒྲངས་པ་ཞེས་པར་
 འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ན་ཡང་རྒྱས་བཤད་ཏུ་འདོད་པ་རྒྱས་བཤད་
 དང་ཐོར་བྱས་ནས། དེའི་རྗེས་རང་ཉིད་རྒྱས་བཤད་བྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་
 ཡོད་དེ། འདོད་པ་ཞེས་པས་སྤྲ་ཚོལ་གྱི་འདོད་པ་དཔག་འདོད་ཀྱི་ཡུལ་
 ཏུ་མ་བྱས་པ་རྣམས་གཞན་དོན་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་ཡིན་པ་གཙོད་པར་
 བྱེད་ལ། རང་ཉིད་ཅེས་པས་སྤྲ་ཚོལ་གྱི་དཔག་འདོད་ཀྱི་ཡུལ་ཏུ་མ་
 བྱས་པའི་བསྟན་བཅོས་མཁན་པོའི་འདོད་པ་རྣམས་གཞན་དོན་བསྐྱབ་
 བྱ་ཡང་དག་ཡིན་པ་གཙོད་པར་བྱེད་པས། བྱེད་སྤྲ་ཚོལ་གྱི་དཔག་
 འདོད་ཀྱི་ཡུལ་ཏུ་མ་བྱས་པ་རྣམས་གཞན་དོན་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་ཡིན་
 པ་ཞིགས་ན། བྱེད་སྤྲ་ཚོལ་གྱི་དཔག་འདོད་ཀྱི་ཡུལ་ཏུ་མ་བྱས་པའི་
 བསྟན་བཅོས་མཁན་པོའི་འདོད་པ་གཞན་དོན་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་ཡིན་
 པ་དགག་སྤྲ་བ་ལ་དགོངས་ནས་དེ་ལྟར་མཛད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་

གསུངས་སོ། །

རྟ་ནག་རྒྱལ་འགྲེལ་ ༤༩༥ ལས། འོ་ན་མདོར་བསྟན་གྱི་
 རྒྱལ་བ་འདིར་མ་བསལ་བ་དངོས་སུ་མི་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཚན་གང་ཞེ་ན།
 རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཚད་མས་བསལ་བ་ཞུགས་པ་རྒྱལ་བ་གཞན་དོན་
 བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་ཞུགས་མ་ཞུགས་ཅོད་པའི་གཞི་མ་
 ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས། དེ་ལྟར་དངོས་སུ་བསྟན་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར།
 འོ་ན་རྒྱལ་བ་འདུག་གི་རྒྱལ་བ་མ་བསལ་བ་ལ་དངོས་སུ་རྒྱལ་བ་འདུག་
 བྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་གང་ཞེ་ན། རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། གཞན་དོན་བསྐྱབ་བྱ་
 ཡང་དག་ཡིན་ན། ཚད་མས་མ་བསལ་བ་ཅིག་དགོས་སོ། །ཞེས་ཤེས་
 པའི་བྱིར་དུ་དེ་ལྟར་རྒྱལ་བ་འདུག་མཛད་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། འོ་ན། རོ་བོ་
 དང་ཁོ་ན་གཉིས་ལ་རྒྱལ་བ་འདུག་མི་བྱེད་པར། འདོད་པ་དང་རང་ཉིད་
 ལ་སོགས་པ་ལ་རྒྱལ་བ་འདུག་བྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་གང་ཞེ་ན། རྒྱ་མཚན་
 ཡོད་དེ། རོ་བོ་དང་ཁོ་ན་ཞེས་པའི་ཆེག་གཉིས་སྟོན་པའི་གཞུང་ལས།
 འདོད་ཆེག་དང་མ་བསལ་བ་ཞེས་པའི་ཆེག་གཉིས་སྟོན་པའི་གཞུང་
 བཟོད་བྱ་མང་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དང་པོ་གཉིས་ལ་རྒྱལ་བ་འདུག་མ་
 མཛད། བྱི་མ་གཉིས་ལ་རྒྱལ་བ་འདུག་མཛད་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་རྒྱ་
 དུ་ཡང་ལྟ་དབང་སྟོས། འདིར་སྤྲུལ་མ་གཉིས་ཀྱི་དོན་ལ་མི་རིགས་པར་
 བཟོད་པར་བྱ་བ་མང་བའི་ཉིད་ཀྱི་དོན་གྱིས། ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་ལས་
 བྱི་མ་གཉིས་ཀྱི་དོན་བའདུག་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས། ཁ་ཅིག་ན་
 དེ། འདོད་པ་དང་རང་ཉིད་གཉིས་ལ་རྒྱལ་བ་འདུག་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི། མ་

བསལ་བ་ལ་རྒྱས་བཤད་བྱེད་པ་མི་རིགས་ཏེ། ལྷ་དབང་སྒོམ། ཕྱི་མ་
གཉིས་ཀྱི་དོན་འཆད་པར་བྱེད། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེ་ན། སྒྲིན་
མེད་དེ། ལྷ་དབང་སྒོམ་དེ་ལྷར་གསུངས་པ་དེ་ནི། རོ་ཤོ་ཆེག་སྤྱད་ཅེས་
སོགས་ཀྱིས་དངོས་བསྟན་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

འོ་ན། མདོར་བསྟན་ཀྱི་སྐབས་སུ་རང་ཉིད་ཅེས་པའི་ཆེག་དང་
ཐོར་སྒོམ། དེའི་མཇུག་ཏུ་འདོད་ཆེག་སྒོམ་ནས་རྒྱས་བཤད་ཀྱི་སྐབས་
སུ། དང་ཐོར་འདོད་པ་རྒྱས་བར་བཤད། དེའི་མཇུག་ཏུ་རང་ཉིད་རྒྱས་
པར་འཆད་པའི་རྒྱ་མཚན་གང་ཞེ་ན། འདི་ལ་མཁས་བྱ་བ་རྒྱུ་ཆེན་
ཀྱི་ལུགས་དང་ལྷ་ཤུག་གི་ལུགས་གཉིས། དང་ཐོ་མདོར་བསྟན་ཀྱིས་
སྐབས་སུ་རང་ཉིད་ཅེས་པའི་ཆེག་དང་ཐོར་སྒོམ། དེའི་མཇུག་ཏུ་འདོད་
པ་ཞེས་པའི་ཆེག་སྒོམ་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། རང་ཉིད་ཅེས་པའི་ཆེག་
དེ་ཁོ་ན་ཞེས་པའི་ཆེག་དང་། ཆེག་གཞན་གྱིས་བར་མ་ཆོད་པར་བསྟན་
པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྷར་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་
དེ། རང་ཉིད་ཅེས་པའི་ཆེག་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱོད་ཀྱིས་ཁས་མ་སྐྱེད་ས་
ཤིང་། བསྟན་བཅོས་མཁན་ཐོའི་འདོད་པ་གཞན་དོན་བསྐྱེད་བྱ་ཡང་
དག་ཡིན་པ་གཅོད་རུས་པ་དེ་ཡང་། རང་ཉིད་ཅེས་པའི་ཆེག་དེ་ཁོ་ན་
ཞེས་པའི་ཆེག་དང་སྤྱད་པ་ལ་རག་ལས་པའི་ཕྱིར། རྒྱས་བཤད་དེ་ལྷར་
བྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། འདོད་པ་ཞེས་པའི་ཆེག་དེས་སྤྱོད་ཀྱིས་
མི་འདོད་པ་ཐམས་ཅད་གཞན་དོན་བསྐྱེད་བྱ་ཡང་དག་ཡིན་པ་གཅོད་
རུས་ལ། རང་ཉིད་ཅེས་པའི་ཆེག་དེས་གཅོ་ཐོར་སྤྱོད་ཀྱི་ཁས་མ་

ཐུངས་ཤིང་། བསྟན་བཅོས་མཁན་པོའི་འདོད་པ་གཞན་དོན་བསྐྱབ་བྱ་
 ཡང་དག་ཡིན་པ་གཅོད་རྒྱས་པས། དང་པོ་དེ་ཁྱབ་ཆེ། ཕྱི་མ་དེ་ཁྱབ་
 ཆུང་བས་ན། ཁྱབ་བྱེད་ཁེགས་ན་ཁྱབ་བྱ་ཁེགས་སྒྲ་བ་ལ་དགོངས་
 བས་དེ་ལྟར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ལུགས་གཉིས་པ་ནི་རྒྱས་བཤད་དེ་ལྟར་
 བྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། འདོད་པ་རྒྱས་བཤད་ཀྱི་གཞུང་ལས། རང་
 ཉིད་རྒྱས་བཤད་ཀྱི་གཞུང་བརྗོད་བྱ་མང་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་
 བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་ལྟ་དབང་སྒྲོས། བརྗོད་པར་བྱ་བ་མང་བ་
 ཉིད། །ཅེས་དང་། ལྷ་ཀྲས། གཡ་ཉེ་གོ་རིམས་ལྷོག་པ་ལ་དགོས་པ་ཅི་
 ཞིག་ཡོད་ཅེ་ན། བརྗོད་པར་བྱ་བ་མང་བ་ཉིད་གྱིས་ཞེས་བྱ་བ་སྒྲོས་ཉེ།
 ཞེས་གསུངས།

དེ་བཞིན་དུ་མདོན་རྟོགས་རྒྱན་གྱི་སྐབས་དང་པོར་སྦྱར་ལམ་
 འཆད་པ་ན། མདོར་བསྟན་དུ། དམིགས་པ་དང་ནི་རྣམ་པ་དང་། །ཞེས་
 སོགས་ཡོངས་འཛིན་མདོར་བསྟན་སྟོན་དང་རྣམ་རྟོག་དང་ཆུང་འབྲིང་
 ཆེ་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བ་ཕྱིས་སུ་གསུངས་ཀྱང་། རྒྱས་བཤད་ཀྱི་སྐབས་
 སུ་སེམས་མི་འགོང་བ་ཉིད་ལ་སོགས་ཞེས་ཡོངས་འཛིན་རྒྱས་བཤད་
 ཕྱིས་སུ་གསུངས་ཀྱང་སྟོན་མེད་ཚུལ། བསྟན་བཅོས་འབྲེལ་བ་དོན་
 གསལ་ ༣༥ ལས། ཆོགས་སུ་བཅད་པ་སྦྱར་བ་དང་མཐུན་པ་ཡོངས་
 སུ་འཛིན་པ་སྦྱར་གསུངས་ན་ཡང་དེའི་སྟོབས་གྱིས་ཇི་སྟེད་བཤད་པ་
 ཁྱད་པར་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཡང་མཐུག་ཐོགས་སུ་བར་
 སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ། སེམས་མི་འགོང་བ་ཉིད་ལ་སོགས། །

ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ། །

སྐབས་དང་པོའི་སྤྱི་དོན་རྩོམ་མཆོ་ ༣༣༠ ལས། གཉེས་པ་ལ།
མཆོམས་སྦྱར། ཅུ་བ། འགྲེལ་བ་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི་སྐབས་
འདིར་ཡོངས་འཛིན་བསྟན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་མདོར་བསྟན་གྱི་གོ་རིམ་
དང་མི་མཐུན་པའི་བྱིར། མདོར་བསྟན་དུ་ཡོངས་འཛིན་རྟོག་པའི་སྦྱར་
བསྟན་པའི་བྱིར་ན། སྦྱོན་མེད་དེ། མདོར་བསྟན་གྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་
པའི་གོ་རིམ་དང་བསྟན་ན་དེ་ལྟར་ཡིན་ཡང་། སྐབས་འདིར་ཡོངས་
འཛིན་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་པའི་བྱིར་ཏེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱར་ལས་
དེ་སྦྱར་བཤད་པའི་བྱུང་ཆོས་སྦྱ་མ་དེ་རྣམས་ཀྱིས་བྱུང་བར་དུ་འགྱུར་
བ་ཡོངས་འཛིན་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱིས་ཐེན་པ་ལ་རག་ལས་སོ་
ཞེས་ཤེས་བར་བྱ་བའི་ཆེད་དུ་ཡོངས་འཛིན་སྐབས་འདིར་བསྟན་པའི་
བྱིར་ཞེས་གསུངས་སོ། །

མཁས་བྱུ་བྲི་ཀ་ཆེན་ ༥༠༩ ལས། མདོར་བསྟན་མེད་པའི་
རྒྱལ་བཤད་དང་། རྒྱལ་བཤད་མེད་པའི་དོན་བསྟུ་སོགས་ནི་ལུས་
མེད་པའི་ཡན་ལག་དང་འབྲ་བར་རང་ཉིད་ངོ་ཆའི་གནས་སུ་བྱེད་པ་
ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་།

རྣམ་འགྲེལ་ལེའུ་དང་པོའི་མཐའ་དཔྱོད་ ༡༩ ལས། ངག་འདི་
བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ལུས་རྣམ་གཞག་གྱུང་ཡིན་ཏེ། ཞེས་བ་ནས། སྦྱོན་
མེད་དེ། ངག་འདི་བསྟན་བཅོས་འདིའི་ལུས་རྣམ་གཞག་མ་ཡིན་ན།
བསྟན་བཅོས་འདིའི་ལུས་རྣམ་གཞག་མེད་པར་ཐལ་བའི་སྦྱོན་ཡོད་པའི་

ཕྱིར་ཞེས་བསྟན་བཅོས་ཆད་མ་རྣམ་འགྲེལ་ལ་ལུས་རྣམ་གཞག་ངེས་
བར་དུ་ཡོད་དགོས་པ་གསུངས་སོ། །

རྟོག་པའི་བླ་བ་རྣམ་བསལ་ཅིང་ཞེས་སོགས་ཤོ་ལོ་ཀ་འདི་ནི་
རྣམ་ངེས་དར་རྟེན་༡ ལས། རྟོག་པའི་བླ་བ་རྣམ་བསལ་ཅིང་། ཞེས་
བ་སྦྱིའི་མཆོད་བརྗོད་ཡིན་གྱི། རྒྱུ་གྱི་འགྲེལ་བཤད་བྱེད་པ་དག་
ལེའུའི་གོ་རིམ་ལྟོག་ནས་ཆད་མ་གྲུབ་པ་ལེའུ་དང་སོར་བྱེད་པ་ནི། དེ་
ཕྱིག་བཞག་གོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །

རྟོག་པའི་བླ་བ་རྣམ་བསལ་ཅིང་ཞེས་སོགས་རྣམ་འགྲེལ་ལེའུ་
བཞི་ཡི་ལུས་རྣམ་གཞག་ཡིན་ན། དེ་རྣམ་འགྲེལ་ལེའུ་དང་སོར་བྱེད་ལུས་
རྣམ་གཞག་ཀྱང་ཡིན་དགོས་ལ་དེ་ལྟར་ན་ཕྱོགས་ཆོས་དེ་ཆས་བྲབ་པ་
ཡི་ཞེས་སོགས་ཀྱང་ལེའུ་དང་སོར་བྱེད་ལུས་རྣམ་གཞག་ཡིན་བས། དེ་ལྟར་
ན་རྣམ་འགྲེལ་ལེའུ་དང་སོ་ལ་ལུས་རྣམ་གཞག་གཉིས་སུ་འགྱུར་ཞིང་།
དེ་ལྟར་ན་ཉན་སོས་ཞི་བ་འཆོལ་རྣམས་ཀྱན་ཤེས་ཉིད་གྱིས་ཉེར་ཞིར་བྲིད་
མཛད་གང་ཡིན་དང་ཞེས་སོགས་མཆོད་བརྗོད་གྱི་གཞུང་ཡང་མདོན་
རྟོགས་རྒྱུ་གྱི་ལུས་རྣམ་གཞག་ཏུ་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་ན་ཤེས་རབ་པ་
ངོལ་ཕྱིན་པ་ནི་ཞེས་སོགས་ཀྱང་བསྟན་བཅོས་མདོན་རྟོགས་རྒྱུ་གྱི་
ལུས་རྣམ་གཞག་ཡིན་བས། བསྟན་བཅོས་མདོན་རྟོགས་རྒྱུ་ལ་ལུས་
རྣམ་གཞག་གཉིས་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ་ཞེས་གསུངས་ཚུལ་ཡོད་པས་
དབྱེད་པར་བྱའོ། །

དེ་ལ་ཁ་ཅིག་མི་མཚུངས་ཏེ། རྟོག་པའི་བླ་བ་ཞེས་སོགས་ལེའུ་

བཞིའི་སྒྲིའི་ལུས་རྒྱལ་གཞུག་ཡིན་ལ། རྩལ་ས་ཆོས་དེ་ཆས་ཁུབ་པ་
 ཞེས་སོགས་ལེའུ་དང་སོའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལུས་རྒྱལ་གཞུག་ཡིན་
 བས་སྒྲི་དང་བྲེ་བྲག་གི་ཁྱད་པར་ཡོད། ཉན་ཐོས་ཞི་བ་ཞེས་སོགས་
 དང་། ཤེས་རབ་མ་རོལ་བྱིན་པ་ཞེས་སོགས་གཉིས་ཀ་རྒྱུ་གི་ལུས་
 རྒྱལ་གཞུག་ཡིན་ན་སྒྲི་དང་བྲེ་བྲག་གི་ཁྱད་པར་མེད་པས་སྒྲིའི་ལུས་
 རྒྱལ་གཞུག་གཉིས་སུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ཟེད།

རྟོག་པ་རྒྱལ་འགྲེལ་ ༥༠ ལས། མཁས་པའི་དབང་སོ་ཁ་ཅིག་
 གི་གསུངས་ནས། རྟོག་པའི་བྲ་བ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་གཞུང་འདི་སྡེ་བདུན་
 ཀའི་མཆོད་བཟློད་ཀྱི་གཞུང་དང་། ལུས་རྒྱལ་གཞུག་གི་གཞུང་གཉིས་
 ཀ་ཡིན་ནོ་ཟེར་ན། འོ་ན་རྒྱལ་དེས་ཀྱི་ཡང་མཆོད་བཟློད་ཀྱི་གཞུང་ཡིན་
 པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྒྱལ་དེས་ཀྱི་གཞུང་
 ཡིན་པར་ཐལ། རྩས་པ་ལ། ཁོ་ན་རེ། དེ་རྒྱལ་དེས་ཀྱི་མཆོད་བཟློད་
 ཀྱི་གཞུང་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དེའི་མཆོད་བཟློད་ཀྱི་གཞུང་ཡིན་པ་ལ་
 དགོངས་ནས་དེར་མཆོད་བཟློད་ཀྱི་གཞུང་དངོས་སུ་མི་འགྱུར་བ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེར་མཆོད་བཟློད་ཀྱི་གཞུང་དངོས་སུ་མ་གྱུར་བ་ལ་རྒྱ་
 མཆན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁུབ་སྟེ། དེའི་རྒྱ་མཆན་ནི་རྒྱལ་འགྲེལ་
 འདི་སྡེ་བདུན་ཀའི་ཐོག་མ་ཡིན་ཅིང་། འདིར་མཆོད་བཟློད་མཛད་པས་
 དེས་གཞན་རྩལ་པ་སོགས་ཀྱི་བར་ཆད་ཞི་བར་འགྱུར་བ་ལ་དགོངས་
 བས། དེར་མཆོད་བཟློད་དངོས་སུ་མ་གྱུར་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །

སྤར་སོང་ཟེན་པ་ལྟར་ལེའུ་བཞི་པའི་རྟེན་ཆེན་ལས། རྒྱལ་

བཤད་ལ་མདོར་བསྟན་ངེས་པར་ཡོད་དགོས་པར་གསུངས་བ་དང་།
ལེབ་དང་པའི་མཐའ་དཔྱོད་ལས་བསྟན་བཅས་རྣམ་འགྲེལ་ལ་ལུས་རྣམ་
གཞག་ངེས་པར་དུ་ཡོད་དགོས་པར་གསུངས་ཀྱང་། མཚོ་རྒྱུ་ ༡
ལས། མདོ་རྩ་བ་འདི་ལ་ལུས་རྣམ་གཞག་མེད་ཀྱང་འོད་ལྡན་རྩ་འགྲེལ་
སོགས་ལུས་རྣམ་གཞག་ཡོད་པ་རྣམས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་ཞེས་
སོགས་གསུངས་བ་ལྟར་འདུལ་བ་མདོ་རྩ་བ་ལ་ལུས་རྣམ་གཞག་མེད་
བ་གསུངས་སོ། །

ཡང་འགའ་ཞིག་[དེ་ནི་མདོ་རྩ་བ་ལ་ལུས་རྣམ་གཞག་དགོངས་
འགྲེལ་ལས་ལོགས་སུ་མེད་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། ངེས་པར་འབྱུང་བའི་
ཚུལ་ཁྱིམས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་ཞེས་པའི་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་གཞུང་
འདི་མདོ་རྩ་བའི་ལུས་རྣམ་གཞག་ཡིན་པས་སྟོན་མེད་དོ་ཟེར་བའང་
ཡོད་པས་དབྱེད་པར་བྱའོ། །

གཞན་དོན་བསྟུན་བྱ་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་ངོས་བརྩུང་བ་ལས་
ཀུན་བརྟུས་ལས་གསུངས་ཚུལ།

གཞན་དོན་བསྟུན་བྱ་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་ངོས་བརྩུང་བ་
ལས་ཀུན་བརྟུས་ལས་གསུངས་ཚུལ་ནི། ཚད་མ་ཀུན་བརྟུས་ལས། རོ་
མོ་ཁོ་ན་རང་ཉིད་དང་། [འདོད་དང་མ་བསལ་བསྟན་པར་བྱ། ཞེས་
གསུངས། དེའི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་མཚན་ཉིད་ནི། ཐར་ལམ་གསལ་

བྱེད་ ༩༡༩ ལས། འོན་ནི། སྐྱ་དང་མི་རྒྱལ་པའི་ཚོགས་དོན་མཆན་གཞི། གཞན་དོན་བསྐྱབ་བྱེད་མཆན། རོ་བོའི་དོན་སོགས་ཚས་ལྔ་ཆང་བ་ཞེས་བརྗོད་པ་ན་ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ། །

སྡེ་བདུན་ལ་འཇུག་པའི་སྐོ་དོན་གཉེར་ཡིད་ཀྱི་སྤྱན་སེལ་ ༡༢༧ ལས། གཞན་དོན་བསྐྱབ་བྱེད་ཡང་དག་གི་མཆན་ཉིད། རོ་བོའི་དོན་སོགས་ཚས་ལྔ་ཆང་བ། ཞེས་གསུངས།

སྡེ་བདུན་ཡིད་ཀྱི་སྤྱན་སེལ་ ༣༩༡ ལས། དེ་བས་ན་གཞན་དོན་བསྐྱབ་བྱེད་མཆན་ཉིད། སྤྱི་ཚོལ་གྱིས་ཁས་སྐྱེད་ཤིང་ཞེ་བས་འདོད་པ་སྐྱབས་ཀྱི་ཕྱི་ཚོལ་གྱིས་བྱུ་བ་ཟེན་མ་བརྗོད་པ་མིན་ཞིང་། ད་ལྟ་སྐྱབ་བྱེད་དུ་མ་བཞོད་པའི་དོན་གང་ཞིག །ཆད་མས་མ་བསལ་བ་ཞེས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

སྤྱི་དོན་རིགས་རྒྱན་ ༣༦༠ ལས། ཞེས་རོ་བོའི་དོན་སོགས་ཚས་ལྔ་ཆང་བ་དེ། གཞན་དོན་བསྐྱབ་བྱེད་མཆན་ཉིད་དུ་བསྐྱབ་ལ་ཞེས་གསུངས་སོ། །

རྣམ་ངེས་དར་རྒྱུག་ ༦༦༣ ལས། རོ་བོའི་དོན་སོགས་ཚས་ལྔ་ཆང་བ་ཞེས་པ་ནི་ཆད་མ་ཀུན་བདུས་ལས་འབྱུང་བ་ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ། །

རྟོག་པ་རྣམ་འགྲེལ་ ༩༩༩ ལས། ཞེས་པའི་རོ་བོའི་དོན་སོགས་ཚས་ལྔ་ཆང་བ་གཞན་དོན་བསྐྱབ་བྱེད་ཡང་དག་གི་མཆན་ཉིད་དང་ཞེས་གསུངས་སོ། །

གཞན་དོན་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་གི་མཆན་ཉིད་འོས་བརྒྱུང་བ་ལས་
རིགས་སྒོ་ལས་གསུངས་ཚུལ།

གཞན་དོན་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་གི་མཆན་ཉིད་འོས་བརྒྱུང་བ་
ལས་རིགས་སྒོ་ལས་གསུངས་ཚུལ་ནི། ཚད་མ་རིགས་སྒོ་ལས། བསྐྱབ་
བར་བྱ་བ་ཉིད་དུ་འདོད་པར་གྱུར་བ་འགལ་བའི་དོན་གྱིས་མ་བསལ་བ་
དེ་ཡང་ཕྱོགས་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས། གཞུང་འདིའི་སྐབས་སུ་བསྐྱབ་
བའི་མཆན་ཉིད་ནི། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ ༩༩ ལས། བསྐྱབ་བྱར་
འོས་བ་བསྐྱབ་བྱར་ཁས་ཁྲུངས་བ་ཕྱོགས་ཡང་དག་གི་མཆན་ཉིད་ཡིན་
བའི་བྱིར་ཞེས་གསུངས་སོ། །

དོན་གཉེར་ཡིད་ཀྱི་ཐུན་སེལ་ ༡༣༧ ལས། ཡང་ན་བསྐྱབ་བྱར་
འོས་ཤིང་ཚོལ་བས་བསྐྱབ་བྱར་ཁས་ཁྲུངས་བ་ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཕྱེ་བདུན་ཡིད་ཀྱི་ཐུན་སེལ་ ༣༩༡ ལས། རིགས་སྒོ་ལས་
གསུངས་བའི་གཞན་དོན་བསྐྱབ་བྱའི་མཆན་ཉིད་ནི། སྐབས་སུ་བབ་
བའི་བྱི་ཚོལ་གྱི་འོར་བསྐྱབ་བར་འོས་བ་སྒྲ་ཚོལ་ཡང་དག་གིས་ཁས་
ཁྲུངས་ཤིང་འདོད་པར་གྱུར་བའི་དོན་ནོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །

ནུམ་ངེས་དར་རྒྱུ་ ༦༩༣ ལས། བྱི་ཚོལ་གྱི་འོར་བསྐྱབ་བར་
བྱ་བར་འོས་བ་ཚོལ་བས་བསྐྱབ་བྱར་ཁས་ཁྲུངས་བ་ཞེས་བ་ནི་རིགས་

སྒོ་ནས་བཤད་པ་ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ། །

མཉན་བྱེད་བང་པོའི་བྱར་བཀོལ་ ༣༩༠ ལས། གཉིས་པ་
རིགས་སྒོ་ལས་གསུངས་ཚུལ་ནི། བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ཉིད་ཏུ་འདོད་པར་
གྱུར་པ་འགལ་བའི་དོན་གྱི་མ་བསལ་བ་དེ་ཡང་ཕྱོགས་ཡིན་ན་ཞེས་
གསུངས་པའི་བྱིར། །དེའི་དོན་ནི། ཚད་མས་མ་བསལ་ཞིང་། རྒྱལ་
བ་སྟོབས་ལྡན་གྱི་གཞན་དོན་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་ཏུ་ཁས་སྐྱེངས་པ་དེ།
གཞན་དོན་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་གི་མཆན་ཉིད་ཡིན་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན།
ཞེས་གསུངས་སོ། །

རྟོག་པ་རྣམ་འགྲེལ་ ༣༣༣ ལས། ཞེས་ཚད་མས་མ་བསལ་
ཞིང་རྒྱལ་བ་རྟོགས་ལྡན་གྱི་གཞན་དོན་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་ཏུ་ཁས་
སྐྱེངས་པ་དེ། གཞན་དོན་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་གི་མཆན་ཉིད་ཏུ་བསྟན་པ་
ཡིན་ཏེ། དེ་སྐད་ཏུ་ཡང་རིགས་གཉིས་ལས། མདོ་ལས་མཆན་ཉིད་ལྟ་
ལྡན་གསུངས། །བསྐྱབ་བྱར་འདོད་པ་རིགས་པའི་སྒོ། །ཞེས་གསུངས།
ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཚད་མ་ལེགས་བཤད་ ༣༢༠ ལས། ཚད་མས་མ་བསལ་
ཞིང་། རྒྱལ་བ་རྟོག་ལྡན་གྱིས་བསྐྱབ་བྱར་ཁས་སྐྱེངས་པ་ཆོས་ཅན།
གཞན་དོན་ཕྱོགས་ཡང་དག་གི་མཆན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དེའི་འཛིག་བྱེད་
ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། །

བསྐྱུབ་བྱ་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་བཤད་བ།

བསྐྱུབ་བྱ་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་བཤད་བ་ནི། རྗེའི་ཚད་མའི་
ལས་བསྐྱེགས་ ༤༡ ལས། གཉིས་པ་ལ་ཤུགས་བསྐྱེན་ཕྱོགས་ཡང་དག་
གི་མཚན་ཉིད། དངོས་བསྐྱེན་ཉགས་ཀྱི་རབ་དབྱེའོ། །དང་པོ་ནི། རོ་
པོའི་དོན་སོགས་ཆོས་ལྔ་ཆང་བ་ཡིན་ནི་ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཐེ་བདུན་ལ་འཇུག་པའི་སྒོ་དོན་གཉེར་ཡིད་ཀྱི་ཐུན་སེལ་ ༡༩༧
ལས། ཉགས་ཡང་དག་གི་བསྐྱུབ་བྱའི་མཚན་ཉིད། ཉགས་ལ་བརྟེན་
ནས་གཞོད་གོ་བར་བྱ་བ། ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཐེ་བདུན་ཡིད་ཀྱི་ཐུན་སེལ་ ༢༡༦ ལས། གཉིས་པ་གཞན་
དོན་རྗེས་དཔག་གི་ཤུགས་ཀྱི་བསྐྱེན་བྱ་བསྐྱུབ་བྱ་བཤད་བ་ལ། བསྐྱུབ་
བྱ་ཅམ་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དང་དབྱེ་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཉགས་ཡང་དག་
གི་བསྐྱུབ་བྱའི་མཚན་ཉིད། ཚུལ་གསུམ་ཆང་བའི་ཉགས་ལ་བརྟེན་ནས་
གོ་བར་བྱ་བའི་ཆོས་གང་ཞིག །ཕྱོག་བ་གཉིས་ལ་གནས་བ། ཞེས་
གསུངས་སོ། །

སྒྱི་དོན་རིགས་རྒྱན་ ༡༤༠ ལས། དང་པོ་ལ་གསུམ། མཚན་
ཉིད་དང་། དབྱེ་བ། མཚོན་བྱའི་སྒྱི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ནི། ཆོས་དང་ཆོས་
ཅན་ཀྱི་ཆོགས་དོན་གང་ཞིག །ཉགས་ལས་དཔག་པར་བྱ་བ། ཞེས་

གསུངས་སོ། །

མཉན་བྱའི་དབང་པོའི་བྱར་བཞོལ་ ༣༤༤ ལས། ཆོས་དང་ཆོས་
ཅན་གྱི་ཆོག་ས་དོན་གང་ཞིག ། ཉག་ས་ཡང་དག་ལ་བརྟེན་ནས་དབག་
བར་བྱ་བ། བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་གི་མཆན་ཉིད། ཅེས་གསུངས་སོ། །

ཆད་མ་ཡིད་གྱི་སྤྱན་སེལ་ ༡༩༤ ལས། དེས་ན་ནམ་མཁའ་
དངོས་མེད་དུ་འཇལ་བའི་རྗེས་དབག་གི་འཇུག་ཡུལ་ནི། ནམ་མཁའ་
དང་དངོས་མེད་གྱི་ཆོག་ས་དོན་ཡིན་ལ། དེས་དགག་ཉག་ས་ལ་བརྟེན་
བའི་རྗེས་དབག་ཀྱན་ལ་ཤེས་བར་བྱའོ། ། ཞེས་གསུངས།

སྐབས་དང་པོའི་སྤྱི་དོན་ ༡༠༧ ལས། གཉིས་བ་ལ་རྣམ་གངས་
བའི་དང་། རྣམ་གངས་མ་ཡིན་བའི་ཡུལ་དོན་དམ་གཉིས་ལས། དང་
པོ་ནི། ལྷ་གྲ་དང་བདག་མེད་གྱི་ཆོག་ས་དོན་ལྷ་བྱ། གཉིས་བ་ནི། ལྷ་
གྲ་བདེན་བས་སྟོང་བའི་སྟོང་ཉིད་ལྷ་བྱ་ཞེས་དང་། སྟོང་སྤྱན་ལས།
བདག་མེད་ལྷ་བྱ་མེད་དགག་དོན་དམ་དངོས་དང་། བདེན་མེད་དང་ལྷ་
གྲ་ཆོག་ས་བའི་མ་ཡིན་དགག་ལྷ་བྱ་ནི་མཐུན་བའི་དོན་དམ་དུ་འཇོག་
བས་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་གཉིས་ཀ་ལ་འབྱེད་ཚུལ་ཤེས་དགོས་སོ་ཞེས་
གསུངས་སོ། །

བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་གི་དབྱེ་བའི་ཚུལ་དང་དེ་དག་གི་མཚན་ཉིད་བཅས་ གི་སྐོར།

བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་གི་དབྱེ་བའི་ཚུལ་དང་དེ་དག་གི་མཚན་
ཉིད་གི་སྐོར་ནི། རྗེ་བརྟན་ལ་འཇུག་པའི་སྒོ་དོན་གཉེར་ཡིད་གི་ཐུན་
སེལ་ ༡༣༧ ལས། ཉགས་ཡང་དག་གི་བསྐྱབ་བྱའི་མཚན་ཉིད། ཉགས་
ཡང་དག་ལ་བརྟེན་ནས་གཞོད་གོ་བར་བྱ་བ། དབྱེ་ན་རང་དོན་གི་
ཉགས་ཡང་དག་གི་བསྐྱབ་བྱ་དང་། གཞན་དོན་གི་ཉགས་ཡང་དག་གི་
བསྐྱབ་བྱ་གཉིས། དང་པོའི་མཚན་ཉིད། མྱོ་བྱར་དུ་ཉགས་ཚད་མས་
བྱུང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་གཞོད་གོ་བར་བྱ་བ། གཞན་དོན་གི་ཉགས་ཡང་
དག་གི་བསྐྱབ་བྱའི་མཚན་ཉིད། རོ་བོའི་དོན་སོགས་ཆོས་ལྔ་ཆང་བ།
ཡང་ན་བསྐྱབ་བྱར་འོས་ཤིང་རྒྱལ་བས་བསྐྱབ་བྱར་ཁས་སྦྱངས་བ་ཞེས་
གསུངས་སོ། །

རྗེ་བརྟན་ཡིད་གི་ཐུན་སེལ་ ༣༡༩ ལས། ཉགས་ཡང་དག་གི་
བསྐྱབ་བྱའི་མཚན་ཉིད། ཚུལ་གསུམ་ཆང་བའི་ཉགས་ལ་བརྟེན་ནས་
གོ་བ་བྱ་བའི་ཆོས་གང་ཞིག །ཚྭ་ག་བ་གཉིས་ལ་གནས་བ། དབྱེ་བ་ནི།
རང་དོན་གི་ཉགས་ཡང་དག་གི་བསྐྱབ་བྱ་དང་། གཞན་དོན་གི་ཉགས་
ཡང་དག་གི་བསྐྱབ་བྱ་གཉིས། དང་པོའི་མཚན་ཉིད། གང་ཟག་གཞན་
གི་བཀོད་པ་ལ་མ་བརྟེན་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཆང་བའི་ཉགས་ལ་བརྟེན་

ནས་རང་ཉིད་ཀྱིས་གོ་བར་བྱ་བའི་ཆོས་གང་ཞིག །སྡོག་པ་གཉིས་ལ་
གནས་པ། དཔྱེ་ན་རང་དོན་གྱི་འབྲས་རང་མ་དཔེགས་པའི་རྟགས་ཡང་
དག་གི་བསྐྱུབ་བྱ་གསུམ་སོ། །ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ ༣༩༡ ལས། ཁ་
ཅིག་རང་དོན་རྟགས་ཀྱི་བསྐྱུབ་བྱ་དང་། གློ་བུར་བའི་རྟགས་ཀྱི་བསྐྱུབ་
བྱ་ཁྱད་མེད་དུ་འདོད་པ་ནི་རྟགས་དེ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་བར་མ་ཤེས་བས་
མགོ་ཚྱེངས་པ་སྟེ། ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ། །

ཡང་སྡེ་བདུན་རྒྱན་ ༣༩༤ ལས། གཉིས་པ་གཞན་དོན་གྱི་
རྟགས་ཡང་དག་གི་བསྐྱུབ་བྱ་ལ། མཚན་ཉིད་དང་། དཔྱེ་བ་ཞེས་
སོགས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ ༣༩༥ ལས། གཉིས་པ་རང་ལུགས་ནི།
གཞན་དོན་བསྐྱུབ་བྱ་ལ། གློ་བ་དཔོན་ཚུགས་སྤང་གིས། མཚན་ཉིད་
སྟོན་བྱེད་ཀྱི་གཞུང་མ་དད་པ་གཉིས་གསུངས་ཏེ་ཞེས་སོགས་གོང་དུ་
གསལ་བ་བཞིན་ནོ། །

སྡེ་དོན་རིགས་རྒྱན་ ༣༩༥ ལས། དང་པོ་ལ་གསུམ། མཚན་
ཉིད། དཔྱེ་བ། མཚན་བྱའི་སྡེ་དོན་ནོ། །དང་པོ་ནི། ཆོས་དང་ཆོས་
ཅན་གྱི་ཆོགས་དོན་གང་ཞིག །རྟགས་ལས་དབག་བར་བྱ་བ། གཉིས་
པ་ལ་གཉིས། རང་དོན་བསྐྱུབ་བྱ་དང་། གཞན་དོན་བསྐྱུབ་བྱ་ལོ། །དང་
པོའི་མཚན་ཉིད། གང་ཞིག་རང་དོན་གྱི་རྟགས་ལས་དབག་བར་བྱ་བ།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཀྱན་བརྩམ་ལས་བཤད་པའི་ཚུལ་དང་། རིགས་
གློ་ནས་བཤད་པའི་ཚུལ་སོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ། །

མཉན་བྱའི་དབང་པོའི་རྩུབ་བཞོལ་ ༣༩༩ ལས། དེས་ན་བསྐྱུབ་

བྱའི་རང་བཞིན་གཏན་ལ་བབ་པ་ལ། བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་ལ། མཚན་
 ཉིད། དབྱེ་བ། མཚོན་བྱའི་སྒྲ་དོན་བཤད་པ་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་
 བྱི། ཚེས་དང་ཚེས་ཅན་གྱི་ཚོགས་དོན་གང་ཞིག ། ཉགས་ཡང་དག་ལ་
 བརྟེན་ནས་དབག་པར་བྱ་བ་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད། གཉིས་
 པ་བྱི། རང་དོན་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་དང་། གཞན་དོན་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་
 དག་གཉིས། ཚེས་དང་ཚེས་ཅན་གྱི་ཚོགས་དོན་གང་ཞིག ། རང་དོན་
 སྐབས་གྱི་ཉགས་ཡང་དག་ལ་བརྟེན་ནས་དབག་པར་བྱ་བ། རང་དོན་
 བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད། གཉིས་པ་ལ། ཚད་མ་མདོ་ལས་
 གསུངས་ཚུལ། རིགས་སྒོ་ལས་གསུངས་ཚུལ་གཉིས་ཞེས་སོགས་
 གསུངས་སོ། །

བསྐྱབ་བྱའི་མཚན་ཉིད་ལས་འབྲོས་ཏེ། ཁ་ཅིག ། བསྐྱབ་བྱ་
 ཡང་དག་ལ་ཚེས་དང་ཚེས་ཅན་གྱི་ཚོགས་དོན་གྱིས་མ་བྱུང་སྟེ། ཐར་
 པ་དང་ཐམས་ཅད་མ་བྱུང་བ་དང་། མདོན་མཐོང་དང་རེས་ལེགས་དང་།
 སྒྲེ་བ་སྒྲ་མ་དང་བྱི་མ་སོགས་རེ་རེ་ནས་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་ཡིན་པའི་
 བྱིར། དཔེར་མཚོན་ན། ཐར་པ་དེ། ཉིར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་ལྷ་ཚོས་ཅན།
 རང་གི་རིགས་རྒྱུན་ཟད་པའི་རིགས་ཡོད་དེ། རང་གི་རྒྱའི་རིགས་ལ་
 གཞོད་བྱེད་གྱི་གཉེན་པོ་སྟོབས་ལྡན་ཡོད་པའི་བྱིར་ཞེས་པའི་ཉགས་
 དེའི་བསྐྱབ་བྱར་འཛོག་དགོས་པ་དང་། སྒྲེ་བ་སྒྲ་མ་དེ། ཉིར་མཚམས་
 སྐར་མ་ཐག་པའི་རིག་པ་དེ་ཚོས་ཅན། རང་གི་རིགས་འབྲས་མ་སྟོན་
 ཏུ་སོང་སྟེ། རིག་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཞེས་པའི་ཉགས་དེའི་བསྐྱབ་བྱར་

བཞག་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་མངོན་མཐོ་དང་ངེས་ལེགས་དང་།
 བླམས་ཅད་མཁྱེན་པ་སོགས་སྐྱེད་བྱ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡོད་པས་དེ་
 དག་རྟགས་སོ་སོའི་བསྐྱེད་བྱར་འགྱུར་བ་དང་། ཚད་མ་ཡིད་ཀྱི་སྤྱན་
 སེལ་ ༣༥༠ ལས་ཀྱང་། དེ་ཡང་སྤྱིར་གཞལ་བྱ་ཅམ་ལ་སྤྱིང་སྟོབས་
 གྱིས་རྟགས་པར་བྱ་བ་དང་། རྟགས་པ་སྤྱིང་སྟོབས་ལས་གཞན་ལ་རག་
 ལས་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། མངོན་སུམ་ཚད་མའི་དངོས་ཀྱི་གཞལ་བྱ་
 རྟམས་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་ནི། ཚེས་དེ་རྟགས་པར་ཁུང་ལ་སྟོས་པ་དང་
 མི་བསྟོས་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཡིད་མཆེས་པའི་རྟགས་ཀྱི་བསྐྱེད་བྱ་
 དང་། ཡིད་མཆེས་པའི་རྗེས་དཔག་གི་གཞལ་བྱའོ། །ཁུང་ལ་མ་བསྟོས་
 པ་ལ་འདོད་པ་ཅམ་གྱིས་བཞག་མི་རུས་པ་དང་རུས་པ་གཉིས། དང་
 པོ་ནི། དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་རྟགས་ཀྱི་བསྐྱེད་བྱ་དང་། རྗེས་དཔག་
 གི་གཞལ་བྱའོ། །འདོད་པ་ཅམ་གྱིས་བཞག་རུས་པ་ནི། བྲགས་པའི་
 རྟགས་ཀྱིས་བསྐྱེད་བྱ་དང་། རྗེས་དཔག་གི་གཞལ་བྱ་ཡིན་ལ་ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། སྤྱིང་རྟོལ་རིན་པོ་ཆའི་གཏན་ཆོགས་མིང་གི་
 རྟམས་གངས་ ༡༣༧ ལས། སྤྱིར་བཏང་ནི། བདག་མེད་ཡིན་ན་བསྐྱེད་
 བྱ་ཡིན་པས་ཁྱབ་སྟེ། བདག་མེད་ཡིན་ན་ཁྱོད་བསྐྱེད་བྱར་བརྒྱུད་ནས་
 ཁྱོད་བདག་མེད་དུ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་སྐྱེད་བྱེད་དམ་རྟགས་ཡང་དག་
 ཡོད་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཁ་ཅིག །ཉེར་ལེན་གྱི་སྤང་པོ་དང་བདག་མེད་ཀྱི་ཚོགས་དོན་
 དེ། ཉེར་ལེན་གྱི་སྤང་པོ་བདག་མེད་དུ་སྐྱེད་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་

བསྐྱུབ་བྱ་མ་ཡིན་ཞིང་། དེ་དེ་སྐྱུབ་གི་བསྐྱུབ་བྱ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་
གི་གཞལ་བྱ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་དུ་རྗེ་བཙུན་འཇམ་པའི་
དབང་ས་མི་ཡི་གར་གི་རྣམ་པར་རོལ་བ་རྗེ་བཙུན་ཆོས་གི་རྒྱལ་མཆོན་
གི་རྣམ་འགྲེལ་སོགས་ལས་གསལ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར་བ་སོགས་ལ་
ཡང་ཡང་དབྱད་པར་བྱའོ། །

སྐབས་དང་པོའི་སྤྱི་དོན་ ༡༡༥ ལས། ཁ་ཅིག །མི་རྟག་སྐྱུག་
བསྐྱུལ་སྟོང་བདག་མེད་བཞིའི་ཆོགས་དོན། སྐྱུག་བདེན་གི་མཆོན་ཉིད་
ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། ཉན་ཐོས་གི་དག་བཅོམ་པའི་རྒྱད་གི་མི་ཤེས་པ་
ཀུན་ཤེས་པའི་དབང་པོར་གྱུར་པའི་ཆོར་བ་སྐྱུག་བསྐྱུལ་དེ་སྐྱུག་བདེན་
མ་ཡིན་ཞིང་། མཆོན་ཉིད་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དེ་ཡོད་
པའི་ཕྱིར་ཞེས་དག་བཅོམ་པའི་རྒྱད་གི་མི་ཤེས་པ་ཀུན་ཤེས་པའི་དབང་
པོར་གྱུར་པའི་ཆོར་བ་སྐྱུག་བསྐྱུལ་དེ། མི་རྟག་སྐྱུག་བསྐྱུལ་སྟོང་བདག་
མེད་བཞིའི་ཆོགས་དོན་ཡིན་པར་གསུངས་སོ། །

རྟོགས་རྣམ་འགྲེལ་ ༩༩༩ ལས། རང་ལུགས་ལ། བསྐྱུབ་བྱ་
ཡང་དག་ལ་མཆོན་ཉིད། དཔྱེ་བ། སྐྱ་བཤད་པ་དང་གསུམ། དང་པོ་ཆོད་
མས་མ་བསལ་ཞིང་རྟོག་བ་རྟོགས་ལྡན་གྱིས་བསྐྱུབ་བྱ་ཡང་དག་ཏུ་
ཁས་སྦྱངས་པ་དེ། བསྐྱུབ་བྱ་ཡང་དག་གི་མཆོན་ཉིད་ཡིན། དེ་ལ་དཔྱེ་
ན། རང་དོན་བསྐྱུབ་བྱ་ཡང་དག་དང་། གཞན་དོན་བསྐྱུབ་བྱ་ཡང་དག་
གཉིས། ཆོད་མས་མ་བསལ་ཞིང་རྟོག་བ་རྟོགས་ལྡན་གྱིས་རང་དོན་
བསྐྱུབ་བྱ་ཡང་དག་ཏུ་ཁས་སྦྱངས་པ་དེ། རང་དོན་བསྐྱུབ་བྱ་ཡང་དག་

གི་མཆན་ཉིད་ཡིན་ལ། གཞན་དོན་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་གི་མཆན་ཉིད་
ལ། ཚད་མ་མདོ་ལས་གསུངས་ཚུལ་དང་། རིགས་སྒོ་ལས་གསུངས་
ཚུལ་གཉིས་ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ། །

སྡེ་བདུན་ལ་འཇུག་བའི་སྒོ་དོན་གཉེར་ཡིད་ཀྱི་ཐུན་སེལ་ ༡༢༡
ལས། གཞན་དོན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་བསྐྱབ་བྱའི་མཆན་ཉིད། རོ་
བོའི་དོན་སོགས་ཆོས་ལྡེ་ཆང་བ། ཡང་ན་བསྐྱབ་བྱར་འོས་གིང་རྒྱལ་
བས་བསྐྱབ་བྱར་ཁས་བླངས་བ་ཞེས་གསུངས་སོ། །

སྐྱ་མི་རྟག་པར་ཚད་མས་བྱབ་ན་བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་ སྐྱབ་བའི་བསྐྱབ་བྱ་ཚད་མས་ངེས་དགོས་མིན་གྱི་སྐོར།

སྐྱ་མི་རྟག་པར་ཚད་མས་བྱབ་ན་བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་
པར་སྐྱབ་བའི་བསྐྱབ་བྱ་ཚད་མས་ངེས་དགོས་མིན་གྱི་སྐོར་ནི། རྣམ་
བཤད་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ ༤༡༩ ལས། དོན་ནི། སྐྱ་དང་མི་རྟག་
པའི་ཆོགས་དོན་མཆན་གཞི། གཞན་དོན་བསྐྱབ་བྱར་མཆོན། རོ་བོའི་
དོན་སོགས་ཆོས་ལྡེ་ཆང་བ། ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ ༤༢༠ ལས།
སྐྱ་དང་མི་རྟག་པའི་ཆོགས་དོན་ཕྱོགས་ཡང་དག་ཏུ་བསྐྱབ་བ་ལ། དམ་
བཅའ་འོས་བ་བྱུར་རྒྱལ་གྱི་རོར་རོ་བོའི་དོན་སོགས་ཆོས་ལྡེ་ཆང་བ་
སྐྱབ་བྱེད་ཡང་དག་ཏུ་འགོད་མི་རིགས་པར་ཐལ། རྟགས་དེ་འགོད་
དགོས་ཀྱི་བྱུར་རྒྱལ་དེས་སྐྱ་མི་རྟག་པ་ཚད་མས་མ་བྱབ་ན་ཆོས་ཅན་

མ་དེས་བས་དེ་ལ་ངོ་བོའི་དོན་སོགས་ཆོས་ལྷ་ཆང་བའི་ཕྱོགས་ཆོས་
 མི་འབྱུང་ལ། དེ་ཆད་མས་བྱུང་ན་ཕྱིར་ཚོལ་གྱིས་ཆད་མས་མ་བྱུང་
 བའི་ངོ་བོའི་དོན་དེ་ལ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་བྱུང་བ་འགལ་བས་
 དེ་ལས་ཀྱང་ཕྱོགས་ཆོས་མ་བྱུང་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། འོ་ན་
 བྱམ་བ་ཆད་མས་བྱུང་བམ་མ་བྱུང་། མ་བྱུང་ན། མའོན་སུམ་དང་འགལ་
 ཞིང་། གཞི་བྱུང་ན་བྱམ་མེད་ཡིན་པས་བྱུང་པར་འགྱུར་ལ། ཆད་མས་
 བྱུང་ན། གཞི་བྱམ་བ་ལ་མེད་དེས་ཆད་མའི་ཡུལ་དུ་མ་བྱུང་བའི་ཕྱིར།
 གཞི་བྱུང་ན་བྱམ་ཡོད་ཡིན་པས་བྱུང་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་
 སྐྱ་མི་རྟག་པ་ལ་ན་ཅི་ཡོད། གཞི་བྱམ་བ་ལ་མེད་དེས་ཆད་མའི་ཡུལ་དུ་ཡོད་
 ཀྱང་བྱམ་བ་མེད་དེས་ཡིན་མི་དགོས་པས་བྱམ་མེད་ཡོད་པ་དང་།
 བྱམ་བ་མེད་པ་མི་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། འོ་ན་ཕྱིར་ཚོལ་གྱི་ངོར་
 སྐྱ་མི་རྟག་པ་ཆད་མས་བྱུང་བ་ཡང་ཡིན་ངོ་བོའི་དོན་སོགས་ཆོས་ལྷ་
 ཆང་བ་ཡང་ཡིན་པ་མི་འགལ་བར་ཐལ། རྟགས་དེའི་ཕྱིར་ཚོལ་དེས་སྐྱ་
 མི་རྟག་པ་ཆད་མས་བྱུང་བ་ཡང་ཡིན། དེ་ཕྱིར་ཚོལ་གྱིས་མ་བྱུང་བ་
 གཞལ་བ་ཡང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མའོར་བསྐྱུ་ན། སྐར་གྱི་རྟགས་དེའི་ཕྱིར་
 ཚོལ་གྱི་ཆད་མ་དེའི་ཡུལ་དུ་སྐྱ་མི་རྟག་པ་ཡང་ཡོད། སྐྱ་མི་རྟག་པ་ཕྱིར་
 ཚོལ་དེས་མ་བྱུང་བ་ཡང་ཡོད་པའི་དོན་ཏེ། དེ་ལ་ཆད་མས་མ་བྱུང་བ་
 ཡོད་པས་དེ་ལ་ཆད་མས་བྱུང་བ་ཁེགས་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་
 གསུངས་སོ། །

ནམ་དེས་དར་རྒྱུག་ ༤༤ ལས། གཉིས་པ་ནི། སྐྱ་དང་མི་རྟག་

པའི་ཚོགས་དོན་ལྷ་བྱ་ཆད་མས་མ་གྲུབ་ན་གཞི་ཚས་ཅན་མ་གྲུབ་པས་
 བསྐྱབ་བྱར་མཆོན་པ་མི་འཐད་ལ་ཆད་མས་གྲུབ་ན་དེ་ལ་དོ་བོའི་དོན་
 སོགས་ཚོས་ལྷ་ཆང་བ་མི་འཐད་པས་སྟོགས་ཚོས་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།
 དམ་བཅའི་མཆོན་ཉིད་དེ་མི་འཐད་དོ་ཞེ་ན། ལྷ་མི་རྟག་པར་བསྐྱབ་
 དགོས་ཀྱི་ཕྱི་ཚོལ་དེའི་ངོར། རོ་བོའི་དོན་སོགས་ཚོས་ལྷ་ཆང་བས་དེའི་
 རོར་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་པ་དེ་ལྷ་མི་རྟག་པ་ཆད་མས་གྲུབ་ཟིན་ཀྱི་གང་ཟག་
 གཞན་གཅིག་གི་རོར་སྐྱབ་པ་ཡིན་པས་སྟོན་དེ་དག་མེད་ལ། བ་སྙད་
 འབའ་ཞིག་སྐྱབ་དགོས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་གང་ཟག་མི་འདྲ་བ་སོ་སོ་
 ལ་མ་སྐྱར་ཡང་སྟོན་མེད་དེ། ལྷ་མི་རྟག་པ་གྲུབ་ཟིན་མ་བརྟེན་པའི་གང་
 ཟག་དེའི་རོར་རོ་བོའི་དོན་སོགས་ཚོས་ལྷ་མ་ཆང་བའི་རྒྱ་མཆོན་ཏི་བར་
 གུམ། །རོ་བོའི་དོན་ནི་ཕྱི་ཚོལ་གྱི་ཆད་མས་མ་གྲུབ་པའི་དོན་ཡིན་ལ།
 ལྷ་དང་མི་རྟག་པའི་ཚོགས་དོན་ཕྱི་ཚོལ་དེའི་ཆད་མས་གྲུབ་པས་ལྷ་
 དང་མི་རྟག་པའི་ཚོགས་དོན་ཕྱི་ཚོལ་གྱི་ཆད་མས་མ་གྲུབ་པ་ཕྱི་ཚོལ་
 དེའི་ཆད་མའི་ཡུལ་དུ་མ་ཆང་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན།

འོ་ན། ཆད་མའི་རོར་བྱམ་པ་གཞི་མ་གྲུབ་པ་ཡོད་དམ་མེད།
 དང་པོ་ལྟར་ན། བྱམ་པ་གཞི་མ་གྲུབ་པར་འགྱུར་ལ། གཉིས་པ་ལྟར་ན།
 བྱམ་མེད་གཞི་མ་གྲུབ་པར་འགྱུར་ཏེ། ཆད་མའི་རོར་བྱམ་པ་གཞི་མ་
 གྲུབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་སྐས་ན་ལན་ཅི་ཡོད། ཆད་མའི་རོར་བྱམ་པ་
 གཞི་མ་གྲུབ་པ་ཡོད་ཀྱང་བྱམ་པ་ཆད་མས་མ་གྲུབ་མི་དགོས་ཏེ། བྱམ་
 མེད་ཡོད་པ་དང་བྱམ་པ་ཡོད་པ་འགལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། འོ་ན་

ལྷ་དང་མི་རྟག་པའི་ཚོགས་དོན་གཞན་དོན་བསྐྱེད་བྱར་མཚོན་དགོས་
 གི་ཕྱི་ཚོལ་དེའི་ཆད་མའི་ངོར་ལྷ་དང་མི་རྟག་པའི་ཚོགས་དོན་ཡོད་པ་
 དང་། ལྷ་དང་མི་རྟག་པའི་ཚོགས་དོན་ཆད་མས་མ་གྲུབ་པ་ཡོད་པ་ལ་
 འགལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཉེ། ལྷ་དང་མི་རྟག་པའི་ཚོགས་དོན་ཡོད་པ་
 དང་། ལྷ་དང་མི་རྟག་པའི་ཚོགས་དོན་མེད་པ་ཡོད་པ་ལ་འགལ་བ་མེད་
 པའི་ཕྱིར་དང་།

ཡང་ཆད་མའི་ངོར་ལྷ་དང་མི་རྟག་པའི་ཚོགས་དོན་ཡོད་པ་
 དང་། ལྷ་དང་མི་རྟག་པའི་ཚོགས་དོན་ཕྱི་ཚོལ་གྱི་ཆད་མས་མ་གྲུབ་པ་
 ཡོད་པ་ལ་འགལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཉེ། ལྷ་དང་མི་རྟག་པའི་ཚོགས་དོན་
 དེའི་ཆད་མས་གྲུབ་པ་དང་ལྷ་དང་མི་རྟག་པའི་ཚོགས་དོན་ཕྱི་ཚོལ་གྱི་
 ཆད་མས་མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཆད་མས་གྲུབ་པ་འགལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་།
 ལྷ་དང་མི་རྟག་པའི་ཚོགས་དོན་ལྷ་དང་མི་རྟག་པའི་ཚོགས་དོན་གཞན་
 དོན་བསྐྱེད་བྱར་ལྷ་དང་མི་རྟག་པའི་ཚོགས་དོན་གཞན་དོན་བསྐྱེད་བྱར་
 སོགས་ཚོས་ལྷ་ཆང་ཡང་དེའི་ཆད་མའི་ངོར་གཞན་དོན་བསྐྱེད་བྱ་མ་
 ཡིན་ཉེ། དེས་ལྷ་དང་མི་རྟག་པའི་ཚོགས་དོན་གཞན་དོན་བསྐྱེད་བྱར་
 མ་གྲུབ་ཅིང་། གཞན་དོན་བསྐྱེད་བྱའི་ཐ་སྙད་ཀྱང་མ་ཐོགས་པའི་ཕྱིར་།
 གཞན་དོན་བསྐྱེད་བྱར་ཆད་མས་གྲུབ་ན། རྗེས་དཔག་སྤྲེས་ཟིན་པས་
 སོ། །དེའི་ངོར་ངོ་ཐོའི་དོན་སོགས་ཚོས་ལྷ་ཆང་དེའི་ངོར་གཞན་དོན་
 བསྐྱེད་བྱ་མིན་པ་འགལ་ལོ་ཟེར་བ་ནི། མཚན་མཚོན་གྱི་རྣམ་དཔྱེ་ལ་
 རྗེས་སུ་བར་ཟེར་རོ། །

དེས་ན་སྐྱེ་བའི་རྒྱལ་པར་དག་དེ་ལ་སྐྱེ་དང་མི་རྒྱལ་པའི་
 ཆོག་ས་དོན་ཆད་མས་བྱུང་བའི་ན་ལ་སྐྱེ་བ་བྱ་བ་ལྟར་ཆོས་སྐྱོད་
 ཞེས་ཟེར་བ་ཡང་དེ་དང་འབྲེལ། དེའི་དོར་སྐྱེ་དང་མི་རྒྱལ་པའི་ཆོག་ས་
 དོན་བསྐྱེ་བ་བྱ་བ་ལྟར་ཆོས་སྐྱོད་ཡང་དེ་བསྐྱེ་བ་བྱུང་བ་དགོས་པ་ཅི་ཞིག་
 འགལ། དེའི་དོར་སྐྱེ་མི་རྒྱལ་པ་ལྟར་ཆོས་སྐྱོད་མི་རྒྱལ་པ་སྐྱེ་བ་དགོས་པ་
 བཞིན་ནོ། །དེས་ན་སྐྱོ་གོས་ཀྱི་པའི་ཅེ་མོ་སྐྱེ་དོན་བ་ན་མས་ཀྱིས་ཞིབ་
 ཏུ་དབྱད་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

མཉན་བྱའི་དབང་པོ་ཟུར་བཞོལ་ ༣༥༧ བས། ཁ་ཅིག །ཐམ་
 འགྱུར་འདིའི་ཅ་པའི་བྱུང་བ་བྱེད་ཀྱི་དོན་དུ་བསམས་ན། མཉན་བྱའི་
 དངོས་པོ་མི་རྒྱལ་པར་ཆད་མས་བྱུང་བའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། དངོས་པོའི་
 རྒྱལ་པའི་སྐྱེ་བའི་མཉན་བྱའི་དངོས་པོ་མི་རྒྱལ་པར་སྐྱེ་བའི་བསྐྱེ་བ་བྱུང་བ་
 མས་བྱུང་བའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་ཞེས་ཟེར་ན། སྐྱེ་མི་རྒྱལ་པར་ཆད་
 མས་བྱུང་བའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། རྒྱལ་པའི་སྐྱེ་མི་རྒྱལ་པར་སྐྱེ་བ་
 པའི་བསྐྱེ་བ་བྱུང་བའི་ཆད་མས་དེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དམ་
 བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཡིན་ན། རྒྱལ་པའི་སྐྱེ་མི་རྒྱལ་པར་
 རྒྱལ་པའི་སྐྱེ་མི་རྒྱལ་པར་ཆད་མས་དེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ།
 ལོ། །འདོད་ན། དེ་ཡིན་ན། རྒྱལ་པའི་སྐྱེ་མི་རྒྱལ་པར་སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་མི་རྒྱལ་པར་
 ཆད་མས་དེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།
 འདོད་ན། མི་རྒྱལ་པའི་རྒྱལ་པའི་སྐྱེ་མི་རྒྱལ་པར་སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་མི་རྒྱལ་པར་
 དག་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། རྒྱལ་པའི་ཆོས་ཅན་གྱིས་བྱུང་།

འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་ཆད་
མས་བྱུབ་པའི་གང་ཟག་ཏུ་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྐྱ་བྱས་
པར་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཏུ་ཐལ་ལོ། །ཞེས་དང་།

ཡང་དེ་ཉིད་ ༣༥༩ ལས། གཞན་ཡང་། བྱས་པ་མི་རྟག་པར་
ཆད་མས་བྱུབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་བྱམ་པ་མི་
རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་བསྐྱབ་བྱ་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་
པར་ཐལ། ཅེ་བར་འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དངོས་པོའི་རྟགས་
ཀྱིས་བྱས་པ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་མཐུན་དཔེ་ཡང་དག་མེད་པར་ཐལ།
ཤེས་བྱ་དང་གཅིག་གང་ཞིག །བྱམ་པ་དེ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་བྱུབ་ན།
དངོས་པོའི་རྟགས་ཀྱིས་བྱས་པ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར་གྲོལ་ཡང་
དག་དེས། བྱམ་པ་མི་རྟག་པར་ཆད་མས་ངེས་པར་ཐལ། མ་བྱུབ་པ་
དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། བྱས་པ་མི་རྟག་པར་ཆད་མས་བྱུབ་
པའི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་བྱམ་པ་མི་རྟག་པར་
སྐྱབ་པའི་རྗེས་ཁྱབ་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་
རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་ཉེ། དེའི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཆད་མས་
ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་
བྱ་ཡང་དག་ཆད་མས་བྱུབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། བྱམ་པ་མི་
རྟག་པར་ཆད་མས་བྱུབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ།
ཞེས་དང་།

ཡང་དེ་ཉིད་ ༣༧ ལས། གཞན་ཡང་། སྐྱེ་ཉལ་པ་མཆོན་གཞི། བྱས་ཉལས་ཀྱིས་སྐྱེ་ཉལ་པར་སྐྱབ་པའི་གཞན་དོན་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་ཏུ་མཆོན། སྦྱར་བ་སྦྱར་གཅིག་གི་ངོ་བོའི་དོན་སོགས་ཆོས་ལྷ་ཆང་བ་ཡིན་པ་ཞེས་པའི་མཆོན་སྦྱར་རྣམ་དག་ཏུ་སོང་པའི་གང་ཟག་ཆོས་ཅན། བྱས་ཉལས་ཀྱིས་སྐྱེ་ཉལ་པར་སྐྱབ་པའི་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་ཆད་མས་ངས་པའི་གང་ཟག་ཏུ་ཐལ། སྐྱེ་ཉལ་པར་ཆད་མས་ངས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། སྦྱར་བ་སྦྱར་གཅིག་གི་ངོ་བོའི་དོན་སོགས་ཆོས་ལྷ་ཆང་བ་ལ། སྦྱར་བ་སྦྱར་གཅིག་གིས་གཞན་དོན་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་གི་བདེ་སྦྱར་དགོས་ཀྱི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

རྣམ་བཤད་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ ༣༡ ལས། ལའི་དུ་བ་ཉལས་སུ་ཁོ་བོ་མི་འདོད་དེ། དེ་ལྟ་ན་ལའི་མེ་ཉིད་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་འགྱུར་བ་དང་། ལའི་དུ་བ་ཆང་མང་ལ་རྗེས་སུ་མི་འགོ་བས་རྗེས་ཁྱབ་ངས་བ་ན་བསྐྱབ་བྱ་གྲུབ་པར་ཐལ་བ་དང་། ཡང་དག་འགལ་ཉལས་སུ་ཐལ་བ་དང་། སྐྱེ་ཉལ་པ་ཡིན་པའི་ཉལས་ཡང་དག་ཏུ་ཐལ་བའི་ཉེས་པ་གསུམ་སོ། །མདོན་སུམ་གྱིས་ལ་ལ་དམིགས་པའི་དུ་བ་ཉལས་སུ་འདོད་པ་ཡང་ལ་ལ་དམིགས་པའི་དུ་བ་ཉལས་སུ་འདོད་པ་དང་ཁྱབ་ཆེ་ཆུང་མེད་པས་ཉེས་པ་སྤྲུམ་འགྱུར་དོ། །ཉལས་འགོད་པའི་ཆེ་དུ་བ་ཅམ་ཉལས་སུ་བཀོད་ལ། སོང་བ་ནི་ལའི་དུ་བ་སོང་བ་དེ་ལ་ཡང་ཉལས་སུ་གང་སོང་བ་དེ་ལ་ཉེས་པ་གསུམ་སོ་དེ་ཕྱོག་ཏུ་མེད་དོ། །

ཞེས་གསུངས་སོ། །

རྣམ་འགྲུལ་ལེན་དང་པོའི་མཐའ་དཔྱིད་ ༤༩ ལས། དེ་རྣམས་
 གྱི་དོན་ནི། ཁོ་ན་རེ། ཏུ་ལྡན་གྱི་ལ་ལ་ཆོས་ཅན། མེ་ཡོད་དེ། ཏུ་བ་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར་ཞེས་བཀོད་པའི་ཆེ་ཏུ་ལྡན་ལའི་ཏུ་བ་དེ་ཏུ་བའི་རྟགས་ཀྱིས་
 ཏུ་ལྡན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་གཏན་ཆེགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་
 བ། ཏུ་ལྡན་ལའི་མེ་དེ། ཏུ་བའི་རྟགས་ཀྱིས་ཏུ་ལྡན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་
 སྐྱབ་པའི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཡིན་པར་ཐལ། ཏུ་ལྡན་ལའི་ཏུ་བ་
 ཏུ་བའི་རྟགས་ཀྱིས་ཏུ་ལྡན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་གཏན་ཆེགས་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཏུ་ལྡན་ལའི་མེ་ཆོས་ཅན། ཏུ་བའི་རྟགས་
 ཀྱིས་ཏུ་ལྡན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་ཁྱབ་ཆད་མས་གྲུབ་པའི་
 གང་ཟག་ཡིན་ན། ཁྱོད་ཆད་མས་གྲུབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པར་
 ཐལ། ཁྱོད་དེའི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཏུ་བའི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྗེས་ཁྱབ་ཆད་
 མས་གྲུབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། ཏུ་བའི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་
 བྱ་ཆད་མས་གྲུབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།
 དེ་ནི་རྗེས་ཁྱབ་དེས་བ་ན་བསྐྱབ་བྱ་གྲུབ་པར་ཐལ་བ་དང་ཞེས་པའི་དོན་
 ལོ། ཞེས་གསུངས།

རྟགས་རྣམ་འགྲུལ་ ༩༣ ལས། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཏུ་ལྡན་ལའི་
 ཏུ་བ་དེ་ཏུ་བའི་རྟགས་ཀྱིས་ཏུ་ལྡན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་འབྲས་
 རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ལ་གཞི་དཔྱེད་

ཀྱི་རིགས་པ་ཡང་དག་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རི་ལྷར་ཡོད་ན། ཏུ་ལྷན་ལའི་མེ་དེ་ཡང་ཏུ་བའི་རྟགས་ཀྱིས་ཏུ་ལྷན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་གཟུང་བྱ་ཡིན་པར་ཐལ། ཏུ་ལྷན་ལའི་ཏུ་བ་དེ། ཏུ་བའི་རྟགས་ཀྱིས་ཏུ་ལྷན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་སྒྲོར་གྱི་རྗེས་ཁྱབ་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། ཏུ་ལྷན་ལའི་མེ་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། དེ་སྒྲོར་གྱི་རྗེས་ཁྱབ་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། དེ་སྒྲོར་གྱི་བསྐྱབ་བྱ་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ་ལོ། །ཞེས་གསུངས།

ཤུ་ཆེན་རྣམ་འགྲེལ་ ༣༥ ལས། རོན་ནི། ཏུ་ལྷན་ལའི་མེ་དེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་ཐལ། དམ་བཅའ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཏུ་བའི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྗེས་ཁྱབ་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། དེའི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དེའི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྗེས་ཁྱབ་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། ཏུ་ལྷན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན། ཏུ་ལྷན་ལའི་མེ་ཡོད་པར་ཆད་མས་གྲུབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཏུ་ལྷན་ལའི་མེ་དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། ཞེས་གསུངས་སོ། །

གཞན་ཡང་། ལ་ཡི་ཏུ་བ་ཆོས་ཅན། ཏུ་བའི་རྟགས་ཀྱིས་ཏུ་ལྷན་

གྱི་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་གཞན་དོན་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་ཡིན་ཏེ།
དེ་སྐྱབ་གྱི་ངོ་བོ་དོན་སོགས་ཆོས་ལྔ་ཆར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་
རྟགས་དེ་རྟགས་ཡང་དག་དང་མཆོད་སྦྱར་རྣམ་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
ཞེས་སོགས་ཡང་ཡང་དབྱེད་དགོས་སོ། །

རྟེན་ཆེན་ ༥༡༣ ལས། ལུང་གོགས་བྱེད་དུ་འདོད་པ་དག་ནི།
ལུང་རང་གི་བརྩོད་བྱའི་བསྒྲིག་སྟེགས་ལ་གོགས་བྱེད་ཅམ་དང་། རང་
གི་བརྩོད་བྱ་ལ་མེ་ཆོས་ཅམ་སྦྱེད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི། དེ་རང་གི་བརྩོད་
བྱའི་སྐྱབ་བྱེད་ཡང་དག་དང་། མོག་སྟེགས་ལ་གནོད་བྱེད་ཡང་དག་ཏུ་
འགྱུར་མི་སྲིད་དེ། བ་རོལ་པོས་ལུང་དེ་རང་གི་བརྩོད་བྱའི་དོན་ལ་མི་
འབྲུལ་པའི་འབྲེལ་པ་མ་གྲུབ་ན་བསྐྱབ་མི་རུས་ཤིང་། གྲུབ་ན་བསྐྱབ་བྱ་
གྲུབ་ཐེན་པས་སྐྱབ་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཞེས་གསུངས་སོ། །

**བྱས་རྟགས་གྱིས་སྒྲིལ་ཆེན་གྱི་བསྐྱེད་པའི་བསྐྱབ་བྱའི་མཆོད་གཞི་དང་
དབྱེ་བ་བཅས་གྱི་ངོས་བཟུང་ཚུལ།**

བྱས་རྟགས་གྱིས་སྒྲིལ་ཆེན་གྱི་བསྐྱེད་པའི་བསྐྱབ་བྱའི་མཆོད་
གཞི་དང་དབྱེ་བ་བཅས་གྱི་ངོས་བཟུང་ཚུལ་ནི། དང་པོ་མཆོད་གཞི་
ངོས་བཟུང་ཚུལ་ལ། རྣམ་འབྲེལ་ལས། ཆོགས་བ་བསྐྱབ་བྱ་ཉིད་ཡིན་
ནའང་། །གཉིས་པོ་ཕན་ཚུན་བྱེད་པར་ཅན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེའི་
ཐད་གྱི་རྣམ་བཤད་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ ༥༣༩ ལས། འདིར་ཆོས་དང་

ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོགས་པ་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེ་ནའང་། ཕྱིར་
འཐད་མོད་ཀྱི། ཞེས་གསུངས་སོ། །

རྣམ་བཤད་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ ༤༡༩ ལས། རོན་ནི། སྐྱ་
དང་མི་རྟག་པའི་ཆོགས་དོན་མཆོན་གཞི། གཞན་དོན་བསྐྱབ་བྱར་
མཆོན། རོ་བོའི་དོན་སོགས་ཆོས་ལྔ་ཆང་བ་ཞེས་བརྗོད་པ་ན། སྐྱ་དང་
མི་རྟག་པའི་ཆོགས་དོན་དེ། གང་ལ་བསྐྱབ་བྱར་སོང་བའི་ཕྱིར་རྟོག་
དེས་བྱུ་བ་ཟེན་པས་བྱུ་བ་པོ་བོས་སེལ་བ་ནས། དེ་ཕྱིར་རྟོག་གིས་
བསལ་ཟེན་པ་མ་བསལ་བས་སེལ་བའི་རྩལ་དེ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱོ། །
ཞེས་གསུངས།

རྣམ་འགྲེལ་ལེའུ་བཞི་པའི་མཐའ་དཔྱོད་ ༥༥༦ ལས། ཁ་
ཅིག །རིགས་གཉེར་ལས། ཆོགས་དོན་ལ་ནི་རྩོགས་ཀྱི་སྐྱ། མཁས་
པ་རྣམས་ལ་གདོད་ནས་གྲགས། ཞེས་བཤད་པས། སྐྱ་དང་མི་རྟག་
པའི་ཆོགས་དོན་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་ཟེར་ན། ཤེས་
བྱ་དང་མི་རྟག་པའི་ཆོགས་དོན་ཤེས་བྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་བསྐྱབ་
བྱ་ཡིན་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཤེས་བྱ་མི་རྟག་པར་
སྐྱབ་པའི་བསྐྱབ་བྱ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པ་གང་ཞིག །ཤེས་བྱ་དང་མི་
རྟག་པའི་ཆོགས་དོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཉེ། ཤེས་བྱ་དང་མི་རྟག་པའི་གཞི་
མཐུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཡང་དེ་ཉིད་ ༥༥༧ ལས། གཞན་ཡང་། ཉེར་ལེན་གྱི་སྤང་པོ་
དང་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཀྱི་ཆོགས་དོན། ཉེར་ལེན་གྱི་སྤང་པོ་གང་

ཟག་གི་བདག་མེད་དུ་སྐྱབ་པའི་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་
འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་གང་ཟག་
གི་བདག་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་གིས་ཁྱོད་རྟོགས་པར་ཐལ།
འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེས་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་རྟོགས་པར་ཐལ།
འདོད་མི་ལུས་ཏེ། རྗེས་དཔག་གིས་དགག་གཞི་འཇལ་བར་འདོད་པ་
ནི། རྟགས་གསུམ་གྱི་ལྷ་དབྱེ་མ་བྱེད་པ་ཡིན་པ་ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། ཞེས་གསུངས།

ཡང་ལེན་བཞི་པའི་མཐའ་དགྲོད་ ༥༥༩ ལས། གཞན་ཡང་། ལྷ་
མི་རྟག་རྟོགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་གིས་སྐྱ་མ་རྟོགས་ཟེར་བ་དང་། མི་རྟག་
པའི་བྱེད་པར་དུ་བྱས་པའི་སྐྱ། ལྷ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་
དག་ཡིན་ཟེར་བ་ནང་འགལ་ཏེ། ལྷ་མི་རྟག་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་
གིས་སྐྱ་རྟོགས་པར་ཐལ། དེས་མི་རྟག་པས་བྱེད་པར་དུ་བྱས་པའི་སྐྱ་
རྟོགས་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། མི་རྟག་པས་བྱེད་པར་དུ་བྱས་པའི་སྐྱ་
ཆོས་ཅན། ལྷ་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་གིས་ཁྱོད་རྟོགས་
པར་ཐལ། ཁྱོད་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། རྟགས་ཁས། དེས་ན་སྐྱ་རྟག་པ་མ་ཡིན་པར་རྟོགས་པའི་རྗེས་
དཔག་གིས་སྐྱ་རྟོགས་པར་ཐལ། དེས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པ་གང་
ཞིག །སྐྱ་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་གིས་སྐྱ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། དགག་རྟགས་ལ་ཞེས་སོགས་
ཀྱི་དོན་གང་ཡིན་ཞེས་སོགས་གསུངས།

འགྱུར་དགོས་ཏེ། དེ་ལྟ་ཉིད་དུ་ཆོས་ཅན་ཡང་བསྐྱེད་བྱའི་ཡན་ལག་ཉིད་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བཤམ། ཡང་ན་དེའི་ཆེ་ཆོས་ཀྱིས་བྱད་པར་དུ་བྱས་
པ་དེ་ལྟར་ཉིད་དུ་ཆོས་ཅན་ཡང་བསྐྱེད་བྱའི་ཡན་ལག་ཉིད་ཀྱིས་
བཤད་པར་བྱ་ཞིང་། མི་རྒྱལ་བས་བྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་སྐྱ་བསྐྱེད་བྱ་
ཡིན་ཡང་། སྐྱ་བསྐྱེད་བྱར་འགྱུར་མི་དགོས་སོ། །སྐབས་ཀྱི་ཆོས་ཅན་
ཡིན་ཡང་། ཆོས་ཅན་འབའ་ཞིག་པ་ཅམ་བཀག་པས་སྐབས་ཀྱི་བསྐྱེད་
བྱ་ལ་གཞོད་པར་འགྱུར་བ་མིན་ཏེ། དེ་ལྟ་བུ་ནི་སྐབས་ཀྱི་ཆོས་ཅན་
ཡིན་ཡང་སྐབས་ཀྱི་བསྐྱེད་བྱའི་རྟེན་གཞིར་གྱུར་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་
ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཡང་སྤར་གྱི་ཅ་བ་དེའི་ཐད་ཀྱི་ནམ་བཤད་ཐར་ལམ་གསལ་
བྱེད་ ༡༡༩ ལས། རང་རྟེན་ལ་ཞེས་སྒྲིབ་པ་འདིས་ནི་ཆོས་ཅན། ཆོས་
དང་ཆོས་ཅན་གཉིས་ཀ་བསྐྱེད་བྱའི་ཡན་ལག་ཉིད་ཡིན་ན་སྐབས་ཀྱི་
ཆོས་ཅན་ལ་གཞོད་པ་གང་ཡིན་པ་དེས་སྐབས་ཀྱི་བསྐྱེད་བྱ་དེ་ལ་
གཞོད་ཅེས་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། གཉིས་ཀ་བསྐྱེད་བྱའི་ཡན་ལག་ཡིན་ན་
ཆོས་ཅན་ལ་གཞོད་ན། དེ་ལ་བརྟེན་པའི་བསྐྱེད་པར་བྱའི་ཆོས་འགོག་
པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར།

རྟེན་བརྟེན་པས་བསྐྱེད་པའི་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོག་ས་
དོན་བསྐྱེད་བྱ་ཡིན་ན། དེའི་ཆོས་ཅན་བཀག་པས་བསྐྱེད་བྱ་བཀག་
པར་འགྱུར་པར་ཐལ། དེ་ལྟ་བུ་ཉིད་དུ་ཆོས་ཅན་ཡང་བསྐྱེད་བྱའི་ཡན་
ལག་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཆོས་ཅན་འབའ་ཞིག་པ་བཀག་པས་སྐབས་

ཀྱི་བསྐྱེད་པའི་གཞི་དེ་པར་འགྱུར་བ་མིན་པར་ཐལ། དེ་བསྐྱེད་པའི་ཡན་
ལག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ། །

འདིར་ངེས་པར་ཤེས་དགོས་པ་གཅིག་ནི། ཁ་ཅིག ། ལྷ་མི་རྟག་
པར་བསྐྱེད་པ་ལ། མི་རྟག་པ་བསྐྱེད་པའི་འདོད་པ་དང་། ཡང་ཁ་ཅིག །
ལྷ་དེ་དེ་བསྐྱེད་ཀྱི་བསྐྱེད་པའི་ཡན་ཟེར་པ་དང་། གཞན་དག་དེ་གཉིས་ཀ་
བསྐྱེད་པའི་འདོད་པ་དང་། ཡང་འགའ་ཞིག་སྐྱེད་དང་མི་རྟག་པའི་ཆོགས་
དོན་དེ་བསྐྱེད་ཀྱི་བསྐྱེད་པའི་ཡན་ཟེར་པ་ཐམས་ཅད་མི་འཐད་དེ། དེ་དག་
ལས་དང་པོ་འགོག་པ་ལ་ཆད་མ་ཀུན་བརྟུས་ ༩ ལས། ལྷ་པ་ཆོས་ཡིན་
ན་ཆོས་མཐུན་མེད། ། ཅེས་དང་། ཆད་མ་རིགས་སྐྱེད་ ༡༩༡ ལས།
གཉིས་པ་ནི། བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་བསྐྱེད་པའི་མཆན་ཉིད་
ཡིན་ན། བསྐྱེད་པའི་མཆན་གཞི་རིམ་བྱ་ཡིན། ལྷ་མི་རྟག་པར་སྐྱེད་པ་
ལ་སྐྱེ་ལྷན་རྟགས་སུ་བཀོད་ནས་བྱམ་པ་མཐུན་དཔེར་བཟུང་བའི་ཆེ།
ཆོས་མི་རྟག་པ་བསྐྱེད་པའི་ཡན་ནམ། ཆོས་ཅན་སྐྱེད་པའི་ཡན་ནམ།
ཆོས་ཅན་སྐྱེད་དང་ཆོས་མི་རྟག་པ་གཉིས་ཀ་བསྐྱེད་པའི་ཡན། དང་པོ་ལྷ་
ན། དེ་འགོག་པ་ལ་ཀུན་ལས་བརྟུས་ལས། ཆོས་བསྐྱེད་པའི་ཆོས་མཐུན་
མེད་ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། མི་རྟག་པ་ཆོས་ཅན། ཕྱི་ཆོས་གྱིས་མ་བྱུང་
པར་ཐལ། ལྷ་མི་རྟག་པར་སྐྱེད་པའི་བསྐྱེད་པའི་ཡན་པའི་ཕྱིར། འདོད་
ན། དེ་བསྐྱེད་ཀྱི་བསྐྱེད་པའི་ཡན་པའི་སྐྱེ་རྣམས་ཀྱིས་དང་བྱམ་པ་གཉིས་
སྐྱེ་ལྷན་དུ་ཆོས་མཐུན་པར་ཕྱི་ཆོས་གྱིས་མ་བྱུང་པར་ཐལ་ལོ་ཞེས་
གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་ཆོས་ཅན་སྐྱ་དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱར་འདོད་པ་དེ་
འགོག་པ་ལ། ཆད་མ་ཀུན་བདུས་ ༤ ལས། ཆོས་ཅན་བསྐྱབ་བྱ་རྟགས་
དོན་མེད། །ཅེས་དང་། ཆད་མ་རིགས་རྒྱུན་ ༡༤༡ ལས། གཉིས་པ་
ལྟར་ན། དེ་འགོག་པ་ལ། ཀུན་ལས་བདུས་ལས། ཆོས་ཅན་བསྐྱབ་བྱ་
རྟགས་དོན་མེད། །ཅེས་པ་ལྟར། སྐྱ་ཆོས་ཅན། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་
པའི་བསྐྱབ་བྱ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར་དུ་རྟགས་བཀོད་
པ་དོན་མེད་པའི་ཕྱིར་དེ། ཁྱོད་ཕྱི་ཆོས་ཀྱིས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་
གསུངས།

གསུམ་པ་དེ་གཉིས་ཀ་བསྐྱབ་བྱར་འདོད་པ་དེ་འགོག་པ་ལ།
ཆད་མ་ཀུན་བདུས་ཀྱི་རང་འགྲེལ་ ༡༤ ལས། གལ་ཏེ་གཉིས་ཀ་ཡིན་
ན་ནི་སྒྲིན་ཡང་གཉིས་ཀ་ལོ། །ཞེས་དང་། ཆད་མ་རིགས་རྒྱུན་ ༡༤༡
ལས། གསུམ་པ་ལྟར་ན། དེའི་དོན་སྐྱ་ཡང་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་མི་རྟག་
པ་ཡང་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ནམ། སྐྱ་དང་མི་རྟག་པའི་
ཆོགས་དོན་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན། ཀུན་
ལས་བདུས་ཀྱི་འགྲེལ་པར། ཅི་སྟེ་གཉིས་ཀ་ཡིན་ན་གཉིས་ཀའི་སྒྲིན་དུ་
འགྱུར་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཆོས་བསྐྱབ་བྱ་ན་ཆོས་མཐུན་མེད། །ཅེས་
དང་། ཆོས་ཅན་བསྐྱབ་བྱ་རྟགས་དོན་མེད། །ཅེས་པའི་སྒྲིན་དུ་འགྱུར་
རྒྱུ་ཞེས་གསུངས་སོ། །

བཞི་པ་ཆོགས་དོན་བསྐྱབ་བྱར་འདོད་པ་དེ་འགོག་པ་ལ།
ཆད་མ་རིགས་རྒྱུན་ ༡༤༢ ལས། གཉིས་པ་ལྟར་ན། དེ་ཉིད་འགོག་

ཚུལ་ཀྱན་ལས་བརྒྱས་ལས་མ་གསུངས་པས། འདིར་ཁ་བསྐྱངས་ནས་
དགག་པར་བྱ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ཀྱན་ལས་བརྒྱས་ལས་མི་གསུངས་པའི་
རྒྱ་མཆོན་ཡང་། རིགས་པ་ཅན་པའི་དཔེ་རྟགས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་དང་
ཁས་སྒྲངས་ནང་འགལ་བས་ཁས་སྒྲངས་པ་སྟོན་དུ་འགྱུར་བ་རྟོགས་སྒྲ་
བ་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

འོ་ན་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོགས་དོན་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་པ་ལ་
སྟོན་ཅི་ཡོད་ཅི་ན། ཆོས་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་པ་དང་ཆོས་ཅན་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་
པ་ལ་སྟོན་ཡོད་པར་མ་ཟད། ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོགས་དོན་བསྐྱབ་
བྱ་ཡིན་པ་ལ་ཡང་ཁས་སྒྲངས་འགལ་བའི་སྟོན་ཡོད་དོ། །དེ་ལྟར་ཡོད་
ན། རྒྱ་དང་མི་རྟག་པ་ཕན་ཚུན་ཁྱད་པར་ཅན་དུ་བྱས་པ་བསྐྱབ་བྱར་
ཐལ། རྒྱ་དང་མི་རྟག་པའི་ཆོགས་དོན་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་
ན། དཔེ་དང་ཆོས་མཐུན་པས་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་དེ་རྟགས་
ཡང་དག་གི་མཆོན་ཉིད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མི་རྟག་པས་ཁྱད་པར་དུ་
བྱས་པའི་རྒྱ་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས་སྒྲངས། དེའི་ཁྱབ་
འབྲེལ་ནི། རྒྱ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། སྟེ་ཕྱན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་
བྱས་པ་བཞིན་ཞེས་བཀོད་པའི་ཆོ་ན། སྟེ་ཕྱན་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་པས་
ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་རྒྱ་དེ་ཕྱི་ཚོལ་གྱིས་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། དེ་བསྐྱབ་
བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མི་རྟག་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་རྒྱ་
དང་བྱས་པ་གཉིས་ཁྱོད་དུ་ཆོས་མཐུན་པར་ཕྱི་ཚོལ་གྱིས་མ་གྲུབ་པར་
ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། དེ་དང་བྱས་པ་གཉིས་ཁྱོད་དུ་ཆོས་མཐུན་པའི་སྟོ་

ནས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་བྱེད་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདྲོད་ན།
 ཁྱོད་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །མ་
 ཁུབ་ན། དཔེ་དང་ཆོས་མཐུན་པས་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་དེ་རྟགས་
 ཡང་དག་གི་མཆོན་ཉིད་ཡིན་པར་འགལ་ལོ། །གཞན་ཡང་ཞེས་སོགས་
 གསུངས་ལོ། །

རྣམ་པའདད་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ ༥༣༧ ལས། སྐྱོབ་དཔོན་
 སྤྱོགས་སྒྲུང་གིས། ཆོས་བསྐྱབ་བྱ་ན་ཆོས་མཐུན་མེད། །ཆོས་ཅན་
 བསྐྱབ་བྱ་རྟགས་དོན་མེད། །ཅེས་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་ན།
 རྟགས་ཆོས་གཉིས་ལྡན་གྱི་མཐུན་དཔེ་མི་སྤྱིད་ལ། ཅོད་གཞི་བསྐྱབ་
 བྱ་ཡིན་ན། སྐྱབ་བྱེད་བཞོད་པ་དོན་མེད་པར་ཐལ་བ་བརྗོད་ནས།
 འདྲོད་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོགས་པ་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ཉིད་ཡིན་ནོ་
 ཞེ་ནའང་། སྦྱར་འཐད་མོད་ཀྱི་རིགས་པ་ཅན་པ་ལ་ཁས་སྒྲུངས་ནང་
 འགལ་དུ་འགྱུར་བ་ནི་མི་རྟག་པས་བྱུང་པར་དུ་བྱས་པའི་སྦྱུངས། ལྷས་
 བྱུང་པར་དུ་བྱས་པའི་མི་རྟག་པ་གཉིས་མན་ཚུན་བྱུང་པར་དུ་བྱས་པ་
 ཅན་གང་དུང་གཅིག་བསྐྱབ་བྱར་ཐལ། སྦྱ་དང་མི་རྟག་པའི་ཆོགས་དོན་
 བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་ན། དཔེ་རྟགས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ཁས་
 སྒྲུངས་པ་དང་འགལ་ལོ། །ཁས་སྒྲུངས་དེ་ཉིད་གསལ་བར་བྱེད་པ་ནི་
 ཞེས་སོགས་གསུངས་ལ། དེའི་ཐད་ཀྱི་རྩ་བ་ལས་ཀྱང་། ཆོགས་པ་
 བསྐྱབ་བྱ་ཉིད་ཡིན་ནའང་། །གཉིས་སོ་མན་ཚུན་བྱུང་པར་ཅན། །ཞེས་
 སོགས་གསུངས་སོ། །

དེ་ལྟར་ན་ཆོག་པ་པ་བསྐྱབ་བྱར་མི་འཐད་ཟེར་བ་དེ་ཡང་
 རིགས་པ་ཅན་པའི་ཁས་སྦངས་དང་འབྲེལ་ནས་མི་འཐད་པར་གསུངས་
 གི་རང་ལུགས་ལ་མིན་པ་ཟེར་བ་འཐད་དང་མི་འཐད་དཔྱད་ཅིག །

རྣམ་ངེས་དར་རྒྱུ་ ༦༦༩ ལས། རྩོགས་ཡང་དག་གི་མཆན་
 ཉིད་འཆད་པའི་སྐབས་འདིར་ཆོས་ཅན། རང་གི་ངོ་བོ་སྦྱོས་པ་ལ་
 དགོས་པ་ཡོད་དེ། སྐྱད་མི་རྟག་པའི་ཆོག་པ་དོན་ལྟ་བུ་སྐྱགས་ཡང་
 དག་ཏུ་འགྱུར་བ་ལ། སྐབས་ཀྱི་ཕྱི་ལོ་ཀྱི་ཆད་མས་མ་གྲུབ་པ་དགོས་
 སོ་ཞེས་ཞེས་པར་བྱ་བའི་ཆད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། །

རྟ་ནག་རྣམ་འབྲེལ་ ༩༣༦ ལས། ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྐྱད་མི་
 རྟག་པའི་གཞི་མཐུན་སྐྱེ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་ཡིན་
 ཟེར་ན། དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་དེར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པ་གང་ཞིག
 དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ལུགས་ཀྱི་དེ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན།
 དངོས་པོ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་རུས་ཏེ། རྟག་པས་སྦྱོ་འདོགས་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྐྱོད་པོ་དེ་དང་གཞི་མཐུན་ཉིད། །ཡོད་པ་མིན་ཡང་
 རི་ལྟ་བུ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་།

ཡོངས་འཛིན་བསྐྱུས་གྲ་ ༩༥ ལས། རང་ངེས་དངོས་པོ་ཡིན་ན་
 དངོས་པོའི་སྦྱི་མ་ཡིན་པས་བྱུང་བྱས་པ་ལ། ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྐྱེ་མི་རྟག་
 པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་རྟགས་མ་གྲུབ་ལོ། །འདོད་མི་
 རུས་ཏེ། སྐྱེ་མི་རྟག་པ་དངོས་པོའི་སྦྱི་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དངོས་པོ་སྐྱེ་མི་
 རྟག་པའི་བྱེ་བྲག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ། །

སྐྱ་བདུན་རྒྱན་ ༤༡ ལས། བྱམ་བས་དག་པའི་ས་ཕྱོགས་ཀྱི་
བྱམ་མེད་ལྟ་བུ་སྐྱ་མཆན་འགའ་ཞིག་ཀྱང་མངོན་སུམ་ཆད་མའི་གཞལ་
བྱར་འགྱུར་བ་དང་། སྐྱ་མི་རྟག་པ་ལྟ་བུ་རང་མཆན་འགའ་ཞིག་ཀྱང་
རྗེས་དཔག་ཆད་མའི་གཞལ་བྱར་འགྱུར་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་དང་།
ཡང་དེ་ཉིད་ ༥༥ ལས། སྐྱ་མི་རྟག་པ་དངོས་སོ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་
ན་དངོས་སོར་མེད་པའི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྐྱ་མི་རྟག་པ་རྟག་པ་ཡིན་
པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། བྱམ་བས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་
ཆོས་མ་གྲུབ་པ་དང་། འབ་པ་འགལ་བར་ཐལ་ལོ། །འདི་དག་ལ་རྒྱ་
ཆེར་བཤད་དུ་ཡོད་ཀྱང་། དེ་ཞིག་མདོར་བསྐྱུས་པར་འདོད་ནས་མ་
བྲིས་སོ། །ཞེས་གསུངས།

ཡང་རྟ་ནག་རྣམ་འགྲེལ་ ༤༣༦ ལས། ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྐྱ་མི་
རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་ན། དངོས་སོ་ཡིན་པས་འབ་ཟེར་ན།
སྐྱ་རྟག་པ་མ་ཡིན་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། རྟག་ས་གྲུབ་སྟེ།
རྟག་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱེད་ཆོས་སུ་གཞུང་བྱ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ཉེ། རྟག་པ་དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དགག་བྱེད་ཆོས་སུ་གཞུང་བྱ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། བྱམ་བ་ལ་ཁོ་ན་རེ། སྐྱ་མི་རྟག་པ་དེ་སྐྱ་རྟག་པ་མ་ཡིན་པར་སྐྱབ་
པའི་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་ཏུ་ཐལ། སྐྱ་རྟག་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་སྐྱ་མི་རྟག་
པར་སྐྱབ་པའི་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྐྱ་དང་མི་
རྟག་པའི་ཆོགས་དོན་ཡང་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དེར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་
ན། སྐྱ་དང་རྟག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཆོགས་དོན་དེ་ཡང་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དེར་ཐལ།

འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་དེ་སྤྲི་བ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་དེར་ཐལ། འདོད་
པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། མེད་དགག་ཏུ་ཐལ། འདོད་པའི་
ཕྱིར། བྱ་ལྟེ། དེ་སྤྲི་བ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྤྲི་བ་འཆོན་སུ་གཟུང་བུ་ཡིན་
ན་མེད་དགག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་། ཅེས་གསུངས་སོ། །

ཆོད་མ་རྣམས་འགྲེལ་ལས། འདིས་ནི་དངོས་ལའང་དངོས་པོའི་
ཆ། །ཁས་སྒྲུངས་མེད་པ་དགག་བ་ཉིད། །སྤྲི་བ་བྱེད་སྤྲི་བ་དག་གིས་
ནི། །མ་ཡིན་སྤྲི་བ་བར་བྱེད་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དང་། དེའི་ཐད་ཀྱི་རྣམ་
བཤད་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ ༤༠༠ ལས། འདིས་སྤྲི་མི་རྟག་པ་མ་
ཡིན་དགག་ཏུ་སྟོན་པ་མ་ཡིན་གྱི། སྤྲི་མི་རྟག་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་
པ་མ་ཡིན་དགག་དང་། དེ་རྗེས་དབག་གིས་ཤུགས་རྟོགས་སུ་བསྟན་
པ་ཡིན་ནོ། །ཐོགས་ཆོས་དེ་ཆོས་བྱུང་བ་ཡི། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་འགྲེལ་
བཤད་ཏུ། སྤྲི་བ་དཔོན་ཤུགས་སྤྲི་བ་བཤད་པ་ལྟར་རོ་ཞེས་གསུངས།

ཡང་རྒྱན་སྤྲི་བ་ ༡༩༧ ལས། འདི་ཉིད་རིགས་བ་ཡིན་ཏེ། གང་
དང་གང་ཤེས་པ་ཡིན་པ་དེ་དང་དེ་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་བཞིན་
སྟོང་བ་ཉིད་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། མི་ལམ་དུ་རྟ་ལ་སོགས་
པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྟོང་བ་ཉིད་ལ་དམིགས་པ་ལྟ་བུའོ། །རྟོན་པའི་གནས་སུ་
གྱུར་པ་རྣམས་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡིད་འདི་ཡང་ཤེས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་
ནི་རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཆོགས་སོ། །དམིགས་པ་མངོན་སུམ་མ་ཡིན་
ན། ཞེས་སོགས་གསུངས་ལ།

རྗེ་བཙུན་པའི་ས་ལམ་ཆེ་ ༥༩ རྒྱུང་ ༡༤ དག་ལས་ཀྱང་དེ་

བཞིན་དུ་གསུངས་སོ། །

སྤེ་བདུན་རྒྱུན་ ༣༣༡ ལས། རང་ལུགས་ནི། མ་དམིགས་པའི་
 རྒྱལ་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད། དེ་སྐྱེ་བའི་ཚུལ་གསུམ་ཆང་བའི་གཏན་
 ཚིགས་གང་ཞིག །དེ་སྐྱེ་བའི་བསྐྱེ་བའི་ཆོས་ཡིན་ན་མེད་དགག་ཡིན་
 དགོས་པ་ཞེས་པའོ། །དེ་ཡང་སྤྱིར་རྒྱལ་ཡང་དག་ཡིན་ན་དགག་པར་
 གྱུར་པའི་ཆོས་ཤིག་སྐྱེ་བས་ཁྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། སྐྱེ་མི་རྒྱལ་
 པར་སྐྱེ་བ་ན་རྒྱལ་བ་མ་ཡིན་པར་ཤུགས་ལ་སྐྱེ་བ་ལྟ་བུའོ། །དེའི་
 ཕྱིར་སྐྱེ་མི་རྒྱལ་རྒྱལ་གྱི་རྗེས་དཔག་ཆད་མས་ཀྱང་དངོས་སུ་སྐྱེ་མི་
 རྒྱལ་པར་རྒྱལ་པའི་ཤུགས་ལ་རྒྱལ་བ་མ་ཡིན་པར་རྒྱལ་པའི་ཡིན་
 འོ། །འོན་ཀྱང་འབྲས་རང་གི་རྒྱལ་གཉིས་ཀྱིས་ནི་རང་རང་གི་ཤེས་
 འདོད་ཆོས་ཅན་གྱི་སྤེ་བདུན་བསྐྱེ་བའི་ཆོས་སྐྱེ་བར་གྱུར་པ་དངོས་
 སུ་བསྐྱེ་བའི་ཤུགས་ལ་དགག་པ་སྐྱེ་བར་བྱེད་པས་མ་ཡིན་དགག་
 སྐྱེ་བ་ཡིན་ལ། མ་དམིགས་པའི་རྒྱལ་གྱིས་ནི་རང་གི་བསྐྱེ་བའི་
 ཆོས་ཡིན་ན་མེད་དགག་དངོས་སུ་སྐྱེ་བར་བྱེད་པས་ཁྲུབ་པའི་ཕྱིར་
 རོ། །སྐྱེ་བ་རྒྱལ་དང་དགག་རྒྱལ་སོ་སོར་ངེས་པ་ཡིན་ལ། དེའི་ཕྱིར།
 འདིས་ནི་དངོས་ལའང་དངོས་པོའི་ཆ། །ཁས་སྒྲངས་མེད་པར་དགག་པ་
 ཉིད། །སྐྱེ་བ་བྱེད་སྤེ་མ་དག་གིས་ནི། །མ་ཡིན་སྐྱེ་བར་བྱེད་ཕྱིར་རོ། །
 ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཕྱགས་ཆོག་སྐྱབ་ངག་གི་ཡན་ལག་ཏུ་འདོད་པ་དག་གི་ཕྱང་རིགས་ཀྱི་
སྐྱབ་བྱེད་དང་རང་ལུགས་ཀྱིས་དེ་དག་འགོག་ཚུལ་བཅས་ཀྱི་སྐོར།

ཕྱགས་ཆོག་སྐྱབ་ངག་གི་ཡན་ལག་ཏུ་འདོད་པ་དག་གིས་ཕྱང་
རིགས་ཀྱི་སྐྱབ་བྱེད་དང་རང་ལུགས་ཀྱིས་དེ་དག་འགོག་ཚུལ་བཅས་
ཀྱི་སྐོར་ནི། ཁ་ཅིག་ཕྱགས་ཆོག་སྐྱབ་ངག་གི་ཡན་ལག་ཡིན་ཏེ། སྐོབ་
དཔོན་ཕྱགས་སྤང་གིས། རང་ཉིད་ངེས་ཤིང་གཞན་དག་ལ། ངེས་པ་
སྤྱེད་པར་བྱེད་པ་ཡིས། ཕྱགས་ཆོས་འབྲེལ་པ་བསྐྱབ་བྱ་དག །བརྗོད་
པ་ལས་གཞན་སྤང་བར་བྱ། ཞེས་ཕྱང་གི་སྐྱབ་བྱེད་དང་། རིགས་པའི་
སྐྱབ་བྱེད་ཀྱང་། ཕྱགས་ཆོག་ལ་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་པའི་རྒྱས་པ་ཡོད་དེ། དེ་
ལས་གཏན་ཆོགས་ཀྱི་ཆོག་འཇུག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། གཞན་ཡང་
གར་འབབ་ངེས་པ་མེད་པའི་ཐོག་ལྟར། གཏན་ཆོགས་ཀྱི་བྱེད་པ་འཇུག་
པའི་ཡུལ་བསྟན་པ་མེད་པར་གཏན་ཆོགས་འཇུག་པ་རིགས་པ་མེད་
པའི་ཕྱིར། བྱེད་པ་འཇུག་པའི་ཡུལ་ཕྱགས་དངོས་སུ་བསྟན་པ་དག་
སྟོན་ཏུ་འགྲོ་བ་ཉིད་ལས་ཉགས་ཆོག་འཇུག་པའི་ཕྱིར། ཕྱགས་ཆོག་
ཀྱང་བསྐྱབ་བྱ་ལ་རྒྱས་པ་བྱུབ་པར་འདོད་དོ་ཞེས་ཟེར།

རང་ལུགས་ཀྱིས་སྐྱབ་བྱེད་དེ་དག་འགོག་ཚུལ་ནི། དེ་ཡང་སྤར་
ཀྱི་རིགས་པའི་སྐྱབ་བྱེད་དང་པོ་དེ་འགོག་པ་ལ། ཆོད་མ་རྣམ་འབྲེལ་
ལས། གལ་ཏེ་དེ་ལ་རྒྱས་ཡོད་དེ། གཏན་ཆོགས་ཆོག་ནི་འཇུག་ཕྱིར་

ན། ཞེས་པས་ཕྱོགས་སུ་འདོད་པ་བརྟེན་ནས། དེ་ནི་ཐེ་ཆོམ་གྱིས་
ཤེས་པར། འདོད་པས་སྐབས་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན། ཞེས་སོགས་གྱིས་
ལུགས་དེ་འགོག་པར་མཛད་དོ། །དེ་ཡང་རྣམ་བཤད་ཐར་ལམ་གསལ་
བྱེད་ ༤༠༩ ལས། གལ་ཏེ་ཕྱོགས་ཆེག་དེ་ལའང་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་པའི་
རྣམ་པ་ཡོད་དེ། དེ་ལས་གཏན་ཆེགས་ཀྱི་ཆེག་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ཅེ་ན།
འོ་ན་བསྐྱབ་བྱ་ལ་དམིགས་པའི་ཐེ་ཆོམ་དང་། ཕྱི་ཚོལ་གྱི་ཤེས་འདོད་
དང་། སྐྱབ་བྱེད་འདི་པའི་སྐབས་ལ་སོགས་པ་ཡང་སྐྱབ་ངག་གི་ཡན་
ལག་ཏུ་ཐལ། རྟགས་ཆེག་དེ་ནི་ཐེ་ཆོམ་གྱིས་དངས་པའི་མཐའ་གཅིག་
ཏུ་ཤེས་པར་འདོད་པས་སྐྱབ་བྱེད་འདི་པའི་སྐབས་ལ་བརྟེན་ནས་ཀྱང་
འཇུག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཐལ་བ་གཅིག་དང་།

ཡང་དེ་ཉིད་ ༤༠༩ ལས། སྐྱ་མི་རྟག་པའི་སྐྱབ་བྱེད་ཐུག་མེད་
ཏུ་འགྱུར་བར་ཐལ། སྐྱ་མི་རྟག་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སྐྱ་རྟག་ཅེས་ཁས་
ལེན་ན་ཡང་སྐྱ་མི་རྟག་པའི་རྟགས་ཆེག་དེ་འཇུག་པ་མཚུངས་པའི་
ཕྱིར། དེ་ཡང་དམ་བཅའ་དེ་དགག་པའི་ཆེད་ཏུ་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་ངག་འགོད་
པ་ཡོད་པས་སོ། ཞེས་ཐལ་བ་གཅིག་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ ༤༠༩ ལས།
ཕྱོགས་ཆེག་སྐབ་ངག་གི་ཡན་ལག་ཏུ་སྒོམ་པ་དོན་མེད་པར་ཐལ།
བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་པའི་རྣམ་པའང་མེད། ཚུལ་གསུམ་ལ་དམ་པ་དངོས་
ལྷ་བསྐྱེད་པའི་རྣམ་པའང་མེད། དགོས་པ་གཞན་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར།
རྟགས་སུ་མ་དར་ཐལ། རང་གི་ཡན་ལག་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་པའི་རྣམ་པ་ནི་
ཚུལ་གསུམ་པའི་རྟགས་དག་ཁོ་ན་ལ་ཡང་དག་པར་གནས་པའི་ཕྱིར།

རྟགས་བར་བ་དེར་ཐལ། ཚུལ་གསུམ་དེ་ལ་བླན་བ་བསྐྱེད་པའི་རྩས་
བ་ནི་དེ་ཉིད་ཚོན་པའི་རྟགས་ཆེན་ལ་ཡང་དག་བར་གནས་ཀྱི་ཕྱོགས་
ཆེན་ལ་མི་གནས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཐལ་བ་གཅིག་བཅས་མདོར་ན་ཐལ་
བ་གསུམ་གྱིས་བཀག་གོ།

ཕྱོགས་སུ་མའི་རིགས་པའི་སྐུ་བ་བྱེད་གཉིས་པ་དེ་འཕོག་པ་
ལ་ཆད་མ་རྣམ་འགྲེལ་ལས། གལ་ཏེ་ཡུལ་བསྟན་མེད་པ་ནི། །གཏན་
ཆེགས་འཇུག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། །ཡུལ་བསྟན་བ་དག་ཉིད་ལས་ནི། །
རྩས་བ་སྐུ་བ་བར་འདོད་ཅེ་ན། །ཞེས་ཕྱོགས་སུའི་ཁས་བླངས་དེ་བསྟན་
ནས། །བྱ་བ་ཚོན་ཅན་ལ་དེ་མེད་ཀྱང་། །ཞེས་སོགས་གྱིས་ལུགས་
དེ་འཕོག་པར་མཛད་དོ། །དེ་ཡང་རྣམ་བཤད་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་
༤༠༩ ལས། གལ་ཏེ་འགར་འབབ་ངེས་པ་མེད་པའི་ཐོག་ལྟར། གཏན་
ཆེགས་ཀྱི་བྱེད་བ་འཇུག་པའི་ཡུལ་བསྟན་པ་མེད་པར་གཏན་ཆེགས་
འཇུག་པ་རིགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། །བྱེད་བ་འཇུག་པའི་ཡུལ་ཕྱོགས་
དངོས་སུ་བསྟན་བ་དག་ཚོན་ཏུ་འགོ་བ་ཉིད་ལས་རྟགས་ཆེན་འཇུག་
པའི་ཕྱིར། ཕྱོགས་ཆེན་གྱང་བསྐྱབ་བྱ་ལ་རྩས་བ་གྲུབ་པར་འདོད་དོ་ཞེ་
ན། སྐུ་བ་དག་ཡན་ལག་ལྡན་དང་ལྟན་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་གོང་འོག་
ཀུན་ཏུ་བཀག་ཅིང་འཕོག་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དེས་ན་ངེས་པར་ཡན་
ལག་གཉིས་ལྟན་ཁས་ལེན་དགོས་ལ་ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ། །གཞན་
ཡང་རྣམ་ངེས་དར་རྒྱུ་ ༦༥༩ དང་། རྒྱུ་ཆེན་རིགས་པའི་རྒྱ་མཆོ་
༤༦༩ སོགས་འདིའི་ཐད་ཀྱི་འགྲེལ་བ་དག་ལ་ཞིབ་གཞིགས་གནང་

དགོས་སོ། །

ལུང་གི་སྐྱབ་བྱེད་འགོག་པ་ནི། འོ་ན་སྤར་གྱི་རང་ཉིད་དེས་
ཤིང་གཞན་དག་ལ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་སློབ་དཔོན་ཕྱགས་སྤང་གི་ལུང་
དེའི་དོན་རི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། དེའི་དོན་ནི། རྣམ་པའདད་ཐར་ལས་གསལ་བྱེད་
༢༠༥ ལས། སློབ་དཔོན་ཕྱགས་ཆོག་སྐྱབ་བྱེད་དུ་བཞེད་པ་མ་ཡིན་ན།
ཕྱགས་ཆོས་འབྲེལ་པ་བསྐྱབ་བྱེད་དག །བརྗོད་པ་ལས་གཞན་སྤང་བར་
བྱ། ཞེས་པ་རི་ལྟར་ཞེ་ན། སློབ་དཔོན་ཕྱགས་སྤང་ཕྱགས་ཆོག་སྐྱབ་
བྱེད་ཀྱི་ཡན་ལག་ཏུ་བཞེད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྗེས་དཔག་བྱ་དེར་
བསྐྱར་པ་ནི། །གཏན་ཆོགས་དོན་གྱི་ཡུལ་དུ་འདོད། །ཅེས་པའི་ཆོག་དེ་
ཉིད་ཀྱིས། ཕྱགས་ཆོག་དེས་ཕྱགས་སྐྱབ་པའི་རུས་པ་མེད་པའི་ཕྱགས་
དེ་ནི་བརྗོད་པར་བཤད་པའི་བྱིར། འོ་ན་ཆོག་སྤར་མའི་དོན་རི་ལྟ་བུ་ཞེ་
ན། དེ་ནི་བསྐྱབ་བྱེད་ཆོས་ལ། བསྐྱབ་བྱེད་མིང་གིས་བཏགས་པ་ཡིན་
ཀྱི་བསྐྱབ་བྱེད་མཚན་ཉིད་པ་མིན་ནོ། །གང་དག་དེ་བསྐྱབ་བྱེད་མཚན་ཉིད་
པ་ཡིན་པ་ཆོག་དེའི་དོན་དུ་བཟུང་ནས་འགལ་སློང་བྱེད་པ་ནི་མ་ཉོགས་
པའི་རྣམ་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

མཁས་གྲུབ་སྤྱི་ཆེན་ ༢༡༦ ལས། གཏན་ཆོགས་ཞེས་སོགས་
རྒྱུ་པ་གཉིས་ཀྱི་དོན་ལ། རྒྱན་མཁན་པོ་ལྟར་ན། ལུང་འགལ་སློང་པའི་
གཞུང་དུ་འཆད་ཅིང་། བོད་ཀྱི་སྤྱི་ཆེན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དེའི་རྗེས་སུ་
འབྲང་རོ། །དེ་ལྟར་ན་བཤད་པའི་ཚུལ་འདི་ཡིན་ཏེ། གལ་ཏེ་སློབ་དཔོན་
ཕྱགས་ཀྱི་སྤང་པོས། ཕྱགས་ཆོས་འབྲེལ་པ་བསྐྱབ་བྱེད་དག །བརྗོད་པ་

ལས་གཞན་སྤང་བར་བྱ། །ཞེས་བཤད་པའི་བྱིར། ཕྱགས་ཆེག་སྐུ་བ་
 དག་གི་ཡན་ལག་ཏུ་བཞེད་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། དེ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། སྒོ་བ་
 དཔོན་གྱིས། དེ་ལ་དབག་བྱ་བསྟན་པ་ནི། །གཏན་ཆེགས་དོན་གྱི་ཡུལ་
 ཏུ་འདོད། །ཅེས་གསུངས་པ་ཉིད་གྱིས་ཕྱགས་ཆེག་དེས་བསྐྱབ་བྱ་ལ་
 ཉོགས་པ་བསྐྱེད་པའི་རུས་པ་མེད་པའི་ཕྱགས་དེ་ནི་བརྗོད་བར་བཤད་
 བས། ཕྱགས་སྐུ་བ་བྱེད་གྱི་ཡན་ལག་མ་ཡིན་པར་བསྟན་ཅིང་། དེའི་
 བྱིར་ཕྱགས་ཆེག་སྐུ་བ་དག་གི་ཡན་ལག་ཏུ་མི་བཞེད་པར་བྱ་བ་ལོ། །

ཡང་ན་ཁོ་ཙོ་ནི་འདི་ལྟར་འཆད་དེ། བོད་ཏུ་ངེ་སྒྲིད་བཤད་པའི་
 རིགས་པ་དེ་དག་མདོ་ཆེག་གང་གིས་བསྟན་ཅེ་ན། དེ་ལ་དབག་བྱ་
 བསྟན་པ་ནི། །གཏན་ཆེགས་དོན་གྱི་ཡུལ་ཏུ་འདོད། །ཡན་ལག་རྣམས་
 ལས་རྗེས་སུ་དབག་བར་བྱ་བ་བསྟན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། ཁོ་ཙོ་ཅག་
 གིས་སྐུ་བ་བྱེད་ཉིད་ཏུ་བསྟན་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས་ཐེ་ཆོམ་སྒྲེ་
 བའི་བྱིར་རོ། །འོན་ཀྱང་གཏན་ཆེགས་གྱི་ཡུལ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་ནི་
 དེས་སྐུ་བ་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་པའི་མདོ་ཆེག་དེ་ཉིད་གྱིས་བསྟན་པ་ཡིན་
 བོ་ཞེས་སྤང་བཤད་གྱི་རིགས་པ་རྣམས་མདོ་དང་སྦྱར་བའི་གཞུང་ཆེག་
 ཡིན་ཞིང་། དེ་ཡང་གཏན་ཆེགས་དོན་གྱི་ཡུལ་ཉིད་གྱིས། ཞེས་པ་ནི།
 གང་དང་སྦྱར་བའི་མདོའི་ཆེག་སྒྲ་སྒྲོས་པ་ཡིན་ལ། མདོ་དེ་ཡིས། དེ་
 ལས་ཐེ་ཆོམ་དག །སྒྲེ་བྱིར་དངོས་སུ་སྐུ་བ་བྱེད་མིན། །ཞེས་པའི་
 རིགས་པ་དེ་ཆེག་ཐེན་ལ་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་བསྟན་པས། དེ་ཉིད་མདོ་
 དེ་བསྟན་པར་མ་བསྐྱབས་པར། བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་བརྗོད་པ་ཡིས། །

བརྒྱད་པ་ཡིས་ཀྱང་རྒྱས་པ་མེད། །ཅེས་པའི་རིགས་པ་དེ་ཉིད་མདོ་དེ་ཉིད་
 གྱིས་བསྟན་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར། གཏན་ཆོགས་དོན་གྱི་ཡུལ་ཉིད་གྱིས། །
 རྒྱས་མེད་དེ་ནི་བརྗོད་པར་བཤད། །ཅེས་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་
 བ་གཞུང་གི་དོན་འདི་ལྟར་གཤམ་པར་བྱ་སྟེ། ཁོ་ན་རེ། ཁྱོད་གྱིས་སྐྱབ་
 པའི་ཕྱགས་སྐྱབ་བྱེད་གྱི་ཡན་ལག་མ་ཡིན་པའི་རིགས་པ་འདི་དག །
 ཀྱན་ལས་བརྒྱས་ལས་བཤད་པའི་རིགས་པའི་དོན་རྣམས་པར་འགྲེལ་བ་
 ཡིན་ན། དེ་ལས་ཐེ་ཆོམ་དག །སྐྱེ་ཕྱིར་དངོས་སུ་སྐྱབ་བྱེད་མིན། །ཞེས་
 པ་འདི་ཉིད། ཀྱན་ལས་བརྒྱས་སུ། རེས་སུ་དཔག་པར་བྱ་བ་བསྟན་པ་
 གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། ཁོ་མོ་ཅག་གིས་སྐྱབ་བྱེད་ཉིད་ཏུ་བསྟན་པ་ནི་མ་
 ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས་ཐེ་ཆོམ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་
 ཡིན་ཚུགས་པོད། བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་བརྗོད་པ་ཡིས། །བརྒྱད་པ་ཡིས་ཀྱང་
 རྒྱས་པ་མེད། །ཅེས་པ་དེ། མདོ་ཆོག་གང་གི་དོན་ཡིན་ཞེ་ན། བརྒྱད་
 པ་ཡིས་ཀྱང་རྒྱས་པ་མེད་ཅེས་པ་དེ་ནི་ཀྱན་ལས་བརྒྱས་སུ། འོན་ཀྱང་
 གཏན་ཆོགས་གྱི་དོན་གྱི་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ནི་དེས་སྐྱབ་པར་བྱེད་
 རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ཉིད་གྱིས་བརྗོད་ཅིང་བསྟན་པར་བཤད་དེ། ཚུལ་
 གསུམ་གྱི་རྒྱས་པ་འདུག་པའི་ཡུལ་ཡིན་པའི་བསྐྱབ་བྱུར་བསྟན་པས་
 རང་ཉིད་ལ་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་པའི་རྒྱས་པ་མེད་པར་འཕངས་པའི་ཕྱིར་རོ་
 །ཞེས་བཤད་ན་གི་ཏུ་འགྲིག་པར་མདོན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་སྒྲོབ་དཔོན་ལྟ་
 དབང་སྒྲོས་ཀྱང་། སྐབས་འདིར་མདོ་ཆོག་འདི་དག་བྲངས་སོ། །ཁོ་ན་
 བཤད་ཚུལ་སྔ་མའི་དབང་ཏུ་བྱས་ན། ཕྱགས་ཆོས་འགྲེལ་བ་བསྐྱབ་བྱ་
 དག །བརྗོད་པ་ལས་གཞན་སྤང་བར་བྱ། །ཞེས་པའི་དོན་རི་ལྟར་ཡིན་

ཞེ་ན། ཕྱགས་ཆོས་དང་ཕྱགས་ཆོས་ཅན་གྱི་གཏན་ཆོག་ས་དང་བསྐྱུ་བ་
བྱེ་ཆོས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་དག་བརྗོད་ལས་གཞན་སྤང་བར་བྱའོ། །ཞེས་
བྱ་བ་སྟེ། བསྐྱུ་བ་བྱེ་ཆོས་ཞེས་པ་ལ་ཆོག་ས་སུ་བཅད་པའི་སྐྱེ་བ་སྦྱར་
གྱི་དབང་གིས་ཆོས་ཞེས་པའི་བར་གྱི་ཆོག་མི་མདོན་བར་བྱས་པའོ། །
ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ། །

ཆད་མ་རིགས་ཀྱི་ན་ ༡༥༦ ལས། གལ་ཏེ་ཕྱགས་ཆོག་སྐུ་བ་
དག་གི་ཡན་ལག་མ་ཡིན་ན། སྟོབ་དཔོན་གྱིས། རང་ཉིད་ངེས་བཞིན་
གཞན་དག་ལ། །ངེས་པ་སྐྱེད་བར་འདོད་པ་ཡིས། །ཕྱགས་ཆོས་འབྲེལ་
བ་བསྐྱུ་བ་བྱ་དག །བརྗོད་བར་ལས་གཞན་སྤང་བར་བྱ། །ཞེས་ཕྱགས་
ཆོས་དང་འབྲེལ་བ་དང་བསྐྱུ་བ་བྱ་བརྗོད་བར་བྱ་ལ་དེ་ལས་གཞན་
བརྗོད་བ་སྤང་བར་བྱ། ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། མི་འགལ་
ཏེ། ཕྱགས་ཆོས་དང་འབྲེལ་བ་བརྗོད་བར་བྱའོ། །གང་དང་འབྲེལ་བ་
བརྗོད་བར་བྱ་ཞེ་ན། བསྐྱུ་བ་བྱེ་ཆོས་དང་འབྲེལ་བ་བརྗོད་བར་བྱའོ། །
ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་སྦྱར། ཞེས་གསུངས་སོ། །

སྐབས་འདིར་ཕྱགས་ཆོག་སྐུ་བ་དག་གི་ཡན་ལག་ཏུ་ལུང་
རིགས་གཉིས་ཀྱི་སྟོན་ས་བསྐྱུ་བ་མཁན་ནི། སྟོབ་དཔོན་ཕྱགས་སྤང་གི་
རྗེས་འབྲང་འགའ་ཞིག་ལ་འདོག་པ་གཙོ་ཆེའོ། །

སྐྱུ་བ་དག་ཡན་ལག་གཅིག་ལྟན་དང་གཉིས་ལྟན་དང་ལྟན་གྱི་ འདོད་ཚུལ།

སྐྱུ་བ་དག་ཡན་ལག་གཅིག་ལྟན་དང་གཉིས་ལྟན་དང་ལྟན་གྱི་
འདོད་ཚུལ་ནི། དང་པོ་སྐྱུ་བ་དག་ཡན་ལག་གཅིག་ལྟན་འདོད་ཚུལ་
ལ། རྒྱུ་མ་པའི་བསྟན་བཅས་ཆོད་མ་རྣམས་འབྲེལ་ལས། དཔེ་ལ་དེ་ཡི་
ངོ་པོ་གང་། །རྒྱ་དངོས་དེ་དག་མི་ཤེས་ལ། །སྟོན་ཏེ་མཁས་པ་རྣམས་
ལ་ནི། །གཏན་ཆེགས་འབའ་ཞིག་བཟོད་པར་ཟད། །ཅེས་གསུངས་པ་
ལ་བརྟེན་ནས་རྗེས་འབྲངས་ཁ་ཅིག་ཕྱོགས་ཆོས་རྒྱུ་པ་བཟོད་པའི་
སྐྱུ་བ་དག་ཡན་ལག་གཅིག་ལྟན་འདོད་པའང་ཡོད་པར་མངོན་ཏེ། རྣམ་
འབྲེལ་ལེའུ་དང་པོའི་མཐའ་དཔྱོད་ ༡༠༧ ལས། ཁ་ཅིག་ །ཅ་འབྲེལ་
འདི་རྣམས་ཀྱིས་བྱས་མི་རྟག་གི་འབྲེལ་པ་ཆོད་མས་ཤེས་ཐེན་མ་
བཟོད། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱུ་བ་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་ཤེས་
ཀྱང་རྟན་ལམ་དུ་མེད་པའི་རྟོག་པ་ལ། སྐྱ་བྱས་ཞེས་པའི་དག་སྐྱུ་བ་དག་
ཡང་དག་ཏུ་བསྟན་ཞེས་ཟེད། ཡང་ཕྱིས་ཀྱི་ཁ་ཅིག་ །བྱས་རྟགས་ཀྱིས་
སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱུ་བ་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་ཆོད་མས་ངེས་ཀྱང་རྟན་ལམ་དུ་
མེད། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱུ་བ་པའི་བྱས་འབྲེལ་ཤེས་ཐེན་
མ་བཟོད། གང་དུ་བྱས་ན་མི་རྟག་པས་བྱས་ཅེས་བཟོད་པའི་ཕྱི་རྟོག་
མཁས་པ་ལ། སྐྱ་རྟོག་རྣམས་ཀྱིས་འོ་ན་སྐྱ་ཡང་བྱས་ཞེས་པའི་དག་

སྐྱུ་འག་ཡན་ལག་ཡིན་པ་གཞུང་འདིའི་ཅ་འགྲེལ་རྣམས་ཀྱིས་བསྟན་
 ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། མཁས་པ་རྣམས་ལ་ནི། གཏན་ཆོག་ས་འབའ་
 ཞིག་བཟོད་པ་ཟད། །ཅེས་པའི་མཁས་པ་དེ་སྐྱུ་བྱས་པ་ལ་ཤེས་འདོད་
 གྱི་ཐེ་ཆོས་དང་ལྡན་ཞིང་། བྱས་མི་ཉག་གི་འགྲེལ་པ་ཤེས་ཟེར་མ་
 བཟེད་པའི་གང་ཟག་གཅིག་ལ་ཡིན་གྱི། དེ་བྱས་ཉག་ས་ཀྱིས་སྐྱུ་མི་ཉག་
 བར་སྐྱུ་བ་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་དུ་མ་བཤད་
 པའི་ཕྱིར། དེ་བྱས་ཉག་ས་ཀྱིས་སྐྱུ་མི་ཉག་བར་སྐྱུ་བ་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་
 ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་མ་ཡིན་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། རྒྱ་བྱས་
 ཅེས་སོགས་གསུངས་པས། ཕྱོགས་ཆོས་རྒྱུད་པ་བཟོད་པའི་སྐྱུ་འག་
 ཡན་ལག་གཅིག་ལྡན་དུ་འདོད་པའི་རང་སྤེལ་གཤམ་ཞིག་ཡོད་པར་མངོན་
 ལ། དེ་བཞིན་དུ། གང་བྱས་ན་མི་ཉག་པས་བྱས་ཅེས་རྗེས་བྱས་རྒྱུད་པ་
 ཅན་གྱི་སྐྱུ་འག་ཡན་ལག་གཅིག་ལྡན་དང་། ཉག་ན་མ་བྱས་པས་བྱས་
 ཅེས་ལྟོག་བྱས་རྒྱུད་པ་ཅན་གྱི་སྐྱུ་འག་ཡན་ལག་གཅིག་ལྡན་འདོད་
 བའང་ཡོད་པར་མངོན་ཏེ། རྣམ་བཤད་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ ༡༥
 ལས། ཕྱོགས་ཆོས་མ་བཟོད་གོང་གི་དཔེ་གཉིས་ལ་དངོས་སུ་བསྟན་
 པ་ནི། འགྲེལ་བའི་རང་ལྟོག་དང་དོན་ལྟོག་གི་ཕྱོགས་གཅིག་བྱས་པ་
 ངེས་པའི་རྒྱུད་བསྟན་པ་ཡིན་གྱི་དེ་ཅུམ་གྱིས་སྐྱུ་འག་གིས་དངོས་སུ་
 བསྟན་པའི་བྱས་པ་ལྟོགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་སྟོན་པ་ལ་ཉག་ས་ཀྱི་མཆན་
 གཞི་བཟོད་པ་ལ་ངེས་པར་བཟོས་ཏེ། བྱས་པ་གཞིར་བཟུང་བའི་སྤྱིང་
 དུ་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པ་དང་། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་པར་
 བསྟན་དགོས་གྱི། དེ་སྤྱར་མིན་ན་སྤྱར་བཤད་པའི་ཉེས་པ་དེ་དག་སྤང་མི་

ནུས་སོ་ཞེས་གསུངས་ལ། བཅ་ཆེན་རྣམ་འབྲེལ་ ༣༩༧ ལས་ཀྱང་།
ཁ་ཅིག །དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་གང་རུང་སྟོན་པའི་རྟགས་ཆོག་རྣམ་
དག་དེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་གི་མཆོད་ཉིད། དཔེར་ན། སྐྱ་
བྱས་ཞེས་པའི་ངག་དེ་བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་
ཕྱོགས་ཆོས་རྒྱང་པ་བརྟེན་པའི་སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་དང་། རྟག་ན་མ་
བྱས་པས་བྱུང་། ཅེས་པའི་ངག་དེ། བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་
པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོག་བྱུང་པ་བརྟེན་པའི་སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་ཡིན་པ་
ལྟ་བུའི་ཞེས་ཟེར། ཞེས་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་སྐྱབ་ངག་ཡན་ལག་གཉིས་ལྷན་འདོད་ཚུལ་ལ། སྐྱབ་
དཔོན་ཕྱོགས་སྤང་ཡབ་སྐུ་རྣམས་ནི་སྐྱབ་ངག་ཡན་ལག་གཉིས་ལྷན་
ཏུ་བཞེད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཆོད་མ་ཀྱན་ལས་བཏུས་ལས། གཞན་དོན་
རྗེས་སུ་དབག་པ་ནི། །རང་གིས་མཐོང་དོན་རབ་གསལ་བྱེད། །ཅེས་
དང་། རྗེའི་ཆོད་མའི་ལམ་བསྐྱོགས་ ༤༡ ལས། དེས་ན་སྐྱབ་ངག་ཡང་
དག་ལ་ཡན་ལག་གཉིས་ལྷན་གྱིས་བྱུང་ཅིང་ཞེས་སོགས་གསུངས་
སོ། །རྣམ་བཤད་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ ༩༠༩ ལས། སྐྱབ་ངག་ཡན་
ལག་ལྷ་དང་ལྷན་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་གོང་ལོག་ཀྱན་ཏུ་བཀག་ཅིང་
འགོག་པར་འགྱུར་པའི་བྱིར། དེས་ན་ངེས་པར་ཡན་ལག་གཉིས་ལྷན་
ཁས་ལེན་དགོས་ལ། ཞེས་གསུངས་ཤིང་། གོང་ཏུ་སྐྱབ་ངག་གི་མཆོད་
ཉིད་ངོས་བཟུང་པའི་སྐབས་སུ་འདྲ་གསལ་ལོ། །

གཞན་ཡང་སྐྱབ་ངག་ཡན་ལག་གཉིས་ལྷན་ཏུ་འདོད་པའི་

གཞན་ཕྱགས་ཞིག་ཀྱང་ཡོད་པ་བཤ་ཆེན་རྣམ་འབྲེལ་ ༣༤༡ ལས།
གཉིས་པ་སྤྱི་འདོད་ཡོད་དེ། གཞན་ཕྱགས་འགག་པ། རང་ཕྱགས་
བཞག་པ། ཚུད་པ་སྤོང་བ་རྣམས་སྤྱི་འདོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ཡོད་དེ།
སྐུབ་ངག་ཡན་ལག་གཅིག་ལྟན་པའི་ཕྱགས་དགག་པ། གཉིས་ལྟན་པ་
ཞིག་གི་ཕྱགས་དགག་པ་གཉིས་སྤྱི་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་གསུངས་ལ།
འོན་ཀྱང་ཡན་ལག་གཉིས་ཀྱི་ངོས་འཛིན་ལ་དབྱུང་བར་བྱའོ། །

སྐུབ་ངག་ཡན་ལག་ལྟན་ལྟན་འདོད་པའི་ཚུལ་ལ། རང་སྤྱེ་དང་།
གཞན་སྤྱེ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། སྤོབ་དཔོན་སྐུ་སྐུབ་ཡབ་སྐུ་སོགས་
ཐལ་འགྱུར་པ་རྣམས་སྐུབ་ངག་ཡན་ལག་ལྟན་ཏུ་བཞེད་པར་མཛོན་ཏེ།
སྤོབ་དཔོན་རྩ་བ་གྲགས་པས་དབུ་མ་ཆོག་གསལ་ཏུ་བདག་སྤྱེ་འགོག་
པའི་སྐབས་སྐུ་སྐུབ་ངག་ཡན་ལག་ལྟན་བཞོད་ཅིང་། གཉལ་སྤོབ་
དཀའ་འབྲེལ་ ༣༤༢ ལས་ཀྱང་། གསུམ་པ་ཐལ་འགྱུར་པའི་ཕྱགས་ནི།
སྤྱ་ཁོལ་རང་གི་ཆད་མས་མཐོང་པའི་རྟགས་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ། སྐབས་ཀྱི་
ཕྱི་ཁོལ་ལ་གསལ་བར་སྤོབ་པའི་ཡན་ལག་ལྟན་ཀྱི་རྟགས་ཆོག་རྣམ་
དག་དེ། སྐུབ་ངག་ཡང་དག་གི་མཆོན་ཉིད། དཔེར་ན། སྤྱི་མི་རྟག་
སྟེ། བྱས་པ་མི་རྟག་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་མི་རྟག་པར་མཐོང་སྟེ། དཔེར་ན་
བྱམ་པ་བཞིན། དེ་བཞིན་ཏུ་སྤྱ་ཡང་བྱས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་བྱས་པའི་ཕྱིར་
སྤྱ་མི་རྟག་གོ་ཞེས་པའི་ངག་ལྟ་བུའི་ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་གཞན་སྤྱེ་ནི་རིགས་པ་ཅན་པ་རྣམས་སྐུབ་ངག་ཡན་
ལག་ལྟན་ཏུ་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། རྟེན་ཆེན་རིགས་པའི་རྒྱ་མཆོ་ ༣༤༣

ལས། རིགས་པ་ཅན་པ་ལ་སོགས་པ་རང་གཞན་གྱི་རྟོག་གེ་པ་སྤྲ་
དག་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བའི་རྟགས་དག་ཀྱང་སྐྱུ་ལྷ་གིས་གཞན་ལ་
སྟོན་པ་ན། སྤྲི་མི་རྟག་སྟེ། བྱས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་བྱམ་པ་བཞིན།
བྱམ་པ་བྱས་པ་བཞིན་དུ་སྤྲ་ཡང་བྱས། དེའི་ཕྱིར་སྤྲ་མི་རྟག་ཅེས་སྐྱུ་
ལྷ་ཡན་ལག་ལྷ་ལྷན་དུ་བརྗོད་པའི་སྟོན་པ་ལྷག་ཆད་ཀྱི་སྟོན་དང་
བཅས་པ་སྤྲ་བར་བྱེད་ལ་ཞེས་གསུངས་སོ། །གསུངས་འདི་ལྟར་ན།
སྤྲ་གྱི་སྐྱུ་ལྷ་དེ་སྐྱུ་ལྷ་ཏུ་འདོད་པའི་རང་གཞན་གྱི་སྟེ་པ་གཉིས་
ཀ་ཡོད་པར་གསལ་ལ།

གཉལ་སྟོན་དཀའ་འབྱེད་ ༡༩༧ ལས། འདིའི་ཡན་ལག་ལྷ་ནི།
དམ་བཅའ་དང་། ཁྱབ་པ་དང་། དཔེ་དང་། རྟོགས་ཆོས་དང་། མཇུག་
སྟུང་པ་བརྗོད་པར་ལྷོ། །དེའི་ཕྱིར་རིགས་པ་ཅན་པའི་སྐྱུ་ལྷ་དང་
འཛིག་ཚུལ་མི་འདྲའི་ཞེས་གསུངས་པས། རྟོག་ཆེན་ལས་གསུངས་
པའི་རང་གཞན་གྱི་རྟོག་གེ་པ་སྤྲ་མ་དག་ཅེས་གསུངས་པའི་རང་སྟེ་དེ་
ཐལ་འགྱུར་པ་ལས་གཞན་པའི་རང་སྟེ་ཞིག་ལ་འཛིག་གས་དབྱེད་པར་
བྱ་ཞིང་།

ཡང་དབུ་མའི་སྤྱི་དོན་སྐལ་བཟང་མགྲུལ་རྒྱན་ ༡༣༡ ལས།
སངས་རྒྱས་བསྐྱུངས་ཀྱིས་གཞན་གྲགས་ཀྱི་གཏན་ཆོགས་བསྟན་ན།
བསྟན་ཚུལ་གང་ཞེ་ན། དཔེའི་སྦྱོར་པ་དང་། དོན་གྱི་སྦྱོར་པ་གཉིས།
དང་པོ་ནི། སྤྲི་མི་རྟག་སྟེ། བྱས་ན་མི་རྟག་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། བྱས་
ན་མི་རྟག་པས་ཁྱབ་སྟེ་དཔེར་ན་བྱམ་པ་བཞིན། བྱམ་པ་བྱས་པ་དེ་

བཞིན་དུ་སྐྱེ་ཡང་བྱས། དེ་བས་ན་སྐྱེ་བྱས་པའི་ཕྱིར་སྐྱེ་མི་རྣམས་ཀྱི་ཞེས་
 བ་དཔེ་དང་། གཉིས་པ་ནི། དངོས་པོ་རྣམས་སྐྱར་ཡང་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་
 དེ། རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་བྱུང་ཟིན་ན་སྐྱར་ཡང་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་པས་
 ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ་དཔེར་ན་མངོན་པར་གསལ་ཟིན་པའི་སྐུ་གྲུ་
 བཞིན། མངོན་པར་གསལ་ཟིན་པའི་སྐུ་གྲུ་རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་བྱུང་
 ཟིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་དངོས་པོ་རྣམས་རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་བྱུང་བ་ཡིན་
 རོ། །དེ་བས་ན་དངོས་པོ་རྣམས་རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་བྱུང་ཟིན་པའི་
 ཕྱིར། དངོས་པོ་རྣམས་སྐྱར་ཡང་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་དོ། །ཞེས་པ་ནི་དོན་
 སྦྱར་ཡན་ལག་ལྡན་ལོ། །ཡན་ལག་ལྡན་ནི། དངོས་པོ་རྣམས་སྐྱར་
 ཡང་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་དོ་ཞེས་པས་དམ་བཅའ་བཟོད། རང་གི་བདག་ཉིད་
 དུ་བྱུང་ཟིན་ན་སྐྱར་ཡང་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པས་
 ཁྱབ་པ་བཟོད། དེ་ཁྱབ་སྟེ་དཔེར་ན་མངོན་པར་གསལ་ཟིན་པའི་སྐུ་གྲུ་
 བཞིན་ཞེས་པས་ཁྱབ་པ་དཔེ་དང་ཉེ་བར་སྦྱོར་བའི་སྟོན་པ་དཔེ་བཟོད།
 མངོན་པར་གསལ་ཟིན་པའི་སྐུ་གྲུ་རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་བྱུང་ཟིན་པ་
 དེ་བཞིན་དུ་དངོས་པོ་རྣམས་རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་བྱུང་ཟིན་པ་ཡིན་ནོ་
 ཞེས་པས་ཉེར་བསྟོད་བསྟན། དེ་བས་ན་དངོས་པོ་རྣམས་རང་གི་བདག་
 ཉིད་དུ་བྱུང་ཟིན་པའི་ཕྱིར་དངོས་པོ་རྣམས་སྐྱར་ཡང་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་དོ་
 ཞེས་པས་མཐུག་སྐྱུད་ཀྱི་ཡན་ལག་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་
 བ་བཞིན་ཐོགས་ཆོས་བཟོད་པའི་ཡན་ལག་མ་དངས་པར་ཉེར་བསྟོད་
 བཟོད་པའི་ཡན་ལག་དངས་པས་སྐྱར་ཀྱི་དཀའ་འགྲེལ་དང་མི་འདྲ་བར་
 བྱུང་ལ། ཡང་ཁ་ཅིག་གཅིག་གིས། དམ་བཅའ་དང་། ཐོགས་ཆོས།

དཔེ། ཉེར་བསྟོད། མཐུག་སྐྱུ་བ་བཞིན་པའི་ཡན་ལག་བཅས་དེ་ལྟ་ལ་
 ཡན་ལག་ལྟ་ཡི་ངོས་འཛིན་པ་ཞིག་ཀྱང་ཡོད་པ་གསལ་ཏེ། དབུ་མའི་སྐྱུ་
 རོན་སྐྱུ་བ་བཟང་མགུལ་རྒྱན་ ༡༩༣ ལས། འདིའི་སྐྱུ་བས་སུ་ཁ་ཅིག་སྐྱུ་
 ཚོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། བྱས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་བྱམ་པ་བཞིན་ནོ། །བྱམ་
 པ་བྱས་པ་དེ་བཞིན་དུ་སྐྱུ་ཡང་བྱས། དེ་བས་ན་སྐྱུ་བྱས་པའི་ཕྱིར། མི་
 རྟག་གོ་ཞེས་པས་ཡན་ལག་ལྟ་ལྟན་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། སྐྱུ་ཚོས་ཅན།
 མི་རྟག་སྟེ། ཞེས་པས་དམ་བཅའ་བཞིན། བྱས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པས་
 རྟོགས་ཚོས་བཞིན། དཔེར་ན་བྱམ་པ་བཞིན་ཞེས་པས་དཔེ་བཞིན།
 བྱམ་པ་བྱས་པ་དེ་བཞིན་དུ་སྐྱུ་ཡང་བྱས་ཞེས་པས་ཉེར་བསྟོད་བསྟན།
 དེ་བས་ན་སྐྱུ་བྱས་པའི་ཕྱིར་མི་རྟག་གོ་ཞེས་པས་མཐུག་སྐྱུ་བ་སྟན་
 པ་ཡིན་ནོ། །ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། དེ་ལ་བྱམ་པ་བཞིན་པའི་ཡན་ལག་
 མ་ཆང་བའི་སྐྱོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཚིག་གསལ་ལས། ཡན་ལག་ལྟ་
 ལྟན་གྱི་སྐྱུ་བ་དག་འཆད་པའི་ཆེ། དེ་ལ་རི་ལྟར་སྐྱུ་མི་རྟག་སྟེ། བྱས་པ་མི་
 རྟག་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་གསུངས་པ་
 དང་། ཡན་ལག་ལྟ་ཡི་ནང་དུ་བྱམ་པ་བཞིན་པའི་ཡན་ལག་ངེས་པར་ཆང་
 དགོས་པ་གསུངས་པ་སྐྱོན་རང་སྟེའི་སྐྱུ་བ་དག་གི་ཡན་ལག་ལྟ་ཡི་
 ངོས་བཟུང་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་འགའ་ཞིག་འདུག་པས་ཡང་ཡང་དབུད་པར་
 བྱའོ། །

དེ་ལྟར་ན་ཐལ་འགྱུར་པའི་ལྷགས་ལ་སྐྱུ་བ་དག་འཆད་པའི་ཆེ་
 དང་། འགོད་པའི་ཆེ་གཉིས་ཀ་ལ་སྐྱུ་བ་དག་ཡན་ལག་ལྟ་ལྟན་དུ་འཆད་

སྒྲིབ་པ་འགོད་པའི་ཆེ་མོགས་མེད་སྒྲིབ་མཆེད་ཀྱིས་ཀྱང་སྒྲིབ་པ་ལན་
ལག་གཉིས་ལྟ་བུ་བཞེད་པའི་བྱེད་རྒྱུ་ལས་གསུངས་སོ། །

རང་གི་མཐོང་ཞེས་པའི་སྒྲིབ་པ་ཀྱི་གངས་ཅན་གྱི་ལོག་རྟོག་གི་སྒྲིབ་ པའི་སྒྲིབ་པ་བཞེད་པ།

རང་གི་མཐོང་ཞེས་པའི་སྒྲིབ་པ་ཀྱི་གངས་ཅན་གྱི་ལོག་རྟོག་གི་
སྒྲིབ་པའི་སྒྲིབ་པ་བཞེད་པ་ནི། རང་ལུགས་ལ་རང་གི་མཐོང་ཞེས་པའི་སྒྲིབ་པ་
གང་ཟག་གང་གིས་མཐོང་བ་དང་། དོན་གང་ཞིག་མཐོང་བ་དང་། ཚུལ་རི་
ལྟར་མཐོང་བ་གསུམ་གྱིས་ཤེས་པར་བྱ་ལ། དེ་ཡང་གང་ཟག་གང་གིས་
མཐོང་བ་ནི་སྒྲིབ་པ་ལང་དག་འགོད་པ་ལྟ་བུ་རང་གིས་མཐོང་
བའོ། །འདི་ནི་ལྟ་བུ་གཉིས་ཀྱང་བཞེད་ལ། རྒྱན་ལྟར་ན་སྒྲིབ་པ་
དཔང་ལྟ་བུ་གསུམ་ཀ་ལ་བྱེད་པར་གསུངས། དོན་གང་ཞིག་མཐོང་བ་ནི།
རྟོགས་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་མཐོང་བའོ། །རང་འགྲེལ་དང་། ལྟ་བུ་ཆོས་
མཆོག་། རྒྱན་རྣམས་ཚུལ་གསུམ་པའི་རྟོགས་ལ་གསུངས། ཚུལ་རི་ལྟར་
མཐོང་བ་ནི་ཆད་མས་ངེས་པའི་སྒྲིབ་པ་མཐོང་བའོ། །དེའི་བྱེད་རྒྱུ་
བཞེད་ཐར་ལས་གསལ་བྱེད་ ༣༡༡ ལས། དེས་ན་རང་གིས་མཐོང་བ་
ནི། ཚུལ་གསུམ་སྒྲིབ་པ་རང་གི་ཆད་མས་མཐོང་བ་སྟེ། དེ་ནི་བྱེད་རྒྱུ་
ཀྱི་ཚུལ་ལྟ་བུ་གསུམ་པར་སྒྲིབ་པའི་བྱེད་རྒྱུ་ལས་གསུངས་སོ། །

ལོག་རྟོག་གི་སྒྲིབ་པ་ནི། ཆད་མ་རྣམས་འགྲེལ་ལས། གཞན་ལ་

བསྟན་པ་བྱ་ཉིད་ཕྱིར། །བདག་མཐོང་མིན་ཡང་གཞན་དག་གིས། །
 མཐོང་བ་སྐྱབ་བྱེད་ཅེས་ཁ་ཅིག །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་གངས་ཅན་ཁ་
 ཅིག་ན་རེ། གློ་བཤེ་ཆོས་ཅན། སེམས་མེད་བེམ་པོ་ཡིན་ཏེ། སྤྱི་འཇིག་
 ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་དེ་ཅུ་ལྟ་བུ་
 བཞིན་ནོ་ཞེས་བ་འདིན། །འདི་གང་ལས་འཕྲོས་ན། ལོང་དུ་ཚུལ་གསུམ་
 རྒྱལ་བ་རང་གིས་མཐོང་དགོས་པ་གསུངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འཕྲོས།
 འཕྲོས་ཚུལ་ནི། གངས་ཅན་པ་ཁ་ཅིག །གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་གི་ཚུལ་
 གསུམ་རང་ལ་བསྟན་པར་བྱ་བ་ཡིན་ན་རྒྱལ་བ་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཚུལ་
 གསུམ་གྱལ་དགོས་མོད་ཀྱང་། ཕྱི་རྒྱལ་གཞན་ལ་ཚུལ་གསུམ་བསྟན་
 པ་ལ་ཚུལ་གསུམ་སྤྱི་རྒྱལ་མ་ངེས་ཀྱང་བསྟན་པ་ཅུ་ཀྱིས་བསྐྱབ་
 བྱ་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། གངས་ཅན་པས་སངས་རྒྱས་
 པ་ལ་གློ་བཤེ་ཆོས་ཅན། སེམས་མེད་བེམ་པོ་ཡིན་ཏེ། སྤྱི་འཇིག་ཅན་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་གཟུགས་སོགས་དེ་ཅུ་ལྟ་བུ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་
 པའི་རྟགས་དེའི་ཚུལ་གསུམ་གངས་ཅན་རང་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་ཀྱང་
 ཕྱི་རྒྱལ་སངས་རྒྱས་པ་ལ་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་བ་བཞིན་ནོ་ཞེས་
 དང་། དཔེར་གཞན་འཇིག་རྟེན་ལ་གྲགས་པ་ཞིག་བཟོད་ན། ལོང་བ་
 རང་ཉིད་ཀྱིས་གཟུགས་མི་མཐོང་ཡང་། ལག་ཏུ་སྟོན་མེ་ཐོགས་ཏེ་
 དེའི་འོད་ཀྱིས་མིག་ལྟན་གྱི་སྤྱི་བོ་གཞན་གྱི་གཟུགས་མཐོང་བར་བྱེད་
 རུས་པ་བཞིན་ཚུལ་གསུམ་རང་གིས་མ་མཐོང་ཡང་རྟགས་ཡང་དག་
 ཏུ་འགྲོ་བ་ཡོད་དོ་ཞེས་ཟེར། དེ་ལྟར་ཡང་རྣམ་བཤད་ཐར་ལམ་གསལ་
 བྱེད་ ༣༡༩ ལས། ཚུལ་གསུམ་པའི་རྟགས་སྟོན་པ་གཞན་དོན་རྗེས་

དཔག་གོ་ཞེས་སྒྲོས་པས་ཆོག་མོད། རང་གི་མཐོང་བ་ཞེས་སྒྲོས་པ་ལ་
དགོས་པ་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། ཚུལ་གསུམ་རང་ལ་བསྟན་པར་བྱ་བ་ཡིན་ན་
རང་གིས་བྱ་བ་དགོས་ཀྱང་། ཕྱིར་ཆོལ་གཞན་ལ་ཚུལ་གསུམ་བསྟན་
ནས་དེ་རྟོགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་བསྐྱབ་བྱ་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཉིད་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ཚུལ་གསུམ་ཆོལ་བ་བདག་ཉིད་ཀྱི་ཆད་མས་མཐོང་བ་མིན་ཀྱང་།
ཕྱིར་ཆོལ་གཞན་དག་གི་ཆད་མཐོང་ལུང་ཅམ་ལ་བརྟེན་ནས་མཐོང་བ་སྐྱབ་
བྱེད་ཡིན་ནོ་ཞེས་གངས་ཅན་པ་ཁ་ཅིག་སྒྲུབས་དེའི་ལོག་རྟོག་དགག་
པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སོགས་གསུངས་ལ།

རྒྱུ་ཆེན་རིགས་པའི་རྒྱ་མཆོ་ ༩༩༩ ལས་ཀྱང་། གལ་ཏེ་
ཚུལ་གསུམ་པའི་རྟགས་བརྗོད་པར་བྱེད་པ་གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་གོ་
ཞེས་སྒྲོས་པས་ཆོག་མོད། རང་གིས་མཐོང་བ་ཞེས་སྒྲོས་པ་ལ་དགོས་
པ་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། སེར་སྐྱ་བ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། གཞན་དོན་རྗེས་སུ་དཔག་
པ་ནི་ཆོལ་བ་རང་ལ་རྟོགས་པ་བསྐྱེད་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་མ་ཡིན་
ཀྱི། ཕྱི་ཆོལ་གཞན་ལ་བསྐྱབ་བྱ་རྟོགས་པའི་ཐབས་སུ་བསྟན་པར་བྱ་
བ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དེ་ཆོལ་བ་བདག་གི་ཆད་མས་མཐོང་བ་
མིན་ཡང་ཕྱི་ཆོལ་གཞན་དག་གི་མཐོང་བ་སྐྱབ་བྱེད་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་
བ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། གངས་ཅན་པས་སངས་རྒྱས་པ་ལ། གློ་བའི་
ཆོས་ཅན། སེམས་མེད་དེ། སྐྱེ་འཇིག་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞུགས་
ལ་སོགས་པ་བཞིན་ཞེས་བཀོད་པ་ན། རྟགས་སྐྱེ་འཇིག་ཅན་དེ་གློ་བའི་
ལ་གངས་ཅན་རང་གི་ཆད་མས་མ་མཐོང་ཡང་། གློ་བའི་སྐྱེ་འཇིག་ཅན་

ཡིན་པར་བྱེ་རྟོག་སངས་རྒྱལ་པའི་ལུང་ལས་མཐོང་བའི་བྱིར་སྐུབ་བྱེད་
ཡང་དག་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ་སྐུམ་དུ་སེམས་པར་བྱེད་པས། དེ་ལྟ་བུའི་
རྟོགས་བརྗོད་པ་སྐུབ་དག་ཡང་དག་ཡིན་པ་སྤང་བའི་བྱིར་དུ་བདག་གི་
མཐོང་བ་ཞེས་པའི་ཆོག་སྟོས་སོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

མདོར་ན། སྐོབ་དཔོན་གྱིས་གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་གི་མཆོན་
ཉིད་འཆད་པ་ན་རང་གི་མཐོང་ཞེས་གསུངས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ།
སྤར་གངས་ཅན་གྱིས་འདོད་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཆོལ་བ་རང་གིས་མ་གྲུབ་
པས་རྟོགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པ་དང་། དེ་འདྲའི་རྟོགས་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་
བརྗོད་པའི་སྐུབ་དག་རྣམས་སྐུབ་དག་ཡང་དག་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཤེས་
པར་བྱ་བའི་ཆོད་ཡིན་པའི་བྱིར།

འདི་འདྲའི་ལོག་རྟོག་གི་སྐུར་བ་འགོད་མཁན་ནི། རྣམ་བཤད་
ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ ༣༩ ལས། ལོག་རྟོག་གི་སྐུར་བ་ཞེས་པ་ནས་
གངས་ཅན་རང་ཉིད་གྱིས་ཁས་ལེན་ཏེ། ཞེས་སོགས་གསུངས་པས་
གངས་ཅན་ལ་བཞེད་ཅིང་།

རྟེན་ཆེན་རིགས་པའི་རྒྱ་མཆོ་ ༧༩ ལས། སེར་སྐུ་པ་ཁ་
ཅིག་ཅེས་སོགས་སེར་སྐུ་པར་གསུངས་སོ། །འོ་ན་སེར་སྐུ་པ་དང་
གངས་ཅན་པ་དོན་གཅིག་གས་ཞེན། བཏ་ཆེན་གྲུབ་མཐའི་རྣམ་གཞག་
༥༡༠ ལས། རྟོག་གི་སྤྲེལ་པོ་གང་རུང་གང་ཞིག །རང་གི་རྩ་བའི་གྲུབ་
མཐའ་ལ་ཤེས་བྱ་ཉི་ཤུ་རྩ་ལས་ལེན་པ། གངས་ཅན་གྱི་མཆོན་ཉིད།
དེ་ལ་མིང་གི་རྣམ་གངས་དུ་མ་ཡོད་དེ། གངས་ཅན་པ། སེར་སྐུ་པ།

གསལ་བྱེད་པ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་བྱིར། ཞེས་སོགས་གསུངས།

དཔལ་ལྷན་ཆོས་རྗེའི་བྱུང་མཐའ་མཆན་འབྲེལ་ ༥༡ ལས།
འདིར་བྲང་སྟོང་སེར་སྐྱའི་ཞེས་པ་ནས་སྟོན་པ་ཅུ་གྲུང་སོགས་གངས་
ཅན་ལྟར་བཅས་ཀྱི་འདོད་ཚུལ་པལ་ཆེར་སེར་སྐྱའི་རྗེས་འབྲང་ཤ་སྟག་
ཡིན་པའི་བྱིར་ན། སེར་སྐྱ་པ་དང་གངས་ཅན་གཉིས་དོན་གཅིག་ཡིན་
ནས་སྟམ་པས་དབྱེད་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས།

ལྷང་སྐྱའི་བྱུང་མཐའ་ ༩༥ ལས། སེར་སྐྱ་པ་དང་གངས་ཅན་
པ་ནི། གཞུང་ཆེན་མོ་འགའ་ཞིག་ཏུ་སོ་སོར་བཤད་ཀྱང་གངས་ཅན་གྱི་
ནང་ཆོན་ཞིག་ལ་སེར་སྐྱ་པར་བཏགས་པ་ཅམ་ཡིན་ཞིང་དེ་གཉིས་དོན་
གཅིག་ཏུ་བཤད་པ་ཡང་མང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཆོད་མའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བསྐྱས་པའི་དཀའ་འབྲེལ་ ༡༩ ལས། དེ་
ལ་རང་བཞིན་གྱི་བྱ་བ་དང་བྲལ་བའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བསྐྱན་པར་བྱ་བའི་
བྱིར་གངས་ཅན་གྱི་ལུགས་བསྐྱན་པའི་དོན་དུ། རུས་པ་མ་ལུས་དང་
ལྷན་པའི། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་སྟོས་ཏེ། སེར་སྐྱ་པ་རྣམས་ན་རེ།
ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པ་འབྲས་བུའི་ཆོགས་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་བདག་ཉིད་
དུ་གྱུར་པའི་རུས་པ་མ་ལུས་པ་དང་རབ་ཏུ་ལྷན་ཞིང་ཡང་དག་པར་ལྷན་
པ་རུལ་དང་ལྷན་པ་དང་སྤྱིང་སྟོབས་དག་ཆ་མཉམ་པའི་གནས་སྐབས་
ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཅན་ནི་གཙོ་བོའོ། །དེ་དག་ཉིད་ལས་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་
པ་འབྲས་བུའི་བྱེ་བྲག་དེ་དག་འབྱུང་ངོ་། །ཞེས་ཟེར་ཏེ། གཙོ་བོ་ཁོ་ན་
ཞེས་ངེས་པར་བཟུང་བ་ནི། སྐྱེས་བྱ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པར་བཅད་པའི་

དོན་དུའོ། །འབའ་ཞིག་ལས་ཞེས་བྱ་བའི་ཆོག་ནི་དབང་ཕྱག་དང་བཅས་
པའི་གྲངས་ཅན་གྱིས་བརྟགས་པའི་དབང་ཕྱག་ལ་སོགས་པ་བསལ་
བའི་དོན་དུའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཀུན་མཁྱེན་གྱུ་བ་མཐའ་ཆེན་མོ་ ༡༣ ལས། འདིར་ཅུང་ཟད་
དབྱེད་ན་གཞུང་དུ་མར་སེར་སྐྱ་བ་དང་། གྲངས་ཅན་པ་ཐ་དད་དུ་བཤད་
སྒྲུབ་སྟེ། ཞི་འཆོས། རུས་པ་མ་ལུས་དང་ལྡན་པའི། །གཙོ་བོ་ཉིད་ནི་
འབའ་ཞིག་ལས། །ཞེས་པ་ནས། དེ་ཡང་ཡིན་ཞེས་སེར་སྐྱ་སྟེ། །ཞེས་
དང་། དེའི་དཀའ་འགྲེལ་ལས། སེར་སྐྱ་བ་རྣམས་ན་རེ་ཞེས་པ་ནས།
འབའ་ཞིག་ལས་ཞེས་བྱ་བའི་ཆོག་ནི། དབང་ཕྱག་དང་བཅས་པའི་གྲངས་
ཅན་གྱི་བརྟགས་པའི་དབང་ཕྱག་ལ་སོགས་པ་བསལ་བའི་དོན་དུའོ། །ཞེས་
དབང་ཕྱག་མི་འདོད་པའི་སེར་སྐྱ་བ་བཤད་ཅིང་། ལེན་གསུམ་པར། དེ་
ལྟར་རང་བཞིན་དབང་ཕྱག་དག་། ཅེས་སོགས་དང་། དཀའ་འགྲེལ་ལས།
དེ་ལྟར་རང་བཞིན་དབང་ཕྱག་དག་། ཅེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་སྟོས་ཏེ།
དེ་ལ་གྲངས་ཅན་ཁ་ཅིག་ནི་གཙོ་བོ་འབའ་ཞིག་ལས་འབྲས་བྱ་ཐ་དད་
པ་འདི་དག་འཇུག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་སེམས་པ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱི་བྱིར་
རོ། །ཞེས་དང་། ཡེ་ཤེས་ཀུན་བརྟུས་ལས། སེར་སྐྱ་བ་རྣམས་སྟོངས་
པའི་ཚུལ། །གྲངས་ཅན་སྐྱ་རྣམས་ཡོན་ཏན་མེད། །ཅེས་དང་། འགྲེལ་
པ་ལྟར་ན་འདིའི་གྲངས་ཅན་པས་ཀྱང་དབང་ཕྱག་ལྟར་མི་འདོད་པར་
བཤད་ཅིང་། གྱུ་བ་ཆེན་སྒྲན་ཞབས་གྱིས་བདག་གི་རྣམ་གྲངས་སུ་མ་ཅུ་
པ་ལས། དུས་ལས་བྱང་བ་དང་། འདོད་ཀྱལ་དང་། གནས་གྱིས་བསྐྱོས་

བ་དང་། རིན་བཞིན་གངས་ཅན་གྱི་འདོད་པ་ཡིན་ནོ། །རྒྱལ་འཕྲོར་
 དང་། ཚད་མ་དང་། དག་བ་དང་། མ་དག་བ་བཞིན་སེར་སྒྲུའི་འདོད་པ་
 ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། འོད་ལྷན་ལས། གང་དག་གངས་ཅན་དང་སེར་སྒྲུ་
 ལ་སོགས་པའི་བསྟན་བཅོས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡིན་པའི་སྒྲོས་ཞེས་བཤད་
 ཅིང་། འོན་ཀྱང་མི་འགལ་བ་ནི། ལེགས་ལྷན་སོགས་ཀྱི་ཅ་བར་སེར་སྒྲུ་
 ཞེས་བ་འགྲེལ་བར་གངས་ཅན་དུ་བཤད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ཞི་འཆོས།
 སེར་སྒྲུ་སྒྲུ་ཞེས་པའི་འགྲེལ་བར། ཀ་མ་ལ་ཤི་ལས། ཞེས་སེར་སྒྲུ་བ་སྟེ་
 གངས་ཅན་རྣམས་སྒྲུ་བར་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་བ་ལྟ་བུ་ཤིན་ཏུ་མང་
 ཞིང་། འཇུག་འགྲེལ་སོགས་ཀྱིས་ཀྱང་ཤེས་བས་སོ། །དེས་ན་འདིར་
 དབྱེ་རྒྱ་གཉིས་ཏེ། འདོད་རྒྱལ་པལ་ཆེར་མཐུན་ཡང་། དང་སྟོང་སེར་སྒྲུ་
 ཅམ་གྱི་རྗེས་སུ་འགྲངས་པའི་སྟོན་གྱི་གངས་ཅན་ནི་ལེགས་ལྷན་ལྟར་
 འགྲེལ་བུ་རྒྱ་དུས་ནས་ཡོད་པར་རྒྱུན་གྱིས་མངོན་པར་གསལ་བར་སྒྲུ་
 བའི་དང་། ཚད་མའི་དེ་ཉིད་ཅ་འགྲེལ་དང་ཀུན་བཏུས་ལྟར། གཙོ་བོ་
 ཅམ་ལས་བྱུང་གི་ལྟ་དབང་ལྷག་སོགས་ཀྱི་སྒྲོ་གཡོ་བ་སྟོན་དུ་སྟོང་བ་
 མི་འདོད་པས་གངས་ཅན་ལྟ་མེད་བ་དང་། འདི་ཕྱིན་ཆད་ནས་གངས་
 གཙོ་བོར་བཤད་པས་གངས་ཅན། ཚད་མའི་དེ་ཉིད་ཅ་འགྲེལ་ལྟར། རྒྱ་
 འགྲེལ་རང་བཞིན་གཅིག་ཀྱང་རྣམས་འགྱུར་རྣམས་ར་དད་དུ་འཕྲོ་བ་ནི།
 ལྟ་ཆེན་དབང་ལྷག་གི་སྒྲོས་ཕྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པར་འདོད་པའི་གངས་
 ཅན་ཕྱི་མ་ནི། སྟོན་བ་ཆུ་རྒྱུང་ཕྱིན་ཆད་ནས་བྱུང་བས་དེའི་ལྷགས་ཡིན་
 ནོ། །ཁོ་རྒྱུ་བ་ཤེས་རབ་རིན་ཆེན་ན་དེ། འདི་དབང་ལྷག་བ་མ་ཡིན་
 ཏེ། གཙོ་བོ་བདེན་ཞེན་གྱི་འདོད་པས་སོ་ཐེར་བ་ལ་མ་བྱུང་ཅིང་། མི་

འཐད་དེ། ཞི་འཆོ་ཡབ་སྐུ་གིས་འདི་གངས་ཅན་པ་དང་། དབང་ཕྱག་
པ་གཉིས་ཀར་བཞད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ་འདིའི་ཆོག་གི་དོན་དུག་
འདོད་ཟེར་བའང་དབྱད་ན་སྒྲིང་བོ་མེད་དེ། བྱེ་བྲག་པ་ལ་འཁྱལ་བར་
ཟད་པས་སོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

འོ་ན་གངས་ཅན་པས། ལྷོ་བདེ་ཆོས་ཅན། སེམས་མེད་བེམ་
པོ་ཡིན་ཏེ། སྐྱེ་འཇིག་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། གཟུགས་སོགས་
དེ་ཅུ་ལྟ་བཞིན་ནོ་ཞེས་པའི་ལོག་རྟོག་གི་སྒྲུང་པ་འདི། དོན་ཅི་ཞིག་
བསྐྱབ་པར་འདོད་ནས་བཀོད་ཅེ་ན། བདག་ཤེས་རིག་གི་སྐྱེས་བུ་
ལོངས་སྟོང་པ་པོར་བསྐྱབ་འདོད་ནས་བཀོད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཤེས་
བུ་ཐམས་ཅད་སེམས་ཡོད་དང་སེམས་མེད་གཉིས་སུ་དང་། བེམ་
པོ་དང་ཤེས་པ་གཉིས་སུ་དང་། དུལ་དང་དུལ་ཅན་གཉིས་སུ་དང་།
བདག་དང་བདག་གི་བ་གཉིས་སུ་གངས་ངེས་པ་གངས་ཅན་པས་འདོད་
ཅིང་། དེ་འདྲའི་ཤེས་བུ་ཉེར་ལྟའི་ནང་ནས་ཆེན་པོ་འཇམ་ལྷོ་ལ་སོགས་
པ་ཉེར་བཞི་པོ་དེ་ལོངས་སྟོང་བུ་འཇམ་སེམས་མེད་བེམ་པོ་སོགས་སུ་
བསྐྱབ་པས་དེ་ལྟར་ན་ཤེས་རིག་གི་སྐྱེས་བུ་ཉིད་བདག་དང་། ལོངས་
སྟོང་པ་པོ་སོགས་སུ་བདེ་ཆོག་ཏུ་འགྱུར་བར་བསམ་བཤོ། །

ནུས་བཞད་ཐར་ལས་གསལ་བྱེད་ ༤༢༡ ལས། དེས་ན་གངས་
ཅན་ཤེས་བུ་ཐམས་ཅད་གངས་ཉི་ཤུ་ཙུ་ལྟར་འདུས་པར་འདོད་ལ། དེའི་
ཉེར་བཞི་བེམ་པོ་དང་། ཉེར་ལྟ་པ་རིག་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཉིད་ལོངས་སྟོང་
པ་པོའི་བདག་དང་། ཉེར་བཞི་ལས་ཁ་ཅིག་བདག་གི་ལོངས་སྟོང་བུ་

ཡིན་ལ། ཁ་ཅིག་བདག་གི་ལོངས་སྤྱོད་དེ་དག་སྐྱབ་བྱེད་ཡིན་པས་
བདག་གི་ཉེར་མཁོ་འབའ་ཞིག་ཏུ་ཐད་ལ། བེམ་པོས་ཤེས་པའི་དོན་
བྱེད་པ་སངས་རྒྱས་པས་ཀྱང་འདོད་པས། བེམ་པོ་མཐའ་དག་དེ་ལས་
གཞན་གཅིག་གི་དོན་བྱེད་པར་སྐྱབ་ན་བདག་རྟག་པ་འགྲུབ་པར་འགྲུར་
ཏེ། དེ་ལས་གཞན་ཤེས་རིག་གི་བདག་འབའ་ཞིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །
ཞེས་གསུངས།

སྒྲོ་དང་བདེ་བ་ཆོས་ཅན་དུ་བརྒྱུད་བ་ནི། ཤེས་བྱ་ཉེར་བཞིའི་
ནང་ནས་ཆེན་པོ་དང་གཙོ་བོ་གཉིས་བེམ་པོར་བསྐྱབ་དཀའ་བ་ལ་
བསམ་ནས་དེ་གཉིས་ཀྱི་གདགས་གཞི་ཆོས་ཅན་དུ་བརྒྱུད་བ་ཡིན་ལ།
དེ་ཡང་སྒྲོ་ནི་ཆེན་པོའི་གདགས་གཞི་དང་། བདེ་སྐྱབ་བཏང་སྒྲུམས་
གསུམ་ནི་གཙོ་བོའི་གདགས་གཞི་ཡིན་ནོ། །སྒྲེ་འཛིག་ཅན་རྟགས་
སུ་བཀོད་པའི་གནད་ཀྱིས་ཀྱང་གདགས་གཞི་དེ་གཉིས་ཆོས་ཅན་དུ་
བརྒྱུད་ངམ་སྒྲུམ་ཡང་དབྱེད་པར་བྱའོ། །རྟགས་དེའི་ཆོས་ཅན་ལ་སྒྲོ་
ཆོས་ཅན་ཞེས་དང་། བདེ་སྐྱབ་བཏང་སྒྲུམས་གསུམ་ཆོས་ཅན་ཞེས་
ཆོས་ཅན་སོ་སོར་འཕྲུལ་ཡང་རུང་ལ། དེ་བཞིན་དུ་སྐྱབ་མ་ཉེར་གཉིས་
ཀྱང་ཅི་རིགས་པ་ཆོས་ཅན་བརྒྱུད་ཚུལ་ཤེས་པར་བྱའོ། །སྒྲུང་བ་དེའི་
གསལ་བ་ཡང་སེམས་མེད་ཡིན་ཏེ་ཞེའམ་བེམ་པོ་ཡིན་ཏེ་ཞེའམ་ལོངས་
སྤྱོད་བྱ་ཡིན་ཏེ་ཞེས་སོགས་སྒྲུར་ཚུལ་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཟུགས་
སོགས་དེ་ཙམ་ལྟ་དཔེར་བཀོད་པའང་མཆོན་པ་ཙམ་སྟེ་དཔེར་
གཟུགས་དེ་ཙམ་བཞིན་ནོ་ཞེའམ། ལས་དབང་ལྟ་བཞིན་ནོ་ཞེས་པ་ལྟ་

བྱ་ཅི་རིགས་པ་སྤྱོད་ཚུལ་ཤེས་པར་བྱའོ། །ལོག་རྟོག་གི་སྤྱོད་པ་འདི་
ནི་ལོག་ཏུ་འཆད་འགྱུར་གྱི་གངས་ཅན་གྱི་ཐོལ་སྤྱོད་ཀྱི་རིགས་པ་དེའི་
རྟགས་སྤྱོད་ཀྱི་རིགས་པར་འགྲོ་བའི་ཚུལ་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གངས་ཅན་གྱི་ཐོལ་སྤྱོད་ཀྱི་རིགས་པ་འཁོད་ཚུལ།

གངས་ཅན་གྱི་ཐོལ་སྤྱོད་ཀྱི་རིགས་པ་འཁོད་ཚུལ་ནི། འདི་
འཕྲོས་ཚུལ་ནི། སློབ་དཔོན་ཕྱགས་སྤྱང་གིས། རོ་བོ་རང་ཉིད་ཁོ་ན་
དང་། །འདོད་དང་མ་བསལ་སྟོན་པར་བྱ། །ཞེས་དང་། སློབ་དཔོན་
ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས་ཀྱང་། མ་བཟོན་ན་ཡང་འདོད་པས་བྱུང་བ་ཅེས་
སོགས་གཞན་དོན་བསྒྲུབ་བྱ་ལ་ངག་ཏུ་དངོས་སུ་མ་བཟོན་ན་ཡང་།
ཆོལ་བས་ཞེ་བའི་འདོད་པས་བྱུང་བའི་ཕྱགས་དེ་བསྒྲུབ་བྱར་ཡིན་ཏེ།
དཔེར་ན་གངས་ཅན་གྱིས། མིག་སོགས་ཆོས་ཅན། གཞན་དོན་བྱེད་དེ།
འདུས་ཤིང་བསགས་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དཔེར་ན་མལ་ཆ་དང་སྟན་ལ་
སོགས་པའི་ཡན་ལག་བཞིན་ནོ་ཞེས་བཀོད་པ་ན། བདག་གི་དོན་བྱེད་
པ་ངག་ཏུ་དངོས་སུ་མ་སྤྱོད་ཀྱང་བསྒྲུབ་བྱར་འདོད་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་
སྤྱོད་ངག་དེས་དངོས་སུ་མ་སྤྱོད་ཀྱང་བསྒྲུབ་བྱར་འགྱུར་བ་ཡོད་པར་
གསུངས་སོ། །

དེ་ཡང་མཁས་གྲུབ་རྟེན་ཆེན་ ༡༡༠ ལས། གཞུང་གི་འཆད་
ཚུལ་སྤྱོད་པ་འདི་ཉིད་ལ་བཀལ་ཞིང་བརྟག་པ་འདི་ཡོད་དེ། འདོད་པ་

བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་པར་ཤེས་པའི་ཕྱིར་དུ་འདོད་ཆེག་སྒོས་པར་འདོད་ཀྱི།
 རྒྱལ་པའི་ཞེ་འདོད་ཀྱིས་ཕྱོགས་སུ་ཁས་སྐྱངས་པ་ཡིན་ན། གཞན་དོན་
 བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་པར་ཤེས་པའི་ཕྱིར་དུ་སྒོས་པར་མི་འདོད་པས་སྒྲིན་མེད་
 དོ་ཞེ་ན། ཁས་སྐྱངས་པ་ཞེས་པའི་ཆེག་སྤེལ་ཅན་གྱིས་བྱུང་པར་ཅི་
 ཡང་མི་འཛོལ་སྟེ། འདི་ལྟར། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། རྒྱལ་པའི་ཞེ་འདོད་ཀྱི་
 ཕྱོགས་ཡིན་ན་ཕྱོགས་ཡིན་པས་བྱུང་པར་ཐལ། རྒྱལ་པའི་ཞེ་འདོད་ཀྱི་
 ཕྱོགས་ཡིན་ན། གཞན་དོན་བསྐྱབ་བྱར་ཤེས་པའི་ཕྱིར་དུ། སྒོ་བ་དཔོན་
 ཕྱོགས་སྐྱང་གིས་འདོད་ཆེག་སྒོས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གངས་
 ཅན་གྱི་སངས་རྒྱས་པའི་དོར། མིག་སོགས་ཆོས་ཅན། བདག་དོན་བྱེད་
 དེ། འདུས་ཤིང་བསལ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀོད་པ་ན། མིག་སོགས་
 བདག་དོན་བྱེད་པར་སྐྱབ་པ་ལ། འདུས་བསལ་ཆོས་ཅན། ཉགས་
 ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། རྒྱལ་པའི་ཞེ་འདོད་ཀྱི་ཉགས་ཡང་དག་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྒྱལ་པ་རང་གི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཉགས་ཡང་དག་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ། སྤྱ་ཉག་པ་ཆོས་ཅན། ཕྱོགས་ཡིན་པར་ཐལ།
 རྒྱལ་པའི་ཞེ་འདོད་ཀྱི་ཕྱོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སོགས་བཞེད་པར་
 བྱུང་། །

དེས་ན་ཁོ་མོ་ནི་གཞུང་འདི་དག་གི་དོན་འདི་ལྟར་འཆད་དེ།
 མདོར་བསྟན་དུ། མ་གྲུབ་སྐྱབ་བྱེད་མིན་དོན་བཞེད། །ཅེས་པའི་སྐབས་
 སུ་འདོད་པ་ཞེས་པའི་ཆེག་གིས་དག་ཏུ་དངོས་སུ་མ་སྒོས་བྱང་། རྒྱལ་
 པའི་ཞེ་འདོད་ཀྱིས་དོན་གྱི་བསྐྱབ་བྱར་བཞེད་པ་ཞིག་དགོས་ཞེས་

བསྐྱེད་པར་སྐྱེས་པ་ལ། གཞན་དོན་བསྐྱེད་བྱ་ཡིན་ན་ངག་ཏུ་དངོས་སུ་
 སྐྱེས་པ་ཞིག་དགོས་ཀྱི། ངག་ཏུ་དངོས་སུ་མ་སྐྱེས་ཀྱང་ཆོས་བའི་ཞེ་
 འདོད་ཀྱིས་བསྐྱེད་བྱར་ཁས་བླངས་པ་དེ་འདྲ་མེད་དོ་ཞེ་ན། དེའི་ཆེ་
 ངག་ཏུ་དངོས་སུ་མ་བཟོད་ན་ཡང་སྐྱེས་ཀྱི་ཞེ་བའི་འདོད་པས་བྱུ་
 བའི་སྐྱོན་ནས་དོན་གྱིས་བསྐྱེད་བྱར་འདོད་ཅིང་ཁས་བླངས་པ་ཡོད་དེ།
 དཔེར་ན། གངས་ཅན་གྱིས། མིག་སོགས་ཆོས་ཅན། གཞན་དོན་བྱེད་
 དེ། འདུས་ཤིང་བསགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མལ་ཆ་དང་སྐྱེད་བཞིན་
 ཞེས་བཞོད་པ་ན། བདག་གི་དོན་བྱེད་པ་ངག་ཏུ་མ་སྐྱེས་ཀྱང་ཞེ་འདོད་
 ཀྱིས་བསྐྱེད་བྱར་ཁས་བླངས་པ་བཞིན་ནོ་ཞེས་པ་སྟེ། སྐྱེད་མེད་པའི་
 ལེགས་པར་བཤད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

གངས་ཅན་གྱི་ཆོས་རྒྱུ་འདིའི་རྟགས་ཆོས་དོན་གསུམ་ངོས་
 བརྒྱུད་ཚུལ་ནི། རྟགས་འདིའི་ཆོས་ཅན་ནི། མིག་སོགས་ཆོས་ཅན་ཞེས་
 སོགས་གསུངས་ལ་དེ་ཡང་མིག་དང་སོགས་སྐྱེས་བསྐྱེད་པ་གང་དང་
 གང་འཛིན་ཅེ་ན།

ནུས་བཤད་ཐར་ལས་གསལ་བྱེད་ ༤༢༡ ལས། དེ་ལ་འདིར་
 གང་དག་མིག་གི་སོགས་ཁོངས་ནས་ན་བ་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོ་
 བཞི་གཟུང་གི་བཅས་པའི་རྟགས་ཆོས་ཆེ་གཟུང་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་སྐྱེགས་ཆོས་
 མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་གངས་
 ཅན་གྱིས་མངོན་པར་འདོད་པའི་དོན་རྟགས་འདིས་ཅི་ཞིག་བསྐྱེད་
 པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་གོ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ ༤༢༡

ལས། དེས་ན་མིག་གི་སོགས་ཁོངས་ནས་བཅའ་པོ་ཉིད་གསུམ་བཟུང་
ལ། རྒྱགས་ཆོས་མ་གྲུབ་པའི་སྒྲོན་མེད་དེ། གློ་གངས་ཅན་གྱིས་བཅའ་
པོར་འདོད་ཀྱང་གློ་ཅམ་སངས་རྒྱས་པས་ཀྱང་འདོད་ཅིང་། གངས་
ཅན་གྱིས་ཀྱང་གློར་མ་སྙད་འདོགས་པའི་གཞི་གཟུང་རྣམ་ལ་བསམ་
པའི་བྱིར། གཙོ་པོའི་མ་སྙད་མི་འདོགས་ཀྱང་བདེ་སྤྱད་བཅུང་སྒྲིམས་
གསུམ་ཆ་མཉམ་པའི་ཆ་སངས་རྒྱས་པ་རང་ཉིད་གྱིས་ཀྱང་ཁས་ལེན་
པས་སོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

རྣམ་ངེས་དར་རྒྱུག་ ༤༡༩ ལས། འདི་ལ་གཞན་དག་གིས་
མིག་གི་སོགས་ཁོངས་ནས་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་གཞན་བཞི་འདོན་
པ་ཡིན་གྱི། བཅའ་པོ་ཉིད་གསུམ་འདོན་པ་མ་ཡིན་མོ་ཞེས་ཟེར་བས་ནི།
གངས་ཅན་གྱིས་ཐོལ་སྒྲོལ་བཀོད་ནས་ཅི་བྱེད་པ་ཡིན་པ་མ་ཤེས་པའི་
སྒྲོན་མོ། །འོ་ན་རིགས་ཐིགས་ཀྱི་འགྲེལ་པར་སྒྲོབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་
གིས། མིག་ལ་སོགས་པས་ནི་ན་བ་ལ་སོགས་པ་བཟུང་རོ། །ཞེས་
པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། དེར་ན་བ་ལ་སོགས་པ་སོགས་སྒྲུབ་སྤྱད་
པར་གསུངས་གྱི། དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་བཞི་ལས་གཞན་སྤྱད་པ་མ་
བཀག་པའི་བྱིར་རོ། །དེར་མིག་གི་སོགས་ཁོངས་ནས་དེ་མ་ཐག་
རྒྱུན་དང་དམིགས་རྒྱུན་གཉིས་སྤྱད་པའི་ཐོལ་སྒྲོལ་ལ་བརྟག་པ་བྱེད་
ཚུལ་བཤད་དེ། འོག་ཏུ་སྒྲུབ་པ་སྤྱར་སྤྱང་གི་སྐབས་སུ་འཆད་པར་
འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཆད་མ་རིགས་རྒྱན་ ༥༩༣ ལས། ཁ་ཅིག་མིག་གི་སོགས་

ཁོངས་ནས་དམིགས་རྒྱུ་དང་དེ་མ་ཐག་རྒྱུ་བཏོན་ནས་རྒྱུ་གསུམ་
 ཆོས་ཅན་དུ་འཛིན་ལ། དེས་བདག་གི་དོན་བྱེད་པའི་དོན་ཡང་རྣམ་ཤེས་
 རྒྱུ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། གངས་ཅན་གྱི་ལུགས་ལ།
 རྣམ་ཤེས་དེ་རྒྱུ་གསུམ་གྱི་འབྲས་བུ་དང་རྒྱུ་གསུམ་པོ་དེ་རྣམ་ཤེས་
 གྱི་རྒྱུར་འདོད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་ཁུས་ཏེ། གངས་ཅན་གྱི་ལུགས་
 ལ་རྣམ་ཤེས་དེ་རྒྱུ་ཡང་མ་ཡིན་འབྲས་བུ་ཡང་མ་ཡིན་པར་འདོད་པའི་
 ཕྱིར་ཏེ། རྒྱུས་བྱ་རང་བཞིན་མ་ཡིན་རྣམ་འགྲུར་མིན། །ཞེས་འབྱུང་
 བའི་ཕྱིར་རོ། །ཁ་ཅིག་མིག་གི་སོགས་ཁོངས་ནས་དབང་པོ་ལྷག་མ་
 བཞི་འདོན་པས། དབང་པོ་ལྷ་ཅམ་ཆོས་ཅན་དུ་འཛིན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་
 ཟེར། འོན་ཀྱང་གངས་ཅན་གྱི་ལུགས་ལ་མིག་སོགས་གཞན་དོན་བྱེད་པར་
 བསྐྱབ་པས་མིག་སོགས་བདག་དོན་བྱེད་པར་འབྲུབ་པ་ལ་མི་ཐན་
 བར་ཐལ། དབང་པོ་ལྷ་ཅམ་དེ་དེ་སྐྱབ་གྱི་ཞེ་འདོད་ཀྱི་ཆོས་ཅན་ཡིན་
 པ་གང་ཞིག །གངས་ཅན་གྱི་ལུགས་ལ་དབང་པོ་ལྷས་གཞན་དོན་བྱེད་
 བར་བསྐྱབ་པས་བདག་དོན་བྱེད་པར་མི་འབྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །རང་གི་
 ལུགས་ལ། གང་གས་གཞི་དང་བཅས་ན་མིག་གི་སོགས་ཁོངས་ནས་
 ཤེས་བྱ་ཉེར་གསུམ་བཏོན་ནས་ཉེར་བཞི་ཆོས་ཅན་དུ་འཛིན་པ་ཡིན་
 ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

སྡེ་བདུན་ཡིད་ཀྱི་སྤྱོད་སེལ་ ༣༡༣ པས། དེ་ལ་མིག་སོགས་
 ཞེས་པ་ནི། གངས་ཅན་པའི་ཤེས་བྱ་ཉེར་བཞི་པོ་ཐམས་ཅད་བདག་
 དོན་བྱེད་པར་སྐྱབ་དགོས་སོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་མིག་སོགས་དབང་པོ་

དང་། གཞུགས་སོགས་ཡུལ་རྣམས་བདག་གི་བར་གྱུ་བ་ན་གཞན་དག་
 གྲང་འབད་མེད་དུ་གྱུ་བ་བར་འགྱུར་ཞིང་། དང་པོ་ཉིད་ནས་ཉེར་བཞི་
 སོ་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཅན་དུ་བྱས་ན་ཆོས་ཅན་གྱི་རྒྱལ་ལ་མཐུན་སྤང་དུ་
 མི་འགྱུ་བ་བས། དེའི་ཕྱིར་རྒྱལ་བ་གཉིས་ཀ་ལ་མཐུན་སྤང་དུ་གྱུ་བ་བའི་
 མིག་སོགས་དབང་པོ་དང་། གཞུགས་སོགས་ཡུལ་རྣམས་བདག་གི་
 བར་སྐྱབ་འདོད་ནས་མིག་སོགས་ཆོས་ཅན་ཞེས་སྐྱས་པ་ཡིན་བས།
 ཆོས་ཅན་གྱི་དོན་དེ་ལྟར་དུ་ཤེས་བར་གྱིས་ཤིག ། ཅེས་གསུངས་སོ། །

ཕྱི་བདུན་རྒྱུ་ ༣༧༧ ལས། ཁ་ཅིག ། མིག་སོགས་ཆོས་ཅན་
 ཞེས་བའི་སོགས་ཁོངས་ནས་དམིགས་རྒྱུན་དང་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་འདོན་
 ཅིང་། དེས་ན་དབང་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུན་གསུམ་ཆོས་ཅན་དུ་འཛིན་པ་ཡིན་
 རོ། ། ཞེས་མང་དུ་ཐོས་པ་དག་སྒྲིག་གོ ། དེ་མི་འཐད་དེ། གངས་ཅན་གྱི་
 བདག་ཤེས་རིག་གི་སྐྱེས་བྱས་མིག་སོགས་དབང་པོའི་སྒོ་ནས་ཡུལ་ལྔ་
 ལ་ཁོངས་སྒྲིད་པ་ཡིན་ཀྱང་། བདག་ལས་གཞན་བའི་མིང་གི་སྒོ་ནས་
 གཞུགས་ལ་ལྟ་བའི་དབང་ཤེས་སོགས་མེད་དོ། ། དཔེར་ན། སྐྱེས་བྱ་
 གཅིག་བྱ་གཅིག་གིས་མཁར་གྱི་བྱ་ག་སྒྲ་ཆོགས་ནས་འྱུགས་ཐམས་
 ཅད་དུ་ལྟ་བར་བྱེད་པ་བཞིན་རོ། ། ཞེས་སྐྱ་བས། བདག་ལས་གཞན་
 བའི་ཡུལ་འཛིན་བའི་དབང་ཤེས་ཁས་མི་ཡོན་ན་དེའི་རྒྱུན་གསུམ་རི་
 ལྟར་ཁས་ཡོན། དེ་ལྟ་བུའི་བདག་དུ་ལྟ་བ་གཞིག་བའི་ཕྱིར། བཅོམ་ལྟན་
 འདས་ཀྱིས་མིག་གི་ཁམས་དང་། མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་བའི་ཁམས་
 ལ་སོགས་པ་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་རབ་དབྱེ་གསུངས་བར་ཆོས་མཛོན་

པ་ཀུན་ལས་བརྟམ་པ་ལ་སོགས་པས་བཤད་དེ། འདི་ལྟར་ཁས་སྦངས་
བས་ནི་མང་དུ་ཐོས་པ་ཁྱོད་གཞུང་ཙམ་སྒྲོག་པ་མོར་རང་ཉིད་ཀྱི་བ་དན་
བསྐྱེདས་ཏེ་ཐིལ་བསྐྱགས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་།

ཡང་དེ་ཉིད་ ༣༧༩ ལས། ཁ་ཅིག །གངས་ཅན་བས་འདོད་བའི་
མེས་པོ་ཤེས་བྱ་ཉེར་གསུམ་པོ་སོགས་ཁོངས་ནས་འདོན་བས། ཉེར་
བཞི་ཆོས་ཅན་དུ་འདོན་ནོ་ཞེས་སྒྲུབ་ནི། མིག་སོགས་གཞན་དོན་བྱེད་
པ་ཙམ་དུ་སངས་རྒྱས་པས་བྱ་བ་ཟིན་པར་བཤད་པ་ལ་མིག་མ་བཟུས་
བར་ཟད་དོ། །ཁ་ཅིག །གངས་ཅན་བའི་ལུགས་ལ་ཉེར་བཞི་པོ་ཆོས་
ཅན་ཡིན་ལ། སངས་རྒྱས་པའི་ལུགས་ལ་དབང་པོ་ལྔ་ཆོས་ཅན་ཡིན་
ནོ་ཞེས་འདོད་བ་ནི། གངས་ཅན་བས་ཤེས་བྱ་ཉེར་བཞི་གཞན་དོན་བྱེད་
པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་བཀོད་པ་ལ་སངས་རྒྱས་པས། དེ་མི་འཐད་དེ།
དབང་པོ་ལྔ་གཞན་དོན་བྱེད་པར་ངེད་ཀྱིས་བྱ་བ་ཟིན་པའི་བྱིར། ཅེས་
བའི་ལན་འབྲེལ་མེད་དུ་བརྟབ་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པས་རང་ཉིད་
གསལ་བར་མ་བྱེད་ཅིག །ཅེས་གསུངས་སོ། །

རྟེན་ཆེན་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ་ ༥༡༥ ལས། གངས་ཅན་གྱི་
སྐྱོར་བ་དག་གི་དོན་ནི། ཁོ་པོས་ཆད་མ་ཡིད་ཀྱི་ཐུན་སེལ་དུ་རྒྱས་པར་
བཤད་ཟིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས།

དེ་དག་མི་འགལ་བའི་ཚུལ་ནི། གཉིས་ཀས་དོན་ལ་ལོངས་སྤྱོད་
པ་པོའི་བདག་ཤེས་རིག་གི་སྤྱེས་བྱ་སྐྱབ་པ་འདྲ་ཡང་། རྣམ་བཤད་དང་
རིགས་རྒྱན་སོགས་ནི་འདི་ཡི་གོང་ལོག་དུ་གསལ་བ་བཞིན་དང་། སྤེ་

བདུན་རྒྱུ་ལས་ནི། མིག་སོགས་དབང་པོ་ལྔ་བདག་གི་བར་སྐྱབ་པ་ན་
བདག་གི་བ་ནི་བདག་ལ་མི་ལྟོས་པར་གྲུབ་ཚུལ་མེད་པས། བདག་གི་
བ་དངོས་སྐྱབ་པ་ན་ལོངས་སྤྱོད་པ་པོའི་བདག་དོན་གྱི་གྲུབ་པ་ཡིན་
པ་ལ་དགོངས་སམ་དབྱང།

སྐབས་འདིར་མིག་སོགས་དབང་པོ་ལྔ་དང་གཟུགས་སོགས་
ཡུལ་ལྔ་ཆོས་ཅན་དུ་བརྒྱུད་བ་སྟེ་བདུན་རྒྱུ་དུ་གསལ་ལ། དེ་དག་
གཞན་དོན་བྱེད་པ་ཅམ་སངས་རྒྱས་པས་གྲུབ་ཟིན་པའང་སྟེ་བདུན་རྒྱུ་
དུ་གསལ་བས་དགོངས་པ་ཟབ་མོ་གང་ཡིན་དབྱང་བར་བྱོ། །

ཐོས་སྒྲུབ་གྱི་རིགས་དེའི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ངོས་འཛིན་ཚུལ་ནི།
གཞན་དོན་བྱེད་དེ་ཞེས་གསལ་ལ། ཚད་མ་རིགས་རྒྱུ་ ༡༡༥ ལས།
བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་དོན་ནི། ཉེར་བཞི་ལས་གཞན་བདག་ཡིན་པས་
དེའི་དོན་བྱེད་ཚུལ་ཡང་བདག་སྤྱོད་པ་མ་ཡིན་གྱི་བདག་གི་འདོད་
པའི་དོན་སྐྱབ་པ་ཡིན་ཏེ་མལ་ཆ་དང་སྟན་བཞིན་ཞེས་དཔེར་བཞོད་
པས་སོ། །ཞེས་གསུངས།

ནམ་བཤད་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ ༤༡༡ ལས། བེམ་པོ་མཐའ་
དག་དེ་ལས་གཞན་གཅིག་གི་དོན་བྱེད་པར་སྐྱབ་ན་བདག་རྟག་པར་
འགྲུབ་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལས་གཞན་ཤེས་རིག་གི་བདག་འབའ་ཞིག་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

སྟེ་བདུན་ཡིད་ཀྱི་ཐུན་སེལ་ ༣༧༥ ལས། དེ་ལྟར་ན་འདུས་
པ་མིན་པའི་ཡུལ་ཅན་གཞན་དོན་བྱེད་དེ་ཞེས་བ་ནི། བེམ་པོ་མིན་ཞིང་།

ཡུལ་ཅན་ཡིན་པ། རང་ལས་གཞན་པའི་བདག་དེའི་དོན་བྱེད་དེ། ཞེས་
 པ་ཡིན་ནོ། །དོན་བྱེད་དེ་ཞེས་པ་ནི། འདིར་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པ་ལྟ་བུ་
 ལ་བསམས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། མལ་ཆས་སྐྱེས་བུའི་གང་བ་སྐྱོབ་པ་སོགས་
 གྱི་དགོས་པ་སྐྱབ་པ་ལྟར། བདག་དེ་ཉིད་དབང་པོ་ལྟའི་སྒྲོ་ནས་ཡུལ་
 ལ་ལོངས་སྐྱོད་པ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲོ་ནས་དབང་སོགས་རྣམས་བདག་
 གི་དགོས་པ་སྐྱབ་བྱེད་ཡིན་ལ། དེ་ཉིད་བདག་གི་དོན་བྱེད་པའི་དོན་
 ཏུ་འདོད་དོ། །དེ་ལྟར་ན། བདག་གི་དོན་བྱེད་དེ་ཞེས་པ་ནི། བདག་གི་
 དགོས་པ་སྐྱབ་སྟེ་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ཅིང་། བདག་གི་དགོས་པ་སྐྱབ་
 པ་དེ་ཉིད་བདག་གི་བའི་དོན་ལྟོག་ཡིན་པས། དེར་བསྐྱབས་པས། ཞེས་
 སོགས་གསུངས་སོ། །

ཡང་དེ་ཉིད་ ༣༡༩ ལས། གཞན་དོན་བྱེད་དེ། ཞེས་པའི་
 གཞན་དེ་བདག་ཡིན་པར་ཆོས་ཅན་དང་རྟགས་ལ་སོགས་པ་གང་གི་
 རྒྱས་པས་འཕངས། ཞེས་སོགས་གྱི་དཔྱད་པ་བྱེད་པ་ནི་ཉི་མ་ཡོལ་
 བར་བྱེད་པའི་ཐབས་གྱིས་འཕངས་པར་ཟད་པས། འདིར་ནི་དེ་ལྟ་བུའི་
 དབྱེད་པ་མང་པོས་ཅི་ཞིག་བྱ། ཞེས་གསུངས་སོ། །

བསྟན་དར་ལྟ་རམས་པའི་རྟགས་རིགས་གྱིས་དཀའ་གནད་
 ཟིན་ཟིས་ ༤༩ ལས། སྒྲོར་བ་གསུམ་པོ་འདི་ལ་སྐྱས་ཟིན་ཆོད་གྱི་
 སྒྲོར་བ་དང་། ཞེ་འདོད་གྱི་སྒྲོར་བ་གཉིས་རེ་འབྱེད་དགོས་ཤིང་། ཞེས་
 སོགས་གསུངས་སོ། །དེ་ཡང་དངོས་ཟིན་ཅམ་ལ་དེ་གསུམ་བྲབ་པ་
 བྱིན་ཅི་ལོག་རྟ་མ་ངེས་པས་འགལ་རྟགས་སུ་འཛོག་དགའོ། །

ཐོས་སྒྲུབ་ཀྱི་གཏན་ཆེགས་དེའི་རྟགས་ངོས་བཟུང་ཚུལ་ནི།
འདུས་བསགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསལ་ལ། དེ་ཡང་ཆད་མ་རིགས་
རྒྱན་ ༡༡༧ ལས། རྟགས་ཀྱི་དོན་ནི། རྩལ་དུ་མ་འདུས་ཤིང་བསགས་
པ་འབའ་ཞིག་གི་དོན་མ་ཡིན་ཏེ། ཡིད་དབང་སོགས་ཀྱི་སྤྲེང་དུ་འགོད་
ཚུལ་དང་མཐུན་པར་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་སྐད་ཅིག་གམ་རྩལ་
དུ་མ་འདུས་ཤིང་བསགས་པ་རྟགས་ཀྱི་དོན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཆད་མ་སྤེ་བདུན་གྱི་རྒྱན་ཡིད་ཀྱི་རྒྱན་སེལ་ ༣༡༣ ལས། དེ་
བས་ན་འདུས་བསགས་ཀྱི་དོན་གྲང་། རིམ་དང་ཅིག་ཅར་དུ་འདུས་པའི་
སྒོ་ནས་རྩལ་དུ་མ་བསགས་པ་ལ་བརྟུན་ལ། དེ་ལས་སྒྲིག་པ་ནི་འདུས་
པ་མ་ཡིན་པར་བརྟུན་དེ། འདུས་བསགས་ནི་བེམ་པོའི་དོན་ལྡན་གྱོ་
ཞེས་གསུངས།

དེ་ལྟར་ཆོས་ཅན་མིག་སོགས་ཉེར་བཞི་འདོད་པ་ལྟར་ན་
འདུས་བསགས་ལ་རྩལ་དང་སྐད་ཅིག་དུ་མ་འདུས་པ་ལ་འདུས་
བསགས་སུ་ངོས་འཛིན་དགོས་པ་དང་། མིག་སོགས་ལྷ་ཅམ་ཆོས་
ཅན་དུ་འདོད་པ་ལྟར་ན་རྩལ་དུ་མ་འདུས་པ་འདུས་བསགས་ཀྱི་དོན་
དུ་འདོད་ལ། དེའི་ཕྱིར་ནམ་བཤད་དང་རིགས་རྒྱན་སོགས་འདུས་
བསགས་ཀྱི་དོན་རྩལ་དང་སྐད་ཅིག་དུ་མ་འདུས་པ་ལ་འདུས་བསགས་
གསུངས་ཤིང་། སྤེ་བདུན་རྒྱན་ལ་རྩལ་དུ་མ་འདུས་པ་བེམ་པོའི་དོན་
ལྡན་ཏུ་གསུངས་སོ། །

གངས་ཅན་བས་ཐོས་སྒྲུབ་འདི་དོན་ཅི་ཞིག་བསྐྱབ་འདོད་ནས་

བཀོད་ཅེན། མོངས་སྤྱོད་པ་པོའི་བདག་རྟག་པ་བསྐྱབ་འདོད་ནས་
བཀོད་པ་ཡིན། དེ་ཡང་འདུས་བསགས་གིས་མིག་སོགས་གཞན་དོན་
བྱེད་པར་བསྐྱབ་པ་ན། མིག་ལ་སོགས་པ་ཤེས་བྱ་ཉེར་བཞི་པོ་དེས་
གཞན་གཅིག་གི་དོན་བྱེད་པར་བྱ་བ་ལ། དེ་འདྲའི་གཞན་དེ་ནི་ཤེས་
རིག་གི་བདག་གོ་བསམ་བཤོ། །

དེ་ཡང་གངས་ཅན་གྱིས་ཤེས་བྱ་ལ་གངས་ཉེར་ལྟར་ངེས་
ཤིང་། དེ་ལ་ཡང་ཉེར་ལྟ་ལས་བཅས་པོ་ཉེར་བཞི་ལྟར་གྱི་རྟགས་དེས་
མོངས་སྤྱོད་བྱའམ་བདག་གི་བར་སྐྱབ་པས། དེ་ལྟར་ན་བདག་ཤེས་
རིག་གི་སྤྱིས་བྱ་ནི་མོངས་སྤྱོད་པ་པོ་དང་བདག་ཏུ་འགྱུབ་པར་སྐྱམ་
ནས་བཀོད་བཤོ། །

གངས་ཅན་གྱི་འདོད་པའི་ཤེས་བྱ་ཉེར་ལྟ་ནི། ཅ་བའི་རང་
བཞིན་རྣམ་པར་འགྱུར་མིན་ལ། །ཆེན་པོ་སོགས་བདུན་རང་བཞིན་རྣམ་
འགྱུར་ཞིང་། །བཅུ་དྲུག་པོ་ནི་རྣམ་པར་འགྱུར་བ་སྟེ། །སྤྱིས་བྱ་རང་
བཞིན་མ་ཡིན་རྣམ་འགྱུར་མིན། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར། རང་བཞིན་ཁོ་
ན་ཡིན་པ་སྤྱི་གཙོ་པོ་དང་། རང་བཞིན་དང་རྣམ་འགྱུར་གཉིས་ཀ་ཡིན་
པ་ཆེན་པོ་སོགས་བདུན་དང་། རྣམ་འགྱུར་ཁོ་ན་ཡིན་པ་དབང་པོ་བཅུ་
གཅིག་དང་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་ལྟ་བུ་བཅུ་དྲུག་དང་། རང་བཞིན་དང་རྣམ་
འགྱུར་གང་ཡང་མིན་པ་ཤེས་རིག་གི་བདག་གོ་ཆེན་པོ་སོགས་བདུན་
ནི། རྒྱུ་མཆེན་པོ་དང་། ང་རྒྱལ་དང་། གཞུགས་སྤྱི་ལོ་རེ་གྱི་བྱ་དེ་
ཅམ་ལྟ་བུ་བདུན་ནོ། །

དབང་པོ་བཙུ་གཅིག་ནི། ལས་དབང་ལྔ་དང་། རྫོང་དབང་ལྔ།
ཡིད་དབང་སྟེ་གཉིས་ཀའི་དབང་པོ་གཅིག་སྟེ་བཙུ་གཅིག་གོ། །ལས་
དབང་ལྔ་ནི། དག་དང་། ལག་པ། ཀྱང་པ། རྒྱུ་པ། འདོམས་བཅས་སོ། །
རྫོང་དབང་ལྔ་ནི། མིག་དང་། རྩ་པ། སྒྲ། ལྷེ། བགས་པའམ་ལུས་དབང་
བཅས་ལྔ་འོ། །གཉིས་དབང་ནི་ཡིད་དབང་རོ། །འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་ལྔ་ནི།
ས་རྩ་མེ་རྩུང་ནམ་མཁའ་བཅས་ལྔ་འོ། །

མདོར་ན་གངས་ཅན་གྱི་ཤེས་བྱ་ཉེར་ལྔ་ནི། སྤྱི་གཙུག་པོ་དང་།
ཆེན་པོ་སོགས་བདུན་དང་། དབང་པོ་བཙུ་གཅིག་དང་། འབྱུང་བ་
ལྔ་དང་། བདག་ཤེས་རིག་གི་སྤྱིས་བྱ་སྟེ་ཉི་ལུ་ཅ་ལྔ་འོ། །དེ་ལྟར་ཡང་
འབྲུག་པའི་རང་འགྲེལ་ ༩༩༩ ལས། དེ་ལ་ཆེན་པོ་དང་ང་རྒྱལ་དང་དེ་
ཙམ་ལྔ་ནི་རང་བཞིན་དང་རྣམ་པར་འགྱུར་བ་ཉིད་ཡིན་ཞིང་། དབང་པོ་
བཙུ་དང་། ཡིད་དང་། འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་རྣམས་ནི་རྣམ་པར་འགྱུར་བ་
ཉིད་ཁོ་ན་ཡིན་ལ། རང་བཞིན་ནི་རྣམ་པར་མི་འགྱུར་བ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ་
ཞེས་བྱ་བ་ནི་གཞུང་ལུགས་སོ་ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ། །གཞན་ཡང་
གངས་ཉེར་ལྔ་འི་འབྱུང་ཚུལ་དང་དེའི་སྟེང་ནས་ཐར་བ་སྦྱབ་བ་འདོད་
ཚུལ་སོགས་གཞན་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

སྤྱོད་བ་འདི་ལ་ཐོས་སྤྱོད་ཞེས་བརྗོད་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི།
གངས་ཅན་གྱིས་བདག་ཤེས་རིག་གི་སྤྱིས་བྱ་ཡོངས་སྤྱོད་པ་པོ་བསྦྱབ་
པའི་ཆེད་དུ་གཡོ་ཐབས་སམ་སྦྱ་ཐབས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ངག་ཏུ་གཞན་དོན་
བྱེད་དེ་ཞེས་སྦྱས་ཀྱང་ཞེ་འདོད་ལ་བདག་རྟག་པའི་དོན་བྱེད་པ་དེ་

བསྐྱུབ་པར་འདོད་ནས་ཁ་ཞེ་མི་མཐུན་པའི་སྐྱོར་བ་ཡིན་པས་ན་དེ་ལ་
 སངས་རྒྱལ་པས་ཐོལ་སྐྱོར་ཞེས་ཐ་སྟད་མཛད་དོ། །དབུ་མའི་ལུགས་
 གཞིར་བྱས་ཆེ་དངོས་སྐྱུ་བས་སྐྱོ་འཛིན་ཆོས་ཅན། སྐྱོར་བ་ཡོད་དེ།
 དུས་ཁྱིས་བླན་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་རང་རིག་སྐྱུབ་བྱེད་གྱི་
 རིགས་པ་དེའང་ཐོལ་སྐྱོར་གྱི་རིགས་པར་འཁོར་ཚུལ་སྤར་གྱི་འདི་དང་
 འདྲའོ། །འོན་ཀྱང་རང་ལུགས་གྱི་མ་བཟོན་ན་ཡང་འདོད་པས་བྱུང་ཅེས་
 བ་དང་འབྲེལ་མིན་དབྱེད་པར་བྱའོ། །

ཐོལ་སྐྱོར་འདི་ལ་སྐྱུ་མཆོས་དང་། ཞེ་འདོད་གྱི་ཆོས་གཉིས་
 ལས། དང་པོ་ནི་གཞན་དོན་བྱེད་པ་ཅེས་དང་། གཉིས་པ་ནི་བདག་
 དོན་བྱེད་པ་དེ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཐོལ་སྐྱོར་དེས་དངོས་སུ་མ་བཟོན་གྱང་
 བསྐྱུབ་བྱའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པར་སྐྱབས་ལས་རྟོགས་ཏེ། ཅ་བར། མ་བཟོན་
 ན་ཡང་འདོད་པ་ནི། །སྐྱབས་ལས་རྟོགས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན། །ཞེས་
 དང་། དེའི་ཐད་གྱི་རྣམ་བཤད་ ༤༡༤ ལས། འདུས་ཤིང་བསགས་པ་
 ཆོས་ཅན། མིག་སྟགས་བདག་དོན་བྱེད་པ་ཁྱོད་གྱི་བསྐྱུབ་བྱར་དངོས་
 སུ་མ་བཟོན་ན་ཡང་དེ་གངས་ཅན་གྱི་ཞེ་བས་འདོད་པའི་བསྐྱུབ་བྱར་
 སྐྱུབ་བྱེད་འཁོད་པའི་སྐྱབས་ལས་རྟོགས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། གངས་
 ཅན་གྱི་ཞེ་འདོད་དེ་འགྱུར་པར་བྱ་བའི་ཆེད་དུ་ཁྱོད་སངས་རྒྱལ་པའི་སྐྱོ་
 རོར་སྐྱུབ་བྱེད་དུ་བཀོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས།

ཕྱི་བདུན་རྒྱན་ ༣༧༢ ལས། གཉིས་པ་དབང་སྟགས་བདག་གི་
 བར་སྐྱུབ་པའི་རིགས་པ་ནི། གངས་ཅན་གྱི་སྐྱུ་མཆོས་དང་། ཞེ་འདོད་

གཉིས་ལས། སྤྲུལ་ཆོས་ནི། མིག་སོགས་ཆོས་ཅན། གཞན་དོན་བྱེད་
དེ། འདུས་ཤིང་བསགས་པའི་བྱིར། དཔེར་ན། མལ་ཆ་དང་སྟན་བཞིན།
ཞེས་སྤྲུལ་བར་བྱེད་ལ། དེའི་ཞེ་འདོད་ནི། མིག་སོགས་ཆོས་ཅན། བདག་
དོན་བྱེད་དེ། འདུས་ཤིང་བསགས་པའི་བྱིར། ཅེས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
གསུངས་སོ། །

འོ་ན་གངས་ཅན་གྱིས་དང་པོ་ནས་བདག་དོན་བྱེད་དེ་ཞེས་མི་
སྤྲུལ་བའི་རྒྱ་མཚན་གང་ཞེ་ན། སྡེ་བདུན་རྒྱན་ ༣༧༩ ལས། འོ་ན་དང་པོ་
ཉིད་ནས། བདག་དོན་བྱེད་དེ། ཞེས་མི་འགོད་པ་ཅི་ཞེ་ན། སངས་རྒྱས་
པས། དཔེ་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་གྱིས་སྤྱོད་པའི་ཉེས་པ་བརྗོད་ནས་རྟགས་
ཆོས་གཉིས་ལྟན་གྱི་དཔེ་མ་གྲུབ་པར་འགྱུར་དུ་དོགས་ཏེ་དངོས་སུ་
སྤྲུལ་ཆོད་ལ་དཔེ་ལ་ཆོས་རྗེས་འགོ་བྱེད་པར་གྲོལ་བ་གཉིས་ཀས་གྲུབ་
ཅིང་། ཞེ་འདོད་ལ་དབང་སོགས་བདག་གི་བར་གྲུབ་པ་ཅིག་འདོད་ནས་
ཆོལ་སྤྱོད་དེ་ལྟར་སྤྲུལ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཡང་སྡེ་བདུན་རྒྱན་ ༣༧༩ ལས། དེ་བས་ན་འདུས་བསགས་
གྱི་དོན་ཡང་། རིམ་དང་ཅིག་ཅར་དུ་འདུས་པའི་སྟོན་སྤུལ་དུ་མ་
བསགས་པ་ལ་བརྗོད་ལ། དེ་ལས་ལྟོག་པ་ནི། འདུས་པ་མ་ཡིན་པར་
འདོད་དོ། །འདུས་བསགས་ནི་ལེས་པའི་དོན་ལྟོག་གོ། །ཞེས་གསུངས་
སོ། །དེ་ལྟར་ན། སྤྲུལ་མཆོག་ནམ་གཉིས་ལ། མིག་སོགས་ཆོས་ཅན།
གཞན་དོན་བྱེད་དེ། འདུས་བསགས་ཡིན་པའི་བྱིར་ཞེས་པའི་གངས་
ཅན་གྱི་ཚོལ་སྤྱོད་འདིའི་ཆོད་གཞི་གང་འདོག་དང་། བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་ཚུལ་

དང་། གཏན་ཆེགས་འདུས་བསགས་ཀྱི་དོན་འཛིག་ཚུལ་བཅས་ལ་མི་
འདྲ་བ་ཡོད་དོ། །

གངས་ཅན་གྱི་ཐོལ་སྒྲུང་དེ་འཁོག་ཚུལ།

གངས་ཅན་གྱི་ཐོལ་སྒྲུང་གྱི་རིགས་པ་དེ་འཁོག་ཚུལ་ནི། རྣམ་
འགྲེལ་ཅ་བ་ལས། དེ་དཔེར་རྗེས་འགྲོ་མེད་བ་ཡི། །སྒྲོན་ཡང་རི་སྐད་
བདག་གཞན་ན། །དེ་མ་གྲུབ་ཅེས་བཤད་བཞིན་ཏེ། །ཞེས་གསུངས།
དོན་ནི། སྒྲུང་གྱི་གངས་ཅན་གྱི་ཐོལ་སྒྲུང་དེ་སྒྲུབ་བྱེད་ཡང་དག་མ་
ཡིན་ཏེ། དངོས་ཐེན་ལྟར་གཞན་དོན་བྱེད་བ་ཅམ་བསྐྱབ་ན་བྱི་ཆོལ་
གྱིས་གྲུབ་ཐེན་ཅིང་སྒྲོལ་རང་འདོད་མི་འགྲུབ་ལ། སེས་འདོད་མེད་
བའི་མ་གྲུབ་བའི་གཏན་ཆེགས་དང་། ཞེ་འདོད་ལྟར་བདག་དོན་བྱེད་
བར་བསྐྱབ་ན་རྟགས་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་གྱིས་སྒྲོང་ཞིང་སྒྲུབ་ཆོས་མཐུན་
དཔེ་མལ་ཆ་མོགས་ལ་རྗེས་འགྲོ་མི་བྱེད་བས་འགལ་རྟགས་སུ་འགྱུར་
རོ། །ཞེས་འཁོག་པར་མཛད་དོ། །

དེ་ལྟར་ཡང་རྣམ་བཤད་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ ༤༥ ལས།
རྟགས་དེའི་ཞེ་འདོད་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་དེ་མཐུན་དཔེར་རྗེས་འགྲོ་
མེད་བ་ཡི་སྒྲོན་ཡང་ཡོད་དེ། བདག་རྟག་བའི་དོན་བྱེད་བ་དེ་མཐུན་དཔེ་
མལ་ཆ་ལ་མོགས་ལ་རྗེས་འགྲོ་མི་བྱེད་བའི་བྱིར། ཁྱབ་བར་ཐལ། རི་
སྐད་དུ། སྒྲོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱིས། ཁྱོད་ཀྱི་བེམ་པོ་ཉེར་བཞི་ལས་

གཞན་དེ་གང་ཡིན་ཞེས་ངེས་པ་ན། ཉག་པའི་བདག་དེ་ཉིད་གཞན་གྱི་
སྤྲུལ་བཟོད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྤྲུལ་པའི་ཆེ་ན། སློབ་དཔོན་གྱིས་དེ་དབེ་
ལ་རྗེས་འགོ་མ་གྲུབ་ཅེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་འདིར་ཡང་།
དབེ་ལ་རྗེས་འགོ་མེད་པའི་ཉེས་པ་སྟོན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་ལ།

རྟེན་ཆེན་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ་ ༥༡༥ ལས། གངས་ཅན་གྱིས།
མིག་སྟགས་ཆོས་ཅན། གཞན་དོན་བྱེད་དེ། འདུས་ཤིང་བསགས་པ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། མལ་ཆ་དང་སྟན་བཞིན་ཞེས་སྤྲུལ་པ་ལ། སློབ་དཔོན་
དབྱིག་གཉེན་གྱིས། གལ་ཏེ་བདག་གཞན་དེ་མ་གྲུབ། །དབེ་ལའོ། །
ཞེས་སྟགས་གྱི་སྒྲོ་ནས་ཁྱོད་གྱིས་གཞན་ཞེས་པ་བདག་ལ་བསམས་
པ་ཡིན་པས། ཉག་པའི་ཉིད་བསྐྱབ་བྱ་དང་འགལ་བ་དང་། དབེ་བསྐྱབ་
བྱའི་ཆོས་གྱིས་སྟོང་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་པའི་སྟོན་བཟོད་པ་ལ་ཞེས་
སྟགས་གསུངས་སོ། །

ཆད་མ་ཡིད་གྱི་སྟན་སེལ་ ༣༧༧ ལས། གངས་ཅན་གྱིས།
དབང་སྟགས་བདག་གི་བར་བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར། ཉག་པ་དངོས་སྒྱ་དེ་སྟར་
བཞོད་པ་དག་ལ། སློབ་དཔོན་གྱིས་སྟོན་འདི་སྟར་བཟོད་པར་མཛད་དེ།
ཁྱོད་གྱིས་གཞན་དོན་བྱེད་དེ་ཞེས་པའི་གཞན་དེ་བདག་ལ་བསམས་པ་
ཡིན་ནམ། འོན་ཏེ་གཞན་གྱི་དོན་བྱེད་པ་ཅམ་ཞིག་བསྐྱབ་པར་འདོད་
པ་ཡིན། ཕྱི་མ་སྟར་ན། ཁྱོད་རང་གི་འདོད་པའི་དོན་མི་འགྲུབ་ཅིང་།
ངེད་གྱིས་གྲུབ་ཟིན་བསྐྱབས་ལ། གཞན་དོན་བྱེད་དེ། ཞེས་པ་བདག་
གི་དོན་བྱེད་པ་ལ་བསམས་པ་ཡིན་ན་འདུས་བསགས་དེ་མིག་སྟགས་

འདུས་པ་མ་ཡིན་པའི་དོན། བདག་གི་དོན་བྱེད་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་
ཡང་དག་མ་ཡིན་ཏེ། འདུས་བསགས་དེ་སྐྱབ་གྱི་ཚོས་ཅན་གྱི་བྱེད་པར་
བྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཅིང་། ཚོས་ཅན་གྱི་བྱེད་པར་
སྐྱབ་པའི་འགལ་རྟགས་ཡིན་པས། མིག་སོགས་འདུས་པ་མ་ཡིན་པའི་
དོན་གཞན་དོན་བྱེད་པར་སྐྱབ་པའི་ཚོས་ཅན་གྱི་བྱེད་པར་འགོག་བྱེད་
ཡིན་པའི་བྱིར། ཅེས་པ་སྟེ། དེ་ཡང་སྐྱབ་དཔོན་སྟོགས་སྒྲུང་གིས། འདི་
ནི་ཚོས་ཅན་གྱི་བྱེད་པར་བྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པས་འགལ་བ་
ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

གཞུང་དུ་མར་གངས་ཅན་གྱི་ཚོས་སྐྱོར་འདི་ལོངས་སྟོན་པ་པོའི་
བདག་ཤེས་རིག་གི་སྟེས་བྱའི་སྐྱབ་བྱེད་ཡིན་པར་གསུངས།

སྟེ་བདུན་གྱི་རྒྱན་ཡིད་གྱི་སྐྱོན་སེལ་ལས། གངས་ཅན་གྱི་
བདག་བསྐྱབ་པའི་རིགས་པ་དང་། བདག་གི་བར་བསྐྱབ་པའི་རིགས་
པ་གཉིས་བྱུ་ནས་སྒྲུང་གྱི་ཚོས་སྐྱོར་དེ་མིག་སོགས་བདག་གི་བར་སྐྱབ་
པའི་རིགས་པ་ཡིན་པར་གསུངས་ཏེ། དེ་ཉིད་ ༣༧༩ ལས། གངས་
ཅན་གྱིས། ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ཉིད་ལྟར་གངས་ངེས་བར་སྐྱབ་པ་ཡིན་ལ།
དེ་ལས་ཀྱང་ཤེས་རིག་གི་སྟེས་བྱ་ནི་བདག་ཡིན་ཅིང་། གཞན་རྣམས་
བདག་དེས་ལོངས་སྟོན་བྱ་དང་དབང་བསྐྱར་བྱ་ཡིན་ཅིང་། དེ་རྣམས་
གྱིས་ཀྱང་བདག་གི་དགོས་པ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པས་བདག་གི་བར་འདོད་
དོ། །དེ་ལ་སྐྱབ་བྱེད་དང་བྱལ་བའི་དམ་བཅའ་ཅམ་ནི་རིགས་པ་སྐྱབ་
སྟེ་ཡང་མི་འདོད་པས་གངས་ཅན་གྱིས་འདིར་རིགས་པའི་སྟོ་གཉིས་

སྤྱི་ཏེ། ཤེས་རིག་གི་སྤྱི་ལུ་བདག་ཏུ་སྤྱི་བ་པའི་རིགས་པ་དང་།
 དབང་སོགས་བདག་གི་བར་སྤྱི་བ་པའི་རིགས་པ་ལོ། །དང་པོ་ནི། སྤྱི་ས་
 ལུ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་བདག་ཡིན་ཏེ། བཅིང་ཐར་གྱི་རྟེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
 ཅེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྤྱི་དེ་དག་དང་དེ་དག་འགོག་གྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་
 སོགས་ནི་སྤྱི་བས་གཞན་ཏུ་བཤད་དོ། །གཉིས་པ་དབང་སོགས་བདག་
 གི་བར་སྤྱི་བ་པའི་རིགས་པ་ནི། བྱངས་ཅན་གྱི་སྤྱི་ས་ཆོས་དང་ཞེ་འདོད་
 གཉིས་ལས། སྤྱི་ས་ཆོས་ནི། མིག་སོགས་ཆོས་ཅན། གཞན་དོན་གྱེད་
 དེ། འདུས་ཤིང་བསགས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་མལ་ཆ་དང་སྒྲན་བཞིན་
 ཞེས་སྤྱི་བར་གྱེད་ལ་ཞེས་སོགས་གསུངས། འོན་ཀྱང་སྤྱི་ས་སྤྱི་བ་གཞུང་
 དེ་དག་མི་འགལ་ཚུལ་ཤེས་པར་བྱའོ། །

ཁྱུང་པན་གྱི་གཉིས་བཅས་ཀྱི་སྒྲུང་བ་འགོད་ཚུལ།

ཁྱུང་པན་པའི་གཉིས་བཅས་ཀྱི་སྒྲུང་བ་འགོད་ཚུལ་ནི། སྤྱི་
 རྒྱལ་ཁྱུང་པན་པས། ཕྱི་རྒྱལ་སངས་རྒྱས་པ་ལ། ལུས་པ་ཆོས་ཅན།
 ལུས་སེམས་རྣམས་གཅིག་པའི་སྤྱི་ས་ལུ་ལུས་དང་ལུས་པ་གང་ཏུང་གི་
 གཉིས་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཏེ། ལྷན་ལ་མ་ཡིན་པའི་དངོས་པོ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། ལུས་སྤྱི་ལ་བཞིན་པོ་ཞེས་བཤོད་པའོ། །འདིར་གཉིས་
 དང་བཅས་པ་ཡིན་ཏེ་ཞེས་པ་ནི་སྤྱི་དང་བཅས་པ་འཕམ་ཐ་དད་དང་བཅས་
 པ་ཡིན་ཏེ་ཞེས་པའོ། །འདི་ལ་གཉིས་བཅས་ཀྱི་སྒྲུང་བ་ཞེས་བཤོད་པའི་

རྒྱུ་མཚན་ནི། གཞི་བྱས་པ་ལྟ་བུ་ལུས་སེམས་རྣམས་གཅིག་པའི་སྐྱེས་
བྱའི་ལུས་དང་བྱས་པ་གང་རུང་དང་རྒྱ་དང་བཅས་པའམ་གཉིས་པ་དང་
བཅས་པར་བསྐྱབ་པར་བྱེད་པས་ན་དེ་ལྟར་གདགས་སོ། །

རྒྱུང་མན་པས། སྒྲུང་བ་འདི་དོན་ཅི་ཞིག་བསྐྱབ་པར་འདོད་
ནས་བཀོད་པ་ཡིན་ཞེ་ན། སྐྱེ་བ་སྤྱི་མེད་པར་བསྐྱབ་འདོད་ནས་
བཀོད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་བྱས་པ་དེ་ལུས་སེམས་རྣམས་གཅིག་པའི་
ལུས་དང་བྱས་པ་གང་རུང་དང་གཉིས་སུ་བཅས་པར་བྱུབ་ན། བྱས་པ་
བྱས་པ་དང་རྒྱ་བཅས་དང་གཉིས་བཅས་སུ་བྱུབ་པ་ནི་མི་མིའི་དེ་བྱས་
པ་བྱས་པ་དང་རྒྱ་མོ་དང་གཉིས་ཀྱི་ཐ་དད་ཏུ་མ་བྱུབ་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་
ལྟར་ན་བྱས་པ་དེ་ལུས་སེམས་རྣམས་གཅིག་པའི་སྐྱེས་བྱའི་ལུས་དང་
གཉིས་བཅས་སུ་བྱུབ་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་ན་ལུས་སེམས་རྣམས་གཅིག་
པའི་སྐྱེས་བྱའི་ལུས་བྱུབ་པས་ལུས་སེམས་རྣམས་གཅིག་ཏུ་འབྱུབ་ལ།
དེ་ལྟར་ན་རྟེན་ལུས་ཞིག་པ་ན་བརྟེན་པ་སྒྲོ་ཡང་མེད་པར་འགྱུར་བས།
སྐྱེ་བ་སྤྱི་མེད་པར་འབྱུབ་པར་སྐྱམ་ནས་བཀོད་པའོ། །

དེ་ལྟར་ཡང་ནམ་བཤད་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ ༤༩༩ ལས།
དེ་ཡང་རྒྱུང་མན་པས། སངས་རྒྱས་པ་ལ། བྱས་པ་ཚོས་ཅན། ལུས་
སེམས་རྣམས་གཅིག་པའི་སྐྱེས་བྱའི་ལུས་དང་བྱས་པ་གང་རུང་གི་
གཉིས་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཏེ། བྱུང་ལ་མ་ཡིན་པའི་དངོས་པོ་ཡིན་
པའི་བྱིར། བྱས་ལྟར་ཅིག་པ་བཞིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ། ཞེ་འདོད་རྒྱུང་པ་
ངག་ཏུ་སྐྱས་ན་རྣམས་འགྲོ་མེད་པས་འདིགས་ཤིང་། བྱས་པ་བྱས་པ་རང་

ཉིད་ཀྱི་སྒྲིང་ཐོར་འགལ་བས། རྒྱགས་ཀྱིས་སེམས་དང་ཇས་གཅིག་པའི་
ལུས་ཀྱི་སྒྲིང་བཅས་སུ་བྱུང་ལ། དེ་ལྟར་ན། ལུས་སེམས་ཇས་གཅིག་
པས་ལུས་ཞིག་ན་སྒྲིང་ཡང་མེད་པར་འགྱུར་བས། སྒྲིབ་སྒྲིབ་མེད་པར་
འགྱུར་སྒྲིབ་ཏུ་བསམས་སོ། །ཞེས་གསུངས།

རྒྱུ་ཆེན་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ་ ༥༩ ལས། དེ་ཡང་རྒྱང་པན་
བས་སངས་རྒྱས་པའི་དོར་ལུས་སེམས་ཇས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱུབ་པར་
འདོད་ཅིང་། ལུས་སེམས་ཇས་གཅིག་པའི་སྒྲིབ་བྱའི་ལུས་ཀྱི་སྒྲིང་
བཅས་ཡིན་ཏེ། ཞེས་ཞེ་འདོད་རྒྱང་པ་དག་ཏུ་སྒྲིབ་ན། བསྐྱུབ་བྱའི་
ཆོས་དཔེ་ལ་ཇེས་འགྲོ་མེད་པའི་ཉེས་བས་འཇིགས་ནས། བྱམ་བ་ཆོས་
ཅན། ལུས་སེམས་ཇས་གཅིག་པའི་སྒྲིབ་བྱའི་ལུས་དང་། བྱམ་བ་
གང་རུང་གི་སྒྲིང་བཅས་ཡིན་ཏེ། ལྷན་ལ་མ་ཡིན་པའི་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་
བྱིར། དཔེར་ན་བྱམ་བ་བཅས་པའི་ཅིག་བ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་འཕྲོད་པར་
བྱེད་ལ། དེ་ལྟར་བཀོད་པ་ན་བྱམ་བ་བྱམ་བ་རང་ཉིད་ཀྱི་སྒྲིང་པོ་ཡིན་པར་
འགལ་བས། རྒྱགས་ཀྱིས་ལུས་སེམས་ཇས་གཅིག་པའི་སྒྲིབ་བྱའི་
ལུས་ཀྱི་སྒྲིང་བཅས་སུ་འགྱུར་ལ། དེ་བྱུང་ན་ལུས་སེམས་ཇས་གཅིག་ཏུ་
འགྱུར་བས་ལུས་ཞིག་ན་སྒྲིང་ཡང་རྒྱན་ཆད་པར་འགྱུར་ཅིང་། དེ་ལྟར་ན་
སྒྲིབ་སྒྲིབ་མེད་པར་འགྱུར་སྒྲིབ་ཏུ་བསམས་སོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

གཉིས་བཅས་ཀྱི་སྒྲིང་བ་འཕྲོག་ཙམ།

གཉིས་བཅས་ཀྱི་སྒྲུང་བ་འགོ་བཙུག་ནི། རྒྱུ་ཕན་གྱི་གཉིས་
བཅས་ཀྱི་སྒྲུང་བ་དེ་རང་ལུགས་ཀྱིས་འགོ་བཙུག་ཆུང་ནི། ཆང་མ་རྣམ་
འགྲེལ་ལས། འདིས་ནི་གཉིས་བཅས་སྒྲུང་བ་ལ། །རྗེས་འགྲོ་མེད་དང་
འགལ་བ་དག། བསྟན་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས།

དོན་ནི། ཞེ་འདོད་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་དཔེ་ལ་རྗེས་འགྲོ་མེ་བྱེད་
བ་དང་། རྟགས་དང་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་འགལ་བའི་རྟགས་ཀྱིས། གངས་
ཅན་གྱི་ཐོལ་སྒྲུང་འགལ་རྟགས་སུ་སྐྱབ་བའི་རྟགས་འདིས་ནི། རྒྱུ་ཕན་
གྱི་གཉིས་བཅས་ཀྱི་སྒྲུང་བ་དེ་ཡང་འགལ་བའི་རྟགས་སུ་བསྟན་བ་
ཡིན་ནོ། །བརྟགས་བ་གཉིས་ཉེ་དངོས་ཟིན་དང་ཞེ་འདོད་གཉིས་ལས་
སྒྲུང་གྱི་དེས་རིགས་འགྲེལ་ཞིང་། བརྟགས་བ་ཕྱི་མ་དེ་ལ་ཡང་རྟགས་སུ་
བཀོད་ན། རྒྱུ་ཕན་གྱི་གཉིས་བཅས་ཀྱི་སྒྲུང་བ་དེ་ཆོས་ཅན། དེ་སྐྱབ་
ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་ཏེ། བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་དཔེ་ལ་རྗེས་འགྲོ་མེད་
བ་དང་རྟགས་དང་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་འགལ་བའི་འགལ་རྟགས་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ཞེས་འགོ་བཙུག་པའོ། །

དེ་ཡང་རྣམ་བཤད་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ ༤༩༧ ལས། གངས་
ཅན་གྱི་ཐོལ་སྒྲུང་འགོ་བཙུག་པའི་རིགས་བ་འདིས་ནི་ཆོས་ཅན། རྒྱུ་ཕན་
གྱི་གཉིས་བཅས་སྒྲུང་བ་ཡང་ཉེས་བ་བཤད་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་ཞེ་
འདོད་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་དཔེ་ལ་རྗེས་འགྲོ་མེད་བ་དང་། བསྐྱབ་བྱ་
ཟིན་ཅི་ལོག་ཏུ་སྐྱབ་བའི་འགལ་བ་དག་ཏུ་བསྟན་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
ཞེས་གསུངས་སོ། །

རྒྱུ་ཆེན་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ་ ༥༡༤ ལས། དེས་ན་སློབ་དཔོན་
དབྱིག་གཉེན་གྱིས་བཞིན་པའི་སྐྱོན་འབྱིན་ཚུལ་དེས། གངས་ཅན་གྱི་
ཐོལ་སློར་གཅིག་ལུང་མ་ཟད། རྒྱང་པན་གྱི་གཉིས་བཅས་ཀྱི་སློར་བ་ལ་
སོགས་པའི་ཐོལ་སློར་རྣམས་ཀྱང་ཁེགས་པར་བསྟན་བ་ནི། འདིས་ནི་
ཞེས་སོགས་སོ། །ཞེས་དང་།

ཡང་དེ་ཉིད་ ༥༡༥ ལས། དེ་ལྟར་ན། གངས་ཅན་གྱི་ཐོལ་སློར་
ལ་སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་བཞིན་པའི་སྐྱོན་འབྱིན་དེ་ཉིད་གཞིན་
བྱེད་ཡང་དག་ཏུ་བསྟན་ནས། སྐྱོན་འབྱིན་དེས་རྒྱང་པན་གྱི་གཉིས་
བཅས་ཀྱི་སློར་བ་ཡང་ཁེགས་པར་ཞུང་གི་ཚུལ་གྱིས་སྟོན་བ་ནི།
གངས་ཅན་གྱི་ཐོལ་སློར་འགོག་པའི་རིགས་པ་འདིས་ནི། རྒྱང་པན་གྱི་
གཉིས་བཅས་ཀྱི་སློར་བ་ལ་ཡང་ཞེ་འདོད་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་དཔེ་ལ་
རྗེས་འགྲོ་མེད་པ་དང་། རྟགས་དང་དམ་བཅའ་འགལ་བའི་ཉེས་པ་དག་
བསྟན་བ་ཡིན་ཏེ་ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ། །

འགལ་རྟགས་བཞི་པོ་འཛིན་ཚུལ།

འགལ་རྟགས་བཞི་པོ་འཛིན་ཚུལ་ནི། དེ་ཡང་གང་ལས་
འཕྲོས་ན། མ་བཞིན་ན་ཡང་འདོད་པས་བྱུག། །བདག་གི་དོན་བཞིན་
བསྐྱབ་བྱར་འདོད། །ཅེས་པའི་གཞུང་ལས་འཕྲོས། འཕྲོས་ཚུལ་ནི།
གལ་ཏེ་ཆོལ་བའི་ཞེ་འདོད་ཀྱི་ཆོགས་དོན་འབའ་ཞིག་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་ན།

དེ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བྱེད་པའི་འགལ་ཉགས་ཡང་གཅིག་ཁོ་ནར་འགྱུར་
 གྱི་འགལ་ཉགས་ལ་ཆོས་ཀྱི་བྱད་པར་སྐྱབ་པའི་འགལ་ཉགས་དང་།
 ཆོས་ཅན་གྱི་བྱད་པར་སྐྱབ་པའི་འགལ་ཉགས་སོགས་དུ་མར་དབྱེ་བ་
 མི་འབྲད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དེའི་ལན་སྟོན་པ་ལ་ཆད་མ་རྣམས་འགལ་
 ལས། དེ་ནི་བསྟོས་ནས་ཆོས་དག་དང་། ཆོས་ཅན་བྱད་པར་ཡིན་
 པར་འདོད། ཅེས་གསུངས་ཤིང་། འགལ་ཉགས་ལ་ཆོགས་དོན་ཕྱིན་
 ཅི་ལོག་ཏུ་སྐྱབ་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་འགལ་ཉགས་དུ་མར་དབྱེ་མི་རུང་
 བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་བཀོད་པའི་ཆེ་སྒྲིའི་སྦྱར་ཚུལ་
 ལ་བསྟོས་ནས་ཆོས་ཀྱི་བྱད་པར་བསྐྱབ་པའི་འགལ་ཉགས་དང་། ཆོས་
 ཅན་གྱི་བྱད་པར་བསྐྱབ་པའི་འགལ་ཉགས་སོགས་དུ་མ་དབྱེ་རུང་བ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཚུལ་གྱིས་འཕྲོས་སོ། །

འགལ་ཉགས་བཞི་ནི། རྣམ་བཤད་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་
 ༤༥༣ ལས། ཆོགས་དོན་དེ་ནི་སྒྲིའི་སྦྱར་ཚུལ་ལ་བསྟོས་ནས་ཆོས་ཀྱི་
 བྱད་པར་དག་དང་། ཆོས་ཅན་གྱི་བྱད་པར་སྐྱབ་པའི་འགལ་ཉགས་དུ་
 མར་དབྱེ་རུང་བ་ཡིན་པར་བརྗོད་རིགས་པའི་ཕྱིར། དེ་རི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན།
 མིག་སོགས་ཆོས་ཅན། འདུས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཡུལ་ཅན་གཞན་དོན་
 བྱེད་དེ། འདུས་ཤིང་བསགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཅེས་བཀོད་བ་ན། ཆོས་
 ཀྱི་བྱད་པར་སྐྱབ་པའི་འགལ་ཉགས་སུ་འགྱུར་ཏེ། གཞན་དོན་བྱེད་པ་
 བྱད་པར་གྱི་གཞི་ཡིན། འདུས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཡུལ་ཅན་བྱད་པར་གྱི་
 ཆོས་སོ། །འདུས་པ་མ་ཡིན་པ་ནི། རུལ་དང་སྐད་ཅིག་བསགས་པ་མ་

ཡིན་པའི་དོན་ཡིན་ལ། ཡུལ་ཅན་ནི་ཤེས་རིག་གོ།

དེ་བཞིན་དུ་འདུས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཡུལ་ཅན་མིག་སྟགས་ཆོས་
ཅན། ཞེས་བརྗོད་པའི་ཆོ། མིག་སྟགས་བྱང་པར་གྱི་གཞི་དང་། ཅིག་
སྟེས་བྱང་པར་གྱི་ཆོས་སོ། །ཆོས་ཀྱི་རོ་བོ་སྐྱབ་པའི་འགལ་ཉགས་
ནི་རྟོགས་པར་སྒྲུབ་ལ། ཆོས་ཅན་གྱི་རོ་བོ་སྐྱབ་པའི་འགལ་ཉགས་ནི།
དངོས་པོར་གྱུར་པའི་ནམ་མཁའ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། འདུས་མ་བྱས་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅེས་བ་སྟེ་དེ་ཡང་སྒྲུབ་པའི་འགོད་ཚུལ་ཡིན་གྱི། དོན་ནི།
ནམ་མཁའ་ཆོས་ཅན། དངོས་པོ་ཡིན་ཏེ། འདུས་མ་བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
ཅེས་བ་སྟེ་འདི་ནི་འོག་ཏུ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཆོས་ཀྱི་རོ་བོ་དང་
བྱང་པར་ཆོས་ཅན་གྱི་རོ་བོ་དང་བྱང་པར་དེ་དག་ལ་དེ་དང་དེ་བསྐྱབ་
པའི་འགལ་ཉགས་ཞེས་བཞི་ཀ་ལ་སྐྱར་ནས་གསུངས་སོ། །

དེ་བཞིན་དུ་ཆད་མ་རིགས་རྒྱན་ ༡༡༡ ལས། འགལ་ཉགས་ལ་
དབྱེ་ན། ཆོས་ཀྱི་རོ་བོ་སྐྱབ་པའི་འགལ་ཉགས་དང་། སྐྱས་ཟེན་གྱི་ཆོས་
ཀྱི་བྱང་པར་སྐྱབ་པའི་འགལ་ཉགས་དང་། སྐྱས་ཟེན་གྱི་ཆོས་ཅན་གྱི་
བྱང་པར་སྐྱབ་པའི་འགལ་ཉགས་དང་། སྐྱས་ཟེན་གྱི་ཆོས་ཅན་གྱི་རོ་བོ་
སྐྱབ་པའི་འགལ་ཉགས་དང་བཞི་འོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཇི་བདུན་ལ་འཇུག་པའི་སྒོ་དོན་གཉེར་ཡིད་ཀྱི་ཐུན་སེལ་ ༡༢༡
ལས། འགལ་ཉགས་ལ་བརྗོད་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན་བཞི་ལས། ཆོས་
ཀྱི་རོ་བོ་སྐྱབ་པའི་འགལ་ཉགས་ཞེས་སྟགས་རོ་བོ་དང་བྱང་པར་དག་
ལ་དེ་དང་དེ་སྐྱབ་པའི་འགལ་ཉགས་ཞེས་ཐ་སྐྱད་གདགས་སོ། །ཇི་

བདུན་ཡིད་ཀྱི་ཐུན་སེལ་ ༣༢ ལས། དབྱེན། ཆོས་ཀྱི་ངོ་བོ་འགོག་
 བ་དང་། ཆོས་ཅན་ཀྱི་ངོ་བོ་འགོག་བ་དང་། ཆོས་ཀྱི་བྱད་པར་འགོག་བ་
 དང་། ཆོས་ཅན་ཀྱི་བྱད་པར་འགོག་པར་འགྱུར་བ་ལ་ལྟོས་པའི་འགལ་
 ཉགས་ཀྱི་ཚུལ་བཞིའོ་ཞེས་ངོ་བོ་དང་བྱད་པར་དགལ་ལ་དེ་དང་དེ་འགོག་
 པའི་འགལ་ཉགས་ཞེས་ཐ་སྙད་གདགས་སོ། །

འོན་ཀྱང་དེ་དག་མི་འགལ་ཉེ་དཔེར་ན་ཅ་ཤེ་ནམ་བཤད་
 རིགས་པའི་རྒྱ་མཆོ་ ༡ ལས། དངོས་པོའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྤྱོད་ནམས་ཀྱིས་
 གང་ཟག་དང་ཆོས་ལ་སྒྲོ་བཉགས་པའི་རང་བཞིན་བསྐྱབ་བྱ་འགོག་བ་
 བྱེ་ཅ་བཤེས་རབ་ཡིན་ལ། ཞེས་གསུངས་བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ལེགས་
 བཤད་གསེར་སྤེང་ ༣ ལས། དེ་ཡང་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་སྤྱོད་ནམས་
 བསྐྱབ་བྱ་བདེན་དངོས་དང་སྤྱོད་བྱེད་ཉོག་གའི་རིགས་བ་འགོག་བ་
 གཉིས་ཀྱི་དབང་དུ་མཛད་ནས་ཞེས་གསུངས་བ་བཞིན་བདེན་གྲུབ་ལ་
 བསྐྱབ་བྱ་ཞེས་ཡང་ཡང་གསུངས་ལ།

སྐབས་དང་པོའི་སྤྱོད་ན་རོལ་མཆོ་ ༤ ལས། དང་པོ་ལ་ཡང་།
 དགག་བྱ་བདེན་གྲུབ་གཙོ་བོར་འགོག་པའི་གཞུང་གཉིས་ཞེས་དང་། དེ་
 བཞིན་དུ་གཞུང་དུ་མ་ཞིག་ལས་བདེན་གྲུབ་ལ་དགག་བྱ་ཞེས་ཐ་སྙད་
 གསུངས་བ་ནམས་མི་འགལ་ཉེ། དེ་ནི་ཁྱོལ་སྤྱོད་ཁྱོལ་གཉིས་ཀྱི་དབང་
 གིས་དངོས་སྤྱོད་ལ་བལྟོས་ཉེ་བསྐྱབ་བྱ་དང་། དབུ་མ་པ་ལ་བལྟོས་ཉེ་
 དགག་བྱ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྐར་དགོས་བ་བཞིན། འགལ་ཉགས་བཞི་པོ་
 འདི་དག་གིས་ཀྱང་ཕ་རོལ་གྱི་འདོད་པ་འགོག་པའི་ཆ་ནས་ཆོས་ཀྱི་ངོ་

པོ་འགོག་པའི་འགལ་ཉགས་ཞེས་ཐ་སྐྱད་བཏགས་པ་ཡིན་པས་སྒྲིན་
མེད་དོ་ཟེར་དགོས་སམ་སྒྲུབ་ཡང་ངེས་པ་མ་འོངས་པས་དབྱུང་བར་
བྱའོ། །

སྒྲིན་རིགས་རྒྱན་ ༡༡༩ ལས། ཁ་ཅིག །འགལ་ཉགས་ལ་
དབྱེ་ན། ཆོས་ཀྱི་ངོ་པོ་འགོག་པའི་འགལ་ཉགས་དང་། ཆོས་ཀྱི་ཁྱད་
བར་འགོག་པའི་འགལ་ཉགས་དང་། ཆོས་ཅན་ཀྱི་ཁྱད་བར་འགོག་པའི་
འགལ་ཉགས་དང་། ཆོས་ཅན་ཀྱི་ངོ་པོ་འགོག་པའི་འགལ་ཉགས་དང་
བཞི། དཔེར་བརྗོད་རིམ་བཞི་ན། སྐྱ་ཆོས་ཅན། ཉག་སྟེ། བྱས་པའི་
བྱིར། མིག་སོགས་ཆོས་ཅན། འདུས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཡུལ་ཅན་གཞན་
དོན་བྱེད་དེ། འདུས་བསགས་ཡིན་པའི་བྱིར། མིག་སོགས་འདུས་པ་
མ་ཡིན་པའི་ཡུལ་ཅན་ཆོས་ཅན། གཞན་དོན་བྱེད་དེ། འདུས་བསགས་
ཡིན་པའི་བྱིར། དངོས་གྲུར་ཀྱི་ནམ་མཁའ་ཆོས་ཅན། ཉག་སྟེ། འདུས་མ་
བྱས་ཡིན་པའི་བྱིར་ཞེས་བ་ལྟ་བུའི་ཞེས་ཟེར། དེ་ནི་མི་འཐད་དེ། སྐྱུ་བ་
བྱེད་མེད་ཅིང་གཞོད་བྱེད་ཡོད་པའི་བྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་སྐྱུ་བ་བྱེད་ཡོད་
དེ། བྱས་པ་ཆོས་ཅན། སྐྱ་ཉག་བར་སྐྱུ་བ་པའི་ཆོས་ཀྱི་ངོ་པོ་འགོག་པའི་
འགལ་ཉགས་ཡིན་ཏེ། དེ་སྐྱུ་བ་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་ངོ་པོ་འགོག་པའི་སྐྱོན་སྐྱ་
ཉག་བར་སྐྱུ་བ་པའི་འགལ་ཉགས་ཡིན་པའི་བྱིར་ཞེ་ན། ཆོས་ཅན་སྐྱའི་
སྟེང་དུ་ཉག་བ་འགོག་པའི་འགལ་ཉགས་ཡིན་པར་ཐལ། སྐྱའི་སྟེང་དུ་
ཉག་བ་འགོག་པའི་སྐྱོན་སྐྱ་ཉག་བར་སྐྱུ་བ་པའི་འགལ་ཉགས་ཡིན་
པའི་བྱིར། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། སྐྱའི་སྟེང་དུ་ཉག་བ་འགོག་པའི་ཉགས་

ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྤྱི་ལྟར་དུ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་
 ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞོད་བྱེད་ཡོད་དེ། ཆོས་ཅན་སྤྱ་རྟག་པར་
 སྐྱབ་པའི་ཆོས་ཀྱི་ངོ་བོ་འགོག་པའི་འགལ་ཉགས་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
 སྤྱ་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཆོས་ཀྱི་ངོ་བོ་སྐྱབ་པའི་འགལ་ཉགས་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་ཉེ། སྤྱ་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་འགལ་ཉགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་
 བ་གཞན་གསུམ་ལ་འདྲ་གཞོད་བྱེད་རིགས་འགྲོའི་ཞེས་གསུངས་པས།
 ཆོས་ཀྱི་ངོ་བོ་སོགས་ལ་དེ་དང་དེ་འགོག་པའི་འགལ་ཉགས་ཞེས་སྐྱར་
 བ་བཞི་ཀ་མི་འཐད་པ་གསུངས་ཤིང་། ཡང་དེ་ཉིད་ ༡༡༩ ལས། ཁ་
 ཅིག །ཆོས་ཀྱི་ངོ་བོ་འགོག་པའི་འགལ་ཉགས་ལ་སོགས་པའི་ཐ་སྐྱད་
 མི་འཐད་དེ། ཇི་སྐད་བཤད་པའི་རིགས་པས་གཞོད་པའི་ཕྱིར། དེས་
 བ་ཆོས་ཀྱི་ངོ་བོ་སྐྱབ་པའི་འགལ་ཉགས་དང་། ཆོས་ཀྱི་བྱུང་བར་སྐྱབ་
 པའི་འགལ་ཉགས་དང་། ཆོས་ཅན་ཀྱི་བྱུང་བར་སྐྱབ་པའི་འགལ་ཉགས་
 དང་། ཆོས་ཅན་ཀྱི་ངོ་བོ་སྐྱབ་པའི་འགལ་ཉགས་བཞི་ཡོད་ལ། དཔེར་
 བཞིན་ནི་སྤར་བཤད་པ་སྤར་རོ་ཞེ་ན། མིག་སོགས་ཆོས་ཅན། འདུས་
 པ་མ་ཡིན་པའི་ཡུལ་ཅན་གཞན་དོན་བྱེད་དེ། འདུས་བསགས་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་ཞེས་བཀོད་པའི་ཆེ་ན། འདུས་བསགས་ཆོས་ཅན། འདུས་པ་མ་
 ཡིན་པའི་ཡུལ་ཅན་དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་བྱུང་བར་དུ་བརྩུང་བར་ཐལ།
 བྱུང་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་བྱུང་བར་སྐྱབ་པའི་འགལ་ཉགས་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། འདོད་ན། གཞན་དོན་བྱེད་པ་དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་ངོ་བོར་བརྩུང་
 བར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། མིག་སོགས་གཞན་དོན་བྱེད་པ་དེ་དེ་སྐྱབ་
 ཀྱི་བསྐྱབ་བྱར་བརྩུང་བར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། བྱུང་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་འགལ་

ཉགས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མིག་སྟགས་གཞན་དོན་བྱེད་པ་དེ་དེ་སྐྱབ་
 གྱི་བསྐྱབ་བྱར་བརྒྱང་བ་གང་ཞིག །མིག་སྟགས་གཞན་དོན་བྱེད་པ་ལ་
 མི་གཞི་དེ་ཅིང་། གཞན་དོན་བྱེད་པ་དང་ཁྱབ་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ངེས་པ་
 མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་དང་པོ་མ་གྲུབ་ན། མིག་སྟགས་གཞན་དོན་
 བྱེད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདུས་བསགས་ཀྱི་ཉགས་ཀྱིས་མིག་སྟགས་
 གཞན་དོན་བྱེད་པ་ལ་གཞི་དེ་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདོད་པར་མི་རུས་ཏེ། མིག་
 སྟགས་ཀྱིས་རང་འབྲས་རྣམ་ཤེས་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་། མིག་སྟགས་
 གཞན་དོན་བྱེད་པ་ཅམ་སངས་རྒྱས་པའི་འོར་སྐྱབ་ན་གྲུབ་ཐོན་བསྐྱབ་
 པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དེ་སྒྲར་བཀོད་པའི་ཆེ་ན། དེ་ཆོས་
 ཅན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་བྱེད་པར་སྐྱབ་པའི་འགལ་ཉགས་མ་ཡིན་པར་
 ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་ངོ་པོ་སྐྱབ་པའི་འགལ་ཉགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
 ཏེ། འདུས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཡུལ་ཅན་དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་
 འོ་པོར་བརྒྱང་བ་གང་ཞིག །མིག་སྟགས་ཀྱི་སྤྱིང་ཏུ་འདུས་པ་མ་ཡིན་
 པའི་ཡུལ་ཅན་སྐྱབ་པའི་འགལ་ཉགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་
 སྟགས་ཆོས་གང་ཞིག །དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཁྱབ་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ངེས་པའི་
 ཕྱིར། འདུས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཡུལ་ཅན་དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་
 ཀྱི་ངོ་པོར་བརྒྱང་བར་ཐལ། འདུས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཡུལ་ཅན་དེ་དེ་སྐྱབ་
 ཀྱི་ཞེ་འདོད་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་ངོ་པོར་བརྒྱང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། མིག་སྟགས་བདག་
 དོན་བྱེད་པ་དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཞེ་འདོད་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱར་བརྒྱང་བའི་ཕྱིར་རོ། །
 གཞན་ཡང་། མིག་སྟགས་འདུས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཡུལ་ཅན་ཆོས་ཅན།
 གཞན་དོན་བྱེད་དེ། འདུས་བསགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀོད་པའི་

ཆོན་དེ་ཆོས་ཅན། འདུས་བ་མ་ཡིན་པའི་ཡུལ་ཅན་དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཆོས་
 ཅན་གྱི་བྱང་པར་དུ་བརྒྱུད་པར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཆོས་ཅན་གྱི་བྱང་པར་
 སྐྱབ་པའི་འགལ་ཉགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ལུས་ཏེ། དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་
 བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་ངོ་མོར་བརྒྱུད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཞེ་འདོད་
 ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་ངོ་མོར་བརྒྱུད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པས་
 ཆོས་ཀྱི་ངོ་མོ་སྐྱབ་པའི་འགལ་ཉགས་མ་གཏོགས་འགལ་ཉགས་ལྷག་མ་
 གསུམ་ལ་སྐྱས་ཐེན་གྱི་ཆོས་ཀྱི་བྱང་པར་སྐྱབ་པའི་འགལ་ཉགས་ཞེས་
 མ་སྐྱར་བར་ཆོས་ཀྱི་བྱང་པར་སྐྱབ་པའི་འགལ་ཉགས་ཞེས་སོགས་ཀྱི་
 ཐ་སྙད་བྱེད་པ་ལ་གཞོན་བྱེད་དུ་མ་གསུངས་སོ། །

ཡང་དེ་ཉིད་ ༡༩༡ ལས། ཁ་ཅིག །འདུས་བསགས་དེ་མིག་
 སོགས་འདུས་བ་མ་ཡིན་པའི་ཡུལ་ཅན་དེ་གཞན་དོན་བྱེད་པར་སྐྱབ་
 པའི་འགལ་ཉགས་མ་ཡིན་ཞེས་ཟེར་ཞིང་། ཁ་ཅིག །སྐྱས་ཐེན་ལ་ཡང་
 འགལ་ཉགས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་བ་གཉིས་ཀ་མི་འཐད་དེ། ཆོས་ཅན།
 དེ་སྐྱབ་ཀྱི་འགལ་ཉགས་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་གང་
 ཞིག །དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཞེ་འདོད་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་དང་བྱང་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་
 ཏུ་ངེས་པའི་ཕྱིར། ཉགས་དང་པོ་བྱུང་སྟེ། མིག་སོགས་དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཞེ་
 འདོད་ཀྱི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ཡིན་པ་གང་ཞིག །མིག་སོགས་ཀྱི་སྟེང་
 ཏུ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པའི་ཕྱིར། ཅ་བའི་
 ཉགས་གཉིས་པ་བྱུང་སྟེ། བདག་དོན་བྱེད་པ་དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཞེ་འདོད་ཀྱི་
 བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་བརྒྱུད་པ་གང་ཞིག །དེ་དང་བྱང་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་

དེས་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་སྐྱས་ཟེན་གྱི་འགལ་རྟགས་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
 སྐྱས་ཟེན་ལ་སྟོགས་ཆོས་ཀྱང་མ་ཡིན། བྱལ་བ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་དེས་པ་
 ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་པོ་བྱལ་སྟེ། སྐྱས་ཟེན་ལ་ཤེས་འདོད་
 ཆོས་ཅན་གྱི་སྟེང་དུ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་མ་བྱལ་པའི་ཕྱིར་རྟེ།
 སྐྱས་ཟེན་ལ་མིག་སྟོགས་འདུས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཡུལ་ཅན་དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་
 ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ཡིན་པ་གང་ཞིག །དེའི་སྟེང་དུ་འགོད་ཚུལ་དང་
 མཐུན་པར་མ་བྱལ་པའི་ཕྱིར་རྟེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་འགོད་ཚུལ་ཡིན་འགོད་
 ཡིན་པ་གང་ཞིག །དེ་ཁྱོད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྟེ། ཁྱོད་ཡིན་ན་གཞི་བྱལ་
 དགོས་ལ། དེ་གཞི་མ་བྱལ་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྐྱས་ཟེན་ལ་བྱལ་བ་ཕྱིན་
 ཅི་ལོག་ཏུ་མ་དེས་པར་ཐལ། སྐྱས་ཟེན་ལ་གཞན་དོན་བྱེད་པ་བསྐྱབ་
 བའི་ཆོས་སུ་བཟུང་བ་གང་ཞིག །གཞན་དོན་བྱེད་པ་དང་བྱལ་བ་ཕྱིན་
 ཅི་ལོག་ཏུ་མ་དེས་པའི་ཕྱིར་རྟེ། ཁྱོད་ཀྱང་ཡིན་གཞན་དོན་བྱེད་པ་ཡང་
 ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་སྟོན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་འདུས་བསགས་དེ་དེ་
 སྐྱབ་ཀྱི་འགལ་རྟགས་ཡིན་ལ་སྐྱས་ཟེན་ལ་འགལ་རྟགས་མ་ཡིན་ཞིང་།
 དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཆོས་ཅན་གྱི་བྱེད་པར་སྐྱབ་པའི་འགལ་རྟགས་མ་ཡིན། མིག་
 སྟོགས་ཀྱི་སྟེང་དུ་སྐྱས་ཟེན་གྱི་ཆོས་ཅན་གྱི་བྱེད་པར་སྐྱབ་པའི་འགལ་
 རྟགས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པས། ཁ་ཅིག་འདུས་བསགས་དེ་མིག་
 སྟོགས་འདུས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཡུལ་ཅན་དེ། གཞན་དོན་བྱེད་པར་སྐྱབ་
 པའི་འགལ་རྟགས་མ་ཡིན་ཟེར་བ་དེའང་མི་འཐད་ཅིང་། འགལ་ཞིག་
 དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་སྐྱས་ཟེན་ལ་ཡང་འགལ་རྟགས་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བ་དེ་
 ཡང་མི་འཐད་ཅིང་། རང་ལྷགས་ལ། འདུས་བསགས་དེ། མིག་སྟོགས་

འདུས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཡུལ་ཅན་དེ་གཞན་དོན་བྱེད་པར་སྐྱབ་པའི་
འགལ་ཉགས་ཡིན་པ་དང་། དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་སྐྱས་ཟིན་ཀྱི་འགལ་ཉགས་
མིན་པ་དང་། མིག་སྟགས་ཀྱི་སྤྲོད་དུ་སྐྱས་ཟིན་ཀྱི་ཆོས་ཅན་ཀྱི་ཁྱད་
པར་སྐྱབ་པའི་འགལ་ཉགས་ཡིན་པར་གསུངས་སོ། །

སྤེ་བདུན་ཀྱི་རྒྱན་ཡིད་ཀྱི་སྒྲན་སེལ་ ༣༧༩ ལས། གཞན་དག་
བྱས་པ་སྐྱ་ཉག་སྐྱབ་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་ངོ་བོ་འགོག་པའི་འགལ་ཉགས་ཡིན་
ནོ། །ཞེས་སྐྱ་བ་དག་ལ་བྱས་པ་སྐྱ་ཉག་པ་འགོག་པའི་འགལ་ཉགས་སུ་
ཐལ་ཞིང་། མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་ཉགས་ཡང་དག་ཡིན་པ་ཉམས་སོ། །
ཞེས་གསུངས་སོ། །

བརྟན་དར་སྐྱ་རམས་པའི་ཉགས་རིགས་ཀྱི་དཀའ་གནད་ཟིན་
ཐེས་ ༡༩ ལས། མཚན་གཞི་རིམ་པ་བཞིན། ཞེས་བ་ནས། མཁས་པ་
ཀུན་མཐུན་ཞིང་། མིང་འདོགས་ལུགས་ལ་མི་མཐུན་ཏེ། སྦྱར་བ་དང་
མོ་ལ་མཚོན་ན། མཁས་པ་ཁ་ཅིག་དེ་ཆོས་ཀྱི་ངོ་བོ་འགོག་པའི་འགལ་
ཉགས་ཟེར། མཁས་བྱབ་ཇེས་ཆོས་ཀྱི་ངོ་བོ་འགོག་པའི་འགལ་ཉགས་
ཟེར། དགེ་འདུན་བྱབ་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་ངོ་བོ་སྐྱབ་པའི་འགལ་ཉགས་ཟེར།
སྐྱབ་བྱེད་རིམ་པ་བཞིན་དུ། བྱས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཆོས་
ཀྱི་ངོ་བོ་དང་འགལ་པའི་ཉགས་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ངོ་བོ་ལ་ཉག་
པ་བརྒྱང་བ་གང་ཞིག ཁྱོད་དེ་དང་འགལ་པའི་ཉགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
མཁས་བྱབ་ཇེས། བྱས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་ངོ་བོ་
འགོག་པའི་འགལ་ཉགས་ཡིན་པར་ཐལ། སྤེ་སྤྲོད་དུ་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་

ཀྱི་དོ་ལོ་ཉག་པ་འགོག་པའི་འགལ་ཉགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར། དགེ་
འདུན་གྲུབ་ཀྱིས། བྱས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སྐྱའི་སྤྱིང་དུ་ཉག་པ་འགོག་
པའི་འགལ་ཉགས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྐྱའི་སྤྱིང་དུ་ཉག་པ་འགོག་པའི་
ཉགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྐྱའི་སྤྱིང་དུ་ཉག་པ་ཕྱིན་ཅི་
ལོག་ཏུ་སྐྱབ་པའི་འགལ་ཉགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་རོ། །དེ་དག་མིང་
ཅོམ་ཐ་དད་དུ་ཟད་ཀྱི་དོན་ལ་འགལ་བ་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

འགལ་ཉགས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་དང་དབྱེ་ཚུལ་ནི། དོན་གཉེར་ཡིད་
ཀྱི་ཐུན་སེལ་ ༡༣༠ ལས། འགལ་པའི་ཉགས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད། ཚྱགས་
ཆོས་གྲུབ་ཅིང་བྱབ་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་དེས་པའི་ཉགས་། ཞེས་དང་།
འགལ་ཉགས་ལ་སྒྱུར་པའི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་ན། འབྲས་རང་མ་དམིགས་
པའི་འགལ་ཉགས་གསུམ། མཆོན་ཉིད་རིམ་བཞིན། འགལ་ཉགས་གང་
ཞིག །ཁྱོད་རང་ལས་ཐུས་ཐ་དད་པའི་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་ལ་དེ་
བྱང་དུ་འབྲེལ་བ། སྐྱབ་པའི་འགལ་ཉགས་གང་ཞིག །དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དགག་
བྱའི་ཆོས་ཡིན་ན་ཁྱོད་ཀྱི་བདག་གཅིག་པའི་བྱབ་བྱེད་ཡིན་པ། གང་
ཞིག །དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་ཡིན་ན་དགག་པ་ཡིན་པ།
དཔེ་རིམ་བཞིན། དུ་ཐུན་ལ་མེ་མེད་དུ་སྐྱབ་པ་ལ་དུ་བ་ཉགས་སུ་བཀོད་
པ་ལྟ་བུ་དང་། སྐྱ་ཉག་པར་སྐྱབ་པ་ལ་བྱས་པ་ཉགས་སུ་བཀོད་པ་ལྟ་
བུ་དང་། སྤིང་མེད་ཀྱི་བྲག་རྫོང་དུ་ག་པ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པ་ལ་སྤིང་མེད་
བཀོད་པ་ལྟ་བུ་འོ། །

འགལ་ཉགས་ལ་བརྟེན་ཚུལ་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་ན་བཞི་ལས།

ཆོས་ཀྱི་ངོ་བོ་སྐྱབ་པའི་འགལ་ཉགས་ཀྱི་མཆན་ཉིད། ཟླགས་ཆོས་བྱུང་
 ཅིང་། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་བྱུང་བ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་
 ཏུ་ངེས་པ། དཔེར་ན་སྐྱ་ཉག་པར་སྐྱབ་པ་ལ་བྱས་པ་ཉགས་སུ་བཞོད་
 བ་ལྟ་བུའོ། །ཆོས་ཀྱི་བྱུང་པར་སྐྱབ་པའི་འགལ་ཉགས་ཀྱི་མཆན་ཉིད།
 ཟླགས་ཆོས་བྱུང་ཅིང་། ཞེ་འདོད་ལ་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་ངོ་བོར་བརྒྱང་
 ཞིང་། བརྗོད་ཚུལ་ལ་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་བྱུང་པར་བྱ་བརྒྱང་བའི་ཆོས་
 དང་བྱུང་བ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ངེས་པ། དཔེར་ན་མིག་སོགས་དེ། འདུས་
 བ་མ་ཡིན་པའི་ཡུལ་ཅན་གཞན་དོན་བྱེད་པར་སྐྱབ་པ་ལ། འདུས་ཤིང་
 བསགས་པ་བཞོད་པ་ལྟ་བུའོ། །ཆོས་ཅན་ཀྱི་ངོ་བོ་བསྐྱབ་པའི་འགལ་
 ཉགས་ཀྱི་མཆན་ཉིད། ཟླགས་ཆོས་བྱུང་ཅིང་། ཞེ་འདོད་ལ་བསྐྱབ་བྱའི་
 ཆོས་ཀྱི་ངོ་བོར་བརྒྱང་ལ། བརྗོད་ཚུལ་ལ་ཆོས་ཅན་ཀྱི་བྱུང་པར་བརྒྱང་
 བའི་ཆོས་དང་བྱུང་བ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ངེས་པ། དཔེར་ན་དངོས་གྲུང་ཀྱི་
 རྣམ་མཁའ་ཉག་པར་སྐྱབ་པ་ལ། འདུས་མ་བྱས་བཞོད་པ་ལྟ་བུའོ། །
 ཆོས་ཅན་ཀྱི་བྱུང་པར་སྐྱབ་པའི་འགལ་ཉགས་ཀྱི་མཆན་ཉིད། ཞེ་འདོད་
 ཀྱི་ཆོས་ཅན་ཀྱི་སྟེང་དུ་ཟླགས་ཆོས་བྱུང་ཅིང་། ཞེ་འདོད་ལ་བསྐྱབ་བྱའི་
 ཆོས་ཀྱི་ངོ་བོར་བརྒྱང་ལ། བརྗོད་ཚུལ་ལ་ཆོས་ཅན་ཀྱི་བྱུང་པར་བརྒྱང་
 བའི་ཆོས་དང་བྱུང་བ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ངེས་པ། དཔེར་ན་མིག་སོགས་
 འདུས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཡུལ་ཅན་དེ། གཞན་དོན་བྱེད་པར་སྐྱབ་པ་ལ་
 འདུས་ཤིང་བསགས་པ་བཞོད་པ་ལྟ་བུ་ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་
 བ་འགལ་ཉགས་ལ་དབྱེ་ན་དབྱེ་ཚུལ་གསུམ་སྟེ། སྦྱར་བའི་སྟོ་ནས་དབྱེ་
 བ་འབྲས་རང་མ་དམིགས་པའི་འགལ་ཉགས་གསུམ་དང་། སྦྱའི་བརྗོད་

ཚུལ་གྱི་སྒྲོན་ས་དབྱེ་ན། ཆོས་གྱི་རོ་བོ་སྐྱབ་པའི་འགལ་རྟགས་སོགས་
བཞི་དང་། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་འཇུག་ཚུལ་གྱི་སྒྲོན་ས་དབྱེ་ན། མི་
མཐུན་ཕྱོགས་ལ་བྱབ་བྱེད་དུ་འཇུག་པ་དང་། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་རྣམ་
གཉིས་སུ་འཇུག་པ་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་བཅས་གསུམ་དུ་ཡོད་པའི་བྱིར།

སྐབས་འདིར། དེ་ནི་སྒྲོས་ནས་ཆོས་དག་དང་། །ཆོས་ཅན་
བྱུང་པར་ཡིན་པར་བརྟེན། །ཅེས་སོགས་འགལ་རྟགས་ལ་བཞིར་བྱེ་བ་
ལ་དགོས་པ་གང་ཡོད་ཅེ་ན། དེ་ནི་གཞན་གྱི་ལོག་རྟོག་སྒྲོག་པའི་ཆེད་
དུ་ཡིན་པར་གསུངས་ལ། དེ་ཡང་རྣམ་བཤད་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་
༡༩༧ ལས། འགལ་རྟགས་ལ་བཞིར་བྱེ་བ་ནི། གཞན་གྱི་ལོག་རྟོག་
སྒྲོག་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ཏེ། གངས་ཅན་ལ། བདག་རྟག་པ་དངོས་སུ་མ་
སྐྱས་ཀྱང་རུང་། ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གྱི་བྱུང་པར་སྐྱས་ཀྱང་རུང་འདུས་
ཤིང་བསགས་པ་དེ་དེ་སྐྱབ་པའི་གཏན་ཆོགས་ཡང་དག་ཏུ་མི་རུང་གི་
འགལ་རྟགས་སུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་པའི་དོན་ཏོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

རྟགས་དཔེ་ཕྱོགས་གསུམ་གྱི་སྒྲིན་དང་སྒྲིན་ཅན་སོགས་ཀྱི་སྒྲིར།

རྟགས་དཔེ་ཕྱོགས་གསུམ་གྱི་སྒྲིན་དང་སྒྲིན་ཅན་སོགས་ཀྱི་
སྒྲིར་ལ། དང་པོ་མཚན་ཉིད་དང་མཚན་གཞི་ནི། རྣམ་བཤད་ཐར་ལམ་
གསལ་བྱེད་ ༡༩༨ ལས། དེས་ན་ཕྱོགས་སྒྲིན་གྱི་དོན་ནི། ཕྱོགས་སུ་
གཟུང་བྱ་དེ་ཕྱོགས་སྒྲིན་ཅན་དུ་འཛོག་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་

དང་། དེ་བཞིན་དུ་རྟགས་ཀྱི་སྒྲིན་ཡང་། རྟགས་སུ་གཞུང་བྱ་རྟགས་
 སྒྲིན་ཅན་དུ་འདྲིན་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་སོ། །ཞེས་དང་།
 མཆོན་གཞི་ནི། དེ་ནི་ད་ ༤༦ ལས། ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲིན་དང་རྟགས་ཀྱི་
 སྒྲིན་དཔེར་བཞིན་ན། མིག་ཤེས་ཀྱི་གཞུང་བྱ་སྒྲིན་སྟེང་དུ་འགོད་ཚུལ་
 དང་མཐུན་པར་མ་གྲུབ་པའི་ཆ། སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་མ་གྲུབ་པའི་
 རྟགས་ཀྱི་སྒྲིན་ཡིན་གྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲིན་མིན་ཏེ། དེ་བྱུང་ཆོས་སུ་ལྟན་
 པའི་ཆ་ནས་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཆེགས་སྒྲིན་ཅན་དུ་སོང་བ་ཡིན་གྱི། དེ་
 ཡོད་པ་དང་མེད་པས་ཕྱོགས་སྒྲིན་ཅན་དང་སྒྲིན་མེད་དུ་སྒྲུབ་མི་རུས་
 པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཅུང་གཞི་ལ་འགོད་ཚུལ་ལྟར་མ་གྲུབ་པ་ཕྱོགས་ཆོས་ཀྱི་སྒྲིན་
 དུ་འདྲོད་པ་ནི། དེའི་སྒྲིན་དང་མཆོན་ནི་དེ་གྱི་བསལ་བྱ་མ་ཕྱེ་བའི་འབྲུལ་
 པ་ཡིན་ལ། དེ་མ་གྲུབ་པའི་རྟགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དུ་འདྲོད་པ་ནི། བྱུང་
 པར་གྱི་ཆོས་དང་། ཡོན་ཏན་མ་ཕྱེ་བས་ཁོངས་པའོ། །ལྟར་སྒྲུང་གསུམ་
 སོ་རྟགས་ཡང་དག་གི་སྒྲིན་དུ་འདྲོད་ན། རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ན་སྒྲིན་
 ཅན་ཡིན་པས་བྱུང་པར་ཐལ། གཞི་སོ་སོ་ལ་བསྟེན་ན་ལྟར་སྒྲུང་རོ་
 བོར་མི་ལྟན་པ་མི་སྟོང་པའི་ཕྱིར།

དེ་བཞིན་དུ་སྒྲ་མི་རྟག་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་དུ་སོང་བའི་
 ཆེ་བྱས་པ་སྒྲ་ལ་འགོད་ཚུལ་ལྟར་མ་གྲུབ་པའི་ཆ་དེ་ཕྱོགས་ཆོས་སུ་
 མཆོན་པའི་མཆོན་ནི་དེ་གྱི་ཆེད་དུ་བསལ་བྱ་ཡིན་གྱི་དེའི་སྒྲིན་མིན་ལ།
 དེ་སྒྲ་ལ་འགོད་ཚུལ་ལྟར་གྲུབ་པའི་ཆ་ཕྱོགས་ཆོས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཡིན་

ལ། དེ་བཞིན་དུ་གཏན་ཆིགས་ཡང་དག་དང་ལྷན་སྐྱེད་གཞན་དག་ལ་
ཡང་ཤེས་བར་བྱའོ། །

དེ་བཞིན་དུ་གྲུབ་ཐིན་གྱི་སྐྱེ་མཉན་བྱར་དམ་བཅས་པའི་ཆོ།
ཆད་མས་གྲུབ་པའི་ཆ་དེ་ཕྱོགས་ཡང་དག་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་བསལ་བྱ་
མ་ཡིན་ལ། ཆད་མས་གྲུབ་བསལ་མ་ཞུགས་པའི་ཆ་ཕྱོགས་ཡང་དག་
གི་བྱུང་བར་གྱི་ཆོས་སུ་འདོད་པ་ཡང་བྱི་ཆོལ་གྱི་སྟོང་ལ་བསྟོས་པ་
ཡིན་ཏེ། གྲུབ་བསལ་མ་ཞུགས་པ་ཙམ་ཕྱོགས་ཡང་དག་གི་མཆན་ཉིད་
དུ་དགོས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུ་རྟེན་ཆད་མ་མེད་པ་ཕྱོགས་ཡང་དག་ཏུ་མི་
རིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་བྱི་ཆོལ་གྱིས་མ་གྲུབ་པ་ཕྱོགས་ཡང་
དག་གི་སྟོན་དུ་འདོད་པ་ཡང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མི་རིགས་སོ། །ཞེས་
གསུངས་སོ། །

སྡེ་བདུན་ལ་འཇུག་པའི་སྟོང་ཁྱེད་ཡིད་ཀྱི་སྟན་པའ་ ༡༣༥
ལས། ཞར་བྱུང་རྟགས་དཔེའི་སྟོན་འཆད་པ་ལ། རྟགས་སྟོན་གྱི་མཆན་
ཉིད། དེ་སྐྱུབ་ཀྱི་རྟགས་སུ་བཀོད་ལེ་འོ་དེ་ཁོ་ན་ལ་ལྟན་ཞིང་རྟགས་
སུ་བཀོད་ལེ་འོ་དེ་དེ་སྐྱུབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་བར་སྐྱུབ་པའི་
ཚུལ་གསུམ་ཆང་བའི་རྟགས་གང་ཞིག །བསྐྱུབ་བྱ་སྐྱུབ་བྱས་དང་ཚུལ་
གསུམ་གང་རུང་གི་དངོས་ཀྱི་ཕྱོག་ཕྱོགས་གང་རུང་ཡིན་པ། དཔྱེན་
མ་གྲུབ་པའི་རྟགས་སྟོན། འགལ་བའི་རྟགས་སྟོན། མ་ངེས་པའི་རྟགས་
སྟོན་དང་གསུམ། དཔེ་རིམ་བཞིན། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱུབ་པ་ལ་མིག་
ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་བཀོད་པའི་ཆེ་སྐྱ་མི་རྟག་སྐྱུབ་ཀྱི་རྟགས་སུ་བཀོད་ན་

ཕྱོགས་ཚས་མ་གྲུབ་པ་ལྟ་བུ་དང་།

སྐྱ་རྟག་པར་སྐྱབ་པ་ལ་བྱས་པ་བཞོད་པའི་ཆེ་སྐྱ་རྟག་སྐྱབ་ཀྱི་
རྟགས་སུ་བཞོད་ན་ཁྲབ་པ་བྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ངེས་པ་ལྟ་བུ་དང་། སྐྱ་རྟག་
པར་སྐྱབ་པ་ལ་གཞལ་བུ་བཞོད་པའི་ཆེ་སྐྱ་རྟག་པར་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་
སུ་བཞོད་ན་ཁྲབ་པ་རྣམས་དང་བྱིན་ཅི་ལོག་གང་རུང་དུ་མ་ངེས་པ་ལྟ་
བུ་ལོ། །

ངེས་ན་རྟགས་སྟོན་ལ་གཞི་གྲུབ་པས་ཁྲབ་ལ། རྟགས་སྟོན་
ཅན་ལ་གཞི་གྲུབ་མ་གྲུབ་ཅི་རིགས་སུ་ཡོད་དོ། །

རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་བསལ་བུ་ཡིན་ན་གཞི་མ་
གྲུབ་དགོས་ཏེ། བྱས་པ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་མ་
ཡིན་པ་དང་མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བུ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་
ཡང་དག་ཡིན་པ་ལྟ་བུ་ནི་རྟགས་ཡང་དག་གི་བསལ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
རོ། །

འདི་ནི་དཔེ་དང་ཕྱོགས་ཀྱི་སྐྱབས་སུ་གོ་བར་བུ་ལོ། །དཔེ་སྟོན་
ཀྱི་མཚན་ཉིད། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དཔེར་བཞོད་ལེ་འོ་དེ་ཁོ་ན་ལ་ལྟན་ཞིང་།
དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དཔེར་བཞོད་ལེ་འོ་དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དཔེ་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་
སྐྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བའི་རྟགས་གང་ཞིག །བསྐྱབ་བུ་ངེས་པའི་
སྟོན་དུ་ཁྲབ་པ་ངེས་པའི་གཞིར་གྱུར་པའི་དངོས་ཀྱི་ཕྱོག་ཕྱོགས་ཡིན་
པ། དེ་ཕྱི་ན་མཐུན་དཔེའི་སྟོན་དང་། མི་མཐུན་དཔེའི་སྟོན་གཉིས། དཔེ་
རིམ་བཞིན། ལུས་ཅན་མ་ཡིན་པས་སྐྱ་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་མཐུན་དཔེར་

ལུས་པ་བཀོད་པའི་ཆེ་རྟག་པས་སྟོན་པ་ལྟ་བུ་དང་། ལུས་ཅན་མ་ཡིན་
པས་སྐྱ་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་མི་མཐུན་དཔེར་ན་མ་མཁའ་འགོད་པའི་ཆེ་
རྟག་པས་མི་སྟོན་པ་ལྟ་བུ་འོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཡང་དོན་གཉིས་ཡིད་ཀྱི་སྟན་སེལ་ ༡༩༩ ལས། ཁར་ལ་ཕྱོགས་
སྟོན་གྱི་མཆན་ཉིད། ཕྱོགས་སུ་བརྒྱང་ཡེ་འོ་དེ་ཁོ་ན་ལ་ལྟན་ཞིང་། དེ་དེ་
སྐྱབ་གྱི་ཕྱོགས་མཆན་ཉིད་པ་མ་ཡིན་པར་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཆང་
བའི་རྟགས་གང་ཞིག །ངོ་བོའི་དོན་སོགས་ཆོས་ལྟ་གང་རུང་གི་དངོས་
ཀྱི་ཡོག་ཕྱོགས་ཡིན་པ། དཔྱེ་ན་ལྟ་ལས། ལུབ་ཟིན་པའི་ཕྱོགས་སྟར་
སྟར་གི་སྟོན་ནི། སྐྱ་མཉན་བྱ་ཡིན་པ་ལ་སྐྱ་མཉན་བྱ་ཡིན་པར་སྐྱབ་པའི་
ཕྱིར་ཀློལ་གྱི་ཆང་མས་ལུབ་པ་ཞུགས་པ་ལྟ་བུ་འོ། །ལྟག་མ་བཞེའང་
རིགས་འགྲེལ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

སྟོན་དོན་རིགས་སྟར་ ༢༡༩ ལས། གཉིས་པ་རང་ལུགས་
བཞག་པ་ལ་གསུམ། རྟགས་སྟོན་དང་། དཔེ་སྟོན་དང་། ཕྱོགས་སྟོན་
ནི། །དང་པོ་ལ་གཉིས། མཆན་ཉིད་དང་། དཔྱེ་བའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་
སྐྱབ་གྱི་རྟགས་སྟོན་གྱི་མཆན་ཉིད། དེ་སྐྱབ་གྱི་རྟགས་སུ་གཞུང་བྱ་དེ་
རྟགས་སྟོན་ཅན་དུ་སྐྱབ་ཤིང་དོ། །གཉིས་པ་རྟགས་སྟོན་ལ་དཔྱེ་ན་
གསུམ་ཡོད་དེ། རྟགས་སྟོན་ཅན་ལ་འགལ་མ་ངེས་མ་ལུབ་པའི་རྟགས་
སྟོན་ཅན་དུ་དཔྱེར་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

འགལ་པའི་རྟགས་སྟོན་ནི། སྐྱ་རྟག་པར་སྐྱབ་པ་ལ་བྱས་པ་
རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་ཆེ་ན། སྐྱ་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་སུ་བརྒྱང་

ནས་བྱལ་བ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ངེས་བ་ལྟ་བུའོ། །མ་ངེས་པའི་རྟགས་སྟོན་
 བོ། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱལ་བ་ལ་གཞལ་བྱར་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་ཆེ་
 བ། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱལ་བའི་རྟགས་སུ་བཟུང་ནས་བྱལ་བ་རྣམས་མར་
 མ་ངེས་བ་ལྟ་བུའོ། །མ་བྱལ་བའི་རྟགས་སྟོན་བོ། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱལ་
 བ་ལ་མིག་གི་གཟུང་བྱ་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་ཆེ་བ། སྐྱ་མི་རྟག་པར་
 སྐྱལ་བའི་རྟགས་སུ་བཟུང་ནས་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་གྱི་སྡེར་དུ་འགོད་
 ཚུལ་དང་མཐུན་པར་མ་བྱལ་བ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ཡང་སྤྱར་སྤྱང་གི་སྦྱར་བ་
 སྦྱར་གཅིག་ལ་རྟགས་སྟོན་དང་རྟགས་སྟོན་ཅན་དང་རྟགས་ཡང་དག་
 གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་བསལ་བྱ་གསུམ་བཅི་བར་བྱ་སྟེ། རྟགས་སྟོན་ཡིན་
 བ་གཞི་བྱལ་དགོས་ཏེ། རྟགས་སུ་བཟུང་བ་དེ་རྟགས་སྟོན་ཅན་ཏུ་སྐྱལ་
 བྱེད་ཡང་དག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

རྟགས་སྟོན་ཅན་ཡིན་པ་གཞི་བྱལ་བས་མ་བྱལ་སྟེ། རི་བོང་གི་
 རུས་སྐྱག་བ་དེ་སྟེས་བྱ་སྐྱག་བསལ་བར་བསྐྱལ་བའི་རྟགས་སྟོན་ཅན་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་སྟོན་ཅན་ཡིན་པ་གཞི་མ་བྱལ་བས་མ་བྱལ་སྟེ།
 གཞལ་བྱ་དེ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱལ་བའི་རྟགས་སྟོན་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 རྟགས་ཡང་དག་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་བསལ་བྱ་གཞི་མ་བྱལ་སྟེ། དེ་སྐྱལ་
 ཀྱི་རྟགས་སྤྱར་སྤྱང་དེ་དེ་སྐྱལ་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པ་མི་སྟོན་པའི་
 ཕྱིར།

དེ་ཡང་མིག་གིས་གཟུང་བུས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱལ་བ་ལྟ་བུ་
 ལ་མཆོན་ན། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱལ་བའི་རྟགས་སུ་བཟུང་ནས་ཕྱོགས་

ཆོས་མ་གྲུབ་པ་དེ་རྟགས་སྒྲིན་དང་། མིག་གིས་གཟུང་བྱ་རྟགས་སྒྲིན་
 ཅན་དང་། མིག་གིས་གཟུང་བྱའི་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་
 ཕྱོགས་ཆོས་གྲུབ་པ་ནི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་བསལ་བྱ་
 ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་དཔེ་དང་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲིན་དང་སྒྲིན་ཅན་རྣམས་ལ་
 ཡང་ཅི་རིགས་པར་སྐྱར་བར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

རྣམ་ངེས་དར་རྒྱུ་གྱི་ ༡༩༡ ལས། དང་པོ་ལ་གཉིས། ཕྱོགས་ཀྱི་
 སྒྲིན་གཏན་ལ་དབབ་པ་དང་། གཏན་ཆེགས་དང་དཔེའི་སྒྲིན་གཏན་ལ་
 དབབ་པའོ། །དང་པོ་ལ། མཆན་ཉིད་དང་། མཆན་གཞིའི་དབྱེ་བའོ། །
 དང་པོ་ནི། ཕྱོགས་སུ་གཟུང་བྱ་དེ་ཕྱོགས་ལྟར་སྒྲུང་དུ་མཆོན་བྱེད་ཐུན་
 མོང་མ་ཡིན་པའོ། །

གཉིས་པ་ནི། ཕྱི་རྒྱལ་གྱིས་གྲུབ་ཟེན་པའི་སྐྱ་མཉན་བྱར་དམ་
 བཅས་པ་ན། རྒྱལ་བའི་དམ་བཅའི་སྒྲིན་ཅན་དང་། ཕྱི་རྒྱལ་གྱིས་གྲུབ་
 ཟེན་པའི་ཆ་དེའི་སྒྲིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཕྱི་རྒྱལ་གྱིས་བསལ་ཟེན་པ་
 དམ་བཅས་པ་ན་སྐྱ་རྟག་པའོ་ཞེས་དམ་བཅས་པ་སྒྲིན་ཅན་དང་། ཕྱི་
 རྒྱལ་གྱིས་བསལ་ཟེན་པ་སྒྲིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་གཞན་ལ་ཡང་ཤེས་
 པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་རྟགས་སྒྲིན་གྱི་མཆན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་
 ནི། རྟགས་སུ་གཟུང་བྱ་དེ་གཏན་ཆེགས་ལྟར་སྒྲུང་དུ་མཆོན་པར་བྱེད་
 པའི་མཆོན་བྱེད་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། བྱས་པ་སྐྱ་རྟག་
 པར་སྐྱབ་པའི་གཏན་ཆེགས་སྒྲིན་ཅན་དང་བྲུབ་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དུ་ངེས་

པ་ནི་དེའི་སྒྲིན་དང་། དེ་བཞིན་དུ་གཞལ་བྱ་སྒྲི་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་
གཏན་ཆེགས་སྒྲིན་ཅན་དང་། བྱབ་པ་མ་དེས་པའི་ཆ་སྒྲིན་ནོ། །

མིག་གིས་གཟུང་བྱ་སྒྲིའི་སྤྲེང་དུ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་
མ་གྱུབ་པའི་ཆ་མིག་གི་གཟུང་བྱས་སྒྲི་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་གཏན་
ཆེགས་ཀྱི་སྒྲིན་དང་། གཏན་ཆེགས་དེ་སྒྲིན་ཅན་དང་། དེ་སྒྲིའི་སྤྲེང་དུ་
འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་གྱུབ་པའི་ཆ་སྒྲི་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་མ་
གྱུབ་པའི་རྟགས་སུ་མཆོན་པར་བྱེད་པའི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་བསལ་བུའོ། །

སྤར་བཤད་པ་དེ་དག་འགལ་དང་། མ་དེས་བ་དང་། མ་གྱུབ་
པའི་རྟགས་སོ་སོའི་སྒྲིན་དུ་ཡང་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། དེའི་ཁྱད་ཆོས་དང་
དེའི་སྒྲིན་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར། གང་དག་གཏན་ཆེགས་ཡང་དག་གི་
སྒྲིན་དུ་འདོད་པ་ནི། མཆོན་ཉིད་ཀྱི་བསལ་བུ་དང་སྒྲིན་མ་བྱེད་པས་
ནོངས་ལ། གཏན་ཆེགས་ལྟར་སྤྲང་གསུམ་སོ་གཏན་ཆེགས་ཡང་དག་
གི་སྒྲིན་དུ་འདོད་པ་ནི། གཏན་ཆེགས་ཡང་དག་སྒྲིན་དང་མི་འབྲལ་
པར་འདོད་དགོས་པ་དང་། བསལ་བུ་སེལ་ཚུལ་ལ་མི་མཁས་པའི་སྒྲིན་
ནོ། །གཏན་ཆེགས་ཡོན་ཏན་ཅན་དང་ཡང་དག་གཅིག་དུ་འདོད་པ་ཡང་མི་
འཐད་དེ། རྟགས་ཀྱི་སྒྲིན་དང་ཡོན་ཏན་འགལ་ཡང་གཏན་ཆེགས་སྒྲིན་
ཅན་དང་ཡོན་ཏན་ཅན་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དཔེར་ན་མིག་དང་ན་
བ་འགལ་ཡང་མིག་ལྟན་དང་ན་བ་དང་ལྟན་པ་མི་འགལ་བ་བཞིན་ནོ། །

རྟགས་ཡོན་ཏན་ཅན་དང་སྒྲིན་ཅན་འགལ་ན། འགལ་རྟགས་
དེ་ཕྱོགས་ཆོས་གྲུབ་པའི་ཆ་ནས་ཀྱང་གཏན་ཆེགས་ཀྱི་སྒྲིན་དུ་འགྱུར་

ཞིང་། ཕྱོགས་ཆོས་ཡོན་ཏན་ཅན་དུ་ནམ་སོང་བའི་ཆེ་ཡང་དག་ཁོ་ནར་
འགྱུར་བར་ཁས་སྒྲུང་དགོས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་མིག་དང་ལྡན་ཞིང་ན་བ་
འོན་པའི་མི་ཡོན་ཏན་ཅན་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ། །

སློན་ཡོན་གཉིས་ཀ་ཆོགས་པའི་མི་ཡོན་ན་གཏན་ཆིགས་ལ་
ཡང་ཅིའི་ཕྱིར་ཁས་ལེན་མི་རུས། འདི་དག་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲུ་ཆེར་ཤེས་
བར་བྱའོ། །དཔེ་སློན་ནམས་ནི་དཔེ་ལྟར་སྒྲུང་གི་སྐབས་སུ་བཤད་པར་
བྱ་བ་རིགས་པ་ཁོ་ནའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཇེ་བདུན་ཡིད་གི་སྤྱན་པེལ་ ༤༡༠ ལས། གཉིས་པ་རང་
ལུགས་བཞག་པ་ནི། རྟགས་སློན་གྱི་མཆན་ཉིད། རང་བྱུང་ཆོས་སུ་
ལྡན་པའི་རྟགས་དེ་དེ་སྐབ་གྱི་རྟགས་སློན་ཅན་དུ་སྐབ་པ་ལ་ཚུལ་
གསུམ་ཆང་བའི་གཏན་ཆིགས། དཔེར་ན་སྐྱ་མི་རྟག་སྐབ་ལ་མིག་གི་
གཟུང་བྱ་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་ཆེ་མིག་གི་གཟུང་བྱ་སྐྱ་ལ་མ་བྱལ་བའི་
ཆ་ལྟ་བུའོ། །

དཔེ་སློན་གྱི་མཆན་ཉིད། རང་གང་ལ་བྱུང་ཆོས་སུ་ལྡན་པའི་
དཔེ་དེ་དེ་སྐབ་གྱི་དཔེ་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་སྐབ་པ་ལ་ཚུལ་གསུམ་
ཆང་བའི་གཏན་ཆིགས། དཔེར་ན་གཞལ་བྱས་སྐྱ་རྟག་པར་སྐབ་པའི་
མཐུན་དཔེར་བྱམ་པ་བཀོད་པའི་ཆེ་བྱམ་པ་རྟག་པས་སྟོང་བ་ལྟ་བུའོ། །

ཕྱོགས་སློན་གྱི་མཆན་ཉིད། རང་གང་ལ་བྱུང་ཆོས་སུ་ལྡན་
པའི་དམ་བཅའི་དོན་དེ་ཕྱོགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་སྐབ་པ་ལ་ཚུལ་
གསུམ་ཆང་བའི་གཏན་ཆིགས། དཔེར་ན་སྐྱ་རྟག་པར་སྐབ་པའི་ཆེ་སྐྱ་

རྟག་པ་ཆད་མས་བསལ་བའི་ཆ་ལྟ་བུའོ། །འོན་ཀྱང་འདི་རྟམས་ཀྱི་ནང་
གསེས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ནི་རྟགས་སྤྱོད། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་ངོ་བོ་
དོན་སོགས་ཆོས་ལྷ་མ་ཆང་བ་ལ་ནང་ཆན་སོ་སོར་བྱེ་ནས་ཕྱོགས་
སྐྱོན་དང་སྐྱོན་ཅན་ལྷ་ལྷར་དབྱེ་ཚུལ་གསུངས་པར་བྱའོ། །

རྟགས་དཔེ་ཕྱོགས་གསུམ་གྱི་སྐྱོན་ཡོན་རྟམས་ནང་པན་ཚུན་འགལ་མི་
འགལ་གྱི་སྐོར།

རྟགས་དཔེ་ཕྱོགས་གསུམ་གྱི་སྐྱོན་ཡོན་རྟམས་ནང་པན་ཚུན་
འགལ་མི་འགལ་གྱི་སྐོར་ནི། རྟམ་བཤད་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ ༤༦༠
ལས། རྟགས་དཔེ་དང་ཆོད་གཞི་ལ་རྗེས་འགོ་མེད་པ་དང་། བསྐྱབ་བྱའི་
ཆོས་དཔེ་ལ་རྗེས་འགོ་མེད་པ་འདི་ཆོས་ཅན། སྦྱར་བ་སྦྱོར་གཅིག་གི་
ཕྱོགས་སྐྱོན་མིན་པར་ཐལ། སྦྱར་བ་དེའི་རྟགས་དང་དཔེ་ཡང་དག་གི་
སྐྱོན་མིན་ནམ་སྟེ་ཡོན་པའི་བྱིར། བྱབ་པར་ཐལ། སྦྱར་བ་སྦྱོར་གཅིག་
གི་ཡན་ལག་བྱི་མ་རྟགས་དང་། དཔེ་ལ་བསྟོས་པའི་སྐྱོན་ཕྱོགས་ཀྱི་
སྐྱོན་དང་གཞི་མཐུན་དུ་འདོད་པ་རིགས་བ་མིན་པའི་བྱིར། ཞེས། འདི་
དེ་དག་གི་སྐྱོན་མིན་ནམ། །ཡན་ལག་བྱི་མ་ལ་སྟོས་པ། །ཕྱོགས་སྐྱོན་
འདོད་མིན། ཞེས་པའི་ཅ་བའི་ཐད་དུ་གསུངས་སོ། །

ཡང་། སྐྱབ་བྱེད་སྐྱོན་ནི་ཐམས་ཅད་ཀྱིས། །ཕྱོགས་ཉིད་ལ་ནི་
གཞོད་འགྱུར་བ། །དེ་ལྟར་ཡང་དམ་བཅའ་བ། །ཅམ་དང་འབྲེལ་བའི་

ཕྱོགས་སྐྱོན་ཡིན། །ཞེས་བའི་ཐད་ཀྱི་རྟམ་བཤད་ ༥༩༩ ལས། སྐབ་བྱེད་
 གྱི་སྐྱོན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཕྱོགས་ཉིད་འགྲུབ་བ་ལ་གཞོད་བར་འགྱུར་བ་
 དེ་ལྟ་ན་ཡང་སྐྱུར་བ་གཅིག་པོ་དེའི་ཕྱོགས་སྐྱོན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་
 ཡན་ལག་གྱི་མ་དང་འབྲེལ་བའི་སྐྱོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་དཔེའི་
 སྐྱོན་ཆོས་ཅན། སྐྱུར་བ་སྐྱུར་གཅིག་པོའི་ཕྱོགས་སྐྱོན་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
 དེའི་དམ་བཅའ་ཅམ་དང་འབྲེལ་བའི་སྐྱོན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་བར་
 ཐལ། དམ་བཅའ་ཅམ་དང་འབྲེལ་བའི་སྐྱོན་དེ་ཕྱོགས་སྐྱོན་གྱི་དོན་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཕྱེ་བདུན་ཡིད་ཀྱི་ཐུན་སེལ་ ༩༡༡ ལས། རྟགས་སྐྱོན་དང་
 ཕྱོགས་སྐྱོན་པན་ཚུན་གཅིག་ཡིན་ན་གཅིག་ཡིན་མི་དགོས་པ་ནི་
 རྟགས་སྐྱེའོ། །གཞི་མཐུན་མིད་པ་ཡིན་ཏེ། སྐྱ་རྟག་སྐབ་ལ་རྟགས་
 སྐྱུང་རྟག་བ་བཞོད་པའི་ཆེ་རྟག་བ་སྐྱ་ལ་མ་གྲུབ་བ་གཉིས་ཀའི་སྐྱོན་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་ཀྱང་གཞུང་ལས་ཇི་ལྟར་བཤད་པ་ནི་གཞུང་
 ཉིད་ཏུ་བཤད་པར་བྱོལ། །རྟགས་ཡོན་ཏན་ཅན་དང་སྐྱོན་ཅན་ཡང་མི་
 འགལ་ཏེ། སྐྱ་རྟག་སྐབ་ལ་བྱས་པ་རྟགས་སྐྱ་བཞོད་པ་ནི་ཡོན་ཏན་ཅན་
 དང་། སྐྱོན་ཅན་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱས་པ་སྐྱ་ལ་གྲུབ་པ་དེ་
 སྐབ་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཡིན་ཅིང་། བྱས་པ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པ་
 སྐྱོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ཕྱོགས་དཔེ་ལའང་མཆོན་པར་བྱ་ཞིང་།
 དཔེ་སྐྱོན་ནི་རྟགས་སྐྱོན་ཏུ་འདུ་ཞེ། དཔེ་ནི་སྐབ་བྱེད་ཀྱི་ཡན་ལག་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་རོ། །རྟགས་དཔེ་ཕྱོགས་གསུམ་གྱི་སྐྱོན་ཡོན་གྱི་རྟམ་བཤད་

གཞག་བ་བཤད་ཟིན་ཏེ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

སྤྱི་དོན་རིགས་རྒྱན་ ༡༡༤ ལས། གསུམ་བ་ཚད་བ་སྤང་བ་ནི།
གལ་ཏེ་རྟགས་སྟོན་དང་ཕྱོགས་སྟོན་མི་འགལ་ན། འདི་དེ་དག་གི་སྟོན་
མིན་ནམ། །ཡན་ལག་གྱི་མ་ལ་སྟོས་པ། །ཕྱོགས་སྟོན་འདོད་མིན། ཞེས་
བ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། མི་འགལ་ཏེ། དེ་ནི་རྟགས་ཕྱོགས་ཆོས་མ་སྤྱབ་
བ་དང་ཆོས་དཔེ་ལ་རྗེས་འགྲོ་མེད་བ་ཆོས་ཅན། ཕྱོགས་སྟོན་མ་ཡིན་
པར་ཐལ། རྟགས་དཔེ་ཁོ་ནའི་སྟོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས། དེས་ན་སྤྱིར་རྟགས་སྟོན་དང་ཕྱོགས་སྟོན་
གཉིས་མི་འགལ་ཡང་། བྱས་པའི་རྟགས་གྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་
རྟགས་ལྟ་བུ་གཏན་ཆོགས་པལ་ཆེ་བའི་རྟགས་སྟོན་དང་ཕྱོགས་སྟོན་
གཉིས་འགལ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གཞུང་རྣམས་དགོངས་བ་མི་འགལ་བར་
འགལ་ཚུལ་ཤེས་པར་བྱའོ། །

ཡང་དེ་ཉིད་ ༡༡༤ ལས། གལ་ཏེ་ཚུལ་གང་རུང་རེ་མ་ཆང་
པའི་སྟོན་ས་རྟགས་སྟོན་ཅན་ཏུ་འགྱུར་ན། ཚུལ་གང་རུང་རེ་ཆང་བའི་
སྟོན་ས་རྟགས་ཡོན་ཏན་ཅན་ཏུ་འགྱུར་ལ། དེ་སྤྱར་ན་གཞལ་བྱ་དེ་སྐྱ་མི་
རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡོན་ཏན་ཅན་ཏུ་འགྱུར་ལ། དེ་སྤྱར་ན་རྟགས་
སྟོན་ཅན་དང་རྟགས་ཡོན་ཏན་ཅན་མི་འགལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། སྟོན་
མེད་དེ། ཚུལ་གང་རུང་རེ་མ་ཆང་བས་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་མི་རྣམས་སུ་འགྱུར་
ལ། ཕྱོགས་ཆོས་ལྟ་བུ་གང་རུང་རེ་ཆང་བས་རྟགས་ཡོན་ཏན་ཅན་ཏུ་
འཛོགས་མི་རྣམས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྟགས་ཀྱན་རང་གི་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་མི་རྣམས་

ཀྱི་ཆ་ནས་སྐྱོན་ཅན་དང་། རང་གི་བསྐྱུབ་བྱ་སྐྱུབ་བྱས་ཀྱི་ཆ་ནས་ཡོན་
 ཏན་ཅན་དུ་བཞག་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུའང་། རྟགས་ཀྱན་རང་གི་བསྐྱུབ་
 བྱ་ལ། །སྐྱོན་དང་ཡོན་ཏན་དབྱེད་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཞེས་
 གསུངས།

རྣམ་ངེས་དར་རྟེན་ ༡༧༩ ལས། རྟགས་ཀྱི་སྐྱོན་དང་ཡོན་
 ཏན་འགལ་ཡང་གཏན་ཆོག་ས་སྐྱོན་ཅན་དང་ཡོན་ཏན་ཅན་མི་འགལ་
 བའི་ཕྱིར་རོ། །དཔེར་ན་མིག་དང་རྩ་བ་འགལ་ཡང་མིག་ལྡན་དང་རྩ་བ་
 དང་ལྡན་བ་མི་འགལ་བ་བཞིན་ནོ། །རྟགས་ཡོན་ཏན་ཅན་དང་སྐྱོན་ཅན་
 འགལ་ན། འགལ་རྟགས་དེ་ཕྱོགས་ཆོས་གྲུབ་པའི་ཆ་ནས་ཀྱང་གཏན་
 ཆོག་ས་སྐྱོན་ཅན་དུ་འགྱུར་ཞིང་། ཕྱོགས་ཆོས་ཡོན་ཏན་ཅན་དུ་རྣམ་སོང་
 བའི་ཆེ་ཡང་དག་ཁོ་ནར་འགྱུར་བར་ཁས་སྦྱང་དགོས་སོ། །དེ་ལྟར་
 མིག་དང་ལྡན་ཞིང་རྩ་བ་འོན་པའི་མི་ཡོན་ཏན་ཅན་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་
 རོ། །སྐྱོན་ཡོན་གཉིས་ཀ་ལ་ཆོག་ས་པའི་མི་ཡོན་ན་གཏན་ཆོག་ས་ལ་
 ཡང་ཅིའི་ཕྱིར་ཁས་ལེན་མི་བྱས། འདི་དག་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱ་ཆེར་ཤེས་
 བར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

རིགས་སྐྱོན་སྐྱོན་སེལ་ ༣༧༧ ལས། སྐྱ་རྟག་པའི་རྟགས་
 ཀྱིས་སྐྱ་རྟག་པར་སྐྱུབ་པའི་རྟགས་དང་ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་ཏུ་བཀོད་ནས་
 སྐྱ་རྟག་པ་ཆོད་མས་བསལ་བའི་ཆ། སྐྱ་རྟག་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་རྟག་
 པར་སྐྱུབ་པའི་རྟགས་སྐྱོན་དང་ཕྱོགས་སྐྱོན་གཉིས་ཀ་ཡིན་ཏེ། སྐྱ་རྟག་
 པ་དེ་སྐྱ་རྟག་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་རྟག་པར་སྐྱུབ་པའི་རྟགས་སྐྱོན་ཅན་

དང་། ཕྱགས་སྐྱོན་ཅན་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞུང་ལས་འགལ་
བར་གསུངས་པ་ནི་གཙུག་ཆེ་བ་ལ་དགོངས་སོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

སྐྱོང་དོལ་རིན་པོ་ཆའི་གཏན་ཆོགས་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ ༡༩༥
ལས། རྟགས་ཀྱི་སྐྱོན། ཕྱགས་ཀྱི་སྐྱོན། དཔེ་ཡི་སྐྱོན་རྣམས་མེད་ལ།
སྐྱོར་བ་ལྟར་སྐྱོར་གཅིག་ལ་རྟགས་དཔེ་ཕྱགས་གསུམ་གྱི་སྐྱོན་
ཡོད་ཅེས་ཁས་སྐྱོང་ངོ་། །བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་
པའི་སྐྱོར་བ་ཡང་དག་ལ། རྟགས་དཔེ་ཕྱགས་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་དང་
ལྡན་ཞིང་། གཞི་བྱབ་ཆོད་རྟགས་དཔེ་ཕྱགས་གསུམ་ཀ་ཡིན་ཅིང་དེ་ཡི་
ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

རྟགས་ཕྱགས་སྐྱོན་དང་སྐྱོན་ཅན་ཡོད་མེད་ཀྱི་སྐྱོན་

རྟགས་ཕྱགས་སྐྱོན་དང་སྐྱོན་ཅན་ཡོད་མེད་ཀྱི་སྐྱོར་ནི། རྟེ་
བདུན་ལ་འཇུག་པའི་དོན་གཉེར་ཡིད་ཀྱི་ཐུན་སེལ་ ༡༩༦ ལས། དེས་
ན་རྟགས་སྐྱོན་ལ་གཞི་བྱབ་པས་བྱབ་ལ། རྟགས་སྐྱོན་ཅན་ལ་གཞི་
བྱབ་མ་བྱབ་ཅི་རིགས་སུ་ཡོད་དོ། །རྟགས་ཡང་དག་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་
བསལ་བྱ་ཡིན་ན་གཞི་མ་བྱབ་དགོས་ཏེ། བྱས་པ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་
པའི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པ་དང་། མིག་མེས་ཀྱི་གཞུང་བྱ་སྐྱ་མི་
རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པ་ལྟ་བུ་ནི་རྟགས་ཡང་དག་
གི་བསལ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདི་ནི་དཔེ་དང་ཕྱགས་ཀྱི་སྐྱབས་སུ་ཡང་

གོ་བར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

རྣམ་པ་གད་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ ༤༦༩ ལས། དེས་ན་
ཕྱོགས་སྟོན་གྱི་དོན་ནི། ཕྱོགས་སྟུག་ལུང་བྱ་དེ་ཕྱོགས་སྟོན་ཅན་དུ་
འཛོག་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་རྟགས་གྱི་
སྟོན་ཡང་། རྟགས་སྟུག་ལུང་བྱ་རྟགས་སྟོན་ཅན་དུ་འཛོག་པའི་ཐུན་
མོང་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་སོ་ཞེས་དེ་རྣམས་ཆོས་ཡིན་དགོས་པར་གསལ་
ལོ། །

ཆད་མ་རིགས་རྒྱན་ ༡༡༥ ལས། དེ་ཡང་རྟགས་སྟོན་སྟོན་གྱི་
སྟོན་བ་སྟོན་གཅིག་ལ་རྟགས་སྟོན་དང་རྟགས་སྟོན་ཅན་དང་རྟགས་
ཡང་དག་གི་མཆོན་ཉིད་གྱི་བསལ་བྱ་གསུམ་བཅི་བར་བྱ་སྟེ། རྟགས་
སྟོན་ཡིན་ན་གཞི་བྱ་བ་དགོས་ཏེ། རྟགས་སྟུག་ལུང་བ་དེ་རྟགས་སྟོན་
ཅན་དུ་སྦྱབ་བྱེད་ཡང་དག་ཡིན་དགོས་པའི་བྱིད། རྟགས་སྟོན་ཅན་ཡིན་
ན་གཞི་བྱ་བ་བསམ་མ་བྱ་བ་སྟེ། རི་མོང་གི་རྩ་ལུག་བ་དེ་སྦྱེས་བྱ་ལུག་
བསམ་བར་སྦྱབ་པའི་རྟགས་སྟོན་ཅན་ཡིན་པའི་བྱིད། རྟགས་སྟོན་ཅན་
ཡིན་ན་གཞི་མ་བྱ་བ་བསམ་མ་བྱ་བ་སྟེ། གཞལ་བྱ་དེ་སྦྱ་མི་རྟག་པར་སྦྱབ་
པའི་རྟགས་སྟོན་ཅན་ཡིན་པའི་བྱིད། རྟགས་ཡང་དག་གི་མཆོན་ཉིད་
གྱི་བསལ་བྱ་གཞི་མ་བྱ་བ་སྟེ། དེ་སྦྱབ་ཀྱི་རྟགས་སྟོན་སྟོན་དེ་དེ་སྦྱབ་ཀྱི་
རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པ་མི་སྟོན་པའི་བྱིད། ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ། །

པཎ་ཆེན་བསོད་ནམས་བླ་མ་པའི་རྣམ་འགྲེལ་ ༤༤༩ ལས།
མིག་ཤེས་གྱི་གཞུང་བྱའི་རྟགས་ཀྱིས་སྦྱ་མི་རྟག་པར་སྦྱབ་པའི་རྟགས་

སྒྲོན་ཡིན་ན། དེའི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་སྒྲོན་ཅན་གྱི་མཆན་
 ཉིད་ཡིན་པས་བྲལ། སྐ་མི་རྟག་པར་སྐབས་པའི་རྟགས་སྒྲོན་ཡིན་ན། དེ་
 སྐབས་ཀྱི་རྟགས་སྒྲོན་ཅན་གྱི་མཆན་ཉིད་ཡིན་པས་བྲལ། རྟགས་སྒྲོན་
 ཡིན་ན། རྟགས་སྒྲོན་ཅན་གྱི་མཆན་ཉིད་ཡིན་པས་བྲལ་སྟེ། སྒྲུབ་བཞིན་
 བོ། །

སྒྲིབ་དེ་སྐབས་ཀྱི་ཕྱོགས་སྒྲོན་ཡིན་ན། དེ་སྐབས་ཀྱི་ཕྱོགས་སྒྲོན་
 ཅན་གྱི་མཆན་ཉིད་ཡིན་པས་བྲལ་བ་དང་། སྒྲིབ་བ་སྒྲོར་གཅིག་གི་
 རྟགས་སྒྲོན་ཡིན་ན། སྒྲིབ་བ་སྒྲོར་གཅིག་གི་རྟགས་སྒྲོན་ཅན་གྱི་མཆན་
 ཉིད་ཡིན་པས་བྲལ་བར་ནི་ཁས་མི་བླངས་ཏེ། སྐ་རྟག་པར་སྐབས་པའི་
 ཕྱོགས་སྒྲོན་དང་། ཕྱོགས་སྒྲོན་ཅན་མེད། དེ་ཁོང་རྒྱུ་རྟགས་ཀྱིས་
 སྐ་མི་རྟག་པར་སྐབས་པའི་རྟགས་སྒྲོན་དང་། རྟགས་སྒྲོན་ཅན་མེད་པའི་
 ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། །

སྒྲུབ་ཀྱི་སྒྲོང་རྩོལ་རིན་པོ་ཆེས་གསུངས་ཚུལ་ཡང་འདྲིར་བྲན་
 པར་བྱའོ། །

རྟགས་དཔེ་ཕྱོགས་གསུམ་ཡང་དག་དང་ལྟར་སྒྲུབ་བཅས་ཀྱི་རོས་
 བཟུང་།

རྟགས་དཔེ་ཕྱོགས་གསུམ་ཡང་དག་དང་ལྟར་སྒྲུབ་བཅས་ཀྱི་

རོས་བརྩུང་ཚུལ་ནི། རྟགས་ཡང་དག་དང་ཚུགས་ཡང་དག་དང་དཔེ་
 ཡང་དག་བཅས་ཀྱི་རོས་འཛིན་ཚུལ་གང་ཞེ་ན། རྟགས་ཡང་དག་གི་
 ཆད་ནི། ཡོངས་གྲགས་ལྟར་དང་། ཚུགས་ཡང་དག་གི་མཆན་ཉིད་ནི།
 སྤང་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་གི་མཆན་ཉིད་བཤད་པས་གོ་རུས་ལ། དཔེ་
 ཡང་དག་གི་མཆན་ཉིད་ནི། རོན་གཉེར་ཡིད་ཀྱི་སྤྲོ་སེལ་ ༡༢༧ ལས།
 དཔེ་ཡང་དག་གི་མཆན་ཉིད། བསྐྱབ་བྱ་དེས་པའི་སྤྲོ་དུ་བྱུང་བ་དེས་
 པའི་གཞིར་གྱུར་པ། དཔྱེ་ན་གཉིས་ལས། མཐུན་དཔེ་ཡང་དག་གི་
 མཆན་ཉིད། བསྐྱབ་བྱ་དེས་པའི་སྤྲོ་དུ་རྗེས་དཔག་དངོས་སུ་དེས་པའི་
 གཞིར་གྱུར་པ། དཔྱེ་ན་དངོས་ཀྱི་མཐུན་དཔེ་ཡང་དག་དང་། རིགས་
 འདྲའི་མཐུན་དཔེ་ཡང་དག་གཉིས། དཔེ་རིམ་བཞིན། བྱས་པས་སྐྱ་མི་
 རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་མཐུན་དཔེར་བྱམ་པ་བཀོད་པ་ལྟ་བུ་དང་། ལྟོ་ལྟོར་
 བ་སྤང་བྱང་མ་དམིགས་པས་ལྟོ་ལྟོར་བས་དག་པའི་ས་ཚུགས་སུ་བྱམ་
 བ་མེད་པར་སྐྱབ་པ་ལ་རི་བོང་གི་མགོ་ལ་རྩ་བཀོད་པ་ལྟ་བུ་ལོ། །མི་
 མཐུན་དཔེ་ཡང་དག་གི་མཆན་ཉིད། བསྐྱབ་བྱ་དེས་པའི་སྤྲོ་དུ་སྤྲོ་ག་
 བྱུང་དངོས་སུ་དེས་པའི་གཞིར་གྱུར་པ། དཔེར་ན་བྱས་པས་སྐྱ་མི་རྟག་
 པར་སྐྱབ་པའི་མི་མཐུན་དཔེར་ན་མ་ཁལ་བཀོད་པ་ལྟ་བུ་ལོ། །ཞེས་
 གསུངས།

རོ་ན་རྟགས་དཔེ་ཚུགས་གསུམ་ཀྱི་ལྟར་སྤང་དག་གི་རོས་
 འཛིན་ཚུལ་རི་ལྟར་ཞེ་ན། རྟགས་ལྟར་སྤང་གི་ཆད་ནི་ཡོངས་གྲགས་
 ལྟར་དང་། ཚུགས་ལྟར་སྤང་གི་མཆན་ཉིད་སྤང་གི་བསྐྱབ་བྱའི་མཆན་

ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས་གོ་རྣམ་ལ། དཔེ་ལྟར་སྒྲུང་གི་མཆན་ཉིད་ནི། རོན་གཉེར་ཡིད་ཀྱི་ཐུན་མེས་ ༡༣༥ ལས། དཔེ་ལྟར་སྒྲུང་གི་མཆན་ཉིད། བསྐྱབ་བྱ་ངེས་པའི་སྔོན་དུ་བྱུང་བ་ངེས་པའི་གཞིར་བརྒྱང་ཞིང་ངེས་པར་མི་རྣམས་ལ། དབྱེ་ན་མཐུན་དཔེ་ལྟར་སྒྲུང་དང་མི་མཐུན་དཔེ་ལྟར་སྒྲུང་གཉིས། དང་པོའི་མཆན་ཉིད། བསྐྱབ་བྱ་ངེས་པའི་སྔོན་དུ་རྗེས་བྱུང་དངོས་སུ་ངེས་པའི་གཞིར་བརྒྱང་ཞིང་ངེས་པར་མི་རྣམས་ལ། དབྱེ་ན་དོན་སྔོན་ཅན། མོ་སྔོན་ཅན། སྐྱ་སྔོན་ཅན་གྱི་མཐུན་དཔེ་དང་གསུམ། དང་པོ་ལ་དབྱེ་ན་ཆོས་ཀྱིས་སྟོང་། རྟགས་ཀྱིས་སྟོང་། དེ་གཉིས་ཀས་སྟོང་པའི་མཐུན་དཔེ་ལྟར་སྒྲུང་གསུམ། དཔེ་རིམ་བཞིན། ལུས་ཅན་མ་ཡིན་པས་སྐྱ་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་མཐུན་དཔེར་ལས་དང་རྒྱལ་མ་རབ་དང་བུམ་བ་བཀོད་བ་ལྟ་བུའོ། །གཞན་གཉིས་ཀྱི་ཞིག་གཞིག །མི་མཐུན་དཔེ་ལྟར་སྒྲུང་གི་མཆན་ཉིད། བསྐྱབ་བྱ་ངེས་པའི་སྔོན་དུ་ཕྱོག་བྱུང་དངོས་སུ་ངེས་པའི་གཞིར་བརྒྱང་ཞིང་ངེས་པར་མི་རྣམས་ལ། དབྱེ་ན་དོན་སྔོན་ཅན་སོགས་གསུམ་གྱི་མི་མཐུན་དཔེ་ལྟར་སྒྲུང་གསུམ། དང་པོ་ལ་ཆོས་ཀྱིས་མི་སྟོང་། རྟགས་ཀྱིས་མི་སྟོང་། དེ་གཉིས་ཀས་མི་སྟོང་པའི་མི་མཐུན་དཔེ་ལྟར་སྒྲུང་གསུམ། དཔེར་ན། ལུས་ཅན་མ་ཡིན་པས་སྐྱ་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་མི་མཐུན་དཔེར་རྒྱལ་མ་རབ་དང་ལས་དང་ནམ་མཁའ་བཀོད་བ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

དེ་ལྟར་ཕྱོགས་ཡང་དག་དང་ཕྱོགས་ཡོན་ཉན་ཅན་གཉིས་དང་། ཕྱོགས་ལྟར་སྒྲུང་དང་ཕྱོགས་སྔོན་ཅན་གཉིས་དང་། རྟགས་ཡང་དག་དང་།

རྟགས་ཡོན་ཏན་ཅན་གཉིས་དང་། རྟགས་ལྷར་སྤང་དང་རྟགས་སྐྱོན་
 ཅན་གཉིས་དང་། དཔེ་ཡང་དག་དང་དཔེ་ཡོན་ཏན་ཅན་གཉིས་དང་།
 དཔེ་ལྷར་སྤང་དང་དཔེ་སྐྱོན་ཅན་གཉིས་བཅས་གཉིས་ཆན་དེ་རྣམས་
 གྱི་སྟེང་ནས་པན་ཚུན་ཡིན་བྱུང་མཉམ་ཡིན་མིན་དང་། པན་ཚུན་སྤྱི་
 བཞི་སྤྱི་གསུམ་སོགས་དབྱེད་དེ་སྒྲོ་རྒྱ་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །

དངོས་མིང་དང་བཏགས་མིང་སོགས་ཀྱི་བྱང་པར་བཤད་བ།

དངོས་མིང་དང་བཏགས་མིང་སོགས་ཀྱི་བྱང་པར་བཤད་
 པ་ནི། ཆད་མ་རྣམ་འགྲེལ་ལས། འདིས་ནི་བད་ཇེས་འཇུག་པ་ཡི། །
 གཞོད་པ་མེད་པར་བསྟན་པ་ཡིན། །ཞེས་དང་། དེའི་ཐད་ཀྱི་རྣམ་བཤད་
 ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ ༥༠༥ ལས། སྤར་བཤད་པའི་རིགས་པ་འདིས་
 བྱི་ཆོས་ཅན། རྫོང་བྱེད་ཀྱི་སྤྱོད་དག་རྣམས་དོན་ཐམས་ཅད་དེར་འཇུག་
 ཏུ་རུང་བ་འགོག་པ་ཆད་མ་དང་འགལ་བར་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། བད་འི་
 ཇེས་སྤྱི་འཇུག་པའི་རྫོང་བྱེད་སྤྱོད་རྣམས་ལ་བརྫོད་བྱའི་དོན་མཐའ་གཅིག་
 ཏུ་དེས་པ་ཡོད་པ་མིན་ནོ་ཞེས་བརྫོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། སྤྱི་འདོད་
 པས་འཇུག་པར་བསྟན་པ་དེས་བྱི་ཆོས་ཅན། རྒྱ་མཆན་ཅན་གྱི་སྤྱི་
 བརྫོད་བྱའི་དོན་ནས། འདོད་རྒྱལ་པའི་སྤྱོད་རྣམས་ཀྱི་བརྫོད་བྱའི་དོན་དོན་
 དམ་པར་གྲུབ་པ་ཉིད་འགོག་པ་ལ་ཆད་མས་གཞོད་པ་མེད་པར་བསྟན་
 པ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་དོན་དམ་པར་མ་གྲུབ་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། འདོད་

བས་སྐྱར་དུ་མི་རུང་བའི་རྒྱ་མཚན་ཅན་གྱི་སྤྱོ་ནི་འགར་ཡང་སྲིད་པ་
མ་ཡིན་ཏེ། རྫོང་བྱེད་ཐམས་ཅད་འདོད་པ་ཅམ་ལ་རག་ལས་བའི་བྱིར་
རོ། རྫོང་རྒྱ་མཚན་ཅན་གྱི་སྤྱོ་ཡུལ་ངེས་པར་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་
ཐལ། རྫོང་བྱེད་ཐམས་ཅད་འདོད་རྒྱལ་བའི་སྤྱོ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཅེ་ན།
མིང་གང་ལས་སྟོ་སྒྲིར་ཞབས་ཞུས་པའི་སྟོ་འབྲུག་མེད་དུ་འབྲུག་པའི་
མིང་དེ་དོན་དེ་ཉིད་ཀྱི་དངོས་མིང་ཡིན་པས་ཡུལ་ངེས་པ་ཞེས་བྱའི།
དེའི་མིང་དེ་ཉིད་དོན་གཞན་ལ་སྐྱར་དུ་མི་རུང་བ་མི་སྲིད་ཅིང་། འདོད་
རྒྱལ་བའི་སྤྱོ་མ་ཡིན་པའི་རྫོང་བྱེད་ཀྱང་མི་སྲིད་དོ་ཞེས་འདོད་པས་སྐྱར་
དུ་མི་རུང་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱི་སྤྱོ་ནི་འགར་ཡང་སྲིད་པ་མ་ཡིན་པ་དང་།
འདོད་རྒྱལ་བའི་སྤྱོ་མ་ཡིན་པའི་རྫོང་བྱེད་ཀྱང་མི་སྲིད་པར་གསུངས་
སོ། །

དེ་བཞིན་དུ། རྒྱུ་ཆེན་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚན་ ༤༠༣ ལས།
མདོར་བསྟུས་ན། དེས་ན་ཐམས་ཅད་ལ་རྒྱ་བ་ཞེས་པའི་སྤྱོ་འབྲུག་ཏུ་
རུང་བ་ཉིད་དེ་འགོག་པ་ལ་དོན་གང་ལ་ཡང་འདོད་པའི་དབང་གིས་
བད་སྐྱར་བ་འགོག་ཏུ་མེད་པའི་སྟོ་བས་ལས་སྐྱེས་པའི་གྲགས་པ་ཞེས་
བྱའི་རྗེས་སུ་དབག་པ་བརྗོད་རུང་གྲགས་པའི་ཡུལ་ཅན་ཉིད་ཀྱིས་
གཞོད་པ་བྱེད་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ཅིང་། དེ་ལྟར་བསྟན་པ་འདིས་ནི་
བདའི་རྗེས་སུ་འབྲུག་པའི་རྫོང་བྱེད་ཀྱི་སྤྱོ་རྣམས་ལ་ནི་བརྗོད་བྱའི་དོན་
མཐའ་གཅིག་ཏུ་ངེས་པ་ཡོད་པ་མིན་ནོ་ཞེས་བརྗོད་ཅིང་། རྫོང་བྱེད་ཀྱི་
སྤྱོ་དེ་དག་རྣམས་དོན་སྤྱོ་ཆོགས་པ་དེར་འབྲུག་ཏུ་རུང་བ་འགོག་པ་ནི་

ཚད་མ་དང་འགལ་བ་ཡིན་པར་བསྟན་བ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་བསྟན་བ་
 དེས་ནི་རྒྱ་མཚན་ཅན་གྱི་སྤྱི་དོན་ནམ་འདོད་རྒྱལ་བའི་སྤྱི་རྒྱུ་སྤྱི་
 དོན་དོན་དམ་བེད་ཡིན་པ་འགོག་པ་ལ་གཞི་བཞུགས་པ་མེད་པར་བསྟན་བ་
 ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས།

འོ་ན། འདོད་རྒྱལ་བའི་སྤྱི་དང་རྒྱ་མཚན་ཅན་གྱི་སྤྱི་གཉིས་མི་
 འགལ་ལམ་ཞེ་ན། རྒྱུ་བཞུགས་པར་ལམ་གསལ་བྱེད་ ༥༠༩ ལས། འོ་
 བ། རྒྱ་མཚན་ཅན་གྱི་སྤྱི་ཡུལ་དེས་པར་བཞུགས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ།
 རྒྱུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་འདོད་རྒྱལ་བའི་སྤྱི་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཅེ་ན། མིང་གང་
 ལས་ལྟོ་ལྟོ་ཞུས་ཞུས་པའི་སྤྱི་འབྲུལ་མེད་དུ་འབྲུག་པའི་མིང་དེ་དོན་
 དེ་ཉིད་ཀྱི་དངོས་མིང་ཡིན་པས་ཡུལ་དེས་པ་ཞེས་བྱའི་དེའི་མིང་དེ་ཉིད་
 དོན་གཞན་ལ་སྦྱར་དུ་མི་རུང་བ་མི་སྲིད་ཅིང་། འདོད་རྒྱལ་བའི་སྤྱི་མ་
 ཡིན་པའི་རྒྱུ་བྱེད་ཀྱང་མི་སྲིད་དོ། །ཞེས་དེ་གཉིས་མི་འགལ་བ་ལྟ་
 བྱར་གསལ་ལ། འོན་ཀྱང་འདིར་འདོད་རྒྱལ་བའི་སྤྱི་ཞེས་བ་དེ་འདོད་
 པས་སྦྱར་དུ་རུང་བའི་སྤྱི་ཞེས་བ་དེ་བར་གྱི་ཆོག་མི་མདོན་བར་བྱས་པ་
 ཡིན་ཟེར་དགོས་སམ་དཔྱད་རྒྱུ་དང་། རྒྱ་མཚན་ཅན་གྱི་སྤྱི་དང་། རྒྱུ་
 བྱེད་ཀྱི་བཞུགས་དོན་གཅིག་དང་མི་གཅིག་དཔྱད་དགོས་ལ། འདོད་
 རྒྱལ་བའི་བཞུགས་དང་། འདོད་པས་སྦྱར་དུ་རུང་བའི་སྤྱི་གཉིས་ལ་ཁྱད་པར་
 ཡོད་མེད་སོགས་ལ་ཡང་དཔྱད་དགོས་སོ། །

འོ་ན། དངོས་མིང་དང་བཏགས་མིང་ལ་ཁྱད་པར་ཡོད་དམ་
 ཞེ་ན། ཡོངས་འཛིན་སྒྲིབ་ཀྱི་ ༩༦༠ ལས། དེ་ལ་དབྱེ་ན། དངོས་མིང་

དང་བཏགས་མིང་གཉིས། རོན་དེ་ལ་འདོད་རྒྱལ་ཐོག་མར་བདའ་སྐྱར་
 བ་ཡང་ཡིན། རོན་དེའི་མིང་གི་གཙོ་ལོ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པར་
 དམིགས་པ། རོན་དེའི་དངོས་མིང་གི་མཆན་ཉིད། རོན་དེ་ལ་རྗེས་གྲུབ་
 ཏུ་བདའ་སྐྱར་བ་ཡང་ཡིན། རོན་དེའི་མིང་པལ་བ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་
 མཐུན་པར་དམིགས་པ། རོན་དེའི་བཏགས་མིང་གི་མཆན་ཉིད། དངོས་
 མིང་གི་མཆན་གཞི་ནི། རི་དྲགས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ལ་སེང་གེ་ཞེས་བརྗོད་
 པའི་དག་ལྷ་བྱ་ལ་བྱེད། བཏགས་མིང་ལ་དབྱེད། འབྲ་བ་རྒྱ་མཆན་དུ་
 བྱས་པའི་བཏགས་མིང་དང་། འབྲེལ་བ་རྒྱ་མཆན་དུ་བྱས་པའི་བཏགས་
 མིང་གཉིས། དང་པོའི་མཆན་གཞི་ནི། བྲམ་ཟེ་ཁྱེུ་ཁ་ཆེ་སྐྱ་ཉག་ལ་སེང་
 གེ་ཞེས་བརྗོད་པའི་དག་ལྷ་བྱ་ལ་བྱེད་དེ། རྣམ་འབྲེལ་ལས། སེང་གེ་
 བྲམ་ཟེ་ཁྱེུ་ལ། །དེ་ལྟར་བརྗོད་པའང་འཛིག་ཉེན་ཡོད། །ཅེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་དེ་བྱང་འབྲེལ་རྒྱ་མཆན་དུ་བྱས་པའི་བཏགས་
 མིང་དང་། བདག་གཅིག་འབྲེལ་རྒྱ་མཆན་དུ་བྱས་པའི་བཏགས་མིང་
 གཉིས་ཡོད་པའི་དང་པོ་ལ་ཡང་། རྒྱ་མིང་འབྲས་ལ་བཏགས་པའི་
 བཏགས་མིང་དང་། འབྲས་མིང་རྒྱ་ལ་བཏགས་པའི་བཏགས་མིང་དང་
 གཉིས། དང་པོའི་མཆན་གཞི་ནི། ཉི་མའི་འོད་ཟེར་ལ་ཉི་མ་ཞེས་བརྗོད་
 པའི་དག་ལྷ་བྱ། གཉིས་པ་ནི། སྐབ་དག་ཡང་དག་ལ། རྗེས་དབག་ཅེས་
 པའི་དག་ལྷ་བྱ། གཉིས་པ་བདག་གཅིག་འབྲེལ་རྒྱ་མཆན་དུ་བྱས་པའི་
 བཏགས་མིང་གི་མཆན་གཞི་ནི། རས་ཡུག་གི་ཁ་ཆར་ཆོག་པ་ལ་རས་
 ཡུག་ཆོག་ཅེས་བརྗོད་པའི་དག་ལྷ་བྱ། ཞེས་གསུངས་ཤིང་།

ཉ་ནག་ནས་འབྲེལ་ལུང་རིགས་བར་མཛོད་ ༡༡ ལས། མིང་
 ལ་དབྱེ་ན། དངོས་མིང་དང་། བཏགས་མིང་གཉིས། དང་པོ་ནི། རྟོན་
 དེའི་མིང་དུ་འདོད་རྒྱལ་ཐོག་མར་བདུ་སྐྱར་བ་ཡང་ཡིན། རང་ཉིད་ལ་
 བརྟེན་ནས་རྟོན་དེ་འབྲེལ་མེད་དུ་གོ་རུས་བ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་
 བར་གྱུར་པའི་མཉན་བྱ་རྟོན་མཐུན་དེ་དེའི་དངོས་མིང་གི་མཆན་ཉིད།
 དཔེར་ན་རི་དྲགས་རྒྱལ་པོ་ལ་སེང་གེ་ཞེས་བཛོད་པའི་རག་ལྟ་བུའོ། །
 རང་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས་རྟོན་དེ་འབྲེལ་མེད་དུ་གོ་མི་རུས་བ་ཡང་ཡིན།
 རྟོན་དེའི་མིང་པལ་བ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་བར་གྱུར་པའི་མཉན་
 བྱ་དེ་རྟོན་དེའི་བཏགས་མིང་གི་མཆན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན། འབྲེལ་བ་རྒྱ་
 མཆན་དུ་བྱས་པའི་བཏགས་མིང་དང་འབྲེལ་བ་རྒྱ་མཆན་དུ་བྱས་པའི་
 བཏགས་མིང་གཉིས། དང་པོ་ནི། བྲམ་ཟེ་བྲིཅུ་ཁ་ཆེ་སྒྲ་ཉག་ལ་སེང་
 གེ་ཞེས་བཛོད་པའི་རག་ལྟ་བུ་ལ་བྱེད་བ་ཡིན་ཏེ། བྲམ་ཟེ་བྲིཅུ་སྒྲ་
 ཉག་དང་། སེང་གེ་གཉིས་ཁ་ཆེ་བ་དང་སྒྲ་ཉག་པར་མཚུངས་པའི་
 ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ། བདག་གཅིག་གི་འབྲེལ་བ་རྒྱ་མཆན་དུ་བྱས་
 པའི་བཏགས་མིང་དང་། དེ་བྱུང་གིས་འབྲེལ་བ་རྒྱ་མཆན་དུ་བྱས་
 པའི་བཏགས་མིང་གཉིས། དང་པོ་ལ། ཡ་གྲུལ་གྱི་མིང་ཚོགས་པ་ལ་
 བཏགས་པའི་བཏགས་མིང་དང་། ཚོགས་པའི་མིང་གིས་ཡ་གྲུལ་ལ་
 བཏགས་པའི་བཏགས་མིང་གཉིས། དང་པོ་ནི། རས་ཡུག་གི་ཁ་ཆར་
 ཅམ་ཆོག་པ་ལ། རས་ཡུག་ཆོག་ཅེས་བཛོད་པའི་རག་ལྟ་བུ་ལ་བྱེད་བ་
 ཡིན་ཏེ། རས་ཡུག་གི་ཁ་ཆར་དེ་རས་ཡུག་གི་ཡ་གྲུལ་དང་རས་ཡུག་
 དེ་དེའི་ཁ་ཆར་ལ་སོགས་པ་ཚོགས་པའི་ཚོགས་པ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཆན་

གྲིས་དེ་ལྟར་བཞིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། སྐལ་སྐལ་མི་རྟག་པར་སྐབ་
 བའི་ཚྭ་གས་ཞེས་བཞིན་པའི་དག་ལྟ་བུ་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། སྐལ་དེ་དེ་སྐབ་
 གྱི་ཚྭ་གས་མཆན་ཉིད་པ་དེའི་ཡ་གྲུལ་གཅིག་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཆན་གྲིས་
 དེ་ལྟར་བཏགས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ། རྒྱ་མིང་འབྲས་ལ་བཏགས་
 བའི་བཏགས་མིང་དང་། འབྲས་མིང་རྒྱ་ལ་བཏགས་པའི་བཏགས་མིང་
 གཉིས། དང་པོ་ནི། ཉི་མའི་འབྲས་བྱར་བྱུར་པའི་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་ལ་
 ཉི་མ་ཞེས་བཞིན་པའི་དག་ལྟ་བུ་ལ་བྱེད། གཉིས་པ་ནི། སྐབ་དག་ཡང་
 དག་ལ་རང་འབྲས་རྗེས་དཔག་ཅེས་བཞིན་པའི་དག་ལྟ་བུ་ལ་བྱེད་དོ། །
 ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཡང་རྟ་ནག་རྣམ་འགྲེལ་ ༤༩ ལས། མཆན་ཉིད་གཉིས་པ་ལ་
 སྤྱི་གཙོ་བོ་དང་ཡུལ་མི་རྒན་པོ་གཉིས་ལ་འབྲ་བའམ་འབྲེལ་བ་གང་
 རུང་གཅིག་གྲུབ་པར་ཐལ། སྤྱི་གཙོ་བོ་ཞེས་པའི་དག་དེ་ཡུལ་མི་རྒན་
 པའི་བཏགས་མིང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱབ་པ་ཁས། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། རུས་
 ལའང་གཙོ་བོ་ལ་སོགས་པའི། །མཉན་བ་སྟེ་བོས་བྱས་པ་ཡིན། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྤྱི་གཙོ་བོ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་
 ཕྱིར། ཞེས་ཡུལ་མི་རྒན་པོ་ལ་སྤྱི་གཙོ་བོ་ཞེས་པའི་མིང་དེ་བཏགས་
 མིང་ཡིན་ཡང་། ཡུལ་མི་གཙོ་བོ་དང་། སྤྱི་གཙོ་བོ་གཉིས་ལ་འབྲ་འབྲེལ་
 གང་ཡང་མ་གྲུབ་པར་གསུངས་སོ། །

ཡང་དེ་ཉིད་ ༤༩ ལས། གཞན་ཡང་། སྐལ་སྐལ་མི་རྟག་པར་
 སྐབ་པའི་ཚྭ་གས་ཡིན་ཞེས་པའི་དག་ཆོས་ཅན། རང་ཉིད་དངོས་མིང་དུ་

འཇུག་པའི་གཞི་དང་སྐྱ་གཉིས་འབྲ་བའམ་འབྲེལ་བ་སྐྱབ་བ་གང་རུང་
 ཞིག་ཡིན་པར་ཐལ། སྐྱའི་བརྟགས་མིང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་བྱབ་སྟེ།
 སྐྱ་ལ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཞེས་པའི་མིང་བརྟགས་ནས་འཇུག་པའི་ཕྱིར་
 ཏེ། སྐྱ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས་མཆོན་ཉིད་པ་དེའི་ཕྱོགས་གཅིག་ཡིན་པའི་
 རྒྱ་མཆོན་གྱིས་དེ་ལྟར་བརྟགས་ནས་འཇུག་པའི་ཕྱིར། རིགས་གཏེར་
 ལས། དེའི་ཕྱོགས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། །ཡ་གྲུལ་གཉིས་ལ་བརྟགས་
 ནས་འཇུག་ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པས། སྐྱ་ལ་སྐྱ་མི་
 ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་ཞེས་པའི་ངག་དེ་བརྟགས་མིང་ཡིན་ཡང་།
 སྐྱ་དང་སྐྱ་མི་ཏྲག་པ་གཉིས་ལ་འབྲ་འབྲེལ་གང་ཡང་མེད་པར་གསུངས་
 པས་འདི་ལ་དབྱུང་དགོས་ཏེ། སྐྱ་དེ་སྐྱ་མི་ཏྲག་པའི་བྱེ་བྲག་ཡིན་པས་
 སོ། །ཞེས་བརྟག་པར་བྱའོ། །

ཡང་དེ་ཉིད་ ༤༩ ལས། ཁ་ཅིག་ན་རེ། རས་ཡུག་གི་ཕྱོགས་
 གཅིག་ཆོག་པ་ལ་རས་ཡུག་ཆོག་ཅེས་པའི་ངག་དེ། དངོས་མིང་མ་
 ཡིན་ཞིང་བརྟགས་མིང་ཡིན་ནོ་ཟེར་ན། རས་ཡུག་གི་ཕྱོགས་གཅིག་
 ཆོག་པ་དེ་རས་ཡུག་ཆོག་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་ཕྱོགས་གཅིག་
 ཆོག་པ་ལ་དེ་ཆོག་ཅེས་པའི་ངག་དེ་དངོས་མིང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 འདོད་ན། དེའི་གཡས་ཕྱོགས་ཆོག་པ་དེ་རས་ཡུག་ཕྱོགས་གཅིག་ཆོག་
 པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་གཡས་ཕྱོགས་ཆོག་
 ཅིང་གཡོན་ཕྱོགས་མ་ཆོག་པའི་ཆེ་ན། དེའི་ཕྱོགས་གཅིག་ཆོག་པར་
 ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་ཆེ་ན། རས་ཡུག་གི་ཕྱོགས་

གཅིག་མེད་པར་ཐལ། འདྲོད་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་མི་རུས་ཏེ། དེའི་ཆེ་ན་
 དེའི་གཡོན་ཕྱོགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དེའི་ཕྱོགས་གཅིག་
 ཆེ་ག་པ་དེ། དེ་ཆེ་ག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། རས་ཡུག་གཅིག་གི་ཕྱོགས་
 གཅིག་ཆེ་ག་པ་དེ། རས་ཡུག་གཅིག་ཆེ་ག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྤྲེས་
 གཅིག་གི་ལག་པ་ན་བ་དེ། སྤྲེས་གཅིག་ན་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
 སྤྲེས་གཅིག་གི་མགོ་བོ་མཐོང་བ་དེ། སྤྲེས་གཅིག་མཐོང་བ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྤྲེས་གཅིག་མཐོང་བའི་སྒོ་ཡིན་ན་ སྤྲེས་གཅིག་
 གི་ཆ་ཐམས་ཅད་མཐོང་བའི་སྒོ་ཡིན་པས་མ་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར། གུས་པ་
 ལ་ཁོ་ན་དེ། རས་ཡུག་གཅིག་གི་ཁ་ཆར་ཅམ་ཆེ་ག་པ་དེ། རས་ཡུག་
 གཅིག་ཆེ་ག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། རས་ཡུག་གི་ཕྱོགས་གཅིག་ཆེ་ག་པ་དེ།
 རས་ཡུག་ཆེ་ག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ། ཅེས་གསུངས་པས་རས་
 ཡུག་གི་ཁ་ཆར་ཆེ་ག་ཅེས་པའི་ངག་དེ་བཏགས་མིང་དང་། རས་ཡུག་
 ཕྱོགས་གཅིག་ཆེ་ག་ཅེས་པའི་ངག་དེ་བཏགས་མིང་མིན་པའི་བྱད་པར་
 གསུངས་སོ། །

ཡང་རྣམ་འགྲེལ་ལེའུ་གཉིས་པར། དེས་ན་འདི་ནི་རིགས་དང་
 རྒྱུ་ཆེན་གསུམ་པ་བརྗོད་པའི་བྱད་པར་ཡིན། །ཞེས་དང་། དེའི་ཐད་ཀྱི་
 རྣམ་བཤད་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ ༢༡༩ ལས། དེས་ན་རིགས་བརྗོད་
 ཀྱི་སྤྲེས་རིགས་དོན་གཞན་དང་། ཆེན་གསུམ་པ་བརྗོད་ཀྱི་སྤྲེས་ཡན་ལག་
 ཅན་ཇས་གཞན་དེས་པར་བརྗོད་བྱུང་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྤྲེས་
 མས་རིགས་ཅན་བརྗོད་བྱུང་མི་སྟོང་། ཕྱི་མས་ཆེན་གསུམ་པ་ཅན་བརྗོད་

བྱར་སྤོང་བ་འདི་ནི། རིགས་བཅོད་དང་ཚོགས་པ་བཅོད་པའི་ཁྱད་པར་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་ཡང་། རིགས་བཅོད་ཀྱི་སྐྱེས་
 རིགས་ཅན་བཅོད་བྱར་མི་སྤོང་། ཞེས་པའི་དོན་ནི། ཚས་དེའི་རིགས་
 བཅོད་ཀྱི་སྐྱེས་རང་གི་རིགས་ཅན་ཀྱན་བཅོད་པའི་དོན་མིན་གྱི། རིགས་
 བཅོད་ཀྱི་སྐྱ་དེ་རིགས་ཅན་ཀྱན་ལ་དངོས་མིང་དུ་འཇུག་ཅེས་པའི་དོན་
 ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། བྱམ་པ་ཞེས་བཅོད་པའི་རིགས་བཅོད་ཀྱི་སྐྱ་དེ།
 བྱམ་པའི་རིགས་ཅན་གསེར་བྱམ་དང་ཟངས་བྱམ་སོགས་བྱམ་གསལ་
 ཀྱན་ལ་དངོས་མིང་དུ་འཇུག་ཅེས་པའི་དོན་ནོ། །

དེའི་དོན་ཡང་། བྱམ་པ་ཞེས་པའི་མིང་དེ་གསེར་བྱམ་ལ་དངོས་
 མིང་དུ་འཇུག་གི། གསེར་བྱམ་གྱི་དངོས་མིང་ནི་མིན་ཏེ། དེ་ལས་
 གསེར་བྱམ་སྐྱ་མོང་མིན་པར་གོ་མི་རྒྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་
 དུ། མི་རྟག་པ་ཞེས་པའི་ངག་དེ། བྱམ་པ་ལ་དངོས་མིང་དུ་འཇུག་
 གྲང་། དེའི་དངོས་མིང་མིན་པའི་ཚུལ་སོགས་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་
 བཞིན། ཚས་དེའི་དངོས་མིང་ཡིན་ན། ཚས་དེ་ལ་དངོས་མིང་དུ་འཇུག་
 པས་མ་ཁྱབ་སྟེ། བྱི་སྐྱག་ཅེས་པའི་མིང་དེ། བྱི་སྐྱག་ཅེས་པའི་མི་དེའི་
 དངོས་མིང་ཡིན་གྲང་། དངོས་མིང་དུ་འཇུག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
 བྱི་སྐྱག་ཅེས་པའི་མིང་དངོས་མིང་དུ་འཇུག་པའི་གཞི་ཡིན་ན་བྱི་སྐྱག་
 པ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ། བྱམས་པ་དང་སྤྱིང་ཇེ་ཞེས་
 སོགས་ཀྱི་དངོས་མིང་ཅན་གྱི་མི་ཡོད་གྲང་། མིང་དེ་དག་མི་དེ་དག་ལ་
 དངོས་མིང་དུ་མི་འཇུག་ཚུལ་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གཞི་དེའི་བཏགས་མིང་ཡིན་ན། གཞི་དེ་ལ་བཏགས་མིང་དུ་
འཇུག་པས་མ་ཁྱབ་སྟེ། ཤེས་བྱ་ཞེས་པའི་མིང་དེ། ཤེས་བྱ་ཞེས་པའི་
མི་དེའི་བཏགས་མིང་ཡིན་ཡང་། དེ་ལ་བཏགས་མིང་དུ་མི་འཇུག་པའི་
ཕྱིར་རྟེ། མིང་དེ་དེ་ལ་བཏགས་མིང་དུ་འཇུག་ན་གཞི་དེ་དེ་མ་ཡིན་
དགོས་པ་གང་ཞིག ། ཤེས་བྱ་མ་ཡིན་པའི་མི་མི་སྤྱད་པས་སོ། ། དེ་ལྟར་
ན། དངོས་མིང་ཡིན་ལ། དངོས་མིང་དུ་མི་འཇུག་པ། མི་ལ་བྱི་སྐྱག་
ཅེས་པའི་དག་ལྟ་བུ་དང་། དངོས་མིང་དུ་འཇུག་ཀྱང་། དངོས་མིང་
མ་ཡིན་པ་ནི། མི་རྟག་པ་ཞེས་པའི་དག་དེ། བྱམ་པ་ལ་དངོས་མིང་དུ་
འཇུག་ཀྱང་དངོས་མིང་མིན་པ་ལྟ་བུ་དང་། དངོས་མིང་དང་དངོས་མིང་
དུ་འཇུག་པ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་ནི། བྱམ་པ་ཞེས་པའི་དག་དེ། བྱམ་པའི་
དངོས་མིང་དང་དངོས་མིང་དུ་འཇུག་པ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་ལྟ་བུ་དང་།
དངོས་མིང་མིན་ལ་དངོས་མིང་དུ་འཇུག་པ་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པ་ནི། བྱམ་
པ་ཞེས་པའི་དག་དེ། ཀ་པའི་དངོས་མིང་དང་དངོས་མིང་དུ་འཇུག་པ་
གཉིས་ཀ་མིན་པ་ལྟ་བུ་གཞི་སོ་སོ་ལ་སྦྱར་ནས་ཤེས་པར་བྱ་ཞིང་། སྤྱིར་
བྱམ་པ་ཞེས་པའི་དག་དང་དངོས་མིང་མིན་པའི་གཞི་མཐུན་མི་སྤྱིད་དོ། །

དེ་བཞིན་དུ། ཚེས་དེའི་བཏགས་མིང་ཡིན་ལ། བཏགས་མིང་དུ་
མི་འཇུག་པ་ནི། མི་ཞིག་ལ་ཤེས་བྱ་ཞེས་པའི་མིང་བཏགས་པའི་དག་
ལྟ་བུ་དང་། བཏགས་མིང་དང་བཏགས་མིང་དུ་འཇུག་པ་གཉིས་ཀ་ཡིན་
པ་ནི། བྱམ་ཐེ་ཁྱེད་ལ་ཆེ་སྒྲ་ཉག་ལ་སེང་གེ་ཞེས་བཏགས་པའི་མིང་ལྟ་
བུ་དང་། བཏགས་མིང་དང་བཏགས་མིང་དུ་འཇུག་པ་གཉིས་ཀ་མིན་པ་

ནི། བྱམ་པ་ལ་བྱམ་པ་ཞེས་པའི་མིང་ལྟ་བུའོ། །བཏགས་མིང་མིན་ལ་
བཏགས་མིང་དུ་འཇུག་པའི་སྤྱི་ནི་མེད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ། གཞན་དག་
ལ་འང་སྐྱར་ནས་ཤེས་པར་བྱ་ཞིང་། སྤྱི་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་
ཀྱི་སྤྱ་དེ་སྤྱ་ལ་བཏགས་མིང་དུ་འཇུག་ཀྱང་དེ་ལ་མི་འཇུག་པ་དང་། དེ་
བཞིན་དངོས་པོ་ཞེས་པའི་སྤྱ་དེ་བྱམ་པ་ལ་དངོས་མིང་དུ་འཇུག་ཀྱང་དེ་
མི་འཇུག་པ་སོགས་སྒྲོ་བྱ་བསྐྱེད་ནས་དབྱེད་པར་བྱ་བ་མང་དོ། །

དེ་ལས་འཕྲོས་ཏེ། རྫོང་བྱེད་ཀྱི་སྤྱ་ལ་ངོ་བོའི་སྒྲོ་ནས་མིང་ཆེ་ག་
ཡི་གེ་གསུམ་དུ་དབྱེ་བ་དང་། ཡང་ན་སྤྱ་དོན་མཐུན་དང་དོན་མི་མཐུན་
གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་དང་། བརྫོང་བྱེད་སྒྲོ་ནས་རིགས་བརྫོང་ཀྱི་སྤྱ་དང་
ཆོགས་བརྫོང་ཀྱི་སྤྱ་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་དང་། བརྫོང་ཚུལ་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་མི་
ལྷན་ནམ་གཅོད་ཀྱི་སྤྱ་དང་གཞན་ལྷན་ནམ་གཅོད་ཀྱི་སྤྱ་དང་མི་སྤྱིད་
ནམ་གཅོད་ཀྱི་སྤྱ་གསུམ་དུ་དབྱེ་བ་དང་། བརྫོང་འདོད་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་ཆོས་
ཅན་བརྫོང་པའི་སྤྱ་དང་། ཆོས་བརྫོང་པའི་སྤྱ་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་སོགས་
དང་། དེ་དག་རེ་རེ་ལ་འང་དབྱེད་པར་བྱ་བ་མང་པོར་ཡོད་པ་རྣམས་
གཞན་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

སེལ་བྱེད་ཆད་མའི་སྒྲོན་པ།

སེལ་བྱེད་ཆད་མའི་སྒྲོར་ནི། མ་བསལ་ལ་བ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་
ལ། སེལ་བྱེད་གང་གིས་མ་བསལ་བ་དང་། གཞི་གང་ལ་མ་བསལ་བ་

དང་། ཆོས་ཅན་གྱི་བྱེད་པར་ལ་གཞོན་པ་ལ་སོགས་པའི་དཔེ་མི་སྟོན་
པའི་འཐད་པ་གསུམ་གྱི་དང་པོ། སེལ་བྱེད་ཆད་མ་དེ་ལ་སྟོབ་དཔོན་
ཕྱོགས་སྒྲུང་གིས། མངོན་སུམ་དོན་དང་རྗེས་སུ་དབག །ཡིད་ཆེས་
གྲགས་པས་རང་ཉེན་ལ་འོ། །ཞེས་མངོན་སུམ་གྱི་ཆད་མ་དང་། དངོས་
སྟོབས་རྗེས་དབག་དང་། ཡིད་ཆེས་རྗེས་དབག་དང་། གྲགས་པའི་རྗེས་
དབག་བཅས་ཆད་མ་བཞིར་གསུངས་སོ། །

དེ་ལ་སྐབས་འདིར་སེལ་བྱེད་ཆད་མ་ལ་གྲངས་བཞིའི་ངོས་
འཛིན་བྱེད་པ་དེ་མི་འཐད་དེ། བསྐྱ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ན་ལེའུ་གསུམ་
པར་གཞལ་བྱ་གཉིས་བྱེད་ཆད་མ་གཉིས། །ཞེས་པ་ལྟར་གཉིས་སུ་
འདུ་བས་གཉིས་སུ་བྱེ་བས་ཆོག་པས། བཞིར་བྱེ་བ་གྲངས་མང་བར་
འགྱུར་ལ། རྒྱས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་རྗེས་དབག་ལ་གསུམ་དུ་དབྱེ་
ན། མངོན་སུམ་ལ་ཡང་དབང་པོ་མངོན་སུམ་གྱི་ཆད་མ་ནས་ནལ་
འགྱུར་མངོན་སུམ་གྱི་ཆད་མའི་བར་བཞི་ཡོད་པས་དེ་ལྟར་ན་སེལ་
བྱེད་ཆད་མ་ལ་རྒྱས་པར་དབྱེ་ན་བདུན་དུ་དབྱེ་རིགས་པས་བཞིར་
དབྱེ་བ་ནི་གྲངས་ཉིང་བའི་སྟོན་ཏེ་མདོར་ན་གྲངས་མང་བའི་སྟོན་དང་།
གྲངས་ཉིང་བའི་སྟོན་གཉིས་སུ་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་སྟོན་མེད་དེ། མངོན་
སུམ་གྱི་ཆད་མ་ལ་བཞིར་དབྱེ་བ་ཡོད་ཀྱང་། དེ་ནམས་གཞལ་བྱ་མངོན་
གྱུར་ཡིན་པར་གཅིག་པ་དང་། ལོག་ཕྱོགས་ལ་གཞོན་ཚུལ་ཡང་གཅིག་
པས་སོ་སོ་མ་བྱེ་ལ། རྗེས་དབག་ནམས་གཞལ་བྱ་སྒྲིག་གྱུར་ཡིན་པར་
མཚུངས་ཀྱང་ལོག་ཕྱོགས་ལ་གཞོན་ཚུལ་མི་འདྲ་བས་གསུམ་དུ་བྱེ་

ནས་བསྟན་པའི་བྱིར་རོ། །

དེ་ལྟར་ཡང་ཆད་མ་རིགས་རྒྱན་ ༡༢༢ ལས། རང་ལུགས་ལ།
མངོན་སུམ་ལ་བཞི་ཡོད་ཀྱང་གཞལ་བྱ་མངོན་གྱུར་དང་། ལོག་ཕྱོགས་
ལ་གཞོད་ཚུལ་ཡང་མཚུངས་པས་འདིར་མངོན་སུམ་ལ་བཞིར་མ་བྱེ་ལ།
རྗེས་དཔག་གི་གཞལ་བྱ་ལ་སྒྲིག་གྱུར་དུ་མཚུངས་ཀྱང་། ལོག་ཕྱོགས་
ལ་དངོས་སྟོབས་ཀྱིས་གཞོད་པ་དང་། ལུང་ཁས་སྒྲུངས་པའི་སྟོབས་
ཀྱིས་གཞོད་པ་དང་། གྲགས་པ་ཅམ་ཀྱིས་གཞོད་པའི་ཚུལ་གསུམ་
ཡོད་པས། རྗེས་དཔག་ཆད་མ་ལ་སེལ་བྱེད་ཆད་མ་གསུམ་དུ་བྱེ་བ་
ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

ནམ་བཤད་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ ༡༠༩ ལས། སྐབས་དེར་
མངོན་སུམ་དང་དངོས་སྟོབས་རྗེས་དཔག་ཆད་མས་དམ་བཅའ་ལྟར་
སྒྲུང་གི་དོན་ལ་གཞོད་པ་ལ་གཞོད་ཚུལ་རྒྱ་མཚན་དང་བཅས་པ་རྒྱས་
བར་སྟོན་པ་མིན་པ་ལ་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། སྐབས་དེར་དེ་གཉིས་ཀྱི་
གཞོད་ཚུལ་མདོ་ཅམ་ཞིག་བསྟན་བཞེད་ལ། དེ་ཅམ་ཞིག་རྟོགས་སྒྲ་
བས་མ་བསྟན་པའི་བྱིར། ཡང་དེ་གཉིས་ཀྱི་སྟན་མོང་མ་ཡིན་པའི་
གཞོད་ཚུལ་བསྟན་ན་ཡང་། དངོས་སྟོབས་ཀྱི་ཆད་མ་གཉིས་ཀྱི་གཞོད་
ཚུལ་མདོ་ཅམ་རྟོགས་སྒྲ་བས་ཀྱང་སྐབས་དེར་མ་བསྟན་ནོ། །ཞེས་
གསུངས་སོ། །

རྟེན་ཆེན་ ༢༠༥ ལས། སེལ་བྱེད་ཆད་མའི་དབྱེ་བ་སྟོན་པ་
ན། ཀུན་ལས་བདུས་ཀྱི་ཅ་བར། རྗེས་དཔག་ཅེས་གཅིག་དུ་མ་བསྟུས་

བར་དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་དང་། ཡིད་ཆེས་དང་། གྲགས་པའི་རྗེས་
 དབག་གསུམ་གྱི་གངས་འཛིན་རེ་རེ་ཐ་དད་དུ་བཤད་པ་ལ་དེ་དག་གི་
 དུལ་གྱི་བྱེད་བར་གོ་བའི་དགོས་པ་ཡོད་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དུ། ཀྱང་
 ལས་བདུས་ཀྱི་འགྲེལ་བར་ཡིད་ཆེས་དང་གྲགས་པས་གཞོད་པ་འདི་
 གཉིས་ནི་དམ་བཅས་པ་ཅམ་གྱིས་འགལ་བ་ཡིན་ཅེས་བ་དང་། སྒྲི་
 ལས་བྱེད་པའི་གྲགས་པ་དང་འགལ་བའི་དོན་གྱིས་ན། ཞེས་གཞོད་
 ཚུལ་རྒྱ་མཚན་དང་བཅས་པར་རབ་དུ་བཞུགས་དེ། མངོན་སུམ་དང་རྗེས་
 དབག་གི་གཞོད་པ་ལ་གཞོད་ཚུལ་རྒྱས་པར་གསུངས་པ་མིན་པའི་
 ཕྱིར་དེ། དེའང་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་རྗེས་དབག་ནི་ལྷུང་ཅམ་གྱིས་བཞག་པའི་
 དུལ་དང་། གྲགས་པའི་རྗེས་དབག་ནི་འདོད་པ་ཅམ་གྱིས་བཞག་པའི་
 དུལ་ལ་བསྒྲིག་ཕྱོགས་འགོག་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མར་དངོས་སུ་བསྟན་པ་
 ན། མངོན་སུམ་དང་རྗེས་དབག་དངོས་སྟོབས་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་དུལ་ལ་
 བསྒྲིག་ཕྱོགས་འགོག་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་ཡིན་པར་བྲགས་ལ་གོ་བྱས་པའི་
 ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། །

རྒྱུ་ཆེན་ ༥༡༡ ལས། གལ་ཏེ་སེལ་བྱེད་ཚད་མའི་དབྱེ་བ་
 འཆད་པའི་སྟོབས་སུ། གཞན་རིག་མངོན་སུམ་དང་། རང་རིག་མངོན་
 སུམ་སོགས་སོ་སོར་མ་བྱེ་བར་མངོན་སུམ་དོན་དང་ཞེས་གཅིག་ཏུ་
 བསྟུས་ཤིང་། དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱི་རྗེས་དབག་དང་། ཡིད་ཆེས་
 པའི་རྗེས་དབག་སོགས་གཅིག་ཏུ་མ་བསྟུས་པར་དབྱེ་བའི་གངས་
 འཛིན་རེ་རེ་སོགས་སུ་བགྲངས་པ་ཅི་ཞེ་ན། ཞེས་དོགས་པ་བསྟུས་

ནས་དངོས་སྟོབས་རྗེས་དབག་དང་ཡིད་ཆེས་རྗེས་དབག་གཉི་ག་རྗེས་
 དབག་ཡིན་པར་བྱུང་མེད་ཀྱང་། སེལ་བྱེད་ཆད་མའི་དབྱེ་བ་འཆད་
 བའི་སྐབས་སུ་དེ་གཉིས་སོ་སོར་བྱེ་བ་ནི། དེ་གཉིས་ཀྱི་ཡུལ་གྱི་བྱུང་
 བར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཡིན་ནོ་ཞེས་བ་ལན་གཞུང་གི་དོན་དུ་བཤད་པར་
 བྱ་ཞིང་། ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཆད་མའི་ལམ་བསྐྱེགས་ ༣༧ ལས། དེ་ལ་ཆད་མའི་གཞོན་
 བ་བཞིར་ངེས་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། སྤང་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་རྟོགས་པར་བྱ་
 བ་དང་། སྤང་སྟོབས་མིན་པའི་རྟོགས་པར་བྱ་བ་གཉིས་སུ་ངེས་ཤིང་།
 བྱི་མ་ལ་ལུང་གཞོན་བྱེད་དུ་འགྱུར་བ་ལ་ངེས་པར་སྟོས་བ་དང་མི་སྟོས་
 བ་གཉིས་སུ་འདུས་ལ། མི་སྟོས་བ་ལ། འདོད་བ་ཅམ་གྱིས་འཛོག་རུས་
 བ་དང་མི་རུས་བ་གཉིས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་འདིའི་སྤྲོད་ནས་ཀྱང་
 འགལ་སྔོང་བྱེད་རུས་སོ་སྟོན་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྡེ་བདུན་ཡིད་ཀྱི་སྟན་
 སེལ་ ༣༥༠ ལས་ཀྱང་གསལ་ལོ། །

ཡང་ཁ་ཅིག་སེལ་བྱེད་ཆད་མ་ལ་མངོན་རྗེས་གཉིས་སུ་མ་ངེས་
 བ། སྤར་ལེའུ་གསུམ་པར། གཞལ་བྱ་གཉིས་ཕྱིར་ཆད་མ་གཉིས། །ཞེས་
 ཆད་མ་ལ་མངོན་རྗེས་གཉིས་སུ་ངེས་བ་གསུངས་བ་དང་ནང་འགལ་
 ཡིན་ལ། གཉིས་སུ་ངེས་ན་སྐབས་འདིར་སེལ་བྱེད་ཆད་མ་དེ་ལ་བཞིར་
 བྱེ་ནས་བཤད་པ་དེ་མི་འཐད་དོ་ཞེ་ན།

དེ་ནི་སྟོན་མེད་དེ་སྤར་ཆད་མ་ལ་གཉིས་སུ་ངེས་བ་གསུངས་
 བ་ནི། སྤར་ཆད་མ་ལ་མངོན་རྗེས་གཉིས་སུ་ངེས་བ་གསུངས་བ་ཡིན་

ལ། སྐབས་འདིར་བཞིར་བྱེད་ནས་བཤད་པ་ནི། མངོན་རྗེས་གཉིས་ཀྱི་
ནང་ཚན་རྗེས་སུ་དབག་པ་ལ་དངོས་སྟོབས་རྗེས་དབག་སོགས་གསུམ་
དུ་བྱེད་ནས་སེལ་བྱེད་ཚད་མ་དེ་ལ་བཞིར་བྱེད་ནས་བཤད་པ་ཡིན་པས་
འགལ་བ་མེད་དོ། །དེ་ལྟར་ཡང་རྒྱས་པའི་བསྟན་བཅོས་ཚད་མ་རྣམ་
འབྲེལ་ལས། རྗེས་སུ་དབག་པའི་དབྱེ་བ་ཡིས། །གཞོན་མེད་དེ་ནི་རྣམ་
བཞིར་བཤད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །

དེ་བཞིན་དུ་རྣམ་བཤད་ཐར་ལས་གསལ་བྱེད་ ༤༡༡ ལས།
གལ་ཏེ་ཚད་མས་བསལ་བའི་དོན་ནི། གཞི་གང་ལ་བསལ་བྱ་སེལ་
རྣམས་ཀྱི་འགལ་རྒྱ་སྒྲོས་བསྐྱབས་ནས་སེལ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཚད་
མའི་སྒྲོས་བསྐྱབ་པ་ཞིག་དགོས་པས། དེ་མངོན་རྗེས་གཉིས་སུ་མ་
འདུས་ན་སྤར་གངས་ངེས་བསྐྱབ་པ་དང་འགལ་ལ། དེ་གཉིས་སུ་ངེས་
ན་ཚད་མའི་གཞོན་པ་བཞིར་དབྱེ་བ་མི་འཐད་དོ་ཞེ་ན། ཚད་མས་གཞོན་
བྱ་ལ་གཞོན་པ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། རྣམ་པ་བཞིར་བཤད་པའི་རྒྱ་མཚན་
ཡོད་དེ། མངོན་སུམ་ཚད་མ་དང་རྗེས་སུ་དབག་པའི་དབྱེ་བ་གསུམ་དུ་
བྱས་པ་ཡིས་དེ་ལྟར་བྱེ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། །

དེ་བཞིན་དུ་རྒྱུ་ཀ་ཆེན་ ༥༤༤ ལས། གལ་ཏེ་ཚད་མ་ཀུན་ལས་
བདུས་སུ་སེལ་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་བཞིར་བྱེ་བ་དང་། སྤར་ཚད་མ་མངོན་
རྗེས་གཉིས་སུ་གངས་ངེས་པར་བཤད་པ་མི་འགལ་ལས་ཞེ་ན། ཤེས་
བྱ་ཆོས་ཅན། དེ་གཉིས་མི་འགལ་ཏེ། རྗེས་སུ་དབག་པའི་དབྱེ་བ་བྱེད་
པ་ན། དངོས་སོ་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱི་རྗེས་དབག་དང་། བྲགས་པའི་རྗེས་

དབག་དང་། ཡིད་ཆེས་པའི་རྗེས་དབག་གསུམ་དུ་བྱེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་
 བ་ཡིས། རང་གི་གཞལ་བྱའི་སྒྲིག་ཕྱོགས་ལ་གཞོན་པ་བྱེད་པའི་ཚད་མ་
 དེ་ནི། མངོན་སུམ་དོན་དང་རྗེས་དབག་དང་། །ཡིད་ཆེས་གྲགས་པས་
 རང་རྟེན་ལའོ། །ཞེས་རྣམ་པ་བཞིར་བཤད་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་
 གསུངས་སོ། །

སེལ་བྱེད་གང་གིས་མ་བསལ་བ་བཤད་པའི་སྐབས་ཀྱི་མདོར་
 བསྟན་དུ་མངོན་སུམ་དང་། དངོས་སྟོབས། ཡིད་ཆེས། གྲགས་པའི་
 རྗེས་དབག་བཞི་ཀ་བསྟན་ནས། རྒྱས་བཤད་ཀྱི་སྐབས་སུ། ཡིད་
 ཆེས་ཀྱིས་མ་བསལ་བའི་ཚུལ་དང་། གྲགས་པས་མ་བསལ་བའི་
 ཚུལ་དང་། མངོན་སུམ་ཀྱིས་མ་བསལ་བའི་ཚུལ་དང་གསུམ་ལས།
 དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱིས་མ་བསལ་བའི་ཚུལ་མེད་པའི་རྒྱ་མཆན་
 གང་ཡིན་ཞེ་ན། །ཁ་ཅིག་རྟོགས་སྒྲ་བ་ལ་དགོངས་ནས་མ་བཤད་ཅེས་
 ཟེར།

འགའ་ཞིག་དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱི་ཚད་མ་ནི་སྤར་ལེའུ་
 དང་པོར་རྒྱས་པར་བསྟན་ཅིན་པས་སྐབས་འདིར་རྒྱས་བཤད་མ་མཛད་
 རོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལ་གཞན་དག་མངོན་སུམ་ཡང་སྐབས་
 འདིར་རྒྱས་བཤད་མི་དགོས་པར་ཐལ། སྤར་ལེའུ་གསུམ་པར་རྒྱས་
 པར་བཤད་ཅིན་པའི་བྱིར་ཞེས་གསུངས་ན་དེ་དག་རྒྱ་མཆན་ཡོད་མེད་
 སོགས་དབྱེད་པར་བྱའོ། །

མོ་ན་སྐབས་འདིར་མ་བསལ་བའི་སྒྲིག་ཕྱོགས་བསལ་བ་དེ་

གང་། དེ་ལ་དབྱེན་དུ་ཡོད་ཅེ་ན། སྡེ་བདུན་ལ་འབྲུག་པའི་སྒོ་དོན་
གཉིས་ཡིད་ཀྱི་སྤྱོད་སེལ་ ༡༩༩ ལས། བསལ་བའི་མཆོན་ཉིད། དམ་
བཅའ་ལྟར་སྤྲང་གང་ཞིག །ཁྱོད་ཀྱི་ལྷོག་ཕྱོགས་ཀྱི་དོན་ཚད་མས་གྲུབ་
པ། དབྱེན་གཉིས་ལས། མདོན་སྤྱོད་བསལ་བའི་མཆོན་ཉིད། གང་
ཞིག །ཁྱོད་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་ལྷོག་ཕྱོགས་ཀྱི་དོན་མདོན་སྤྱོད་ཚད་མས་
གྲུབ་པ། དཔེར་ན་སྤྱོད་མཉན་བྱ་མ་ཡིན་པ་ལྟ་བུའོ། །དངོས་པོ་སྤྱོད་བས་
ཞུགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་གི་བསལ་བའི་མཆོན་ཉིད། གང་ཞིག །ཁྱོད་ཀྱི་
དངོས་ཀྱི་ལྷོག་ཕྱོགས་ཀྱི་དོན་དངོས་པོ་སྤྱོད་བས་ཞུགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་
གིས་གྲུབ་པ། དཔེར་ན་སྤྱོད་ཉན་པ་ལྟ་བུ། གྲགས་པའི་རྗེས་དཔག་གི་
བསལ་བའི་མཆོན་ཉིད། གང་ཞིག །ཁྱོད་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་ལྷོག་ཕྱོགས་ཀྱི་
དོན་གྲགས་པའི་རྗེས་དཔག་གིས་གྲུབ་པ། དཔེར་ན་རི་པོང་ཅན་རྩེ་བའི་
སྤྱོད་བཞེད་མི་རུང་བ་ལྟ་བུ། ཡིད་ཆེས་བསལ་བའི་མཆོན་ཉིད། སྤར་
ཁས་སྤངས་པའི་དམ་བཅའ་དག་གི་མས་ཉམས་པར་བྱས་པའི་དམ་
བཅའ་ལྟར་སྤྲང་གི་དོན། དབྱེན་རང་ཆོག་སྤྱོད་ལགས་པའི་སྒོ་ནས་
ཁས་སྤངས་ཀྱི་བསལ་བ་དང་། ཡིད་ཆེས་པའི་བསལ་བ་གཉིས། དང་
པོའི་མཆོན་ཉིད། རང་ཆོག་སྤྱོད་མས་བཞག་པ་རང་ཆོག་གི་མས་ཉམས་
པར་བྱས་པའི་དམ་བཅའ་ལྟར་སྤྲང་གི་དོན། དཔེར་ན་བྱུང་མེད་གཅིག་
སྤར་མར་དམ་བཅས་ནས་བྱིས་མོ་གཤམ་དུ་དམ་བཅས་པའི་ཆེ་བྱུང་
མེད་བྱ་སྐྱེད་པའི་རྒྱས་ལྡན་ཡིན་མཉན་གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་ལྟ་བུ། གཉིས་
པའི་མཆོན་ཉིད། དམ་བཅའ་ལྟར་སྤྲང་གི་དོན་གང་ཞིག །རང་གི་དངོས་
ཀྱི་ལོག་ཕྱོགས་ཀྱི་དོན་ཡིད་ཆེས་རྗེས་དཔག་གིས་གྲུབ་པ། དཔེར་ན་

སྤྲུལ་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ལུང་ཆོད་མར་ཁས་སྦྱངས་ནས་སྤྱིས་སྤྱིན་སོགས་
 དཀར་ཆོས་ལ་སྦྱོད་པ་ལས་མ་འོངས་པ་ན་བདེ་བ་མི་འབྱུང་བར་དམ་
 བཅས་བའི་དོན་ལྟ་བུའོ། །དེས་ན་ཡིད་ཆེས་བསལ་བ་ཡིན་པ་ལ་ཡིད་
 ཆེས་རྗེས་དཔག་གི་བསལ་བ་ཡིན་པས་མ་ཁྲུབ་ཅིང་། སྤྱིར་ཡིད་
 ཆེས་བསལ་བ་དང་དངོས་པོ་སྦྱོབས་ཞུགས་ཀྱི་བསལ་བ་ཡང་མི་
 འགལ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

ནུམ་བཤད་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ ༩༡༩ ལས། དེ་ལ་འདིར་
 རང་ཆེག་དང་འགལ་བ་དག་དང་ལུང་ཆེག་དང་འགལ་བ་གཉིས་སུ་བྱེ་
 བ་ནི། ཡིད་ཆེས་བསལ་བའི་དབྱེ་བ་གཉིས་ཡོད་པར་ཤེས་བའི་ཆེད་
 མ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་ཅན་ཁས་སྦྱངས་ཅམ་གྱི་བདེན་ཞེན་གྱིས་སྤྲུལ་ཤིང་།
 དེ་མ་དོར་བཞེན་དུ་བྱུང་ཆོས་དམ་བཅས་པ་ན། ཁ་ཅིག་དངོས་ཤུགས་
 འགལ་བ་དང་། གཞན་དག་ཁས་སྦྱངས་འགལ་བར་འགྱུར་བས་ཡིད་
 ཆེས་ཅམ་གྱིས་བཞག་བའི་དམ་བཅའ་ལྟར་སྤྱང་གི་དཔེ་གཉིས་ཡོད་
 བར་གོ་བའི་ཆེད་ཡིན་གྱི། སྤྲུལ་མ་ནི་ཡིད་ཆེས་བསལ་བར་བཏགས་པ་
 ཅམ་སོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

སྤྱི་བདུན་ཡིད་ཀྱི་སྤྱན་སེལ་ ༩༠༠ ལས། གསུམ་པ་ཁས་
 སྦྱངས་ཀྱི་བསལ་བ་ལ། རང་ཆེག་གི་བསལ་བ་དང་། ཡིད་ཆེས་བའི་
 བསལ་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། དཔེར་ན་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ཆོད་མ་མ་
 ཡིན་ནོ་ཞེས་དམ་བཅས་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ལ་རང་ཆེག་སྤྱི་བྱེ་འགལ་
 བའི་བསལ་བ་དང་། དམ་བཅའ་དངོས་ཤུགས་འགལ་བའི་བསལ་བ་

གཉིས་ཏེ། དང་པོ་ནི། དཔེར་ན། མ་མོ་གཤམ་ཞེས་དམ་བཅས་པ་
ལྟ་བུ་དང་། གཉིས་པ་ནི། གཞལ་བྱའི་དོན་ཅན་གྱི་ཆད་མ་དག་མེད་དོ་
ཞེས་དམ་བཅས་པ་ལྟ་བུ་འོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ། །

སྡེ་བདུན་ཡིད་གྱི་ཐུན་སེལ་ ༣༩༣ ལས། གསུམ་པ་མ་
བསལ་བའི་བརྒྱུག་ཐོགས་བསལ་བ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། ཆད་མས་
བསལ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ནི་ཅི། དེ་ལ་དུ་ཞིག་དུ་ཡོད་ཅེ་ན། ཆད་མས་
བསལ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ནི་འདི་ལྟར་གོ་བར་བྱ་སྟེ། སྤྱིར་ཆད་མས་
གཞོད་པ་འབབ་པའི་ཚུལ་ལ། བདག་འཛིན་ལྟ་བུ་སྒོ་ལ་གཞོད་པ་དང་།
དམ་བཅའ་ལྟར་སྤང་ལྟ་བུ་སྒྲ་ལ་གཞོད་པ་དང་། སྒྲ་ཉག་པ་ལྟ་བུ་ཡུལ་
དུ་བཏགས་པ་ལ་གཞོད་པའི་ཚུལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། སྒོ་དེས་
རི་ལྟར་བརྩེད་པ་ལྟར་གྲུབ་པ་ལ་གཞོད་པའི་སྒོ་ནས་སྒོ་དེ་ལ་ཆད་མ་
གཞོད་བྱེད་དུ་སོང་སྟེ་སྒོ་དེའི་རིགས་འབྲུ་མ་སྒྲེ་བ་ཆད་མས་འགོག་
པ་ཡིན་ལ།

གཉིས་པ་ནི། དམ་བཅའ་དེས་རི་ལྟར་དམ་བཅས་པ་ལྟར་གྲུབ་
པ་དང་། སྒྲ་དེས་རི་ལྟར་བརྩོད་པར་ལྟར་གྲུབ་པ་ལ་ཆད་མས་གཞོད་པ་
འབབ་པའི་སྒོ་ནས་དམ་བཅའ་ལས། སྒྲ་དེ་ལ་ཡིད་བརྟན་དུ་མི་རུང་བར་
བྱེད་པ་ཉིད་དེ་ལ་ཆད་མས་གཞོད་པའི་དོན་ཡིན་ཅིང་།

གསུམ་པ་ནི། དེ་ལྟ་བུ་ཤེས་བྱ་ལ་སྤིང་པ་འགོག་པ་ཉིད་ཆད་
མས་གཞོད་པའི་དོན་ཡིན་ལ། དེའི་ཕྱིར། གཞོད་པ་དེ་ནི་རྣམ་བཞིར་
བཤད། །ཅེས་པའི་གཞོད་ཚུལ་ནི་བྱི་མ་འདིའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་

ལ། སྐྱོ་ལ་ཆད་མས་གཞོད་པ་ལའང་དེ་དག་གིས་བཟུང་བ་ལྟར་དང་
བརྗོད་པ་ལྟར་གཤམ་བྱ་ལ་སྲིད་པ་ཆད་མས་ཁེགས་པ་འདི་ཉིད་སྒྲིན་དུ་
འགྲོ་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ཡུལ་སྤྱོད་དཔྱད་མེད་པར་ནི། །དེ་སྤྱོད་
བར་ནི་རྩས་མ་ཡིན། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

དེ་བས་ན་སྐྱབས་འདིར་ཆད་མས་བསལ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཁོའི་
རིགས་སྤྱིར་གཤམ་བྱ་ལ་སྲིད་པ་ཆད་མས་བཀག་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་གྱི།
གང་ཐག་སྒོས་བཅན་འགའ་ཞིག་གི་རྒྱུད་ལ་ལོག་ཏེ་གསྐྱེ་བ་ཆད་མས་
བཀག་པ་ལྟ་བུའམ། ཁོ་སྐྱོ་དོན་མཐུན་ཡིན་པ་ཆད་མས་བཀག་པ་
ལ་སྐྱོ་དེ་ཆད་མས་བཀག་པར་བརྗོད་པ་ལྟ་བུ་ནི་མ་ཡིན་པས། ཆད་
མས་བསལ་བ་ནི་གཞི་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། གཞན་དུ་ན་གཤམ་བྱ་ཆོས་
ཅན། ཆད་མས་གྲུབ་པ་དང་ཆད་མས་ཁེགས་པའི་གཞི་མཐུན་སྲིད་
པར་ཐལ། ཆད་མས་བསལ་བ་གཞི་གྲུབ་པའི་སྤྱིར་རོ། །ཞེས་སོགས་
གསུངས་སོ། །

རྣམ་བཤད་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ ༤༡ ལས། ཆད་མའི་
བསལ་བ་ཉིད་ལ་བཞེར་བྱེ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་དཔྱད་མི་རུང་བའི་
ཕྱིར། དེས་ན། ཆད་མས་གཞོད་པའི་རྩལ་བཞེར་བྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
གསུངས་སོ། །

གཞན་ཡང་སྐྱབས་འདིར་ངེས་པར་དུ་བརྗོད་དུ་མི་རུང་བ་
ཞིག་ལ། རྟེན་བདུན་ཡིད་གྱི་ཐུན་སེལ་ ༣༤༥ ལས། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་
དེ། ཆད་མས་བསལ་བ་གཞི་གྲུབ་སྟེ། ཆད་མས་བཀག་པ་གཞི་གྲུབ་

པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྐྱེ་མཉམ་བྱ་མ་ཡིན་པ་ཚད་མས་བཀག་པ་གཞི་གྲུབ་པའི་
 ཕྱིར། ཅེས་པ་མི་འཐད་དེ། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། མེད་ངེས་གཞི་གྲུབ་
 པར་ཐལ། རི་བོང་རུ་མེད་ངེས་གཞི་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཚད་མས་
 བཀག་པ་འང་གཞི་མ་གྲུབ། སྐྱེ་མཉམ་བྱ་མ་ཡིན་པ་འང་གཞི་མ་གྲུབ་
 གྱང་སྐྱེ་མཉམ་བྱ་མ་ཡིན་པ་ཚད་མས་བཀག་པ་ནི་གཞི་གྲུབ་སྟེ། ཤེས་
 བྱ་ཐམས་ཅད་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཁོའི་རིགས་ཤེས་བྱ་ལ་
 སྲིད་པ་ཚད་མས་བཀག་པ་ལ། ཚད་མས་བསལ་བ་ཞེས་བཞུགས་པ་དེ་
 ལ་ངོ་བོའི་སྒྲོ་ནས་མི་འདྲ་བའི་དབྱེ་བ་མེད་ཀྱང་། འགོག་བྱེད་ཚད་མའི་
 སྒྲོ་ནས་བཞིར་དབྱེ་བའི་ཐ་སྙད་བྱས་ཏེ། འདི་ལྟར་མངོན་སུམ་ཚད་
 མའི་བསལ་བ་དང་། དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཇེས་དཔག་གི་ཚད་མའི་
 བསལ་བ་དང་། ཁས་སྐྱངས་ཀྱི་བསལ་བ་དང་། གྲགས་པའི་བསལ་
 བའོ། །

ཁ་ཅིག་ཀྱི་ཚད་མའི་བསལ་བའི་མཚན་ཉིད། ཚད་མས་བཀག་པ་
 ཞེས་སྒྲུས་ནས། ཚད་མའི་བསལ་བ་གཞི་མ་གྲུབ་པར་འདོད་པ་དང་།
 མཚན་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དོན་ལྡོག་ཆོས་གསུམ་ཚང་བ་ཞེས་སྒྲུས་
 ནས་ཆོས་གསུམ་ནི་རང་གི་མཚན་གཞི་ལ་སྲིད་པ་ཞེས་སོགས་སྒྲུབ་
 བྱིན་པ་ལལ་ཏེ། ཚད་མས་བཀག་པ་སྐྱེ་མཉམ་བྱ་མ་ཡིན་པ་ལ་སྲིད་
 པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །སྐྱེ་མཉམ་བྱ་མ་ཡིན་པ་ལ་ཚད་མས་བཀག་པ་
 སྲིད་དེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཚད་མས་བཀག་པ་
 སྐྱེ་མཉམ་བྱ་མ་ཡིན་པ་ལ་མི་སྲིད་དེ། མེད་ངེས་རི་བོང་རུ་ལ་ཚད་མས་

དམིགས་པར་ཐལ་བའི་བྱིར་རོ། །

དེས་ན་གཞི་མ་གྲུབ་ཀྱི་མཚན་མཚོན་གྱི་རྣམ་གཞག་ཁས་
 གྲངས་ནས་མཚན་མཚོན་ཡིན་ན་འབྲེལ་བ་གྲུབ་དགོས་པར་འདོད་པ་
 དང་། བྱུང་མཉམ་ཡིན་དགོས་པར་འདོད་པའང་སྒྲུབ་མོད། གཞི་མ་
 གྲུབ་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཁས་ལེན་པ་ཁྱོད་དང་ལྟན་ཅིག་གཏམ་བྱ་བ་མ་ཡིན་
 ཉེ། ཁོ་ཐོ་ཅག་སྒྲིན་པ་དང་ཅོད་པར་མི་བྱེད་དོ། །

གཞན་ཡང་། གཞི་མ་གྲུབ་ཀྱི་མཚན་མཚོན་ཁས་གྲངས་ན་
 གཞི་མ་གྲུབ་ན་རྣམ་པར་གཞག་འཛོག་གི་རྒྱ་འབྲས་ཁས་ལེན་དགོས་
 སྟེ། བསལ་བ་མཚོན་བྱ་ཡིན་ན་བསལ་བའི་དོན་ལྡན་འདོད་དགོས་
 ལ། དེ་ལྟ་ན་བསལ་བ་བསལ་བའི་རང་ལྡན་ཉུ་ཐལ་ཞིང་། འདོད་ན།
 བསལ་བ་བསལ་བ་དང་གཅིག་ཉུ་ཐལ་ཞིང་། གཞི་མ་གྲུབ་ཀྱི་གཅིག་
 ཐ་དད་འགལ་འབྲེལ་རྟོགས་པ་སོགས་ཁས་ལེན་དགོས་མི་དགོས་
 ལེགས་པར་སོམས་ཤིག །

དེས་ན་ཁོ་ཐོ་ནི། གཞི་མ་གྲུབ་མཚན་ཉིད་ཀྱི་མཚོན་པ་ལ་
 དགོས་ཀྱས་མེད་པས་བསལ་བའི་མཚན་ཉིད་མི་སྒྲུའོ། །འོ་ན་དབྱེ་བ་
 ལའང་མི་མཆུངས་སམ་ཞེ་ན། སེལ་བྱེད་རྗེས་དབག་ལ་བཞི་ཡོད་པས་
 བསལ་བའམ། མངོན་སུམ་ཆད་མའི་བསལ་བ་ཞེས་སོགས་བཞིའི་ཐ་
 སྟོང་ཆད་མ་རྣམས་ཀྱི་གཞོད་ཡུལ་སོ་སོར་རྟོགས་པར་བྱེད་ཅེས་སྒྲུའི།
 བསལ་བ་དབྱེ་གཞིར་བྱས་པ་ལ་དབྱེ་བ་བཞིར་བྱེད་དོ་ཞེས་ཁོ་ཐོ་ཅག་
 མི་སྒྲུ་ལ། སྒྲོབ་དཔོན་གྱིས་ཀྱང་། བསལ་བ་ལ་དབྱེ་གཞི་དང་། དབྱེ་

བའི་རྣམ་གཞག་ཏུའང་མ་གསུངས་སོ། །

དེ་ལ་མངོན་སུམ་ཚད་མའི་བསལ་བའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་
ལ་དགག་གཞག་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག །མངོན་སུམ་ཚད་
མའི་བསལ་བའི་མཚན་ཉིད། མངོན་སུམ་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་དོན་གྱི་
འགལ་ཆེ་དངོས། དཔེར་ན། སྤྱི་མཉན་བྱ་མ་ཡིན་པ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་ཟེར་
ཏོ། །འོ་ན་མངོན་སུམ་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་དོན་མ་ཡིན་པ་ཆོས་ཅན།
ཁྱོད་མངོན་སུམ་ཚད་མའི་བསལ་བར་ཐལ། མངོན་སུམ་ཚད་མས་
གྲུབ་པའི་དོན་གྱི་འགལ་ཆེ་དངོས་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་དང་ཐན་ཚུན་
སྤངས་འགལ་གྱི་དངོས་འགལ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །འདོད་ན། གཞལ་
བྱ་ཤིན་སྒྲོག་སོགས་མངོན་སུམ་ཚད་མའི་བསལ་བར་ཐལ་ལོ། །སྤྱི་
མཉན་བྱ་མ་ཡིན་པའང་མངོན་སུམ་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་དོན་དང་དངོས་
འགལ་དུ་ཐལ་ལོ། །

དེས་ན་མཚན་ཉིད་འདི་ལྟར་སྤྱི་བ་དག་གིས་ནི་ཚད་མ་དེས་
བསལ་བ་ཡིན་ན་ཚད་མ་དེས་གྲུབ་པའི་དོན་དང་དངོས་འགལ་དུ་
འདོད་དགོས་སོ། །

ཁ་ཅིག །མངོན་སུམ་ཚད་མའི་བསལ་བའི་མཚན་ཉིད། དམ་
བཅའ་ལྟར་སྤང་གི་དོན་གང་ཞིག །ཁྱོད་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་སྒྲོག་སྒྲོགས་
མངོན་སུམ་ཚད་མས་གྲུབ་པ། །འདི་དག་གོང་གི་དོན་གཉེར་ཡིད་ཀྱི་
སུན་སེལ་དང་འགྲིག་མིན་དབྱེད། །ཞེས་ཟེར་ཅིང་། བསལ་བ་གཞན་
རྣམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་སྤྱིར་ཏེ་སྤྲོལ། །

འོན། སྐྱེ་རྒྱལ་པར་དམ་བཅས་པའི་ཆེ་རྒྱལ་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་
 ཆད་མས་བསལ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་དམ་བཅའ་ལྟར་སྤང་གི་དོན་
 གང་ཞིག ། ཁྱོད་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་སྒྲོག་ཕྱོགས་ཆད་མས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་
 རོ། ། རྒྱགས་སྤྲུལ་ལ་མ་གྲུབ་ན། སྐྱེ་མི་རྒྱལ་ཅེས་བརྗོད་པའི་དག་
 གིས་ཀྱང་མི་རྒྱལ་པ་མ་བརྗོད་པར་ཐལ་ལོ། ། དེ་འདྲིན་ན། སྐྱེ་ཡང་
 བརྗོད་མི་རྒྱལ་པ་ཡང་བརྗོད་ན་མི་རྒྱལ་པ་བརྗོད་ཞེས་འདྲིན་དགོས་
 སམ་མི་དགོས་སོམས་ཤིག །

མངོན་སྲུང་ཆད་མའི་བསལ་བ་གཞི་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེའི་
 མཆོན་ཉིད་ཁས་མི་ཡིན་ལ། སྐྱེ་མཉན་བྱ་མ་ཡིན་པ་ལྟ་བུ་མངོན་སྲུང་
 ཆད་མའི་བསལ་བ་ཡིན་ཅིང་། དེ་ཡང་བསལ་གཞི་སྐྱེ་ལ། བསལ་བྱ་
 མཉན་བྱ་མ་ཡིན་པ། དངོས་ཀྱི་སེལ་བྱེད་མཉན་བྱ། སེལ་རྒྱས་པའི་རྒྱ་
 མཆོན་སྐྱེ་ལ་མཉན་བྱ་མངོན་སྲུང་ཆད་མས་གྲུབ་ཅིང་། དགལ་བ་ལ་
 མི་འབྱུང་བ་མི་སྤྱིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེས་ན་དངོས་ཀྱི་སེལ་བྱེད་མཉན་བྱ་ཡིན་ཀྱང་། དེས་སེལ་
 རྒྱས་པའང་དེ་མངོན་སྲུང་ཆད་མས་གྲུབ་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཡིན་པས་
 མངོན་སྲུང་ཆད་མའི་བསལ་བ་ཞེས་ཐ་སྙད་བྲས་ཏེ། དེའི་ཕྱིར། མངོན་
 སྲུང་སོགས་ཀྱི་གཞལ་བྱ་ཡང་། ། འཇལ་བྱེད་སྐྱེ་སྒྲོ་བཏགས་ནས་
 བརྗོད། ། ཅེས་གསུངས་སོ། །

དེ་ཡང་འདྲིར་སྐྱེ་མཉན་བྱ་ཡིན་པར་མངོན་སྲུང་ཆད་མས་
 གཞལ་ཞེས་པའི་དོན་ནི། སྐྱེ་མཉན་བྱ་ཡིན་པར་འཇལ་བའི་མངོན་

སྤྱི་ཚད་མ་སྤྱི་བ་ཅམ་ལ་བྱེད་དམ། འོན་ཏེ། སྤྱི་མཉན་བྱར་འཇལ་
བའི་ཚད་མ་ཡིན་ན་མངོན་སྤྱི་ཚད་མ་ཡིན་པས་བྱུ་བ་ལ་བྱེད་ཅེ་ན།
དང་པོ་མ་ཡིན་ཏེ། བྱུ་བ་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་མངོན་སྤྱི་ཚད་མ་
ཡང་སྤྱི་བས། བྱུ་བ་རྟག་པར་དམ་བཅས་པའི་དོན་ཀྱང་མངོན་སྤྱི་
ཚད་མའི་བསལ་བར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་འདྲའི་ཚད་མ་སྤྱི་བའི་རྒྱ་
མཚན། བདེན་པའི་རྣམ་པར་མངོན་སྤྱི་བ་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་སྤྱི་
བའི་ཕྱིར་རོ། །

དེས་ན། བརྟག་བ་བྱི་མ་དེ་ཉིད་ཁས་ལེན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་
སྤྱི་མཉན་བྱར་འཇལ་བའི་ཚད་མ་ནི། ཉན་ཤེས་དེ་ཉིད་མ་ཡིན་ཏེ། ཉན་
ཤེས་ཀྱི་སྤྱི་གཞལ་ཡང་། སྤྱི་དེ་མཉན་བ་ཡིན་པར་མ་གཞལ་བའི་ཕྱིར་
ཏེ། མཉན་བྱར་གཞལ་ན་ཉན་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་ཡིན་པར་གཞལ་དགོས་
པ་ལ། ཉན་ཤེས་ནི་སྤྱི་རང་གི་ཡུལ་དུ་བྱས་པའི་སྒོ་ནས་འཇལ་བ་ཡིན་
ཀྱང་། སྤྱི་རང་གི་ཡུལ་དུ་བྱས་པའི་སྒོ་ནས་འཇལ་བ་ཡིན་པར་འཇལ་
བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དཔེར་ན། བྱུ་བ་དེ་སྤྱི་མི་རྟག་པ་རང་གི་
བསྐྱུ་བ་བྱར་བྱས་པའི་སྒོ་ནས་སྤྱི་བའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ཀྱང་། དེ་
བསྐྱུ་བ་བྱར་བྱས་པའི་སྒོ་ནས་སྤྱི་བའི་རྟགས་ཡང་དག་མིན་
པ་བཞིན་ནོ། །

དེས་ན། སྤྱི་ཉན་ཤེས་ཀྱིས་ཐོས་པ་འཇལ་བའི་མངོན་སྤྱི་ཚད་
མ་ནི་ཉན་ཤེས་ཉན་ས་སུ་སྤྱོད་བའི་རང་རིག་མངོན་སྤྱི་ཡིན་ཏེ། དེས་
ཉན་ཤེས་སྤྱི་དངོས་ཀྱི་རྣམ་ལྡན་དུ་གཞལ་སྒོ་བས་ཀྱིས་སྤྱི་ཉན་ཤེས་

ཀྲིས་གཞལ་བྱ་ཡིན་པར་བྱགས་ལ་འཇལ་བ་ཡིན་ནོ། །

དེས་ན་སྤྱི་མཉན་བྱ་མ་ཡིན་པ་མངོན་སུམ་ཆད་མས་བསལ་
 ཞེས་པའི་མངོན་སུམ་ཆད་མ་ནི། ཉན་ཤེས་སྤྱི་བའི་རང་རིག་མངོན་
 སུམ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའི། ཉན་ཤེས་ཀྲིས་སྤྱི་མཉན་བྱར་གཞལ་
 བས་བྱུང་བ་ཁས་ལེན་ན། ཉན་ཤེས་ཀྲིས་སྤྱི་མཉན་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་
 གཞལ་བས་བྱུང་བར་འདོད་དགོས་ལ། དེ་ལྟ་ན། དབང་ཤེས་རང་རིག་
 གིས་གཞལ་བ་ན། དབང་ཤེས་རང་རིག་གིས་གཞལ་བ་ཡང་རང་རིག་
 གིས་གཞལ་བས་བྱུང་དགོས་པས་དབང་ཤེས་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་དོར། རང་
 རིག་རྟགས་ཀྲིས་སྤྱི་བའི་དགོས་པ་མི་སྤྱིད་པར་ཐལ་ལོ། །

འོ་ན་མངོན་སུམ་ཆད་མས་བསལ་བ་ཐམས་ཅད་འདི་དང་
 འདྲའམ་ཞེ་ན། མི་འདྲ་སྟེ། ཆོང་མངན་དུ་བ་མེད་པ་མངོན་སུམ་ཆད་
 མས་བསལ་ཞེས་པ་ལྟ་བུའི་མངོན་སུམ་ཆད་མ་ནི་ཆོང་མངན་གི་དུ་བ་
 མཐོང་བའི་མངོན་སུམ་ཆད་མ་ཉིད་ཡིན་པས་རང་རིག་མངོན་སུམ་མ་
 ཡིན་ནོ། །

འོ་ན་མཉན་བྱས་དབང་པོའི་སྤྱིད་ཡུལ་བཤད་ཅེས་པ་ཇི་ལྟར་
 བར་ཞེ་ན། དེས་ནི་མཉན་བྱར་གཞལ་ན་ཉན་ཤེས་དབང་པོའི་མངོན་
 སུམ་གྱི་སྤྱིད་ཡུལ་དུ་གཞལ་དགོས་པ་ཉིད་ཆེས་གསལ་བར་བཤད་
 བས། ཁོ་པོའི་ཕྱོགས་སུ་གནས་པར་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཇེས་དཔག་གི་བསལ་བ་ནི།
 སུམ་པ་རྟག་པར་དམ་བཅས་པའི་དོན་ལྟ་བུ་སྟེ། དེ་ལ་ཡང་། བསལ་

གཞི་ནི་བྱམ་པ། བསལ་བྱ་ནི་རྟག་པ། དངོས་ཀྱི་སེལ་བྱེད་ནི་བྱམ་པ་
མི་རྟག་པ་ཡིན་ལ། སེལ་བྱས་པའི་རྒྱ་མཚན་རྗེས་དཔག་ཚད་མས་
གཞལ་བ་ཞེས་སོགས་གོང་གིས་མཚོན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གསུམ་པ་ཁས་སྒྲངས་ཀྱི་བསལ་བ་ལ། རང་ཆོག་གི་བསལ་
བ་དང་། ཡིད་འཆེས་པའི་བསལ་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། དཔེར་ན་རྗེས་
སྤྱད་པག་པ་ཚད་མ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དམ་བཅས་པ་ལྟ་བུ་དང་། དེ་ལ་
རང་ཆོག་སྤྱི་ཕྱི་འགལ་པའི་བསལ་བ་དང་། དམ་བཅའ་དངོས་ཤུགས་
འགལ་པའི་བསལ་བ་གཉིས་ཏེ། དང་པོ་ནི། དཔེར་ན་མ་མོ་གཤམ་
ཞེས་དམ་བཅས་པ་ལྟ་བུ་དང་། གཉིས་པ་ནི། གཞལ་བྱའི་དོན་ཅན་གྱི་
ཚད་མ་དག་མེད་དོ་ཞེས་དམ་བཅས་པ་ལྟ་བུ་འོ། །

རང་ཆོག་གི་བསལ་བ་ཞེས་བཞེད་པ་འདི་ལ། བསལ་གཞི་
དང་། སེལ་བྱེད་སོགས་རྗེ་ལྟར་ཡིན་ཅེ་ན། གཞན་དག །མ་མོ་གཤམ་
དུ་དམ་བཅས་པའི་དམ་བཅའི་དོན་འདི་ལ་བྱད་མེད་གཅིག་མར་དམ་
བཅས་པ་དང་། མོ་གཤམ་དུ་དམ་བཅས་པའི་དོན་སྤྱི་ཕྱི་མས་ཉམས་
པར་བྱས་པས། རང་ཆོག་སྤྱི་ཕྱི་འགལ་པའི་བསལ་བ་ཞེས་བཞེད་པར་
བྱེད་དོ། །དེ་ནི་མི་འཐད་དེ། མ་མོ་གཤམ་མོ་ཞེས་པའི་ཆོག་འདིས་
བྱད་མེད་གཅིག་མར་དམ་བཅས་པ་དང་མོ་གཤམ་དུ་དམ་བཅས་པའི་
དོན་གཉིས་གཅིག་བསལ་བྱ་དང་། ཅིག་ཤོས་སེལ་བྱེད་དུ་སོང་བར་
རང་ཆོག་གི་བསལ་བའི་བསལ་བྱ་དང་སེལ་བྱེད་དུ་ཐལ་ཞིང་། དེ་
ནི་ཆེས་མི་འཐད་དེ། འདི་ལྟར་བྱད་མེད་གཅིག་གཞིར་བྱས་པ་ལ་བྱ་

སྐྱེད་མི་སྐྱེད་བྱུང་གསུམ་མི་སྐྱེད་པས་གང་རུང་གཅིག་ཆད་མས་གྲུབ་
 དགོས་ཤིང་། ཆད་མའང་མངོན་སུམ་ཆད་མ་དང་། དངོས་པོ་སྟོབས་
 བྱུགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་ཆད་མ་གང་རུང་ལས་མི་འདའ་བའི་དམ་བཅའི་
 རྟོན་དེ་གཉིས་གང་རུང་ཆད་མས་གྲུབ་པ་དེ། ཆད་མས་མ་གྲུབ་པ་དེ་
 ལ་སེལ་བྱེད་དུ་གྱུར་བའི་སྟོན་སྟེན་བསལ་བའི་བསལ་བ་དེ་ཡང་མངོན་
 སུམ་ཆད་མའི་བསལ་བའམ། དངོས་པོ་སྟོབས་བྱུགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་
 ཆད་མའི་བསལ་བར་འགྱུར་བས། རང་ཆོག་གི་བསལ་བ་ཡིན་པ་
 ཉམས་ལ། བྱད་མེད་གཅིག་གཞིར་བྱས་པའི་སྐྱེད་དུ་བྱ་སྐྱེད་པར་ཆད་
 མས་གྲུབ་ན། དེའི་སྐྱེད་དུ་བྱ་སྐྱེད་པ་བྱ་མི་སྐྱེད་པ་ལ་སེལ་བྱེད་མཆན་
 ཉིད་པར་མི་འགྱུར་ན། སྐྱེད་སྐྱེད་དུ་མཉན་བྱའང་མཉན་བྱ་མ་ཡིན་པ་ལ་
 སེལ་བྱེད་མཆན་ཉིད་པར་མི་འགྱུར་བར་མཚུངས་ལ། སེལ་བྱེད་མཆན་
 ཉིད་པར་འགྱུར་ན། རང་ཆོག་གི་བསལ་བ་ནི། བན་ཚུན་གཤམས་བྱེད་པ་
 ཅམ་ལ་བསལ་བྱ་སེལ་བྱེད་དུ་ཐ་སྐྱད་བྱས་པ་ཡིན་གྱི། བན་ཚུན་གཞོད་
 བྱ་གཞོད་བྱེད་མ་ཡིན་པར་གཞུང་ལས་སྟོབ་དཔོན་རྗེས་འབྲངས་དང་
 བཅས་པས་གསལ་བར་གསུངས་ཤིང་། ཁྱོད་རང་ཡང་འདོད་པ་དང་
 འགལ་ལོ། །

ཚུལ་འདི་ནི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ཆད་མ་མ་ཡིན་པོ་ཞེས་བསམ།
 ཤེས་པ་གཅིག་རྗེས་དཔག་དུ་ཡང་དམ་བཅས། ཆད་མ་མིན་པར་ཡང་
 དམ་བཅས་པ་དང་། གཞལ་བུའི་རྟོན་ཅན་གྱི་ཆད་མ་མེད་དོ། །ཞེས་
 བསམ་དངོས་སུ་ཆད་མ་མེད་པར་ཁས་སྒྲུངས་ཤིང་ཤུགས་ལ་ཆད་མ་

ཁས་སྒྲུངས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དམ་བཅའ་དོན་པན་ཚུན་འགལ་བ་རང་
 ཚིག་གི་བསལ་བའི་དོན་དུ་འདོད་པ་ཐམས་ཅད་ལའང་མཚུངས་པས་
 སྟོགས་འདི་མ་བརྟགས་པའོ། བརྟགས་ཀྱང་སྒྲོ་གྲོས་ཚུང་བའི་བབ་
 ཅོལ་ཡིན་ནོ། །

དེས་ན་འདི་ལྟར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། རང་ཚིག་གི་བསལ་བའི་
 དཔེར་བཟོད་དུ་སྒྲོ་བ་དཔོན་གྱིས་གསུངས་པའི་དམ་བཅའ་འདི་དག་གི་
 དམ་བཅའ་བའི་ཚུལ་ནི། རྗེས་སུ་དཔག་པ་ཚད་མ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
 པས་རྗེས་དཔག་བྱུང་གཞིར་བབྱུང་ནས་དེའི་སྟེང་དུ་བྱུང་ཚོས་ཚད་མ་
 མ་ཡིན་པ་དམ་བཅས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་མ་ཡིན་གྱི། བྱུང་གཞི་ཁ་
 དོག་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་སྒྲོ་ལྟ་བུ་གཅིག་གི་སྟེང་དུ། བྱུང་ཚོས་
 རྗེས་སུ་དཔག་པ་དང་། ཚད་མ་མ་ཡིན་པ་གཉིས་དམ་བཅས་པའི་
 དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ལ། མ་ཚོ་གཤམ་མོ་ཞེས་པས་ཀྱང་། མ་དེ་ཉིད་
 མོ་གཤམ་དུ་དམ་བཅས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་མ་ཡིན་གྱི། བྱུང་མེད་
 གཅིག་བྱུང་གཞིར་བྱས་ནས་དེའི་སྟེང་དུ་བྱུང་ཚོས་མ་ཡིན་པ་དང་། མོ་
 གཤམ་ཡིན་པ་གཉིས་དམ་བཅས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ལ། དེའི་
 ཕྱིར་མ་ཚོ་གཤམ་ཞེས་པའི་དམ་བཅའ་དཔེར་བཟོད་དུ་གསུངས་པ་
 འདིས། བྱུང་མེད་གཅིག་མར་དམ་བཅས་པ་དང་། བྱུང་མེད་དེ་ཉིད་
 མོ་གཤམ་དུ་དམ་བཅས་པའི་དམ་བཅའ་སྔ་བྱི་འགལ་བ་གཉིས་བསྟན་
 པ་ཡིན་ཅིང་། དེ་བཞིན་དུ་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ཚད་མ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་
 དམ་བཅས་པ་དཔེར་བཟོད་དུ་གསུངས་པ་ལའང་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་

ལྷན་མ་ཡིན་པར་མ་དེ་ཉིད་མོ་གཤམ་དུ་དམ་བཅས་པ་འདི་ལྷ་བྱེད་དམ་
བཅའ་གཅིག་གི་དབང་དུ་བྱས་ན་དམ་བཅའ་སྡེ་བྱི་འགལ་བར་མི་འགྱུར་
གྱི། དམ་བཅའ་གཅིག་གི་ཆོག་ཟུར་སྡེ་བྱི་འགལ་བར་འགྱུར་རོ། །

གཞལ་བྱེད་དོན་ཅན་གྱི་ཆད་མ་དག་མེད་དོ། །ཞེས་དམ་བཅས་
པ་འདིས་ཀྱང་། དངོས་སུ་ཆད་མ་མེད་པར་ཁས་ལྗངས་ཤིང་། ཆོག་འདི་
ཉན་པ་པོའི་ཐེ་ཆོས་བསལ་བའི་བྱིར་བདེན་ཞེན་གྱིས་སྤྲུས་པའི་ཤུགས་
ལ་ཆོག་འདིའི་དོན་ལ་མི་སྤྲུ་བའི་ཤེས་པ་རང་རྒྱད་ལ་སྤྲེས་པར་དམ་
བཅས་པ་ཡིན་པས། དངོས་སུ་ཁས་ལྗངས་པའི་དམ་བཅའ་ལ་མི་སྤྲུ་
བའི་ཆད་མ་མེད་པར་བརྗོད་པ་དང་། ཤུགས་ལ་ཆོག་འདིའི་དོན་ལ་མི་
སྤྲུ་བའི་རང་རྒྱད་གྱི་ཤེས་པ་ཁས་ལྗངས་པའི་དམ་བཅས་གཉིས་འགལ་
བ་ཡིན་ཅིང་། དེའི་བྱིར། དངོས་གྱི་དམ་བཅའ་དང་ཤུགས་གྱི་དམ་
བཅའ་གཉིས་འགལ་བའི་དཔེར་གསུངས་པ་ཡིན་གྱི། ཆོག་འདི་སྤྲུས་
པའི་ཤུགས་ལ་ཆོག་འདིའི་དོན་ལ་མི་སྤྲུ་བའི་ཤེས་པ་ཁས་ལྗངས་པ་
ཡིན་ཀྱང་། དེ་འབྲའི་དམ་བཅའ་དེ་གཞལ་བྱེད་དོན་ཅན་གྱི་ཆད་མ་དག་
མེད། ཅེས་པའི་དམ་བཅའི་བརྗོད་བྱ་མ་ཡིན་པས། དམ་བཅའ་གཅིག་
བརྗོད་བྱ་དངོས་ཤུགས་འགལ་བའི་དཔེ་མིན་གྱི་དངོས་གྱི་དམ་བཅའ་
དང་ཤུགས་གྱི་དམ་བཅའ་འགལ་བའི་དཔེར་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །

དེས་ན་བརྗོད་བྱ་དངོས་ཤུགས་འགལ་བའི་ཆོག་ཅེས་མི་བྱེད།
དངོས་ཤུགས་གྱི་དམ་བཅའ་འགལ་བའི་ཆོག་ཅེས་བརྗོད་པར་བྱའོ། །

ད་ནི་རང་ཆོག་གི་བསལ་བར་འགྱུར་ཚུལ་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་

ཡང་དམ་བཅའ་སྤྱི་འགའ་བ་གཉིས་ལ་ནི་དམ་བཅའ་བྱི་མ་ཉིད་སེལ་
བྱེད་དང་། སེལ་ཚུལ། དམ་བཅའ་སྤྱི་མས་བཞག་པའི་དོན་དེ་གྲུབ་པ་
ལ་དམ་བཅའ་བྱི་མས་གོགས་བྱེད་པའི་བྱིར་ཏེ། འདི་ལྟར་བྱ་སྐྱེད་པར་
ཆད་མས་གྲུབ་པའི་བྱེད་མེད་གཅིག་མ་ཡིན་པར་དམ་བཅས་པའི་དོན་
དེ། དམ་བཅའ་བྱི་མ་མ་སྤྱི་ན་སྤྱི་བྱེད་ཡང་དག་བཞོད་ནས་འབྲུབ་
པ་ཡོད་པ་ལ། བྱེད་མེད་དེ་མོ་གཤམ་དུ་དམ་བཅས་བ་དེས་དེའི་གོགས་
བྱས་ཏེ་དམ་བཅའ་སྤྱི་མའི་དོན་སྤྱི་བ་ལ་སྤྱི་བྱེད་ཅི་བཞོད་ཀྱང་།
དམ་བཅའ་བྱི་མ་དང་ཁས་སྦངས་འགའ་པའི་ཉེས་བ་བཟོད་ནས་སུན་
འབྱིན་ཡང་དག་འབབ་པའི་གནས་སུ་གྱུར་པས་ངེ་སྤྱིད་དམ་བཅའ་བྱི་
མ་མ་དོར་གྱི་བར་དུ་ཚོལ་བ་དེས་དམ་བཅའ་སྤྱི་མའི་དོན་འབྲུབ་པའི་
སྐབས་མི་རྙེད་པར་འགྱུར་བའོ། །

འོན་ཀྱང་དམ་བཅའ་བྱི་མ་དམ་བཅའ་སྤྱི་མའི་དོན་ལ་གཞོད་
བྱེད་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དམ་བཅའ་སྤྱི་མའི་དོན་ཆད་མས་གྲུབ་པའི་བྱིར་
རོ། །གཞལ་བྱའི་དོན་ཅན་གྱི་ཆད་མ་མེད་པར་དམ་བཅས་པའི་དོན་ནི་
བསལ་བྱ་དང་། དེའི་ཤུགས་ཀྱི་དམ་བཅའ་སེལ་བྱེད་དང་། སེལ་ཚུལ།
དངོས་ཀྱི་དམ་བཅའི་དོན་གྲུབ་པ་ལ་ཤུགས་ཀྱི་དམ་བཅའ་གོགས་བྱེད་
དུ་གྱུར་བའོ། །

འདིའི་དངོས་ཀྱི་དམ་བཅའི་དོན་མ་གྲུབ་པའི་བྱིར། གཞོད་བྱེད་
དུ་མི་འགྱུར་རམ་ཞེ་ན། ཤུགས་ཀྱི་དམ་བཅའ་ནི་དངོས་ཀྱི་དམ་བཅའི་
དོན་དང་འགའ་བར་དམ་བཅས་པའི་ཆོག་ཙམ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་ལ་

གནོད་བྱེད་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ། དཔེར་ན། སྤྲ་རྟག་པར་དམ་བཅས་པའི་
 འོན་ལ་སྤྲ་མི་རྟག་ཅེས་བརྗོད་པའི་ཆོག་གནོད་བྱེད་དུ་མི་འགྱུར་བ་
 བཞིན་ནོ། །

དེས་ན་རང་ཆོག་གི་བསལ་བ་ནི། གཤམས་བྱེད་ཅམ་གྱི་
 དབང་དུ་བྱས་ནས་གསུངས་ཀྱི། གནོད་བྱེད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་མ་
 གསུངས་པར་བཤད་པ་ཡིན་པས། ཆད་མའི་བསལ་བ་ནི་མ་ཡིན་ལ།
 མདོར་ན་རང་ཆོག་གི་བསལ་བ་ནི། རྟོག་བ་རང་གིས་སྤྲས་པའི་དམ་
 བཅའ་གཅིག་གིས་རང་གིས་སྤྲས་པའི་དམ་བཅའ་ཅིག་ཤོས་ཀྱི་འོན་
 གྲུབ་པ་ལ་གཤམས་བྱས་པའོ། །དེའི་ཕྱིར། རྟོག་བ་རང་ཉིད་ཀྱི་ཆོག་ཕྱི་
 མས་སྤྲ་མའི་རྒྱས་བ་ཉམས་པར་བྱས་ཞེས་སྤྲས་ན་ལེགས་ཀྱི། ཆོག་
 རང་ཉིད་ཀྱིས་རང་ཉིད་ཀྱི་རྒྱས་བ་ཉམས་པར་བྱས་ཞེས་སྤྲ་བ་ནི་བབ་
 ཅོལ་ལོ། །

བྱམ་བ་རྟག་ཅེས་བ་དངོས་པོ་སྟོབས་ཁྱེགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་
 གིས་བསལ་བའི་དཔེར་བསྟན་བ་ནི། གཞི་བྱམ་བ་ལ་ཆོས་རྟག་པ་ཁས་
 གླངས་པའི་དམ་བཅའ་གཅིག་གི་དབང་དུ་བྱས་ནས་དེའི་འོན་དངོས་པོ་
 སྟོབས་ཁྱེགས་རྗེས་དཔག་གིས་བསལ་བར་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ཡིད་འཆེས་པའི་བསལ་བ་ནི། སྦྱིན་བ་ལ་སོགས་
 པའི་ཆོས་ནི་བདེ་བ་སྟེར་བྱེད་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བ་ལྟ་བུ་སྟེ། སྟོབ་དཔོན་
 ཆོས་མཆོག་ན་རེ། ཆོས་ཞེས་དངོས་སུ་ཁས་གླངས་པའི་ཤུགས་ལ་
 བདེ་བ་སྟེར་བའི་རྒྱས་བ་ཁས་གླངས་པའི་སེལ་བྱེད་སྤྲ་མ་ཁས་གླངས་

ལ། དེའི་རྗེས་སུ་བདེ་བ་མི་འབྱུང་ཞེས་བསལ་བྱ་ཁས་སྒྲུངས་སོ། །

ཚད་མ་གཞན་གྱིས་བསལ་བའི་དབེ་ལ། བསལ་བྱ་སེལ་བྱེད་
གཉིས་ཀ་ཁས་སྒྲུངས་བ་མི་དགོས་ལ། འདི་ལ་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་
ནི། ཁས་སྒྲུངས་ཀྱི་བསལ་བ་མིན་བ་སྐྱ་མཉན་བྱ་མིན་བ་མངོན་སུམ་
གྱིས་བསལ་བར་གྱུར་བ་ལྟ་བུ་ལ། སྐྱ་མཉན་བྱར་ཁས་སྒྲུངས་མི་
དགོས་ཤིང་། འདི་ནི་ཁས་སྒྲུངས་ཀྱི་བསལ་བ་ཡིན་བས་གཞོད་བྱ་
གཞོད་བྱེད་གཉིས་ཀ་ཁས་སྒྲུངས་སོ་ཞེས་ཟེར་རྟོ། །

འདིར་མཐའ་དབྱེད་བ་ལ། བསལ་བྱ་དང་སེལ་བྱེད་དང་སེལ་
ཚུལ་གསུམ་བཤད་པ། ལུང་གཞོད་གོགས་སུ་འགྱུར་བའི་ཚུལ་བཤད་
པ། དབེར་སྒྲོས་པའི་དམ་བཅའ་ལྟར་སྒྲུང་ལ་དོགས་བ་དབྱེད་པའོ། །
དང་པོ་ནི། སྦྱིན་བ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ནི་བསལ་གཞི། དེའི་སྟེང་དུ་
བདེ་བ་མི་འབྱུང་བ་བསལ་བྱ། དབྱེད་བ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་
ཅམ་སེལ་བྱེད། སེལ་ཚུལ་ནི། གཞོད་བྱེད་དུ་གྱུར་པའི་སྒྲོ་ནས་འགོག་
བ་ཡིན་གྱི། དེ་འགྱུར་བ་ལ་གོགས་བྱེད་བ་ཅམ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །སེལ་
བའི་རྒྱ་མཚན། དབྱེད་བ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་དེ་སྦྱིན་བ་ལ་
སོགས་པའི་ཆོས་ལས་བདེ་བ་འབྱུང་བར་སྦྱོན་པའི་ལུང་རང་གི་བརྗོད་
བྱའི་དོན་ལ་མི་སྐྱ་བའི་སྐྱབ་བྱེད་ཡང་དག་དང་སྐྱ་བའི་གཞོད་བྱེད་ཡང་
དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདིའི་སྐྱབ་བྱེད་ནི་གོང་དུ་བཤད་ཟེར་རྟོ། །

ཡིད་འཆེས་པའི་གཏན་ཆོགས་ཡང་དག་མི་འདོད་བ་དག་
གིས། ཆོས་དེ་བརྗོད་བྱར་བྱས་པའི་ལུང་ཆོས་དེའི་སྐྱབ་བྱེད་དུ་མི་

འཐད་པར་མཐོང་བས་འབྲུལ་གཞི་བྱས་ནས་ལུང་ཡིན་ན་གཞོད་སྐྱབ་
ཡང་དག་དུ་མི་འབྱུག་པའི་བྱབ་པར་ཁས་ལེན་བ་ནི། སྤྱི་བྱས་བ་སྤྱི་
མི་རྟག་པའི་སྐྱབ་བྱེད་མ་ཡིན་ན། བྱས་བ་ཅམ་ཡང་སྤྱི་མི་རྟག་པའི་
སྐྱབ་བྱེད་མ་ཡིན་པར་ནམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མཚུངས་པའི་བྱིར། ཆེས་
མི་རིགས་སོ། །

དེས་ན་སྤྱི་བས་འོངས་སྤྱོད་ཁྱིམ་ས་གྱིས་བདེ། །ཞེས་བ་ལྟ་
བུའི་ལུང་དེ་ཉིད་རང་གི་བཟོད་བུའི་སྐྱབ་བྱེད་དང་རྫོག་པ་ལ་གཞོད་
བྱེད་དུ་མི་འབྱུར་ཡང་། ལུང་དེ་ཉིད་རང་གི་བཟོད་བུའི་དོན་ལ་སྐྱབ་པ་ལ།
དབྱད་པ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་གཞོད་བྱེད་མཚན་ཉིད་པར་འབྱུར་
བ་ཡིན་ནོ། །

དེ་ཡང་ལུང་ཁས་ལེན་པའི་ཚུལ་ལུང་ཁས་སྒྲུངས་ནས་ལུང་ལ་
དབྱད་གསུམ་གྱིས་དག་མ་དག་དབྱད་པ་མིན་གྱི། ལུང་དབྱད་གསུམ་
གྱིས་དག་མ་དག་དབྱད་ནས་དག་ན་ཁས་ལེན། མ་དག་ན་ཁས་མི་
ལེན་པའི་དབྱད་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་ནི་ཡིད་འཆེས་པའི་སྒྲོ་ནས་
ཁས་སྒྲུང་བུ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཡིད་ཆེས་ཞེས་བྱ་ལ། དེ་འབྲའི་རྟགས་
ལས་སྤྱི་ན་སོགས་ཀྱི་ཆོས་ལས་བདེ་བ་འབྱུང་བར་སྒྲོན་པའི་ལུང་རང་
གི་བསྟན་བྱ་ལ་མི་སྐྱབ་བར་སྐྱབ་པ་ལ། ཡིད་འཆེས་པའི་རྗེས་དཔག་
ཅས་བྱའོ། །

དེའི་བྱིར་རྗེས་དཔག་དེ་ལྟ་བུས་གཞུག་ཚུལ་དང་འགལ་བར་
དམ་བཅས་པའི་དོན་སྤྱི་ན་བ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ལས་བདེ་བ་མི་

འགྱུར་བ་ལའང་ཡིད་འཆེས་རྗེས་དཔག་གི་བསལ་བ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །
 ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་གཞུང་ཆིག་ཅུང་མང་ཡང་བསལ་བུ་སེལ་བྱེད་
 ཀྱི་སྐབས་སུ་བརྗོད་ན་པངས་པའི་གནས་སུ་འདུག་པས་གཞུང་ཆིག་
 མཐར་ཆགས་སུ་བཀོད་དོ། །

གཞན་ཡང་འདིར་བརྗོད་དུ་མི་རུང་བ་ཞིག་ལ་སྤང་སྤུན་གྱི་
 བསལ་བུ་སེལ་བྱེད་དང་། བདག་འཛིན་དང་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་
 རྟེན་རབ་ལྟ་བུའི་སྤང་གཉེན་གྱི་བསལ་བུ་སེལ་བྱེད་དང་། ཐལ་འགྱུར་
 དང་རྟགས་སྤྱོད་གིས། ལོག་རྟོག་དང་ཐེ་ཆོམ་སེལ་བ་ལྟ་བུའི་བསལ་
 བུ་དང་སེལ་བྱེད་སོགས་ལའང་བསལ་བུ་དང་། སེལ་བྱེད། སེལ་ཚུལ།
 སེལ་བའི་རྒྱ་མཆན་སོགས་ཀྱི་སྒྲིན་ནས་སྒོ་རྒྱ་བསྐྱེད་དེ་དབྱེད་པར་བྱའོ། །

རང་ཆིག་དང་ལུང་ཆིག་བཅས་ཀྱི་སྒྲིང་།

རང་ཆིག་དང་ལུང་ཆིག་བཅས་ཀྱི་སྒྲིང་ནི། ཆོད་མ་ཀུན་
 བརྒྱས་ ༥ ལས། མདོན་སྤུམ་དོན་དང་རྗེས་སུ་དཔག་ །ཡིད་ཆེས་
 གྲགས་པས་རང་རྟེན་ལའོ། །ཞེས་ཡིད་ཆེས་ཞེས་ལུང་ཆིག་དང་རང་
 ཆིག་སེལ་བྱེད་སྟོགས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱུས་ནས་བསྟན་ཅིང་། རང་འགྲེལ་
 ༡༩ ལས། ཆོད་མས་གཞལ་བར་བུ་བའི་དོན་སྤྱོད་པར་མི་བྱེད་དོ་ཞེས་
 ལུང་ཆིག་དང་རང་ཆིག་འགལ་བའི་དཔེ་དག་གྲང་གཅིག་ཏུ་བསྐྱུས་
 བསྟན་ཏོ། །ཆོད་མ་རིགས་སྒོ་ ༣ ལས་ནི། བསྐྱུས་པར་བུ་བར་

འདོད་ཀྱང་མངོན་སུམ་ལ་སོགས་པ་བསལ་བའི་བྱིར་བསྐྱབ་བྱ་ལྟར་སྤང་
 རོ། །མངོན་སུམ་གྱིས་བསལ་བ་དང་། རྗེས་དཔག་གིས་བསལ་བ་དང་།
 ཡིད་ཆེས་བསལ་བ་དང་། གྲགས་བསལ་བ་དང་། རང་ཆིག་
 གིས་བསལ་བ་དང་། ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལྟར་ལུང་ཆིག་དང་རང་
 ཆིག་གིས་བསལ་བྱེད་སོ་སོར་བྱེ་ནས་བསྟན་ཅིང་། དེ་རྣམས་ཀྱི་དཔེ་
 བཟོད་པ་ནའང་རིགས་སྟོ་ ༩ ན་ལས། དེ་ལ་མངོན་སུམ་གྱིས་བསལ་བ་
 བློ། དཔེར་ན་སྐྱུ་མཉན་བྱ་མ་ཡིན་པར་བཟོད་པ་ལྟ་བུའོ། །རྗེས་དཔག་
 གིས་བསལ་བ་བློ། དཔེར་ན་བྱུམ་པ་ལ་སོགས་པ་རྟག་པར་བཟོད་པ་
 ལྟ་བུའོ། །ཡིད་ཆེས་བསལ་བ་བློ། དཔེར་ན་བྱེ་བྲག་པ་སྐྱུ་རྟག་
 པར་བསྐྱབ་པ་ལྟ་བུའོ། །གྲགས་བསལ་བ་བློ། དཔེར་ན་རི་བོང་
 ཅན་ཟླ་བ་མ་ཡིན་ཏེ་ཡོད་པའི་བྱིར་ཞེས་བཤམ། གཞན་ཡང་མིའི་མོད་
 པ་གཙང་བ་ཡིན་ཏེ་སེམས་ཅན་གྱི་ཆ་ཤས་ཡིན་པའི་བྱིར་དྲུང་ཆོས་
 བཞིན་ཞེས་བཟོད་པ་ལྟ་བུའོ། །རང་ཆིག་གིས་བསལ་བ་བློ། དཔེར་
 ན་བདག་གི་མ་མོ་གཤམ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཟོད་པ་ལྟ་བུའོ་ཞེས་སོགས་
 གསུངས་པས་བསལ་བྱ་ལུང་ཆིག་དང་རང་ཆིག་གི་དཔེར་བཟོད་ཀྱང་
 སོ་སོར་གསུངས་སོ། །

ཀུན་ལས་བདུས་ལས་ལུང་ཆིག་དང་རང་ཆིག་ཡིད་ཆེས་ཞེས་
 གཅིག་ཏུ་བསྐྱུས་ནས་བསྟན་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། ཆོད་མ་རྣམ་འགྲེལ་
 ལས། ཡང་དག་ངེས་ལྟན་བཟོད་འདོད་པ། །བདག་གཞན་ཡིད་ཆེས་
 མཚུངས་པ་ཡི། །བྱིར་ན་རང་གི་ཆིག་དང་ནི། །བསྟན་བཅོས་གཅིག་

ཏུ་བཤད་པ་ཡིན། །ཞེས་དང་། དེའི་ཐད་ཀྱི་རྒྱུ་ཆེན་ ༡༩༩ ལས། འོ་
ན་རང་ཆོག་དང་ལུང་ཆོག་གཉི་ག་ཡིད་ཆེས་ཞེས་པའི་ཆོག་གཅིག་
གིས་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཚན་དང་དགོས་པ་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། རྒྱལ་བ་བདག་
ཉིད་ཀྱིས་སྐྱེས་པའི་རང་ཆོག་དང་། གཞན་ལུང་བྱེད་པ་པོས་སྐྱེས་པའི་
བསྟན་བཅོས་གཉི་ག་ཆོས་ཅན། ཀུན་ལས་བདུས་སུ། ཡིད་ཆེས་ཞེས་
པའི་ཆོག་གཅིག་གིས་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། རང་ཆོད་མར་ཁས་
ལེན་པ་པོས་རང་གི་བརྗོད་བྱའི་དོན་ཡང་དག་པར་ཆོད་མས་ངེས་པ་
དང་ལྟན་པའི་སྟོན་པ་བརྗོད་པར་འདོད་པ་ཡིན་པས། ཡིད་ཆེས་ཀྱི་
གནས་སུ་ཁས་བླངས་པར་མཚུངས་པའི་བྱིར་ན། ཁྱོད་གཉིས་དེར་
ཡིད་ཆེས་ཞེས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱེས་ནས་བཤད་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་
གསུངས་སོ།།

དེ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱེས་ནས་བསྟན་པའི་དགོས་པ་ནི། ཆོད་
མ་ནམ་འགྲེལ་ལས། ཇི་ལྟར་བདག་ནི་ཆོད་མིན་ན། །ཆོག་ནི་འདུག་
པར་མི་འགྱུར་བ། །དེ་བཞིན་བསྟན་བཅོས་མི་རྟོན་ན། །དེར་གྲགས་
དོན་ལ་དཔྱོད་པ་ཡང་། །མཚུངས་པར་བསྟན་བྱིར་ཞེས་དང་། དེའི་
ཐད་ཀྱི་རྒྱུ་ཆེན་ ༡༩༩ ལས། དེ་ལྟར་གཅིག་ཏུ་བསྐྱེས་ནས་སྟོན་
པའི་དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཇི་ལྟར་རྒྱལ་བ་བདག་ཉིད་ཀྱི་ཆོག་ནི་རང་གི་
བརྗོད་བྱ་ལ་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོད་མར་ཁས་ལེན་པ་མིན་ན། རང་གིས་བསམ་
པའི་དོན་གཞན་ལ་བསྟན་པའི་ཆེད་དུ། རང་གི་ཆོག་ནི་འདུག་པར་མི་
འགྱུར་བ་དེ་བཞིན་ཏུ་བསྟན་བཅོས་རང་གི་བརྗོད་བྱ་ལ་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོད་

མར་ཁས་སྒྲངས་པ་ལ་མི་བརྟེན་ན་བསྟན་བཅོས་དེར་གྲགས་པའི་དོན་
 ཡིན་ཏུ་སྒྲོག་གྱུར་ལ་དབྱེད་པ་ཡང་མི་འདུག་གོ་ཞེས་མཚུངས་པར་
 བསྟན་པའི་བྱིར་དུ། རང་ཆོག་དང་ལུང་ཆོག་གཉིས་ཀ་ཡིད་ཆེས་ཞེས་
 པའི་ཆོག་གཅིག་གིས་བསྟན་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། །
 རྣམ་བཤད་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་འདིའི་ཐད་དུ་རྒྱ་མཚན་གཉིས་དང་།
 དགོས་པ་གཉིས་ཀྱི་བཤད་པ་དེར་གཞིགས་དགོས་སོ། །

ཆད་མ་རིགས་སྒྲོ་ལས་རང་ཆོག་དང་ལུང་ཆོག་གིས་བསལ་
 པ་སོ་སོར་གསུངས་པའི་དགོས་པ་ནི། ཆད་མ་རྣམ་འགྲེལ་ལས། རང་
 གི་ཆོག་གྱུར་ཐ་དད་པ། ཆོག་ཙམ་བརྗོད་པ་གོགས་བྱེད་ཡིན། ཞེས་
 དང་། དེའི་ཐད་ཀྱི་རྣམ་བཤད་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ ༢༡༥ ལས།
 གལ་ཏེ་རིགས་སྒྲོར། རི་ལྗང་སྒྲུབ་ཐམས་ཅད་རྟེན་ཡིན་ཞེས་པ་ལྟ་
 བྱ། རང་ཆོག་གི་གཞོད་པ་དང་། ཞེས་ཁས་སྒྲངས་པ་དང་འགལ་བ་
 ལས་དེ་ཐ་དད་དུ་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། རིགས་སྒྲོར་
 དངོས་ཤུགས་འགལ་བའི་རང་གི་ཆོག་གྱུར་ལུང་དང་འགལ་བ་ལས་ཐ་
 དད་དུ་བྱས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། རྒྱལ་རྟེན་ཆད་མ་མེད་པའི་ཆོག་
 ཙམ་རང་གི་ལོག་ཕྱོགས་བརྗོད་པ་ལ་གོགས་བྱེད་ཡིན་པར་ཤེས་པའི་
 ཆད་ཡིན་པའི་བྱིར་ཞེས་གསུངས་སོ། །འདིའི་ཐད་ཀྱི་རྟེན་གྱི་ཆོན་ ༥༢༤
 ལས། བཞི་པ། རིགས་སྒྲོར་རང་ཆོག་དང་ལུང་ཆོག་གི་འགལ་བ་སོ་
 སོར་གསུངས་པའི་དགོས་པ་བཤད་པ་ནི། གལ་ཏེ་ཀྱན་ལས་བརྟུས་སུ་
 རང་ཆོག་དང་ལུང་ཆོག་གཉི་ག་ཡིད་ཆེས་ཞེས་གཅིག་ཏུ་བསྟུས་ནས་

དེ་གཉིས་དང་འགལ་བའི་དམ་བཅའ་དཔེ་གཅིག་གིས་བསྟན་པའི་རྒྱ་
 མཚན་དང་དགོས་པ་སྤར་བཤད་པ་དེ་ལྟར་ཡིན་ན། རིགས་སྒྲོར་རང་
 ཆོག་དང་འགལ་བ་དང་། ཁས་སྒྲུངས་དང་འགལ་བའི་དཔེ་ཐ་དད་དུ་
 བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། རིགས་སྒྲོར་དངོས་ཤུགས་འགལ་
 བའི་རང་གི་ཆོག་ཀྱང་ལུང་དང་འགལ་བ་ལས་དཔེར་བརྗོད་ཐ་དད་པའི་
 སྒྲོན་པ་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། རྒྱལ་རྒྱུན་ཆད་མ་མེད་པའི་དམ་
 བཅའི་ཆོག་ཅམ་རང་གི་དོན་གྱི་བསྒྲོག་ཕྱགས་བརྗོད་པའི་དམ་བཅའི་
 དོན་ལ་གོགས་བྱེད་ཡིན་པར་གཤམ་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་བྱིར། །ཞེས་བྱ་
 བ་ནི་འགྲེལ་བྱེད་གཞན་དག་གི་བཤད་པ་ཡིན་ལ། རྒྱུ་མཁན་པོ་ནི་
 འདི་ལྟར་འཆད་དེ། གལ་ཏེ་རང་ཆོག་དང་ཁས་སྒྲུངས་པའི་ཆོག་ལ་
 ལུལ་གྱི་བྱུང་བར་དེ་ལྟ་བུ་ནི་མེད་ན། ཅིའི་བྱིར་རིགས་པའི་སྒྲོར། རང་
 ཆོག་དང་འགལ་བ་དང་། ཁས་སྒྲུངས་དང་འགལ་བ་གཉིས་དཔེར་
 བརྗོད་སོ་སོར་བསྟན་ཅེ་ན། བདེན་ཏེ་དེ་གཉིས་གང་ཡང་རང་གི་དོན་
 གྱི་བསྒྲོག་ཕྱགས་བརྗོད་པའི་དམ་བཅའི་དོན་ལ་གོགས་བྱེད་པའི་ཆོག་
 ཅམ་ཡིན་པར་བྱུང་བར་མེད་མོད། འོན་ཀྱང་རང་གི་ཆོག་དང་འགལ་
 བ་ཡང་ཁས་སྒྲུངས་དང་འགལ་བ་ལས་ཐ་དད་པར་བྱས་པ་ནི་དག་སྤྲ་
 མས་བཞག་བ་བྱི་མས་ཉམས་པར་བྱེད་པ་ནི་ཁས་སྒྲུངས་དང་འགལ་བ་
 ཡིན་ལ། དངོས་སུ་སྤྲས་པའི་དམ་བཅའ་དེ་ཉིད་དེའི་ཤུགས་ལས་འོངས་
 པའི་དམ་བཅས་ཉམས་པར་བྱེད་པ་ནི། རང་ཆོག་འགལ་བ་ཡིན་ནོ་
 ཞེས་དག་གི་དབྱེ་བ་སྒྲོན་པའི་བྱིར་ཡིན་གྱི། ལུས་པའི་བྱུང་བར་བསྟན་
 པའི་བྱིར་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འཆད་ཅིང་འདི་མིན་ཏུ་ལེགས་ཏེ། རིགས་

སྒྲོམ། རང་ཆོག་འགལ་བའི་དཔེར་བཟོད་དུ། དག་ཐམས་ཅད་རྩན་ཡིན་
 ཞེས་དམ་བཅས་བ་དང་། ཁས་སྒྲུངས་དང་འགལ་བའི་དཔེར་བཟོད་
 དུ་ལྷག་པ་བས་སྒྲིཏག་པར་དམ་བཅས་བ་བཞོད་པའི་བྱིར་རོ། ཞེས་
 གསུངས་སོ། །

འོ་ན་ལུང་ཆོག་དང་རང་ཆོག་དང་འགལ་བའི་དཔེ་བཟོད་རི་
 ལྟ་བུ་ཞེན། ཀུན་བརྩམས་རང་འགྲེལ་ ༤༩ ལས། གང་སྒྲུབ་པར་འདོད་
 བའི་ཆོས་ཀྱི་བྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་ཆོས་ཅན་དེ་ལ་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་
 ཆོས་དང་འགལ་བའི་མངོན་སུམ་དང་། རྗེས་སུ་དཔག་པ་དང་། ལུང་
 དང་། གྲགས་པ་ནམས་ཏེ། ཆོས་གཞན་གྱིས་མ་བསལ་བའོ། །དེ་ལྟར་ན་
 བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ཁ་ན་མ་ཐོབ་མེད་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་མ་
 ཡིན་ན་ནི་དེ་ལྟར་སྒྲུབ་བ་སྟེ། དཔེར་ན། སྒྲིམ་ཉན་དུ་མི་བྱུང་ངོ་། །བྱམ་
 པ་རྟག་གོ། ཚད་མས་གཞལ་བར་བྱ་བའི་དོན་སྒྲུབ་པར་མི་བྱེད་དོ་ཞེས་
 བ་ལྟ་བུ་དམ་བཅའ་བ་ཅམ་དང་འགལ་བ་དང་། གང་ཡང་བྱན་མོང་མ་
 ཡིན་པའི་བྱིར་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཞིང་སྒྲུབ་གྲགས་པ་
 དང་འགལ་བའི་དོན། སྒྲུབ་བ་ནི་རི་བོང་ཅན་ནི་རྩ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ཡོད་
 བའི་བྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུ་སྟེ། ཞེས་མངོན་སུམ་དོན་དང་རྗེས་སུ་
 དཔག་ །ཡིད་ཆེས་གྲགས་པས་རང་རྟེན་ལའོ། །ཞེས་པའི་ཐད་ཀྱི་རང་
 འགྲེལ་ལས་ལུང་ཆོག་དང་རང་ཆོག་འགལ་བ་གཉི་གའི་དཔེར་བཟོད་
 དུ། ཚད་མས་གཞལ་བར་བྱ་བའི་དོན་སྒྲུབ་པར་མི་བྱེད་དོ་ཞེས་བ་ལྟ་
 བུ་དམ་བཅའ་བ་ཅམ་དང་འགལ་བ་དང་ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཡང་ཆད་མ་རྣམ་འགྲེལ་ལས། རང་ཆོག་འགལ་ལ་གསལ་བའི་
 དཔེ། །ལུང་ལ་སྟོགས་ཅན་བསྟན་པ་ཡིན། །ཞེས་དང་། དེའི་ཐད་ཀྱི་
 རྣམ་བཤད་ ༢༡༩ ལས། གལ་ཏེ་གཞི་ཆོས་ཅན་ཆད་མ་དེ་ལུང་གིས་
 མ་བཞག་བར་དངོས་སྟོབས་ཀྱིས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། ཡིད་ཆེས་བསལ་
 བའི་དཔེར་ཇི་ལྟར་རིགས་ཤེ་ན། གཞལ་བྱའི་དོན་ཅན་གྱི་ཆད་མ་དག་
 མེད་དོ་ཞེས་བའི་ཆོག་དེ་རང་ཆོག་འགལ་བ་ལ་གསལ་བའི་དཔེ་ཡིན་
 ཏེ། དེའི་བྱེ་བྲག་ཅིག་དཔེར་བཞོན་བའི་ཕྱིར། ལུང་དང་འགལ་བ་ལ་
 གསལ་བའི་དཔེ་མ་ཡིན་ཏེ་དེ་དཔེ་དངོས་མ་ཡིན་བཞིན་དུ་སྟོགས་ཅན་
 ཞིག་མཆོན་ནས་བསྟན་པ་ཡིན་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་དཔེ་དངོས་
 མ་ཡིན་ཡང་། རང་ཆོག་འགལ་བ་ཆོས་ཅན་ཁས་སྦྱངས་ཀྱིས་བཞག་
 བ་ཅན་གྱིས་དངོས་ཤུགས་འགལ་བར་འགྱུར་བ་དེས་མཆོན་ནས།
 ལུང་དང་འགལ་བ་ཆོས་ཅན་ལུང་ཅན་གྱིས་བཞག་པའི་སྟོན་ནས་དངོས་
 ཤུགས་འགལ་བ་གོ་བའི་ཆེད་ཡིན་བའི་ཕྱིར་ཞེས་གསུངས་པས། སྤར་
 གྱི་དཔེར་བཞེད་དེ་རང་ཆོག་དང་འགལ་བའི་བྱེ་བྲག་ཡིན་པས་དེའི་
 དཔེ་དངོས་དང་། ལུང་ཆོག་དང་འགལ་བའི་སྟོགས་མཐུན་མཆོན་བྱེད་
 གྱི་དཔེ་ཅན་ཡིན་གྱི་དཔེ་དངོས་མ་ཡིན་པར་གསུངས་སོ། །ཡང་དེ་
 ཉིད་ ༢༡༩ ལས། དེ་ལ་འདིར་རང་ཆོག་དང་འགལ་བ་དག་དང་ལུང་
 ཆོག་དང་འགལ་བ་གཉིས་སུ་བྱེ་བ་ནི། ཡིད་ཆེས་བསལ་བའི་དབྱེ་བ་
 གཉིས་ཡོད་པར་ཤེས་བའི་ཆེད་མ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་ཅན་ཁས་སྦྱངས་ཅན་
 གྱི་བདེན་ཞེན་གྱིས་སྦྱས་ཤིང་། དེ་མ་དོར་བཞིན་དུ་ཁྱད་ཆོས་དམ་
 བཅས་པ་ན། ཁ་ཅིག་དངོས་ཤུགས་འགལ་བ་དང་། གཞན་དག་ཁས་

སྒྲུངས་འགལ་བར་འགྱུར་བས་ཡིད་ཆེས་ཅམ་གྱིས་བཞག་པའི་དམ་
བཅའ་ལྟར་སྒྲུང་གི་དཔེ་གཉིས་ཡོད་པར་གོ་བའི་ཆེད་ཡིན་གྱི། ལྷ་མ་ནི་
ཡིད་ཆེས་བསལ་བ་བཏགས་པ་ཅམ་མོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །

འོན་ལུང་ཆོག་དང་འགལ་བའི་དཔེ་དངོས་རི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། རྣམ་
བཤད་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ ༤༡༩ དེ་ལ་མ་འོངས་པ་ན་ཆོས། །བདེ་
བ་མི་འགྲུབ་ཅེས་བྱ་ཡིན། །ཞེས་བའི་ཐད་ཀྱི་འགྲེལ་བ་ལས། འོན་
ལུང་དང་འགལ་བའི་གསལ་བའི་དཔེ་རི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། དེ་ལ་སྦྱོན་སོགས་
དཀར་པོའི་ཆོས་ནི་སྦྱད་བ་ལས་མ་འོངས་པ་ན། བདེ་བ་མི་འགྲུབ་ཅེས་
བྱ་བའི་དམ་བཅའ་དེ་ལུང་དང་འགལ་བའི་གསལ་བའི་དཔེ་ཡིན་ཏེ།
ཆོས་ཅན་ལུང་ཁོ་ནས་གྲུབ་པ་གཞིར་བཟུང་ནས་དེ་ལ་ཆོས་ཅན་སྦྱབ་
བྱེད་ཀྱི་ལུང་དེ་ཉིད་གྱིས་གཞོད་པའི་འགལ་བ་ལྟར་སྒྲུང་དམ་བཅས་པ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་གསུངས་སོ། །ཆེད་མ་རིགས་སྒྲོ་ ༣བ་ལས་ནི།
བསྐྱབ་པར་བྱ་བར་འདོད་ཀྱང་མངོན་སྲུང་ལ་སོགས་པ་བསལ་བའི་
ཕྱིར་བསྐྱབ་བྱ་ལྟར་སྒྲུང་ངོ་། །མངོན་སྲུང་གྱིས་བསལ་བ་དང་། རྗེས་
དཔག་གིས་བསལ་བ་དང་། ཡིད་ཆེས་བསལ་བ་དང་། གྲགས་
བསལ་བསལ་བ་དང་། རང་ཆོག་གིས་བསལ་བ་དང་། བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་
མ་གྲུབ་པ་དང་། བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཅན་མ་གྲུབ་པ་དང་། གཉིས་ཀ་མ་
གྲུབ་པ་དང་། བན་ཚུན་གྲུབ་པའོ། །དེ་ལ་མངོན་སྲུང་གྱིས་བསལ་བ་
ནི། དཔེར་ན་སྒྲ་གཉན་བྱ་མ་ཡིན་པར་བརྗོད་པ་ལྟ་བུའོ། །རྗེས་དཔག་
གིས་བསལ་བ་ནི། དཔེར་ན་བྱ་མ་པ་ལ་སོགས་པ་ཉག་པར་བརྗོད་པ་

ལྟ་བུའོ། །ཡིད་ཆེས་བས་བསལ་བ་ནི། དཔེར་ན་བྱེ་བྲག་པ་སྤྱ་ཉག་
 བར་བསྐྱབ་པ་ལྟ་བུའོ། །གྲགས་བས་བསལ་བ་ནི། དཔེར་ན་རི་བོང་
 ཅན་རྩ་བ་མ་ཡིན་ཏེ་ཡོད་པའི་བྱིར་ཞེས་བཤམ། གཞན་ཡང་མིའི་མྱོད་
 པ་གཙང་བ་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཅན་གྱི་ཆ་ཤས་ཡིན་པའི་བྱིར། དྲུང་ཆོས་
 བཞིན་ཞེས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུའོ། །རང་ཆིག་གིས་བསལ་བ་ནི། དཔེར་ན་
 བདག་གི་མ་མོ་གཤམ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུའོ། །ཆོས་མ་གྲུབ་
 པ་ནི། དཔེར་ན། སངས་རྒྱས་པ་རྣམས་གངས་ཅན་པ་ལ་སྤྱ་འཛིག་
 ཡོད་སྐབས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཆོས་ཅན་མ་གྲུབ་པ་ནི། དཔེར་ན་གངས་ཅན་
 བས་སངས་རྒྱས་པ་ལ་བདག་ནི་སེམས་པ་ཅན་ཡིན་ནོ་ཞེས་བརྗོད་པ་
 ལྟ་བུའོ། །གཉིས་ཀ་མ་གྲུབ་པ་ནི། དཔེར་ན། བྱེ་བྲག་པ་སངས་རྒྱས་
 པ་ལ་བདག་གི་རྩ་རྩེན་འདུས་པའི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་སྦྱར་བའི་བྱེད་
 པ་ལོ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བརྗོད་པར་བྱའོ། །ཞེས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུའོ། །ཕན་ཚུན་
 གྲུབ་པ་ནི། དཔེར་ན་སྤྱི་ནི་མཉན་བྱ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུའོ་ཞེས་
 གསུངས་སོ། །

མདོར་ན་ལུང་ཆིག་དང་རང་ཆིག་འགལ་བའི་དཔེ་བརྗོད་ནི།
 རྣམ་བཤད་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ ༩༡༩ ལས། དེ་ལ་སྦྱིན་སོགས་
 དཀར་པོའི་ཆོས་ནི་སྦྱོད་པ་ལས་མ་འོངས་པ་ན། བདེ་བ་མི་འགྲུབ་ཅེས་
 བྱ་བའི་དམ་བཅའ་དེ་ལུང་དང་འགལ་བའི་གསལ་བའི་དཔེ་ཡིན་ཏེ།
 ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ ༩༡༩ ལས། གཞལ་བྱའི་དོན་ཅན་གྱི་ཆད་
 མ་དག་མེད་དོ་ཞེས་པའི་ཆིག་རང་ཆིག་འགལ་བ་ལ་གསལ་བའི་དཔེ་

ཡིན་ཏེ་ཞེས་གསུངས་བ་ལྟར་རོ། །

རང་ཆོག་དང་ལུང་ཆོག་འགལ་མི་འགལ་གྱི་སྒྲིབ།

རང་ཆོག་དང་ལུང་ཆོག་འགལ་མི་འགལ་གྱི་སྒྲིབ་ནི། འོན་
རང་ཆོག་དང་ལུང་ཆོག་གི་བྱུང་བར་གང་། དེ་གཉིས་འགལ་ལམ་མི་
འགལ་ཞེ་ན། རོན་གཉེར་ཡིད་གྱི་སྤྱན་སེལ་ ༡༢༩ ལས། ཡང་ཀུན་
ལས་བདུས་སུ། ཡིད་ཆེས་ཞེས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱུས་ནས་བཞད་པའི་རང་
ཆོག་དང་ལུང་ཆོག་གི་མཆན་ཉིད། རིམ་བ་བཞིན་ཆོལ་བ་རང་གིས་
བདེན་ཞེན་གྱིས་སྦྱས་པའི་བསྐྱབ་བྱ་བརྗོད་པའི་ཆོག་དང་། དབྱུང་བ་
གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་ཡིན་པ། རྒྱ་མ་ཐུ་མ་དག་གཉིས་པའི་མཆན་
ཉིད་རིམ་བཞིན། བསྐྱབ་བྱ་བརྗོད་པའི་ཆོག་གང་ཞིག །ཆོས་ཅན་ཡོད་
ན་ཚུར་མཐོང་གིས་དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་གྱིས་འབྲུབ་བ་ལུང་ལ་མི་
བསྟོས་བ་དང་བསྟོས་བ་ཞེས་གསུངས་ཏེ་དབྱུང་དོ། །ཞེས་གསུངས་
སོ། །

ནམ་བཞད་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ ༤༩༠ ལས། ཆོས་ཅན་ཁས་
སྒྲངས་ཅམ་གྱི་བདེན་ཞེན་གྱིས་སྦྱས་ཤིང་། དེ་མ་དོར་བཞིན་དུ་བྱུང་
ཆོས་དམ་བཅས་བ་ན། ཁ་ཅིག་དངོས་ཤུགས་འགལ་བ་དང་། གཞན་
དག་ཁས་སྒྲངས་འགལ་བར་འགྱུར་བས། ཡིད་ཆེས་ཅམ་གྱིས་བཞག་
པའི་དམ་བཅའ་ལྟར་སྤང་གི་དཔེ་གཉིས་ཡོད་པར་གོ་བའི་ཆེད་ཡིན་གྱི།

སྒྲ་མ་ནི་ཡིད་ཆེས་བསལ་བར་བཏགས་བ་ཅམ་མོ། །ཞེས་གསུངས་
སོ། །

རྒྱུག་ཆེན་ ༥༩༠ ལས། འོན་ཀྱང་རང་གི་ཆོག་དང་འགལ་བ་
ཡང་ཁས་སྒྲུངས་དང་འགལ་བ་ལས་ཐ་དད་བར་བྱས་བ་ནི། དག་སྒྲ་
མས་བཞག་བ་ཕྱི་མས་ཉམས་བར་བྱེད་བ་ནི་ཁས་སྒྲུངས་དང་འགལ་བ་
ཡིན་ལ། དངོས་སུ་སྒྲ་མ་བའི་དམ་བཅའ་དེ་ཉིད་དེའི་ཤུགས་ལས་འོངས་
བའི་དམ་བཅས་ཉམས་བར་བྱེད་བ་ནི། རང་ཆོག་འགལ་བ་ཡིན་ནོ་
ཞེས་དག་གི་དབྱེ་བ་སྟོན་བའི་ཕྱིར་ཡིན་གྱི་རྣམ་པའི་བྱད་བར་བསྟན་
བའི་ཕྱིར་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འཆད་ཅིང་འདི་མིན་ཏུ་ལེགས་ཏེ། ཞེས་
གསུངས་སོ། །

ཆད་མ་རིགས་རྒྱན་ ༩༡༩ ལས། འོན་རང་ཆོག་དང་ལུང་
ཆོག་གཉིས་འགལ་ལམ་མི་འགལ་ཞེན། གང་ཟག་གཅིག་ལ་སྟོས་ཏེ་
འགལ་ལ་སོ་སོ་ལ་སྟོས་ཏེ་མི་འགལ་ཏེ། དཔེར་ན་བཀའ་རྒྱས་འབྲིང་
བསྟུས་གསུམ་བཅོམ་ལྟན་འདས་ལ་སྟོས་ནས་རང་ཆོག་དང་གདུལ་བྱ་
ལ་སྟོས་ནས་ལུང་ཆོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

རྟ་ནག་རྣམ་འབྲེལ་ ༥༩༠ ལས། དེས་ན་ལུང་ཆོག་རྣམ་དག་
ཡིན་ན། གཅིག་ཤོས་ཡིན་པས་བྱུང་བའི་བཀའ་བརྒྱུད་སྟོང་བ་ལྟ་བུ་
དེ་དེ་གཉིས་ཀ་ཡིན་ཏེ། སྟོན་བ་སངས་རྒྱས་ལ་སྟོས་ཏེ་རང་ཆོག་རྣམ་
དག་དང་། རང་གི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ལ་སྟོས་ཏེ་གཅིག་ཤོས་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་ཆོག་དང་འགལ་བའི་དམ་བཅའ་དང་། ལུང་ཆོག་

དང་འགལ་བའི་དམ་བཅའ་གང་རུང་ཡང་ཡིན། རང་གི་ཞེན་དོན་གྱི་
ལོག་ཕྱོགས་གྲུབ་པ་ལུང་རྣམ་དག་ལ་མི་ལྟོས་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་
མཐུན་པ་དེ། རང་ཆོག་དང་འགལ་བའི་དམ་བཅའ་མཆོན་ཉིད། དེ་ལ་
དབྱེ་ན་དེ་སྤྱི་ཕྱི་འགལ་བའི་དེ་དང་། དེ་དངོས་ལྷགས་འགལ་བའི་དེ་
གཉིས། ཞེས་དང་། རང་ཆོག་དང་འགལ་བའི་དམ་བཅའ་དང་། ལུང་
ཆོག་དང་འགལ་བའི་དམ་བཅའ་གང་རུང་ཡང་ཡིན། རང་གི་ཞེན་དོན་
གྱི་ལོག་ཕྱོགས་གྲུབ་པར་ལུང་རྣམ་དག་ལ་ལྟོས་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་
མཐུན་པ་དེ། ལུང་ཆོག་དང་འགལ་བའི་དམ་བཅའ་མཆོན་ཉིད། དེ་ལ་
དབྱེ་ན། ལུང་ཆོག་སྤྱི་ཕྱི་འགལ་བའི་དམ་བཅའ་དང་། དེ་དངོས་ལྷགས་
འགལ་བའི་དམ་བཅའ་གཉིས། ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ། །

དེ་ལ་ཁས་སྒྲངས་འབྲས་རྟགས་ཏེ། །འགྲོ་ལ་གྲགས་པ་རང་བཞིན་
རྟགས། །ཞེས་པའི་རྟགས་གཉིས་འབྲས་རང་གི་
རྟགས་མཆོན་ཉིད་པ་ཡིན་མིན་གྱི་སྒྲོལ།

དེ་ལ་ཁས་སྒྲངས་འབྲས་རྟགས་ཏེ། །འགྲོ་ལ་གྲགས་པ་རང་
བཞིན་རྟགས། །ཞེས་པའི་རྟགས་གཉིས་འབྲས་རང་གི་རྟགས་མཆོན་
ཉིད་པ་ཡིན་མིན་གྱི་སྒྲོལ་ནི། འོ་ན། དེ་ལ་ཁས་སྒྲངས་འབྲས་རྟགས་
ཏེ། །འགྲོ་ལ་གྲགས་པ་རང་བཞིན་རྟགས། །ཞེས་པའི་སྐབས་ཀྱི་འབྲས་
རྟགས་དང་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་དེ་དག་འབྲས་རྟགས་དང་རང་བཞིན་

ཀྱི་རྟགས་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། རྣམ་བཤད་ཐར་ལམ་གསལ་
 གྱུད་ ༤༡ ལས། གནོད་ཚུལ་བཞིར་ཡོད་པ་དེ་ལ་ཚད་མར་ཁས་
 གྲང་བར་འོས་ཤིང་ཚད་མར་ཁས་སྒྲངས་པའི་ལུང་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རང་
 རྟགས་ཀྱི་ཆོས་སུ་བྱུང་བའི་གཞིར། རང་གི་བསྟན་བུའི་དོན་སྐྱབ་པའི་
 འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ཏེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་འབྲས་བུའི་ཚུལ་གསུམ་
 ཚང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྤྱིན་པས་ལོངས་སྤྱོད་ཁྲིམས་ཀྱིས་
 བདེ། ཞེས་པའི་ལུང་ལྟ་བུ་རང་གི་བརྗོད་བྱ་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་
 དང་། བརྗོད་བུའི་ལོགས་རྟགས་ལ་གནོད་གྱུར་བསྐྱབ་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ།
 དེ་ལྟ་བུ་སྐྱབ་མི་རུས་ཤིང་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ནི་སྒྲོབ་དཔོན་
 ཆོས་མཆོག་གིས་དེ་འདྲ་བ་ཡང་སྐྱ་བ་པོའི་ར་རྒྱལ་གྱི་རྗེས་སུ་དབག་
 པའི་ཚད་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་བཤད་པ་ལྟར། ལུང་ཆོག་དང་རང་ཆོག་
 གང་ཡིན་ཡང་བྱང་། ཡང་དག་དང་ལྟར་སྒྲུང་གང་ཡིན་ཡང་། རང་ཚད་
 མར་ཁས་ལེན་པ་པོས་ཆོག་དེ་རང་གི་བརྗོད་བྱ་དེ་ལ་མི་འབྱུང་ཞིང་།
 ཆོག་དེ་ལས་རང་གི་བརྗོད་བྱ་དེ་རྟགས་བར་འདོད་ཀྱང་དེ་འདྲའི་རྗེས་
 སུ་དཔོག་པའི་ལྗོ་ནི། སྐྱ་བ་པོའི་བསམ་ངོ་ནས་བཞག་པའི་རྗེས་དབག་
 ཡིན་གྱི་རྗེས་དབག་ཚད་མ་མིན་ནོ། །འདི་ནི་རེ་ཤིག་ཡིད་ཆེས་རྟགས་
 ཡང་དག་གི་རྟགས་སྐྱབ་ཚད་མས་ངེས་མི་རུས་པ་དེ་སྤྱིད་དུ་རང་གིས་
 ཚད་མ་ཁས་ལེན་པའི་འཆད་པ་པོའི་ཆོག་དེ་ཉིད་ལས་དོན་རྟགས་བར་
 འདོད་པ་ཡིན་ལ། གཞན་དོན་གྱི་སྐྱབས་ནས་བསྟན་པར་བྱ་བའི་གཙོ་
 བོ་ནི་དེ་ཉིད་ཡིན་ལ། ཚུལ་གསུམ་ཚད་མས་བསྐྱབ་པ་ལ་བསྟོས་ནས་
 ཡིད་ཆེས་ཀྱི་རྟགས་སུ་འགྱུར་བ་ནི་གཙོ་བོ་རང་དོན་སྐྱབས་སུ་བབ་

བ་ཡིན་ལ། འདིར་ཡང་དམ་བཅའ་ཡང་དག་ཡིན་ན་ཡུང་གིས་ཀྱང་
 མི་གཞོན་བ་ཞིག་དགོས་པར་ཤེས་པའི་ཡན་ལག་དུ་ཡིད་ཆེས་རྗེས་
 དཔག་གི་དམ་བཅའི་བསལ་བྱ་སེལ་ཚུལ་རྒྱས་པར་འཆད་བ་ཡིན་
 རོ་ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན། ལེའུ་དང་པོ་དང་བཞི་པའི་སྐབས་ཀྱི་
 བསྟན་བུའི་གཙོ་མོ་གྱུར་པའི་ཡིད་ཆེས་རྗེས་དཔག་ལ་བྱད་པར་
 ཡོད་པ་དང་། ལེའུ་གཉིས་ཀྱི་དགོས་པ་ཡང་བྱད་པར་ཡོད་པས་
 བསྐྱོས་སྐྱོན་མེད་པ་མ་ཟད། སྐབས་འདིའི་བསྟན་བུའི་གཙོ་མོ་གྱུར་
 པའི་རྗེས་དཔག་དེ་རྗེས་དཔག་མཆན་ཉིད་བ་ཡིན་ཡང་། སྐབས་འདིར་
 བཟོད་བྱ་སྐྱབ་པའི་འབྲས་རྟགས་སུ་བསྟན་པ་ནི་དེ་ཞིག་ཡིད་ཆེས་
 ཀྱི་རྟགས་ཀྱི་ཕྱོགས་བྱབ་ངེས་མི་རུས་པའི་གང་ཟག་རྣམས་གཞལ་
 བྱ་ཡིན་སྟོག་གི་སྒྲུང་དོར་ལ་འཇུག་པའི་ཐབས་ཚུལ་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡིན་
 པར་གསུངས་སོ། །

ཅ་བར། འགྲོ་ལ་གྲགས་པ་རང་བཞིན་རྟགས། །ཞེས་པའི་རང་
 བཞིན་གྱི་རྟགས་དེ་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་མཆན་ཉིད་བ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན།
 རྟེན་ཆེན་རིགས་པའི་རྒྱ་མཆོ་ ༥༦༥ ལས། དེ་བཞིན་དུ་གྲགས་པའི་
 རྟགས་ཡང་དག་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་སྟོབ་
 དཔོན་མི་བཞེད་དེ། བསྐྱབ་བུའི་ཆོས་དངོས་མེད་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་རྟགས་
 ཡང་དག་ཡོད་པ་རིགས་པའི་དབང་ཕྱག་གི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་ཞེས་
 ཁོ་ཙོས་བཤད་ཅིན་ཏོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཨོ་ན་འགྲོ་ལ་གྲགས་པ་རང་བཞིན་རྟགས་ཞེས་རང་བཞིན་གྱི་

རྟགས་ཞེས་པའི་དོན་གང་ཞེ་ན། རྟེན་ཆེན་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ་ ༥༢༡
ལས། དེ་ལྟ་ན་ཡང་། རྟོག་ཡུལ་ན་ཡོད་པ་ཐམས་ཅད་འདོད་པའི་དབང་
གིས་རྫོད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་གང་ཡང་སྤྱར་དུ་བྱང་བའི་རང་བཞིན་ཡིན་པར་
ཤེས་པའི་བྱིར་དུ་འགྲོ་ལ་གྲགས་པ་རང་བཞིན་རྟགས། ཞེས་བྱ་བ་འདི་
གསུངས་པ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཆད་མ་ཡིད་ཀྱི་ཐུན་སེལ་ ༤༡༡ ལས། དེའི་བྱིར་ཤེས་བྱ་
དང་གཞལ་བྱ་ལ་སོགས་པ་དངོས་སོར་མ་གྲུབ་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་
དགག་པར་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དགག་
པ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་རྫོ་ཡིན་ན་དགག་བྱ་
བཅད་པའི་རྣམ་པར་འཆར་བས་བྱབ་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ཁྱོད་དངོས་
ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་མངོན་སུམ་མི་སྲིད་པ་གང་ཞེ་ག། ཁྱོད་འཛིན་པའི་
རྟོག་པ་ཡིན་ན་ཤེས་བྱ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་ལྟ་བུར་སྤང་བས་བྱབ་
པའི་བྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཡང་སྡེ་བདུན་ཡིད་ཀྱི་ཐུན་སེལ་ ༣༡༤ ལས། གཉིས་པ་ནི།
རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་ལ། མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། ཚུལ་གསུམ་
ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་བཤད་པ་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི། རང་དང་རང་
བཞིན་གཅིག་པའི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སྐྱབ་པ་ལ་ཚུལ་གསུམ་ཆད་པའི་
སྐྱབ་རྟགས་གང་ཞེ་ག། །དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་འབྱུང་བ། རྟགས་དང་
བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱིས་དངོས་སུ་ཐེན་པའི་ཆོས་གཉིས་རྒྱ་འབྲས་སུ་
ངེས་པ་ལ་བསྐྱོས་མི་དགོས་པའོ། ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ ༣༡༡

ལས། རང་ལུགས་ནི། མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད།
 དེ་སྐབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བའི་གཏན་ཆོགས་གང་ཞིག །དེ་སྐབ་ཀྱི་
 བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཡིན་ན་མེད་དགག་ཡིན་དགོས་པ་ཞེས་པའོ། །ཞེས་
 གསུངས་སོ། །

ཆད་མ་རིགས་རྒྱན་ ༡༠༥ ལས། ཁ་ཅིག་ན་རེ། རྟོག་ཡུལ་ན་
 ཡོད་པ་དེ། རི་བོང་ཅན་རྩ་བའི་སྐྱས་བརྗོད་རུང་དུ་སྐབ་པའི་རྟགས་ཡང་
 དག་ཡིན་ཀྱང་། རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་སྐབ་ཀྱི་
 བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་དེ་དངོས་མེད་ཡིན་པའི་བྱིར་ཞེས་ཟེར་རོ། །འོ་ན་རྟོག་
 ཡུལ་ན་ཡོད་པ་ཆོས་ཅན། དེ་སྐབ་ཀྱི་སྐབ་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་
 བར་ཐལ། དེ་སྐབ་ཀྱི་འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་ཀྱང་མ་ཡིན། དེ་སྐབ་ཀྱི་
 རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཀྱང་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་ན། དེ་
 སྐབ་ཀྱི་དགག་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྐབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་
 དག་གང་ཞིག །འདོད་པ་དེའི་བྱིར། འདོད་ན། དེ་སྐབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་
 བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཡིན་ན་དགག་པ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན།
 རྩ་བའི་སྐྱས་བརྗོད་རུང་ཆོས་ཅན། དགག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྐབ་ཀྱི་
 དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་ན། དགག་བྱ་དངོས་
 ལུ་བཅད་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་བྱ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་
 སོ། །

ཡང་དེ་ཉིད་ ༡༠༦ ལས། འོ་ན་ཏེ་རྩ་བའི་སྐྱས་བརྗོད་རུང་ཆོས་
 ཅན། དགག་པ་ཡིན་ཏེ། དངོས་མེད་ཡིན་པའི་བྱིར་ཞེ་ན། སྐབ་པ་ཆོས་

ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སྒྲ་བའི་སྒྲུབ་བཟོད་རུང་དེ་སྒྲུབ་བ་
ཡིན་པ་དང་སྒྲུབ་བ་དེ་དངོས་མེད་ཡིན་པ་གསུངས་ལ་གཞན་ཡང་དེ་
འདྲའི་རིགས་མང་དུ་སྒྲུང་ངོ། །

དོན་གཉེར་ཡིད་ཀྱི་ཐུན་སེལ་ ༡༥༠ ལས། གྲགས་བའི་རྟགས་
ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད། གང་ཞིག །དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱ་ཡིན་ན་སྒྲ་
བྱང་གྲགས་བ་ཡིན་པ། ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཡོངས་འཛིན་རྟགས་རིགས་ ༣༠༡ ལས། གསུམ་བ་ལ་
གཉིས་ལས། རྟོག་ཡུལ་ན་ཡོད་པ་དེ། རི་བོང་ཅན་ལ་སྒྲ་བ་ཞེས་བའི་
སྒྲུབ་བཟོད་རུང་དུ་སྒྲུབ་བའི་གྲགས་བའི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་
དག་དང་། རྟོག་ཡུལ་ན་ཡོད་པ་དེ། རི་བོང་ཅན་ལ་དངོས་དབང་གིས་
སྒྲ་བ་ཞེས་བའི་སྒྲུབ་བཟོད་རུང་མ་ཡིན་པར་སྒྲུབ་བའི་གྲགས་བའི་མ་
དམིགས་བའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

སྤྱི་དོན་རིགས་རྒྱན་ ༣༠༢ ལས། གཉིས་བ་ལ་གསུམ། རྟགས་
དགོད། ཚུལ་སྒྲུབ། བསྒྲུབ་བྱ་བཟོད་དབང་གིས་བཞག་པའི་ཚུལ་སོ། །
དང་པོ་ནི། རྟོག་ཡུལ་ན་ཡོད་ན་སྒྲ་བའི་སྒྲུབ་བཟོད་རུང་ཡིན་པས་བྱུང་།
དཔེར་ན་ག་ཤུར་དང་དཔལ་ཚུ་བཞིན། རི་བོང་ཅན་འདི་ཡང་རྟོག་
ཡུལ་ན་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་སོ། །ཞེས་
གསུངས་སོ། །

ལུང་གཞི་དབྱེད་དང་གོགས་བྱེད་གང་ཡིན་དཔྱད་པ།

ལུང་གཞི་དབྱེད་དང་གོགས་བྱེད་གང་ཡིན་དཔྱད་པ་ལ། ལུང་གཞི་དབྱེད་ཏུ་འདོད་པའི་ཚུལ་ནི། དེ་ལ་ཁས་སྐྱངས་འབྲས་རྟགས་ཉིད། ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་སྒྲུང་རང་གི་ལུགས་ལ་ལུང་རང་གི་བརྗོད་བྱ་བསྐྱབ་པ་དང་ལོག་ཕྱོགས་ལ་གཞི་དབྱེད་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་མི་བཞེད་ཀྱང་། ཡིད་ཆེས་ཀྱི་རྟགས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཁྲབ་ངེས་མི་རུས་པའི་གདུལ་བྱ་དབང་པོ་རྒྱལ་པོ་འགའ་ཞིག་རྗེས་སུ་བརྒྱུང་བའི་ཕྱིར་ཏུ་གཞན་དོར་རེ་གིག་དེ་ལྟ་བུའི་རྟགས་ཀྱི་རྣམ་བཞག་མཛད་པ་ལ་འཁྱལ་ནས། སློབ་དཔོན་གྱི་སློབ་མ་ཁ་ཅིག་ལུང་རང་གི་བརྗོད་བྱ་སྐྱབ་པ་དང་ཕྱོག་ཕྱོགས་ལ་གཞི་དབྱེད་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་འདོད་དོ། །

ལུང་གོགས་བྱེད་ཏུ་འདོད་པའི་ཚུལ་ནི། ལུང་དེ་རང་གི་ཕྱོག་ཕྱོགས་ལ་གོགས་བྱེད་ཅམ་དང་། བརྗོད་བྱ་སྐྱབ་པ་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཅམ་སྐྱེད་པར་བྱེད་ཀྱི། བརྗོད་བྱ་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་བྱེད་ཡང་དག་དང་། ལོག་ཕྱོགས་ལ་གཞི་དབྱེད་པའི་གཞི་དབྱེད་ཡང་དག་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །དེའི་ཚུལ་ནི། གལ་ཏེ་ལུང་དེ་རང་གི་བརྗོད་བྱ་སྐྱབ་པ་དང་། ལོག་ཕྱོགས་ལ་གཞི་དབྱེད་པའི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་ཏེ་རྟགས་ཆོས་ཀྱི་འབྲེལ་པ་མ་ངེས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་མི་སྲིད་ལ། དེ་འབྲེལ་བྱེ་གོ་ལ་དེས་ལུང་དེ་རང་གི་བརྗོད་བྱ་དང་འབྲེལ་པ་ཆད་མས་ངེས་ན་བསྐྱབ་བྱ་

བྱུ་མེན་པས་དེ་སྐྱབ་བྱེད་ཡང་དག་ཏུ་མི་འགྱུར་ལ། གལ་ཏེ་རྟགས་
 ཚོས་ཀྱི་འབྲེལ་པ་མ་དེས་ཀྱང་སྐྱབ་བྱེད་ཡང་དག་ཡིན་ཅོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་
 བ་ལུང་དེ་རང་གི་བརྩོན་བྱ་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་བྱེད་ཡང་དག་ཏུ་ཁས་སྦྲངས་
 ཅམ་གྱིས་སྐྱབ་བྱེད་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟ་ན། སྐྱ་མི་རྟག་པར་
 སྐྱབ་པའི་ཕྱི་ཚོལ་གྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་ཁས་སྦྲངས་པ་ཅམ་གྱིས་སྐྱ་མི་
 རྟག་པ་དེ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟ་
 བ་སྐྱ་རྟག་པར་ཁས་སྦྲངས་པ་ཅམ་གྱིས་སྐྱ་རྟག་པ་དེ་ཡང་སྐྱ་རྟག་པར་
 སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་འདོད་དགོས་ལ། དེ་ལྟ་བུ་སྐྱ་རྟག་པར་
 སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་བྱེད་ཡང་དག་འདོད་དགོས་པ་མོགས་སྒྲིལ་དུ་མ་ཡོད་
 པས། ལུང་དེ་རང་གི་ལོག་ཕྱོགས་ལ་གོགས་བྱེད་ཅམ་ཡིན་གྱི་གཞི་དེ་
 བྱེད་ནི་མ་ཡིན་ཅོ་ཞེས་ལུང་གཞི་དེ་བྱེད་དུ་འདོད་པ་དག་འགོག་པར་
 བྱེད་དོ། །ལུང་གོགས་བྱེད་དུ་འགྱུར་ཚུལ་ནི། སྐྱ་མི་རྟག་ཅེས་པའི་ལུང་
 རང་གི་བརྩོན་བྱ་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ན། སྐྱ་རྟག་ཅེས་པའི་
 ལུང་ཡང་རང་གི་བརྩོན་བྱ་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་དགོས་པར་
 མཚུངས་པས་དེ་གཉིས་པལ་ཚུན་གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་རང་གི་བརྩོན་
 བྱ་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་པ་ལ་གོགས་བྱེད་པའོ། །

དེ་ཡང་རྟེན་ཆེན་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ་ ༥༡༩ ལས། སྐྱོབ་
 དཔོན་ཕྱོགས་སྤང་གིས་རང་ལུགས་ལ་ལུང་རྣམ་དག་རང་གི་བརྩོན་
 བྱ་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་མི་བཞེད་ཀྱང་། གཞན་དོར་རེ་མེག་
 དེ་ལྟ་བུའི་རྟགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་མཛད་པ་ལ་འབྲུལ་ནས། སྐྱོབ་དཔོན་

གྱི་སྒོ་བ་མ་ཁ་ཅིག ། སྦྱིན་པ་ས་ལོངས་སྟོན་གྱིས་མ་གྱིས་བདེ། ། ཞེས་པ་
 ལྷ་བུའི་ལུང་དེ་རང་གི་བཞུགས་པའི་སྦྱུང་བྱེད་ཡང་དག་དང་བསྒྲིག་པ་ལ་
 གཞི་དེ་བྱེད་ཡང་དག་ཏུ་འདོད་ཅིང་། དེ་ཉིད་ལུང་གཞི་དེ་བྱེད་ཏུ་འདོད་
 པའི་དོན་ནོ། ། ལུང་གོགས་བྱེད་ཏུ་འདོད་པ་དག་ནི་ལུང་རང་གི་བཞུགས་
 པའི་བསྒྲིག་སྟོགས་ལ་གོགས་བྱེད་ཅུང་དང་། རང་གི་བཞུགས་པའི་ཐེ་
 ཚོམ་ཅུང་སྦྱུང་བར་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི། རང་གི་བཞུགས་པའི་སྦྱུང་བྱེད་ཡང་
 དག་དང་། ལོག་སྟོགས་ལ་གཞི་དེ་བྱེད་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་མི་སྲིད་དེ།
 ས་རོལ་ལོས་ལུང་དེ་རང་གི་བཞུགས་པའི་དོན་ལ་མི་འབྲུལ་བའི་འབྲེལ་བ་
 མ་གྲུབ་ན་བསྒྲིག་པའི་རྣམས་ཤིང་། གྲུབ་ན། བསྒྲིག་པའི་གྲུབ་ཐོབ་པས་སྦྱུང་
 མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་། གཞན་ཡང་ལུང་དེ་ཉིད་རང་གི་བཞུགས་པའི་
 སྦྱུང་བྱེད་ཡང་དག་ཡིན་ན། ལུང་དེ་ཉིད་ཁས་སྐྱེད་ཅུང་གིས་རང་
 གི་བཞུགས་པའི་དོན་གྱི་སྦྱུང་བྱེད་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་བར་འདོད་དགོས་
 པས། སྒྲ་མི་རྟག་པར་དམ་བཅས་པ་ཅུང་གིས་སྒྲ་མི་རྟག་པ་ཡིན་པར་
 འགྲུབ་པར་ཐལ་ལོ། ། དེས་ན་གོགས་བྱེད་ཏུ་འགྱུར་པའི་དོན་ནི། སྦྱིན་
 པ་ལས་ལོངས་སྟོན་འབྱུང་བར་སྟོན་པའི་ལུང་རང་གི་བཞུགས་པའི་སྦྱུང་
 བྱེད་ཡིན་ན། སྦྱིན་པ་ལས་ལོངས་སྟོན་མི་འབྱུང་བར་སྟོན་པའི་ལུང་
 ཡང་རང་གི་བཞུགས་པའི་སྦྱུང་བྱེད་ཏུ་འགྱུར་བར་སྟོབས་མཚུངས་པས།
 ལུང་གཉིས་རང་རང་གི་བཞུགས་པའི་སྦྱུང་བྱེད་ཏུ་འགྱུར་བ་ལ་ཕན་
 ཚུན་གོགས་བྱེད་པར་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། ། དཔེར་ན་སྒྲ་མི་རྟག་པར་དམ་
 བཅས་པ་དང་། སྒྲ་རྟག་པར་དམ་བཅས་པ་གཉིས་པན་ཚུན་སྟོབས་
 མི་མཚུངས་ཀྱང་། དམ་བཅའ་དེ་གཉིས་རང་རང་གི་དམ་བཅའི་དོན་

གྱི་སྐྱབ་བྱེད་ཡིན་མིན་སྟོབས་མཚུངས་པས་པན་ཚུན་རང་རང་གི་དམ་
བཅའ་དོན་གྱི་སྐྱབ་བྱེད་ཏུ་འགྱུར་བ་ལ་གོགས་བྱེད་པ་བཞིན། འདི་ཉིད་
སྟོབ་དཔོན་ལབ་སྤྲུལ་གྱི་ཡང་རང་ལུགས་གྱི་བཞེད་པ་ཡིན་ལ། ཞེས་
གསུངས་ཤིང་། སྤྱི་མི་རྟག་པར་དམ་བཅས་པ་དང་། སྤྱི་རྟག་པར་དམ་
བཅས་པ་གཉིས་རང་རང་གི་བཞིན་བྱ་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་བྱེད་དང་། ལོག་
ཕྱོགས་ལ་གཞོན་པའི་གཞོན་བྱེད་མིན་པ་སྟོ་ཀྱན་ནས་སྟོབས་མཚུངས་
ཀྱང་། འོན་ཀྱང་དམ་བཅའ་དེ་གཉིས་སྟོབས་མཚུངས་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་མི་
རིགས་ཏེ། སྤྱི་མི་རྟག་པར་དམ་བཅས་པའི་དམ་བཅའ་ནི་རྒྱབ་རྟེན་ཆད་
མ་ཅན་གྱི་དམ་བཅའ་དང་དམ་བཅའ་དོན་མཐུན་ཡིན་ལ། སྤྱི་རྟག་པར་
དམ་བཅས་པའི་དམ་བཅའ་ནི་རྒྱབ་རྟེན་ཆད་མ་མེད་པའི་དམ་བཅའ་
དང་དམ་བཅའ་ལོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེ་བཞིན་ཏུ་རྣམ་བཤད་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ ༢༡༩ དང་།
སྟེ་བདུན་རྒྱན་ ༢༠༦ དང་། ཆད་མ་རིགས་རྒྱན་ ༩༦༩ བཅས་སུ་རྒྱས་
བཤད་འདུག་པས་གཟིགས་པར་བྱ།

འོ་ན་སྟོབ་དཔོན་ཕྱོགས་སྤང་དང་སྟོབ་དཔོན་ཆོས་གྲགས་རྣམ་
གཉིས་གྱི་རང་ལུགས་སྤར་གྱི་ཕྱོགས་གཉིས་པོ་དེ་ལས་གང་བཞེད་
ཅེ་ན། སྟོབ་དཔོན་ལབ་སྤྲུལ་ནི་ལུང་གོགས་བྱེད་ཏུ་འདོད་པ་དེ་རང་
ལུགས་སུ་བཞེད་པ་ཡིན་ལ། རྒྱ་མཚན་ནི་ལུང་གཞོན་བྱེད་ཏུ་འདོད་པ་
ལྟར་ན། ལུང་དེ་ངོ་མོ་ཉིད་གྱིས་རང་གི་བཞིན་བྱའི་སྐྱབ་བྱེད་དང་། དེའི་
ལོག་ཕྱོགས་ལ་གཞོན་པའི་གཞོན་བྱེད་འགྱུར་བས་དེ་ལྟར་ན་སྐྱབ་པ་

ལས་མོངས་སྟོན་མི་འགྲུང་བར་སྟོན་པའི་ལུང་ཡང་རང་གི་བཟོད་བྱའི་
 སྐབ་བྱེད་ཡང་དག་དང་བརྒྱུག་པ་ལ་གཞི་བྱེད་ཀྱི་ཉགས་ཡང་དག་ཏུ་
 འགྲུར་བ་སོགས་སྤར་གྱི་སྟོན་ནམས་འཇུག་ལ། དེ་ལྟར་ན་ལུང་གོགས་
 བྱེད་ཏུ་འདོད་པ་དག་གི་ཚུལ་དེ་རང་ལུགས་སུ་བཞེད་དོ། །དེ་ལྟར་
 ཡང་ཁྲིག་ཆེན་རིགས་པའི་རྒྱ་མཆོ་ ༥༡༣ ལས། འདི་ཉིད་སྟོབ་དཔོན་
 ཡབ་སྐུས་ཀྱི་ཡང་རང་ལུགས་ཀྱི་བཞེད་པ་ཡིན་ལ། དེའི་ཕྱིར་སྟོབ་
 དཔོན་ཆོས་མཆོག་གིས་ཀྱང་། གོགས་བྱེད་པ་ནི་གནས་པར་གྱུར་པའི་
 ཕྱོགས་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་ཡང་རེ་ཤིག་གཞི་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་འདོད་
 བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །ཞེས་གསུངས། ཆོས་མཆོག་གི་ལུང་
 འདིའི་དོན་ནི། ལུང་གོགས་བྱེད་ཏུ་འདོད་པའི་ཚུལ་འདི་ནི། སྟོབ་དཔོན་
 རང་ལུགས་ཀྱི་བཞེད་པའི་ཕྱོགས་སུ་གནས་པར་གྱུར་པའི་ཕྱོགས་
 ཡིན་ལ། སྟོབ་དཔོན་རང་ལུགས་ལུང་གོགས་བྱེད་ཏུ་བཞེད་པ་ཡིན་གྱི་
 གཞི་བྱེད་ཏུ་བཞེད་པ་མིན་པ་དེ་ལྟར་ཡང་སྟོབ་དཔོན་ཡབ་སྐུས་ཀྱི་
 གཞུང་དག་ལས་ལུང་རང་གི་བཟོད་བྱའི་སྐབ་བྱེད་དང་བརྒྱུག་ཕྱོགས་
 ལ་གཞི་བྱེད་ཏུ་སྟོན་པ་ནི། དེ་སྐབ་ཀྱི་ཕྱོགས་བྱུང་ངེས་མི་རུས་པའི་
 གང་ཟག་འགའ་ཞིག་ཤིན་སྟོག་ལ་འཇུག་པའི་ཐབས་སུ་གཞན་དོར་རེ་
 ཤིག་ལུང་རང་གི་བཟོད་བྱའི་སྐབ་བྱེད་དང་། ལོག་ཕྱོགས་ལ་གཞི་བྱེད་
 བར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཉེ་དེ་ནི་གཞན་དོར་རེ་ཞིག་པའི་
 འདོད་པ་ཡིན་གྱི་རང་ལུགས་མིན་ནོ་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །

ནམ་བཤད་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ ༤༡༤ ལས། གཉིས་པ་ནི།

ལུང་རང་གི་བཟོད་བྱའི་ལོག་ཕྱོགས་ལ་གོགས་བྱེད་ཅམ་དང་། རང་གི་
བཟོད་བྱ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཅམ་བསྐྱེད་པར་བྱེད་བ་ཡིན་གྱི། དེ་སྐབས་བྱེད་ཡང་
དག་ཏུ་འགྱུར་བ་མི་སྲིད་དེ། རང་གི་བཟོད་བྱ་དང་འབྲེལ་བ་ཚད་མས་
མཐོང་ན་བཟོད་བྱ་དེ་ཉིད་སྐབས་ཐེན་པས་སྐབས་མི་དགོས་ལ། འབྲེལ་བ་
མ་སྐབས་ན་སྐབས་མི་རུས་པའི་ཕྱིར་རོ། དེ་ལྟ་མིན་པར་རང་གི་བཟོད་བྱ་
སྐབས་བྱེད་ཡིན་ན། ལུང་ཁས་སྐྱེད་པ་ཅམ་གྱིས་སྐབས་བྱེད་ཡང་དག་
ཏུ་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟ་ན། སྐ་མི་རྟག་པར་སྐས་ཅམ་གྱིས་སྐ་མི་རྟག་པར་
འགྱུར་པར་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་རང་གི་བཟོད་བྱའི་ལོག་ཕྱོགས་ལ་
གཞི་དབྱེད་དང་གོགས་བྱེད་གྱི་ཕྱོགས་གཉིས་ལས་ཕྱི་མ་འཐད་པའི་
ཕྱོགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

དེ་བཞིན་དུ་སྡེ་བདུན་ཡིད་ཀྱི་སྟུན་སེལ་ ༢༡༠ ཏུ་ཡང་གསལ་
སོ། །ཚད་མ་རིགས་རྒྱན་ ༡༢༩ ལས། དེ་ཡང་གཞི་དབྱེད་དུ་འདོད་
བ་དག་གིས་ལུང་གང་ཡང་རུང་བ་གཞི་དབྱེད་སྐབས་ཏུ་ཁས་ལེན་བ་ཡང་མ་
ཡིན། གཞལ་བྱའི་གནས་དང་ཕོ་གཉིས་ལ་ལུང་གཞི་དབྱེད་སྐབས་ཏུ་ཁས་
ལེན་བ་ཡང་མ་ཡིན་གྱི། བེན་དུ་རྫོགས་ཀྱང་སྟོན་པའི་ལུང་རྣམ་དག་རང་
གི་བཟོད་བྱ་བསྐབས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་ཁས་ལེན་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
གསུངས་སོ། །

མཚོན་རྟེན་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ ༡༡ ལས། ཁོ་ན་རེ། དགོས་
སོགས་ཚོས་བཞི་སྟོན་པའི་ཚིག་གིས་དོགས་བ་དེ་དག་སེལ་ན། སྐ་
མི་རྟག་ཅེས་པའི་དག་གིས་ཀྱང་སྐ་རྟག་འཛིན་གྱི་ལོག་རྟག་སེལ་བར་

འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་འདོད་ན། ཉགས་དང་དཔེ་དོན་མེད་པར་འགྱུར་ལ།
 འོན་ཏེ་མི་སེལ་ན། དགོས་པ་སྟོན་པའི་དག་གིས་ཀྱང་མི་སེལ་བར་
 འགྱུར་ཏེ། དེ་གཉིས་ཀྱང་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྐྱ་མི་ཉག་ཅེས་
 བརྗོད་པས་ཀྱང་སྐྱ་ཉག་འཛིན་གྱི་ལོག་རྟོག་སེལ་ཀྱང་། ཉགས་དཔེ་
 བསྟན་པས་ཐེ་ཆོས་དང་མ་རྟོགས་པ་བསལ་ནས་ཆད་མའི་རྟོགས་པ་
 སྐྱེད་པའི་ཕྱིར་འགལ་བ་མེད་དོ་ཞེས་མཁས་པ་དག་འཆད་དོ། །ཞེས་
 གསུངས།

མཆོ་རྒྱུ་ཀ་ ༤ ལས། གལ་ཏེ་དམ་བཅའ་བའི་དག་གིས་ལོག་
 རྟོག་བསལ་རྒྱས་སམ་མི་རྒྱས། མི་རྒྱས་ན་ལོག་རྟོག་བསལ་བ་དེ་
 དགོས་འབྲེལ་དག་གི་དགོས་པ་ཡིན་པའི་དམ་བཅའ་ཉམས་སོ། །རྒྱས་
 ཅན་སྐྱ་ཆོས་ཅན། མི་ཉག་སྟེ། བྱས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་བྱས་པ་བཞེན་
 སྟོར་བ་དེ་ལྟར་བཞོད་པ་ཆོས་ཅན། སྐྱ་ཉག་འཛིན་གྱི་ལོག་རྟོག་བསྐྱོག་
 པའི་དོན་དུ་ཉགས་དང་དཔེ་བཞོད་པ་དོན་མེད་དུ་ཐལ། སྐྱ་མི་ཉག་ཅེས་
 དམ་བཅས་པ་ཅམ་གྱིས་སྐྱ་ཉག་འཛིན་གྱི་ལོག་རྟོག་ཁེགས་པའི་ཕྱིར་
 རོ་ཞེ་ན། དག་གིས་ཐོས་བྱུང་ཤེས་རབ་གྱི་སྒོ་ཡུལ་དུ་ལོག་རྟོག་བསལ་
 རྒྱས་པས་སྟོན་དང་པོ་མེད་ལ། ཆད་མས་བསྐྱས་པའི་སྒོ་ཡུལ་དུ་ལོག་
 རྟོག་བསལ་མི་རྒྱས་པས་སྟོན་གཉིས་པ་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

འོན་ལྷང་ཆོག་དེ་བརྗོད་བྱ་དཔོག་པའི་ཉགས་ཡང་དག་ཡིན་
 པ་དེ་ལྟར། ཀུན་སྒྲོང་དཔོག་པའི་ཉགས་ཡང་དག་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། རྗོད་
 བྱེད་གྱི་སྐྱ་རྣམས་སྐྱ་བ་པའི་ཀུན་སྒྲོང་དཔོག་པའི་ཉགས་ཡང་དག་ཡིན་

པ་ནི་སྒོ་བ་དཔོན་ཆོས་ཀྱི་བྱ་གསུངས་པ་ས་རྣམ་འགྲེལ་ལེའུ་བཞི་ཀ་ལས་གསུངས་ཏེ། ཆོད་མ་རྣམ་འགྲེལ་ཀྱི་ལེའུ་བཞི་པ་ལས། རྩོགས་ཀྱི་ཆོག་དེ་སྒྲ་བ་པོའི། །བསམ་པ་སྟོན་པར་བྱེད་པ་ན། །ཆོད་ཡིན་དེ་ལས་ཐེ་ཆོས་དག། སྐྱེ་ཕྱིར་དངོས་སུ་སྒྲུབ་བྱེད་མིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། རྩོགས་ཆོག་དེ་བསྒྲུབ་བྱ་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཡན་ལག་མིན་ཡང་སྒྲ་བ་པོའི་བརྗོད་འདོད་ཀྱི་ཀུན་སྒྲོང་གི་བསམ་པ་དཔོག་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་གསུངས་ཏེ། རྣམ་བཤད་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ ༢༠༣ ལས། སྒྲ་མི་རྟག་ཅེས་པའི་རྩོགས་ཀྱི་ཆོག་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། སྒྲ་མི་རྟག་པ་སྒྲུབ་བྱེད་ཡང་དག་མ་ཡིན་ན། རོན་གང་གི་ཡང་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་མི་རུང་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་རྩོགས་ཀྱི་ཆོས་སུ་བྱུང་བའི་གཞིར་རང་སྒྲ་བ་པོའི་ཀུན་སྒྲོང་གི་བསམ་པ་སྟོན་ཞིང་དཔོག་པར་བྱེད་པ་ལ་སྒྲུབ་བྱེད་ཆོད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་དང་། དེ་བཞིན་མཁས་བྱུང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་རྟེན་ཆེན་དུ་འང་གསལ་ལ།

ཡང་རྣམ་འགྲེལ་ལེའུ་དང་པོ་ལས། སྒྲ་རྣམས་དངོས་དང་ལྟན་ཅིག་ཏུ། །མེད་ན་མི་འབྱུང་ཉིད་མེད་ཕྱིར། །དེ་ལས་རོན་བྱུང་མིན་དེ་དག། སྒྲ་པོའི་བསམ་པ་སྟོན་པར་བྱེད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་རྣམས་ཞེན་པའི་བརྗོད་བྱ་དང་ལྟན་ཅིག་པའི་འགྲེལ་བ་མ་བྱུང་བས་དེ་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་མིན་ཡང་། རང་སྒྲ་བ་པོའི་སྒྲ་འདོད་ཀྱི་ཀུན་སྒྲོང་དཔོག་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་གསུངས་པ་དང་། དེའི་ཐད་ཀྱི་རྣམ་བཤད་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ ༢༣༦ ལས། རྗོད་བྱེད་

ཀྱི་སྐྱ་རྣམས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྟགས་ལས་ཁྱོད་རང་གི་ཞེན་པའི་
 བརྗོད་བྱའི་དོན་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཞེན་པའི་བརྗོད་བྱའི་
 དངོས་པོ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་འབྲེལ་པ་ཉིད་མེད་པའི་
 ཟུར། འོ་ན་དེ་གང་ལ་ཆད་མ་ཡིན་ཞེ་ན། ཆོག་དེ་དག་ཆོས་ཅན། རང་
 ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་སུ་གྲུབ་པའི་གཞིར། སྐྱ་བ་པོའི་བརྗོད་འདོད་ཀྱི་བསམ་
 པ་ཆད་མའི་ཡུལ་དུ་སྟོན་པར་བྱེད་ཀྱས་ཏེ། ཁྱོད་དེ་དཔོག་པའི་རྟགས་
 ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཟུར། ཞེས་གསུངས་ལ། གཞན་ཡང་། འདིའི་ཐད་
 ཀྱི་འབྲེལ་པ་གཞན་དག་ཏུ་ཡང་གསལ་ལོ། །

ཡང་རྣམ་འབྲེལ་ལེའུ་གཉིས་པ་ལས། སྐྱ་བ་པོ་ཡི་བྱེད་པའི་
 ཡུལ། །དོན་གང་སྣོ་ལ་རབ་གསལ་བ། །དེ་ལ་སྐྱ་ནི་ཆད་མ་ཉིད། །དོན་
 ཀྱི་དེ་ཉིད་རྒྱ་ཅན་མིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། བསྟན་བཅོས་སོགས་
 རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྐྱ་རྣམས་རང་གི་བརྗོད་བྱ་གོ་བར་བྱེད་པའི་འབྲས་རྟགས་
 ཡང་དག་མ་ཡིན་ཡང་རང་སྐྱ་བ་པོའི་བརྗོད་འདོད་ཀྱི་བསམ་པ་པ་རོལ་
 ཉན་པ་པོ་ལ་གོ་བར་བྱེད་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་གསུངས་
 ཏེ། རྣམ་བཤད་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ ༣༥༥ ལས། བསྟན་བཅོས་ལ་
 སོགས་པའི་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྐྱ་རྣམས་རང་གི་བརྗོད་བྱའི་དོན་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་
 ཉིད་མངོན་མཐོང་ས་ལེགས་སོགས་གོ་བར་བྱེད་པའི་རྒྱ་ཅན་ཀྱི་འབྲས་
 རྟགས་ཡང་དག་མིན་པར་ཐལ། དེ་ལ་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྐྱ་ནི། རང་ཕྱོགས་
 ཀྱི་ཆོས་སུ་གྲུབ་པའི་གཞིར། རང་སྐྱ་བ་པོའི་བྱེད་པ་བརྗོད་འདོད་འཇུག་
 པའི་ཡུལ་ཉན་པ་པོའི་སྣོ་ལ་རབ་དུ་གསལ་བའི་དོན་གང་ཡིན་པ་དེ་གོ་

བར་བྱེད་པའི་ཚད་མ་སྟེ་རྟགས་ཡང་དག་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར། ཡང་
ན་གཞུང་སྒྲ་མའི་དོན་ཡང་སྒྲ་བྱུང་བྱི་མ་དང་མཐུན་པ་སྒྲར་རོ། །ཞེས་
གསུངས་པ་བཞིན། སྒྲ་ལས་བྱུང་བ་ཡང་། །མདོན་བར་འདོད་པ་སྟོན་
བྱིར་རོ། །ཞེས་པའི་ལེའུ་གཉིས་པའི་གཞུང་འདིས་ཀྱང་རྫོང་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་
དེ་རང་སྒྲ་བ་པོའི་བརྫོང་འདོད་དཔོག་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་གསུངས་
སོ། །

ཡང་རྣམ་འགྲེལ་ལེའུ་གསུམ་པ་ལས། སྒྲ་སོགས་ལ་ནི་འཇུག་
པའི་བྱིར། །དེ་ཡི་ངོ་བོ་ངེས་པར་གྲུབ། །བསྐྱེད་མེད་བྱིར་དེ་ཚད་མ་ཉིད།
ཅེས་དང་། དེའི་ཐད་ཀྱི་རྣམ་བཤད་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ ༥༩ ལས།
ངག་སྒྲ་བའི་སྐྱེས་བྱ་དེ་ཡི་སེམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ངེས་པར་གྲུབ་སྟེ། དེ་གསོང་
པོར་སྒྲ་བ་ལ་སོགས་པའི་ལུས་ངག་གི་ཐ་སྙད་ལ་འཇུག་པའི་བྱིར།
རྟགས་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་དཔག་དེ་ཆོས་ཅན། ཚད་མ་ཉིད་ཡིན་ཏེ།
གསར་ཏུ་བསྐྱེད་པ་མེད་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཚད་མའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བསྐྱེས་པའི་དཀའ་འགྲེལ་ ༧ ལས། ཆོག་
ནི་བརྫོང་བར་འདོད་པ་ལ་ཚད་མ་ཉིད་ཡིན་མོད་ཀྱི་ཞེས་གསུངས་སོ། །

མརྫོང་རྟེན་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ ༡༥ ལས། བསྐྱེད་བཅོས་
ནི་ངག་སྒྲ་རང་མཚན་པ་ལ་བྱེད་ན་འདོད་པ་དང་བསམ་གཏན་དང་པོ་
ན་ཡོད་ཀྱི་གཉིས་པ་ཡན་ཚད་ན་མེད་དེ། རྣམ་རིག་དཔྱོད་དང་བཅས་
དག་ན། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། མིང་ཆོག་ཡི་གོ་གསུམ་ལ་འདོད་
པ་སྒྲར་ན་ཁམས་འོག་མ་གཉིས་ན་ཡོད་ཀྱི། གཞུགས་མེད་ན་མེད་དེ།

འདོད་དང་གཞུང་གི་གཞུང་གི་སེམས་ཅན་སྟོན། །ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། །

གཞན་ཡང་། ཕྱི་རོལ་འགྱུར་བའི་སྤྱད་པ་དག་གིས་ནི། མི་
རྣམས་སྤྱིང་ལ་གནས་པའི་བསམ་པ་གོ། །ཁུ་ལ་གནས་པའི་ཉ་ནི་རབ་
གཤམ་གྱང་། །ཁུ་ཡི་རྒྱལ་ས་ཀྱིས་འགྱུར་བར་རྣམ་པར་བསྟེན། །ཞེས་
སོགས་གསུངས་པ་ལྟར་རྫོང་གི་སྤྱི་སྤྱོད་རྣམས་རང་སྤྱོད་པ་པོའི་ཀྱན་
སྤྱོད་གི་བསམ་པ་དཔོག་པའི་ཉག་ལ་ཡང་དག་ཏུ་གསུངས་སོ། །

ཡང་རང་དོན་ལེའུ་ལས། རྫོང་དོན་འགའ་ལས་རྣམ་བཞོག་
ནས། །དོན་འགའ་ཞིག་ལ་འཇུག་བྱའི་ཕྱིར། །སྤྱི་རི་རབ་ཏུ་སྤྱོད་བྱེད་
དེ། །དེ་དོན་དེས་བར་བཟུང་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཏུ་སྤྱོད་པ་དོན་མེད་
འགྱུར། །ཞེས་པའི་ཐད་ཀྱི་རྒྱུ་ཆེན་རིགས་པའི་རྒྱ་མཆོ་ ༡༡༣ ལས།
ཉན་པ་པོའི་སྤྱོད་པའི་དོན་འགའ་ལས་རྣམ་པར་བཞོག་ནས་
འདོད་པའི་དོན་འགའ་ཞིག་ལ་འཇུག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཏུ་རྫོང་གི་
སྤྱི་རི་རབ་ཏུ་སྤྱོད་པར་བྱེད་དེ། གནས་སྐབས་ལྟ་བུའི་ཀྱི་དག་ཐམས་
ཅད་རང་གི་བརྫོང་གི་དོན་དེ་དེས་བར་གཟུང་བའི་ཁྱུ་ལ་ཀྱིས་སྤྱོད་པ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཏུ་ན་དེས་གཟུང་གི་སྤྱི་རི་པོ་ཅན་ཏུ་སྤྱོད་པ་
དོན་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལྟར་གནས་སྐབས་
ལྟ་བུའི་ཀྱི་དག་ཐམས་ཅད་ལ་རྫོང་གི་སྤྱི་རི་པོ་ཅན་ཏུ་སྤྱོད་པའི་བརྫོང་གི་
སྤྱོད་པའི་ཀྱན་སྤྱོད་པོའི་བར་དཔོག་པའི་ཉག་ལ་ཡང་དག་ཏུ་མ་ཡིན་
པར་བཞེད་ལ། དོན་གྱི་སྤྱོད་པའི་ཀྱན་སྤྱོད་ཅན་པོའི་བར་སྤྱོད་

བའི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་བཞེད་དམ་སྟུང་ཡང་དབྱེད་པར་བྱའོ། །གནས་
སྐབས་ལྷ་བྲལ་གྱི་དག་ནི། དེ་ཉིད་ ༡༡༥ ལས། གནས་སྐབས་ལྷ་
བྲལ་གྱི་དག་ཅེས་བའི་གནས་སྐབས་ལྷ་ནི། ལྷོ་གཉིད་གོམས་དང་རྗེས་
བརྗེས་ཞོར་བའི་དག་གོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

གང་ལ་སྐྱོན་མོང་མེན་བའི་བྱིར། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་གཞུང་གི་ འགྲེལ་རྩམས།

གང་ལ་སྐྱོན་མོང་མེན་བའི་བྱིར། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་གཞུང་གི་
འགྲེལ་རྩམས་ནི། དེ་ཡང་ཀུན་བདུས་རང་འགྲེལ་གྱི་བསལ་བྱེད་ཚད་མ་
བཞེད་སྐབས་ཀྱི་གྲགས་པས་མ་བསལ་བ་བཤད་པ་ན། ལྷོ་གཉིད་གོམས་
གྲགས་པས་བསལ་བའི་མཚན་གཞི་ངོས་བཟུང་བའི་ཆེ། ཀུན་བདུས་
རང་འགྲེལ་ ༡༥ ལས། གང་ཡང་སྐྱོན་མོང་མ་ཡིན་བའི་བྱིར་རྗེས་སུ་
དབག་པ་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཞིང་སྐར་གྲགས་པ་དང་འགྲེལ་བའི་དོན་
སྐར་བ་ནི་དེ་བོང་ཅན་ནི་རྒྱ་བ་མ་ཡིན་ཏེ་ཡོད་བའི་བྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་
ལྷ་བྲལ་གྱི་ཞེས་གསུངས་སོ། །

ནམ་བཤད་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ ༤༤༩ ལས། ལྷོ་བ་དཔོན་
གྱིས་གང་ལ་སྐྱོན་མོང་མ་ཡིན་བའི་བྱིར་རྗེས་སུ་དབག་པ་མེད་ལ་སྐར་
ལས་བྱུང་བའི་གྲགས་པ་དང་འགྲེལ་བའི་དོན་གྱིས་ན་བསལ་བ་དེ་ཡང་

ཕྱོགས་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །ཞེས་གསུངས།

རྒྱུ་ཆེན་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ་ ༥༡ པས། ཐོག་མར་སྤྱིའི་དོན་
རྟོགས་དཀའ་བ་འདི་ལྟར་ཞེས་བར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་ཀུན་ལས་བརྒྱས་སྟེ།
གང་ལ་སྐྱུ་མོང་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། རྗེས་སུ་དབག་བ་ནི་མེད་ལ། སྐྱ་
ལས་རྩུང་བའི་གྲགས་པ་དང་འགལ་བའི་དོན་གྱིས་ན། བསལ་བ་དེ་
ཡང་ཕྱོགས་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་རི་བོང་ཅན་ནི་རྩ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ཡོད་
པའི་བྱིར་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། ཞེས་གསུངས་པ་འདིའི་དོན་བཤད་ནས་
སེལ་བྱེད་ཀྱི་གྲགས་པ་བརྗོད་རུང་གྲགས་པ་བཞེད་བར་སྐྱབ་པ་ཡིན་
ཞིང་། དེ་ལ་མདོ་ཆོག་དེའི་དོན་ནི། རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྐྱ་དོན་ཐམས་ཅད་
ལ་འཇུག་ཏུ་རུང་བ་འགོག་པའི་རྗེས་སུ་དབག་བ་མེད་དེ། དེ་འགོག་
པའི་རྟོགས་གང་བཞེད་ཀྱང་སྐྱུ་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྟོགས་སུ་འགྱུར་
བའི་བྱིར། དེས་ན། དེ་འགོག་པ་ནི། སྐྱ་ལས་རྩུང་བའི་གྲགས་པ་དང་
འགལ་བའི་དོན་གྱིས་ན། རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྐྱ་དོན་ཐམས་ཅད་ལ་འཇུག་ཏུ་
མི་རུང་བ་དེ་ཉིད་གྲགས་པས་བསལ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཕྱོགས་མ་ཡིན་
ནོ། །བརྗོད་རུ་རུང་གི་གྲགས་པ་དེ་ཉིད་འགོག་པའི་བྱིར་རུ་བཞེད་པའི་
རྟོགས་སྐྱུ་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྟོགས་སུ་གྱུར་པའི་སྐྱ་ནས་རྟོགས་དེའི་
དམ་བཅའ་གྲགས་པས་བསལ་བ་ནི། དཔེར་ན། རི་བོང་ཅན་ནི་རྩ་བ་མ་
ཡིན་ཏེ། ཡོད་པའི་བྱིར་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

དོན་ནི། མདོ་དང་པོའི་དོན་ནི། རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྐྱ་ནས་དོན་གང་
ལ་ཡང་འཇུག་ཏུ་མི་རུང་བར་སྐྱབ་པའི་རྟོགས་ཡང་དག་གམ་རྗེས་སུ་

དཔག་པ་ནི་མེད་དེ། དེ་ལྟར་མི་རུང་བར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་གང་བཀོད་
 གུང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྟགས་སུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། །ཞེས་པའི་དོན་
 དང་། མདོ་ཕྱི་མའི་དོན་ནི། གཞན་ཡང་རྫོང་བྱེད་ཀྱི་སྐྱ་དོན་ཐམས་ཅད་
 ལ་འཇུག་ཏུ་རུང་བ་འགོག་པ་མི་འཐད་དེ། དེ་ལ་རི་བོང་ཅན་ཆོས་ཅན།
 རྩ་བ་ཞེས་པའི་སྐྱས་བརྫོང་དུ་རུང་སྟེ། རྟག་ཡུལ་ན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་
 པའི་གྲགས་རྟགས་སམ་སྐྱ་ལས་བྱུང་བའི་གྲགས་བ་དང་འགལ་བས་
 སོ། །དེ་ལྟ་བུས་ན་རྫོང་བྱེད་ཀྱི་སྐྱ་དོན་ཐམས་ཅད་ལ་འཇུག་ཏུ་མི་རུང་
 བ་ནི། གྲགས་པའི་རྗེས་དཔག་གིས་བསལ་བ་ཡིན་པས་ཆད་མས་
 བསལ་བ་ཡིན་ལ། ཆད་མའི་བསལ་བ་ནི་ཕྱོགས་ཡང་དག་གས་བསྐྱབ་
 བྱ་ཡང་དག་ཏུ་མི་རུང་བ་སྟེ་ཕྱོགས་ཡང་དག་མིན་ནོ། །འོ་ན་གྲགས་
 བས་བསལ་བའི་དམ་བཅའི་དཔེར་བརྫོང་གང་ཞེ་ན། རི་བོང་ཅན་ལ་
 རྩ་བ་ཞེས་པའི་སྐྱས་བརྫོང་དུ་མི་རུང་སྟེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་
 བུའོ། །ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །

སྐྱབ་དཔོན་ལྟ་དབང་རྒྱུས་འགྲེལ་རྩམས་ནི། སྐྱ་དོན་རིགས་
 གྲུན་ ༡༧ ལས། ལྟ་དབང་རྒྱུས། མདོ་དང་པོ་རི་བོང་ཅན་རྩ་བའི་
 སྐྱས་བརྫོང་རུང་ལ་གཞི་བྱེད་མེད་པར་བསྟན་ལ། མདོ་གཉིས་བས་
 སྐྱབ་བྱེད་ཡོད་པར་བསྟན་ཞིང་། དངོས་སྐྱབས་རྗེས་དཔག་ལ་འགྲན་
 རྒྱའི་ཆད་མ་མེད་པར་ཡང་མདོ་གཉིས་བས་བསྟན་པར་འདོད། ཅེས་
 གསུངས་སོ། །

སྐྱབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་གིས་འགྲེལ་རྩམས་ནི། སྐྱ་དོན་རིགས་

རྒྱན་ ༡༧༦ ལས། སློབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་གིས་དེ་བཞག་ནས། མདོ་
དང་པོས་རི་བོང་ཅན་རྒྱ་བའི་སྤྲུལ་བརྗོད་རུང་ལ་སྤྱབ་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་
ཡོད་པར་བསྟན་ཅིང་། དེའི་སློན་ས་དངོས་སྟོབས་རྗེས་དབག་དང་
མངོན་སུམ་ཆད་མ་ལ་འགྲན་རྒྱའི་ཆད་མ་མེད་པར་བསྟན་པར་བཞེད་
དོ། །ཞེས་གསུངས།

སློབ་དཔོན་རྒྱན་མཁན་པོས་འགྲེལ་ཚུལ་ནི། སྤྱི་དོན་རིགས་
རྒྱན་ ༡༧༦ ལས། རྒྱན་མཁན་པོ་ནི། ལུང་གཉིས་ཀས་རི་བོང་ཅན་
རྒྱ་བའི་སྤྲུལ་བརྗོད་རུང་ལ་གཞོད་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་མེད་པ་ཡང་བསྟན།
སྤྱབ་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་ཡོད་པར་ཡང་བསྟན། ལུང་དང་པོ་གཙོ་བོ་དང་
གཉིས་པ་པལ་བར་བྱས་པའི་ཆེ། དེ་ལ་གཞོད་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་མེད་པར་
བསྟན་ལ། ལུང་གཉིས་པ་གཙོ་བོ་དང་དང་པོ་པལ་བར་བྱས་ཆེ། དེ་ལ་
སྤྱབ་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་ཡོད་པར་བསྟན་ལ། དེའི་སློན་ས་དངོས་སྟོབས་
རྗེས་དབག་དང་མངོན་སུམ་ཆད་མ་ལ་ཡང་འགྲན་རྒྱའི་ཆད་མ་མེད་
པར་རྟགས་པའི་དོན་དུ་ལུང་གཉིས་པ་བསྟན་པར་བཞེད་དོ། །ཞེས་
གསུངས་སོ། །

ཡིད་ཆེས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ངོས་བརྒྱུང་ཚུལ།

ཡིད་ཆེས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ངོས་བརྒྱུང་ཚུལ་ནི། ཡིད་ཆེས་
ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་སྦྱར་བ་འགོད་ཚུལ་ལ། ཁ་ཅིག །སྤྱིན་པས་

ཡོངས་སྤྱོད་ཁྱིམ་སྤྱི་སྤྱོད་མེད་པའི་ཀྱི་ལུང་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་
 རྟེ། དབྱུང་བ་གསུམ་ཀྱིས་དག་པའི་ལུང་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཞེས་འགོད་བ་
 མི་འཐད་དེ། དེ་དངོས་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཏེ། དེའི་བསྐྱབ་
 བྱ་དེ་ཅུང་ཟད་ལྟོག་གྱུར་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ། སྤྱི་མི་རྟག་བ་ཅུང་
 ཟད་ལྟོག་གྱུར་གང་ཞེས། །མཚུངས་པའི་སྤྱིར། དེ་ལྟར་ན། སྤྱིར་དངོས་
 རྟགས་དང་། གྲགས་རྟགས། ཡིད་ཆེས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་གསུམ་མི་
 འགལ་ཞིང་། དེ་སྐྱབ་ལ་སྤྱིར་ན་འགལ་བ་ཡིན་ནོ། །སྤྱིར་དེ་གསུམ་མི་
 འགལ་ཏེ། དབྱུང་གསུམ་ཀྱིས་དག་པའི་ལུང་དེ་དངོས་རྟགས་ཡང་
 དག་དང་། གྲགས་རྟགས་ཡང་དག་དང་། ཡིད་ཆེས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་
 དག་གསུམ་ཀྱི་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཏེ། དབྱུང་གསུམ་ཀྱིས་དག་པའི་ལུང་
 དེ། བདེན་བཞི་ཆོས་འཁོར་མི་རྟག་བར་སྐྱབ་པའི་དངོས་རྟགས་ཡང་
 དག་དང་། དེ་བདེན་བཞིའི་ཆོས་འཁོར་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་བརྗོད་ཅུང་
 དུ་སྐྱབ་པའི་གྲགས་རྟགས་ཡང་དག་དང་། དེ་སྤྱིན་བས་ཡོངས་སྤྱོད་
 ཁྱིམ་སྤྱི་སྤྱོད་མེད་པའི་ཀྱི་ལུང་རང་གི་བསྐྱབ་བྱའི་དོན་ལ་མི་
 སྐྱབ་བར་སྐྱབ་པའི་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ། །

རྣམ་འགྲེལ་ལེའུ་དང་པོའི་མཐའ་དཔྱོད་ ༡༩༦ ལས། དེ་སྐྱབ་
 ཀྱི་དོན་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་དང་། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཐ་སྙད་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་
 ཡང་དག་འགལ་ཡང་། སྤྱིར་དོན་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་དང་། ཐ་སྙད་
 སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་གཉིས་མི་འགལ་བར་གསུངས་སོ། །

ཡོངས་འཛིན་རྟགས་རིགས་ ༡༩༩ ལས། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དགག་

རྟགས་ཡང་དག་དང་། དེ་སྐབ་ཀྱི་སྐབ་རྟགས་ཡང་དག་འགལ་ཡང་།
 དགག་རྟགས་ཡང་དག་དང་། སྐབ་རྟགས་ཡང་དག་མི་འགལ་ཏེ། བྱས་
 བ་དེ་དེ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་སྐབ་རྟག་བ་མ་ཡིན་པར་སྐབ་
 བའི་དགག་རྟགས་ཡང་དག་དང་། སྐབ་རྟག་པར་སྐབ་པའི་སྐབ་རྟགས་
 ཡང་དག་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཡང་ཁ་ཅིག །བཀའ་བརྒྱད་སྟོང་པ་ཆོས་ཅན། རང་གི་བསྟན་
 བའི་དོན་ལ་མི་བསྐྱབ་པ་ཡིན་ཏེ། དབྱེད་བ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་
 ཡིན་པའི་བྱིར་ཞེས་འགོད་པའང་མི་འཐད་དེ། བཀའ་བརྒྱད་སྟོང་པ་
 རང་གི་བསྟན་བའི་དོན་ལ་མི་བསྐྱབ་པ་དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱི་
 ཆོད་མས་བྱུབ་པའི་བྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་སྐྱེ་དོན་རིགས་རྒྱན་ ༡༠༡ ལས།
 ཁ་ཅིག །ཡིད་ཆེས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ལ་འབྲས་རང་མ་དམིགས་
 བ་གསུམ་དུ་བྱས་ནས་དཔེར་བརྗོད་རིམ་པ་བཞིན། བཀའ་རྒྱས་འབྲིང་
 བསྐྱུས་གསུམ་ཆོས་ཅན། རང་རྒྱ་མཁེན་བ་ནམ་དག་སྟོན་དུ་སོང་སྟེ།
 རྟོན་བ་ནམ་དག་ཡིན་པའི་བྱིར་ཞེས་དང་། དེ་ཆོས་ཅན། རང་གི་བསྟན་
 བའི་དོན་ལ་མི་བསྐྱབ་པ་ཡིན་ཏེ། དབྱེད་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་ཡིན་
 པའི་བྱིར་ཞེས་དང་། རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཆོས་ཅན། སྐྱབ་བ་སྤང་
 བ་ཡིན་ཏེ། དེའི་རྒྱ་བདག་འཛིན་སྤངས་པའི་བྱིར་ཞེས་བ་ལྟ་བུའོ་ཞེ་ན།
 དེ་ཡང་མི་འཐད་དེ། རྟགས་གསུམ་པོ་དེའི་བསྐྱབ་བྱ་དངོས་པོ་སྟོབས་
 ཞུགས་ཀྱི་ཆོད་མས་བྱུབ་པའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

གཞན་ཡང་དེ་མི་འཐད་དེ། དབྱེད་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་

དེ། ཉན་ཐོས་ཞི་བའི་འཆོལ་རྣམས་ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཕྱང་རང་གི་བསྟན་
 བྱའི་དོན་ལ་མི་བསྐྱུ་བར་བསྐྱུ་བའི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པ་གང་
 ཞིག །དེ་དང་གཅིག་མཚུངས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་པོ་དེར་ཐལ།
 རྟགས་དེའི་ཚུགས་ཆོས་བྱལ་བ་དེའི་ཆེ་བསྐྱུ་བ་བྱུ་བའི་ཕྱིར། དེར་
 ཐལ། དེ་འབྲའི་ཕྱང་དེ་ཅུང་ཟད་ལྷོག་གྱུར་བསྟན་པའི་ཆ་ལ་དངོས་
 ལྟོབས་ཚད་མས་གཞོད་པ་མེད་པར་ངེས་པ་ན། དེ་འབྲའི་ཕྱང་དེ་རང་
 གི་བསྟན་བྱའི་དོན་ལ་མི་བསྐྱུ་བར་ངེས་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་
 བསྟན་བྱ་མཐུན་གསུམ་དེ་ཅུང་ཟད་ལྷོག་གྱུར་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་
 ལྟར་ཡང་སྐབས་དང་པོའི་སྤྱི་དོན་གྱི་དབང་གི་རོལ་མཆོ་ ༢༡ ལས།
 རོང་ལྷིག་པ་ན་རེ། དགོས་དོན་ལ་དངོས་ཀྱི་དགོས་དོན་དང་བསྐྱུས་
 པའི་དགོས་དོན་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། དེ་ཐོས་ནས་ཞེས་སོགས་
 གྱིས་འཆད། གཉིས་པ་ནི། དེ་ལ་རབ་ཏུ་དང་བས་གྱང་། ཞེས་སོགས་
 གྱིས་འཆད་ཅེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། ཁྱོད་ལྟར་ན་དབང་རྣམས་མཆོད་
 བརྗོད་མཐོང་བ་ཅམ་གྱི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་དང་བ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ན། དབང་
 རྣམས་དང་བ་སྐྱེ་བ་རྒྱ་མཆན་ལ་བསྟོས་པས་གཞོད་པ་མ་མཐོང་བའི་རྒྱ་
 མཆན་ཡིན་གྱི། མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་ཕྱང་ཅམ་རྒྱ་མཆན་དུ་བྱར་མི་རུང་
 པའི་ཕྱིར། དབང་རྣམས་གྱིས་ཕྱང་དོན་ལ་དབྱེད་པས་དག་ནས་ཤིན་ཏུ་
 ལྷོག་གྱུར་ལ་ཕྱང་སྐྱུ་བ་བྱེད་དུ་ཁས་ལེན་པ་གང་ཞིག །དབྱེད་གསུམ་
 གྱིས་དག་པའི་ཕྱང་དེ། ཉན་ཐོས་ཞི་བ་ཞེས་སོགས་རང་གི་བསྟན་བྱའི་
 དོན་ལ་མི་སྐྱུ་བའི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཐུན་གསུམ་
 ཤིན་ཏུ་ལྷོག་གྱུར་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ། །

རྗེའི་ཆད་མའི་ལས་བསྐྱུགས་ ༣༥ ལས། དེ་ལྟར་ན་ཁྱོད་ལ་
འདུས་བྱས་མི་རྟག་པར་སྟོན་པའི་ཕྱང་ཤེས་འདོད་དུ་བབྱང་བའི་སྣང་
ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་དེ་ལྟ་བུ་ཁས་ལེན་དགོས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས། དེ་
ལྟ་བུ་མི་སྤྱིད་དེ། དབྱུང་བ་གསུམ་གྱིས་དག་པར་ངེས་པའི་དུས་ན་
འདུས་བྱས་མི་རྟག་པར་སྟོན་པའི་ཕྱང་བསྟན་བྱ་ལ་མི་སྐྱུ་བར་བྱལ་ཅིན་
པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

འོ་ན་དབྱུང་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ཕྱང་དེ། སྐྱིན་བས་ཁོངས་
སྟོད་ཁྲིམས་ཀྱིས་བདེ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཕྱང་རང་གི་བསྟན་བུའི་དོན་
ལ་མི་བསྐྱུ་བར་སྐྱུ་བ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ཡང་
རྟགས་དེའི་ཚུགས་ཆོས་བྱལ་བ་དེའི་ཆེ་བསྐྱུ་བ་བྱལ་དགོས་པའི་
ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་འདྲའི་ཕྱང་དེ་ལོན་ཏུ་སྟོག་གྱུར་བསྟན་པའི་ཆ་ལ་
ཡིད་ཆེས་ཆད་མས་གཞོད་བ་མེད་པར་ངེས་པ་ན། ཕྱང་དེ་བསྟན་དོན་
ལ་མི་སྐྱུ་བར་ངེས་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྣང་གྱི་དེ་དང་རྒྱ་མཆན་ནས་
བ་ཀྱན་ཏུ་མཆུངས་སོ་སྐྱུ་ན། སྐྱིར་བདེན་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་དབྱུང་
བ་གསུམ་པའི་དག་ཚུལ་ནི་ཡིད་ཆེས་ཆད་མས་གཞོད་བ་མེད་པའི་སྟོ་
ནས་དག་ཚུལ་མ་ཡིན་གྱི། ཡིད་ཆེས་ཕྱང་གིས་གཞོད་བ་མེད་པའི་སྟོ་
ནས་དག་ཚུལ་ལ་བྱ་དགོས་པས་མི་གཞོད་དོ་ཞེས་ཞིབ་ཆ་གནང་ཚུལ་
ཡོད། འོ་ན་རང་ཕྱགས་ལ་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་སྟོར་བ་
འགོད་ཚུལ་རི་རྩར་ཞེས། སྐྱིན་བས་ཁོངས་སྟོད་ཁྲིམས་ཀྱིས་བདེ་ཞེས་
སོགས་ཀྱི་ཕྱང་ཆོས་ཅན། རང་གི་བསྟན་བུའི་དོན་ལ་མི་སྐྱུ་བ་ཡིན་ཏེ།

དབྱུང་བ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ཕྱང་ཡིན་པའི་བྱིར། དཔེར་ན་བདེན་
བཞི་བསྟན་པའི་མདོ་བཞིན་ཞེས་བཀོད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟར་དུ་སྟེ་བདུན་
ལ་འབྲུག་པའི་སྒོ་དོན་གཉེར་ཡིད་ཀྱི་ཐུན་སེལ་ ༡༩༠ དང་། སྟེ་བདུན་
ཡིད་ཀྱི་ཐུན་སེལ་ ༣༧༣ དང་། ཆོད་མ་རིགས་རྒྱན་ ༩༠༩ དང་།
༡༩༠ དང་། ཡོངས་འཛིན་རྟགས་རིགས་ ༣༠༩ བཅས་སུ་ཡིད་ཆེས་
ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ལ་སྟར་ལྟར་བཀོད་ཡོད་དོ། །

འོན་ཀྱང་འདིར་ངེས་པར་མཐུན་དགོས་པ་ཞིག་ལ། རྗེའི་ཆོད་
མའི་ལམ་བསྐྱེད་པས་ ༣༡ ལས། དེ་ལྟར་གཙོ་བོའི་དོན་བདེན་བཞིའི་
གནས་ཕྱགས་ལ་མི་སྟུ་བར་བསྐྱབས་ནས་ད་ནི་མདོན་མཐོ་ལ་མི་སྟུ་
བར་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལ་རྟགས་འགོད། ཚུལ་སྟུབ།
ཆོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཐུན་བས་ཡོངས་སྤྱད་ཁྲིམས་ཀྱིས་བདེ་
ཞེས་པའི་ཕྱང་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རང་གི་བསྟན་བྱ་ལ་མི་སྟུ་སྟེ། དབྱུང་
བ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ཕྱང་ཡིན་པའི་བྱིར། དཔེར་ན་འདུས་བྱས་མི་
རྟག་པར་སྟོན་པའི་སྐབས་བཞིན། འབྲུག་པ་བདེ་བའི་ཕྱིར་དུ་སྦྱར་བ་
འདི་ལྟར་བཀོད་པ་ཡིན་གྱི། དོན་སྟེང་དུ་འབྲེལ་བ་མི་སྟོན་པ་དང་། དམ་
བཅའ་བརྗོད་པར་མི་རིགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་ཞིང་།

ཡང་བསྟན་དར་ལྷ་རམས་པའི་རྟགས་རིགས་ཀྱི་དཀའ་གནད་
ཐེན་གྱིས་ ༥༠ ལས། གསུམ་བ་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་སྦྱར་བའི་མཐའ་དབྱུང་
བ་ལ། རང་དོན་ལེའུའི་དོན་ལ་དབྱུང་བ་དང་། གཞན་དོན་ལེའུའི་དོན་ལ་
དབྱུང་བ་དང་། ཞར་བྱང་རྒྱས་འབྲས་བྱ་དཔོག་ཚུལ་དབྱུང་བ་དང་། རྣམ་

རིག་པའི་བྱུང་མཐའི་དཀའ་གནད་ལ་དབྱུང་བ་དང་བཞི། དང་པོ་ནི། སྐྱེར་
 བ་དེའི་རྟགས་ཆོས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་མ་བྱུང་ན་དེ་སྐྱེར་བ་ཡང་དག་ཏུ་མི་
 རུང་ལ། འབྲེལ་བ་བྱུང་ན། ལེན་དང་པོ་ལས། སྐྱ་རྣམས་དངོས་དང་
 ལྟན་ཅིག་ཏུ། །མེད་ན་མི་འབྱུང་མེད་ཉིད་ཕྱིར། །དེ་ལས་དོན་བྱུང་མིན་
 དེ་གང་། །སྐྱ་པོའི་བསམ་བ་སྟོན་པར་བྱེད། ཅིས་དང་། རྫོང་པ་པོ་ལ་སྐྱ་
 གནས་པས། །འདི་དངོས་རང་བཞིན་ནམ་འབྲས་མིན། །ཞེས་རྫོང་བྱེད་
 ཀྱི་སྐྱ་རྣམས་རང་གི་བརྫོང་བྱ་དང་འབྲེལ་བ་མེད་པར་བཤད་པ་ཇི་ལྟར་
 ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ལུང་རྣམ་དག་རང་གི་བརྫོང་བྱ་དང་
 འབྲེལ་བ་མ་བྱུང་ཁྱང་བརྫོང་བྱ་མི་བསྐྱུ་བ་དང་འབྲེལ་བ་བྱུང་བས་སྐྱོན་
 མེད་ཟེར་རོ། །དེ་ལ་ཡང་འོ་ན་རྫོང་བྱེད་ཀྱི་སྐྱ་ཡིན་ན་རང་གི་བརྫོང་
 བྱ་དང་འབྲེལ་བ་མ་བྱུང་བས་བྱུང་བར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་
 ཕྱིར། འདོད་ན། ལུས་པ་གཞུགས་སུ་རྟགས་པའི་ཆད་མས་ཀྱན་ནས་
 བསྐྱངས་ཏེ་ལུས་པ་གཞུགས་སོ་ཞེས་བདེན་ཞེན་གྱིས་སྐྱས་པའི་ཆོག་
 ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་འབྲེལ་ཆོག་རང་
 གི་བརྫོང་བྱ་ལུས་པ་དང་འབྲེལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་དེའི་འབྲས་
 ལུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་དེ་དང་བརྟེན་ནས་བྱུང་བའི་འབྲེལ་བ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དེའི་བརྒྱུད་འབྲས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་
 འབྲེལ་ཆོག་དེ་ལུས་པ་རྟགས་པའི་ཆད་མ་ལས་སྐྱེ་ཞིང་། ཆད་མ་དེ་
 ལུས་པ་ལས་སྐྱེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལུང་དང་པོ་བྱུང་སྟེ། རྫོང་བྱེད་
 རྣམ་དག་རང་གི་ཀྱན་སྐྱོང་གི་ཤེས་བ་དཔོག་བྱེད་ཀྱི་འབྲས་རྟགས་
 ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མངོན་ལུས་ལེན་ལས། སྐྱ་སོགས་ལ་ནི་

འབྲུག་པའི་ཕྱིར། །དེ་ཡི་ངོ་བོ་ངེས་པར་གྲུབ། །བསྐྱེ་མེད་ཕྱིར་དེ་ཆད་
 མ་ཉིད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཟུར་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ལུས་འཛིན་
 མངོན་སུམ་གྲུམ་པ་ལས་སྐྱེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལུས་པ་
 ལུས་འཛིན་མངོན་སུམ་གྱི་གཟུང་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟུབ་སྟེ། དེ་
 ཉིད་ལས། རྒྱ་ཡི་ངོ་བོ་མ་གཏོགས་པ། །གཟུང་བ་ཞེས་བྱ་གཞན་ཅིའང་
 མེད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་མདོ་སྟེ་པའི་ལུགས་སོ། །དེས་
 ར་སྐྱ་མི་རྟག་ཅེས་བདེན་ཞེན་གྱིས་སྐྱས་པའི་ཆོག་སྐྱ་མི་རྟག་པ་དང་
 བརྒྱད་པས་འབྲེལ་བ་གྲུབ་སྟུམ་དུ་དོགས་སོ། །གཞན་ཡང་དབྱུང་བ་
 གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་རང་གི་བཟོད་བྱ་མི་བསྐྱེ་བ་དང་འབྲེལ་བར་
 འདོད་པ་དག་ལ་འདི་བྱི་བ་བྱ་སྟེ། འབྲེལ་ཚུལ་དེ་དེ་བྱུང་གི་འབྲེལ་བ་
 ཡིན་ནམ། བདག་གཅིག་པའི་འབྲེལ་བ་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན། དབྱུང་
 བ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་གིན་རྒློག་སྟོན་པའི་ལུང་རང་གི་བཟོད་
 བྱ་ལ་མི་བསྐྱེ་བར་སྐྱབ་པའི་འབྲས་རྟགས་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་
 ཕྱིར། འདོད་ན། །ཤུ་རྒྱའི་འབྲེལ་བ་ཤད་དང་ཆད་མ་རིགས་རྒྱན་ལས།
 རྟགས་དེ་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་སུ་བཤད་པ་དེ་ཅི་ཡིན། གཉིས་པ་ལྟར་
 བ། དབྱུང་གསུམ་དག་པའི་ལུང་ཆོས་ཅན། རང་གི་བཟོད་བྱ་ལ་མི་
 བསྐྱེ་བ་མེད་ན་ཁྱོད་མེད་དགོས་པར་ཐལ། ཁྱོད་དེ་དང་བདག་གཅིག་
 ཏུ་འབྲེལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རི་བོང་རུ་ཞེས་བཟོད་པའི་སྐྱ་
 ཆོས་ཅན། ལུང་རྣམ་དག་མེད་པར་ཐལ། རང་གི་བཟོད་བྱ་ལ་མི་བསྐྱེ་
 བ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་གྲུང་དང་དོར་བྱའི་དེ་ཉིད་ནི་ཞེས་སོགས་ཀྱི་
 རང་འབྲེལ་ལས། དེ་ལྟར་ན་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ཡང་ཉེས་པ་མེད་པ་མ་

ཡིན་ཏེ། སྤྱད་གཞི་དོན་རྣམས་ལ་མེད་ན་མི་འབྱུང་བ་ཉིད་མ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་ཞེས་དང་། རྗེ་ཕུར་བྱ་ལྟོག་པ་སྒྲུ་མ་བྱམས་པ་རིན་པོ་ཆེས་རྗེས་
 ཚད་མའི་ལམ་རྒྱུ་ཀ་རྟ་ངོས་འཛིན་གནང་བའི་ལམ་རྒྱུ་ཀ་དེ་ཉིད་ལས།
 འཇུག་པ་བདེ་བའི་ཕྱིར་དུ་སྦྱོར་བ་དེ་ལྟར་བཀོད་པ་ཡིན་གྱི། དོན་སྦྱང་
 དུ་འབྲེལ་བ་མི་སྟོན་པ་དང་། དམ་བཅའ་བརྗོད་པར་མི་རིགས་སོ་ཞེས་
 གྲུང་གསུངས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་སྦྱོན་པས་ལོངས་སྦྱོད་ཁྲིམས་ཀྱིས་བདེ་
 ཞེས་པའི་ཕྱང་ཆོས་ཅན། བསྟན་བྱ་ལ་བསྐྱུ་བ་མེད་དེ། དེ་ལྟར་བསྟན་
 པ་ལ་མངོན་སུམ་གྱིས་གཞོད་པ་མ་དམིགས། རྗེས་དབག་གིས་གཞོད་
 པ་མ་དམིགས་ཆེག་སྒྲུ་ཕྱེ་འགལ་བ་སོགས་ཀྱིས་གཞོད་པ་མ་དམིགས་
 པའི་ཕྱིར་ཞེས་དགག་རྟགས་ཀྱི་ཚུལ་དུ་བཀོད་དམ། ཡང་ན་དེ་ཆོས་
 ཅན། རྗེ་སྐད་བསྟན་པ་ལྟར་སྦྱོན་པ་ལས་ལོངས་སྦྱོད་འབྱུང་བུར་ཡིན་
 ཏེ། དེ་ལྟར་བསྟན་པ་ལ་དབྱེད་པ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་རང་
 བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་ཚུལ་དུ་བཀོད་ཨེ་བུར་ཞེས་མཁས་པའི་
 བརྟག་གཞིར་གྲིས་པ་ཡིན། ཞེས་མཁས་དབང་བསྟན་དར་ལྷ་རམས་
 པས་གསུངས་སོ། །

ཚད་མ་རིགས་རྒྱན་ ༥༠༣ ལས། རང་འབྲེལ་ལས་རྗེས་སུ་
 དབག་པ་ཡང་ཉེས་པ་མེད་པ་མིན་ཏེ། ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་དང་
 འགལ་ལོ་ཞེ་ན། མི་འགལ་ཏེ། ཕྱང་ཅམ་རང་གི་བརྗོད་བྱའི་དོན་དང་
 འབྲེལ་མེད་དུ་བསྟན་པ་ཡིན་གྱི། དབྱེད་པ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ཕྱང་
 རང་གི་བསྟན་བྱའི་དོན་ལ་མི་སྦྱོར་བ་དང་འབྲེལ་མེད་དུ་བསྟན་པ་མ་ཡིན་

པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དབྱེད་པ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ཕྱང་དེ། རང་གི་
བསྟན་བྱའི་དོན་ལ་མི་སྐྱ་བ་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པར་གསུངས་སོ། །

ཆད་མ་ཡིད་ཀྱི་སྟན་སེལ་ ༤༠༥ ལས། འདིར་མཐའ་དབྱེད་
པ་ལ། བསལ་བྱ་དང་སེལ་བྱེད་དང་སེལ་ཚུལ་གསུམ་བཤད་པ། ཕྱང་
གཞོད་གོགས་སུ་འབྱུར་བའི་ཚུལ་བཤད་པ། དཔེར་སྟོས་པའི་དམ་
བཅས་ལྟར་སྤང་ལ་དོགས་པ་དབྱེད་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྦྱིན་པ་ལ་
སོགས་པའི་ཆོས་ནི་བསལ་གཞི། དེའི་སྦྱིང་དུ་བདེ་བ་མི་འབྱུང་བ་
བསལ་བྱ། དབྱེད་པ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ཕྱང་ཅམ་སེལ་བྱེད། སེལ་
ཚུལ་ནི་གཞོད་བྱེད་དུ་གྱུར་པའི་སྟོན་ས་འགོག་པ་ཡིན་གྱི། དེ་འབྲུབ་
པ་ལ་གོགས་བྱེད་པ་ཅམ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །སེལ་བའི་རྒྱ་མཚན། དབྱེད་
པ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ཕྱང་དེ་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ལས་
བདེ་བ་འབྱུང་བར་སྦྱོར་བའི་ཕྱང་རང་གི་བརྗོད་བྱའི་དོན་ལ་མི་སྐྱ་བའི་
སྐྱབ་བྱེད་ཡང་དག་དང་། སྐྱ་བའི་གཞོད་བྱེད་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
རོ། །འདིའི་སྐྱབ་བྱེད་ནི་གོང་དུ་བཤད་ཅིན་ཏོ། །ཡིད་འཆེས་པའི་གཏུན་
ཆིགས་ཡང་དག་མི་འདོད་པ་དག་གིས་ཆོས་དེ་བརྗོད་བྱར་བྱས་པའི་
ཕྱང་ཆོས་དེའི་སྐྱབ་བྱེད་དུ་མི་འཐད་པར་མཐོང་བས་འཁྲལ་གཞི་བྱས་
ནས་ཕྱང་ཡིན་ན་གཞོད་སྐྱབ་ཡང་དག་དུ་མི་འཇུག་པའི་བྱུང་བར་ཁས་
ལེན་པ་ནི། སྦྱིང་བྱས་པ་སྦྱ་མི་རྟག་པའི་སྐྱབ་བྱེད་མ་ཡིན་ན་བྱས་པ་
ཅམ་ཡང་སྦྱ་མི་རྟག་པའི་སྐྱབ་བྱེད་མ་ཡིན་པར་རྟམ་པར་ཐམས་ཅད་དུ་
མཚུངས་པའི་ཕྱིར། ཆེས་མི་རིགས་སོ། །དེས་ན་སྦྱིན་པས་ལོངས་སྤྱོད་

བྱིས་ཀྱིས་བདེ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུའི་ཕྱང་དེ་ཉིད་རང་གི་བརྗོད་བྱའི་སྐབ་
 བྱེད་དང་སྒྲོག་པ་ལ་གཞོན་བྱེད་དུ་མི་འགྱུར་ཡང་། ཕྱང་དེ་ཉིད་རང་གི་
 བརྗོད་བྱའི་དོན་ལ་སྐྱ་བ་ལ་དབྱད་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ཕྱང་གཞོན་
 བྱེད་མཚན་ཉིད་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་ཕྱང་ཁས་ལེན་པའི་
 ཚུལ་ཕྱང་ཁས་སྒྲངས་ནས་ཕྱང་ལ་དབྱད་གསུམ་གྱིས་དག་མ་དག་
 དབྱད་པ་མ་ཡིན་གྱི། ཕྱང་དབྱད་གསུམ་གྱིས་དག་མ་དག་དབྱད་ནས་
 དག་ན་ཁས་ལེན། མ་དག་ན་ཁས་མི་ལེན་པའི་དབྱད་གསུམ་གྱིས་དག་
 པའི་ཕྱང་ནི་ཡིད་འཆེས་པའི་སྒྲོ་ནས་ཁས་སྒྲང་བྱ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཡིད་
 འཆེས་ཞེས་བྱ་ལ། དེ་འབྲའི་ཉགས་ལས་སྦྱིན་སོགས་ཀྱི་ཆོས་ལས་
 བདེ་བ་འབྱུང་བར་སྦྱོན་པའི་ཕྱང་རང་གི་བསྟན་བྱ་ལ་མི་སྐྱ་བར་སྐྱ་བ་
 པ་ལ། ཡིད་འཆེས་པའི་རྗེས་དཔག་ཅེས་བྱའོ། །དེའི་བྱིར་རྗེས་དཔག་
 དེ་ལྟ་བུས་གཞལ་ཚུལ་དང་འགལ་བར་དམ་བཅས་པའི་དོན་སྦྱིན་པ་
 ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ལས་བདེ་བ་མི་འབྱུང་བ་ལའང་ཡིད་འཆེས་རྗེས་
 དཔག་གི་བསལ་བ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

དེ་ལ་ཁས་སྒྲངས་འབྲས་ཉགས་ཏེ། །ཞེས་པའི་སྦྱོར་བ་གང་འདྲ་
 བཀོད་དགོས་མིན་གྱི་སྐོར།

དེ་ལ་ཁས་སྒྲངས་འབྲས་ཉགས་ཏེ། །ཞེས་པའི་སྦྱོར་བ་གང་འདྲ་
 བཀོད་དགོས་མིན་གྱི་སྐོར་ནི། རྣམ་ངེས་དར་རྒྱུ་ ༡༡༧ ལས།

གཉིས་པ་ནི། དབྱེད་པ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ཡིད་ཆེས་པའི་ཆོག་ནི་
 ཆོས་ཅན། སྤྱི་པས་ཁོངས་སྤྱོད་ཁྱིམ་ས་གྱིས་བདེ་ཞེས་པའི་ལུང་རང་
 གི་བསྟན་བུའི་དོན་ལ་མི་སྤྱི་བར་སྤྱི་བའི་འབྲས་བུའི་མཆོན་ཉིད་ཅན་
 གི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ཏེ། དེ་སྤྱི་བ་པ་ལ་འབྲས་བུའི་མཆོན་ཉིད་ཅན་
 གི་ཚུལ་གསུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས། འདི་ནི་སྤྱི་བའི་ལུང་དང་
 པོའི་སྤྱི་བས་གྱི་ཡིད་ཆེས་གྱི་རྟགས་སྤྱོད་དང་དོན་གཅིག་པས། དེ་ལྟ་ན།
 སྤྱི་བའི་ལུང་དང་པོའི་སྤྱི་བས་གྱི་རྟགས་དེ་ནི་རྟགས་ཡང་དག་མཆོན་
 ཉིད་པར་གསུངས་ཤིང་། ལུང་བཞི་པའི་སྤྱི་བས་གྱི་རྟགས་ནི། སྤྱི་བ་
 དཔོན་ཆོས་མཆོག་གིས་དེ་འདྲ་བ་དེ་ཡང་སྤྱི་བ་པོའི་ང་རྒྱལ་གྱི་རྗེས་སུ་
 དབག་པའི་ཆད་མ་ཡིན་ལོ་ཞེས་གསུངས་པ་སྤྱི་བ་རྣམས་བཤད་ཐར་ལམ་
 གསལ་བྱེད་དང་རྒྱུ་ཆེན་དགོངས་པ་རབ་གསལ་མོགས་ལས་རྟགས་
 ཡང་དག་མཆོན་ཉིད་པ་མིན་པར་གསུངས་པས་དབྱེད་པར་བྱ་ཞིང་། དེ་
 རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ཡང་། འབྲས་རྟགས་མཆོན་ཉིད་པ་མིན་ཞེས་པའི་
 དོན་ཡིན་ནོ་ཟེར་ན་ཡང་མི་འཐད་དེ། དེ་ལ་ཚུལ་གྱི་རྣམས་བཞག་མི་བྱེད་
 པ་གཞུང་དེ་དག་ཏུ་གསལ་ལ། འོན་ཀྱང་གཏན་ཆོགས་གཅིག་གྱང་ཕྱི་
 རྒྱལ་གྱི་བྱེད་པར་ལས་ཡིན་ནོ་ཟེར་ན་འདི་ཡང་འཐད་མིན་དབྱེད་པར་
 བྱུང་། །

མཁས་དབང་བསྟན་དར་སྤྱི་རམས་པའི་རྟགས་རིགས་གྱི་
 དཀའ་གནད་ཟེན་ཟིན་ ༥༧ ལས། དེ་འདྲ་པའི་རྟགས་སྤྱོད་དེ་གང་ཞེ་
 བ། སྤྱི་ཆོས་གྱིས་སྤྱི་མི་རྟག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བདེན་ཞེན་གྱིས་སྤྱི་པའི་

ཆོག་ཆོས་ཅན། རང་གི་བསྟན་བུའི་དོན་ལ་མི་བསྟུ་ཏེ། རྒྱ་ཆོལ་གྱིས་
བདེན་ཞེན་གྱིས་སྦྱས་པའི་ཆོག་ཡིན་པའི་བྱུང་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་སྟོང་བ་ལ་
བྱ་ཞིང་། དེའི་ཉུགས་ཆོས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་བྱལ་ཚུལ་ནི། རྒྱ་ཆོལ་གྱིས་སྦྱ་
མི་ཉུག་ཅེས་བདེན་ཞེན་གྱིས་སྦྱས་པའི་ཆོག་དེ་སྦྱ་མི་ཉུག་པར་ཉུགས་
པའི་ཆད་མ་ལས་སྦྱེ་ཞིང་ཆད་མ་དེ་སྦྱ་མི་ཉུག་པ་དང་འབྲེལ་བས་ན་དེ་
བྱུང་གི་འབྲེལ་བ་བྱལ་ཟེར་རོ། །དེ་འབྲས་ཉུགས་དངོས་མ་ཡིན་ཡང་
ཁས་ཐུངས་འབྲས་ཉུགས་ཞེས་རེ་ཞེག་གཏུལ་བྱ་བ་གྱི་པའི་རིམ་པ་ལ་
སྟོས་ནས་སྟོབ་དཔོན་སྟོགས་སྦྱང་གིས་གཞན་དོར་འབྲས་ཉུགས་ཀྱི་ཐ་
སྟོང་མཛད་ཅིང་། ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ། །

ཆད་པའི་བརྟེན་བྱང་ཆེན་མོ་ ༥༥ ལས། དང་པོ་ནི། དབྱུང་
བ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་དེ། སྦྱོན་བས་ལོངས་སྟོན་ཁྱིམས་གྱིས་
བདེ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུའི་ལུང་དེ་རང་གི་བསྟན་བུ་ལ་མི་སྦྱ་བའི་སྦྱལ་
བྱེད་དང་རྫོག་སྟོགས་ལ་གཞོད་བྱེད་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། བསྦྱལ་བུ་
དེ་བསྦྱལ་བ་ལ་ཚུལ་གསུམ་ལེགས་པར་ཆང་བས་སོ། །ཡིད་ཆེས་ཀྱི་
གཏན་ཆོགས་ཡང་དག་མི་སྲིད་པར་འདོད་བ་དག་གིས་ལུང་རང་གི་
བརྟེན་བུའི་སྦྱལ་བྱེད་མིན་པར་མཛོང་བས་འབྲུལ་གཞི་བྱས་ནས། ལུང་
ཡིན་ན་གཞོད་སྦྱལ་དུ་མི་འཇུག་པས་བྱལ་བར་འཛིན་པ་ནི་མི་རིགས་
ཏེ། བྱས་པ་ཡིན་ན་སྦྱ་ཉུག་པ་ཡིན་པ་ལ་གཞོད་བྱེད་དུ་འཇུག་པས་
མ་བྱལ་བྱང་བྱས་པ་དེ་ལ་གཞོད་བྱེད་དུ་འཇུག་པ་མི་འགལ་བ་བཞིན་
ནོ། །དེ་ལྟ་བུའི་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་ཉུགས་ནི་རང་དོན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་

གྱི་གདུལ་བྱ་གཞན་རྗེས་སུ་འཛིན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན། དེ་ལ་ཁས་
 གྲངས་འབྲས་རྟགས་ཏེ། ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་ལུང་དང་རང་ཆེག་རང་
 གི་བརྗོད་བྱའི་དོན་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་འབྲས་བྱར་གདུལ་བྱའི་སྒོ་རོ་
 ལ་སྟོས་ནས་ཁས་སྒྲངས་པའི་གཏུན་ཆེགས་ཡིན་གྱི། རང་ལུགས་ལ་
 འབྲས་རྟགས་སུ་ཁས་སྒྲངས་པར་འོས་པ་མིན་ཏེ། དེ་ལྟ་ན་བསྐྱབ་བྱའི་
 ཆོས་མེད་དགག་ཏུ་འབྱུང་བའི་འབྲས་རྟགས་ཀྱང་ཁས་སྒྲང་དགོས་
 པར་འབྱུང་བས་སོ། །གསུང་རབ་གྱི་དོན་ལ་དབྱེད་པ་ཤས་ཆེར་
 མ་རྗོགས་པའི་གང་ཟག་གི་དབང་དུ་བྱས་ནས་སྒོ་ལ་བ་རྟོགས་ལྟ་
 གྱིས་ཀྱང་། དབྱེད་པ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་ཡིན་ན་རང་རང་གི་
 བརྗོད་བྱའི་སྐྱབ་བྱེད་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་རེ་ཞིག་གཞན་དོར་ཁས་ལེན་
 པ་སྒོ་བ་དཔོན་ཕྱོགས་སྒྲང་གི་དགོངས་པ་ཡིན་པ་ལ། ལུང་གཞིད་བྱེད་
 པའི་ཕྱོགས་དག་གིས་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་རང་ལུགས་ལ་ཁས་ལེན་པ་སྒོ་བ་
 དཔོན་གྱི་དགོངས་པར་བསམས་སོ། །དེས་ན་རང་ཁས་ལེན་པའི་ལུང་
 དབྱེད་པ་གསུམ་གྱིས་དག་པར་ཆད་མའི་སྒོ་བས་གྱིས་ངེས་མི་རུས་
 པའི་སྤར་ནི་རང་ཡིད་ཆེས་པའི་སྐྱེས་བྱ་དེའི་གསུང་ཡིན་སྟུང་པ་ལ་
 བརྟེན་ནས་འཇུག་པ་མ་གཏོགས་ཐབས་གཞན་མེད་ཅིང་། འཆད་པ་
 ཐོས་ཀྱང་དེའི་སྤར་ལོ་ཏུ་ཤིན་ཏུ་སྒོ་ག་སྤར་ཆད་མའི་སྒོ་བས་གྱིས་ངེས་
 པར་བྱེད་པའི་ཐབས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས་སོ། །

གཞན་ཡང་དེ་ནིད་ ༡༧༦ ལས། དེ་ལ་ཁས་སྒྲངས་འབྲས་
 རྟགས་ཏེ། ཞེས་སོགས་གྱི་སྐྱབས་ནས་བསྟན་པ་ལས་མ་གཏོགས་

པའི་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་གཏན་ཆོག་སྐབས་གང་དུའང་མ་གསུངས་སོ་ཞེ་
 བ། དེ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། འབྲེལ་བ་དང་ནི་རྗེས་མ་ཐུན་ཐབས། །ཞེས་
 སོགས་ཀྱི་གཞུང་གིས་ཁས་སྒྲངས་པར་བྱ་བའི་ཕུང་ངོས་བབྱང་བ་དང་།
 དེ་རང་གི་བསྟན་བྱ་ལ་མི་སྟུ་བར་དཔོག་པའི་ཚུལ་རྒྱས་པར་གསུངས་
 བ་རྣམས་ཀྱི་དོན་ཤེས་པར་བྱ་དགོས་སོ། །དེར་ནི་བཙུག་པོན་འདས་
 ཀྱི་གསུང་བདེན་བཞིའི་གནས་ལུགས་ལ་མི་སྟུ་བ་དཔེར་བྱས་ནས་
 ཤིན་ཏུ་ཤོག་གྱུར་ཀྱི་དོན་ལའང་མི་སྟུ་བར་དཔོག་པའི་གཏན་ཆོག་སྐབས་
 ཡང་དག་གསལ་སོར་གསུངས་ཤིང་། དེ་ནི་ཡིད་ཆེས་པའི་གཏན་
 ཆོག་སྐབས་ལས་མ་འདས་སོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

དེ་ལྟར། འབྲེལ་བ་དང་ནི་རྗེས་མ་ཐུན་ཐབས། །ཞེས་སོགས་
 ཀྱི་སྐབས་ནས་བསྟན་བ་ལྟར་ལེའུ་དང་སོར་གསུངས་པའི་ཡིད་འཆེས་
 ཀྱི་རྟགས་དེ་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པ་དང་། དེ་ལ་ཁས་སྒྲངས་འབྲས་
 རྟགས་ཏེ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་ལེའུ་བཞི་པའི་
 སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་ཡིད་འཆེས་ཀྱི་རྟགས་དེ་རྟགས་ཡང་དག་མ་
 ཡིན་པ་གཞན་ངོར་བལྟོས་པའི་ཁས་སྒྲངས་ཙམ་ཀྱི་གཏན་ཆོག་སྐབས་ཡིན་
 བ་དང་། ལེའུ་དེ་གཉིས་ཀྱི་སྐབས་སུ་རྟགས་ནི། སྟོན་བས་ལོངས་སྟོང་
 བྱིས་ཀྱིས་བདེ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཕུང་ཆོས་ཙམ། རང་གི་བསྟན་བྱ་
 ལ་མི་སྟུ་བ་ཡིན་ཏེ། དབྱུང་བ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ཕུང་ཡིན་པའི་
 སྟེར། །ཞེས་བཀོད་པ་ཡང་འབྲས་ལང་ཡང་ཡང་བརྟག་དབྱུང་གནང་
 དགོས།

རིགས་རྒྱན་སྤྲོད་སེལ་ ༣༧ ལས། སྤྲོད་བས་མངས་སྤྱོད་
 བྱིས་ཀྱིས་བདེ་ཞེས་བའི་ལུང་འདི་ནི་རང་གི་བསྐྱེད་དོན་སྤྲོད་བྱེད་
 ཡང་དག་ཏུ་འདོད་བའི་ཚོལ་བའི་ངོར། དེ་རང་གི་བསྐྱེད་དོན་སྤྲོད་བའི་
 ཁས་བླངས་འབྲས་རྟགས་ཡིན་ཏེ། དེ་དེའི་ངོར་དེ་སྤྲོད་ཀྱི་འབྲས་བུའི་
 ཚུལ་གསུམ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། འཐད་ལྡན་ལས། དེ་འབྲས་བུ་དེ་ཡང་སྤྲོ་
 བ་བའི་ང་རྒྱལ་གྱིས་རྗེས་སུ་དཔོག་བའི་ཆོད་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་
 བའི་བྱིར་འདི་ནི་ལུང་གཞོད་བྱེད་བའི་ལུགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

གཙཱ་པོའི་དོན་ལ་མི་བསྐྱེའི་བྱིར། །གཞན་ལ་རྗེས་སུ་དཔག་བ་ཡིན། །
 ཞེས་བའི་རྟགས་ངོས་བརྒྱུང་ཚུལ།

གཙཱ་པོའི་དོན་ལ་མི་བསྐྱེའི་བྱིར། །གཞན་ལ་རྗེས་སུ་དཔག་བ་
 ཡིན། །ཞེས་བའི་རྟགས་ངོས་བརྒྱུང་ཚུལ་ནི། འདིའི་སྐབས་ཀྱི་ཡིད་
 ཆེས་ཀྱི་རྟགས་སྤྱོད་དེ་གང་འབྲས་ཞིག་འགོད་ཅེ་ན། ཁ་ཅིག །འིན་སྒྲོག་
 སྤྲོད་བའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུངས་ཆོས་ཅན། རང་གི་བསྐྱེད་བུའི་དོན་
 ལ་མི་སྤྲོ་སྟེ། བདེན་བཞི་སྤྲོད་བའི་གསུང་དང་སྤྲོ་བ་པོ་གཅིག་མཚུངས་
 ཡིན་པའི་བྱིར་ཞེས་འགོད་བ་དང་། ཡང་ཁ་ཅིག །ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་
 སྤྲོ་བཞིན་ལ། བདེན་བཞི་སྤྲོད་བའི་མདོ་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་
 ཡིན་པར་མཚུངས་པའི་བྱིར་ཞེས་འགོད་བ་དང་། ཡང་ཁ་ཅིག །ཆོས་
 ཆོས་ཅན་སྤྲོ་བཞིན་ལ། ཉེས་ཟད་ཀྱི་སྤྲོས་བུའི་ཆོག་ཡིན་པའི་བྱིར་

ཀྱི་རྟགས་སྐྱོར་དེ་གང་འདྲ་འགོད་ཅེ་ན། རྟེན་ཆེན་ ༣༣༩ ལས། དེ་
བས་ན་ཁོ་བོས་བཤད་པ་ལྟར། སྐྱོན་བས་ལོངས་སྐྱོད་ཁྲིམས་ཀྱིས་བདེ་
ཞེས་པའི་ཕྱང་ཆོས་ཅན། རང་གི་བསྐྱེད་བྱའི་དོན་ལ་མི་སྦྱ་སྟེ། དབྱུང་
བ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ཕྱང་ཡིན་པའི་བྱིར། དཔེར་ན་བདེན་བཞི་སྟོན་
པའི་གསུང་རབ་བཞིན། ཞེས་པའི་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་སྐྱོར་བ་འདི་ཉིད་སྟོབ་
དཔོན་ཡབ་སྐུས་ཀྱི་གཞུང་འདི་དག་གིས་བསྐྱེད་པ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་
བྱ་ལ། རྟགས་འདིའི་ཚུལ་གསུམ་ཇི་ལྟར་བསྐྱེད་ཚུལ་དང་། ཡིད་ཆེས་
པའི་རྟགས་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་གཞན་དག་ནི་ཁོ་བོས་ཆད་མ་ཡིད་ཀྱི་
སྐྱེད་སེལ་དུ་རྒྱས་པར་བཤད་ཅིན་རྟོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

རྣམ་བཤད་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ ༥༥༩ ལས། འདི་ནི་དཔེ་
ཉིད་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ཡིན་ཀྱི། ཅུ་བའི་སྐྱོར་བ་མ་ཡིན་ཏེ། བཞི་བརྒྱ་
པར་སྟོང་ཉིད་སྟོན་པའི་གསུང་དཔེར་བྱས་ནས། ཤིན་ཏུ་སྒྲིག་བྱུར་སྟོན་
པའི་གསུང་ཅོད་གཞིར་མཛད་པ་དང་འདྲའོ། །དོན་ནི། དབྱུང་གསུམ་
གྱིས་དག་པའི་ཕྱང་ཡིན་པ་དེ་ནི། རང་གི་བསྐྱེད་བྱ་ལ་མི་སྦྱ་བས་
ཁྱབ་སྟེ། དཔེར་ན། བདེན་བཞི་སྟོན་པའི་གསུང་བཞིན། ཚུལ་ཁྲིམས་
བསྐྱེད་སེལ་པས་ལྟར་སྟེ། བར་སྟོན་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་ཡང་ཞེས་
རྟགས་དང་སྐྱོར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

དབྱུང་བ་གསུམ་གྱིས་དག་ཚུལ་གྱི་སྒྲུབ།

འོ་ན་ལུང་དབྱུང་བ་གསུམ་གྱིས་དག་ཚུལ་དེ་གང་ཞེ་ན། རྣམ་
 འགྲེལ་ལེའུ་དང་པོ་ལས། མཐོང་དང་མ་མཐོང་དངོས་པོ་ཡི། །དོན་དེ་དག་
 ལ་མངོན་སུམ་དང་། །རྗེས་སུ་དབག་རྣམ་གཉིས་གྱིས་ཀྱང་། །གཞོད་
 མེད་འདི་ནི་མི་སྤྱོད་བའོ། །ཞེས་གསུངས། ཡང་དེའི་ཐད་གྱི་རྣམ་བཤད་
 ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ ༡༤ ལས། གཉིས་བ་དེ་ཆད་མ་ཡིན་པའི་
 རྒྱ་མཚན་ཅི་ཞེ་ན། མཐོང་བ་མངོན་གྱུར་སྟོན་པ་ལ་མངོན་སུམ་གྱིས་
 གཞོད་བ་མེད་པ། དཔེར་ན། སྟོན་པོ་མངོན་གྱུར་དུ་བསྟན་པ་ལ་མངོན་
 སུམ་གྱིས་གཞོད་བ་མེད་ཅིང་གྲུབ་པ་དང་། གཞན་དག་མངོན་གྱུར་དུ་
 འདོད་པའི་སྤྱི་དོན་གཞན་སོགས་མངོན་གྱུར་མ་ཡིན་པར་བསྟན་པ་
 ལ་གཞོད་བ་མེད་པ་ལྟ་བུའོ། །མཐོང་བ་སྒྲོག་གྱུར་གྱི་དོན་སྟོན་པ་ལ།
 དངོས་པོ་སྟོབས་ཁྱེད་ཀྱི་རྗེས་དབག་ཉིད་གྱིས་གཞོད་བ་མེད་པ།
 དཔེར་ན། འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་དངོས་སྟོབས་རྗེས་དབག་གི་
 གཞལ་བྱར་བསྟན་པ་ལ་གཞོད་བ་མེད་ཅིང་དེས་གྲུབ་པ་དང་། གཞན་
 དག་སྒྲོག་གྱུར་འདོད་པའི་བདག་དང་གཙུག་པོ་ལ་སོགས་པ་སྒྲོག་གྱུར་མ་
 ཡིན་པར་བསྟན་པ་ལ་གཞོད་བ་མེད་ཅིང་སྒྲོག་གྱུར་མ་ཡིན་པར་གྲུབ་པ་
 ལྟ་བུའོ། །མ་མཐོང་བའི་དངོས་པོ་ཡིན་ཏུ་སྒྲོག་ཏུ་གྱུར་པ་ཡི་དོན་དེ་དག་
 རི་ལྟར་བསྟན་པ་ལྟར་ཁས་སྤྲངས་པ་ལ་ལུང་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་དབག་

གིས་ཀྱང་གཞོད་བ་མེད་ཅིང་། རང་ཚིག་སྤྱི་ཕྱི་འགལ་བ་དང་དངོས་
 རྒྱགས་འགལ་བས་ཀྱང་གཞོད་བ་མེད་པ། དཔེར་ན་ཆགས་སོགས་
 སྤྱི་བའི་ཅ་བ་ཡང་ཡིན། ལྷན་དང་མར་མེ་ལ་འཇུག་བ་སོགས་ཀྱི་
 གཞི་མཐུན་བ་བཀག་བ་ལ་ནང་འགལ་མེད་བ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ལྟར་རྗེས་
 དཔག་རྣམ་གཉིས་གྱིས་ཀྱང་གཞོད་བ་མེད་པའོ། །འདི་དག་ནི་ལྷང་
 འདི་ཡི་མི་སྤྱོད་བར་འཛིག་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །

སྤྱི་དོན་རིགས་རྒྱན་ ༡༠༡ ལས། སྤྱི་བས་མོངས་སྤྱོད་ཁྲིམས་
 གྱིས་བདེ་ཞེས་པའི་ལུང་ཆོས་ཅན། དབུང་བ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་
 ལུང་ཡིན་ཏེ། དབུ་མ་རིན་ཆེན་སྤེང་བའི་གཞུང་གང་ཞིག །དབུ་མ་རིན་
 ཆེན་སྤེང་བ་དེ་དབུང་བ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལས་མཐོང་
 བ་མངོན་གྱུར་བསྟན་བ་ལ་མངོན་སུམ་ཆད་མས་གཞོད་བ་མེད་པར་
 མངོན་སུམ་ཆད་མས་གྲུབ། མཐོང་བ་སྒྲོག་གྱུར་བསྟན་བ་ལ་དངོས་པོ་
 སྤྱོད་པས་ཞུགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་ཆད་མས་གཞོད་བ་མེད་པར་དེས་གྲུབ།
 མ་མཐོང་བ་ཤིན་ཏུ་སྒྲོག་གྱུར་བསྟན་བ་ལ། ཁས་སྦྱངས་སྤྱི་ཕྱི་འགལ་བ་
 དང་རང་ཚིག་དངོས་རྒྱགས་འགལ་བས་གཞོད་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །
 ཞེས་གསུངས་སོ། །

རྒྱུ་ཆེན་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ་ ༣༡༩ ལས། འོ་ན་བྱང་བར་
 གསུམ་ལྟན་གྱི་ལུང་ཞིག་གཞིར་བྱས་ནས། དེ་རང་གི་བརྗོད་བྱ་ལ་མི་
 སྤྱོད་པར་སྦྱབ་བ་ཡིན་ན། ཉགས་གང་གིས་བསྦྱབ་བར་བྱ་ཞེ་ན། མཐོང་
 བ་མངོན་གྱུར་སྟོན་བ་ལ་མངོན་སུམ་གྱིས་གཞོད་བ་མེད་པ། དཔེར་

ན། སྒྲིན་པོ་མངོན་གྱུར་བསྟན་པ་ལ། མངོན་སུམ་གྱིས་གཞོད་པ་མེད་
 ཅིང་བྱུང་བ་དང་། གཞན་དག་མངོན་གྱུར་ཏུ་འདོད་པའི་སྤྱི་དོན་གཞན་
 སོགས་མངོན་གྱུར་མིན་པ་བསྟན་པ་ལ་མངོན་སུམ་གྱིས་གཞོད་པ་མེད་
 བ་ལྟ་བུ་དང་། མཐོང་བ་སྒྲོག་གྱུར་གྱི་དོན་སྒྲིན་པ་ལ་དངོས་པོ་སྟོབས་
 བླགས་ཀྱི་ཆེས་དབག་ཉིད་གྱིས་གཞོད་པ་མེད་ལ། དཔེར་ན་འཕགས་
 པའི་བདེན་པ་བཞི་བཏན་ལ་ཕབ་པ་ལ་དངོས་པོ་སྟོབས་བླགས་ཆེས་
 དབག་གིས་གཞོད་པ་མེད་ཅིང་བྱུང་ལ། གཞན་དག་སྒྲོག་གྱུར་ཏུ་འདོད་
 པའི་བདག་དང་གཙོ་བོ་སོགས་བཀག་པ་ལ་ཆེས་དབག་གིས་གཞོད་
 པ་མེད་པ་ལྟ་བུ་དང་། མ་མཐོང་བའི་དངོས་པོ་མིན་ཏུ་སྒྲོག་ཏུ་གྱུར་
 པའི་དོན་དེ་དག་ལྷུང་དེ་ལས་ཇི་ལྟར་བསྟན་པ་ལྟར་ཁས་ལེངས་པ་ལ་
 ལྷུང་ལ་བཏྲེན་པའི་ཆེས་དབག་གིས་ཀྱང་གཞོད་པ་མེད་ཅིང་། རང་
 ཆོག་སྤྱི་བྱི་དང་འགལ་བ་དང་དངོས་ཤུགས་འགལ་བས་ཀྱང་གཞོད་པ་
 མེད་ལ། དཔེར་ན་ཆགས་སོགས་སྤྲིག་པའི་རྩ་བ་ཡང་ཡིན། ལྷུས་དང་
 མར་མེར་ལྷགས་པ་སོགས་ཀྱིས་སྤྲིག་པ་དག་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་
 མཐུན་བཀག་པ་དང་། སྤྲིན་པ་དང་མི་འཆེ་བ་སོགས་ཆོས་སྤྱི་བཤད་
 པ་ལ་ནང་འགལ་མེད་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་དབྱུང་བ་གསུམ་གྱིས་དག་པ་དེ་
 བྱུང་བར་གསུམ་ལྟན་གྱི་ལྷུང་འདི་ཡི་རང་གི་བརྗོད་བྱ་ལ་མི་སྤྱི་བའི་རྒྱ་
 མཚན་ཡང་དག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

བྱང་ངེས་སྤྱི་དོན་གྲོལ་ངན་ཆར་གཙོད་ ༡༡ ལས། དེགས་
 པས་བྱང་ངེས་འབྱེད་དགོས་པའི་དོན་གྱི་དབང་འདི་གཟིགས་ནས།

བཅོམ་ལྷན་འདས་གྱིས་དག་སྒྲོང་དག་གམ་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་
 མཁས་པ་རྣམས་གྱིས་གསུང་རབ་ལ་དཔྱད་བའི་ཆེ། གསུང་རབ་དེས་
 གཞལ་བྱ་མངོན་གྱུར། རྒྱུག་གྱུར། སིན་ཏུ་རྒྱུག་གྱུར་གསུམ་སྟོན་པའི་
 ཆ་ལ་རིམ་བ་བཞིན་ཏུ་མངོན་སུམ། དངོས་སྟོབས་རྗེས་དབག །ཡིད་
 ཆེས་རྗེས་དབག་གསུམ་གྱིས་གཞོད་པ་ཡོད་མེད་ལེགས་པར་བརྟགས་
 ལ། གཞོད་པ་མ་མཐོང་བ་ན་ངའི་བཀའ་ལས་རི་ལྟར་བཤད་པ་བཞིན་
 ཉམས་སུ་སྒྲང་བར་བྱ་ཡི། ང་ལ་གུས་པའི་ཕྱིར་ཉེ་རྒྱ་མཆོན་ཏུ་བྱས་
 བས་བཤད་ཆད་སྒྲ་རི་བཞིན་པར་འཛིན་མི་རིགས་ཏེ། དཔེར་ན་གསེར་
 བརྟག་པའི་ཆེ་དང་ཐོར་མེས་བསྐྱེད་པ། དེ་རྗེས་བཅད། དེ་རྗེས་བཟར་
 བས་གསེར་ཡིན་པར་ཤེས་པ་ན་ནོར་གྱི་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པ་བཞིན་
 རོ། །དེ་སྐད་ཏུ་ཡང་རིགས་ཐིགས་ཀྱི་ཚྭ་གས་སྤྲ་མདོར་བསྟུས་སུ། ཀ་
 མ་ལ་ཤི་ལས། དེ་ལ་བསྐྱེད་པ་ནི་མངོན་སུམ་དང་ཆོས་མཐུན་པར་
 བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །བཅད་པ་ནི་རྗེས་སུ་དབག་པ་དང་ཆོས་མཐུན་
 པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །བཟར་པ་ནི་ཡིད་ཆེས་པ་དང་ཆོས་མཐུན་
 པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་
 སོ། །

ཕྱི་བདུན་རྒྱན་ ༣༧༧ ལས། དབུང་པ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་
 ཚུལ་གྱང་། ལུང་དེའི་བཞུད་བྱ་མཐོང་བ་མངོན་གྱུར་སྟོན་པའི་ཆ་རྣམས་
 མངོན་སུམ་ཆད་མས་གྲུབ། མ་མཐོང་བ་རྒྱུག་གྱུར་སྟོན་པའི་ཆ་རྣམས་
 དངོས་སྟོབས་རྗེས་དབག་ཆད་མས་གྲུབ། མ་མཐོང་བ་སིན་ཏུ་རྒྱུག་གྱུར་

གྱུར་སྟོན་པའི་ཆ་རྣམས་ལ་རང་ཆོག་འགལ་བ་སོགས་གྱིས་གཞོད་པ་
 མེད་པ་རྣམས་ལ་བྱེད་པ་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟ་ན། དབུད་པ་གསུམ་གྱིས་
 དག་པའི་ཕུང་ཡིན་ན་ཕུང་དེའི་བརྗོད་བྱར་གྱུར་པའི་མངོན་གྱུར་སྟོན་ག་
 གྱུར་ཤིན་ཏུ་སྟོན་གྱུར་གསུམ་ག་ཡོད་དགོས་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟ་ན་
 ཤིན་སྟོན་ཁོ་ན་སྟོན་པའི་ཕུང་དབུད་པ་གསུམ་གྱིས་དག་པ་མེད་པར་
 འགྱུར་ལ། དེ་འདྲོད་ན། སྒྲིན་བས་ལོངས་སྟོང་གིས་གྱིས་བདེ། །ཞེས་
 པའི་ཕུང་དེ་དབུད་པ་གསུམ་གྱིས་དག་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་སོ། །དེ་
 བས་ན་དབུད་པ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་དོན་ནི། མངོན་རྗེས་གཉིས་དང་
 རང་ཆོག་སྲ་བྱི་འགལ་བ་སོགས་དང་གསུམ་གྱིས་གཞོད་པ་མེད་པའི་
 ཕུང་ཡིན་པ་ལ་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

སེར་བུལ་བྱང་ངེས་ཟབ་དོན་གསལ་བའི་སྟོན་མེ་ ༡༩ ལས།
 ཕུང་དེ་དབུད་པ་གསུམ་གྱིས་དག་ཚུལ་ཡང་། ཕུང་དེའི་བརྟན་དོན་གྱི་
 ཆ་ལ་གཞོད་པར་མ་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་མི་ཆོག་གི་གཞོད་པ་མེད་པར་
 མཐོང་དགོས་བྱས་པ་ལ། ཁ་ཅིག་ །དེ་ཆོག་པར་ཐལ། སྒྲི་དོན་གྲོལ་
 ངན་ཆར་གཅོད་ལས། གཞོད་པ་མ་མཐོང་བ་ན་ངའི་བཀའ་ལས་རི་
 ལྟར་འབྱུང་བ་བཞིན་གྲུང་བར་བྱ་ཡི། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་ན་མ་
 བྱལ་སྟེ། གཞོད་པ་མེད་པར་མཐོང་བ་ན་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་བྱིར།
 འདིའི་རྟགས་འགོད་ཚུལ་མངོན་གྱུར་སྟོན་པའི་ཆ་ལ་མངོན་སུམ་ཆད་
 མས་གཞོད་པ་མེད་ཅིང་བྱལ་ཅས་སོགས་གསུངས་པ་ནི། གཞལ་བྱ་
 གསུམ་ག་སྟོན་པ་ཞིག་ཆོས་ཅན་ཏུ་བརྒྱང་བའི་དབང་ཏུ་བྱས་པ་ཡིན་

ལ། སིན་སྒྲོག་ཁོ་ན་སྟོན་བ་ཆོས་ཅན་དུ་བྱས་ཆོ། རང་གི་བསྟན་བྱ་ལ་
 ཆད་མ་གསུམ་པོ་གང་གིས་ཀྱང་གཞོན་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་འགོད་
 རོ། །གཞལ་བྱ་གསུམ་ག་སྟོན་ན། མངོན་སྒྲོག་གི་ཆ་བསྟན་བ་ལ་གཞོན་
 བ་མེད་བར་མཐོང་བ་ལ། མངོན་སྒྲོག་གི་ཆ་དེ་མངོན་ཇེས་གྱིས་བྱུ་བ་
 དགོས་ལ། སིན་སྒྲོག་བསྟན་པའི་ཆ་ནི་ལུང་གཞན་ལ་བརྟེན་པའི་ཡིད་
 ཆེས་གྱིས་གཞོན་བར་མེད་བར་མཐོང་བ་དང་། རང་ཆོག་སྒྲ་བྱེད་དང་
 དངོས་ཤུགས་འགལ་བ་མེད་བར་མཐོང་བ་ན་ཡིད་ཆེས་གྱིས་དག་བར་
 འཇོག་གི་ཡིད་ཆེས་ཇེས་དབག་གིས་བྱུ་བ་མི་དགོས་ཏེ། ཉགས་དེའི་
 བསྟུབ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། ཡིད་ཆེས་གྱིས་
 དག་པའི་ཚུལ་དང་ཡིད་ཆེས་ཇེས་དབག་གིས་བྱུ་བ་ཚུལ་ལའང་བྱུང་
 བར་གསུངས་སོ། །

གཙང་ཉགས་ཆོས་གྲགས་དགོངས་རྒྱན་ ༡༩༥ ལས། དེས་ན་
 དབྱུང་བ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ཚུལ་ལ་གཉིས་ཡོད་དེ། སྤྱིར་དབྱུང་བ་
 གསུམ་གྱིས་དག་ཚུལ་ཅུང་དང་། གཞལ་བྱའི་གནས་གསུམ་སྟོན་པའི་
 སྒྲོ་ནས་དབྱུང་བ་གསུམ་གྱིས་དག་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་
 པོ་སྤྲ་མ་འདི་བཞེན་ཡིན་ལ། གཉིས་བ་ནི། གཞལ་བྱའི་གནས་གསུམ་
 སྟོན་པའི་སྒྲོ་ནས་དབྱུང་བ་གསུམ་གྱིས་དག་ཚུལ་ནི། དབྱུ་མ་རིན་ཆེན་
 ཐེང་བ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་གཞལ་བྱའི་གནས་གསུམ་སྟོན་པའི་སྒྲོ་ནས་
 དབྱུང་བ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ཚུལ་ཡོད་དེ། ཁྱོད་གྱིས་བསྟན་དོན་
 མངོན་གྱུར་བསྟན་པའི་ཆ་ལ་མངོན་སུམ་ཆད་མས་གཞོན་བ་མེད་ཅིང་

དེས་གྲུབ། རྟོག་གྲུར་བསྟན་པའི་ཆ་ལ་དངོས་སྟོབས་རྗེས་དབག་གིས་
གཞོད་པ་མེད་ཅིང་དེས་གྲུབ། འིན་ཏུ་རྟོག་གྲུར་བསྟན་པའི་ཆ་ལ་ཡིད་
ཆེས་རྗེས་དབག་གིས་གཞོད་པ་མེད་ཅིང་དེས་གྲུབ། རང་གི་བསྟན་
དོན་རང་སྒྲུབ་པ་པོའི་གང་ཟག་གི་ཆོད་མས་གྲུབ་པའི་ཡུང་ནམ་དག་ཡིན་
པས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་བྱིར། ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ། །

འིན་ཚྭ་གཞི་མཉམ་པའི་ཡུང་ཡོད་མེད།

འིན་ཚྭ་གཞི་མཉམ་པའི་ཡུང་ཡོད་མེད་ནི། དེང་སང་ཞལ་
རྒྱན་ལྟ་བུར་འིན་ཚྭ་གཞི་མཉམ་པའི་ཡུང་འདོག་དཀའ་ཞིང་། སྤྱིན་
པས་ཡོངས་སྟོད་ཁྲིམས་ཀྱིས་བདེ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཡུང་ཡང་། གཞལ་
བུའི་གནས་གསུམ་ག་སྟོན་སྟེ། དེ་ཡང་སྤྱིན་བུའི་རྩས་ལྟ་བུ་མངོན་གྲུར་
དང་། གཏོང་བའི་སེམས་པ་ལྟ་བུ་ཅུང་ཟད་རྟོག་གྲུར་དང་། དེ་ལྟར་སྤྱིན་
པ་གཏོང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་མ་ཡོངས་པ་ན་ཡོངས་སྟོད་འབྱུང་བའི་ཚུལ་
རིམ་ལྔ་བ་བཞིན་ཏུ་གྲུབ་པ་ནི་འིན་ཏུ་རྟོག་གྲུར་ཡིན་ལ། དེ་བཞིན་ཏུ་
ཚུལ་ཁྲིམས་སོགས་ལའང་ཅི་རིགས་པ་སྒྲུར་བར་གསུངས་སོ། །

སྟེ་བདུན་ཡིད་ཀྱི་སྤྱན་སེལ་ ༣༧༥ པས། དེ་ལྟ་ན། འིན་ཚྭ་ག་
ཞི་མཉམ་པའི་ཡུང་དབྱེད་པ་གསུམ་ཀྱིས་དག་པ་མེད་པར་འགྱུར་ལ།
དེ་འདོད་ན། སྤྱིན་པས་ཡོངས་སྟོད་ཁྲིམས་ཀྱིས་བདེ་ཞེས་པའི་ཡུང་
དེ་དབྱེད་པ་གསུམ་ཀྱིས་དག་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ་ཞེས་སྤྱིན་པས་

མོངས་སྒྱུད་ཁྲིམས་གྱིས་བདེ་ཞེས་པའི་ཕུང་དེ་ཡིན་སྒོག་ཁོ་ན་བསྟན་
པའི་ཕུང་དུ་གསུངས་སོ། །

དེང་སང་པལ་ཆེ་བས། ཚད་མ་ཡིད་གྱི་སྟུན་སེལ་ལས་ཡིན་
སྒོག་ཁོ་ན་བསྟན་པའི་མདོ་ཡོད་པ་གསུངས་པའི་དོན་ནི། ཡིན་སྒོག་ཁོ་
ན་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོ་བྱས་པའི་ཕུང་ཡོད་པའི་དོན་ཡིན་ཞེས་ཞིབ་ཆ་
མཛད་པར་སྟངས་ལང་ཡང་དབྱང་པར་བྱའོ། །

བཀའ་ཡིན་ན་དབྱང་བ་གསུམ་གྱིས་དག་བའི་ཕུང་ཡིན་དགོས་མིན།

བཀའ་ཡིན་ན་དབྱང་བ་གསུམ་གྱིས་དག་བའི་ཕུང་ཡིན་
དགོས་མིན་ནི། ཡང་དེང་སང་པལ་ཆེ་བས་བཀའ་ལ་དབྱང་བ་གསུམ་
གྱིས་དག་བའི་ཕུང་ཡིན་པས་བྱས་ཅེས་རྒྱུ་ལྟར་དུ་གྲགས་ལ། མཁས་
པ་ཨ་ལགས་ཤེས་དང་། སོག་པོ་ཆེ་རམས་པ་གཉིས་ཀྱང་དེ་ལྟར་
བཞེད་པ་སེར་བྱལ་བྱང་དེས་སྟུག་གསུངས་ལ། ཀུན་མཁུན་འཇམ་
དབྱངས་བཞེད་པ་ནི། བྱང་དེས་སྒོ་གསལ་མགྱུན་རྒྱན་ ༤༩༡ ལས།
བདེན་བཞིའི་རྒྱང་དོར་དངོས་སྟུ་བསྟན་པའི་མདོ་དེ་དེས་དོན་གྱི་
མདོ་ཡིན་པའི་བའི་བྱིར། དེར་ཐལ། མདོ་དེ་རང་གི་དངོས་བསྟན་སྟུ་
ཇི་བཞེན་པ་ལ་ཚད་མས་མི་སྟུ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། བདེན་
བཞིའི་རྒྱང་དོར་དངོས་སྟུ་བསྟན་པའི་མདོ་དེ་དབྱང་བ་གསུམ་གྱིས་
དག་བའི་ཕུང་གི་རྟགས་གྱིས། གཞལ་བྱ་ཡིན་ཏུ་སྒོག་གྱུར་སྟུན་པའི་

མདོ། རང་གི་བསྟན་བྱའི་དོན་ལ་མི་སྤྱོད་བར་སྤྱོད་བར་བྱེད་པའི་རྟགས་
 ཆོས་གཉིས་ལྡན་གྱི་མཐུན་དཔེ་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སོགས་
 གསུངས་སོ། །

དྲང་ངེས་སྤྱོད་དོན་ཆོལ་ངན་ཆར་གཅོད་ ༡༡ ལས། དེགས་བས།
 ཞེས་བ་ནས། ར་ལ་གྲུས་པའི་ཕྱིར་ཏེ་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་བཤད་
 ཆད་སྤྱོད་ཇི་བཞིན་པར་འཛིན་མི་དེགས་ཏེ་ཞེས་སོགས་གསུངས་བས་
 དབྱེད་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་ལ་སྤྱོད་ཇི་བཞིན་པར་འཛིན་ཆོག་པ་
 གསུངས་སམ་དབྱེད་རྒྱ་དང་། དེགས་བ་བཟོད་ན། སེམས་ཅམ་པའི་
 ལུགས་ལ་སྤྱོད་དོན་ཡོད་པ་བསྟན་པའི་འཁོར་ལོ་དང་པོའི་མདོ་ཆོག་དེ་
 དབྱེད་གསུམ་དག་པའི་ལུང་ཡིན་ན་ཅུང་ཟད་སྟོག་གྱུར་སྟོན་པའི་ཆ་ལ་
 དངོས་སྟོབས་གྱིས་གཞོད་པ་མེད་པ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་རུས་
 ཏེ། ཕྱི་དོན་མེད་པ་དངོས་སྟོབས་ཆད་མས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་སྤྱོད་
 རྟག་པ་ལ་དངོས་སྟོབས་ཆད་མས་གཞོད་པ་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །

འཁོར་ལོ་དང་པོའི་སྤྱོད་ཐེན་དང་བསྟན་དོན་གཅིག་པ་ཡིན་
 བས་སྤྱོད་ཐེན་བསྟན་དོན་སོ་སོ་ནས་འབྲེད་དཀའ་ལ། དེ་བཞིན་མདོན་
 ལུས་དང་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་ཆད་མས་གཞོད་པའི་མདོ་ཆོག་དུ་མ་བཞག་
 ཆོག་མིན་དབྱེད་དགོས།

སེར་བྱལ་དྲང་ངེས་ཟབ་དོན་གསལ་བའི་སྟོན་མེ་ ༡༢ ལས།
 རྣམ་འགྲེལ་རྒྱུ་ཆེན་ལས། བཀའ་ཡིན་ན་བྱེད་བར་གསུམ་ལྡན་གྱི་
 རག་ཡིན་བས་བྱས་ཅེས་གསུངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་མཁས་པ་ཨ་

ལགས་ལ་བ་དང་། སོག་པོ་ཆེ་རམས་བ་གཉིས་ཀྱིས་བཀའ་ཡིན་ན་
 དབྱེད་བ་གསུམ་གྱིས་དག་བས་བྱས་ཅེས་གསུངས་ཀྱང་། ཀུན་མཁེན་
 འཇམ་དབྱེད་ས་བཞད་བས་དབྱེད་བ་གསུམ་གྱིས་དག་བའི་ལུང་གི་
 རྟགས་ལས་ཤིན་ཏྲོག་སྟོན་བའི་ལུང་བསྟན་དོན་མི་བསྟུ་བར་སྟུ་བ་
 བའི་རྟགས་ཆོས་གཉིས་ལྟན་གྱི་མཐུན་དཔེ་ལ་སྟུ་རི་བཞིན་བ་དགོས་
 བར་གསུངས། ཞེས་གསུངས་ལ། ཡང་དེ་ཉིད་ ༡༥ ལས། བོད་དུ་
 བཀའ་ཡིན་ན། དབྱེད་བ་གསུམ་གྱིས་དག་བས་མ་བྱས་བྱས་བ་ལ། ཁ་
 ཅིག །དེ་བྱས་བར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་རང་གི་བཞེད་དོན་རང་སྟུ་བ་པོས་
 གྲུབ་བས་བྱས་བའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱས། ཡང་ཁོ་ན་རེ། བོད་དུ་བྱས་བར་
 ཐལ། དེ་ཡིན་ན་བྱེད་བར་གསུམ་ལྟན་གྱི་དག་ཡིན་བས་བྱས་བའི་ཕྱིར་
 རེད་མ་བྱས་པོ། ཞེས་གསུངས་སོ། །ཡང་དེ་ཉིད་ ༡༣ ལས། བྱེད་
 བར་གསུམ་ལྟན་གྱི་ལུང་འདི་མི་བསྟུ་བའི་ལུང་གི་མཆན་གཞིར་
 བཞག་བ་སྟུ་བྱ་ཞིག་ཐར་ལས་གསལ་བྱེད་སོགས་ལ་བརྟགས་ན་
 འབྱུང་ཡང་། ལེགས་བར་བརྟགས་ལ་ང་ཡི་བཀའ། ཁྲིའ་བར་བྱ་ཡི།
 ཞེས་དབྱེད་གསུམ་གྱིས་དག་ནས་སྟུ་རི་བཞིན་བར་ཁས་སྐྱེད་ས་བར་
 གསུངས་བ་དང་། རྣམ་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་། མཐོང་དང་མ་མཐོང་དངོས་
 བ་ཡི། །དོན་དེ་དག་ལ་མཛོན་གསུམ་དང་། །རྗེས་སུ་དཔག་རྣམ་གཉིས་
 ཀྱིས་ཀྱང་། །གཞོད་མེད་འདི་ནི་མི་བསྟུ་བའོ། ཞེས་དབྱེད་བ་གསུམ་གྱིས་
 དག་བའི་ལུང་ལ་རང་གི་བཞེད་བྱའི་དོན་ལ་ཆད་མ་གསུམ་པོ་གང་གིས་
 ཀྱང་གཞོད་བ་མེད་བ་ཞིག་དགོས་བར་གསུངས་བའི་ཕྱིར་དང་། དབྱེ་
 མ་སྐྱེད་བ་ལས་ཀྱང་། དེས་བའི་དོན་ཀྱང་གང་ལ་བྱ་ཞེན་ཆད་མ་དང་

བཅས་པ་དང་། རོན་དམ་པའི་དབང་དུ་མཛད་པ་གང་ཡིན་པ་སྟེ། ཞེས་
རང་གི་བཛྲོད་བྱ་ལ་སྦྱབ་བྱེད་ཆད་མ་དང་ལྡན་ན་སྦྱ་རི་བཞིན་པ་ཡིན་
དགོས་པར་གསུངས་པས། དབྱད་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་ལ་སྦྱ་རི་
བཞིན་པ་ཡིན་པས་བྱབ་བམ་སྦྱམ་མོ། ཞེས་གསུངས་མོ། །

ཀྱན་མཐེན་དབུ་མ་ཆེན་མོ་ ༥༧ ལས། རང་གི་འཛིན་སྐྱངས་
ཀྱི་ཡུལ་གྱི་གཞལ་བྱ་ཡིན་ཏུ་ལྟོག་སྐྱར་ལ་མི་སྦྱ་བའི་རྗེས་དབག་ཡིན་
པ་དེ། རང་ཉིད་ལུང་གི་ཆད་མ་ཡིན་པའི་མཆན་ཉིད། ལུང་གི་ཆད་
མ་དང་། ཡིད་ཆེས་རྗེས་དབག་རོན་གཅིག །ལུང་ཆད་མ་དང་དབྱད་
གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་རོན་གཅིག །དེ་གཉིས་ཀྱི་མཆན་གཞི་སྟེ།
ཞེས་གསུངས་མོ། །

གཞལ་བྱ་ཡིན་ལྟོག་ངོས་འཛིན་ཚུལ།

གཞལ་བྱ་ཡིན་ལྟོག་ངོས་འཛིན་ཚུལ་ནི། རྗེའི་ཆད་མའི་ལམ་
བརྒྱུགས་ ༡༩ ལས། དེ་ལྟར་ལུང་པོ་མི་རྟག་པར་བསྒྱུབས་ནས་ད་
ནི་སྐྱག་བསྐྱེད་དུ་བསྒྱུབ་པར་བྱ་སྟེ། ཉེར་ལེན་གྱི་ལུང་པོ་ལྷ་པོ་འདི་
ཆོས་ཅན། སྐྱག་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། ལས་ཉོན་གྱིས་འདུས་བྱས་པའི་
ཕྱིར། ཞེས་པ་ནི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་མོ། །དེའི་ཕྱོགས་ཆོས་སྦྱབ་པ་
ནི། མའི་ལུས་འདི་ཆོས་ཅན། ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱ་བཟང་པོ་སྟོན་དུ་སྤོང་སྟེ།
འདོད་པར་བྱ་བའི་འབྲས་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ན། འཕེན་བྱེད་ཀྱི་

ལས་བཟང་པོ་སྡོན་དུ་སོང་སྟེ། རྣམ་སྒྲིན་ཡིད་དུ་འོང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 ལས་བཟང་ངན་སྣ་ཚོགས་སྡོན་དུ་སོང་སྟེ། འབྲས་བུ་འདོད་མི་འདོད་
 སྣ་ཚོགས་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། དུད་འགྲོའི་ལུས་འདི་ཚས་ཅན། འཕེན་
 གྱེད་ཀྱི་ལས་ངན་བ་སྡོན་དུ་སོང་སྟེ། རྣམ་སྒྲིན་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་དང་
 ལྡན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀོད་པའི་རྟགས་འདི་དག་ལ་བརྟེན་ནས་གྲུབ་
 ཟིན་གྱི་རྣམ་སྒྲིན་འདོད་མི་འདོད་འདི་དག་ལས་བཟང་ངན་སྡོན་དུ་སོང་
 བར་དངོས་སྟོབས་ཀྱིས་འབྱུང་གྲུང་། དེ་རིང་སྒྲིན་བ་བཏང་བ་དང་ཚུལ་
 གྲིམས་བསྐྱངས་པའི་ལས་ལ་མ་འོངས་བ་ན་འབྲས་བུ་བདེ་བ་འབྱུང་བ་
 བེ་མིན་ཏུ་སྒྲིག་གྲུར་ཡིན་ཏེ། ཕྱི་རྫོང་ལུས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཕྱག་འཆལ་བ་
 སོགས་ཕྱི་རྫོང་ལུས་སྡོན་དུ་སོང་བར་གྲུབ་གྲུང་། ཕྱི་རྫོང་དུས་ན་གང་
 ཟག་དེས་ཕྱི་རྫོང་ལུས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དེ་ལྟ་བུ་མི་འབྱུང་བ་བཞིན་ནོ། །
 ཞེས་འདས་པའི་ལས་དགེ་སྤྲེལ་ལས་གྲུབ་ཟིན་གྱི་རྣམ་སྒྲིན་བདེ་སྤྲུག་
 འབྱུང་བ་མིན་སྒྲིག་མ་ཡིན་ཞིང་དེ་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་གྲུབ་
 བ་དང་། ལས་དགེ་སྤྲེལ་ལས་མ་འོངས་བ་ན་རྣམ་སྒྲིན་བདེ་སྤྲུག་འབྱུང་
 བ་མིན་ཏུ་སྒྲིག་གྲུར་ཡིན་པས་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་
 རྟོགས་དགོས་པར་གསུངས་མིང་། དེ་ཡང་དཔེར་ན། ཉེན་མ་གཅིག་ལ་
 ཕྱི་རྫོང་ཕྱི་རྫོང་གཉིས་སུ་སྟེ་བའི་ཕྱི་རྫོང་དུས་ཀྱི་གང་ཟག་དེའི་ལུས་ཀྱི་
 ཁྱད་པར་ཕྱག་འཆལ་བ་དང་དག་གི་ཁྱད་པར་གསོལ་བ་འདེབས་བ་
 ལ་སོགས་བ་རང་རང་གི་རྒྱ་ལས་འབྱུང་བ་དངོས་སྟོབས་ཀྱིས་འབྱུང་
 གྲུང་། ཕྱི་རྫོང་དུས་ན་གང་ཟག་དེའི་ལུས་དག་སོགས་ལས་ཕྱི་རྫོང་དུས་
 སུ་འབྲས་བུ་ལུས་དག་གི་ཁྱད་པར་རི་འབྲ་འབྱུང་བ་མིན་ཏུ་སྒྲིག་ཏུ་

གྱུར་བར་བཞིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པ་དང་།

ལེའུ་གཉིས་པའི་རྣམ་བཤད་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ ༡༩༠

ལས། རྣམ་སྤྲིན་ཡིད་དུ་འོང་བ་ལས་ལས་བཟང་པོ་སྤྲིན་དུ་སོང་བ་
དང་། ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་ལས་ལས་ངན་པ་དང་། ཡིད་དུ་འོང་མི་འོང་
སྤྱ་ཆོགས་པ་ལས་ལས་བཟང་ངན་སྤྱ་ཆོགས་སྤྲིན་དུ་སོང་བར་དངོས་
པོ་སྤྲིན་པས་ཁྱེད་ཀྱི་རྣམས་ལས་དཔོག་རྩལ་གྱི། ལུས་འདིའི་སྤྲིན་གྱི་
ལས་ལུལ་གང་དུ་བྱས་པ་དང་། དུས་ནམ་གྱི་ཆེ་དང་། ཚུལ་ཇི་ལྟར་
བྱས་པ་སོགས་ནི་མིན་ཏུ་སྒོ་ག་གྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

འདོད་པའི་ལྟར་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ཟག་བཅས་དག་བའི་ལས་དེ་
དག་ཆོས་ཅན། རང་འབྲས་རྣམ་སྤྲིན་ཡིད་འོང་འབྱུང་རུང་ཡིན་ཏེ།
འཕེན་བྱེད་དག་བའི་ལས་ཡིན་པའི་བྱིར། དཔེར་ན། འཁོར་ལོས་སྦྱར་
བའི་རྒྱལ་པོའི་སྦྱེ་བ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་བཞིན་ནོ། །ངན་སོང་གསུམ་དུ་
སྦྱེ་བ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་རྣམས་ཆོས་ཅན། རང་འབྲས་རྣམ་སྤྲིན་ཡིད་
དུ་མི་འོང་བ་འབྱུང་རུང་ཡིན་ཏེ། འཕེན་བྱེད་མི་དག་བའི་ལས་ཡིན་པའི་
བྱིར། དཔེར་ན། དཔྱལ་བའི་རྣམ་སྤྲིན་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་མཆོམས་མེད་ཀྱི་
ལས་བཞིན་ནོ། །ཞེས་བཀོད་པ་དེ་རྣམས་དངོས་རྣམས་ཡང་དག་ཡིན་
ནམ་མེད། མིན་ན་ཚུལ་གསུམ་གང་མ་ཆང་དབྱེད་རྒྱ་དང་། རྒྱས་པའི་
བསྟན་བཅོས་ཆང་མ་རྣམ་འབྲེལ་ལས། རྒྱ་ཆོགས་པ་ལས་འབྲས་སྦྱེ་
བར། །རྗེས་སུ་དཔོག་པ་གང་ཡིན་པ། །དོན་གཞན་ལ་ནི་མི་ལྟོས་
བྱིར། །དེ་ནི་རང་བཞིན་ཡིན་པར་བརྗོད། །ཅེས་ནས་ས་ཚུ་ལུད་ཤོད་

མངོན་སུམ་ཆད་མ་ནི་ལེའུ་གསུམ་པར་སྟོན་དོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

སྡེ་བདུན་རྒྱན་ ༡༡ ལས། དེ་ལ་ལུང་གི་བསྟན་པའི་བརྗོད་བྱ་
ནི། མངོན་མཐོ་བདེ་འགྲོའི་གོ་འཕང་དང་། དེས་ལེགས་ཐར་པ་དང་
ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་གོ་འཕང་ཐབས་དང་བཅས་པར་འདུས་པ་ཡིན་
ལ། དེ་ཡང་རྒྱད་ལ་སྟེ་བའི་རིམ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན། དང་པོར་མངོན་
མཐོ་རྒྱད་ལ་སྟེ་ནས། བྱིས་དེས་ལེགས་སྟེ་བ་ཡིན་ཅིང་། གཙོ་པོ་གྱི་
དབང་དུ་བྱས་ན་དེས་ལེགས་གཙོ་བོ་དང་། མངོན་མཐོ་པོ་པོ་བ་ཡིན་
མོད་གྱི། ཆད་མས་སྟབས་པ་ན། དང་པོ་དེས་ལེགས་ཐབས་དང་བཅས་
པ་ཆད་མས་བསྟབས་ནས་དེའི་རྗེས་སུ་མངོན་མཐོ་ཆད་མས་སྟབས་
པར་བྱེད་པ་ཡིན་དོ། རྒྱང་དང་དོར་བྱའི་དེ་ཉིད་ནི། ཐབས་བཅས་རབ་
ཏུ་དེས་པ་ཡིས། །གཙོ་བོའི་དོན་ལ་མི་སྟུའི་བྱིར། །གཞན་ལ་རྗེས་སུ་
དཔག་པ་ཡིན། །ཅེས་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

རྗེའི་ཆད་མའི་ལམ་བསྐྱེགས་ ༣༡ ལས། དེ་ལྟར་གཙོ་བོའི་
དོན་བདེན་བཞིའི་གནས་ལུགས་ལ་མི་སྟུ་བར་བསྟབས་ནས། ད་ནི་
མངོན་མཐོ་ལ་མི་སྟུ་བར་སྟབས་པའི་ཚུལ་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལ་རྟགས་
འགོད། ཚུལ་སྟབས། ཆད་པ་སྟོང་བའོ། །དང་པོ་ནི། བྱིན་པས་ལོངས་
སྟོང་ཁྱིམས་གྱིས་བདེ། །ཞེས་པའི་ལུང་ཆོས་ཅན། ཁྱིད་རང་གི་བསྟན་
བྱའི་དོན་ལ་མི་སྟུ་སྟེ། དབྱད་པ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་ཡིན་པའི་
བྱིར། དཔེར་ན་འདུས་བྱས་མི་རྟག་པར་སྟོན་པའི་སྐབས་བཞིན། ཞེས་
གསུངས་སོ། །

སྤྱི་དོན་རིགས་རྒྱུ་ ༡༤༤ ལས། ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཡིད་ཆེས་
 རྗེས་དཔག་ཆད་མ་མ་ཡིན་ཏེ། ལུང་དེ་རང་གི་བརྗོད་བྱའི་དོན་སྤྱོད་
 བའི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུའང་རང་འགྲེལ་ལས།
 རྗེས་སུ་དཔག་པ་ཡང་ཉེས་པ་མེད་པ་མིན་ཏེ། སྤྱི་རྒྱུ་མས་དོན་དག་ལ་
 མེད་ན་མི་འབྱུང་བ་མིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ་ཞེ་ན། འོ་ན་མངོན་མཛོ་
 སྤྱོད་བྱེད་གྱི་ཐབས་མེད་པར་ཐལ། ད་ལྟར་ཚུལ་ཁྲིམས་སྤང་བ་ལས་
 མ་འོངས་པ་ན་མཛོ་རིས་སུ་སྤྱོད་བ་ཆད་མས་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་
 ཁས། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེས་ལེགས་སྤྱོད་བྱེད་གྱི་ཐབས་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར། དེ་སྐད་དུའང་། གཙོ་བོའི་དོན་ལ་མི་སྤྱོད་ཕྱིར། །གཞན་ལ་རྗེས་
 སུ་དཔག་བཞིན། །ཅེས་གསུངས་སོ། །ཞེས་གསུངས།

སྐབས་དང་པོའི་སྤྱི་དོན་སྤྱོད་བའང་རོལ་མཆོ་ ༡༥༡ ལས། ཁ་
 ཅིག །འཆོས་སྤྱོད་གྱི་ཡོན་ཏན་གཉིས་དང་ལྟན་པའི་དག་རྒྱུ་དག །
 བསྟན་བཅོས་རྒྱུ་དག་གི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན། མངོན་མཛོའི་གོ་འཕང་
 ཡོད་པར་ཆད་མས་གྲུབ་པའི་ཕྱི་རོལ་པས་བརྩམས་པའི་མངོན་མཛོའི་
 གོ་འཕང་ཡོད་པར་སྟོན་པའི་ཕྱི་རོལ་པའི་བསྟན་བཅོས་ཆོས་ཅན།
 མཆོན་ཉིད་དེར་ཐལ། བསྟན་བཅོས་རྒྱུ་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་དེར་
 ཐལ། དེས་མངོན་མཛོ་གོ་འཕང་ཡོད་པར་དམ་བཅས་པའི་དམ་བཅའ་དེ་
 དམ་བཅའ་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ།
 ཁྱོད་རང་གི་ཞེན་དོན་དམ་བཅའ་བ་པོའི་གང་ཟག་གི་ཆད་མས་གྲུབ་
 པའི་དམ་བཅའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། ཞེས་མངོན་

མཐོའི་གོ་འཕང་ཆད་མས་གྲུབ་པའི་བྱི་རོལ་བ་ཡོད་པར་གསུངས་སོ། །

བྱང་ངེས་ནམ་འབྲེད་ ༤༥ ལས། འདི་ལྟར་འདི་འགོག་པར་
བྱང་ས་ལས་ལུང་གིས་ཀྱང་བཀག་ཅིང་གཞན་སྡེ་ལ་རང་གི་སྟོན་པའི་
ལུང་གིས་འགོག་ཏུ་མི་བྱང་བས་དགག་པའི་ཡུལ་ལ་རང་སྡེ་ཡང་ཡོད་
ལ། ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཀུན་ལས་བརྟུས་ལས། བྱི་རོལ་བའམ། ཉན་ཐོས་སམ། བྱང་
ཚུབ་སེམས་དབང་ཡང་བྱང་སྟེ། དག་པའི་བསམ་གཏན་ནམས་ལ་
བརྟེན་ནས་ཆད་མེད་པ་ནམས་འབྱུང་སོ། །ཆད་མེད་པ་ནམས་ཅི་ལྟར་
མངོན་པར་ཤེས་པ་ནམས་ཀྱང་དེ་བཞིན་ནོ་ཞེས་པ་སྦྱི་དོན་དུ་བྱངས་
སོ། །

དེ་བཞིན་སྦྱི་དོན་སྦྱང་བར་གི་རོལ་མཆོ་ ༡༧༣ ལས། མངོན་
ཤེས་དང་པོ་ལྷ་རྒྱད་ལྟན་གྱི་བྱི་རོལ་བ་དང་། ཉན་རང་བྱང་སེམས་
ནམས་ཡོད་ལ། ཞེས་གསུངས།

ཡོངས་འཛིན་རྟགས་རིགས་ ༡༩༩ ལས། སྦྱིར་སྟོ་ལ་སྟོས་པའི་
བསྐྱལ་དོན་ལ་གསུམ་ཡོད་དེ། ཡུལ་དང་དུས་དང་ངོ་བོའི་བསྐྱལ་དོན་
གསུམ་ཡོད་པའི་སྦྱིར། དང་པོ་ནི། རང་དང་སྟོགས་ཐག་ཤིན་ཏུ་རིང་
བ་ན་ཡོད་པའི་སྟོད་བཅུད་ཀྱི་བྱང་པར་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི། བསྐྱལ་
པ་འདས་ཟིན་པ་དང་འབྱུང་བའི་དུས་ན་ཅི་འདྲ་བྱང་བ་དང་འབྱུང་བའི་
བྱང་པར་ལྟ་བུ་སྟེ། དེ་ནམས་ནི་སྦྱིར་བསྐྱལ་དོན་མིན་པར་རང་གི་སྟོ་
ལ་སྟོས་པའི་བསྐྱལ་དོན་ནོ། །གསུམ་པ་ནི། རང་དང་ཉེ་བ་ན་ཡོད་ཀྱང་

ངོ་མོ་སྤྱི་བའི་དབང་གིས་བསྐྱེད་དོན་དུ་སོང་བ་མདུན་གྱི་ཤར་མུ་བྱ་
དང་། ལྷ་མིའི་བར་སྤྱི་དུ་བ་རྣམས་དང་དེའི་ཕྱང་པོ་ལྷ་བྱའོ། །ཞེས་
གསུངས་སོ། །

ལེའུ་གཉིས་པའི་མཁས་གྲུབ་རྒྱུ་ཆེན་ ༥༩༩ ལས། དེ་ཡང་
བར་དོ་ནི་ཤིན་ཏྲུང་གི་གྲུར་མ་ཡིན་ཏེ། འབྲས་བུའི་རྒྱུ་དང་ཆོས་
མཐུན་ཕྱིར། །སྤྱི་བ་ཆད་ལས་འབྱུང་བ་མིན། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་
པའི་དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱི་རིགས་པས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་
ཀྱང་འགྲོ་བ་འདིའི་བར་དོ་ནི་ལུས་ཀྱི་དབྱིབས་དང་ཁ་དོག་འདི་ལྷ་
བྱའོ། །ཆེའི་ཆད་ནི་འདི་ཅུམ་ཞིག་གོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ནི་ཤིན་
ཏྲུང་གི་གྲུར་ཡིན་ཏེ། དབྱེད་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ཕྱང་འབའ་ཞིག་ལ་
བརྟེན་ནས་དཔག་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

རྣམ་ངེས་དར་རྒྱུ་ ༡༩ ལས། དེ་བཞིན་དུ་ངན་འགྲོའི་སྤྱུག་
བསྐྱེད་ཆེ་ཆུང་དང་། ཆེ་རིང་ཐུང་སོགས་ཤིན་ཏྲུང་གི་གྲུར་གྱི་དོན་
རྣམས་ཀྱང་དབྱེད་པ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ཕྱང་གི་རྟགས་ལ་བརྟེན་
ནས་བྱུང་བ་ཅིང་། དེའི་ཚུལ་རྣམས་ཀྱང་སྤྱི་ལྷན་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །
ཞེས་ངན་སོང་གི་སྤྱུག་བསྐྱེད་ཆེ་ཆུང་དང་། དེའི་ཆེ་རིང་ཐུང་སོགས་
ཤིན་ཏྲུང་གི་གྲུར་དུ་གསུངས་སོ། །

མངོད་འགྲེལ་མངོན་པའི་རྒྱུན་ ༢༡༡ ལས། སྤྱི་བའི་སྤྱི་དུ་བ་དེ་
ནི། འཆི་སྤྱི་དང་གཉིས་ཀྱི་བར་ཆད་པ་ལས་འབྱུང་བ་མིན་ཏེ། ཞེས་
བྱ་བས་བར་སྤྱི་དུ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །གང་གི་

ཕྱིར་ཞེ་ན། ས་པོན་ལས་སྤྱ་གྲ་དང་དེ་ལས་སྤོང་བྱ་ལ་སོགས་པ་བར་
 མ་ཆད་བར་འབྱུང་བའི་འབྱུང་རྒྱན་དང་རྒྱན་གྱི་འབྲས་བྱ་ཉིད་དུ་ཆོས་
 མཐུན་བའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ནི་རྟགས་དང་དཔེ་ཅིག་ཅར་དུ་སྟོན་པའི་དག་
 ཉེ་འབྱུང་རྒྱན་བཞིན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དཔེའོ། །དེ་དང་ཆོས་མཐུན་པ་ནི་སྤྱ་
 མའི་ཕྱང་པའི་རྒྱན་གྱི་འབྲས་བྱ་ཡིན་པའོ། །དེས་ན་གང་ཞིག་རྒྱན་གྱི་
 འབྲས་བྱ་ཡིན་པ་དེ་ནི། སྤྱ་མའི་རྒྱན་མ་ཆད་པ་ལས་སྤྱེད་པའི་འབྲས་
 བྱ་ཡིན་ཏེ། འབྱུང་རྒྱན་བཞིན་ནོ། །སྤྱེ་བའི་སྤྱིད་པའང་རྒྱན་གྱི་འབྲས་
 བྱ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་རྒྱ་སྟོན་དུ་སོང་བ་ཉིད་དུ་སྤྱབ་པའི་འབྲས་རྟགས་
 ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །མཛོད་ཅ་བར། འབྱུ་ཡི་རྒྱན་དང་ཆོས་
 མཐུན་ཕྱིར། །སྤྱིད་པ་ཆད་ལས་བྱུང་བ་མིན་ཞེས་སོགས་རིགས་པའི་
 སྤྱབ་བྱེད་དང་། མགུར་ནས་གསུངས་ཕྱིར་ཡོད་ཅི་བ་ཞེས་སོགས་ཕྱང་
 གི་སྤྱབ་བྱེད་གསུངས་ལ། དེའི་ཐད་ཀྱི་མཛོད་རྟེན་ཐར་ལས་གསལ་
 བྱེད་ ༡༤༩ ལས་ཀྱང་ཕྱང་རིགས་གཉིས་ཀྱིས་སྤྱབ་ཅིང་། འོན་ཀྱང་
 ཅ་འགྲེལ་གྱི་གཞུང་གསུམ་པོ་དེ་དག་ལས་ཕྱང་གི་སྟོན་སྤྱབ་ཅེས་
 པ་ནི་ཕྱང་མེས་བྱེད་དུ་བཀོད་པ་ཅུ་ལས། སྤྱབ་བྱེད་ཀྱི་རྟགས་ཡང་
 དག་མ་ཡིན་ཏེ། གཞན་དུ་ན་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་རིགས་པས་བསྤྱབ་པ་
 དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་ནམ་འགྲེལ་ལེའུ་དང་པའི་ཕྱང་
 འགལ་གྱི་སྤྱབས་ལའང་མེས་པར་བྱ་ཞིང་། དེ་དག་དང་འབྲ་བ་གཞན་
 ལའང་མེས་པར་བྱ་དགོས་ཏེ། ཕྱང་སྤྱབ་བྱེད་ཡང་དག་དུ་བཀོད་པའི་
 རྟགས་ལ་དེ་སྤྱབ་ཀྱི་བསྤྱབ་བྱ་མིན་མྱོག་དུ་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

མཆོ་རྒྱུ་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་ ༣༩ ལས། སྒྲོམ་པ་ཆོས་ཅན།
གཟུགས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གཟུགས་ཡིན་པར་ཆད་མས་མ་གྲུབ་པའི་
ཕྱིར་རོ་ཞེན། ཟུབ་པ་མེད་དེ། གཞན་དུ་ན་གཟུགས་ཁམས་ཀྱི་ལྷའི་
གཟུགས་ཆོས་ཅན། གཟུགས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གཟུགས་ཡིན་པར་
ཆད་མས་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྟགས་མ་གྲུབ་ན། མིན་དུ་སྒྲིག་གྱུར་
ཡིན་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེས་གཟུགས་ཀྱི་ལྷའི་གཟུགས་དེ་མིན་དུ་སྒྲིག་
གྱུར་ཡིན་པར་གསུངས་སོ། །

ཀུན་མཁྱེན་དབྱང་མའི་མཐའ་དཔྱོད་ལུང་རིགས་གཏེར་མཛོད་
༥༥ ལས། ཡང་ཁོ་ན་དེ། ལུས་པ་རྟོགས་པའི་ཡིད་ཆེས་རྗེས་དཔག་
ཆོས་ཅན། རང་གི་འཛིན་སྣངས་ཀྱི་ཡུལ་གྱི་གཞལ་བྱ་མིན་དུ་སྒྲིག་གྱུར་
ལ་མི་སྦྱ་བའི་མེས་པར་ཐལ། ཡིད་ཆེས་རྗེས་དཔག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
ཟུབ་པ་ཁས། རྟགས་དེར་ཐལ། ལུས་པ་མིན་དུ་སྒྲིག་གྱུར་དུ་སོང་བའི་
གང་ཟག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལུས་པ་མེད་པའི་ས་སྒྲིགས་ཀྱི་
ཡུལ་དུ་མ་ཡོད། དེའི་ཆེ་ལུང་ལ་བརྟེན་ནས་རྟོགས་དཔོས་པའི་ཕྱིར།
དེར་ཐལ། རང་རེ་རྣམས་ལ་སྦྱར་ཅུ་ཅ་གསུམ་མིན་དུ་སྒྲིག་གྱུར་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། དེའི་གཞན་ལའང་རིགས་འབྲེ་ཞེས་གསུངས་སོ། །

ལེའུ་གསུམ་པའི་རྣམ་བཤད་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ ༡༢༩
ལས། ཡིད་ཀྱི་མཛོན་སྦྱར་མིན་དུ་སྒྲིག་དུ་གྱུར་པ་ན་དེས་ཁྱད་པར་དུ་
ལུས་པའི་དེའི་རྟེན་གསུམ་ཡང་མིན་དུ་སྒྲིག་དུ་གྱུར་པ་ལུང་ལ་བརྟེན་
ནས་དཔོག་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

དབུ་མའི་སྤྱི་དོན་སྐལ་བཟང་མགུལ་རྒྱན་ ༡༩༣ ལས། ཁ་
 ཅིག །སྤྱི་མི་རྟག་རྟོགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་ཆོས་ཅན། མངོན་སུམ་ཡིན་ཏེ།
 སྤྱི་མི་རྟག་རྟོགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་རྩྱུ་མཐོང་
 གི་རྒྱད་ཀྱི་གཞན་སེམས་ཤེས་པའི་མངོན་ཤེས་དེ་ལ་མངོན་སུམ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། རྩྱུ་མཐོང་གི་རྒྱད་ཀྱི་མིག་དབང་ཆོས་ཅན། མངོན་
 སུམ་ཡིན་པར་ཐལ། རྩྱུ་མཐོང་གི་རྒྱད་ཀྱི་ལྟའི་མིག་གི་མངོན་ཤེས་དེ་
 ལ་མངོན་སུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། འདོད་མི་རུས་ཏེ། འིན་རྟ་
 རྫོག་གྱུར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས། ཡང་དེ་ཉིད་ ༡༩༣ ལས། ཁ་
 ཅིག །གཞི་གྲུབ་ན་མངོན་སུམ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། ཤེས་བྱ་མངོན་
 སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སྒྲ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། སྤྱིན་པ་བཏང་བ་ལས་
 ཡོངས་སྤྱོད་འབྱུང་བ་ཆོས་ཅན། མངོན་སུམ་ཡིན་པར་ཐལ། གཞི་གྲུབ་
 པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། འིན་རྟ་རྫོག་གྱུར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
 གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་རྩྱུ་མཐོང་གི་མིག་དབང་དང་། སྤྱིན་པ་བཏང་
 བ་ལས་ཡོངས་སྤྱོད་འབྱུང་བ་ནམས་འིན་རྫོག་རྟ་གསུངས་སོ། །

མིག་དབང་འིན་རྫོག་རྟ་ཁས་སྒྲངས་པ་ལ་འགའ་ཞིག །མིག་
 དབང་ཆོས་ཅན། འིན་རྫོག་མིན་པར་ཐལ། དངོས་རྟགས་ཀྱི་སྟོབས་
 ཀྱི་སྐྱབ་རུས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྤྱི་འཛིན་མིག་ཤེས་ཆོས་ཅན།
 དམིགས་སྟེན་དང་། དེ་མ་ཐག་སྟེན་ལས་གཞན་པའི་རང་གི་རྒྱ་ཡོད་
 དེ། དེ་གཉིས་ཡོད་ཀྱང་མི་སྤྱི་བ་སྤྱི་དེ། དེ་འགའ་སྤྱི་བའི་ཕྱིར། ཞེས་
 པའི་གཏན་ཆོག་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་བསྐྱབ་རུས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།

སྔ་འཛིན་མིག་ཤེས་ཚོས་ཅན། དབང་ཡིད་གཉིས་ལས་གཞན་པའི་
རང་གི་རྒྱ་ཡོད་དེ། དེ་གཉིས་ཡོད་ཀྱང་མི་སྡེ་བ་སྤྲོད། དེ་འགའ་སྡེ་
བའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་གཏན་ཆེགས་ཀྱི་སྔ་བས་ཀྱིས་སྔ་འཛིན་དབང་
མངོན་ལ་དམིགས་སྟེན་ཡོད་པར་བསྐྱབ་ཀྱས་པ་གང་ཞིག །རྒྱ་མཚན་
མཚུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར།

དེ་ལ་ཁ་ཅིག །སྤར་གྱི་རྟགས་དེ་རྟགས་ཡང་དག་མིན་ཞེས་
ཟེར། འོ་ན། རྟགས་དེའི་རྩ་བ་གསུམ་གང་མ་གྲུབ་དབྱུང་རྒྱ་དང་། དེ་
བཞིན་དུ། སྟེན་བས་ཡོངས་སྟོང་ཁྲིམས་ཀྱིས་བདེ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་
ལུང་ཚོས་ཅན། རང་གི་བསྟན་བུའི་དོན་ལ་མི་སྡེ་སྟེ། སྤར་ཇི་བཞིན་པའི་
དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་རྟགས་འདི་ཡང་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་
ནམ་མིན། མིན་ན་རྩ་བ་གང་མ་གྲུབ་དབྱུང་རྒྱ་དང་། ཡིན་ན། ཡིད་ཆེས་
ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ནམ། དངོས་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན། དང་པོ་
སྤར་ན། ཡིད་ཆེས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ལ་དབྱུང་བ་གསུམ་ཀྱིས་དག་
པའི་ལུང་ངམ་བཀའ་ཡིན་མི་དགོས་པར་ཐལ་ལོ། །གཉིས་པ་སྤར་ན།
གཞལ་བྱ་མིན་སྒྲོག་བསྐྱབ་བྱར་བཟུང་བའི་དངོས་རྟགས་ཡང་དག་
ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། ཞེས་དབྱུང་པར་བྱ་ཞིང་། ཡང་འགའ་ཞིག །སྔ་
འཛིན་མིག་ཤེས་ཚོས་ཅན། དབང་ཡིད་གཉིས་ལས་གཞན་པའི་རང་གི་
རྒྱ་ཡོད་དེ། དེ་གཉིས་ཡོད་ཀྱང་མི་སྡེ་བ་སྤྲོད། དེ་འགའ་སྡེ་བའི་ཕྱིར།
ཞེས་པའི་རྟགས་དེས་ཀྱང་སྔ་འཛིན་མིག་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་སྟེན་ཡོད་
པར་སྐྱབ་མི་ཀྱས་ཏེ། རྟགས་དེས་སྔ་འཛིན་མིག་ཤེས་ལ་དབང་ཡིད་

གཉིས་ལས་གཞན་པའི་རྒྱ་ཡོད་པར་སྐྱབ་ཀྱང་། བདག་སྤྱི་མིག་དབང་
 དང་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་ཡིད་གཉིས་ལས་གཞན་པའི་སྤྱི་འཛིན་མིག་ཤེས་
 གི་རྒྱུན་ལ་དེས་དམིགས་རྒྱུན་ཡིན་པས་མ་ཁུབ་པའི་ཕྱིར། སྤྱི་འཛིན་
 མིག་ཤེས་ཀྱི་སྤྱི་ལོགས་སུ་བྱུང་བའི་བྱམ་པ་དང་སྤྱིས་བྱ་སོགས་
 དབང་ཡིད་གཉིས་ལས་གཞན་པའི་སྤྱི་འཛིན་མིག་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུན་ཡིན་
 ཡང་། དེ་དག་སྤྱི་འཛིན་མིག་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་རྒྱུན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 དེ་བཞིན་དུ། སྤྱི་འཛིན་མིག་ཤེས་ཆོས་ཅན། དམིགས་རྒྱུན་དང་དེ་མ་
 ཐག་རྒྱུན་གཉིས་ལས་གཞན་པའི་རང་གི་རྒྱ་ཡོད་དེ། དེ་གཉིས་ཡོད་
 ཀྱང་མི་སྤྱི་བ་མིད། དེ་ལག་ལ་སྤྱི་བའི་ཕྱིར། ཞེས་ཀླགས་དེས་སྤྱི་འཛིན་
 མིག་ཤེས་ལ། དམིགས་རྒྱུན་དང་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་གཉིས་ལས་གཞན་
 པའི་རྒྱ་གཞན་ཞིག་ཡོད་པ་སྐྱབ་ཀྱང་། སྤྱི་འཛིན་མིག་ཤེས་ཀྱི་བདག་
 རྒྱུན་མིག་དབང་བསྐྱབ་མི་རུས་པས་དེ་ཀླགས་ཡང་དག་ཡིན་ཡང་ཡིད་
 ཆེས་ཀྱི་ཀླགས་ཡང་དག་ཏུ་འདོད་མི་དགོས་སོ། །ཞེས་ཟེར།

མཁས་དབང་བསྐྱར་དར་ལྷ་རམས་པའི་ཀླགས་རིགས་ཀྱི་
 དཀའ་གནད་ཟེན་གྱིས་ ༡༩ ལས། གཉིས་བ་སྤྱང་བ་ཐམས་ཅད་སེམས་
 ཀྱི་བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་ཚུལ་ལ་དབྱེད་པ་ནི། མདོ་སྤྱི་བས་ཕྱི་དོན་ཡོད་
 བར་སྐྱབ་པའི་རིགས་པའི་གཙོ་བོ་ནི། དེ་ཉིད་ལས། རྒྱ་གཞན་དག་ནི་
 ཡོད་ན་ཡང་། །དབང་པོའི་སྤྱི་རྒྱུས་མེད་པའི་ཕྱིར། །ཐ་དང་རྒྱ་ནི་རྗེས་
 དཔོག་འགྱུར། །ཞེས་པའི་སྐབས་སུ་མིག་གི་དབང་པོ་བདག་རྒྱུན་དང་
 ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་ཀྱི་རྒྱ་གཉིས་ཡོད་ཀྱང་། སྐབས་འགར་

མིག་ཤེས་མི་སྤྱི་བའི་རྟགས་ལས། དབང་ཡིད་གཉིས་ལས་གཞན་པའི་
 དམིགས་རྒྱུ་གི་རྒྱ་ཡོད་པར་དཔོག་ཅིང་དེ་ཡང་གཞུགས་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། དེས་ན་དེ་འདྲ་བའི་གཞུགས་དེ་མིག་ཤེས་གི་རྒྱ་ཡིན་པས་མིག་
 ཤེས་ལས་རྣམས་ཐ་དད་པའི་གཞུགས་ཡོད་པར་འགྱུར་ཞིང་གཞུགས་
 དེ་ཉིད་ཤེས་པ་ལས་དོན་གཞན་པའི་ཕྱི་དོན་ཡིན་ནོ་ཞེས་འདོད་ལ།
 སེམས་ཅམ་པས་མིག་ཤེས་སྤྱི་བའི་རྒྱ་བདག་རྒྱུན་དང་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་
 གཉིས་ཡོད་ཀྱང་སྐབས་འགར་མིག་ཤེས་མི་སྤྱི་བའི་རྟགས་ལས་དབང་
 ཡིད་གཉིས་ལས་གཞན་པའི་དམིགས་རྒྱུ་ཡོད་པར་དཔོག་པ་ཁོ་ཐོས་
 ཀྱང་འདོད་མོད། འོན་ཀྱང་དེ་གཞུགས་སྤང་བྱེད་ཀྱི་བག་ཆགས་ཡིན་
 གྱི་ཕྱི་རོལ་གྱི་གཞུགས་མ་ཡིན་པར་ཤེས་པའི་རྣམས་ཡིན་ཞིང་། དེའི་
 ཕྱིར་གཞུགས་སོགས་སུ་སྤང་བ་ཐམས་ཅད་ཤེས་པའི་སྤང་ཆ་ཅམ་དུ་
 ཐད་པར་འདོད་དོ། །ཞེས་སྤང་གྱི་རྟགས་དེས་དབང་ཡིད་གཉིས་ལས་
 གཞན་པའི་དམིགས་རྒྱུ་གི་རྒྱ་ཡོད་པར་དཔོག་ཀྱིས་པར་གསུངས་
 སོ། །དེ་བཞིན་དུ། མཁས་པ་མང་པོ་ཞིག་སྤང་གྱི་རྟགས་དེ་སྤྱི་འཛིན་
 མིག་ཤེས་གི་དམིགས་རྒྱུ་སྤང་བྱེད་ཀྱི་རྟགས་དང་། མདོ་སྤྱི་བའི་
 ལུགས་ལ་ཕྱི་དོན་ཡོད་པར་སྤང་བྱེད་ཀྱི་རྟགས་སུ་བཞེད་དོ། །

དོན་གཉེར་ཡིད་གི་སྤྱན་སེལ་ ༡༡༥ ལས། ཕྱི་མ་གསུམ་པོ་
 དཔེ་རིམ་བཞེས། རིག་བྱེད་ཀྱི་སྤྱི་འཛིན་ཉན་ཤེས་རང་རྒྱ་སྤྱི་མི་རྟག་པ་
 སྤྱན་དུ་སོང་བར་སྤྱབ་པ་ལ་ཅོལ་བྱང་ཉན་ཤེས་རྟགས་སུ་བཞོད་པ་སྤྱི་
 ལུགས་། །གཞུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་ལ་དབང་ཡིད་ལས་གཞན་པའི་རྒྱ་

ཡོད་པར་སྐྱབ་པ་ལ་དབང་ཡིད་ལས་གཞན་པའི་རྒྱ་མེད་ན་མི་སྐྱེ་བའི་
དངོས་པོ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་རྟགས་དེ་རྒྱའི་བྱད་པར་
སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་གསུངས་ལ།

དེ་བཞིན་དུ་སྒྲེ་བདུན་ཡིད་ཀྱི་ཕྱན་སེལ་ ༣༡༡ ལས། གཟུགས་
འཛིན་དབང་ཤེས་ལ་དབང་ཡིད་ལས་གཞན་པའི་རྒྱ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པ་
ལ། དབང་ཡིད་ལས་གཞན་པའི་རྒྱ་མེད་ན་མི་སྐྱེ་བ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་
ལྟ་བུ་རྒྱའི་བྱད་པར་སྐྱབ་པའི་འབྲས་རྟགས་དང་། ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཡོངས་འཛིན་བསྐྱུས་གྲ་ ༤༤ ལས། མོགས་བྱེད་པ། རྒྱུན་གྱི་
མཆན་ཉིད། གཉིས་པ་དེ་ལ་དབྱེ་ན། རྒྱ་རྒྱུན། དམིགས་རྒྱུན། བདག་
རྒྱུན། དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་དང་བཞི། ཞེས་དམིགས་རྒྱུན་དང་། བདག་རྒྱུན།
དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་གསུམ་ལས་ལོགས་སུ་རྒྱ་རྒྱུན་གསུངས་ལ། ཆོད་
མ་ཡིད་ཀྱི་ཕྱན་སེལ་ ༡༥༩ ལས། ཁ་ཅིག་ན་རེ། དབང་ཤེས་ཀྱི་རྒྱ་
ཆོགས་མཐའ་དག་རྒྱུན་གསུམ་དུ་གངས་ངེས་ཀྱི་གཞན་མེད་དོ། །ཞེས་
ཐེར་རྟོ། །དེ་མི་འཐད་དེ། དབང་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུན་གསུམ་གང་ཡང་མ་ཡིན་
པའི་དབང་ཤེས་ཀྱི་བརྒྱད་རྒྱ་མང་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་
པར། དབང་ཤེས་རྣམས་ཀྱི་བརྒྱད་རྒྱ་ཡང་། རྒྱུན་གསུམ་གང་རུང་
ཡིན་དགོས་ན། ལྷེ་དབང་ཆོས་ཅན། ཁྱིད་ཇོད་བྱེད་ཀྱི་སྐྱོལ་པའི་ཉན་
ཤེས་ཀྱི་རྒྱུན་གསུམ་གང་རུང་དུ་ཐལ། དེའི་བརྒྱད་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། དེའི་བདག་རྒྱུན་དུ་ཐལ། དེའི་རྒྱུན་གསུམ་གང་རུང་ཡིན་པ་
གང་ཞིག །དེའི་དམིགས་རྒྱུན་དང་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་མ་ཡིན་པར་ངེས་

པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་ཡུལ་མིའི་ཞིང་གིས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་འདྲིན་
ན། བདག་ཆེན་ལྷེའི་དབང་པོ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཉན་ཤེས་ཡོད་པར་ཁས་
ལེན་དགོས་པས། དེ་ལས་ཐོངས་པའི་ཁས་ལེན་མི་འབྱུང་ངོ་། །གཞན་
ཡང་། ལུ་རམ་གྱི་གཞུགས་སྐྱེས་ལུ་རམ་གྱི་རོ་ད་ལྟ་བུ་འདྲིན་པའི་ལྷེའི་
རྒྱུ་པར་ཤེས་པའི་ཆེན་གསུམ་གང་རུང་དུ་ཐལ་བ་སོགས་མང་དུ་ཡོད་
དོ་ཞེས་སྤྱི་འདྲིན་དབང་གིས་ཀྱང་ལ་ཆེན་གསུམ་གང་རུང་དུ་མ་རེས་
པར་གསུངས་སོ། །

མདོན་སུམ་ལེའུ་ཁྲི་གྲུ་ ༡༣༠ ལས། ཀུན་མཁྱེན་སོགས་རྒྱུང་
པའི་ཀྱི་དབང་གིས་ལ་ཤིན་ཏུ་ལྷོག་ཏུ་གྱུར་གྱུར། གང་ཟག་རྒྱུང་པའི་ལ་
བསྐྱེས་ནས་ཤིན་ཏུ་ལྷོག་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུང་པའི་ཀྱི་རོ་ད་ཀུན་མཁྱེན་ཡོད་
པར་དངོས་སྤྱོད་པའི་ཀྱི་ཉན་ཤེས་ཡང་དག་གིས་བསྐྱེས་ཀྱིས་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
དེ་ལྟ་བུ་ཡིན་ན་རྒྱུང་པའི་ཀྱི་རོ་ད་ཀུན་མཁྱེན་གཏན་བསྐྱེས་མི་ཀྱིས་པ་
དང་། རྒྱུང་པའི་མདོན་སུམ་དངོས་སྤྱོད་པའི་ཀྱིས་བསྐྱེས་དགོས་ཀྱི་
ཕྱི་རྒྱུང་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་ཟག་ཀྱི་རོ་ད་ཡང་སྐྱེས་ཀྱི་ཉན་ཤེས་དངོས་
སྤྱོད་པའི་ཀྱིས་བསྐྱེས་མི་ཀྱིས་པར་འབྱུང་ངོ་། །འདྲིན་ཤིན་ཏུ་ལྷོག་གྱུར་
པ་ཞེས་པ་དབང་གིས་ཀྱི་རོ་ད་བསྐྱེས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པར་ལྟ་དབང་
རྒྱུས་ཀྱང་། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ལ་སོགས་པའང་དབང་པོ་ལས་
འདས་པ་ཡིན་པ། དེ་ཕྱིར་ཤིན་ཏུ་ལྷོག་གྱུར་པ། །ཞེས་གསལ་བར་
བཤད་དོ། །ཞེས་གང་ཟག་དེའི་དབང་གིས་ལ་ཤིན་ཏུ་ལྷོག་གྱུར་པ་
དང་། གང་ཟག་དེ་ལ་ཤིན་ཏུ་ལྷོག་གྱུར་པ་གཉིས་ལ་ཁྱད་པར་ཡོད་པ་

དང་། གང་ཟག་དེ་ལ་གཞི་དེ་དངོས་པོའི་སྟོབས་ཁྱལ་ས་ཀྱིས་བསྐྱབ་
 རུས་པ་རྣམས་གང་ཟག་དེ་ལ་མིན་ཏུ་སྐོག་ཏུ་བྱུར་བ་མ་ཡིན་དགོས་
 བར་གསུངས་སོ། །

དངོས་རྟགས་དང་གྲགས་རྟགས་འགལ་མིན་གྱི་སྐོར།

དངོས་རྟགས་དང་གྲགས་རྟགས་འགལ་མིན་གྱི་སྐོར་ནི། རྗེའི་
 ཆད་མའི་ལམ་བསྐྱེད་པ་ ༣༧ ལས། དེ་ལ་ཆད་མའི་གནོད་པ་བཞེར་
 དེས་པའི་རྒྱ་མཆན་ནི། བྱུར་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་རྟགས་བར་བྱ་བ་དང་།
 བྱུར་སྟོབས་མིན་པའི་རྟགས་བར་བྱ་བ་གཉིས་སུ་དེས་མིང་། ཕྱི་མ་
 ལ་བྱུར་གནོད་བྱེད་ཏུ་འབྱུར་བ་ལ་དེས་བར་སྟོས་པ་དང་མི་སྟོས་པ་
 གཉིས་སུ་འདུས་ལ། མི་སྟོས་པ་ལ། འདོད་པ་ཅམ་གྱིས་འཛོག་རུས་
 བ་དང་མི་རུས་པ་གཉིས་སོ། །འདོད་པ་ཅམ་གྱིས་བཞག་ན། ཆད་
 མའི་གཞལ་བྱ་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། མི་འགལ་ཏེ། སྐྱེར་རྟག་བས་བརྟགས་
 བ་ལ་ཆད་མས་མ་གྲུབ་པ་ཐག་སྒྲ་ལ་སྐྱལ་ཏུ་བརྟགས་པ་སྟ་བུ་དང་།
 ཆད་མས་གྲུབ་པ་གཉིས་སུ་ཡོད་ལ། ཕྱི་མ་ལ་ཡང་འདོད་པ་ཅམ་གྱིས་
 བཞག་མི་རུས་པ་བྱས་མི་རྟག་གི་ཐ་དད་སྟ་བུ་དང་། བཞག་རུས་པ་རི་
 སོང་ཅན་རྒྱ་བའི་སྐྱས་བཞེད་ཏུང་སྟ་བུ་གཉིས་སུ་ཡོད། འདོད་པ་ཅམ་
 གྱིས་འཛོག་རུས་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡང་། གང་ན་འདོད་པ་ཡོད་པ་དེར་
 བད་ཡོད་ལ། བད་སྐྱུར་བ་དེར་སྐྱས་བཞེད་ཏུ་བྱང་ལ། འདོད་པ་ཡང་

ཡུལ་ཀུན་ལ་རང་དགར་འཇུག་པའི་བྱིད། དེས་ནི་རི་མོང་ཅན་ལ། རྒྱ་
བའི་སྤྱ་འདོད་བསམ་སྒྲུབ་པ་ཡིན་གྱི་ཡུལ་གྱི་ངོས་ནས་ཚུར་བྱལ་བ་མ་
ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་མིན་ན། རྒྱ་བ་གང་ན་ཡོད་པ་དེར་རྒྱ་བ་ཞེས་བའི་སྤྱ་
ཕྱར་ཕྱར་བ་རྒྱལ་མ་ཆད་པ་འབྱུང་དགོས་སོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །

དོན་གཉེར་ཡིད་གྱི་སྤྱན་སེལ་ ༡༥༠ ལས། རྒྱལ་སྡེ་ཡང་དག་
ལ་བསྐྱབ་བྱའི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་ན་གསུམ་ལས། དངོས་སོ་སྒྲོ་བས་ཞུགས་
གྱི་རྒྱལ་སྡེ་ཡང་དག་གི་མཆོན་ཉིད། རྒྱལ་གསུམ་ཆང་བའི་གཏན་
ཆེགས་གང་ཞིག །དེ་སྐྱབ་གྱི་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་ན་སྤྱ་ཕྱར་གྲགས་པ་དང་།
དེ་འབྱལ་བ་ཕྱང་ལ་ལྟོས་པ་གང་ཡང་མ་ཡིན་པ། དཔེར་ན་སྤྱ་མི་རྒྱལ་
བར་སྐྱབ་པ་ལ་བྱས་པ་བཞོད་པ་ལྟ་བུ། གྲགས་པའི་རྒྱལ་སྡེ་ཡང་དག་
གི་མཆོན་ཉིད། གང་ཞིག །དེ་སྐྱབ་གྱི་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་ན་སྤྱ་ཕྱར་གྲགས་
པ་ཡིན་པ། དཔེར་ན། རི་མོང་ཅན་རྒྱ་བའི་སྤྱ་སྤྱ་འདོད་ཕྱར་ཕྱར་བ་
ལ་རྟོག་ཡུལ་ན་ཡོད་པ་རྒྱལ་སྤྱ་བཞོད་པ་ལྟ་བུ། ཡིད་ཆེས་གྱི་རྒྱལ་
སྡེ་ཡང་དག་གི་མཆོན་ཉིད། དེ་གང་ཞིག །དེ་སྐྱབ་གྱི་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་ན། དེ་
ཚུར་མཐོང་གི་ཆད་མས་འབྱལ་བ་དེས་བར་ཕྱང་ལ་བལྟོས་པ། དཔེར་
ན། སྤྱིན་བས་ཡོངས་སྤྱོད་ཁྱིམ་གྱི་བདེ། །ཞེས་པའི་ཕྱང་རང་གི་
བསྐྱབ་བྱའི་དོན་ལ་མི་སྤྱ་བར་སྐྱབ་པ་ལ། དབྱུང་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་
ཕྱང་བཞོད་པ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

ནམ་བཤད་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ ༢༡༡ ལས། གང་རྟོག་ཡུལ་
ན་ཡོད་པ་དེ་ནི་རྒྱ་བའི་སྤྱ་སྤྱ་འདོད་ཕྱར་ཕྱར་པས་བྱལ་སྟེ། དཔེར་ན་

ལུས་པ་བཞིན། རི་པོང་ཅན་ཡང་རྟོག་ཡུལ་ན་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
 བའི་ཕྱོགས་ཆོས་རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱིས་འབྱུང་ལ། ལྷན་པ་ནི།
 གང་འདོད་པ་ཙམ་གྱི་རྗེས་སུ་བྱེད་པ་དེ་ནི་དོན་ཐམས་ཅད་ལ་འཇུག་
 ཏུ་བྱུང་སྟེ། དཔེར་ན། རྣམ་རྟོག་རང་དགའ་བ་བཞིན། རྒྱ་བ་ཞེས་པའི་
 རྒྱ་དེ་ཡང་འདོད་པ་ཙམ་གྱིས་རྗེས་སུ་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བའི་
 རྒྱལ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་སྟེ། དེའི་ཕྱོགས་ལྷན་གཉིས་ཀ་རང་རིག་
 མངོན་སུམ་གྱིས་འགལ་ལ་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན། དངོས་སྟོབས་གྱི་
 རྒྱལ་སུ་ཐལ་བར་འགྱུར་རྟེ། ཚུལ་གསུམ་དངོས་སྟོབས་གྱིས་བྱུང་
 བའི་ཕྱིར་ཅེ་ན། སྟོན་མེད་དེ། དེ་དག་ནི་བསྐྱུབ་བྱའི་སྟོན་ནས་ཁྱད་པར་
 ཞུགས་པ་ཡིན་གྱི་སྐྱུབ་བྱེད་གྱི་སྟོན་ནས་མ་ཡིན་རྟེ། དམ་བཅའ་ཡང་
 དག་ཐམས་ཅད་མཐར་མངོན་སུམ་ཆད་མ་ལ་བརྟེན་དགོས་པའི་ཕྱིར་
 རོ། །ཞེས་གྲགས་རྒྱལ་གྱི་ཕྱོགས་ལྷན་གཉིས་དངོས་རྒྱལ་གྱིས་
 བྱུང་གྱང་དེ་དངོས་རྒྱལ་ཡིན་མི་དགོས་པ་དང་། དངོས་སྟོབས་གྱི་
 རྒྱལ་སྟོགས་རྒྱལ་སྟོགས་གསུམ་གྱི་ཁྱད་པར་བསྐྱུབ་བྱའི་སྟོན་ནས་འབྱེད་
 གྱི་སྐྱུབ་བྱེད་གྱི་སྟོན་ནས་མི་འབྱེད་པ་དང་། གལ་ཏེ་སྐྱུབ་བྱེད་གྱི་སྟོན་ནས་
 བྱེན་རྒྱལ་ཡང་དག་ཐམས་ཅད་སྐྱུབ་བྱེད་མཐར་མངོན་སུམ་ཉིད་
 ལས་མ་འདས་པས་རྒྱལ་གྱི་རྣམ་བཞག་དང་རྣམ་དབྱེ་མི་འཐད་པར་
 འགྱུར་རྟེ། མངོན་སུམ་གྱིས་སྤྱང་བས་བྱུང་བ་ལ་རྒྱལ་སྟོགས་པོད་པ་དོན་
 མེད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །

ཡང་རྣམ་བཤད་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ ༤༩༧ ལས། ལྱང་དེ་

དག་གི་དོན་སྤར་བ་གད་བ་ལས་ཡང་ན་ཕྱང་དང་པོ་སྒྲིབ་བ་ཆོས་ཅན།
 དགོས་བ་ཡོད་དེ། འཇིག་རྟེན་ནི་རི་བོང་ཅན་རྩ་བའི་སྤྲུལ་བ་ཆོད་བ་ལ་
 དངོས་པོ་སྒྲིབ་ས་ཞུགས་ཀྱི་ཆེས་དཔག་མེད་པར་བཞོད་བ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། དངོས་སྒྲིབ་ས་ཆེས་སྤྲུལ་དཔག་བ་ལས་གྲགས་པའི་
 ཆེས་སྤྲུལ་དཔག་བ་ཡུལ་རིགས་ཐ་དད་པའི་ཡུལ་ཅན་ཉིད་དུ་བསྟན་ཏེ།
 རི་བོང་ཅན་དངོས་དབང་གིས་རྩ་བའི་སྤྲུལ་བ་ཆོད་རུང་དུ་འཇལ་བའི་
 ཆེས་དཔག་མེད་པར་བཞོད་བ་དེས་ནའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། །

རྣམ་ངེས་དར་རྟེན་ ༡༢༥ ལས། དེའི་ཕྱིར་བསྐྱབ་བྱའི་སྒྲིབ་ནས་
 གསུམ་དུ་དབྱེ་སྟེ། ཤིན་ཏུ་སྒྲོག་ཏུ་གྱུར་བ་དང་། སྒྲོག་གྱུར་ཙམ་ལ་ཡང་
 འདོད་བ་ཙམ་གྱིས་ཆེས་སྤྲུལ་བྱེད་བ་དང་། མི་བྱེད་བ་གཉིས་སྤྲུལ་ཡོད་པར་
 ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ། །ཡང་དེ་ཉིད་ ༡༡ ལས།
 བཞོད་རུང་འདོད་བ་ཙམ་གྱི་ཆེས་སྤྲུལ་བྱེད་ན། འདོད་བ་ཙམ་གྱི་ཆེས་
 སྤྲུལ་བྱེད་པའི་བཞོད་རུང་དེ་ཉིད་སྤྱོད་བས་མི་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རྟགས་ལ་
 བརྟེན་དགོས་ལ། རྟགས་གཞན་གཉིས་ལ་བརྟེན་ནས་མི་འགྲུབ་པའི་
 ཕྱིར། གྲགས་པའི་གཏན་ཆོགས་ངེས་པར་ཁས་ལེན་དགོས་བ་ཡིན་
 བོ། །གྲགས་བ་དངོས་སྒྲིབ་ས་སྤྲུལ་ལེན་བ་ལ་ཡང་གཞོད་བ་དེ་དག་
 ཏུ་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ། །ཡང་དེ་ཉིད་ ༡༣༥ ལས།
 ཡུལ་གྱི་བྱེད་པར་ནི་གྲགས་པའི་ཆེས་དཔག་གི་གཞལ་བྱ་ནི་འདོད་བ་
 ཙམ་གྱི་ཆེས་སྤྲུལ་བྱེད་བ་ཡིན་ལ། དངོས་སྒྲིབ་ས་ཆེས་དཔག་གི་གཞལ་
 བྱ་ནི་དངོས་པོའི་དབང་གིས་གྲུབ་པའོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་།

ཡང་ན་མ་བཤད་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ ༢༩༩ ལས། གསུམ་པ་
ནི། གྲགས་པ་མཆན་ཉིད་པ་ནི། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཚུལ་ལྷགས་ལས་གྲུབ་
པའི་ཤེས་བརྗོད་ཀྱི་ཐ་སྙད་ཀྱིས་བྱུང་བར་དུ་བྱས་པ་ནུམས་ཡིན་ལ། དེ་
དག་ནི་གཞོད་བྱེད་མཆན་ཉིད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་
ལུལ་ལ་གྲགས་པ་གཞོད་བྱེད་དུ་ཐལ་བས་སོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

སྡེ་བདུན་ཡིད་ཀྱི་སྒྲུབ་སེལ་ ༣༥༠ ལས། དེ་ཡང་སྤྱིར་གཞལ་
བྱ་ཅམ་ལ་སྤྱོད་སྟོབས་ཀྱིས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་དང་། རྟོགས་པ་སྤྱོད་
སྟོབས་ལས་གཞན་ལ་རག་ལས་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། མངོན་སྲུང་
ཆད་མའི་དངོས་ཀྱི་གཞལ་བྱ་ནུམས་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ལ། ཆོས་དེ་
རྟོགས་པ་ངེས་པར་ལུང་ལ་བསྟོས་པ་དང་མི་བསྟོས་པ་གཉིས། དང་པོ་
ནི། ཡིད་འཆེས་པའི་རྒྱལ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་དང་། ཡིད་འཆེས་པའི་རྗེས་
དབག་གི་གཞལ་བྱའོ། །ལུང་ལ་མ་བསྟོས་པ་ལ་འདོད་པ་ཅམ་ཀྱིས་
བཞག་མི་རུས་པ་དང་རུས་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། དངོས་པོ་སྟོབས་
ཞུགས་ཀྱི་རྒྱལ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་དང་། རྗེས་དབག་གི་གཞལ་བྱའོ། །
འདོད་པ་ཅམ་ཀྱིས་གཞག་རུས་པ་ནི། གྲགས་པའི་རྒྱལ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་
དང་། རྗེས་དབག་གི་གཞལ་བྱ་ཡིན་ལ། ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ ༣༥༡
ལས། དེས་ན་རི་བོང་ཅན་ལྷ་བའི་སྤྱིས་བརྗོད་རུང་ཡིན་པ་ཆད་མས་
གྲུབ་ཅིང་། དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱི་ཆད་མས་གྲུབ་ན་འདོད་པ་ཅམ་
ཀྱིས་བཞག་པ་འགལ་ཏེ། དངོས་པོའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཞུགས་པའི་ཆད་
མས་བཞག་པའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་སྟགས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ ༣༥༢ ལས།

གཞན་དུ་ན། རི་པོང་ཅན་རྒྱ་བའི་སྤྲུལ་བཟློང་རུང་དུ་ཆད་མས་མ་གྲུབ་
 བར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། གོང་གི་རིགས་པས་དངོས་སྟོབས་ཆད་མའི་
 གཞལ་བྱ་ཡིན་པ་ཞིགས་པའི་ཕྱིར་དང་། ལུང་ཅམ་གྱིས་གྲུབ་པའང་
 མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སོགས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ ༣༥༩ ལས།
 དེའི་ཕྱིར་གྲགས་པའི་ཉགས་ཡང་དག་འབད་བ་མེད་པར་གྲུབ་ལ། རི་
 པོང་ཅན་རྒྱ་བའི་སྤྲུལ་བཟློང་རུང་དུ་དངོས་སྟོབས་གྱིས་གྲུབ་པར་སྤྲུ་བ་
 སོགས་ལེགས་པར་ཞིགས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཆད་མ་རིགས་སྒྲིབ་ ༣༠༧ ལས། གསུམ་པ་ནི། གྲགས་
 ཉགས་ཡང་དག་དང་དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་གྱིས་ཉགས་ཡང་དག་
 གི་ཚུལ་གསུམ་དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་གྱིས་གྲུབ་པར་མཚུངས་ན་དེ་
 གཉིས་ཀྱི་བྱང་པར་ཅི་ཞེ་ན། བསྐྱབ་བྱ་དངོས་པོའི་སྟོབས་གྱིས་གྲུབ་
 པའི་ཉགས་ནི་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་ཉགས་དང་། བསྐྱབ་བྱ་བདའི་དབང་
 གིས་བཞག་པའི་ཉགས་ནི་གྲགས་པའི་ཉགས་ཡིན་ཏེ། སྟོབ་དཔོན་
 ཆོས་མཆོག་གིས། གྲགས་པའི་ཡུལ་ནི་བད་ལས་བྱང་བའི་དོན་ཡིན་
 ལ། རྗེས་སུ་དབག་པའི་ཡུལ་ནི་དངོས་པོ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཡུལ་གྱི་
 དབྱེ་བའོ། །ཞེས་དང་། རྗེས་སུ་དབག་པ་ནི་དངོས་པོ་ལ་འཇུག་པའི་
 ཕྱིར་དང་། གྲགས་པའི་ཉགས་ནི་སྟོབ་ཉགས་པའི་རང་བཞིན་གྱི་དོན་
 ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་དངོས་པོ་ལ་མི་འཇུག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པ་
 ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

བྱང་དེས་སྤྱི་དོན་གྲོལ་ངན་ཆར་གཅོད་ ༣༩ ལས། གཞན་ཡང་

སྒྲིབ་རྟགས་སྟོང་ཆོས་ཅན། མིང་བདམས་བཞག་བར་ཐལ། གུན་བརྟགས་
ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་ན། བདམས་རྟགས་པས་བརྟགས་པ་ཅམ་གྱིས་
བཞག་བར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། བྱས་བ་སྒྲིབ་རྟགས་སྟོང་དུ་སྒྱུབ་པའི་གྲགས་
རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་ཅུས་ཏེ། དེ་དེ་སྒྱུབ་གྱི་
དངོས་རྟགས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། །

གྲུབ་མཐའ་ཉུང་དུ་ ༡༩ ལས། དེ་ལ་དབྱེ་ན། དངོས་སྟོབས་
རྗེས་དབག །གྲགས་པའི་རྗེས་དབག །ཡིད་ཆེས་རྗེས་དབག་དང་
གསུམ་ལས། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲིབ་རྟགས་ཀྱི་རྗེས་དབག་དང་
པའི་མཆན་གཞི། རྟག་ཡུལ་ན་ཡོད་པའི་རྟགས་ལས་རི་བོང་ཅན་རྒྱ་
སྒྲིབ་བརྗོད་རུང་དུ་རྟགས་པའི་རྗེས་དབག་གཉིས་པའི་མཆན་གཞི།
དབྱེད་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་གི་རྟགས་ལས། སྒྲིབ་པས་ལོངས་
སྟོང་ཁྲིམས་ཀྱིས་བདེ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་ལུང་རང་གི་བསྟན་དོན་ལ་མི་
སྒྲིབ་བར་རྟགས་པའི་རྗེས་དབག་ལྟ་བུ་གསུམ་པའི་མཆན་གཞི་ཡིན།
གྲགས་པའི་རྗེས་དབག་ལ། དངོས་སྟོབས་ཀྱི་རྗེས་དབག་གིས་བྱས་
ཅིང་། ཞེས་གསུངས་སོ། །

དེ་བཞིན་དུ་ཡོངས་འཛིན་སྒྲོ་རིག་ ༡༩༥ ལས་ཀྱང་། གྲགས་
པའི་རྗེས་དབག་ལ་དངོས་སྟོབས་རྗེས་དབག་གིས་བྱས་ཅིང་། ཞེས་
གསུངས་སོ། །

གཞན་ཡང་མདོ་སྡེ་པས་སྒྲིབ་མཆན་རྟགས་པས་བརྟགས་ཅམ་དུ་
འདོད་ལ། སེམས་ཅམ་པས་གུན་བརྟགས་རྟགས་པས་བརྟགས་ཅམ་དུ་

འདོད་ཅིང་། རང་རྒྱུད་པས་ཚོས་ཐམས་ཅད་རྟོག་པས་བརྟགས་ཅམ་དུ་
 འདོད་ཅིང་། ཐམས་ལྟར་པས་ཚོས་ཐམས་ཅད་རྟོག་པས་བར་བརྟགས་
 ཅམ་དུ་བཞེད་པ་ནི་གང་ཞིག། །འོན་ཀྱང་དེ་དག་སོ་སོའི་ཕྱགས་ལ།
 རྟོག་པས་བརྟགས་ཅམ་དང་མིང་བཅས་བཞག་ཅམ་ལ་བྱུང་བར་ཡོད་
 མེད་དང་། མིང་བཅས་བཞག་པ་དང་གྲགས་བའི་དབང་གིས་བཞག་
 པ་ལ་བྱུང་བར་ཡོད་མེད་དང་། གྲགས་པ་དང་སྤྱུ་བྱུང་གྲགས་པ་ལ་
 བྱུང་བར་ཡོད་མེད་སོགས་དབྱུང་བར་བྱ་ཞིང་། དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
 ཕྱགས་ལ་གྲགས་རྒྱལ་སྤང་དག་གི་མཚན་ཉིད་གཅིག་བར་འཛོག་
 དང་མི་འཛོག་སོགས་དང་། དཔེར་ན་ཐམས་ལྟར་བའི་ཕྱགས་ལྟ་བུ་ལ་
 རྒྱལ་སྤང་དག་ཡིན་ན་གྲགས་རྒྱལ་སྤང་དག་ཡིན་པས་བྱུང་དང་
 མ་བྱུང་སོགས་ཞིབ་མོར་དབྱུང་བར་བྱའོ། །འགའ་ཞིག་གྲགས་རྒྱལ་སྤང་
 ལ་དངོས་རྒྱལ་གྱིས་བྱུང་བའི་རྒྱལ་སྤང་དག་གི་བསྐྱུབ་བྱ་
 རྟོགས་རྒྱལ་ལ་ལུང་སྟོབས་གྱིས་རྟོགས་རྒྱལ་དང་། ལུང་ལ་མ་བསྟོས་
 བའི་སྟོན་སྟོན་རྟོགས་རྒྱལ་གཉིས་སུ་ངེས་ལ། རྒྱལ་དེ་གཉིས་ནི་རིམ་བ་
 བཞིན་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་རྒྱལ་སྤང་། དངོས་སྟོབས་ཀྱི་རྒྱལ་སྤང་རྟོགས་
 རྒྱལ་ཡིན་པས་གྲགས་རྒྱལ་སྤང་ལ་དངོས་རྒྱལ་ཡིན་པས་བྱུང་ལ། འོན་
 ཀྱང་གཞུང་རྒྱལ་སྤང་སྟོན་ལགས་ལགས་ལ་བར་གསུངས་པ་ནི། ཚད་མ་
 གྱུན་བརྟུས་ཀྱི། མངོན་སུམ་དོན་དང་རྗེས་སུ་དབག་ཡིད་ཆེས་གྲགས་
 པས་རང་རྟོག་པའོ། །ཞེས་བའི་སྐབས་གྲགས་རྒྱལ་སྤང་ལགས་
 ལས་ལོགས་སུ་གསུངས་ཡོད་པས། གྲགས་རྒྱལ་ཡིན་ན་སྐབས་དེའི་
 དངོས་བསྟན་ཀྱི་དངོས་རྒྱལ་མ་ཡིན་དགོས་པ་དང་། དེའི་སྐབས་ཀྱི་

དངོས་བསྟན་གྱི་དངོས་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ན་གྲགས་རྟགས་མ་ཡིན་
 དགོས་པ་ལུང་དེ་ལ་བརྟེན་ན་གོ་ཞིང་། མདོར་ན་སྐབས་དེར་དངོས་
 ལུ་བསྟན་པའི་དངོས་རྟགས་ལ་བསྐྱབ་བྱ་བར་ཡི་དབང་གིས་མ་བཞག་
 པ་ཞིག་དགོས་ལ། རྟག་ལུས་ན་ཡོད་པ་དེ། རི་ཐོང་ཅན་རྩ་བའི་སྐྱུས་
 བརྗེད་རུང་རུ་བསྐྱབ་པ་ལ། བསྐྱབ་བྱ་བར་ས་བཞག་པས་དངོས་བསྟན་
 གྱི་དངོས་རྟགས་མིན་ཡང་། སྦྱིར་དངོས་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ཏེ།
 རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞིག་ཡིད་ཆེས་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། བྱ་བ་སྟེ། དངོས་སྟོབས་ཞེས་པའི་དངོས་སྟོབས་གྱི་གོ་དོན་ནི།
 ཡིད་ཆེས་སམ་ལུང་གི་སྟོབས་ཀྱི་སྟོག་སྟོགས་ལ་བཤད་དགོས་པའི་
 ཕྱིར་ཞེས་ཟེར།

ཆད་མའི་བརྗེད་བྱང་ཆེན་མོ་ ༥༧ ལས། དེས་ན་གཤིན་ཏུ་
 སྟོག་གྱུར་གྱི་དོན་སྐྱབ་པའི་གཏན་ཆིགས་ལ་ཡིད་ཆེས་དང་། བར་
 དང་འདྲོད་པ་ཅམ་གྱིས་བཞག་པའི་དོན་བསྐྱབ་པའི་གཏན་ཆིགས་ལ་
 གྲགས་པ་དང་། དངོས་སྟོབས་ཀྱིས་ཞུགས་པའི་དོན་སྐྱབ་པའི་གཏན་
 ཆིགས་ལ་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་གཏན་ཆིགས་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས།

གྲགས་རྟགས་ལ་འབྲས་རང་མ་དམིགས་ཀྱི་གཏན་ཆིགས་གསུམ་ཡོད་
 མེད་ཀྱི་སྟོན།

གྲགས་རྟགས་ལ་འབྲས་རང་མ་དམིགས་ཀྱི་གཏན་ཆིགས་

གསུམ་ཡོད་མེད་ཀྱི་སྐོར་ནི། འོ་ན་གཤམ་རྟགས་ཡང་དག་ལ་འབྲས་
རང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གསུམ་ཀ་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། དེ་ལ་
འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་ནི་མེད་དེ། འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་གི་དངོས་
ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཡིན་ན་དངོས་པོ་ཡིན་དགོས་པ་གང་ཞིག་གཤམ་
རྟགས་ཡང་དག་གི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཡིན་ན་རྟག་པ་ཡིན་
དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཤམ་རྟགས་ཡང་དག་ལ་རྟག་པས་མ་བྱུང་སྟེ།
ད་ཀྱི་ཆོས་ཅན། སྒྲིབ་ཞེས་པའི་སྐྱུས་བཞེད་དུ་རུང་སྟེ། ཡལ་ག་ལོ་
འདབ་དང་ལྷན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་དང་། སྐྱེ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་
ཅེས་པའི་སྐྱུས་བཞེད་དུ་རུང་སྟེ། བྱས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་སོགས་ཀྱི་
རྟགས་རྣམས་གཤམ་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་གཤམ་
རྟགས་ལ་རྟགས་སྤྱི་མ་གཉིས་འཛོག་གམ་ཟེར་ན། ཆད་མ་རྣམ་འགྲེལ་
ལས། འགྲོ་ལ་གཤམ་པ་རང་བཞིན་རྟགས། །ཞེས་དང་། ཡོངས་འཛིན་
རྟགས་རིགས་ ༣༠༥ ལས། གསུམ་པ་ལ་གཉིས་ལས། རྟག་ཡུལ་ན་
ཡོད་པ་དེ། རི་བོང་ཅན་ལ་རྒྱ་བ་ཞེས་པའི་སྐྱུས་བཞེད་རུང་དུ་སྐྱབ་པའི་
གཤམ་པའི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་དང་། རྟག་ཡུལ་ན་ཡོད་པ་
དེ། རི་བོང་ཅན་ལ་དངོས་དབང་གིས་རྒྱ་བ་ཞེས་པའི་སྐྱུས་བཞེད་རུང་
མ་ཡིན་པར་སྐྱབ་པའི་གཤམ་པའི་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་
ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

སྤྱི་དོན་རིགས་རྒྱན་ ༣༠༥ ལས། ཁ་ཅིག་ན་རེ། རྟག་ཡུལ་ན་
ཡོད་པ་དེ། རི་བོང་ཅན་རྒྱ་བའི་སྐྱུས་བཞེད་རུང་དུ་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་

དག་ཡིན་ཀྱང་། རང་བཞིན་གྱི་ཉགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་སྐྱབ་གྱི་
 དངོས་གྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་དེ་དངོས་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར་རོ། །
 འོ་ན་རྟོག་ཡུལ་ན་ཡོད་པ་ཆོས་ཅན། དེ་སྐྱབ་གྱི་སྐྱབ་ཉགས་ཡང་དག་
 མ་ཡིན་ཐལ། དེ་སྐྱབ་གྱི་འབྲས་ཉགས་ཡང་དག་ཀྱང་མ་ཡིན། དེ་སྐྱབ་
 གྱི་རང་བཞིན་གྱི་ཉགས་ཡང་དག་ཀྱང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་
 སྐྱབ་གྱི་དགག་ཉགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་གྱི་ཉགས་ཡང་
 དག་གང་ཞེས། །འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་སྐྱབ་གྱི་དངོས་གྱི་
 བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཡིན་ན་དགག་པ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན།
 རྩ་བའི་སྐྱས་བརྗོད་རུང་ཆོས་ཅན། དགག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་གྱི་
 དངོས་གྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དགག་བྱ་དངོས་
 ལུ་བཅད་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་བྱ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །ཞེས་སོགས་
 གསུངས་སོ། །

རྟེན་ཆེན་རིགས་པའི་རྒྱ་མཆོ་ ༥༦༧ ལས། དེ་བཞིན་དུ་
 གྲགས་པའི་ཉགས་ཡང་དག་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱི་ཉགས་ཡང་དག་ཡིན་
 པར་སྐྱབ་དཔོན་མི་བཞེད་དེ། བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་དངོས་མེད་སྐྱབ་པའི་
 སྐྱབ་ཉགས་ཡང་དག་ཡོད་པ་རིགས་པའི་དབང་ལྷག་གི་དགོངས་པ་མ་
 ཡིན་ནོ་ཞེས་ཁོ་མོས་བཤད་ཟིན་ཏོ། །དེ་སྐྱ་ན་ཡང་། རྟོག་ཡུལ་ན་ཡོད་
 པ་ཐམས་ཅད་འདོད་པའི་དབང་གིས་རྗོད་བྱེད་གྱི་སྐྱ་གང་ཡང་སྐྱར་དུ་
 རུང་བའི་རང་བཞིན་ཡིན་པར་ཤེས་པའི་ཕྱིར་དུ། འགྲོ་ལ་གྲགས་པ་
 རང་བཞིན་ཉགས། །ཞེས་བྱ་བ་འདི་གསུངས་པ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་

བྱོལ། །ཞེས་གསུངས་སོ།།

སྤྱི་དོན་རིགས་རྒྱན་ ༡༠༩ ལས། འོན་ཏེ་རྒྱ་བའི་སྤྲུལ་བརྗོད་
རུང་ཆས་ཅན། དགག་བ་ཡིན་ཏེ། དངོས་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན།
སྤྲུལ་བ་ཆས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ།།

དབུ་མའི་སྤྱི་དོན་སྤྲུལ་བཟང་མགྲུལ་རྒྱན་ ༡༢༩ ལས། ཁ་
ཅིག །ཅ་བའི་ཉགས་དེ་ཡིན་ན། ཚུལ་ཁྲིམས་ཆེས་ཡོངས་སུ་མ་དག་
བ་ཞེས་པའི་སྤྲུལ་བརྗོད་རུང་ཡིན་པས་བྲུབ་པ་ལུང་དེའི་དོན་ཡིན་ཞེ་
ན། བྱང་སེམས་ཏུ་གྱུར་བའི་སེམས་ཅན་པ་ཆས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་
ཕྱིར། ཞེས་སེམས་ཅན་པར་གྱུར་བའི་བྱང་སེམས་དེ། ཚུལ་ཁྲིམས་མ་
དག་ཅེས་པའི་སྤྲུལ་བརྗོད་རུང་མ་ཡིན་པར་གསུངས་སོ། །

གྲགས་ཉགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དང་མཚན་གཞི་མིང་དོན་ཚུལ་གྲུབ་ཚུལ་
བཅས་ཀྱི་སྒྲོར།

གྲགས་ཉགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དང་མཚན་གཞི་མིང་དོན་ཚུལ་
གྲུབ་ཚུལ་བཅས་ཀྱི་སྒྲོར་ལ། གྲགས་ཉགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དང་མཚན་
གཞི་ནི། རྗེ་བདུན་རྒྱན་ ༣༥༠ ལས། གཉིས་པ་རང་ལུགས་ལ།
གྲགས་ཉགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད། དེ་སྤྲུལ་གྱི་ཚུལ་གསུམ་ཆང་
བའི་གཏན་ཆོགས་གང་ཞིག །དེ་སྤྲུལ་གྱི་བསྐྱུབ་བྱ་ཡིན་ན་འདོད་པས་

བཞག་པ་ཅམ་ཡིན་པ། དཔེར་ན། རི་བོང་ཅན་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རྒྱ་བའི་
སྤྲུལ་བཟོད་དུ་རུང་སྟེ། ཁྱོད་རྟོག་ཡུལ་ན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། ག་
ཕུར་བཞིན་ཞེས་པ་ལྟ་བུའི་ཞེས་གསུངས་སོ། །

སྤྱིར་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་རྒྱ་བའི་སྤྲུལ་བཟོད་དུ་རུང་ཡོད་ཀྱི།
ཆད་མའི་བསྟན་བཅོས་སུ་རི་བོང་ཅན་ལ་རྒྱ་བའི་སྤྲུལ་བྱུང་ཞིང་། དྲིའི་
བསྟན་བཅོས་སུ་དཔུལ་ཚུ་ལ་རྒྱ་བའི་སྤྲུལ་བ་དང་། སྟན་རག་གི་བསྟན་
བཅོས་དག་ལས་གཞོན་ལྟ་མའི་གཏོང་ལ་རྒྱ་བའི་སྤྲུལ་བ་སོགས་དུ་
མ་ཡོད་དོ། །

གྲགས་པའི་མིང་དོན་ནི། རྣམ་བཤད་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་
༤༩ ལས། གསུམ་པ་ནི། གྲགས་པ་མཆན་ཉིད་པ་ནི། འདིག་རྟེན་
ཀྱི་ཚུལ་ལྷགས་ལས་གྲུབ་པའི་ཤེས་བཟོད་ཀྱི་ཐ་སྟངས་ཀྱིས་བྱང་པར་དུ་
བྱས་པ་རྣམས་ཡིན་ལ། དེ་དག་ནི་གཞོད་བྱེད་མཆན་ཉིད་པ་མ་ཡིན་ཏེ།
དེ་ལྟར་ན་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་ཡུལ་ལ་གྲགས་པ་གཞོད་བྱེད་དུ་ཐལ་བས་
སོ། །གཞོད་བྱེད་མཆན་ཉིད་པ་ནི་བཟོད་རུང་དེ་ཉིད་ཡིན་ལ། དེ་ལ་
གྲགས་པའི་མིང་གིས་བཏགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་ལ། དངོས་སྟོབས་
ཀྱི་ཡུལ་ལ་གྲགས་པ་གཞོད་བྱེད་དུ་ཐལ་བའི་ཚུལ་ནི། རི་བོང་ཅན་ཆོས་
ཅན། རྒྱ་བའི་སྤྲུལ་བཟོད་དུ་རུང་སྟེ། རྟོག་ཡུལ་ན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་
བཞོད་ཆེ། གྲགས་པ་བཏགས་པ་བཞོག་ཡུལ་ན་ཡོད་པ་དེ་དེ་སྤྱུབ་ཀྱི་
བསྐྱུབ་བྱ་སྤྱུབ་བྱེད་དང་ལོག་ཕྱོགས་ལ་གཞོད་བྱེད་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་
ཡིན་ཀྱི། གྲགས་པ་མཆན་ཉིད་པ་རྒྱ་བའི་ཤེས་བཟོད་ཀྱི་ཐ་སྟངས་བྱང་

པར་ཅན་རྣམས་དེ་སྐབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་པའི་ཏྲགས་དང་ལོག་ཕྱོགས་
ལ་གཞོད་བྱེད་དུ་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ལ། གལ་ཏེ་ཡིན་ན། སྒྲ་ཆོས་ཅན།
མི་ཏྲག་སྟེ། བྱས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བཞོད་བ་ནའང་། མི་ཏྲག་པའི་ཤེས་
བརྗོད་ཀྱི་ཐ་སྟད་ཁྱད་པར་ཅན་རྣམས་དེ་སྐབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་བྱེད་
དང་ལོག་ཕྱོགས་ལ་གཞོད་བྱེད་ཀྱི་གཏན་ཆོག་ལ་འདུག་ཏུ་འགྱུར་
ལ། དེ་ལྟར་ན་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་ཡུལ་ལ་གྲགས་པ་མཆན་ཉིད་པ་དེ་
གཞོད་བྱེད་དུ་འགྱུར་རོ། །

ཡང་དེ་ཉིད་ ༤༡༩ ལས། ཁ་ཅིག་བརྗ་མ་སྦྲར་བའི་དུས་ན་
སྦྲ་དེ་འཇུག་པ་རྟོག་པའི་ཡུལ་ན་ཡོད་པ་ཅེས་ལ་རག་ལས་པས། དེས་
བརྗོད་རུང་བསྐྱབ་པ་བརྗེད་གྲགས་པའི་མིང་གིས་བསྟན་པ་དང་། ཕྱིས་
ཐ་སྟད་ལ་འཇུག་པའི་དུས་སུ་རྒྱ་མཆན་དེས་པ་ཅན་ལས་ད་ཕྱིག་གིང་
དུ་བསྐྱབ་པ་སྟེ་བྱ་ཐ་སྟད་གྲགས་པའི་མིང་གིས་བསྟན་པ་གཉིས་སུ་
འབྱེད་པ་ནི་མི་འཐད་དེ། དེ་ཉིད་གིང་མ་ཡིན་པ་ལ་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་
ཆད་མས་བསལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་གྲགས་པས་གཞོད་པའི་དཔེར་
སྟོས་པ་རི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། དེ་ནི་ད་ཕྱིག་གིང་ཞེས་པའི་སྐྱས་བརྗོད་དུ་མི་
རུང་བ་ལ། གྲགས་པས་གཞོད་པར་བསྟན་པ་ཡིན་མོ་ཞེས་རི་སྐད་
གསུངས་པར་ལྟར། གྲགས་པའི་མིང་དོན་ལ། ཁ་ཅིག་གིས་གྲགས་
འགྱུར་གྲགས་པ་དང་། གྲགས་ཟེན་གྲགས་པའམ། ཡང་ན་རྣམ་བཤད་
ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་དུ་ཤོང་གི་ཕྱང་དེ་ལས་གསལ་བ་བཞེན་བརྗ་
ཡི་གྲགས་པ་དང་། ཐ་སྟད་གྲགས་པ་གཉིས་སམ། ཡང་ན་རིགས་

རྒྱ་དུ་གསལ་བ་བཞིན་འདོད་རྒྱལ་གྱི་གྲགས་པ་དང་། རྒྱ་མཚན་ཅན་
 གྱི་གྲགས་པ་གཉིས་སུ་བྱེ་ནས་དེ་ཡང་རིམ་པ་བཞིན། རི་བོང་ཅན་
 ཆོས་ཅན། རྒྱ་བ་ཞེས་པའི་སྐྱུས་བཟོད་དུ་རུང་སྟེ། རྟོག་ཡུལ་ན་ཡོད་
 པའི་བྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་དང་། ད་རྟིག་ཆོས་ཅན། སིང་ཡིན་ཏེ། ཡལ་
 ག་ལོ་འདབ་དང་ལྷན་པའི་བྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་བཞོད་ཅིང་། དེ་གཉིས་
 ཀྱི་གྲགས་ཉགས་མཚན་ཉིད་པར་འདོད་ཅིང་། དེ་འགོག་པ་ལ། སྐ་
 མ་གྲགས་ཉགས་སུ་འཐད་བྱང་། བྱི་མ་གྲགས་ཉགས་སུ་འདོད་པ་མི་
 འཐད་དེ། ཉགས་དེའི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ལོག་ཕྱོགས་ད་རྟིག་སིང་
 མ་ཡིན་པ་ལ་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་ཆད་མས་གཞོད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ།
 ད་རྟིག་ཆོས་ཅན། སིང་ཡིན་ཏེ། ཡལ་ག་ལོ་འདབ་དང་ལྷན་པའི་བྱིར་
 ཞེས་པའི་ཉགས་ཡང་དག་དེས་གཞོད་པའི་བྱིར། བྱལ་སྟེ། དེ་དངོས་
 སྟོབས་ཀྱི་ཉགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་པའི་སྟོན་པ་ཕྱོགས་
 སྐ་མ་བཀག་ཅིང་། ཁོ་ན་རེ། དེ་གྲགས་ཉགས་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་ཏེ།
 ཉགས་དེའི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ལོག་ཕྱོགས་དེ་ལ། དེ་བཞིན་ད་རྟིག་
 སིང་མིན་ཞེས། །ཟོད་པ་ལ་ཡང་གཞོད་བྱིར་རོ་ཞེས་དེ་གྲགས་པས་
 གཞོད་པའི་དབང་སྟོབས་པའི་བྱིར་ཞེ་ན། དེ་ཡང་མི་འཐད་དེ། བྱང་དེའི་
 དོན་ནི། ད་རྟིག་ལ་སིང་ཞེས་བཟོད་དུ་མི་རུང་བ་ལ་གྲགས་པས་གཞོད་
 པ་བསྟན་གྱི་ད་རྟིག་སིང་མ་ཡིན་པ་ལ་གྲགས་པས་གཞོད་པ་བསྟན་པ་
 མིན་ནོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་པའོ། །དེ་ལྟར་ན་རི་བོང་ཅན་ཆོས་
 ཅན། རྒྱ་བ་ཞེས་པའི་སྐྱུས་བཟོད་དུ་རུང་སྟེ། རྟོག་ཡུལ་ན་ཡོད་པའི་བྱིར་
 ཞེས་པའི་ཉགས་དང་། ད་རྟིག་ཆོས་ཅན། སིང་ཞེས་པའི་སྐྱུས་བཟོད་དུ་

རུང་སྟེ། ཡལ་ག་ལོ་འདབ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་རྟགས་གཉིས་ཀ་
གྲགས་རྟགས་མཚན་ཉིད་པར་གསུངས་སོ། །

ཡང་གྲགས་པའི་མིང་དོན་ནི། རྣམ་པ་ཤད་ཐར་ལམ་གསལ་
ཕྱེད་ ༤༩༠ ལས། དང་པོ་ནི། བཛྲིད་རུང་གིས་གཞོད་ན་གྲགས་པས་
གཞོད་ཅེས་ངེ་སྟར་བཛྲིད་ཅེ་ན། རི་པོང་ཅན་རྒྱ་པའི་སྐྱས་བཛྲིད་རུང་དེ་
ཆོས་ཅན། གྲགས་པའི་སྐྱ་ཡིས་བཛྲིད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། གྲགས་
པ་མཚན་ཉིད་པ་རྣམ་པ་རྟོག་པའི་ཐ་སྟད་ལས་སྐྱེས་པ་ཡི་ཚྲོད་ཕྱེད་ཀྱི་
སྐྱ་དེའི་ཡུལ་རྟགས་སུ་བཀོད་པའས། རྟོག་པའི་ཡུལ་གྱི་ཆོས་རྟགས་
སུ་བཀོད་པ་ལས་ཁྱོད་འབྱུབ་པས་དེ་ལྟར་དུ་བཛྲིད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
གསུངས་སོ། །

འདིའི་སྐབས་སུ་གྲགས་པ་མཚན་ཉིད་པ་ནི་རྣམ་རྟོག་ལས་
སྐྱེས་པའི་སྐྱ་དང་དེ་དང་འཇུག་ཚུལ་མཚུངས་པའི་རྟོག་པ་གཉིས་ལ་
འཛོག་ཅིང་། འོན་ཀྱང་རི་པོང་ཅན་ལ་རྒྱ་པ་ཞེས་པའི་སྐྱས་བཛྲིད་རུང་
ལ་གྲགས་པ་ཞེས་བཛྲིད་པའི་རྒྱ་མཚན་གང་ཞེ་ན། གྲགས་པ་མཚན་
ཉིད་པ་སྐྱ་རྟོག་དེ་གཉིས་ཀྱི་ཡུལ་སྟེ་ཚྲོད་ཕྱེད་ཀྱི་སྐྱའི་ཡུལ་དུ་ཡོད་པའི་
ཕྱིར་ཞེས་པའས། རྟོག་ཡུལ་ན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་རྟགས་བཀོད་
པ་ལས་རི་པོང་ཅན་ཁྱོད་ལ་རྒྱ་པའི་སྐྱས་བཛྲིད་རུང་དུ་འབྱུབ་པས་ན་དེ་
ལྟར་དུ་བཛྲིད་པའི་ཕྱིར་རྟོག་པའོ། །དེ་ལྟར་ན། ཤེས་བཛྲིད་ཀྱི་དབྱེ་
བས། རི་པོང་ཅན་ཆོས་ཅན། རྒྱ་པ་ཞེས་པའི་སྐྱས་བཛྲིད་རུང་ཡིན་
ཏེ། རྟོག་ཡུལ་ན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། ཡང་རི་པོང་ཅན་ཆོས་

ཅན། རྒྱ་བ་འདྲིན་པའི་རྟོག་པ་འཇུག་ཏུ་རུང་སྟེ། རྟོག་ཡུལ་ན་ཡོད་པའི་
 སྤྱིར། ཞེས་ཐུགས་རྟགས་སོ་སོ་ནས་བཞུགས་ཆོག་སྟེ། ཐུགས་
 རྟགས་ཀྱི་བསྐྱེད་བྱ་ལ་སྦྱ་བྱུང་ཐུགས་པས་བྱུང་བ་གསུངས་པའི་སྟེང་
 ནས་དབྱེད་དགོས་སོ། །དེ་ལྟར་ནས་བཞུགས་ཀྱི་ལུང་འདི་གཉིས་ཀྱིས་
 གྲུང་། དངོས་སྟོབས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་དང་། ཐུགས་རྟགས་ཡང་དག་
 གཉིས་འགལ་བ་གསལ་པོར་འདུག་སྟེ། ཡང་བརྟག་པར་བྱའོ། །

འོ་ན་ཐུགས་རྟགས་དེའི་རྒྱུ་གསུམ་ཐུགས་རྟགས་སྐྱེ་
 དངོས་རྟགས་གང་གིས་འབྱུང་ཅེ་ན། རྟགས་དེའི་ཕྱོགས་ཆོས་རང་
 རིག་གིས་འབྱུང་ཅིང་། བྱུང་བ་དངོས་རྟགས་ཀྱིས་འབྱུང་བར་གསུངས་
 ཉེ། ནས་བཞུགས་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ ༢༡༩ ལས། གང་རྟོག་ཡུལ་ན་
 ཡོད་པ་དེ་ནི་རྒྱ་བའི་སྦྱས་བཟོད་རུང་ཡིན་པས་བྱུང་སྟེ། དཔེར་ན་བྱུམ་
 པ་བཞིན། རི་ཐོང་ཅན་ཡང་རྟོག་ཡུལ་ན་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའི་
 ཕྱོགས་ཆོས་རང་རིག་མངོན་སུམ་ཀྱིས་འབྱུང་ལ། བྱུང་བ་ནི། གང་
 འདོད་པ་ཅམ་ཀྱིས་རྗེས་སུ་བྱེད་པ་དེ་ནི། དོན་ཐམས་ཅད་ལ་འཇུག་
 ཏུ་རུང་སྟེ། དཔེར་ན། ནས་རྟོག་རང་དགའ་བ་བཞིན། རྒྱ་བ་ཞེས་པའི་
 སྦྱ་དེ་ཡང་འདོད་པ་ཅམ་ཀྱིས་རྗེས་སུ་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བའི་
 རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་སྟེ། དེའི་ཕྱོགས་བྱུང་གཉིས་ཀ་རང་རིག་
 མངོན་སུམ་ཀྱིས་བྱུགས་ལ་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

དེ་བཞིན་དུ་སྟེ་བརྟེན་རྒྱུ་ ༣༥༩ ལས། འོ་ན་རྟགས་འདིའི་
 རྒྱུ་གསུམ་ཆོད་མ་གང་གིས་འབྱུང་ཅེ་ན། ཕྱོགས་ཆོས་ནི་རང་རིག་

མངོན་སུམ་གྱིས་ཤུགས་ལ་གྲུབ་སྟེ། རི་བོང་ཅན་རྟགས་པའི་རྟགས་
 ཉམས་སུ་སྐྱོང་བའི་རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱིས་དངོས་སུ་རྟགས་པ་དེ་རི་
 བོང་ཅན་གྱི་རྟམ་ལྡན་དུ་སྐྱོང་བ་ན། རི་བོང་ཅན་རྟགས་པ་དེའི་ཡུལ་ན་
 ཡོད་པར་ཤུགས་ལ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། རྒྱབ་པ་སྐྱབ་པ་ནི། གང་འདོད་
 པ་ཅམ་གྱི་རྗེས་སུ་བྱེད་པ་དེ་ནི། རོན་ཐམས་ཅད་ལ་འཇུག་ཏུ་བྱུང་བས་
 རྒྱབ་སྟེ། དབེར་ན་རྟམ་རྟགས་རང་དགའ་བ་བཞིན། རྒྱ་བའི་སྐྱ་ཡང་འདོད་
 པ་ཅམ་གྱི་རྗེས་སུ་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའི་རྟགས་གྱིས་རྒྱབ་པ་གྲུབ་
 ལ། རྟགས་དེའི་ཕྱོགས་ཆོས་ནི་རང་རིག་གིས་ཤུགས་ལ་གྲུབ་པོ་ཞེས་
 གསུངས་སོ། །

གཞི་མ་གྲུབ་ཆོས་ཅན་དུ་བསྐྱེད་བའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡོད་མེད་ གྱི་སྐོར།

གཞི་མ་གྲུབ་ཆོས་ཅན་དུ་བསྐྱེད་བའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡོད་
 མེད་གྱི་སྐོར་ནི། རྟམ་ངེས་དར་རྟེན་ ༥༡༩ ལས། རྟགས་ཡང་དག་
 ཡིན་ན། ཞེས་འདོད་ཆོས་ཅན་གཞི་གྲུབ་པས་རྒྱབ་པ་དགོས་ཀྱི།
 རྟགས་ཡང་དག་གི་ཞེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ཡིན་ན། གཞི་གྲུབ་མི་དགོས་
 པའི་ཕྱིར་དང་། གཞི་མ་གྲུབ་ཆོས་ཅན་དུ་བསྐྱེད་ནས་ཐ་སྐྱོད་འབའ་ཞིག་
 རྒྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་སྟེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཡང་
 དེ་ཅིང་ ༤༣༩ ལས། དེས་ན་རྟམ་བཅད་ཅམ་གྱི་དགག་པ་རྟགས་དང་

བསྐྱེད་པའི་ཆོས་སུ་སོང་བ་ཁ་ཅིག་ལ་ནི་གཞི་མ་གྲུབ་པ་ཅོད་གཞིར་
བསྐྱེད་པས་སྒྲིན་དུ་མི་འགྱུར་ལ། ཐ་སྐད་སྐྱེད་པའི་ཐམ་མ་གཏོགས་
བྱས་པ་ལྟ་བུ་རྟགས་ལ་དེ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

ལེའུ་དང་པོའི་རྣམ་བཤད་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ ༤༡ ལས།
འདི་དག་གྲུབ་སྐྱེད་རྟགས་དང་དེ་ཡང་གཞན་དོན་སྐབས་ཀྱི་དབང་དུ་
བྱས་པར་སེམས་ཏེ། ཆོལ་ཕྱིར་ཆོལ་གཉིས་ཀ་ལ་བསྐྱོས་མི་དགོས་
པའི་རྟགས་དང་། གཞི་མ་གྲུབ་ཆོས་ཅན་དུ་བསྐྱེད་དགོས་པའི་དགག་
རྟགས་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས།

དབུ་མ་རྒྱན་གྱི་ཟེན་གྱིས་ ༡༤ ལས། དབུ་མ་སྤང་བ་ལས་ནི།
སྤང་བཤད་པ་ལྟ་བུའི་ཆོས་ཅན་དུ་བསྐྱེད་པ་ལ་ཡང་རྟགས་ཆོས་རྣམ་
བཅད་ཐམ་ཡིན་ན་རང་རྒྱད་ཀྱི་ཏུ་ཡང་རུང་བ་ལན་མང་དུ་བཤད་དེ།
རྟགས་དང་ཆོས་གཞི་གྲུབ་ཁོ་ན་ལ་འབྱུག་པ་ཡིན་ན་ནི། ཆོས་དེ་འདྲ་
བ་ལ་ཐལ་འགྱུར་མིན་པ་རང་རྒྱད་མི་རུང་ལ། རྟགས་ཆོས་མེད་དགག་
གཞི་མ་གྲུབ་པ་ལ་མི་འགལ་བ་ཡིན་ན་ནི། ཆོས་ཅན་དེ་འདྲ་ལའང་རང་
རྒྱད་ལ་རུང་བ་ལེགས་པར་བསྐྱེད་པ་ནི། སྒོ་བ་དཔོན་མཁས་པ་ཀ་མ་
ལ་ཤི་ལའི་ལུགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

དབུ་མ་རྒྱན་གྱི་དཀར་འགྲེལ་དབུ་མ་རྒྱན་གྱི་ཟེན་གྱིས་སུ་
བྱངས་པ་ལས། གཞན་སྤེས་བཟགས་པ་མ་གྲགས་པ་ལ་ནི། ཐལ་བར་
སྐྱེད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ལ། གྲགས་པའི་རང་གི་ངོ་བོ་རྣམས་ལ་ནི། གཉིས་
ཀ་ལྟར་ན་ཡང་ཉེས་པ་མེད་ཅེས་གསུངས་ལ། ལུང་འདི་ཡི་དོན་ནི།

དབུ་མ་རྒྱུ་གི་ཟིན་ཟིན་ ༣༠ ལས། དེས་ན་དཀའ་འབྲེལ་ལས་སྤར་
ལྟར་བཤད་པ་འདི་དབུ་མ་སྤང་བ་དང་མི་མཐུན་ནོ། །དཀའ་འབྲེལ་
འདི་ཀ་མ་ལ་སྤྱི་ལའི་ཡིན་པར་ཆོས་ཀྱི་བཤེས་གཉེན་ཡང་བཞེད་པས།
འདི་ནི་སྟོབ་དཔོན་ཐུགས་མ་རྫོགས་པའི་སྐབས་གཅིག་ཏུ་མཛད་དམ་
བརྟག་གོ་ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ། །

དབུ་མ་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ ༢༩༣ ལས། རྟགས་དེས་སྤྲུས་
པའི་ཆོས་ཅན་བཀག་ཀྱང་སྟོན་མེད་པ་ནི། རྟགས་དང་ཆོས་གཉིས་ཀ་
རྣམ་བཅད་ཅམ་ཡིན་པའི་གནད་ཀྱིས་སོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

ལེའུ་དང་པོའི་ལྷོ་ཀ་ཆེན་ ༣༢༢ ལས། སྤྱིར་ཆོས་ཅན་མེད་པ་
ཅམ་གྱིས་བསྐྱབ་བྱ་མེད་པར་འགྱུར་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་བདག་
རྟག་པ་ཆོས་ཅན། དངོས་པོར་མེད་དེ། དོན་བྱེད་པས་སྟོང་པའི་ཕྱིར།
ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ལ་མཆོན་ན། བདག་རྟག་པ་གཞི་མ་གྲུབ་པས་བདག་རྟག་
པ་ཡང་ཡིན་དངོས་པོར་མེད་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མ་ཐུན་གྱི་ཆོགས་
པ་གཞི་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་འདྲའི་ཆོགས་པ་བསྐྱབ་བྱ་མ་ཡིན་
ཀྱང་བདག་རྟག་པ་དངོས་པོ་མེད་པ་གཞི་གྲུབ་ཅིང་། དེ་ཉིད་དེའི་བསྐྱབ་
བྱ་ཡིན་ལ། བདག་རྟག་པ་གཞི་མ་གྲུབ་པའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་བདག་རྟག་
པ་དངོས་པོར་མེད་པ་འགྱུར་པ་ལ་ཆེས་ཤིན་ཏུ་མན་པས་སོ། །འོ་ན་
དེ་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་ཇི་ལྟར་གྲུབ་ཅེ་ན། བདག་རྟག་པའང་ཡིན་དོན་བྱེད་
པས་སྟོང་པའང་ཡིན་པའི་གཞི་མ་ཐུན་ཆད་མས་མ་གྲུབ་ཀྱང་། བདག་
རྟག་པ་དོན་བྱེད་པས་སྟོང་པར་ཆད་མས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཕྱོགས་ཆོས་

མ་གྲུབ་པའི་སྒྲིན་མེད་ལ། འོན་ཀྱང་བདག་རྟག་པ་གཞི་མ་གྲུབ་པ་ཉིད་
བདག་རྟག་པ་དོན་བྱེད་པས་སྒྲིང་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་དག་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ཆོས་ཅན་གཞི་མ་གྲུབ་པས་སྒྲིགས་ཆོས་འགྲུབ་པ་ཆེས་སྦྲ་བ་
ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཤེས་བར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཆད་མ་ཡིད་ཀྱི་སྒྲིན་སེལ་ ༣༠༧ ལས། དེ་བས་ན་རང་ལུགས་
ནི། དེ་ལྟ་བུའི་རྟགས་ཀྱི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ནི་དེ་ལྟ་བུའི་བདག་ཁོ་
ན་ཡིན་ལ། ཆོས་ཅན་གཞི་མ་གྲུབ་པའི་སྒྲིན་གྱི་མེད་དེ། དེ་ལྟ་བུའི་
རྟགས་ལ་ནི་ཆོས་ཅན་དང་མེད་ངེས་ཀྱི་ཆོགས་དོན་བསྐྱུབ་བྱ་ཡིན་
པས། ཆོས་ཅན་གཞི་གྲུབ་ན་དམ་བཅའ་ཆད་མས་བསལ་བར་འགྱུར་
བའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ལྟར། ཆོས་ཅན་དེ་གཞི་མ་གྲུབ་ན་ཆོས་ཅན་དེ་
དང་མེད་ངེས་ཀྱི་ཆོགས་དོན་གཞི་གྲུབ་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཉེ། གཞི་གྲུབ་
ན་རི་བོང་གི་རྒྱ་མེད་ངེས་ཡིན་པས་བྱུང་བ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་སོགས་
གསུངས།

ཆད་མའི་བརྟེན་བྱང་ཆེན་མོ་ ༦༩༥ ལས། གང་ཟག་རང་རྒྱ་
བ་ཆོས་ཅན་དུ་འཛིན་པ་མི་རིགས་ཉེ། གཞི་ཆོས་ཅན་བཀག་ན་དེ་དང་
རྟགས་ཆོས་ཆོགས་བའང་ཁེགས་པས་དམ་བཅའ་ལ་ཆད་མས་བསལ་
བ་དང་རྟགས་སྒྲིགས་ཆོས་མི་འགྲུབ་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། སྒྲིན་མེད་
དེ། རྟགས་ཆོས་གཉིས་དང་བྱུང་གཞི་བྱུང་ཆོས་ཀྱི་སྒྲིན་ས་རང་གི་རྟེན་
དུ་གྱུར་པའི་ཆོས་ཅན་བཀག་ན་སྒྲིན་དེར་གྱུར་པ་ཡིན་གྱི། ཆོས་ཅན་
འབའ་ཞིག་པ་བཀག་པས་མི་འགྱུར། ཆོས་ཅན་འབའ་ཞིག་པ་བཀག་པ་

ནི་དགག་བྱའི་ཚེས་དང་ཚོགས་པ་འགོག་པའི་ཐབས་སུ་འགྱུར་བ་ཡིན་
 གྱི་གཞོན་པའི་ཡན་ལག་དུ་མི་འགྱུར་རོ། །དོན་དེ་ལ་དགོངས་ནས་
 སློབ་དཔོན་གྱིས། མངོན་སུམ་དོན་དང་རྗེས་དཔག་དང་། །ཡིད་ཆེས་
 གྲགས་པས་རང་རྟེན་ལོ། །ཞེས་རང་གི་རྟེན་ཞེས་སློབ་གྱི་རྟེན་ཙམ་
 ལོའི་ཞེས་མ་སློབ་སོ། །འོ་ན་རྟགས་ངེས་པའི་གཞི་ཚེས་ཅན་མི་སྲིད་
 པས་ཕྱོགས་ཚེས་མ་གྲུབ་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། སྟོན་མེད་དེ། ཕྱི་རྒྱལ་
 གྱིས་གང་ཟག་རང་རྒྱ་བ་དང་དེར་སྒྲུབ་བ་གཉིས་གཅིག་དུ་འབྱུང་ནས་
 ཤེས་འདོད་ཞུགས་ཤིང་དེར་སྒྲུབ་པའི་སྐྱོད་ནི་སྒྲུབ་དུ་རྟགས་ཆད་
 མས་གྲུབ་ལ། གང་ཟག་རང་རྒྱ་བ་ཚེས་ཅན་དུ་མ་བསྐྱེད་ན་གང་ཟག་གི་
 བདག་རང་ཕྱོག་ནས་མི་ཁེགས་ཤིང་། ཕྱི་རྒྱལ་དེར་སྒྲུབ་གི་སྐྱོད་དོན་དང་
 གཅིག་དུ་ཞེན་ནས་འཇུག་པས་སྐྱོད་ཚེས་ཅན་དུ་མི་རུང་བའི་སྐྱོན་
 ཡང་མེད་དོ། །དེས་ན་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ན་ཤེས་འདོད་ཚེས་ཅན་
 གཞི་གྲུབ་པས་ཁྱབ་ཀྱང་རྟགས་ཡང་དག་གི་ཤེས་འདོད་ཚེས་ཅན་ཡིན་
 ན་གཞི་གྲུབ་པས་མ་ཁྱབ་སོ། །བྱས་པ་ལ་སོགས་པའི་གཏན་ཆོགས་ལ་
 བྱི་མི་མཆུངས་ཏེ། སྐྱོད་ཚེས་ཅན་དུ་བྱས་ན་ཕྱོགས་ཚེས་མི་འགྲུབ་
 པའི་ཕྱིར། འདི་དག་གི་དོན་རྒྱས་པར་ཤེས་འདོད་ན་དབུ་མ་སྒྲུབ་བ་
 ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

སྟོང་ཐུན་སྐལ་བཟང་མིག་འབྱེད་ ༡༣༩ ལས། བདེན་ཡོད་དེ།
 བདེན་པའི་གཅིག་དང་དུ་བྲལ་ཡིན་པས་རྟགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་
 ཞུགས་པ་མི་འགྱུར་རམ་སྐྱུམ་ན། དེ་ཙམ་གྱིས་རྟགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་

ལ་ཞུགས་པར་མི་འགྱུར་གྱི་རྟགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཞུགས་པ་ལ་
ནི། དགག་བྱའི་ཆོས་དེ་ཡང་ཡིན། རྟགས་དེ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མ་ཐུན་
སྤྱོད་པ་དགོས་ཤིང་། བདེན་ཡོད་ཀྱང་ཡིན་བདེན་པའི་གཅིག་དང་དུ་
བྲལ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མ་ཐུན་མི་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར་སྒྲིན་མེད་དོ། །ཞེས་
གསུངས་སོ། །

མཁས་གྲུབ་རྗེའི་ཆད་མའི་ལམ་འབྲིད་ ༡༣༠ ལས། དེ་ལྟ་བུའི་
རྟགས་དེ་རྟགས་ཡང་དག་མིན་ཏེ། ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་གཞི་མ་གྲུབ་
པའི་ཕྱིར་ཕྱོགས་ཆོས་མི་འགྱུར་ཅིང་། དམ་བཅའ་ཆད་མས་བསལ་
པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། སྒྲིན་དེ་ལྟ་བུ་མེད་དེ། ཆོས་ཅན་གཞི་མ་གྲུབ་པས་
དགག་བྱ་ཁེགས་པ་ལ་ཤིན་ཏུ་ཐན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་རི་བོང་གི་རྩའི་
སྤྱིང་དུ་བྱམ་པ་ཁེགས་པ་ཤིན་ཏུ་སྤྱོད་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས།

རྗེའི་ཆད་མའི་ལམ་བསྐྱེད་ཀྱིས་ ༡༤ ལས། གང་ཟག་རང་རྒྱ་བ་
མེད་ན་རྟགས་ཡང་དག་གི་ཆོས་ཅན་དུ་མི་རིགས་ལ། ཡོད་ན་དགག་
མི་རྒྱས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། སྒྲིན་མེད་དེ། ཆོས་ཅན་དུ་བཞག་ན་ཡོན་
ཏན་དང་། རང་རྟེན་ལའི་དོན་བསྟན་པའོ། །ཡོན་ཏན་ནི། དེ་ཆོས་ཅན་དུ་
བསྐྱེད་ནས་བཀག་པ་ཉིད་ཀྱིས། སྐབས་ཀྱི་བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་པའི་ཀློགས་
སུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་། ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ། །

ཆད་མ་རིགས་རྒྱན་ ༡༣༣ ལས། རང་ལན་ནི། གཞི་མ་གྲུབ་
ཆོས་ཅན་དུ་བསྐྱེད་བའི་རྟགས་ཡང་དག་བཤད་པ་དང་། ཆོས་ཅན་གྱི་
རོ་བོ་མ་གྲུབ་ནས་ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་པའི་རྟགས་བཤད་པ་མི་འགལ་

༩༩ གཞི་མ་གྲུབ་ཚུལ་ཅན་དུ་བསྐྱུང་བའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡོད་པར་
སྒར་བཤད་ཟིན་ལ། གཞི་མ་གྲུབ་ཚུལ་ཅན་དུ་བསྐྱུང་བའི་ཆོ། རྟགས་
སུ་བསྐྱུང་བ་དེ་ཡིན་ན་གཞི་གྲུབ་དགོས་ན། ཚུལ་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་མ་གྲུབ་
ནས་ཚུགས་ཚུལ་མ་གྲུབ་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས།

མཉན་བྱའི་བྱར་བཞོལ་ ༡༩༧ ལས། གཞི་མ་གྲུབ་ཚུལ་ཅན་
དུ་བསྐྱུང་བའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡོད་ཀྱང་། ཤེས་འདོད་ཚུལ་ཅན་གཞི་
མ་གྲུབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་མེད་དེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟེན་ཤེས་འདོད་ཚུལ་
ཅན་ལ་ཆད་མས་གཞོད་ན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་ཆད་མས་གཞོད་
པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་རང་རྟེན་ལ་འོ་ཞེས་
པའི་དགོས་པ་བཤད་པའི་འོག་གི་ཡུང་རྣམས་ལ་ཡང་གཟིགས་དགོས།

རྗེའི་ཆད་མའི་ལམ་བསྐྱོགས་ ༡༩ ལས། དང་པོ་ནི། དེ་འབྲ་
བའི་གང་ཟག་རང་རྒྱ་བ་ཚུལ་ཅན། རང་བཞིན་མེད་དེ། སྤང་པོ་ལྷ་དང་
རང་བཞིན་གཅིག་དང་ཐ་དད་གང་དུ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་རི་
བོང་གི་རྒྱ་བཞིན་ནོ། །གཉིས་པ་ལ་ཁྱབ་བ་སྐྱབ་པ་ནི། བུམ་སྐྱམ་གྱི་
སྤྱིང་དུ་ཕྱི་ཡོངས་གཅོད་ལ་གྲུབ་ན། གཅིག་ཡིན་བ་རྣམ་གཅོད་ལ་
ཁྱེགས་པས་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་སྐྱབ་ཚུགས་ཀྱི་སྤང་གསུམ་སེལ་ལ།
གཅིག་ཡིན་བ་རྣམ་གཅོད་ལ་ཁྱེགས་པ་ན་དུ་ཕྱི་ཡོངས་གཅོད་
ལ་གྲུབ་པས་གཉིས་ཀ་མིན་པའི་དགག་ཚུགས་ཀྱི་སྤང་གསུམ་སེལ་
སོ། །དེས་བདག་དང་སྤང་པོའི་སྤྱིང་དུ་རང་བཞིན་གཅིག་དང་ཐ་དད་
ཁྱེགས་པ་ན། རང་བཞིན་ཅུལ་དུ་འཛིན་པའི་སྐྱོ་འདོགས་སེལ་བ་ཡིན་

ནོ། རྟོགས་ཆོས་སྐྱབ་པ་ནི། ཕུང་ལྔ་ཆོས་ཅན། གང་ཟག་རང་རྒྱ་བ་
 དང་རང་བཞིན་གཞན་དུ་མེད་དེ། ཡོད་ན་སོ་སོར་དམིགས་དགོས་པ་
 ལས་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། གང་ཟག་རང་རྒྱ་བ་དང་རང་བཞིན་གཅིག་
 དུ་མེད་དེ། མི་རྟག་དུ་མ་གཞན་དབང་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་རང་
 བཞིན་གཅིག་ཁེགས་པས་སྐྱབ་བསྐྱལ་གྱི་བྱུང་ཆོས་བཞིའི་བདག་
 མེད་འགྲུབ་ལ། རང་བཞིན་ཐ་དད་ཁེགས་པས་བྱུང་ཆོས་བཞིའི་སྟོང་
 པ་འགྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་རྟགས་སུ་བཀོད་ནས་འཛིག་ལྟ་སྟེན་གྱི་
 ཞེན་ཡུལ་དུ་གྱུར་བའི་བདག་མེད་པར་སྐྱབ་པ་ཡིན་ནོ། །གང་ཟག་རང་
 རྒྱ་བ་མེད་ན་རྟགས་ཡང་དག་གི་ཆོས་ཅན་དུ་མི་རིགས་ལ། ཡོད་ན་
 དགག་མི་རུས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། སྟོན་མེད་དེ། ཆོས་ཅན་དུ་བཞག་
 བ་ཡོད་ཏེ་དང་། རང་རྟེན་ལའི་དོན་བསྟན་པའོ། །ཡོད་ཏེ་ནི། དེ་
 ཆོས་ཅན་དུ་བསྐྱར་ནས་བཀག་པ་ཉིད་ཀྱིས། སྐྱབས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་
 འགྲུབ་པའི་རྟོགས་སུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་། དེ་རང་བཞིན་གཅིག་དང་
 ཐ་དད་ཀྱིས་སྟོང་པར་ངེས་པས་རྟོགས་ཆོས་འགྲུབ་ཅིང་། དེར་ངེས་
 བ་གང་ཟག་རང་རྒྱ་བ་དེ་རང་བཞིན་ཡིན་པར་འགལ་བས་འགོག་གྲུང་
 རུས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དེ་འདྲའི་རྟགས་དེའི་ཆོས་ཅན་གཞི་མ་གྲུབ་པ་
 ལ། སྟོན་མེད་པར་མ་ཟད། བསྐྱབ་བྱ་འགྲུབ་པའི་རྟོགས་སུ་འགྱུར་པ་
 དང་། རྟོགས་ཆོས་འགྲུབ་པའི་རྟོགས་སུ་འགྱུར་བའི་ཡོད་ཏེ་དུ་མ་
 ཡོད་པར་གསུངས་སོ། །

རྣམ་བཤད་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ ༥༠༣ ལས། གཉིས་པ་

ནི། གང་ཟག་ཚུལ་ཅན། ཁྱོད་སྤང་པོ་ལ་བརྟགས་པ་ཅམ་མེན་པའི་རང་
 དབང་པའི་ཚུལ་དུ་མེད་དེ། དེ་ལྟར་ཡོད་ན་ཆོད་མས་དམིགས་སུ་རུང་
 བ་ལས་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ཅམ་གྱིས་ཀྱང་ངེས་པར་འགྲུབ་
 ལ། ཡང་ན་སྤང་པོ་དང་རང་བཞིན་གཅིག་དང་ཐ་དད་དུ་མེད་པ་དེ་རང་
 བཞིན་མེད་པས་བྱུང་སྟེ། དཔེར་ན་རི་བོང་གི་རྩ་བཞིན། གང་ཟག་རང་
 དབང་པ་དེ་ཡང་སྤང་པོ་དང་རང་བཞིན་གཅིག་དང་ཐ་དད་གང་དུ་ཡང་
 མ་གྲུབ་པོ་ཞེས་བཤོ། །བྱུང་པ་ངེས་སྟེ་ལ། ཐུགས་ཚུལ་ནི། གང་ཟག་
 རང་དབང་པ་དང་གྲུབ་སྟེ་གཅིག་གི་རང་བཞིན་དུ་མེད་དེ། ཁྱོད་རྒྱུ་
 གཞན་དབང་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱོད་དེ་ལས་རང་བཞིན་གཞན་དུ་
 མེད་དེ། ཡོད་ན་དམིགས་སུ་རུང་བ་ལ་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་
 དེ་གཉིས་ལ་བརྟེན་ནས་ཀྱན་བརྟགས་ཀྱི་བདག་འཛིན་གྱི་ཞེན་ཡུལ་
 རྣམ་པར་བཅད་པ་སྤྱད་པ་སྤུལ་བ་དེན་པའི་བྱང་ཚུལ་སུ་གྱུར་པའི་སྟོང་
 པ་དང་བདག་མེད་འགྲུབ་ལ། ཅུ་བའི་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་བདག་འཛིན་
 ལྷན་སྦྱེས་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་རྣམ་པར་བཅད་པའི་བདག་མེད་གྲུབ་པོ། །ཞེས་
 གསུངས་སོ། །

སྤྱི་དོན་རིགས་རྒྱན་ ༡༧ ལས། གཉིས་པ་ནི། རང་དབང་པའི་
 གང་ཟག་ཚུལ་ཅན། རང་བཞིན་གྱིས་མེད་དེ། སྤང་པོ་དང་རང་བཞིན་
 གཅིག་དུ་ཡང་མ་གྲུབ། རང་བཞིན་ཐ་དད་དུ་ཡང་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེ་
 གྲུབ་པ་ལ། སྤང་པོ་ཚུལ་ཅན། རང་དབང་པའི་གང་ཟག་དང་རང་བཞིན་
 གཅིག་དུ་མ་གྲུབ་སྟེ། རྩ་རྒྱུན་གྱི་གཞན་དབང་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཚུལ་

ཅན། དེ་དང་རང་བཞིན་ཐ་དད་དུ་མ་གྲུབ་སྟེ། རང་བཞིན་ཐ་དད་དུ་གྲུབ་
ན་ཆད་མས་དམིགས་སུ་རུང་བ་ལས་དེ་ལྟར་དུ་ཆད་མས་མ་དམིགས་
པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་གཏན་ཆེགས་གཉིས་པོ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་གང་ཟག་
གི་བདག་འཛིན་ཀྱང་བརྟགས་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་རྣམ་པར་བཅད་པའི་སྤྱད་
བསྐྱེད་བདེན་པའི་བྱད་ཆོས་སྟོང་བདག་མེད་གཉིས་གྲུབ་ལ། ཅ་པའི་
རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་སྟོང་སྟེས་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་
རྣམ་པར་བཅད་པའི་བདག་མེད་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་གསུངས་སོ། །

མཁས་གྲུབ་རྗེའི་ཆད་པའི་ལམ་འབྲིད་ ༡༣༠ ལས། བྱུང་པོ་
དང་མཆན་ཉིད་མི་མཐུན་པའི་རང་རྒྱ་སྐྱབ་པའི་ཐུག་ཡོད་དུ་འཛིན་པའི་
གང་ཟག་གི་བདག་ཆོས་ཅན། རང་བཞིན་གྱིས་མེད་དེ། ད་ལྟར་གྱི་བྱུང་
པོ་དང་རང་བཞིན་གཅིག་དུ་ཡང་མ་གྲུབ། ཐ་དད་དུ་ཡང་མ་གྲུབ་པའི་
ཕྱིར། ཞེས་བ་ནས། རང་བཞིན་གྱིས་གཅིག་དང་ཐ་དད་དུ་ཡོད་པར་སྟོ་
འདོགས་པའི་སྟོ་འདོགས་དེ་གཉིས་ཀ་སྟོ་འདོགས་ཀྱང་བརྟགས་ཡིན་
ལ། དེ་གཉིས་ཀྱི་དངོས་གཉེན་དུ་གྱུར་པའི་རང་བཞིན་གྱིས་གཅིག་དང་
ཐ་དད་དུ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ངེས་པའི་སྟོ་དེས་སྟོན་སྟེས་ཀྱི་འཛིན་སྐྱེད་ས་
སུ་གྱུར་པའི་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་ཞེགས་པར་འགྱུར་རོ། ། ཞེས་པའི་
བར་གསུངས་སོ། །

རྣམ་འགྲེལ་ལེའུ་དང་པོའི་མཐའ་དཔྱད་ ༡༥ ལས། རི་པོང་གི་
རྣམ་སྤྱད་པ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ལྟར་སྐྱེད་དུ་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་
ཡོད་ན། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གྱུར་

ཡོད་དགོས་པས། གང་ཟག་གི་བདག་ཆོད་མས་མ་དམིགས་པ་གང་
 ཟག་གི་བདག་མེད་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ་བའི་
 རྟོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། །

ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ ༡༡༩ ལས། དེས་ན་གཞན་གྲགས་ཀྱི་
 སྒྲོར་བའི་ཆོས་ཅན་དང་ཆོས་དང་རྟགས་རྣམས་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པ་ཞིག་
 དགོས་ཀྱི། ཁོས་ཡོད་པར་ཁས་སྐྱེད་པ་ཅམ་གྱིས་མི་ཆོག་གོ། ཞེས་
 རྟགས་ཡང་དག་གི་རྟགས་ཆོས་དོན་གསུམ་ངེས་པར་དུ་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་
 པ་ཞིག་དགོས་པར་གསུངས་སོ། །

ལེའུ་གཉིས་པའི་རྟེན་ཆེན་རིགས་པའི་རྒྱ་མཆོ་ ༩༥ ལས།
 གཉིས་པ་དེ་འགོག་པའི་རིགས་པ་ནི། གང་ཟག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཕྱང་
 སོ་ལ་བརྟགས་པ་ཅམ་མིན་པའི་རང་དབང་བར་མེད་དེ། དེ་ལྟར་ཡོད་
 བ་དམིགས་སུ་རུང་བས་ལ་མི་དམིགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་དང་། གང་
 ཟག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རང་དབང་བའི་ཐུས་སུ་བདེན་པར་མེད་དེ། ཁྱོད་
 ཕྱང་སོ་དང་བདེན་པའི་གཅིག་དང་བདེན་པའི་ཐ་དད་གང་ཡང་མ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱབ་ཅིང་། རྟགས་དེའི་ཁྱད་
 པ་ངེས་སྒྲ་ལ། གང་ཟག་རང་དབང་བ་དང་ཕྱང་སོ་བདེན་པའི་གཅིག་
 མིན་ཏེ། ཕྱང་སོ་ནི་མི་རྟག་ཅིང་གཞན་དབང་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བདེན་
 པའི་ཐ་དད་དུ་མེད་དེ། ཡོད་ན་ཕྱང་སོ་ལས་ཐུས་ཐ་དད་པའི་གང་ཟག་
 རང་དབང་བ་དམིགས་དགོས་པ་ལ་དེ་འདྲ་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་
 པའི་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་ངེས་པར་བྱེད་ཅིང་། གང་ཟག་གི་བདག་

ཆོས་ཅན། མེད་དེ། མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ནི་
མི་སྲིད་དེ། དེ་འབྲེལ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡོད་ན་རྟགས་
ཆོས་མེད་ན་མི་འབྱུང་པའི་འབྲེལ་བ་མ་གྲུབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡོད་
པར་འགྱུར་རྟེ། མ་དམིགས་པ་དང་མེད་པ་ལ་འབྲེལ་བ་མི་སྲིད་པའི་
ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ། །

དོན་གཉེར་ཡིད་ཀྱི་སྤྱན་སེལ་ ༩༧ ལས། ཚད་མས་མ་
དམིགས་པ། མེད་དེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཅེས་གསུངས་སོ། །

རང་རྟོན་ལའོ་ཞེས་པའི་ཡོངས་གཙོ་དྲི་དགོས་པ་ངོས་བཟུང་བ།

རང་རྟོན་ལའོ་ཞེས་པའི་ཡོངས་གཙོ་དྲི་དགོས་པ་ངོས་
བཟུང་བ་ནི། ཚད་མ་ཀྱན་བརྟུས་ལས། མངོན་སུམ་དོན་དང་རྗེས་སུ་
དབག །ཡིད་ཆེས་གྲགས་པས་རང་རྟོན་ལའོ། །ཞེས་གསུངས། རྗེའི་
ཚད་མའི་ལམ་བསྐྱེགས་ ༣༠ ལས། རང་རྟོན་ལ་ཞེས་པ་ཡང་རྟགས་
དང་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་རང་གི་རྟོན་བཀག་ན་སྟོན་དུ་འགྱུར་པར་བཤད་
ཀྱི། ཆོས་ཅན་འབའ་ཞིག་པ་བཀག་པས་གནོད་པ་ཅི་ཡང་མེད་པར་
སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ན། ཤེས་འདོད་ཆོས་
ཅན་གྲུབ་པས་བྱང་། རྟགས་ཡང་དག་གི་ཆོས་ཅན་ཡིན་ན་གཞི་
གྲུབ་མི་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་བཀག་ན་སྟོན་དུ་འགྱུར་པའི་རང་གི་
རྟོན་དེ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། རྟགས་རྣམ་བཅད་ཅམ་དེས་གྲུབ་པའི་སྤྱོད་ན་

ནོ། །བྱས་པ་སོགས་རྟགས་སུ་བཞོད་པ་ལ་མི་མཚུངས་ཏེ། སྤྲི་ཡི་སྤྲི་
 རོན་བྱས་པར་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། འདི་ལ་འབྲུལ་ནས་རྟགས་འགོད་པ་
 ན་གཙོ་བོ་ལ་སོགས་པའི་སྤྲི་རོན་ངག་གིས་ཟིན་པར་ཆོས་ཅན་ཏུ་
 འདོད་པ་ཡིན་ཏུ་མང་ངོ་། །འོ་ན་ཐོག་མེད་བག་ཆགས་ལས་བྱུང་བའི་
 ཞེས་ངེ་ལྟར་འཆད་ཅེ་ན། དེ་ནི་གཙོ་བོ་ཞེས་པའི་སྤྲི་བརྗོད་བྱ་སྤྲི་རོན་
 ཡིན་པས་གཙོ་བོ་མེད་ཀྱང་། གཙོ་བོ་ཞེས་པའི་སྤྲི་སྤྲིར་བ་མི་འགལ་
 བར་སྟོན་པ་ཡིན་གྱི། གཙོ་བོའི་སྤྲི་རོན་དངོས་སུ་ཆོས་ཅན་ཏུ་བརྟུང་
 དགོས་པར་སྟོན་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །

རྟགས་བཞད་ཐར་ལས་གསལ་བྱེད་ ༡༡༩ ལས། རང་རྟོག་ལའོ་
 ཞེས་སྟོས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཅོད་པའི་དུས་ཀྱན་ཏུ་ཞོལ་བ་
 བདག་ཉིད་གིས་བསྐྱབ་བྱར་འདོད་པའི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་གང་ཡིན་པའི་
 ཆོས་དེ་དང་ལྡན་པའི་རང་གི་རྟོག་གཞི་དེ་ལ་གཞོད་ན་སྐབས་གི་བསྐྱབ་
 བྱ་ལ་གཞོད་པར་འགྱུར་གྱི། འབྲེལ་མེད་གི་ཆོས་གཞན་གི་ཆོས་ཅན་
 ལ་གཞོད་པར་སྐབས་གི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་གཞོད་པ་མིན་པར་ཤེས་པའི་
 ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་གསུངས་སོ། །

དོན་ནི། ཀྱན་བདུས་ལས་རང་རྟོག་ལའོ་ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཡོངས་གཙོ་དེ་གི་དགོས་པ་ཡོད་དེ། བྱས་རྟགས་གིས་སྤྲི་མི་རྟག་པར་
 སྐྱབ་པའི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་མི་རྟག་པ་དེ་གང་ལ་ལྡན་པ་འཇམ་ཆོགས་
 པའི་རྟོག་ཏུ་གྱུར་པ་ཆོས་ཅན་སྤྲི་ལ་ཆད་མས་གཞོད་ན། སྤྲི་དང་མི་རྟག་
 པའི་ཆོགས་དོན་ལ་ཆད་མས་གཞོད་པས་རྟགས་དེའི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་ཆད་

མས་གཞོད་པར་འགྱུར་གྱི། བསྐྱབ་བྱ་དེ་དང་འབྲེལ་མེད་ཀྱི་ནམ་མཁའི་
 ཡོན་ཏན་དུ་གྱུར་པའི་སྐྱ་ལྷ་བྱ་ལ་ཆད་མས་གཞོད་པས་དེའི་བསྐྱབ་བྱ་
 ལ་གཞོད་མི་དགོས་སོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཆེད་པའི་བྱིར། དེ་བཞིན་
 དུ་བ་སྤྱི་རྟག་དངོས་ཆོས་ཅན། རང་གི་གསལ་བ་དུ་མ་ལ་དོན་པར་
 འཕྲོད་འདུ་མ་འབྲེལ་ཏེ། ཆ་བཅས་ཀྱི་དངོས་པོ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཞེས་
 པའི་རྟགས་དེའང་དེ་འདྲའི་རྟོན་དུ་གྱུར་པའི་བ་སྤྱི་རྟག་དངོས་དོན་སྤྱི་ལ་
 ཆད་མས་གཞོད་ན་བསྐྱབ་བྱ་ལ་ཆད་མས་གཞོད་པར་འགྱུར་གྱི་བ་སྤྱི་
 རྟག་དངོས་ལ་ཆད་མས་གཞོད་པས་བསྐྱབ་བྱ་ལ་ཆད་མས་གཞོད་པར་
 མི་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་ཞིང་། རང་དབང་པའི་བདག་ཆོས་ཅན།
 རང་བཞིན་གྱིས་མེད་དེ་ཞེས་སོགས་གོང་ནས་བཤད་པའི་རྟགས་དེ་
 དག་འདི་དག་དང་འབྲེལ་མི་འབྲེལ་བྱུང་པར་བྱོ། །

དེ་སྐྱར་ཡང་རྣམ་བཤད་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ ༥༡༣ ལས།
 རང་གི་རྟོན་གཞི་ཆོས་ཅན་ལ་གཞོད་ན་སྐབས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་གཞོད་
 པར་ཐལ། རྟོན་གཞི་ཆོས་ཅན་གྱུ་བ་པ་འགལ་ཞིང་ཞེས་པར་གྱུར་བ་
 ཡིས། དེ་ལ་ངེས་པར་བརྟེན་དགོས་པའི་ཆོས་གྱུ་བ་པར་འགལ་ཞིང་
 ཞེས་པར་འགྱུར་བའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། །

དེ་བཞིན་དུ་རྟོག་ཆེན་ ༤༡༥ ལས། སྐབས་ཀྱི་ཆོས་ཆོས་ཅན་
 གཉིས་ཀ་པན་ཚུན་རྟོན་དང་བརྟེན་པས་བྱུང་པར་དུ་བྱས་པའི་སྒོ་ནས་
 བསྐྱབ་བྱ་ཉིད་ཡིན་ན་དེའི་ཆེ་རྟོན་ཆོས་ཅན་གང་ལ་ཆད་མས་གཞོད་
 བ། དེ་ལ་བརྟེན་པའི་བསྐྱབ་བྱ་བྱ་བའི་ཆོས་ཀྱང་ཆད་མས་འགོག་

དགོས་པས་སྐབས་ཀྱི་དམ་བཅའ་དེ་ལ་ཚད་མས་གཞི་དཔེ་སྟོན་དུ་
འགྱུར་ཞེས་བསྟན་པ་ཡིན་ཞིང་། ཞེས་སོགས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ ༤༡༩
ལས། གང་གི་ཕྱིར་ཚོལ་བ་རང་ཉིད་ཀྱི་འདོད་ཡུལ་དུ་བྱས་པའི་ཆོས་
གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། ཆོས་དེའི་རྟེན་གཞིར་
གྱུར་པའི་ཆོས་ཅན་ལ་གཞི་དཔེ་སྟོན་པ་ནི་སྐབས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་གཞི་དཔེ་སྟོན་པ་
ཡིན་གྱི། ཆོས་ཅན་འབའ་ཞིག་པ་ཉིད་དམ། ཆོས་གཞན་གྱི་རྟེན་དུ་གྱུར་
པའི་ཆོས་ཅན་ལ་གཞི་དཔེ་སྟོན་པས་སྐབས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་གཞི་དཔེ་སྟོན་པ་མིན་ནོ་
ཞེས་པ་འདི་རང་རྟེན་ལ་ཞེས་པས་བསྟན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་
བཞིན་དུ་རྟེན་ཆེན་ ༤༡༠ ལས། རྩོད་པའི་དུས་ཀྱང་དུ་ཚོལ་བ་བདག་
ཉིད་ཀྱིས་ཞེས་སོགས་གོང་གི་རྣམ་བཤད་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་དང་
གཅིག་མཚུངས་སུ་གསུངས་སོ། །

རྣམ་ངེས་དང་རྟེན་ ༤༣༣ ལས། གཉིས་པ་ནི། རྟགས་དེའི་
ཆོས་ཅན་འབའ་ཞིག་པ་བཀག་པས་སྟོན་དུ་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་གྱི།
རྟགས་དང་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་གང་ལ་བརྟེན་པར་གྱུར་པའི་གཞི་ཆོས་
ཅན་ཁེགས་ན་དམ་བཅའ་ལ་གཞི་དཔེ་སྟོན་དུ་འགྱུར་བས་དམ་བཅའ་
ཡང་དག་ཡིན་ན་རང་གི་རྟེན་ཆོས་ཅན་ལ་ཚད་མས་མ་བསལ་བ་
གཅིག་དགོས་སོ། །ཞེས་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་རང་རྟེན་ལ་ཞེས་སྟོས་པ་
ཡིན་ནོ། ཞེས་པ་ནས། རང་རྟེན་ཆོས་ཅན་ནི། མི་རྟག་པ་བརྟེན་པའི་
གཞི་སྐྱ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། སྐྱ་ཁེགས་ན་སྐྱ་དང་མི་རྟག་པའི་ཆོགས་དོན་
ཁེགས་པས་སྐབས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་གཞི་དཔེ་སྟོན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་པའི་བར་

གསུངས་སོ། །

རྣམ་འབྲེལ་ལེའུ་དང་པོའི་མཐའ་དཔྱིད་ ༡༡༡ ལས། གཞི་མ་
གྲུབ་ཆོས་ཅན་དུ་བརྒྱུད་བའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡོད་ཀྱང་། དེ་སྐབས་ཀྱི་
རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ན་རང་ཉིད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐབས་ཀྱི་ཤེས་འདོད་
ཆོས་ཅན་གཞི་གྲུབ་དགོས་ཏེ། དེ་སྐབས་ཀྱི་རྟོན་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ལ་
ཆད་མས་གཞོད་ན། དེ་སྐབས་ཀྱི་སྐབས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་ཆད་མས་གཞོད་
པས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། །

ལྷེ་བདུན་ཡིད་ཀྱི་སྤྲོ་སེལ་ ༣༠༥ ལས། མདོན་སུམ་དོན་དང་
རྗེས་དཔག་དང་། ཡིད་འཆེས་གྲགས་པས་རང་རྟོན་ལའོ། །ཞེས་པ་ལ་
སོགས་པས་ཀྱང་རང་གི་རྟོན་དུ་གཞི་གྲུབ་དགོས་པའི་ཆོས་ཅན་བཀག་
ན་རྟགས་ཀྱི་སྟོན་དུ་སྟོན་པ་ཡིན་ཀྱི། ཆོས་ཅན་ཡོད་པ་བཀག་པ་ཅམ་
རྟགས་ཀྱི་སྟོན་དུ་སྟོན་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་རང་རྟོན་ལ་ཞེས་པའི་
ཆོག་སྟོས་སོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

མཁས་གྲུབ་རྗེའི་ཆད་མའི་ལམ་འབྲིད་ ༡༣༠ ལས། སྐབས་ཀྱི་
རྟོན་གཞིར་གྱུར་པའི་ཆོས་ཅན་ལ་། གཞོད་ན་། གཞན་དོན་སྐབས་ཀྱི་
བསྐྱབ་བྱ་ལ་གཞོད་པ་ཡིན་ཞིང་། སྐལ་བའི་འདོད་པས་དམིགས་པའི་
ཆོས་ཅན་ལ་གཞོད་ན་སྐབས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་གཞོད་པ་མིན་ནོ། །དོན་
འདི་ནི་དཔལ་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་གླེང་སྟེས། རང་རྟོན་ལ་ཞེས་གསུངས་
པས་བསྐྱབ་ནོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །

རང་རྟོན་ལའོ་ཞེས་པའི་རྣམ་བཅད་ཀྱི་དགོས་པ་ངོས་བཟུང་བ།

རང་རྟོན་ལའོ་ཞེས་པའི་རྣམ་བཅད་ཀྱི་དགོས་པ་ངོས་བཟུང་བ་
 གི། འོན་ཀྱང་བརྟུས་ལས། མངོན་སུམ་དོན་དང་རྗེས་སུ་དབག ། ཡིད་
 ཆེས་གྲགས་པས་རང་རྟོན་ལའོ། ། ཞེས་རང་རྟོན་ལ་ཞེས་སྟོས་པའི་
 ཡོངས་གཙོད་ཀྱི་དགོས་སྒར་ལྟར་ཡིན་ན། དེ་ལ་རྣམ་བཅད་ཀྱི་དགོས་
 པ་གང་ཡོད་ཅེ་ན། དེ་ལ་ཡོངས་གཙོད་ཀྱི་དགོས་པ་ཡོད་པ་མ་ཟད།
 རྣམ་བཅད་ཀྱི་དགོས་པ་ཡང་ཡོད་དེ། ཁ་ཅིག་བསྐྱབ་བྱ་ལ་ཆད་མས་
 གཞོད་ཚུལ་གི། ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོགས་པ་ལ་ཆད་མས་གཞོད་པ་
 འདི་ཁོ་ན་བསྐྱབ་བྱ་ལ་ཆད་མས་གཞོད་ཚུལ་ཡིན་གྱི་དེ་ལས་གཞན་ཏུ་
 བསྐྱབ་བྱ་ལ་ཆད་མས་གཞོད་ཚུལ་མེད་དོ་ཞེས་པའི་ལོག་རྟོག་དགག་
 པའི་ཆེད་དམ་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་འདི་ནི་རྣམ་བཅད་ཀྱི་དགོས་
 པའོ། །རང་རྟོན་ལ་ཞེས་པས་དེ་འདྲའི་ལོག་རྟོག་འགོག་པའི་ཚུལ་ཡང་
 ཡོད་དེ། ཆོག་དེས་བསྐྱབ་བྱ་ལ་ཆད་མས་གཞོད་པའི་ཚུལ་ཆོགས་པ་
 ལ་གཞོད་པའི་སྟོན་སྒྲོལ་གཞོད་ཚུལ་གཅིག་དང་། ལ་གྲུལ་ལ་གཞོད་པའི་
 སྟོན་སྒྲོལ་གཞོད་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་པས། ཆོགས་པ་སྐྱ་མི་རྟག་པ་ལ་ཆད་
 མས་གཞོད་ན་བསྐྱབ་བྱ་ལ་ཆད་མས་གཞོད་པ་མ་ཟད་དེའི་རྟོན་ཏུ་སྒྱར་
 པའི་ཆོས་མི་རྟག་པ་དང་ཆོས་ཅན་སྐྱ་ལ་ཆད་མས་གཞོད་ན་འདྲ་སྐྱ་མི་
 རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་ཆད་མས་གཞོད་དོ་ཞེས་བསྟན་ལ། དེ་

ལྟར་ན་དམ་བཅའ་ལ་ཚད་མས་གཞི་དུ་ཚུལ་ནི། ཚེས་དང་ཚེས་ཅན་གྱི་
 ཚོགས་པ་ལ་ཚད་མས་གཞི་དུ་ཚུལ་འདི་ཁོ་ན་འོ་ཞེས་པའི་ལོག་རྟོག་དེ་
 འགོག་རྒྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེ་ལྟར་ཡང་ནམ་པག་དང་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ ༡༡༣ ལས།
 དང་པོ་ནི། རང་གི་རྟོན་ཚེས་ཅན། ཞེས་སྒྲོས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་
 དེ། ཚོགས་དོན་དེ་ལ་གཞི་དུ་བའི་སྒྲོ་ཁོ་ན་ནས་སྐབས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་
 གཞི་དུ་བ་ཉིད་ཡིན་པར་སེམས་པ་ལྟོག་པའི་ཆེད་དུ་སྒྲོས་པ་དེས་ན་འདི་
 ཕྱིར། ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ། །

རྟེན་ཆེན་ ༤༡༡ ལས། ཡང་ན་དེ་ལྟར་སྒྲོས་པ་ལས་གཞན་དུ་
 མ་སྒྲོས་ན། ཚེས་ཅན་དེ་ལྟ་བུའི་རྣམ་པ་ཅན་དང་། ཚེས་ཀྱི་ཚོགས་དོན་
 བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། ཚོགས་དོན་དེ་ལ་གཞི་དུ་བ་ཉིད་
 ཁོ་ནས་སྐབས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་གཞི་དུ་བ་ཡིན་པར་སེམས་པ་དེས་ན་དེ་
 བརྗོག་པའི་དོན་དུ་རང་གི་ཚེས་ཅན་སྒྲོས་སོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

གཅིག་དུ་བྲལ་གྱི་རྟགས་དེ་དོན་སྐྱབ་དང་ཐ་སྙད་སྐྱབ་དང་བྱེད་
 དང་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་གང་ཡིན།

གཅིག་དུ་བྲལ་གྱི་རྟགས་དེ་དོན་སྐྱབ་དང་ཐ་སྙད་སྐྱབ་དང་བྱེད་
 བྱེད་དང་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་གང་ཡིན་ནི། དབུ་མ་རྒྱན་

གྱི་ཟིན་གྱིས་ ༡༩ ལས། གང་དག་ཡང་དག་པར་ན་གཅིག་དང་དྲུ་མའི་
 རང་བཞིན་དང་བྲལ་བ་སྟེ། དེ་གཉིས་མ་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི། རོན་དམ་
 པར་རང་བཞིན་མེད་དེ། དཔེར་ན་གཟུགས་བརྒྱན་བཞིན། བདག་དང་
 གཞན་གྱི་སྡེ་པས་སྦྱས་པའི་དངོས་པོ་འདི་དག་གྲང་ཡང་དག་པར་ན་
 གཅིག་དང་དྲུ་མའི་རང་བཞིན་མ་ཡིན་པས་ཞེས་བྱ་བ་ནི། བྱེད་
 མ་དམིགས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཡང་དེ་ཉིད་ ༡༥ ལས། རང་
 བཞིན་ཡོད་པར་གྱུར་བ་སོགས་གྱིས་གཅིག་དང་དྲུ་མ་ལ་ཕྱང་གསུམ་
 སེལ་བ་འདི། གཅིག་དང་དྲུ་མ་མ་གཏོགས་པ། །ཞེས་སོགས་གྱིས་
 ལྟོག་བྱེད་སྦྱབ་པའི་སྐབས་སུ་འཆད་མོད་ཀྱང་། འདིར་བཤད་པ་ནི་
 རྟགས་འདི་བྱེད་མི་དམིགས་པར་བསྟན་པའི་བྱིར་དྲུ་ཡིན་ཏེ། རང་
 བཞིན་ལ་གཅིག་དང་དྲུ་མའི་རང་བཞིན་གང་རུང་གིས་བྱེད་པ་དང་།
 བྱེད་དེ་གཉིས་བཀག་པ་རྟགས་སུ་སྟོན་པའི་བྱིར་རོ། །འདི་ནི་དཀའ་
 འབྲེལ་གྱི་དགོངས་པའོ་ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ ༡༥ ལས། དེ་ཡང་
 རྒྱ་དང་བྱེད་མི་དམིགས་པ་ལ། རོན་དང་མ་སྟངས་སྦྱབ་བྱེད་གཉིས་
 གསུངས་པས། འདི་ནི་བྱེད་མ་དམིགས་པའི་མ་སྟངས་སྦྱབ་པ་ཡིན་
 གྱི། རང་བཞིན་མ་དམིགས་པ་མིན་པས། རོན་གྱུ་བཟིན་པ་ཡང་རོན་
 ལྟོག་གི་རོན་དྲུ་མི་གཟུང་ངོ་ཞེས་དབུ་མ་རྒྱན་གྱི་ཟིན་གྱིས་སུ་ཡང་ཡང་
 གསུངས་སོ། །

ནམ་བཤད་སྟོང་རྒྱན་ ༡༦ ལས། དང་པོ་ནི། བདེན་པའི་གཅིག་
 དང་དྲུ་མ་གང་དྲུ་ཡང་མ་གྲུབ་ན། བདེན་པར་མེད་པས་བྱེད་སྟེ། དཔེར་

ན་གཟུགས་བརྒྱན་བཞིན། གཞི་ལམ་རྣམ་པ་གསུམ་སོ་ཡང་བདེན་པའི་
གཅིག་དང་དྲུག་མར་མ་གྲུབ་སོ། །ཞེས་བྱ་བ་བྲབ་བྱེད་མ་དམིགས་པའི་
གཏན་ཆོག་སོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཀུན་མཁྱེན་པར་བྱིན་མཐའ་དཔྱོད་ ༡༩ དྲུངས་པའི་རྗེའི་
ཆོད་མའི་ལམ་སྒྲིག་ལས། བྲབ་བྱེད་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་སམ་རང་
བཞིན་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་སོ། ཞེས་དང་། ཡང་དེར་བྲངས་བ་ལས།
རང་བཞིན་གཅིག་དང་ཐ་དད་གིས་སྟོང་བ་དེ་རང་བཞིན་མེད་པའི་དོན་
སྟོག་ཡིན་པས་ཐ་སྟོད་འབའ་ཞིག་སྐྱབ་ཡིན་གྱི་དོན་སྐྱབ་མིན་ཏེ་ཞེས་
སོགས་གསུངས་སོ། །

སྐབས་དང་པོའི་སྤྱི་དོན་གྱི་དབང་རྒྱུ་མཆོ་ ༡༩ ལས། བདེན་
གྲུབ་གྱི་གཅིག་དང་བདེན་གྲུབ་གྱི་དྲུག་གང་རུང་དུ་མེད་པ། གཞི་
ལམ་རྣམ་གསུམ། བདེན་མེད་དུ་སྐྱབ་པའི་ཐ་སྟོད་འབའ་ཞིག་སྐྱབ་
གྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་དུ་སྐལ་བཟང་མིག་འབྱེད་ལས་
བཤད་ཅིང་། དབྱུ་མ་རྒྱན་གྱི་དཀའ་འབྱེད་ལས། མོངས་བ་རྣམས་ལ་
ངོ་མོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་གྱི་ཐ་སྟོད་བྱར་རུང་བ་འདི་རབ་ཏུ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་
དམ་བཅའ་སྟོགས་གཅིག་གི་གཏན་ཆོག་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་དམིགས་
པའི་མཆོན་ཉིད་གིས་གྲུབ་པར་འགྱུར་བ་ལས་དམིགས་པ་མེད་པའི་
ཕྱིར་ཞེས་གསུངས་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་པས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
གསུངས་སོ། །

ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་པར་བྱིན་མཐའ་དཔྱོད་

༡༩ ལས། དང་པོ་ནི། བདེན་གྲུབ་ཀྱི་གཅིག་དང་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་དུ་མ་
གང་རུང་དུ་མ་གྲུབ་ན། བདེན་པར་མེད་པས་ཁྲུབ། དཔེར་ན། གཟུགས་
བརྒྱན་བཞིན། གཞི་ལམ་རྣམ་གསུམ་ཡང་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་གཅིག་དང་
དེའི་དུ་མར་མ་གྲུབ་པོ། །ཞེས་པ་ནི། རང་བཞིན་མ་དམིགས་པ་དང་
ཁྲུབ་བྱེད་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་གཉིས་ཀ་ཡིན་ཏེ། རྗེའི་ཆོད་མའི་
ལམ་བསྐྱིགས་ལས། ཁྲུབ་བྱེད་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་སམ། རང་
བཞིན་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་སོ་ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཞེས་
གསུངས་སོ། །

སྔོང་ཐུན་སྐལ་བཟང་མིག་འབྱེད་ ༡༩༣ ལས། གཅིག་དང་
དུ་བྲལ་གྱི་རྟགས་འདི་རྒྱན་ལས་ཁྲུབ་བྱེད་མ་དམིགས་པར་བཤད་
ཅིང་། ཆོས་གང་ལའང་བདེན་པའི་གཅིག་དང་དུ་མ་གང་གིའང་དོན་
སློ་མི་འདོགས་པར། བདེན་པའི་དོན་སློ་འདོགས་པ་ལུང་པོ་གསུམ་
པའི་དོན་གྱི་སློ་འདོགས་སྐྱེ་ས་མེད་པས་ཐ་སྙད་འབའ་ཞིག་སྐྱབ་པ་
ཡིན་ལ། དེའི་བྱིར་ཐ་སྙད་འབའ་ཞིག་སྐྱབ་ལ་རང་བཞིན་མ་དམིགས་
པའི་རྟགས་ཀྱིས་ཁྲུབ་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

རྗེ་བཙུན་རྣམ་འབྲེལ་ ༡༩༤ ལས། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རང་བཞིན་མ་
དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དོན་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་
ཡང་དག་མ་ཡིན་དགོས་ཏེ། དེ་ཡིན་ན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཐ་སྙད་འབའ་ཞིག་
སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་དགོས་པའི་བྱིར་ཞེས་པ་ལུང་དེ་རྣམས་
ཀྱི་དོན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

རྟགས་བཤད་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ ༡༩ ལས། འབྲེལ་ཡུལ་ལ་
རོ་བོ་རྒྱ་འབྲས་བྱ་གསུམ་དུ་ངེས་ཤིང་། རོ་བོ་ལ་བྱ་བ་ཆེ་བ་དང་མཉམ་
བ་གཉིས་སུ་ངེས་ལ། བྱ་བ་བྱེད་སྒྲུང་རུང་ཡིན་ན་བྱ་བ་བྱེད་མ་དམིགས་
པའི་རྟགས་འཇུག་དུས་དང་། བྱ་བ་མཉམ་སྒྲུང་དུ་རུང་ན་བཤད་བ་ལྟར་
རང་བཞིན་མ་དམིགས་པ་འཇུག་པའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

ལེབ་དང་པོའི་མཐའ་དཔྱད་ ༡༧ ལས། ཐར་ལམ་གསལ་
བྱེད་ལས། འབྲེལ་ཡུལ་ལ་ཡང་རོ་བོ་རྒྱ་འབྲས་གསུམ་དུ་ངེས་ལ། རོ་
བོ་ལ་ཡང་བྱ་བ་ཆེ་བ་དང་བྱ་བ་མཉམ་བ་གཉིས་སུ་ངེས་ལ། བྱ་བ་བྱེད་
སྒྲུང་རུང་ཡིན་ན་བྱ་བ་བྱེད་མ་དམིགས་པ་འཇུག་པའི་དུས་དང་། བྱ་བ་
མཉམ་སྒྲུང་རུང་ཡིན་ན་སྒྲུང་བཤད་བ་ལྟར་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པ་
འཇུག་པའི་དུས་སོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་དོན་ལ་དབྱད་ན། ཁ་
ཅིག །ལུང་འདིའི་ཆོག་ཟེན་ལྟར་ན། དེ་སྐབས་ཀྱི་བྱ་བ་བྱེད་མ་དམིགས་
པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ན། དེ་སྐབས་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་ལས་བྱ་བ་ཆེ་
པའི་དེ་སྐབས་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་བདག་གཅིག་པའི་བྱ་བ་བྱེད་བཀག་
བ་རྟགས་སུ་སྒྱུར་བ་ཡིན་དགོས་པ་དང་། དེ་སྐབས་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་
དང་བྱ་བ་མཉམ་པའི་དགག་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་རང་བཞིན་བཀག་བ་རྟགས་
སུ་སྒྱུར་པའི་དེ་སྐབས་ཀྱི་འབྲེལ་རྒྱ་མ་དམིགས་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཡིན་
ན། དེ་སྐབས་ཀྱི་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པས་
བྱ་བ་ཅེས་པའི་དོན་ཡིན་ནམ་མིན་ཞེ་ན། ཆོག་ཟེན་ལྟར་ན་བྱ་བ་པ་དེ་
གཉིས་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་འདྲ་ན་འདྲ་། དོགས་པ་འདི་ཡོད་དེ། བདེན་

བའི་གཅིག་དང་བདེན་བའི་དུ་མ་གང་རུང་དུ་མ་གྲུབ་པ་ཆོས་ཅན། ལྷོ་
 མཚན་བདག་མེད་དུ་སྐྱབ་པའི་དགག་བྱའི་ཆོས་ལས་ཁྲབ་ཆེ་བའི་དེ་
 སྐྱབ་གྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་གྱི་བདག་གཅིག་པའི་ཁྲབ་བྱེད་བཀག་པ་
 རྟགས་སུ་སྦྱར་བ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་གྱི་ཁྲབ་བྱེད་མ་དམིགས་པའི་
 རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དེ་སྐྱབ་གྱི་ཁྲབ་བྱེད་
 མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་དུ་མདོ་སྟེ་པས་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར་
 ཉེ། བདེན་བའི་གཅིག་དང་བདེན་བའི་དུ་མ་གང་རུང་མ་གྲུབ་པ་དེ།
 གཞི་ལམ་རྣམ་གསུམ་བདེན་མེད་དུ་སྐྱབ་པའི་ཁྲབ་བྱེད་མ་དམིགས་
 པའི་རྟགས་ཡང་དག་དུ་མོ་མོ་ཉིད་མེད་པར་སྐྱ་བ་རང་རྒྱད་པས་ཁས་
 ལེན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་རྣམ་བཤད་སྟོང་པོ་རྒྱན་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར།
 རྩ་བར་འདོད་མི་རུས་ཉེ། བདེན་བའི་གཅིག་དང་བདེན་བའི་དུ་མ་གང་
 རུང་དུ་གྲུབ་པ་དང་། བདེན་གྲུབ་ལ་ཡང་ཁྲབ་ཆེ་ཆུང་མེད། གཅིག་
 དང་དུ་མ་གང་རུང་དུ་ཡོད་པ་དང་ཡོད་པ་ལ་ཡང་ཁྲབ་ཆེ་ཆུང་མེད་པའི་
 ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་མི་སྒྲུང་བ་མ་དམིགས་པའི་ཁྲབ་བྱེད་མ་དམིགས་
 པ་སོགས་ཀྱང་། དགག་བྱའི་ཆོས་ལས་ཁྲབ་ཆེ་བའི་ཁྲབ་བྱེད་བཀག་
 པ་རྟགས་སུ་སྦྱར་བ་མ་ཡིན་པར་མངོན་ནོ། །འོ་ན་ཐར་ལམ་གསལ་
 བྱེད་ལས་དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་དོན་གང་ཞེ་ན། དེའི་དོན་སྐབས་འདིར་
 དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཁྲབ་བྱེད་མ་དམིགས་པ་དང་། རང་བཞིན་མ་
 དམིགས་པའི་རྟགས་འཇུག་དུས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །ཡང་ན་
 དགག་རྟགས་བཅུ་གཅིག་དུ་བྱེ་བའི་འབྲེལ་རྒྱ་མ་དམིགས་པ་བཞིའི་
 འཇུག་དུས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

དེ་ལས་འཕྲོས་ཏེ་སྐབས་དང་པོའི་སྤྱི་དོན་ ༩༩ ལས། ཁ་
 ཅིག་གཞི་ལས་རྣམ་གསུམ་ཆོས་ཅན། བདེན་པར་མེད་དེ། བདེན་པའི་
 གཅིག་དུ་ཡང་མེད། བདེན་པའི་དུ་མར་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་
 ཅན། བདེན་པའི་གཅིག་དུ་མེད་དེ། ཆ་བཅས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱལ་སྟེ།
 ཆ་བཅས་ཡིན་ན་སྤང་ཚུལ་ལ་རང་གི་ཆ་ཤས་རྣམས་དང་ངོ་མོ་ཐ་དང་
 དུ་སྤང་ཡང་གནས་ཚུལ་ལ་རང་གི་ཆ་ཤས་རྣམས་དང་ངོ་མོ་གཅིག་དུ་
 བྱལ་བས་བྱལ། དེ་ཡིན་ན་བརྟུན་པ་ཡིན་པས་བྱལ། དེ་ཡིན་ན་བདེན་
 པ་མ་ཡིན་པས་བྱལ། དེ་ཡིན་ན་བདེན་བྱལ་གྱི་གཅིག་མ་ཡིན་པས་
 བྱལ་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། ཆ་བཅས་ཡིན་ཏེ། ཡོད་པ་གང་ཞིག་ཆ་
 བཅས་དང་ཆ་མེད་དངོས་འགལ་ཡིན། ཆ་མེད་ཤེས་བྱ་ལ་མི་སྲིད་པའི་
 ཕྱིར་ཐེར་ན། བདེན་པའི་གཅིག་མེད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་
 ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། བྱམ་པའི་ཆོས་ཉིད་དེ་བདེན་པའི་གཅིག་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་བདེན་པ་དང་གཅིག་གི་གཞི་མཐུན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་
 བཞིན་དུ་བདེན་པ་དང་དུ་མའི་གཞི་མཐུན་ཡོད་དེ། བྱམ་པའི་ཆོས་ཉིད་
 དང་ཀ་བའི་ཆོས་ཉིད་གཉིས་པོ་དེ་བདེན་པ་དང་དུ་མའི་གཞི་མཐུན་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བདེན་པ་གང་ཞིག་དུ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
 གསུངས་སོ། །

རང་འགྲེལ་ལས། རྒྱ་དང་བྱལ་བྱེད་མ་དམིགས་ནི། གཉིས་
 ཀའི་ཡང་གཏན་ཚིགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་། དེའི་ཐད་གྱི་
 འགྲེལ་བཤད་ལྟ་སྟོན། གཉིས་ཀའི་ཡང་ཞེས་བྱ་བ་ནི། དགག་པ་

དང་དགག་པའི་ཐ་སྙད་ཀྱི་འོ་ཞེས་དང་། འཐད་ལྡན་ལས། འབྲས་བུ་དང་
 ཁྲ་པར་བུ་བ་སྒར་མི་རུང་བ་ནི། རྒྱ་དང་ཁྲ་པར་བྱེད་པ་མི་དམིགས་
 པས་དངོས་པོ་མེད་པ་དང་། མེད་པའི་ཐ་སྙད་གཉིས་ཀ་གོ་བར་བྱེད་ལ།
 འབྲས་བུ་དང་ཁྲ་པར་བུ་བ་སྒར་རུང་བ་ལ་ནི། མེད་པའི་ཐ་སྙད་འབའ་
 ཞིག་གོ་བར་ཟད་དོ་ཞེས་གསུངས། ལུང་འདི་རྣམས་ཀྱི་དོན་ནི་ལེ་ཕུ་
 དང་པོའི་མཐའ་དཔྱེད་ ༡༡༩ ལས། རང་ལུགས་ནི། རྒྱ་དང་ཁྲ་བྱེད་
 མ་དམིགས་པ་ནི་གཉིས་ཀའི་ཡང་གཏན་ཆོགས་ཡིན་ཅོ་ཞེས་དང་།
 དེའི་འགྲེལ་བཤད་དང་། སྒར་དངས་པའི་འཐད་ལྡན་རྣམས་ཀྱི་དོན་ནི།
 རྒྱ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ལ་དོན་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་
 དང་། ཐ་སྙད་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་གཉིས་ཀ་ཡོད་དེ། མེ་མེད་པ་
 དེ་མེ་མེད་མཆན་མོའི་རྒྱ་མཆོར་དུ་བ་ཆད་མས་མ་དམིགས་པར་སྒྲུབ་
 པའི་དོན་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་དང་། དེ་གཞི་དེར་དུ་བ་མེད་པར་
 སྒྲུབ་པའི་ཐ་སྙད་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་བྱིར། ཁྲ་བྱེད་མ་
 དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ལ་ཡང་དོན་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་
 དང་། ཐ་སྙད་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་གཉིས་ཀ་ཡོད་དེ། ཡིང་མེད་པ་
 དེ། ཡིང་མེད་ཀྱི་གྲག་རྩོད་ན་ལ་བ་མེད་པར་སྒྲུབ་པའི་ཐ་སྙད་སྒྲུབ་ཀྱི་
 རྟགས་ཡང་དག་དང་། དེ་གཞི་དེར་ལ་བ་ཆད་མས་མ་དམིགས་པར་
 སྒྲུབ་པའི་དོན་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རང་
 པའི་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ན། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་དོན་སྒྲུབ་
 ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་དགོས་ཏེ། དེ་ཡིན་ན། ཐ་སྙད་འབའ་ཞིག་
 སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་དགོས་པའི་བྱིར་ཞེས་པ་ལུང་དེ་རྣམས་

གྱི་དོན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

དོན་གཉེར་ཡིད་གྱི་སྤྱན་སེལ་ ༡༡༦ ལས། བྱེད་མ་
དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཆན་ཉིད། གང་ཞིག་དེ་སྐྱབ་གྱི་
དགག་བྱའི་ཆོས་དེ་ཡིན་ན། དེ་ཁྱོད་གྱི་དངོས་གྱི་ལྷོག་ཆོས་གང་ཡིན་
ལ་བདག་གཅིག་ཏུ་འབྲེལ་བ་ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ ༡༡༦ ལས།
རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཆན་ཉིད། བ་སྤྱད་
འབའ་ཞིག་སྐྱབ་གྱི་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞིག །ཁྱོད་
གྱི་དངོས་གྱི་ལྷོག་སྤྱོད་ཡིན་ན། དེ་སྐྱབ་གྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་གྱི་རང་
བཞིན་ཡིན་པ་ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཆད་མ་ཡིད་གྱི་སྤྱན་སེལ་ ༣༩༧ ལས། བྱེད་མ་དམིགས་
པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཆན་ཉིད། ཆོས་དེའི་བདག་གཅིག་པའི་བྱེད་
བཀག་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་ནས་ཆོས་དེ་དངོས་སུ་འགོག་པ་ལ་
ཚུལ་གསུམ་ཆང་བའི་གཏན་ཆོག་ས། ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ ༣༩༨
ལས། རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ལ་མཆན་ཉིད་དང་། མཆན་
གཞི་དོས་གཟུང་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཆོས་དེ་དམིགས་པའི་ཆད་མ་
བཀག་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་ནས་ཆོས་དེ་བཀག་ཅམ་དངོས་སུ་སྐྱབ་པ་
ལ་ཚུལ་གསུམ་ཆང་བའི་གཏན་ཆོག་སྤེལ་ཞེས་གསུངས་སོ། །

སྤྱི་དོན་རིགས་རྒྱན་ ༡༧༩ ལས། དེ་སྐྱབ་གྱི་བྱེད་མ་
དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཆན་ཉིད། གང་ཞིག །དེ་སྐྱབ་གྱི་
དགག་བྱའི་ཆོས་གྱི་བདག་གཅིག་པའི་བྱེད་མ་དམིགས་པ་རྟགས་སུ་

སྐྱར་པ། དཔེར་ན། མོ་རྩ་སྐྱལ་མོ་དང་ལྷན་པའི་ཤིང་གིས་དག་པའི་
 བྲག་རྩོང་ན་ཆོས་ཅན། ས་པ་མེད་དེ། ཤིང་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་
 བུའོ། །ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ ༡༧༩ ལས། གསུམ་པ་རང་བཞིན་མ་
 དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཆན་ཉིད། དེ་གང་ཞིག །དེ་སྐྱུ་བ་
 གྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་གྱི་རང་བཞིན་བཀག་པ་རྟགས་སུ་སྐྱར་པ། དཔེར་
 ན་བྱམ་པ་སྤང་རུང་མ་དམིགས་པའི་ས་ཕྱོགས་ན་ཆོས་ཅན། བྱམ་པ་
 མེད་དེ། བྱམ་པ་སྤང་རུང་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་
 གསུངས་སོ། །

རྟ་ནག་རྟ་མ་འབྲེལ་ ༡༩༠ ལས། ཁ་ཅིག་ན་རེ། དེ་སྐྱུ་བ་གྱི་མ་
 དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞིག །དེ་སྐྱུ་བ་གྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་
 གྱི་འབྲེལ་རྒྱ་བཀག་པའི་མེད་དགག་རྟགས་སུ་སྐྱར་པ་དེ། དེ་སྐྱུ་བ་གྱི་
 འབྲེལ་རྒྱ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཆན་ཉིད་ཟེར་ན། མེ་
 མེད་པ་ཆོས་ཅན། མེ་མེད་མཆན་མའི་རྒྱ་མཆོར་དུ་བ་མེད་པར་སྐྱུ་བ་
 པའི་མཆན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ནས། འདོད་ན།
 དུ་བ་ཡོད་པའི་འབྲེལ་རྒྱ་བཀག་པའི་མེད་དགག་རྟགས་སུ་སྐྱར་པར་
 ཐལ་སོ། །འདོད་ན། དེ་རྟགས་སུ་བཀོད་པར་ཐལ་སོ། །ཞེས་དང་། ཡང་
 དེ་ཉིད་ ༡༩༠ ལས། ཁ་ཅིག་ན་རེ། དེ་སྐྱུ་བ་གྱི་འབྲེལ་རྒྱ་མ་དམིགས་
 པའི་རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞིག །དེ་སྐྱུ་བ་གྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་གྱི་རྒྱ་
 བཀག་པ་རྟགས་སུ་སྐྱར་པ་དེ། དེ་སྐྱུ་བ་གྱི་རྒྱ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་
 ཡང་དག་གི་མཆན་ཉིད་ཟེར་ན། མེ་མེད་པ་ཆོས་ཅན། མེ་མེད་མཆན་

མོའི་རྒྱ་མཆོར་ཏུ་བ་མེད་པར་སྐྱབ་པའི་མཆོན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཆོན་
བྱ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མེ་མེད་མཆོན་མོའི་རྒྱ་མཆོའི་ཞེས་སོགས་ཀྱི་
རྟགས་སྒྲིབ་དེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་རྒྱ་བཀག་པ་རྟགས་སུ་
སྒྲིབ་པ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན་སྒྲིབ་བཞིན། ཞེས་གསུངས་སོ། །

འདོར་ན་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆོགས་ཀྱི་རང་
བཞིན་མ་དམིགས་ཅེས་པའི་རང་བཞིན་དེ་ལ་ཆོས་རང་རང་གི་མཆོན་
ཉིད་རང་ལ་གོ་ཚུལ་ཞིག་དང་། ཆོས་རང་རང་གི་བདག་ཉིད་གཅིག་
བ་ཅས་ལ་གོ་ཚུལ་བཅས་གཉིས་སུ་ཡོད་ཟེར་ནས་དོགས་པ་དུང་
དགོས་སྟུང་།

ནམ་འགྲེལ་ལེའུ་དང་པོའི་མཐའ་དུང་ ༡༡༩ ལས། དོན་སྐྱབ་
ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་དང་ཐ་སྙད་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་གཉིས་སྒྲིབ་མི་
འགལ་ཡང་། བསྐྱབ་བྱ་གཅིག་ལ་ལྟོས་ནས་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་སྐྱབ་
ཀྱི་དོན་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དོན་འབའ་ཞིག་
སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་དགོས། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཐ་སྙད་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་
ཡང་དག་ཡིན་ན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཐ་སྙད་འབའ་ཞིག་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་
དག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ། །

ཡོངས་འཛིན་རྟགས་རིགས་ ༡༩༩ ལས། གསུམ་པ་རྟགས་
ཡང་དག་ལ་སྐྱབ་ཚུལ་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་དུལ། དོན་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་
དག །ཐ་སྙད་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག །དོན་འབའ་ཞིག་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་
ཡང་དག །ཐ་སྙད་འབའ་ཞིག་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག །དོན་དང་ཐ་

སྟང་གཉིས་ཀ་སྐྱབ་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་དང་ལྔ་ལས། ཞེས་དང་། ཡང་
 དེ་ཉིད་ ༣༠༠ ལས། དེ་གང་ཞིག ། ཁྱིད་དེ་སྐྱབ་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་
 གང་ཞིག ། ཁྱིད་གྱི་རྟགས་གྱིས་དེ་སྐྱབ་གྱི་དངོས་གྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་
 ལུ་གཟུང་བྱ་ཡང་ཡིན། མཚན་ཉིད་ཀྱང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་མིད།
 མཚན་བྱ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་མིད་པ། ཁྱིད་དེ་སྐྱབ་གྱི་དོན་དང་
 བ་སྟང་གཉིས་ཀ་སྐྱབ་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད། ཞེས་བ་
 བས། བྱས་པ་དེ་སྐྱ་སྐད་ཅིག་མར་ཆད་མས་བྱལ་མེན་གྱི་ཚོལ་བ་ཡང་
 དག་གི་དོར་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་བ་སྟང་འབའ་ཞིག་སྐྱབ་གྱི་རྟགས་
 ཡང་དག་ཡིན་ཀྱང་། སྐྱར་དེ་སྐྱབ་གྱི་དོན་དང་བ་སྟང་གཉིས་ཀ་སྐྱབ་གྱི་
 རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ཏེ། སྐྱ་སྐད་ཅིག་མར་ཆད་མས་དེས་པའི་ཚོལ་
 བའི་དོར་དོན་དང་བ་སྟང་གཉིས་ཀ་སྐྱབ་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་
 སྐྱར། ཞེས་གསུངས་སོ། །

རྣམ་བཤད་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ ༣༡༩ ལས། སྐྱ་འཇིག་པར་
 བསྐྱབ་པ་ལ་དངོས་པོ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ཡང་བསྟོས་པ་བ་ཡིན་པར་
 བལ། དངོས་པོ་སྟོ་ལྷལ་དུ་འགྱུར་བ་དོན་བྱེད་རྣམས་པ་སྟོ་ལྷལ་དུ་འགྱུར་
 བ་ལ་བསྟོས་པའི་སྐྱར་ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། དངོས་པོ་ཆད་མས་དེས་པ་
 ལ་དོན་བྱེད་རྣམས་པ་དེས་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས་ཀྱང་དངོས་པོ་བཟོད་
 པའི་སྐྱ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་དོན་བྱེད་རྣམས་པ་འཕེན་པའི་དེས་པ་མེད་དོ། ། ཞེས་
 གསུངས་སོ། །

གཞི་མ་གྲུབ་ཆོས་ཅན་དུ་བསྐྱེད་བའི་དག་གི་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་གང་གི་ དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་མིན།

གཞི་མ་གྲུབ་ཆོས་ཅན་དུ་བསྐྱེད་བའི་དག་གི་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་
གང་གི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་མིན་ནི། རྣམ་བཤད་ཐར་ལམ་གསལ་
བྱེད་ ༤༡ ལས། འདི་དག་གི་སྐྱབ་རྟགས་དང་དེ་ཡང་གཞན་དོན་
སྐབས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པར་སེམས་ཏེ། རྟོལ་ཕྱིར་རྟོལ་གཉིས་ཀ་ལ་
བལྟས་མི་དགོས་པའི་རྟགས་དང་། གཞི་མ་གྲུབ་ཆོས་ཅན་དུ་བསྐྱེད་
དགོས་པའི་དག་གི་རྟགས་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་ལུང་འགལ་བཞི་
པའི་སྐབས་སུ་གསུངས་སོ། །

དེ་བཞིན་དུ་རྟེན་གཅོད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཆོ་ ༤༥ ལས། དེའི་རྒྱ་
མཆོན་ཡང་། སྐྱབ་རྟགས་ལ་ཆོས་ཅན་གཞི་མ་གྲུབ་པ་ཕྱོགས་ཆོས་ཀྱི་
སྟོན་ཡིན་ཅིང་། མི་མཐུན་དཔེ་གཞི་མ་གྲུབ་པས་ལྟོག་བྱུང་གྲུབ་པ་ལ་
མི་གཞོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས།

རྣམ་འགྲེལ་ལེའུ་དང་པོའི་མཐའ་དཔྱོད་ ༡༩༠ ལས། མདོ་རང་
འགྲེལ་ལས་འདི་ལྟར་བཤད་པ་རྣམས་གཞན་དོན་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་
ཡང་དག་གི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ཀྱི་རྟགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དབང་དུ་
བྱས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྟོལ་ཕྱིར་རྟོལ་གཉིས་ཀ་ལ་ལྟོས་མི་དགོས་པའི་
རང་དོན་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་དོན་སྐབས་

ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་ནང་ནས་ཀྱང་སྐྱབ་རྟགས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་
 ཡིན་ཀྱི་གཞན་དོན་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་
 མ་ཡིན་ཏེ། གཞི་མ་གྲུབ་ཆོས་ཅན་དུ་བསྐྱུང་བའི་གཞན་དོན་སྐབས་
 ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཆ་བཅས་ཀྱི་དངོས་པོ་མ་ཡིན་པ་
 དེ། བ་ལང་གི་སྤྱི་རྟག་དངོས་རང་གི་གསལ་བ་དུ་མ་ལ་དོན་དམ་བར་
 འཕྲོད་འདུ་མ་འབྲེལ་བར་སྐྱབ་པའི་གཞན་དོན་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་
 དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། །

རྣམ་ངེས་དར་རྟེན་ ༥༡༩ ལས་ནི། རྟེན་བྱེད་པ་སྤྲུལ་དག་
 གིས་བཞི་པ་འདི་སྐྱབ་རྟགས་གཉིས་པོ་ཁོ་ན་ལ་སྦྱར་བ་ནི་མ་མཐོང་
 ཅམ་གྱིས་ལྟོག་བྱུང་བ་འགོག་པའི་སྐབས་དོན་ཅི་ཡིན་དོ་མ་ཤེས་
 པའི་བརྒྱབ་དོན་འབའ་ཞིག་ཡིན་ནོ། །ཡང་གཞི་མ་གྲུབ་ཆོས་ཅན་དུ་
 བསྐྱུང་ནས་དག་གི་བྱ་དགོག་པ་དག་གི་རྟགས་ལ་སྤྱི་དྲུང་སྐྱབ་རྟགས་
 ལ་མི་སྤྱི་དོ་སྦྱར་དུ་བསྐྱུང་ནས་སྐྱབ་རྟགས་ཁོ་ན་ལ་སྦྱར་བར་ཡང་མི་
 བྱ་སྟེ། རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ན། ཤེས་འདོད་ཆོད་ཅན་གཞི་གྲུབ་པས་
 བྱུང་བ་དགོས་ཀྱི། རྟགས་ཡང་དག་གི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ཡིན་ན།
 གཞི་གྲུབ་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་། གཞི་མ་གྲུབ་ཆོས་ཅན་དུ་བསྐྱུང་
 བས་ཐ་སྟངས་འབའ་ཞིག་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་རྟགས་ཡང་དག་སྤྱི་དྲུང་པའི་ཕྱིར་
 དོ། ཞེས་གསུངས་སོ། །ཡང་དེ་ཉིད་ ༤༣༩ ལས། དེས་ན་རྣམ་བཅད་
 ཅམ་གྱི་དག་གི་རྟགས་དང་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་སོང་བ་ཁ་ཅིག་ལ་
 ནི་གཞི་མ་གྲུབ་པ་ཅོད་གཞིར་བསྐྱུང་བས་སྦྱོན་དུ་མི་འགྱུར་ལ། ཐ་སྟངས་

སྐུ་པ་དེ་དེ་ཅམ་མ་གཏོགས་ཕྱེས་པ་ལྟ་བུའི་སྐུ་པ་རྟགས་ལ་དེ་མི་རྒྱུད་
པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

ལེབ་དང་པོའི་མཐའ་དཔྱོད་ ༡༩༡ ལས། མཁས་པ་ཁ་ཅིག་
གཞི་མ་གྲུབ་ཆོས་ཅན་ཏུ་བརྒྱུད་པའི་སྐུ་པ་རྟགས་ཡང་དག་ཡོད་དེ།
སྐྱེས་ཏུ་འདི་ཆོས་ཅན། སྐུ་པ་བསྐལ་བ་ཡིན་ཏེ། རི་བོང་གི་རུས་ཕྱག་
པའི་ཕྱིར་ཞེས་བཀོད་པའི་ཆོ། རི་བོང་གི་རུས་ཕྱག་པ་ཆོས་ཅན། སྐྱེས་
ཏུ་སྐུ་པ་བསྐལ་བར་སྐུ་པ་པའི་གཏུན་ཆེགས་ལྟར་སྒྲུང་ཡིན་ཏེ། དེ་སྐུ་པ་
ཉི་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་གང་ཞིག །དེ་སྐུ་པ་ཉི་ཕྱོགས་ཆོས་མ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ཞེས་བཀོད་པའི་ཆོ། དེ་སྐུ་པ་ཉི་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་གང་ཞིག །དེ་
སྐུ་པ་ཉི་ཕྱོགས་ཆོས་མ་ཡིན་པ་དེ། རི་བོང་གི་རུས་ཕྱག་པ་སྐྱེས་ཏུ་
སྐུ་པ་བསྐལ་བར་སྐུ་པ་པའི་རྟགས་ལྟར་སྒྲུང་ཏུ་སྐུ་པ་པའི་རྟགས་ཡང་
དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་ནི། རྣམ་ངེས་དར་རྟེན་གྱི་དགོངས་
པ་ཡིན་སྲིད་ནའང་། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ཉི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ།
ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། སྐུ་པ་རྟགས་ལ་གཞི་མ་གྲུབ་ཆོས་ཅན་ཏུ་
བརྒྱུད་ན། ཕྱོགས་ཆོས་མི་འགྲུབ་ལ། གཞི་མ་གྲུབ་མི་མཐུན་དཔེར་
བརྒྱུད་ཡང་། སྟོག་བྱུང་འགྲུབ་པ་ལ་མི་གཞོད་པའི་ཕྱིར་དང་ཞེས་
སོགས་གསུངས་སོ། །

དམ་བཅའ་ལྟར་སྒྲུང་གི་དབྱེ་བ་རིམ་ལོན་གྱི་སྐབས།

གཉིས་པ་དམ་བཅའ་ལྟར་སྒྲུང་གི་རྣམ་བཞག་བཤད་པ་ལ།
དམ་བཅའ་ལྟར་སྒྲུང་གི་དབྱེ་བ་རིམ་ལོན་གྱི་སྐབས་ནི།

དམ་བཅའ་ལྟར་སྒྲུང་གི་རིགས་བསྟུན། ཆོས་ཅན་གྱི་རྩོ་བོ་
ལ་གཞོན་པའི་དམ་བཅའ་ལྟར་སྒྲུང་དང་། ཆོས་ཅན་གྱི་བྱུང་པར་ལ་
གཞོན་པའི་དམ་བཅའ་ལྟར་སྒྲུང་དང་། ཆོས་ཀྱི་རྩོ་བོ་ལ་གཞོན་པའི་དམ་
བཅའ་ལྟར་སྒྲུང་དང་། ཆོས་ཀྱི་བྱུང་པར་ལ་གཞོན་པའི་དམ་བཅའ་ལྟར་
སྒྲུང་བཅས་བཞི་ཡོད་ཅིང་། དེ་རེ་རེ་ལའང་མངོན་སྲུང་གིས་གཞོན་པ་
དང་། དངོས་སྟོབས་གིས་གཞོན་པ་དང་། ཡིད་ཆེས་གིས་གཞོན་པ་
དང་། གཤམ་པའི་རྗེས་དཔག་གི་ཆད་མས་གཞོན་པའི་དམ་བཅའ་བཞི་
བཞིར་བྱེ་བས་བཞི་གསུམ་བཅུ་གཉིས་སུ་བྱེ་ཆོག་སྟེ། ཆོས་ཀྱི་རྩོ་བོ་
ལ་གཞོན་པའི་དམ་བཅའ་ལྟར་སྒྲུང་ལ་གོང་དུ་སོང་ཟིན་ལྟར་སྟོབ་དཔོན་
ལས་སྐྱུ་གཉིས་ཀྱིས་བཞིར་བྱེ་བ་གང་ཞིག །དེས་ཆོས་ཅན་གྱི་རྩོ་བོ་
དང་བྱུང་པར་དང་། ཆོས་ཀྱི་བྱུང་པར་ལ་གཞོན་པའི་དམ་བཅའ་ལྟར་
སྒྲུང་ལའང་རིགས་འདྲ་བའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་ཟེར་ཆོག་སྟེ། བས་དབྱུང་།

དམ་བཅའ་ལྟར་སྤང་བཞི་ཀའི་གཞི་མཐུན་འཛིན་ཚུལ།

དམ་བཅའ་ལྟར་སྤང་བཞི་ཀའི་གཞི་མཐུན་འཛིན་ཚུལ་ནི། འོ་
ན་དམ་བཅའ་ལྟར་སྤང་དེ་རྣམས་ནང་པན་ཚུན་འགལ་བ་ཡིན་ནམ།
བཞི་ཀ་ཡིན་པ་གཅིག་ཡོད་དམ་ཟེར་ན། དེ་རྣམས་ནང་པན་ཚུན་འགལ་
བ་མ་ཡིན་ཞིང་། དམ་བཅའ་ལྟར་སྤང་བཞི་ཀ་ཡིན་པ་གཅིག་ཡོད་དེ།
སྤྱི་བ་ཐམས་ཅད་རྩན་ཡིན་ནོ་ཞེས་པའི་དམ་བཅའ་དེ་ཆོས་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་
བྱད་པར་དང་ཆོས་ཅན་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་བྱད་པར་གཉིས་ཀ་ལ་གཞོན་པའི་
དམ་བཅའ་ལྟར་སྤང་བཞི་ཀ་ཡིན་པའི་བྱིར།

དེ་ལྟར་ཡང་རྣམ་བཤད་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ ༥༣༣ ལས།
སྤྱི་བ་ཐམས་ཅད་རྩན་ཡིན་ནོ་ཞེས་པའི་དམ་བཅའ་ནི། ཆོས་དང་ཆོས་
ཅན་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་བྱད་པར་གཉིས་ཀ་ལ་གཞོན་པ་འབབ་པའི་དམ་
བཅའ་ལྟར་སྤང་གི་དཔེ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ ༥༣༣ ལས།
འདི་ཡང་སྤྱི་བ་འཛིན་ཚུལ་དང་སྤྱི་བ་རིས་མ་འཆོལ་བར་བྱས་ནས་
ཆོག་འདི་ཉིད་སྤྱི་བ་པའི་བྱགས་ཀྱི་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་
བྱད་པར་བཞི་ག་ལ་གཞོན་པ་འབབ་ཚུལ་རྟོགས་པར་བྱའོ། །ཞེས་
གསུངས་སོ། །

རིག་བྱེད་པས་ཆོག་ཐམས་ཅད་རྩན་ཡིན་ནོ་ཞེས་པའི་དམ་
བཅའ་དེ་དེ་བཞི་ཀར་འགྱུར་ཚུལ་ནི། ཆོག་ཐམས་ཅད་རྩན་ཞེས་པའི་

དམ་བཅའ་དེའི་ཚེས་གྱི་ངོ་བོ་ནི་ཚིག་ཐམས་ཅད་འཛོག་ལ། བྱུང་བར་
 བྱི་བདེན་ཚིག་དང་རྩལ་ཚིག་གི་བྱེ་བྲག་མཐའ་དག་ལ་འཛོག་གོ། ཚེས་
 གྱི་ངོ་བོ་འགོག་ཚུལ་ནི་ཚིག་ཐམས་ཅད་དམ་ཚིག་སྤྱི་ཙམ་ཞིག་གི་
 འཛོག་ཚུལ་མེད་པར་ཐལ། བདེན་ཚིག་དང་རྩལ་ཚིག་གང་ཡང་འཛོག་
 ཚུལ་མི་འཐད་པའི་བྱིར། བྱུང་སྟེ་བདེན་རྩལ་གྱི་ཚིག་མཐའ་དག་ཞིགས་
 བ་ཚིག་ཐམས་ཅད་ཞིགས་པས་སོ། །རྟགས་བྱུང་སྟེ། བདེན་ཚིག་
 མེད་པ་གང་ཞིག་། །དེ་ལྟར་ན་རྩལ་ཚིག་གྱུང་མེད་དགོས་པའི་བྱིར། བྱི་
 མ་སྒྲ། དང་བོ་བྱུང་སྟེ། ཚིག་ཐམས་ཅད་རྩལ་ཡིན་པའི་བྱིར། རྟགས་
 ཁས། ཞེས་ཚེས་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་ལ་གཞོད་ཚུལ་དང་། བྱུང་བར་ལ་གཞོད་
 ཚུལ་ནི། ཚེས་ཅན་གྱི་བྱུང་བར་ནི་སྤྱང་ལྟར་བདེན་ཚིག་དང་རྩལ་ཚིག་
 དག་ལ་འཛོག་པ་གང་ཞིག་། །དེ་དག་སྤྱང་གྱི་དམ་བཅའ་གཞོད་ཚུལ་
 ནི། བདེན་ཚིག་མེད་པར་ཐལ། ཚིག་ཐམས་ཅད་རྩལ་ཡིན་པའི་བྱིར།
 རྟགས་ཁས། འདོད་ན། རྩལ་ཚིག་གྱུང་མེད་པར་ཐལ། བདེན་ཚིག་
 མེད་པའི་བྱིར། བྱུང་སྟེ། བདེན་རྩལ་གྱི་ཚིག་གཉིས་པན་ཚུན་བསྟོས་
 བས་འཛོག་དགོས་པའི་བྱིར། དེ་གཉིས་ཀ་ལ་འདོད་ན། བདེན་རྩལ་གྱི་
 ཚིག་མཐའ་དག་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །ཞེས་ཚེས་གྱི་བྱུང་བར་ལ་གཞོད་
 བ་འབབ་ཚུལ་ལོ། །དེ་ལྟར་ཡང་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ ༥༣༣ ལས།
 ཚིག་ཐམས་ཅད་ཚེས་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་དང་དོན་བདེན་པ་སྟོན་པའི་རྩལ་བ་
 མེད་པ་ཚེས་གྱི་ངོ་བོ་ཡིན་ལ། ཚིག་གང་ལས་གྱུང་དོན་གོ་བའི་རྩལ་
 བ་མེད་པ་བྲགས་ལ་ཁས་སྒྲངས་པས་བདེན་ཚིག་བཀག་ལ། དེ་བཀག་
 བ་ན་རྩལ་ཚིག་གྱུང་བཀག་པས་ཚེས་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་དང་བྱུང་བར་མཐའ་

དག་བཀག་གོ། །ཞེས་གསུངས།

ཆོས་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་ཁྱད་པར་ལ་གཞོན་པ་འབབ་ཚུལ་ནི། ཆོས་
ཀྱི་ངོ་བོ་ནི་སྤར་ལྟར་དོན་བདེན་པ་སྟོན་པའི་རྒྱས་པ་མེད་པ་ལ་འཛོག་
ཅིང་། ཆོག་ཐམས་ཅད་རྩལ་ཡིན་ཞེས་པའི་ཆོག་དེ་དོན་རྣལ་མ་གོ་བའི་
རྒྱས་པ་ཡོད་པ་ཤུགས་ལ་ཁས་སྤངས་ཤིང་། དེ་ལྟར་ན། དོན་རྣལ་
མར་སྟོན་པའི་རྒྱས་པ་མེད་པའི་རྩལ་ཆོག་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་ཐམས་ཅད་
ལ་གཞོན་པ་འབབ་པས་ཆོས་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་ཁྱད་པར་ལ་གཞོན་པ་འབབ་
པའི་ཚུལ་ཉི། ཆོག་ཐམས་ཅད་བདེན་པ་ཡིན་ཞེས་པའི་ཆོག་དེ་བདེན་
ཆོག་ཡིན་ན། ཆོག་ཐམས་ཅད་བདེན་ཆོག་ཏུ་འགྱུར་ནས་དོན་རྣལ་མ་
གོ་བའི་རྒྱས་པ་མེད་པའི་ཆོག་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ཡང་ཀུན་བདུས་
རང་འབྲེལ་ ༡༩ ལས། སྤྱི་བ་ཡོད་མོད་ཀྱིས་ཀྱང་སྤྱིས་བ་དང་། སྤྱི་
བའི་བདག་ཉིད་རྩལ་བ་ཉིད་ཏུ་འགྱུར་བའི་ལྟ་བུ་ནི། དེའི་སྤྱི་བའི་བདག་
ཉིད་དང་ཡང་རྩལ་བ་ཉིད་གཉིས་ཀ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཏུ་གསལ་བར་
འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟ་བུ་ནི་གཉིས་ཀའི་རང་གི་ངོ་བོ་བསལ་ཏོ། །ཅི་སྟེ་སྤྱི་
བའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་བརྩམས་པ་ཉིད་བསལ་བ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་ན་
ནི། གཉིས་ཀའི་བྱེ་བྲག་བསལ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

རྣམ་བཤད་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ ༥༣༣ ལས། སྤྱི་བ་ཐམས་
ཅད་རྩལ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བ་ནས། འདི་ཡང་སྤྱིའི་བཟོད་ཚུལ་དང་སྤྱིའི་སྤྱི་
རིས་མ་འཆོལ་བར་བྱས་ནས་ཆོག་འདི་ཉིད་སྤྱིས་པའི་ཤུགས་ཀྱི་ཆོས་
དང་ཆོས་ཅན་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་ཁྱད་པར་བཞི་ག་ལ་གཞོན་པ་འབབ་ཚུལ་

རྟོགས་པར་བྱའོ་ཞེས་པའི་བར་གསུངས་སོ། །

དེ་ལྟར་སྒྲུང་སྒྲུང་གཅིག་ལ་གཞི་དུ་བ་བཞི་ཀས་གཞི་དུ་ཚུལ་
རང་གི་སྒྲུང་ཚིག་དང་སྒྲུང་ནས་ཅུང་ཟད་གསལ་བ་ཤད་བྱས་པ་གཞུང་
དོན་ལ་སོང་བ་ཡིན་མིན་སྒྲོ་སྒྲུན་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་དབྱེད་པར་
བྱའོ། །

གཞན་གྱི་དམ་བཅའ་ལྟར་སྒྲུང་གི་མཚན་ཉིད་དང་དེ་འགོག་ཚུལ།

གཞན་གྱི་དམ་བཅའ་ལྟར་སྒྲུང་གི་མཚན་ཉིད་དང་དེ་འགོག་
ཚུལ་ནི། གཞན་སྡེ་རིགས་པ་ཅན་པས། དམ་བཅའ་ཡང་དག་གི་མཚན་
ཉིད་བསྐྱབ་བྱ་བསྒྲུན་པར་བྱ་བ་ཞེས་སྒྲོམ། །དེ་འགོག་པ་ལ་ཆད་མ་
ཀྱན་བཅུས་ལས། བསྐྱབ་བྱ་བསྒྲུན་པ་ཞེས་བྱ་འདིར། །བྱ་བ་མེད་ལ་
དོན་བཅས་ཉིད། །དེ་ལྟར་ནི་རྟགས་དང་དཔེ། །མ་གྲུབ་བརྗོད་པ་ཐལ་
བར་འགྱུར། །ཞེས་དང་། ཆད་མ་རྣམ་འགྲེལ་ལས། བྱ་བ་དུས་གསུམ་
ལུལ་ཅན་ཕྱིར། །དེ་ལྟའི་བདག་མིན་གཞན་དག་ལ། །དེ་ལྟར་བཞུགས་
དེ་དེ་ཡི་ཆོ། །མི་འདོད་ནའང་བསྐྱབ་བྱར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་
ལྟར། གྲུ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། མིག་ཤེས་ཀྱི་གཞུང་བྱ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། དཔེར་ན་སྒྲོ་བཞིན་ཞེས་དཔྱོད་པ་བ་དང་གངས་ཅན་ལྟ་བུའི་དོར་
བཞུགས་པ་ན། སྐབས་དེ་སྐབས་བྱེད་དུ་བཞུགས་པ་མ་འོངས་པ་ན་
བསྐྱབ་བྱར་འགྱུར་རུང་གི་དཔེ་དང་རྟགས་མ་གྲུབ་པ་ཡང་སྐབས་ཀྱི་

བསྐྱབ་བྱར་འགྱུར་བ་ཡིན་པར་ཐལ། བསྐྱབ་བྱར་བསྐྱན་པར་བྱ་བ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བསྐྱན་པར་བྱ་བ་ཞེས་པའི་ཆོག་དེ་དུས་གསུམ་
 ཀའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པས་མ་འོངས་བ་ན་བསྐྱབ་བྱར་འགྱུར་བྱང་རྣམས་
 གྱུར་བསྐྱབ་བྱ་བསྐྱན་པར་བྱ་བ་ཞེས་པའི་ཆོག་དེས་གོ་བའི་ཕྱིར་རོ་
 ཞེས་འགོག་ལ། དེ་ལྟར་ཡང་རྣམ་བཤད་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ ༥༣༧
 ལས། མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་དང་། རྫོང་ལྷ་བྱ་དཔེ་རྟགས་སུ་གྱུབ་བ་
 དེ་ལྟ་བུའི་བདག་ཉིད་མིན་བཞིན་དུ་གཞན་དག་ལ་དེ་ལྟར་སྤྲེལ་རྟག་
 བར་སྐྱབ་པའི་དཔེ་རྟགས་སུ་བསྟོད་བ་དེ། བསྟོད་བཞིན་བ་དེའི་ཆེ་ན་
 བསྐྱབ་བྱར་མི་འདོད་ནའང་བསྐྱབ་བྱར་འགྱུར་བར་ཐལ། དཔེ་རྟགས་དེ་
 དུས་ཕྱིས་སྐྱབ་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཐུབ་པར་ཁས་བླངས་ཏེ། བསྐྱན་པར་
 བྱ་བ་ཞེས་པའི་ཆོག་དེ་དུས་གསུམ་གའི་ཡུལ་ལ་འཇུག་པའི་ཡུལ་ཅན་
 ཡིན་ཕྱིར་ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཡང་དེ་ལ་གཞན་སྤེས་སྒྲོན་སྒྲོང་འདི་ལྟར་མཛད་དེ། རིགས་པ་
 ཅན་པ་ན་རེ། སྤར་གྱི་མཆན་ཉིད་དེ་ཐུབ་ཆེ་བའི་སྒྲོན་མེད་དེ་བྱ་བའི་སྤྲེལ་
 ད་ལྟར་བ་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ལན་གཅིག་དང་། ལས་
 ལ་བྱེད་བ་པོའི་རྒྱུན་ཡོད་ལས་བསྐྱབ་བྱར་བཟུང་བ་ཁོ་ན་ལ་གོ་བའི་
 ཕྱིར་ཞེས་པའི་ལན་གཅིག་དང་། གཞན་ཡང་དཔེ་རྟགས་མ་གྱུབ་བརྗོད་
 བ་སྐྱབ་དག་ལན་ལག་ལྷ་ཡི་ནང་ནས་དམ་བཅའི་ལན་ལག་མ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་བསྐྱབ་བྱར་ཐལ་བའི་སྒྲོན་མེད་དོ་ཞེས་པའི་ལན་གཅིག་དང་། གཞན་
 ཡང་དཔེ་རྟགས་མ་གྱུབ་བ་བསྐྱབ་བྱ་མ་ཡིན་ཏེ། ཐུབ་མཐའ་བཞིའི་ནང་

ནས་ཁས་སྒྲངས་པའི་བྱ་བ་མཐའ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་སྟོན་སྟང་
གཅིག་བཅས་བསྐྱུབ་པར་བྱ་བར་བསྟན་པར་བྱ་བ་དམ་བཅའི་མཚན་
ཉིད་དུ་ཁས་ལེན་པ་ལ་དཔེ་རྟགས་མ་གྲུབ་པ་དམ་བཅའ་ཐལ་པའི་སྟོ་
ནས་མཚན་ཉིད་ཁྱབ་ཆེ་བའི་སྟོན་མེད་དོ་ཞེས་སྟོན་སྟང་རིགས་བཞི་
ཡོད་ཅིང་དེ་དག་འགོག་ཚུལ་ཡང་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་དུ་གསལ་ཞིང་
གོ་སྟོལ། །

རིགས་པ་ཅན་པའི་མཚན་གཞི་ལ་བརྟགས་ལ་དགག་པ།

མཚན་གཞི་ལ་བརྟགས་ནས་དགག་པ་ནི། འོ་ན་རིགས་པ་
ཅན་པ་ཁྱོད་ཀྱིས། བསྐྱུབ་བྱའི་མཚན་ཉིད་མི་འཐད་པ་མ་ཟད་བསྐྱུབ་
བྱའི་མཚན་གཞི་ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ། སྒྲ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་ཏེ། སྟེ་
ལྟན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་བྱམ་པ་བཞིན་ཞེས་པའི་རྟགས་ལྟ་བུ་ལ་
ཆོས་དང་། ཆོས་ཅན་དང་། དེ་གཉིས་ཀ་དང་། ཆོགས་པ་བཅས་གང་
བསྐྱུབ་བྱར་བཞག་ནའང་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དཔེ་དང་ཆོས་
མཐུན་པའི་སྟོ་ནས་བསྐྱུབ་བྱ་སྐྱུབ་པར་བྱེད་པར་དེ། རྟགས་ཡང་དག་
གི་མཚན་ཉིད་དང་། བསྐྱུབ་པར་བྱ་བ་དང་ཆོས་མཐུན་པས་དེའི་ཆོས་
ཡོད་པ་ཅན་མཐུན་དཔེ་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་དུ་ཁས་སྒྲངས་པའི་
ཕྱིར་ཞེས་འགོག་པར་མཛད་དོ། །

དེའི་ཚུལ་ཡང་། ཁོ་ན་རེ། བསྐྱུབ་བྱའི་ཆོས་མི་རྟག་པ་དེ་རྟགས་

དེའི་བསྐྱེད་ཀྱི་ཡིན་ཅོ་ཟེར་ན། མི་རྟག་པ་ཆོས་ཅན། སྐབས་ཀྱི་ཕྱི་ཚོལ་
 ཡང་དག་གིས་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། དེ་སྐྱེད་ཀྱི་བསྐྱེད་ཀྱི་ཡང་དག་ཡིན་
 བའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། སྐྱེ་ལྷན་ཆོས་ཅན་ཆོས་མི་རྟག་པ་དེ་
 དཔེ་བྱུང་པ་དང་ཆོས་མཐུན་པའི་སྟོན་ས་བསྐྱེད་ཀྱི་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་མ་
 ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། ཁྱོད་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་
 འཇོག་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་ལོ་ཞེས་འགོག་པ་ལ། ཀུན་ལས་བདུས་
 ལས། ཆོས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཆོས་མཐུན་མེད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །

གལ་ཏེ་ཁོ་ན་རེ། ཆོས་ཅན་སྐྱེད་ཀྱི་བསྐྱེད་ཀྱི་ཡིན་ཅོ་ཞེ་ན། སྐྱེ་
 ཆོས་ཅན། དེ་སྐྱེད་ཀྱི་བསྐྱེད་ཀྱི་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཚོལ་བ་དེ་ལ་ཁྱོད་
 སྐྱེད་པའི་ཕྱིར་དུ་རྟགས་བཞོད་པ་དོན་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་འགོག་
 པ་ལ། ཀུན་ལས་བདུས་ལས། ཆོས་ཅན་བསྐྱེད་ཀྱི་རྟགས་དོན་མེད། །
 ཅེས་གསུངས་སོ། །

གལ་ཏེ་ཁོ་ན་རེ། ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གཉིས་ཀ་རྟགས་དེའི་
 བསྐྱེད་ཀྱི་ཡིན་ཅོ་ཞེ་ན། དེ་མི་འཐད་དེ། སྐྱེད་ཀྱི་སྟོན་གཉིས་ཀ་འཇུག་
 བའི་ཕྱིར་ཅེས་འགོག་པ་ལ། མདོ་རང་འགྲེལ་ལས། ཅི་སྟེ་གཉིས་ཀ་
 ཡིན་ན་གཉིས་ཀའི་ཡང་སྟོན་དུ་འགྱུར་ཞེས་གསུངས་སོ། །

གལ་ཏེ་ཁོ་ན་རེ། ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོགས་པ་རྟགས་དེའི་
 བསྐྱེད་ཀྱི་ཡིན་ཅོ་ཞེ་ན། རིགས་པ་ཅན་པ་ལྟར་ན་སྐྱེས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་
 བའི་མི་རྟག་པ་དང་། མི་རྟག་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་སྐྱེད་ཀྱི་སྐྱེད་
 ཀྱི་བསྐྱེད་ཀྱི་ཡིན་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཆོགས་

པ་ཅན་དང་ཚོགས་པ་གཅིག་ཏུ་ཁས་སྦངས་པས་སོ། །འདྲིན་ན་དཔེ་
རྟགས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཁས་སྦངས་པ་དང་འགལ་བའི་ཚུལ་སྐྱུར་སྐྱུར་
སྐྱུར་ཁིང་འགོག་གོ། །དེ་སྐྱུར་ཡང་ཆད་མ་རྣམས་འགྲེལ་ལས། ཚོགས་པ་
བསྐྱུབ་བྱ་ཉིད་ཡིན་ནའང་། །གཉིས་པོ་པན་ཚུན་བྱུང་བར་ཅན། །བསྐྱུབ་
བྱུང་དེ་ཆེ་གཏན་ཚོགས་དང་། །དཔེ་ཡི་མཆན་ཉིད་མ་གྲུབ་འགྱུར། །ཞེས་
འགོག་གོ། །

ངེས་བཟུང་སྐྱུར་ས་ལ་བརྟགས་ནས་དགག་བ།

ཁོ་ནའི་ཚིག་གི་ངེས་བཟུང་སྐྱུར་ས་ལ་བརྟགས་ནས་འགོག་
ཚུལ་ནི། དེགས་པ་ཅན་པ་ན་རེ། ཁྱོད་ཀྱི་འདྲིན་པ་ལྟར་ཁོ་བོས་ཀྱང་
བསྐྱུབ་བྱའི་མཆན་ཉིད་ལ་ངེས་བཟུང་གི་ཚིག་སྐྱུར་བས་དཔེ་རྟགས་
མ་གྲུབ་པ་བསྐྱུབ་བྱར་ཐམ་བའི་སྒྲིན་མེད་དོ་ཞེས་ཟེར་ན། འོ་ན་ཁོ་
ནའི་ཚིག་དེ་མི་ལྟན་རྣམས་གཅོད་དུ་སྒྲུར་རམ། གཞན་ལྟན་རྣམས་གཅོད་
དུ་སྒྲུར། མི་ལྟན་རྣམས་གཅོད་དུ་སྒྲུར་ཟེར་ན། དེ་བསྐྱུབ་བྱ་ཡིན་ན་ཕྱིར་
ཚོལ་གྱིས་གྲུབ་མ་ཟིན་པ་ཞིག་དགོས་ཞེས་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ནམ།
སྐྱུབ་བྱེད་དུ་བཀོད་བཞིན་པ་རྣམས་བསྐྱུབ་བྱ་མ་ཡིན་པར་ཤེས་པའི་
ཆེད་དུ་ཡིན། དང་པོ་སྐྱུར་ན་མི་འཐད་དེ། ངེས་བཟུང་མ་སྒྲོས་ཀྱང་དོན་
དེ་སྐྱུབ་པའི་སྐྱུབ་བྱེད་བསྐྱུར་བའི་ཤུགས་ལ་བསྐྱུབ་བྱ་ཕྱི་ཚོལ་གྱིས་
གྲུབ་མ་ཟིན་པ་གཅིག་དགོས་པ་གོ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

སྐྱབ་བྱེད་དུ་བཀོད་བཞིན་པ་རྣམས་བསྐྱབ་བྱ་མ་ཡིན་པར་
 ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་ངེས་བཟུང་སྒྲོམ་སོ་ཞེ་ན། དེ་ཡང་མི་འཐད་དེ། དེ་
 འབྲེལ་ཆེད་དུ་ངེས་བཟུང་དོན་མེད་པར་ཐལ། དེ་མ་སྒྲོམ་གྱང་སྐྱབ་བྱེད་
 དུ་བཀོད་བཞིན་པ་ལ་བསྐྱབ་བྱ་རྟོགས་པའང་མེད་པ་ཁྱོད་ཀྱིས་ཁས་
 ལེན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རིགས་པ་ཅན་པ་རང་ཉིད་ཀྱི་གཏན་
 ཆིགས་དང་དཔེ་ལ་སོགས་པའི་མཆན་ཉིད་སྟོན་པའི་ཆིག་དེ་ཉིད་ཀྱིས་
 སྐྱབ་བྱེད་དུ་བཀོད་བཞིན་པ་བསྐྱབ་བྱ་མ་ཡིན་པར་འཕངས་པ་ཁས་
 གྲངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་རྣམ་འབྲེལ་ལས། སྐྱབ་བྱེད་བརྟན་པའི་
 རུགས་ཉིད་ལས། །དོན་དེ་བསྐྱབ་བྱ་ཉིད་དུ་རྟོགས། །གཏན་ཆིགས་
 སོགས་མཆན་གྱིས་བྱུང་ཕྱིར། །སྐྱབ་པར་བྱེད་ལ་རྟོགས་པའང་མེད། །
 ཅེས་གསུངས་སོ། །

གལ་ཏེ་ཁོ་ན་རེ། ངེས་བཟུང་གི་ཆིག་དེ་གཞན་ལྟར་རྣམ་གཅོད་
 དུ་སྒྱུར་རོ་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟར་སྒྱུར་ན་སྐྱབ་བྱེད་དུ་བཀོད་
 བཞིན་པ་རྣམས་བསྐྱབ་བྱ་མ་ཡིན་པར་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་བཀོད་པ་གང་
 ཞིག་། དེའི་ཆེད་དུ་ངེས་བཟུང་སྒྲོམ་མི་དགོས་པར་ཐལ། རིགས་པ་
 ཅན་པ་རང་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱབ་བྱེད་དུ་བཀོད་བཞིན་པ་བསྐྱབ་བྱ་མིན་པས་
 བྱུང་པ་འཕངས་པར་ཁས་གྲངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་ངེས་བཟུང་
 གི་ཆིག་དེ་མི་ལྟར་རྣམ་གཅོད་དུ་ཐལ། དེ་དང་གཞན་ལྟར་རྣམ་གཅོད་
 གང་རུང་ངེས་ཡིང་། གཞན་ལྟར་རྣམ་གཅོད་དུ་མི་འཐད་པ་སྤར་གྱི་དེའི་
 ཕྱིར། འདོད་ན། དཔེ་རྟགས་མ་གྲུབ་པ་དམ་བཅའ་ཐལ་པའི་ཉེས་པ་སོ་

ན་གནས་སོ་ཞེས་འཕྲོག་པར་མཛད་དེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། སྒྲུང་དེས་
བཟུང་ན་དེ་ཡིས་ནི། །དམ་བཅའི་མཆན་ཉིད་བརྗོད་དོན་མེད། །དེའི་
ཕྱིར་ཤུགས་ཀྱིས་དེར་བརྗོད་པས། །ཁྱབ་པའི་འབྲས་ཅན་ཡིན་པར་
རྟོགས། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཅ་ཆོག་འདི་དག་གི་ཐད་ཀྱི་རྣམ་བཤད་
ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་དང་། རྒྱུ་ཆེན་རིགས་པའི་རྒྱ་མཆོ་སོགས་སྟེ་
གཟིགས་ཞིབ་གནང་དགོས་སོ། །

སྟོབ་དཔོན་ཡབ་སྲས་ཀྱིས་དམ་བཅའ་ལྟར་སྒྲུང་བཞི་འཕྲོག་ཚུལ།

སྟོབ་དཔོན་ཡབ་སྲས་ཀྱིས་དམ་བཅའ་ལྟར་སྒྲུང་བཞི་འཕྲོག་
ཚུལ་ནི། འོ་ན་དམ་བཅའ་ལྟར་སྒྲུང་བཞི་པོ་དེ་སྟོབ་དཔོན་སྟུགས་སྒྲུང་
ཡབ་སྲས་ཀྱིས་ཚུལ་རི་ལྟར་འཕྲོག་ཅེ་ན། དེ་ཡང་སྟོབ་དཔོན་སྟུགས་
སྒྲུང་གིས། སྒྲུ་མཉན་བྱ་མ་ཡིན། བུམ་པ་རྟག་། རྗེས་སྟེད་པག་པ་ཆད་
མ་མ་ཡིན། དེ་བོང་ཅན་རྒྱ་བ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་རོ་
བོ་ལ་གཞིན་པའི་དམ་བཅའ་ལྟར་སྒྲུང་ལ། མཛོན་སྟུམ་དང་། དངོས་
རྟགས། ཡིད་ཆེས། གྲགས་པ་དག་གི་གཞིན་ཚུལ་ཀྱི་དཔེ་དངོས་སྟེ་
བསྟན་ནས་འཕྲོག་པར་མཛད་ཅིང་། ཆོས་ཅན་ཀྱི་རོ་བོ་དང་ཁྱད་པར་
དང་། ཆོས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལ་གཞིན་པའི་དམ་བཅའ་ལྟར་སྒྲུང་གསུམ་ལ་
དཔེ་དང་གཞིན་ཚུལ་རྒྱས་པར་མ་བསྟན་ནོ། །

འོ་ན་མདོ་མཛད་པས་སྒྲུང་སྒྲུང་གསུམ་པོ་དེ་དག་ལ་གཞིན་

ཚུལ་མ་བསྟན་པར་འགྱུར་རེ་ཞེན་སྟོན་མེད་དེ། གདུལ་བུའི་དབང་པོ་
ལ་ལྟོས་ཏེ་ཆོས་ཀྱི་རོ་བོ་ལ་གཞོན་པའི་དམ་བཅའ་ལྟར་སྤྲོད་གི་དཔེ་
རྒྱུས་པར་བསྟན་པས། དམ་བཅའ་ལྟར་སྤྲོད་གཞན་གསུམ་ལ་གཞོན་
ཚུལ་ཉོགས་ཀུས་པས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་སྟོབ་དཔོན་གྱི་དམ་བཅའ་ལྟར་
སྤྲོད་གི་དཔེ་འཆད་པའི་སྐབས་སུ་དམ་བཅའ་ཕྱི་མ་གསུམ་གྱི་དཔེ་མི་
བསྟན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་དེ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་ཆད་མ་རྣམ་འགྲེལ་
ལས། འདིས་སྐབ་ཡན་ལག་གྱུར་བ་ཡི། །ཆོས་ཅན་ཆོས་ཀྱི་བྱད་པར་
དང་། །ཆོས་ཅན་རང་གི་རོ་བོ་ལ། །གཞོན་པ་དག་ནི་བསྟན་པ་ཡིན། །
ཞེས་དང་། དེའི་ཐད་ཀྱི་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ ༥༩༣ ལས། དང་པོ་ནི།
ཞེས་བ་ནས། ཆོས་རྒྱུ་རོ་བོ་ལ་གཞོན་པ་འབབ་པའི་དམ་བཅའ་ལྟར་
སྤྲོད་གི་དཔེ་འདིས་བསྐྱབ་བུའི་ཡན་ལག་ཏུ་གྱུར་བ་ཡི་ཆོས་ཅན་དང་།
ཆོས་ཀྱི་བྱད་པར་དང་། ཆོས་ཅན་རང་གི་རོ་བོ་ལ་ཆད་མས་གཞོན་པའི་
དམ་བཅའ་ལྟར་སྤྲོད་གི་དཔེ་དག་གྱུར་བསྟན་པ་སྟེ་ཉོགས་ཀུས་པས་
དངོས་སུ་མ་བསྟན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་བར་གསུངས་སོ། །

འོ་ན་སྟོབ་དཔོན་ཆོས་ཀྱི་བྲགས་པས་ལྟར་སྤྲོད་བཞི་པོ་དེ་
འགོག་ཚུལ་རི་ལྟར་ཞེ་ན། རྣམ་འགྲེལ་མཛད་པས་ནི། དམ་བཅའ་
ལྟར་སྤྲོད་གི་དཔེ་བཟོན་པའི་སྐབས་སུ་བྱེ་བྲག་པའི་ཆོས་ཀྱི་བྱད་པར་
ལ་གཞོན་པའི་དམ་བཅའ་ལྟར་སྤྲོད་གི་དཔེ་དངོས་སུ་བཟོན་པའི་སྟོ་
ནས་ཆོས་ཀྱི་བྱད་པར་ལ་གཞོན་པའི་དམ་བཅའ་ལྟར་སྤྲོད་འགོག་ཚུལ་
དངོས་སུ་གསུངས་སོ། །

འོ་ན་རྣམ་འགྲེལ་མཛད་བས་ཆོས་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་དང་བྱད་བར་
 དང་། ཆོས་གྱི་ངོ་བོ་ལ་གཞིན་བའི་དམ་བཅའ་ལྟར་སྤང་འགོག་ཚུལ་མ་
 བསྟན་བར་འགྱུར་རེ་ཞེ་ན་སྟོན་མེད་དེ། ཆོས་གྱི་བྱད་བར་ལ་གཞིན་
 བའི་དམ་བཅའ་འགོག་ཚུལ་བསྟན་བཞིན་གྱིས་ལྟར་སྤང་གཞན་གསུམ་
 ལ་གཞིན་ཚུལ་ཡང་གོ་ཞིང་རྟོགས་ཀྱས་བས་སོ། །དེ་ལྟར་ཡང་རྣམ་
 འགྲེལ་ལས། དེ་ལ་དོན་ནི་བསྟན་བཤི། །དོན་དུ་དཔེ་ནི་ཕྱོགས་ཅམ་
 བཟོད། །ཅེས་དང་། ཁས་བླངས་རང་གི་ཆོག་སོགས་གྱིས། །གཞིན་
 བ་དག་ནི་སྤང་བས་ན། །རི་སྐད་བཤད་བའི་ཕྱོགས་གྱིས་ནི། །དཔེར་
 བཟོད་གཞན་ཡང་རྟོགས་བར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

རྣམ་བཤད་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ ༥༡༩ ལས། དེ་ལ་འདིར་བྱེ་
 བྱག་བའི་ཆོས་གྱི་བྱད་བར་ལ་གཞིན་ཚུལ་གྱི་དཔེའི་ཕྱོགས་ཅམ་ཞིག་
 བཟོད་བཤ་ལ་དགོས་བཤིད་དེ། དམ་བཅའ་ལྟར་སྤང་གསུམ་ལ་གཞིན་
 བའི་དོན་བསྟན་ཅིང་རྟོགས་བའི་དོན་དུ་ཡིན་བའི་བྱེད། ཞེས་གསུངས་
 སོ། །

ཆོས་གྱི་བྱད་བར་ལ་གཞིན་བའི་དམ་བཅའ་ལྟར་སྤང་གི་གཞིན་
 བྱེད་གྱི་དཔེ་ནི། ཞེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཡན་ལག་དག་ལས་གཞན་བའི་
 ཡན་ལག་ཅན་རྣམས་གཞན་དུ་མེད་དེ། སྤང་དམའ་བའི་བྱད་བར་མི་
 འཛིན་བའི་བྱེད་ཞེས་མཛོན་སུམ་གྱིས་གཞིན་བའི་ལྟར་སྤང་གི་གཞིན་
 བྱེད་གྱི་དཔེ་ནི། །དེ་ལྟར་རྣམ་བཤད་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ ༥༡༩ ལས།
 གཞིན་བྱེད་གྱི་དཔེ་ནི། ཞེས་བ་ནས། སྤྱི་དོན་གཞན་སོགས་ཆོས་གྱི་

ཁྱད་པར་དུ་དམ་བཅའ་པས་དེ་ལ་གཞོད་བ་སྟོན་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
བའི་བར་གསུངས་སོ། །

གཞན་གྱི་དམ་བཅའི་མཆན་ཉིད་དགག་པའི་སྐབས་ཀྱི་བྱུང་མཐའ་
བཞིའི་ངོས་འཛིན།

གཞན་གྱི་དམ་བཅའི་མཆན་ཉིད་དགག་པའི་སྐབས་ཀྱི་བྱུང་
མཐའ་བཞིའི་ངོས་འཛིན་ནི། རྟེན་ཆེན་རིགས་པའི་རྒྱ་མཆོ་ ༤༧༩
ལས། གཞན་ཡང་རྒྱད་ཐམས་ཅད་པའི་བྱུང་མཐའ་དང་། སོ་སོའི་རྒྱད་
ཀྱི་བྱུང་མཐའ་དང་། སྐབས་ཀྱི་བྱུང་མཐའ་དང་། ཁས་སྐྱངས་པའི་བྱུང་
མཐའ་སྟེ་བྱུང་མཐའ་བཞི་ཡོད་ལ། ཞེས་བ་ནས། དེ་ལ་རྒྱད་ཐམས་ཅད་
པའི་བྱུང་མཐའ་ནི། གཞལ་བྱའི་དོན་ཅན་གྱི་ཆོད་མ་དག་ཡོད་དོ་ཞེས་
བ་ལྟ་བུ་སྟེ། གཞལ་བྱ་འཇལ་བའི་ཆོད་མ་བྱུང་མཐའ་སྐྱབ་པའི་སྐྱེས་བུ་
ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཁས་ལེན་པའི་བྱིར་རོ། །སོ་སོའི་རྒྱད་ཀྱི་བྱུང་མཐའ་
ནི། བདག་ཡོད་ཅེས་བ་དང་མེད་ཅེས་བ་ལྟ་བུ་སྟེ། བྱུང་མཐའ་སྐྱབ་
སོ་སོ་ལ་ངེས་པའི་འདོད་བ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །སྐབས་ཀྱི་བྱུང་མཐའ་
ནི། ལུས་ཅན་མིན་པའི་བདག་ཤི་ནས་ནམ་སྟོན་ལ་ཡོངས་སྟོད་ཅེས་བ་
ལྟ་བུ་སྟེ། བདག་ཁས་སྐྱངས་པའི་སྐབས་ཀྱི་འདོད་བ་ཁྱད་པར་བ་ཡིན་
པའི་བྱིར་རོ། །ཁས་སྐྱངས་པའི་བྱུང་མཐའ་ནི། མ་བརྟགས་བར་ཁྱད་
གཞི་ཅམ་ཞིག་དང་ཐོར་ཁས་སྐྱངས་ནས། དེའི་རྗེས་སུ་མི་རྟག་བ་ཉིད་

ལ་སོགས་པའི་ཁྱད་པར་ལ་དཔྱད་པའི་ཞེས་ཟེར་རོ། །ཞེས་པའི་ཐར་
གསུངས།

གླུ་དོན་རིགས་རྒྱན་ ༣༤༠ ལས་འདི་དང་གཅིག་མཚུངས་སུ་
 གསུངས་སོ། ། རྣམ་པ་གད་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ ༥༣༦ ལས། གྲུབ་
 མཐའ་བཞི་པོ། རྒྱད་ཐམས་ཅད་པ་དང་། མི་མཐུན་པའི་རྒྱད་དང་། དབང་
 ཏུ་བྱེད་པ་དང་། ཁས་སྤངས་པ་དག་ལས་ཁས་སྤངས་པའི་གྲུབ་མཐའ་
 མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཅེ་ན་ཞེས་མིང་ཅུང་ཙམ་མི་འདྲ་ཡང་འགལ་བ་མེད་
 དེ། མི་མཐུན་པའི་རྒྱད་ཀྱི་གྲུབ་མཐའ་དང་རྒྱད་སོ་སོའི་གྲུབ་མཐའ་དོན་
 གཅིག་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཙམ་དང་། དབང་ཏུ་བྱེད་པའི་གྲུབ་མཐའ་
 དང་། སྐབས་ཀྱི་གྲུབ་མཐའ་གཉིས་ཀྱང་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་ཀྱི་
 དོན་ལ་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་གྲུབ་མཐའ་སོ་སོའི་གྲུབ་མཐའི་
 གཙོ་མོ་དེའི་དབང་ཏུ་བྲུས་པའི་གྲུབ་མཐའ་ཡིན་པས་ན་སྐབས་ཀྱི་གྲུབ་
 མཐའ་དང་། དབང་ཏུ་བྱེད་པའི་གྲུབ་མཐའ་ཞེས་བྱའོ། ། དཔེར་ན་དབང་
 པར་རྒྱུར་པ་པོ། བདག་ཡོད་པ་འདོད་པ་བྱེ་རོལ་པའི་གྲུབ་མཐའི་སྐབས་
 ཀྱི་གཙོ་མོ་དང་། དེ་འདྲའི་བདག་མེད་པར་འདོད་པ་ནང་པ་སངས་རྒྱས་
 པའི་གྲུབ་མཐའི་སྐབས་ཀྱི་གཙོ་མོའི་དབང་ཏུ་བྲུས་པ་ལྟ་བུའོ། །

ཐུགས་ཚུལ་ཅན་གྱི་གཏུན་ཚིགས་གྱི་རྣམ་བཞག་བཤད་བ།

གསུམ་པ་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་གྱི་གཏན་ཆོག་གི་རྣམ་བཞག་རེདུ་མིག་
རྩ་ཡོད་ཚུལ་ནི།

༡༡། །ཚེས་ཅན་ངོས་འཛིན་གྱི་འཁོར་ལོའི་རེའུ་མིག་།

ལྷ་ཚེས་ཅན།	ལྷ་ཚེས་ཅན།	དུང་ལྷ་ཚེས་ཅན།
ལྷ་ཚེས་ཅན།	ལྷ་ཚེས་ཅན།	དུང་ལྷ་ཚེས་ཅན།
དུང་ལྷ་ཚེས་ཅན།	དུང་ལྷ་ཚེས་ཅན།	ལྷ་ཚེས་ཅན།

སྒོ་བ་དཔོན་ཕྱོགས་གྱི་སྒྲུང་ལོའི་འཁོར་ལོའི་ཅ་བ་ན། ཚུད་གཞིའི་ངོས་
འཛིན་གྱི་གཞུང་དངོས་སུ་མེད་ཀྱང་། ཉག་ས་དང་བསྐྱབ་བྱའི་ཚེས་ལ་
ཚེས་བྱང་ཡིན་མིན་གང་བྱང་བྱང་ན་དུང་ལྷ་ཚེས་ཅན་དང་། གཞན་ཐམས་
ཅད་ལ་སྐྱ་ཅམ་ཚེས་ཅན་དུ་འཛོག་པ་མཁས་པ་རྣམས་བཞེད་དོ། །

༡༢། །དངོས་གྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཚེས་ངོས་འཛིན་གྱི་འཁོར་ལོའི་རེའུ་མིག་།

ཉག་པ་ཡིན་ཏེ།	མི་ཉག་པ་ཡིན་ཏེ།	ཚེས་བྱང་ཡིན་ཏེ།
ཉག་པ་ཡིན་ཏེ།	ཉག་པ་ཡིན་ཏེ།	ཉག་པ་ཡིན་ཏེ།
ཚེས་བྱང་པ་ཡིན་ཏེ།	མི་ཉག་པ་ཡིན་ཏེ།	ཉག་པ་ཡིན་ཏེ།

སྒོ་བ་དཔོན་ཕྱོགས་སྒྲུང་གིས། ཉག་དང་མི་ཉག་ཚེས་བྱང་དང་། །ཉག་
དང་ཉག་དང་ཉག་པ་དང་། །ཚེས་བྱང་མིན་དང་མི་ཉག་དང་། །ཉག་པ་
ལ་ནི་སྐྱབ་པ་བཞོད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །

༣༣། །གཉན་ཚིགས་ངོས་འཛིན་གྱི་འཁོར་མཐི་རེའུ་མིག་།

གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་ ཕྱིར།	བྱས་པ་ཡིན་པའི་ ཕྱིར།	མི་རྟག་པ་ཡིན་པའི་ ཕྱིར།
བྱས་པ་ཡིན་པའི་ ཕྱིར།	མཉན་བྱ་ཡིན་པའི་ ཕྱིར།	ཚུལ་བྱང་ཡིན་པའི་ ཕྱིར།
མི་རྟག་པ་ཡིན་པའི་ ཕྱིར།	ཚུལ་བྱང་ཡིན་པའི་ ཕྱིར།	ལུས་ཅན་མིན་པའི་ ཕྱིར།

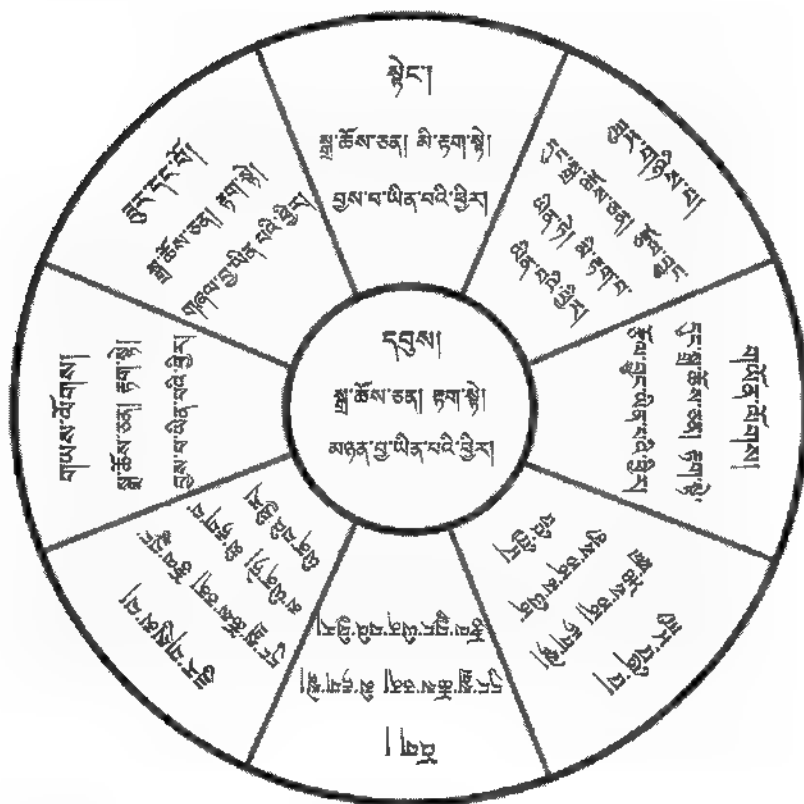
སྒོ་བ་དཔོན་ཕྱོགས་སྒྲུང་གིས། གཞལ་བྱ་བྱས་དང་མི་རྟག་དང་། །བྱས་
དང་མཉན་བྱ་ཚུལ་བྱང་དང་། །མི་རྟག་ཚུལ་བྱང་ལུས་ཅན་མིན། །ཞེས་
གསུངས་སོ། །

༣༡ ། རྩེ་ཡི་འཁོར་མའི་རེབ་མིག །

མཐུན་དཔེ་ནམ་མཁའ། ༡ མི་མཐུན་དཔེ་བྱམ་བ།	མཐུན་དཔེ་བྱམ་བ། ༢ མི་མཐུན་དཔེ་ནམ་མཁའ།	མཐུན་དཔེ་བྱམ་བ། ༣ མི་མཐུན་དཔེ་སྒྲིག་དང་ནི་མཁའ།
མཐུན་དཔེ་ནམ་མཁའ། ༤ མི་མཐུན་དཔེ་བྱམ་བ།	མཐུན་དཔེ་བྱམ་བ། ༥ མི་མཐུན་དཔེ་བྱམ་བ།	མཐུན་དཔེ་ནམ་མཁའ། ༦ མི་མཐུན་དཔེ་བྱམ་བ་དང་སྒྲིག
མཐུན་དཔེ་སྒྲིག་དང་ནམ་མཁའ། ༧ མི་མཐུན་དཔེ་བྱམ་བ།	མཐུན་དཔེ་བྱམ་བ་དང་སྒྲིག ༨ མི་མཐུན་དཔེ་ནམ་མཁའ།	མཐུན་དཔེ་ནམ་མཁའ་དང་རྩེ་མཐུན་ ༩ མི་མཐུན་དཔེ་བྱམ་བ་དང་བྱམ་བ།

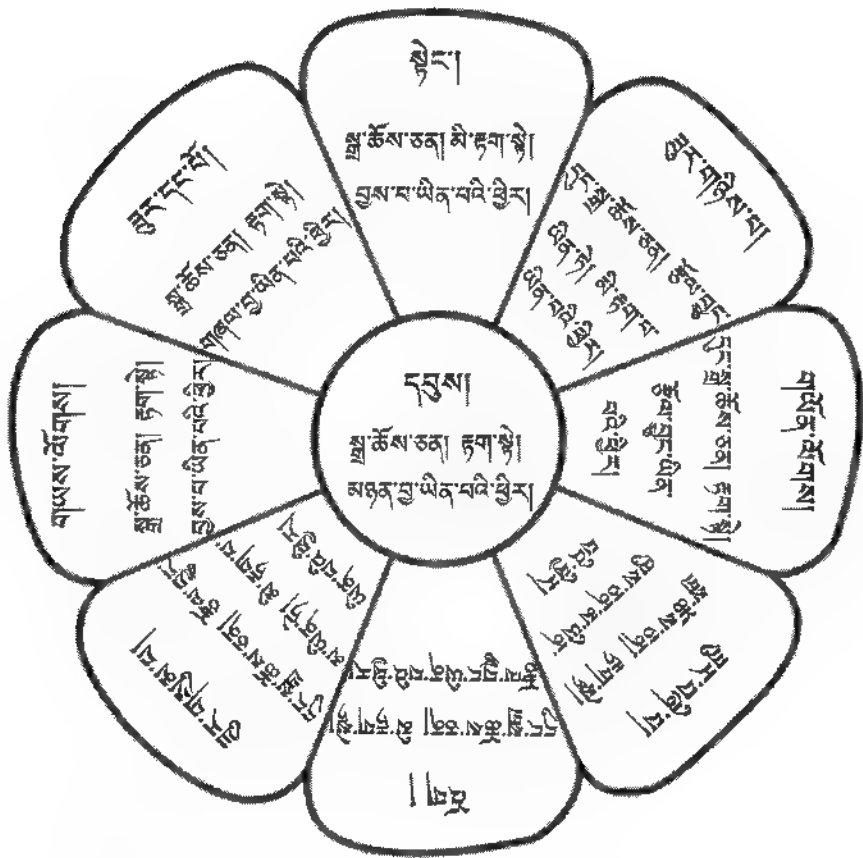
སྒྲིག་དཔེ་ནི་སྒྲིག་སྒྲིག་གིས། གཞན་ཆོག་མཐུན་འཁོར་རྩེ་དགྲུ་ཡི། རྩེ་ཡི་ནམ་བའི་ལྷ་སྒྲེ།
 རམ་མཁའ་བྱམ་དང་བྱམ་མཁའ་དང་། བྱམ་བ་སྒྲིག་དང་རྩེ་མཁའ་བཞིན།
 མཁའ་དང་བྱམ་བ་མཁའ་བྱམ་དང་། མཁའ་དང་བྱམ་བ་སྒྲིག་བཞིན་དང་།
 སྒྲིག་དང་ནམ་མཁའ་བྱམ་བཞིན་དང་། བྱམ་དང་སྒྲིག་དང་མཁའ་བཞིན་དང་།
 རམ་མཁའ་རྩེ་མཐུན་བྱམ་བཞིན། ཞེས་གསུངས།

༡༡། ཆོས་པའོར་དབྱིབས་ཅན་གྱི་པའོར་ལོའི་རེད་མིག་།

མཐོང་དཔོན་ཕྱགས་ཀྱི་སྒྲུང་པོས། སྤང་པོག་གཉིས་མ་ཡང་དག་པོ། བོགས་ན་བག་བ་གཉིས་ཡིན་ཏེ། །
བྱང་བཞི་བྱུང་མེད་མ་ཡིན་པའི། དབུས་ན་བྱུང་མེད་མ་ཡིན་པའི། ཁེས་གསུངས།

༡༡། །བསྐྱེད་དབྱིབས་ཅན་གྱི་འཁོར་ལོའི་རེའུ་མིག་།

སྒྲིང་དཔེ་ཕྱགས་ཀྱི་གྲང་པོས། ཕྱགས་ཚེས་མཐུན་ཕྱགས་ཡོད་མེད་དང་། ལྷན་གཉིས་དེ་དེ་དག་ལ་ཡང་།
 ལྷན་གསུམ་མི་མཐུན་ཕྱགས་ལ་ཡང་། ཡོད་མེད་ལྷན་གཉིས་ཡིན་པོ། ཞེས་གསུངས།

༣༡ ། སྒྲ་བུའི་དབྱིབས་ཅན་གྱི་ལོངས་ལཱ་འཕེལ་བུ་མིག །

སྒྲོ་བ་དཔོན་ཕྱོགས་སྒྲུང་གིས། སྒྲེང་འོག་མི་མཐུན་ལོགས་དང་སྒྲུར། ། ཡང་དག་གཏན་ཆོགས་གཉིས་ཡིན་ནོ། །
 ལོགས་དང་མི་མཐུན་སྒྲེང་འོག་སྒྲུར། ། འགལ་པའི་གཏན་ཆོགས་གཉིས་ཡིན་ནོ། ། ཁྱུང་བཞི་ཐ་དད་སྒྲོག་མར་སྒྲུར། །
 ཐུན་མོང་མ་དེས་རྣམ་པ་བཞི། ། ལོགས་གཉིས་ཐད་ཀར་སྒྲུང་བས་ན། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་མ་དེས་པའི།
 ཞེས་གསུངས།

༡༡། ཐམས་ཅད་གཅིག་ཏུ་བསྐྱེལ་བའི་འཁོར་ལོའི་རེ་ཕྱི་མིག་།

<p>མཐུན་ཕྱོགས་མི་མཐུན་ ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་ལ་ཁུབ་ ལྟེད་ཏུ་ཡོད་པ། ལྷན་དང་ པོའི་དངོས་ཀྱི་མ་དེས་པ། ལྷ་ ཆོས་ཅན། རྟག་སྟེ། གཞལ་ བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཐུན་ དཔེ་ནམ་མཁལ། མི་མཐུན་ དཔེ་བྱམ་པ།</p>	<p>མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཁུབ་ལྟེད། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་གཏན་ ནས་མེད་པ། རྟེན་གྱི་རྟགས་ ཡང་དག། ལྷ་ཆོས་ཅན། མི་ རྟག་སྟེ། བྱས་པའི་ཕྱིར། མཐུན་དཔེ་བྱམ་པ། མི་ མཐུན་དཔེ་ནམ་མཁལ།</p>	<p>མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཁུབ་ལྟེད། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ནམ་ གཉིས་སུ་འཇུག་པ། ལྷན་ གཉིས་པའི་དངོས་ཀྱི་མ་ དེས་པ། ཏུང་ལྷ་ཆོས་ཅན། ཆོལ་བྱང་ཡིན་ཏེ། མི་རྟག་ པའི་ཕྱིར། མཐུན་དཔེ་བྱམ་ པ། མི་མཐུན་དཔེ་སྟོག་དང་ ནམ་མཁལ།</p>
<p>མཐུན་ཕྱོགས་ལ་གཏན་ནས་ མེད་པ། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ ཁུབ་ལྟེད་ཏུ་ཡོད་པ། ལོགས་ དང་པོའི་འགལ་རྟགས། ལྷ་ ཆོས་ཅན། རྟག་སྟེ། བྱས་ པའི་ཕྱིར། མཐུན་དཔེ་ནམ་ མཁལ། མི་མཐུན་དཔེ་བྱམ་ པ།</p>	<p>མཐུན་ཕྱོགས་མི་མཐུན་ ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་ལ་གཏན་ ནས་མེད་པ། དབུས་ཀྱི་ཐུན་ མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་དེས་ པ། ལྷ་ཆོས་ཅན། རྟག་སྟེ། མཐུན་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཐུན་དཔེ་ནམ་མཁལ། མི་ མཐུན་དཔེ་བྱམ་པ།</p>	<p>མཐུན་ཕྱོགས་ལ་གཏན་ནས་ མེད། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ ནམ་གཉིས་སུ་འཇུག་པ། ལོགས་གཉིས་པའི་འགལ་ རྟེན། ཏུང་ལྷ་ཆོས་ཅན། རྟག་ སྟེ། ཆོལ་བྱང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཐུན་དཔེ་ནམ་མཁལ། མི་ མཐུན་དཔེ་བྱམ་པ་དང་སྟོག་</p>
<p>མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ནམ་ གཉིས། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ ལ་ཁུབ་ལྟེད་ཏུ་ཡོད་པ། ལྷན་ གསུམ་པའི་དངོས་ཀྱི་མ་ དེས་པ། ཏུང་ལྷ་ཆོས་ཅན། ཆོལ་བྱང་མ་ཡིན་ཏེ། མི་རྟག་ པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཐུན་ དཔེ་སྟོག་དང་ནམ་མཁལ། མི་མཐུན་དཔེ་བྱམ་པ།</p>	<p>མཐུན་ཕྱོགས་ནམ་གཉིས་ མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་གཏན་ ནས་མེད་པ། ལོག་གི་རྟགས་ ཡང་དག། ཏུང་ལྷ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། ཆོལ་བྱང་ཡིན་ པའི་ཕྱིར། མཐུན་དཔེ་བྱམ་ པ་དང་སྟོག། མི་མཐུན་དཔེ་ ནམ་མཁལ།</p>	<p>མཐུན་ཕྱོགས་མི་མཐུན་ ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་ལ་ནམ་ གཉིས་སུ་འཇུག་པ། ལྷན་ བཞི་པའི་དངོས་ཀྱི་མ་དེས་ པ། ལྷ་ཆོས་ཅན། རྟག་སྟེ། ལུས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཐུན་དཔེ་ནམ་མཁལ་དང་ རྟེན་མཁལ། མི་མཐུན་དཔེ་ ལུས་དང་བྱམ་པ།</p>

གོང་གསལ་རེའུ་མིག་ལས་འཕྲོས་པའི་དོན་འགའ་ཞིག་ལས།
 སྤྱིའི་འཕྲོས་དོན་ནི། ཕྱོགས་ཚུལ་ཅན་གྱི་གཏན་ཆེགས་ཐམས་ཅད་
 རེའུ་མིག་དགུ་པོ་འདིར་འཁོད་པའི་གཏན་ཆེགས་དགུ་པོ་འདིའི་རིགས་
 སུ་འདུས་སམ་མ་འདུས། འདུས་ན་རྟགས་ཡང་དག་ཐམས་ཅད་རེའུ་
 མིག་གོང་ལོག་གཉིས་སུ་འཁོད་པའི་རྟགས་གཉིས་སུ་འདུས་དགོས་
 ལ། དེ་ཡང་འབྲས་རང་གི་རྟགས་ཐམས་ཅད་དེ་གཉིས་སུ་འདུས་པ་
 སྤྲོ་མོད། མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆེགས་ཡང་དག་རྟམས་དེར་ཇི་ལྟར་
 འདུས་ཚུལ་ནི་ལོག་ཏུ་གསལ་བ་བཞིན་དང་། འགལ་རྟགས་ཐམས་ཅད་
 ལོགས་གཉིས་སུ་འཁོད་པའི་རྟགས་གཉིས་སུ་འདུས་པའང་སྒྲུབ་སྤྲོ་
 མོད། དོགས་པའི་གཞི་གཅིག་ནི། མ་དེས་པའི་གཏན་ཆེགས་ཐམས་
 ཅད་བྱུར་བཞི་དང་དབུས་ཀྱི་རེའུ་མིག་ཏུ་འཁོད་པའི་མ་དེས་པའི་གཏན་
 ཆེགས་སུ་འདུས་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་ན། ལྷག་ལྷན་མ་དེས་པའི་གཏན་
 ཆེགས་དང་། དངོས་ཀྱི་མ་དེས་པ་དང་། ལྷག་ལྷན་མ་དེས་པ་གང་རུང་
 མ་ཡིན་པའི་ཐུན་མོང་གི་མ་དེས་པའི་གཏན་ཆེགས་རྟམས་རེའུ་མིག་
 དེ་དག་ཏུ་འདུས་ཚུལ་གང་ཡིན་དབྱུང་དགོས་ལ། གལ་ཏེ་ཕྱོགས་ཚུལ་
 ཅན་གྱི་གཏན་ཆེགས་ཐམས་ཅད་དགུ་པོ་དེར་མ་འདུས་ན་འདིར་དགུ་
 པོ་དེར་བཀོད་པའི་རྒྱ་མཚན་གང་ཡོད་དབྱུང་རྒྱ།

སོ་སོའི་འཕྲོས་དོན་ནི། དོགས་པ་དང་པོ། གཏན་ཆེགས་དང་
 པོ་ལ། ཁ་ཅིག །སྤྲོ་ཚུལ་ཅན། རྟག་སྟེ། གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་
 པའི་གཏན་ཆེགས་མཐུན་ཕྱོགས་དང་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་ལ་

ཁྲབ་བྱེད་དུ་འཇུག་པའི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆེགས་སུ་བཤད་པ་མི་
འཐད་དེ། དེ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཁྲབ་བྱེད་དུ་འཇུག་པ་མ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ཉེ། ཉག་པ་མ་ཡིན་པ་ལ་གཞལ་བྱས་མ་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
ཟེར།

དོགས་པ་གཉིས་པ། གཏན་ཆེགས་ལྟ་བུ་པ་ལ། ཁ་ཅིག །སྤྱི་ཆོས་
ཅན། ཉག་སྟེ། མཉན་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་གཏན་ཆེགས་སུན་
མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆེགས་སུ་བཤད་པ་མི་འཐད་དེ།
མཉན་བྱ་མི་ཉག་པ་ལ་ཆད་མས་མཐོང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར། འདི་ཡང་
སྦྱོན་མེད་དེ། དེ་ནི་དེ་སྐབས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་ཆོལ་བའི་
ངོར་ལ་ལྟོས་ནས་གསུངས་པས་སྦྱོན་མེད་ཅེས་རྣམ་འགྲེལ་ལེའུ་དང་
པོའི་མཐའ་དཔྱད་དུ་གསལ།

དོགས་པ་གསུམ་པ། གཏན་ཆེགས་དགུ་པ་ལ། ཁ་ཅིག །གཏན་
ཆེགས་དགུ་པ་ལ། སྤྱི་ཆོས་ཅན། ཉག་སྟེ། ལུས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
ཞེས་པའི་གཏན་ཆེགས་མཐུན་ཕྱོགས་དང་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་
ལ་རྣམ་གཉིས་སུ་འཇུག་པའི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆེགས་སུ་བཤད་པ་
མི་འཐད་དེ། ཉག་པ་ཡིན་ན་ལུས་ཅན་མ་ཡིན་པས་ཁྲབ་པས་མཐུན་
ཕྱོགས་ལ་རྣམ་གཉིས་སུ་འཇུག་ཆུལ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར། འདི་
ཡང་། སྦྱོན་མེད་དེ། དེ་ནི་བྱེ་བྲག་པའི་སློང་ངོར་ལ་ལྟོས་ནས་གསུངས་
པས་སྦྱོན་མེད་ཅེས་རྣམ་འགྲེལ་ལེའུ་དང་པོའི་མཐའ་དཔྱད་དུ་གསལ།

མོ་ན། མཐུན་ཕྱོགས་དང་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་ལ་ཁྲབ་

བྱེད་ཏུ་འབྱུག་པ་དང་། གཏན་མེད་དང་། རྣམ་གཉིས་སུ་འབྱུག་པའི་མ་
 དེས་པའི་གཏན་ཆེགས་གསུམ་འཁོད་རྒྱུ་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། བྱིཾ་ལ་གྱི་
 ཤེས་འདོད་ལ་མི་ལྟོས་པ་མཐུན་ཕྱོགས་དང་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གཉིས་
 ཀ་ལ་གཏན་མེད་གྱི་མ་དེས་པའི་གཏན་ཆེགས་འཁོད་དགའ་ལ།

མཐུན་སྟོགས་དང་མི་མཐུན་སྟོགས་གཉིས་ཀ་ལ་བྱབ་བྱེད་དུ་
འཇུག་པའི་མ་དེས་པའི་གཏན་ཆོག་གི། རྣམ་འགྲེལ་ལེན་དང་པོའི་
མཐའ་དཔྱད་ ༡༡༣ ལས། དང་པོ་ནི། སྟོགས་ཆོས་འཁོར་ལོ་ལས། སྤྱི་
ཆོས་ཅན། རྟག་སྟེ། གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཤད་ཀྱང་། རོན་
ནི། སྤྱི་ཆོས་ཅན། རྟག་སྟེ། རི་བོང་རྩ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཤད་ཀྱང་།
ཞེས་གསུངས།

ཡོངས་འཛིན་རྟགས་རིགས་ ༣༡༡ ལས། མཚན་གཞི་རིམ་
བ་ལྟར། རི་ཁོང་རྩ་མེད་པ་དེ། གླུ་རྟག་བར་གླུ་བ་པའི་མཐུན་སྟེགས་ལ་
ཁྲབ་ཁྱེད་དང་། དེ་གླུ་བ་ཀྱི་མི་མཐུན་སྟེགས་ལ་ཡང་ཁྲབ་ཁྱེད་དུ་འཇུག་
པའི་དངོས་ཀྱི་མ་དེས་པའི་གཏུན་ཆོགས་དང་། ཞེས་གསུངས་སོ། །

མཐུན་ཕྱོགས་དང་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་ལ་རྣམ་གཉིས་
 སུ་འཇུག་པའི་དངོས་གྱི་མ་དེས་པའི་གཏན་ཆོག་སེ། རྣམ་འགྲེལ་
 ལེའུ་དང་པོའི་མཐའ་དཔྱད་ ༡༡༩ ལས། དེས་ན་མཐུན་ཕྱོགས་མི་
 མཐུན་ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་ལ་ཆ་གཉིས་སུ་འཇུག་པའི་རྟགས་དངོས་ནི།
 སྒྲ་ཆོས་ཅན། རྟག་སྟེ། མཆོན་བྱ་ཡིན་པའི་བྱིང་། ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ཞེས་
 བ་སྤྲུངས།

ཡོངས་འཛིན་རྟགས་རིགས་ ༣༡༡ ལས། དབང་ཤེས་དེ་ཆེ་བ་
གཉིས་སྒྲིབ་གི་དབང་ཤེས་མངོན་སུམ་དུ་སྒྲུབ་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་དང་།
མི་མཐུན་ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་ལ་རྣམ་གཉིས་སུ་འཇུག་པའི་དངོས་ཀྱི་མ་
ངེས་པའི་གཏན་ཆེགས་ཡིན། ཞེས་གསུངས་སོ། །

དེ་ལས་འཕྲོས་ཏེ། མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆེགས་ཀྱི་སྐོར་ཅུང་
ཟད་བཤད་བ་ལ། དེ་ཡང་འཇམ་པའི་དབྱངས་མི་ཡི་གར་གྱི་རྣམ་
བར་རོལ་བ་རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆན་དཔལ་བཟང་པོའི་གསུང་
མཐར་ཆགས་སུ་བཀོད་ན། རྣམ་འགྲེལ་ལེའུ་དང་པོའི་མཐའ་དཔྱད་
༡༡༡ ལས། གཉིས་པ་རང་ལུགས་བཞག་པ་ལ། མ་ངེས་པའི་གཏན་
ཆེགས་ལ། མཆན་ཉིད། དཔྱེ་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཁྱོད་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་
ཕྱོགས་ཆོས་གང་ཞིག ཁྱོད་དེ་སྒྲུབ་པ་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་
བའི་གང་ཟག་དེས། ཁྱོད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྗེས་ཁྱབ་རྣམ་
མར་མ་ངེས། ཁྱོད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྗེས་ཁྱབ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་
ཡང་མ་ངེས་པ། ཁྱོད་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆེགས་ཀྱི་མཆན་
ཉིད། སྐྱོན་གཅོད་ན་གཞི་མཐུན་བསྐྱུས་ནས་འཛོག་གོ། །ཡང་ན། དེ་
སྒྲུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་ཀྱི་གཏན་ཆེགས་ལྟར་སྒྲིབ་ཡང་ཡིན། དེ་སྒྲུབ་
ཀྱི་འགལ་རྟགས་མ་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པ། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་མ་ངེས་པའི་
གཏན་ཆེགས་ཀྱི་མཆན་ཉིད།

གཉིས་པ་ནི། མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆེགས་ལ་དཔྱེ་ན། ཐུན་མོང་
མ་ཡིན་པའི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆེགས་དང་། ཐུན་མོང་གི་མ་ངེས་པའི་

གཏན་ཚིགས་གཉིས། དང་པོ་ལ། མཆན་ཉིད། དབྱེ་བ། ཐུན་མོང་མ་
 ཡིན་པའི་མ་དེས་པའི་དོན་ལ་དབྱད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་
 མ་དེས་པའི་གཏན་ཚིགས་གང་ཞིག །ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་པ་ལ་ཕྱོགས་ཚོས་
 ཅན་དུ་སོང་པའི་གང་ཟག་དེས། ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡང་
 ཡོད་པར་མ་དེས། ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡང་ཡོད་པར་མ་
 དེས་བ། ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་དེས་པའི་གཏན་ཚིགས་
 ཀྱི་མཆན་ཉིད། སྐྱོན་གཅོད་ན་གཞི་མཐུན་བསྐྱུས་ནས་འཛོག །གཉིས་པ་
 ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་དེས་པའི་གཏན་ཚིགས་ལ་དབྱེ་ན། མཐུན་ཕྱོགས་
 ལ་མེད་ནས་མ་མཐོང་ཞིང་། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་ཀྱང་ཡོད་པ་ལྟར་
 མ་མཐོང་བའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་དེས་པའི་གཏན་ཚིགས། མི་
 མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་ནས་མ་མཐོང་ཞིང་། མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་ཀྱང་
 ཡོད་པ་ལྟར་མ་མཐོང་བའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་དེས་པའི་གཏན་
 ཚིགས། མཐུན་ཕྱོགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་ལ་ཡོད་ཀྱང་ཡོད་
 པ་ལྟར་མ་མཐོང་བའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་དེས་པའི་གཏན་ཚིགས་
 དང་གསུམ། དང་པོ་ནི། སྐྱ་ཚོས་ཅན། རྟག་སྟེ། མཉན་བྱ་ཡིན་པའི་
 ཟྱུར། ཞེས་པ་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི། སྐྱ་ཚོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། མཉན་བྱ་
 ཡིན་པའི་ཟྱུར། ཞེས་པ་ལྟ་བུ། གསུམ་པ་ནི། སྐྱེས་བྱ་པ་རོལ་པོ་ཚོས་
 ཅན། ལྟ་ལས་ཆེ་འཕོས་པ་ཡིན་ཏེ། མིག་དང་ལྟན་པའི་ཟྱུར། ཞེས་པ་
 ལྟ་བུ། གསུམ་པ་ནི། མཉན་བྱ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་
 པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་དེས་པའི་གཏན་ཚིགས་ཞེས་བརྗོད་པའི་
 ལྷ་མཆན་ཡོད་དེ། ཁྱོད་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པ་ལ་ཕྱོགས་ཚོས་ཅན་དུ་

སོང་བའི་གང་ཟག་དེས་ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཚྭ་གཞི་དང་མཐུན་ཚུགས་
 དང་། མི་མཐུན་ཚུགས་གསུམ་གྱི་ནང་ནས། ཚྭ་གཞི་ལ་ཡོད་པར་
 དེས། དེས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཚྭ་གཞི་དང་མཐུན་ཚུགས་ལ་ཐུན་མོང་དུ་ཡོད་
 པར་མ་དེས། ཚྭ་གཞི་དང་མི་མཐུན་ཚུགས་ལ་ཐུན་མོང་དུ་ཡོད་པར་
 མ་དེས་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་བརྗོད་བའི་བྱིད།

གཉིས་པ་ལ། མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཁྱོད་
 དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མ་དེས་བའི་གཏན་ཆོག་གང་ཞིག །ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་པ་ལ་
 ཚུགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་དེས་ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མེས་འདོད་
 ཆོས་ཅན་དང་། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་ཚུགས་ལ་ཐུན་མོང་དུ་ཡོད་པར་དེས་
 པ་དང་། དེས་ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མེས་འདོད་ཆོས་ཅན་དང་དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མི་
 མཐུན་ཚུགས་ལ་ཐུན་མོང་དུ་ཡོད་པར་དེས་པ་གང་རུང་ཡང་ཡོན་པའི་
 གཞི་མཐུན་པ་དེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཐུན་མོང་གི་མ་དེས་བའི་གཏན་ཆོག་གས་
 ཀྱི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན། དངོས་ཀྱི་མ་དེས་བའི་གཏན་ཆོག་གས་དང་།
 ལྷག་ལྷན་གྱི་མ་དེས་བའི་གཏན་ཆོག་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་
 ཀྱི་ཐུན་མོང་གི་མ་དེས་བའི་གཏན་ཆོག་གང་ཞིག །ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་པ་ལ་
 ཚུགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་དེས་ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་
 ཚུགས་མི་མཐུན་ཚུགས་གཉིས་ཀ་ལ་ཡོད་པར་དེས་པ་དེ། ཁྱོད་དེ་
 སྐྱབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་མ་དེས་བའི་གཏན་ཆོག་གྱི་མཚན་ཉིད། དངོས་ཀྱི་
 མ་དེས་བའི་གཏན་ཆོག་ལ་དབྱེ་ན། མཐུན་ཚུགས་མི་མཐུན་ཚུགས་
 གཉིས་ཀ་ལ་བྱབ་བྱེད་དུ་འཇུག་པའི་དངོས་ཀྱི་མ་དེས་བའི་གཏན་

ཆེགས། མཐུན་ཕྱོགས་ལ་བྱེད་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་རྣམ་གཉིས་
 སུ་འཇུག་པའི་དངོས་ཀྱི་མ་དེས་པའི་གཏན་ཆེགས། མི་མཐུན་ཕྱོགས་
 ལ་བྱེད་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་རྣམ་གཉིས་སུ་འཇུག་པའི་དངོས་ཀྱི་མ་
 དེས་པའི་གཏན་ཆེགས། མཐུན་ཕྱོགས་དང་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གཉིས་
 ཀ་ལ་རྣམ་གཉིས་སུ་འཇུག་པའི་དངོས་ཀྱི་མ་དེས་པའི་གཏན་ཆེགས་
 དང་བཞི། དང་པོ་ནི། ཕྱོགས་ཆོས་འཁོར་ལོ་ལས། སྐྱ་ཆོས་ཅན། ཉག་
 རྟེ། གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་བཤད་ཀྱང་། རོན་ནི། སྐྱ་ཆོས་ཅན།
 ཉག་རྟེ། རི་ཁོང་རྩ་མེད་པའི་བྱིར། ཞེས་བ་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི། དྲུང་སྐྱ་
 ཆོས་ཅན། ཚལ་བ་ལས་བྱུང་རྟེ། མི་ཉག་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་བ་ལྟ་
 བུ། གཞུམ་པ་ནི། དྲུང་སྐྱ་ཆོས་ཅན། ཚལ་བ་ལས་མ་བྱུང་རྟེ། མི་ཉག་
 པ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་བ་ལྟ་བུ། བཞི་པ་ནི། ཕྱོགས་ཆོས་འཁོར་ལོ་
 ལས། སྐྱ་ཆོས་ཅན། ཉག་རྟེ། རེག་བྱ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་
 བཤད་པ་ནི། རྩེ་བྲག་པའི་རྫོང་ལ་སྟོན་ནས་བཤད་པ་ཡིན་གྱི། རེག་
 བྱ་ཅན་མ་ཡིན་པ་སྐྱ་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་རྣམ་གཉིས་
 སུ་མི་འཇུག་རྟེ། ཉག་པ་ཡིན་ན་རེག་བྱ་ཅན་མ་ཡིན་དགོས་པའི་
 བྱིར། རྩེ་བྲག་པའི་རོ་ཁོང་རེག་བྱ་ཅན་མ་ཡིན་པ་སྐྱ་ཉག་པར་སྐྱབ་
 པའི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་རྣམ་གཉིས་སུ་འཇུག་རྟེ། རྩེ་བྲག་པས་རེག་བྱ་
 ཅན་ཡིན་ལ་ཉག་པ་ཡིན་པའང་འདོད། རེས་ཉག་པ་ཡིན་ལ་རེག་བྱ་
 ཅན་མ་ཡིན་པའང་འདོད་པའི་བྱིར། དང་པོ་བྱུབ་རྟེ། རེས་འབྱུང་བཞིའི་
 རུལ་ཕྱན་ཉག་པར་འདོད། རེག་བྱ་ཅན་དུའང་འདོད་པའི་བྱིར། རེས་
 ན། མཐུན་ཕྱོགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་ལ་ཆ་གཉིས་སུ་འཇུག་

པ་རོལ་པོ་ཀུན་མཁེན་མ་ཡིན་པར་སྐྱབ་པའི་ཡང་དག་ལྷག་ལྷན་གྱི་
 མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆོག་ས་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཁྱོད་
 དེ་སྐྱབ་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་བ་ལ། ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་པ་ལ་ཕྱོགས་
 ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས་ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་གྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་
 ལ་ཡོད་མེད་ཟེ་ཆོས་ཟ་བ་ལྷག་མར་ལུས་པའི་དེ་སྐྱབ་གྱི་མ་ངེས་པའི་
 གཏན་ཆོག་ས་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། དག་
 སྐྱ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་དག་སྐྱའི་སྒྲེས་བྲུ་པ་རོལ་པོ་ཀུན་མཁེན་དུ་སྐྱབ་
 པའི་འགལ་བ་ལྷག་ལྷན་གྱི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆོག་ས་ཞེས་བརྗོད་པའི་
 རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་གྱི་འགལ་རྟགས་སུ་འགྱུར་བ་ལ། ཁྱོད་
 དེ་སྐྱབ་པ་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས་ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་
 གྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་མེད་ཟེ་ཆོས་ཟ་བ་ལྷག་མར་ལུས་པའི་དེ་སྐྱབ་
 གྱི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆོག་ས་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་བརྗོད་
 པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཡོངས་འཛིན་རྟགས་རིགས་ ༣༠༩ ལས། གཉིས་པ་མ་ངེས་
 པའི་གཏན་ཆོག་ས་བཤད་པ་ལ། མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་གཉིས། དང་
 པོ་ནི། སྐྱ་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་ཀྱང་ཡིན། སྐྱ་རྟག་པར་སྐྱབ་
 པའི་རྗེས་བྱུང་མ་ཡིན་པ་ཡང་ཡིན། སྐྱ་རྟག་པ་མ་ཡིན་པར་སྐྱབ་པའི་
 རྗེས་བྱུང་མ་ཡིན་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པ་དེ། སྐྱ་རྟག་པར་སྐྱབ་
 པའི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆོག་ས་ཀྱི་མཚན་ཉིད།

གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལ། དེ་སྐྱབ་གྱི་ཐུན་སོང་མ་ཡིན་པའི་མ་ངེས་

སའི་གཏན་ཆོགས་དང་། དེ་སྐབ་ཀྱི་ཐུན་མོང་སའི་མ་དེས་སའི་གཏན་
 ཆོགས་གཉིས། དང་པོ་ལ་མཆན་ཉིད་དང་། མཆན་གཞི་གཉིས་ལས།
 དང་པོ་ནི། ཁྱོད་དེ་སྐབ་ཀྱི་མ་དེས་སའི་གཏན་ཆོགས་གང་ཞིག །ཁྱོད་
 དེ་སྐབ་ས་ལ་ཕྱགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་སའི་གང་ཟག་གིས། ཁྱོད་དེ་སྐབ་
 ཀྱི་མཐུན་ཕྱགས་ལ་ཡོད་པར་མ་དེས་ས་ཡང་ཡིན། གང་ཟག་དེས་ཁྱོད་
 དེ་སྐབ་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱགས་ལ་ཡོད་པར་མ་དེས་ས་ཡང་ཡིན་སའི་གཞི་
 མཐུན་པ་དེ། ཁྱོད་དེ་སྐབ་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་སའི་མ་དེས་སའི་གཏན་
 ཆོགས་ཀྱི་མཆན་ཉིད། གཉིས་པ་མཆན་གཞི་ནི། མཉན་བྱ། སྐྱ་མ་ཡིན་
 ས་ལས་ལོག་པ། སྐྱའི་ཕྱོག་པ་རྣམས་རེ་རེ་ནས། སྐྱ་རྟག་པར་སྐབ་སའི་
 ཐུན་མོང་མ་ཡིན་སའི་མ་དེས་སའི་གཏན་ཆོགས་དང་། སྐྱ་མི་རྟག་པར་
 སྐབ་སའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་སའི་མ་དེས་སའི་གཏན་ཆོགས་གཉིས་ཀ་
 ཡིན།

གཉིས་པ་ཐུན་མོང་སའི་མ་དེས་སའི་གཏན་ཆོགས་ལ། མཆན་
 ཉིད་དང་། དེ་ཉེ་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཁྱོད་དེ་སྐབ་ཀྱི་མ་དེས་སའི་
 གཏན་ཆོགས་གང་ཞིག །ཁྱོད་དེ་སྐབ་ས་ལ་ཕྱགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་
 སའི་གང་ཟག་གིས་ཁྱོད་དེ་སྐབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱགས་ལ་ཡོད་པར་དེས་ས་
 དང་། གང་ཟག་དེས་དེ་སྐབ་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱགས་ལ་ཡོད་པར་དེས་ས་
 གང་དུང་ཡང་ཡིན་སའི་གཞི་མཐུན་པ་དེ། ཁྱོད་དེ་སྐབ་ཀྱི་ཐུན་མོང་
 སའི་མ་དེས་སའི་གཏན་ཆོགས་ཀྱི་མཆན་ཉིད། གཉིས་པ་ནི། དེ་ལ་དེ་ཉེ་
 བ། དེ་སྐབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་མ་དེས་སའི་གཏན་ཆོགས། ལྷག་ལྷན་ཀྱི་མ་

དེས་པའི་གཏན་ཆེགས། དེ་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་མ་དེས་པའི་གཏན་
 ཆེགས་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ། མཆོན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་གཉིས།
 དང་པོ་ནི། ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མ་དེས་པའི་གཏན་ཆེགས་གང་ཞིག །ཁྱོད་
 དེ་སྐྱབ་པ་ལ་ཕྱགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་པའི་གང་ཟག་གིས། ཁྱོད་དེ་
 སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱགས་དང་། མི་མཐུན་ཕྱགས་གཉིས་ཀ་ལ་ཡོད་པར་
 དེས་པ་དེ། ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་མ་དེས་པའི་གཏན་ཆེགས་ཡིན་
 པའི་མཆོན་ཉིད། གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ནི། དེ་ལ་དབྱེ་ན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་
 ཕྱགས་ལ་བྱབ་བྱེད་དང་། མི་མཐུན་ཕྱགས་ལ་བྱབ་བྱེད་དུ་འཇུག་པའི་
 དངོས་ཀྱི་མ་དེས་པའི་གཏན་ཆེགས་དང་། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱགས་
 ལ་བྱབ་བྱེད་དང་། མི་མཐུན་ཕྱགས་ལ་རྣམ་གཉིས་སུ་འཇུག་པའི་དེ་
 དང་། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱགས་ལ་བྱབ་བྱེད་དང་། མཐུན་ཕྱགས་
 ལ་རྣམ་གཉིས་སུ་འཇུག་པའི་དེ་དང་། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱགས་
 དང་མཐུན་ཕྱགས་གཉིས་ཀ་ལ་རྣམ་གཉིས་སུ་འཇུག་པའི་དེ་དང་བཞི།
 མཆོན་གཞི་རིམ་པ་སྟུང་། རི་སོང་རུ་མེད་པ་དེ། སྐྱ་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་
 མཐུན་ཕྱགས་ལ་བྱབ་བྱེད་དང་། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱགས་ལ་ཡང་
 བྱབ་བྱེད་དུ་འཇུག་པའི་དངོས་ཀྱི་མ་དེས་པའི་གཏན་ཆེགས་དང་། མི་
 ཉག་པ་དེ། དུང་སྐྱ་ཚོ་ལ་བྱང་དུ་སྐྱབ་པའི་མཐུན་ཕྱགས་ལ་བྱབ་བྱེད་
 དང་། མི་མཐུན་ཕྱགས་ལ་རྣམ་གཉིས་སུ་འཇུག་པའི་དེ་དང་། མི་
 ཉག་པ་དེ། དུང་སྐྱ་ཚོ་ལ་བྱང་མ་ཡིན་པར་སྐྱབ་པའི་མི་མཐུན་ཕྱགས་ལ་
 བྱབ་བྱེད་དང་། མཐུན་ཕྱགས་ལ་རྣམ་གཉིས་སུ་འཇུག་པའི་དེ་དང་།
 དབང་ཤེས་དེ། རྒྱ་བ་གཉིས་སྟངས་གི་དབང་ཤེས་མངོན་སུམ་དུ་སྐྱབ་

པའི་མཐུན་ཕྱོགས་དང་། མི་མཐུན་ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་ལ་རྣམ་གཉིས་སུ་
འབྲུག་པའི་དངོས་ཀྱི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆིགས་ཡིན།

གཉིས་པ་ལྷག་ལྷན་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆིགས་ལ་ཡང་། མཆོན་
ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཁྱོད་དེ་སྐུ་བ་ཀྱི་ཐུན་མོང་
པའི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆིགས་གང་ཞིག །ཁྱོད་དེ་སྐུ་བ་པ་ལ་ཕྱོགས་
ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས། ཁྱོད་དེ་སྐུ་བ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་
ཡོད་པར་ངེས་ནས། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་མེད་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བ་དང་།
ཁྱོད་དེ་སྐུ་བ་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པར་ངེས་ནས། མཐུན་ཕྱོགས་
ལ་ཡོད་མེད་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བ་གང་རུང་ཡིན་པ་དེ། ཁྱོད་དེ་སྐུ་བ་ཀྱི་ལྷག་
ལྷན་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆིགས་ཡིན་པའི་མཆོན་ཉིད། གཉིས་པ་དབྱེ་བ་
ནི། ཡང་དག་ལྷག་ལྷན་ཀྱི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆིགས་དང་། འགལ་བ་
ལྷག་ལྷན་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆིགས་གཉིས་ལས། ཁྱོད་དེ་སྐུ་བ་ཀྱི་ལྷག་
ལྷན་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆིགས་གང་ཞིག །ཁྱོད་དེ་སྐུ་བ་པ་ལ་ཕྱོགས་
ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས། ཁྱོད་དེ་སྐུ་བ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་
ལ་ཡོད་པར་ངེས་ནས། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་མེད་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བ་
དེ། ཁྱོད་དེ་སྐུ་བ་ཀྱི་ཡང་དག་ལྷག་ལྷན་ཀྱི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆིགས་
ཡིན་པའི་མཆོན་ཉིད། ཁྱོད་དེ་སྐུ་བ་ཀྱི་ལྷག་ལྷན་ཀྱི་མ་ངེས་པའི་གཏན་
ཆིགས་གང་ཞིག །ཁྱོད་དེ་སྐུ་བ་པ་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་
ཟག་གིས། ཁྱོད་དེ་སྐུ་བ་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པར་ངེས་ནས།
མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་མེད་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བ་དེ། ཁྱོད་དེ་སྐུ་བ་ཀྱི་འགལ་བ་

ལྷག་ལྷན་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆེགས་ཡིན་པའི་མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི་
 རིམ་པ་ལྟར། ངག་སྐྱ་བ་དེ། ཀུན་མཁུན་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བའི་གང་ཟག་གི་
 རོར། ངག་སྐྱ་བའི་ལྷས་བྱིན་ཀུན་མཁུན་མ་ཡིན་པར་སྐྱབ་པའི་དང་པོ་
 དང་། ཡང་དེ་དཔེ་རོར་ངག་སྐྱ་བའི་ལྷས་བྱིན་ཀུན་མཁུན་དུ་སྐྱབ་པའི་
 གཉིས་པ་ཡིན།

གསུམ་པ་དེ་གཉིས་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་ཐུན་མོང་བའི་མ་
 ངེས་པའི་གཏན་ཆེགས་ལ་ཡང་། མཚན་ཉིད་དང་། མཚན་གཞི་གཉིས་
 ལས། དང་པོ་ནི། ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཐུན་མོང་བའི་མ་ངེས་པའི་གཏན་
 ཆེགས་གང་ཞིག། ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་པ་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་
 ཟག་གིས། ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་ངེས་པ་
 དང་། ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་མེད་པར་ངེས་པ་གང་
 རུང་ཡིན་པ་དེ། ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དེ་གཉིས་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་ཐུན་
 མོང་བའི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆེགས་ཡིན་པའི་མཚན་ཉིད། གཉིས་པ་
 མཚན་གཞི་ནི། བུ་རོ་ད་ལྟ་བ་དེ། ཁ་ནང་བུ་རམ་གོང་བུའི་སྡེང་དུ་བུར་
 གཟུགས་ད་ལྟ་བ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་དེ་གཉིས་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་
 ཐུན་མོང་བའི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆེགས་ཀྱི་མཚན་གཞི་ཡིན། ཞེས་
 མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆེགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དང་དབྱེ་ཚུལ་སྤར་ཀྱི་དེ་དང་
 རུང་མི་འདྲ་བར་གསུངས་ཡོད།

ཐུན་མོང་གི་མ་ངེས་པའི་རྟགས་ཀྱི་རོས་འཛིན་དང་དབྱེ་ཚུལ་
 རྟམ་འགྲེལ་ལེན་དང་སོའི་མཐའ་དཔྱོད་ ༡༡༣ ལས། དང་པོ་ནི། ཁྱོད་

དེ་སྐབ་ཀྱི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆོག་གང་ཞིག ཁྱོད་དེ་སྐབ་པ་ལ་
 ཐོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་དེས་ཁྱོད་དེ་སྐབ་ཀྱི་མེས་འདོད་
 ཆོས་ཅན་དང་། དེ་སྐབ་ཀྱི་མཐུན་ཐོགས་ལ་ཐུན་མོང་དུ་ཡོད་པར་ངེས་
 པ་དང་། དེས་ཁྱོད་དེ་སྐབ་ཀྱི་མེས་འདོད་ཆོས་ཅན་དང་དེ་དེ་སྐབ་ཀྱི་མི་
 མཐུན་ཐོགས་ལ་ཐུན་མོང་དུ་ཡོད་པར་ངེས་པ་གང་རུང་ཡང་ཡིན་པའི་
 གཞི་མཐུན་པ་དེ། དེ་སྐབ་ཀྱི་ཐུན་མོང་གི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆོག་གི་
 མཆན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན། དངོས་ཀྱི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆོག་དང་།
 ལྷག་ལྷན་ཀྱི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆོག་གཉིས། ཞེས་གསུངས་ལ། དེ་
 པའི་དུ་གཞུང་དུ་མ་ཞིག་ལས་གསུངས་སོ། །

ཡོངས་འཛིན་རྟགས་རིགས་ ༣༡༠ ལས། གཉིས་པ་ནི། དེ་
 ལ་དབྱེ་ན། དེ་སྐབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆོག་ལ། ལྷག་ལྷན་
 ཀྱི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆོག་ལ། དེ་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་མ་ངེས་པའི་
 གཏན་ཆོག་དང་གསུམ་ལས། ཞེས་དངོས་རྒྱ་མ་ངེས་པ་དང་། ལྷག་
 ལྷན་མ་ངེས་པ་གང་རུང་མིན་པའི་ཐུན་མོང་གི་མ་ངེས་པའི་གཏན་
 ཆོག་ཞེས་གསུངས་ལ།

ཕྱི་བདུན་ཡིད་ཀྱི་ཐུན་སེལ་ ༣༤ ལས། གངས་ཅན་གྱི་
 རིགས་པ་སྐྱ་བ་དག་ལྷག་ལྷན་ཀྱི་མ་ངེས་པའི་རྟགས་ནི་ཐུན་མོང་གི་མ་
 ངེས་པའི་རྟགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་བྱེད་མོད། རི་བོང་གི་ཅལ་གྱི་རྗེས་འབྲང་
 འདི་དག་ལ་སྐྱ་བུ་དེ་ལྟར་རིགས་གང་ཡང་མ་མཐོང་ངོ་། དེ་བས་
 བ། ལྷག་ལྷན་ཞེས་པ་ནི། ཁྱབ་འབྲེལ་ལ་ཐེ་ཆོམ་གྱི་ལྷག་པ་དང་ལྷན་

བར་བྱེད་གྱི། ཉགས་མཐུན་ཕྱགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པེ་དང་། མི་མཐུན་
ཕྱགས་ལ་མེད་པེ་གང་དུ་ཡང་གོ་བར་མི་བྱེད་པ་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་
པས་ལྷག་ལྷན་གྱི་ཉགས་དང་མ་དེས་པའི་ཉགས་མིང་གི་རྣམ་གངས་
ཡིན་ལ། ཞེས་ལྷག་ལྷན་གྱི་མ་དེས་པའི་ཉགས་ཐུན་མོང་གི་མ་དེས་
པའི་ཉགས་ཁོ་ན་ལ་བཤད་པ་མི་འཐད་པ་དང་། ལྷག་ལྷན་གྱི་ཉགས་
དང་མ་དེས་པའི་ཉགས་མིང་གི་རྣམ་གངས་ཡིན་པར་གསུངས་སོ། །

ཡང་དེ་ཉིད་ ༣༡༥ ལས། མཚན་ཉིད་ནི། དེ་སྐབས་ལ་ཕྱགས་
ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས་དེ་སྐབས་ཀྱི་བྱུང་འབྱེད་ལ་མེ་ཆོམ་
ཅམ་སྐྱེད་བྱེད་གྱི་ཉགས། དཔེར་ན། ལུང་ལས་འདོད་ཆགས་དཔོག་པ་
ལྟ་བུའོ། །དེ་ལྟར་ན། གང་ཞིག་མ་མཐོང་བ་ཅམ་གྱིས། །ལྟོག་པ་རབ་
རྩ་སྟོན་བྱེད་པ། །དེ་ནི་མེ་ཆོམ་རྒྱ་ཡིན་གྱིར། །དེ་ལ་ལྷག་མ་ལྷན་ཞེས་
བརྟེན། །ཅེས་བཤད་། དེའི་འབྲེལ་བཤད་དུ། རྒྱ་མཚོས། ཡང་ལྷག་
མ་ལྷན་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཅི་ཡིན་ཅེས་འདྲི་བར་བྱེད་དོ། །མཚན་ཉིད་
བསྟན་པའི་གྱིར། གང་ཞིག་ཅེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་སྟོས་ཏེ། ལྷག་མ་དང་ལྷན་
པ་ཞེས་བྱ་བའི་སྐྱེ་འདི་ནི་མ་དེས་པའི་རྣམ་གངས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་
པ་དག་ལེགས་པར་བཤད་པར་འགྱུར་རོ། །མ་དེས་པའི་ཉགས་འདི་
དག་ལ་བརྟེན་པར་བྱ་བ་གིན་རྩ་མང་ཡང་མངས་པར་འགྱུར་བས་མ་
བྲིས་སོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

ལེའུ་དང་པོའི་མཐའ་དཔྱད་ ༡༠༩ ལས། དང་པོ་ནི། ཐར་ལས་
གསལ་བྱེད་ལས། མ་དེས་པའི་ཉགས་བྱུང་བ་ལ་མེ་ཆོམ་བ་བར་མ་

དེས་ཏེ། དངོས་ཀྱི་མ་དེས་པ་ནི། ཁྱབ་པ་མེད་དེས་ཡིན་པས་ཁྱབ་ལ།
 ལྷག་ལྷན་ཁྱབ་པ་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བར་འདོད་ན་ཡང་གང་ལ་ངག་སྒྲུབ་པའི་
 སྒྲེས་བྱ་པ་རོལ་པོ་ཆགས་བྱལ་དུ་སྒྲུབ་པའི་འགལ་བ་ལྷག་ལྷན་དུ་སོང་
 བའི་གང་ཟག་དེའི་རོ་བོར་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཆད་མས་མཐོང་ཞིང་།
 མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བ་དགོས་པས། ཉགས་དང་དགག་བྱའི་
 ཆོས་ཀྱི་གཞི་མཐུན་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཉགས་དེ་ཡིན་ན་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་དེ་
 ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་དེས་པ་ལ་སྒྲུབ་འབྱེན་ཡང་དག་དུ་མཐོང་བས་ཁྱབ་
 པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཐེ་ཆོམ་དང་བཅས་པ་ཞེས་
 བྱ་ཡི། རྗེས་ཁྱབ་པ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བ་མིན་ནོ། །ཞེས་པས་བསྟན། འདིའི་
 རོན་ནི། རིགས་གཏེར་ལས། མ་དེས་ཐེ་ཆོམ་སྐྱེད་པའི་ཉགས་ཞེས་
 གསུངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། རྗེས་འབྲང་ཁ་ཅིག །དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་མ་དེས་
 པའི་གཏན་ཆེགས་ཡིན་ན། རང་ཉིད་དེ་སྒྲུབ་པ་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་
 སོང་བའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་རང་ཉིད་ཀྱི་ཉགས་ཀྱིས་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཁྱབ་
 འབྲེལ་ལ་ཐེ་ཆོམ་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཅེ་ན། གཞལ་བྱ་ཆོས་ཅན།
 རང་ཉིད་སྐྱ་ཉག་པར་སྒྲུབ་པ་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་
 གི་རྒྱུད་ལ་རང་ཉིད་ཀྱི་ཉགས་ཀྱིས་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཁྱབ་འབྲེལ་ལ་ཐེ་ཆོམ་
 སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྒྲུབ་སྒྲུབ་པའི་མ་དེས་པའི་གཏན་ཆེགས་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། རང་ཉིད་སྐྱ་ཉག་པར་
 སྒྲུབ་པ་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་དེས། རང་ཉིད་ཀྱི་
 ཉགས་ཀྱིས་སྐྱ་ཉག་པར་སྒྲུབ་པས་ཁྱབ་པ་མེད་དེས་སུ་ཉོགས་པའི་
 ཕྱིར། དེས་རང་ཉིད་སྐྱ་ཉག་པར་སྒྲུབ་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པར་

རྟོགས་པའི་ཕྱིར། སྐྱེ་རྒྱལ་པར་སྐྱབ་པའི་དངོས་ཀྱི་མ་ངེས་པའི་གཏན་
 ཆེགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ངག་སྐྱེ་ཆོས་ཅན། རང་ཉིད་ངག་
 སྐྱའི་སྐྱེས་བུ་པ་རོལ་པོ་ཆགས་བྲལ་དུ་སྐྱབ་པ་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་
 སོང་བའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་རང་ཉིད་ཀྱི་རྟོགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བྱ་བ་
 འབྲེལ་ལ་ཐེ་ཆོམ་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མ་ངེས་པའི་
 གཏན་ཆེགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱ་བ་ཁས། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན།
 དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་ཉིད་དེ་སྐྱབ་པ་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་
 བའི་གང་ཟག་དེས་རང་ཉིད་ཀྱི་རྟོགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བྱ་བ་མེད་པར་
 རེས་པའི་ཕྱིར། དེས་རང་ཉིད་དེ་སྐྱབ་ཀྱིས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་
 བར་རེས་པའི་ཕྱིར་ཉེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་འགལ་བ་ལྷག་ལྷན་ཀྱི་མ་ངེས་པའི་
 གཏན་ཆེགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ནི་ཐེ་ཆོམ་རྒྱ་ཡིན་ཕྱིར། །
 ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། ལུང་དེས་དེ་སྐྱབ་
 ཀྱི་འགལ་བ་ལྷག་ལྷན་ཀྱི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆེགས་ཡིན་ན། རང་ཉིད་
 དེ་སྐྱབ་པ་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་དེས། རང་ཉིད་
 དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་མེད་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བ་གཅིག་དགོས་པའི་
 འོན་ཡིན་གྱི། དེས་རང་ཉིད་ཀྱི་རྟོགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྗེས་བྱ་བ་ལ་ཐེ་
 ཆོམ་ཟ་དགོས་པའི་འོན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། །

ནམ་གཙོད་ཀྱི་སྐྱ་གསུམ་གྱི་བྱང་པར་ངོས་བཟུང་བ།

ནམ་གཙོད་ཀྱི་སྐྱ་གསུམ་གྱི་བྱང་པར་ངོས་བཟུང་བ་ནི། རོན་གཉེར་ཡིད་ཀྱི་ཐུན་སེལ་ ༡༠༠ ལས། རྫོང་བྱེད་ལ་ནམ་གཙོད་ཀྱི་སྐྱ་ནས་དབྱེ་ན། མི་ལྟན་ནམ་གཙོད་ཀྱི་སྐྱ་དང་། གཞན་ལྟན་ནམ་གཙོད་ཀྱི་སྐྱ་དང་། མི་སྲིད་ནམ་གཙོད་ཀྱི་སྐྱ་དང་གསུམ། མཚན་ཉིད་རིམ་པ་བཞི་ན། ཆོག་མཉན་བྱང་ཆོས་ཀྱི་འོག་དེ་མ་ཐག་པར་སྐྱར་ནས་རྫོང་བྱེད། བྱང་གཞིའི་འོག་དེ་མ་ཐག་པར་སྐྱར་ནས་རྫོང་བྱེད། བྱ་བ་སྲིད་པའི་འོག་དེ་མ་ཐག་པར་སྐྱར་ནས་རྫོང་བྱེད། ཅེས་གསུངས་སོ། །

ནམ་བཤད་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ ༥༥༣ ལས། བྱས་བ་སྐྱ་ལ་ཡོད་པ་ཁོ་ན་ཞེས་བརྫོང་ན། མི་ལྟན་པ་གཙོད་དེ། བྱང་པར་ཡོད་ཆོས་དང་ངོས་གཞུང་ལྟན་ཅིག་ཏུ་སྐྱར་བའི་ཕྱིར། བྱས་བ་སྐྱ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་ཅེས་སྒྲོས་ན། གཞན་ལ་ལྟན་པ་ནམ་པར་གཙོད་དེ། དེའི་ཆེ་བྱང་པར་ཅན་ཡོད་པ་དག་དང་ངོས་གཞུང་ལྟན་ཅིག་ཏུ་བརྫོང་བའི་ཕྱིར། བ་ལས་མེད་འབྱུང་བ་སྲིད་པ་ཁོ་ན་ཞེས་སྒྲོས་ན། འིན་ཏུ་མི་སྲིད་པ་ནམ་པར་གཙོད་པར་བྱེད་དེ། འབྱུང་སྲིད་པའི་བྱ་བ་དག་དང་ངོས་གཞུང་ལྟན་ཅིག་ཏུ་བརྫོང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། །

འོ་ན་ནམ་གཙོད་ཀྱི་སྐྱ་ལ་ངོས་གཞུང་དངོས་སུ་སྐྱར་དགོས་སམ་ཞེ་ན། ངོས་གཞུང་དངོས་སུ་མ་སྐྱར་ཡང་བརྫོང་འདོད་ཀྱི་དབང་

གིས་ནམ་པར་གཅོད་པ་ཡོད་པ་གསུངས་ཏེ། ནམ་བཤད་ཐར་ལམ་
གསལ་བྱེད་ ༥༥༩ ལས། དེས་བཟུང་དེ་དངོས་སུ་སྐྱར་བ་མེད་ཀྱང་།
བཟོད་འདོད་ཀྱི་དབང་ལས་ནམ་གཅོད་དེའི་དོན་ཉིད་རྟོགས་པར་འགྱུར་
ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་ན། དག་ནམས་ནི་རང་གི་བཟོད་བྱའི་དངོས་འགས་
ནམ་པར་གཅོད་པའི་འབྲས་བུ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ནག་པ་
འཕོང་སྐྱེན་ཞེས་པའམ། སྲིད་སྐྱབ་འཕོང་སྐྱེན་ཞེས་པའམ། སྐྱོན་པོ་
མཆོ་སྐྱེས་ལ་སྲིད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་པས། རིམ་པ་བཞིན་དུ་དེས་
གཟུང་དངོས་སུ་མ་སྐྱར་ཡང་མི་ལྷན་པ་དང་། གཞན་ལ་ལྷན་པ་དང་།
མི་སྲིད་པ་ནམ་པར་གཅོད་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

འདི་དག་བཟོད་འདོད་ཀྱི་དབང་གིས་ནམ་པར་གཅོད་ཚུལ་ནི།
འཕོང་སྐྱེན་པ་ནི་མདའ་འཕེན་མཁས་པ་ལ་ཟེར་ཞིང་། དེ་ཡང་སྐྱབས་
དེར་རྒྱ་གར་ན་མདའ་འཕེན་པ་ལ་སྲིད་སྐྱབ་ལས་མཁས་པ་གཞན་སུ་
ཡང་མེད་ལ། ནག་པ་མདའ་འཕེན་པ་ལ་མཁས་པོ་ཡོད་ཀྱང་ཁོང་དང་
འབྲ་བ་མང་པོ་ཡོད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་བཟོད་པ་པོས་དོན་དེ་ལ་བསམ་ནས་
ཕ་རོལ་པོ་ལ་ནག་པ་འཕོང་སྐྱེན་ཞེས་བཟོད་ཆེ་ནག་པ་འཕོང་མི་སྐྱེན་
པ་གཅོད་པ་ཅམ་ཡིན་གྱི་དེ་དང་འབྲ་བའི་འཕོང་སྐྱེན་གཞན་ཡོད་པ་
མི་གཅོད་པས་མི་ལྷན་ནམ་པར་གཅོད་པ་དང་། སྲིད་སྐྱབ་འཕོང་སྐྱེན་
ཞེས་བཟོད་ཆེ། སྲིད་སྐྱབ་དང་འབྲ་བའི་འཕོང་སྐྱེན་གཞན་ཡོད་པ་ནམ་
པར་གཅོད་ནས་སྲིད་སྐྱབ་འཕོང་སྐྱེན་པར་གོ་བར་བྱེད་པས་གཞན་
ལྷན་ནམ་པར་གཅོད་པའོ། །གསུམ་པ་ནི་ཤེས་སྒྲུའོ། །

ཕྱོགས་ཚུལ་ཅན་གྱི་གཏན་ཆིགས་ཁོ་ན་བཀོད་པའི་རྒྱ་མཚན།

ཕྱོགས་ཚུལ་ཅན་གྱི་གཏན་ཆིགས་ཁོ་ན་བཀོད་པའི་རྒྱ་མཚན་
 བེ། འོ་ན་སྤྱིར་གཏན་ཆིགས་ལ་ཡང་དག་དང་། ལྷར་སྤང་གཉིས། ལྷར་
 སྤང་ལ་ཡང་འགལ་མ་ངེས་མ་བྱུང་བའི་གཏན་ཆིགས་བཅས་གཏན་
 ཆིགས་དུ་མ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནམ། སྐབས་འདིར་ཕྱོགས་ཚུལ་ཅན་ཁོ་
 བ་འཆད་པའི་རྒྱ་མཚན་གང་ཞིག། སྐབས་འདིར་རེའུ་མིག་ཏུ་འགོད་
 བའི་གཏན་ཆིགས་ལ། ཕྱོགས་ཚུལ་ཅན་གྱི་གཏན་ཆིགས་ཁོ་ནར་ངེས་
 བའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། དེ་གཙོ་ཆེ་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྷར་བཀོད་
 བའི་ཕྱིར། གཙོ་ཆེ་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱང་ཡོད་དེ། རྟགས་ཡང་དག་ཐམས་
 ཅད་ཕྱོགས་ཚུལ་ཅན་གྱི་གཏན་ཆིགས་གང་ཞིག ། ལྷར་སྤང་ལས་
 གྱང་འགལ་བའི་གཏན་ཆིགས་དང་། མ་ངེས་བའི་གཏན་ཆིགས་དག་
 ལ་ཕྱོགས་ཚུལ་ཅན་གྱིས་བྱུང་བས་དེའི་ཕྱིར་ཕྱོགས་ཚུལ་ཅན་ཁོ་ན་
 འགོད་དོ། །

མདོར་ན་ཆད་མ་མདོར། གང་ཕྱིར་གཏན་ཆིགས་དག་
 དང་ནི། །དེར་སྤང་པས་ཆེར་ཕྱོགས་ཚུལ་ཅན་ཉིད། །དེས་ན་གཏན་ཆིགས་
 སོགས་དོན་གྱི། །སྤྱོད་དུ་དབྱེ་བ་བསྟན་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་ལ།
 དེའི་དོན་ནི། གཏན་ཆིགས་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་ཕྱོགས་ཚུལ་ཅན་གྱི་
 གཏན་ཆིགས་དང་སོར་བསྟན་པར་བྱ་སྟེ། གཏན་ཆིགས་རྣམས་ཀྱི་ནང་

ནས་ཕྱོགས་ཚུལ་ཅན་གྱི་གཏན་ཆིགས་གཙོ་ཆེ་བའི་བྱིར་ཏེ། གཏན་
ཆིགས་ཡང་དག་ཡིན་ན་ཕྱོགས་ཚུལ་ཅན་གྱི་གཏན་ཆིགས་ཡིན་
དགོས། འགལ་ཏྲགས་དང་མ་དེས་བའི་གཏན་ཆིགས་ཡིན་ན་ཡང་
ཕྱོགས་ཚུལ་ཅན་གྱི་གཏན་ཆིགས་ཡིན་དགོས་པའི་བྱིར་ཞེས་སྟོན་
རྒྱུ་ཀ་ ༤༠༤ ལས་གསུངས་སོ། །

རྟ་ནག་རྒྱུ་འགྲེལ་ལས་ནི་དགོས་པའི་དབང་གིས་ཡིན་པར་
གསུངས་ཏེ། དེ་ནི་ད་ ༥༠༣ ལས། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། གླུ་བས་འདིར་གཏན་
ཆིགས་ཡང་དག་གི་རབ་དབྱེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། གཏན་ཆིགས་དེ་
ལ་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཆིགས་ཀྱང་ཡོད་པའི་བྱིར་ཞེ་ན་སྟོན་མེད་དེ།
འདིར་གཏན་ཆིགས་ཡང་དག་གི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་འཆད་པ་མ་ཡིན་
ལ། དགོས་པའི་དབང་གིས་ཕྱོགས་ཚུལ་ཅན་གྱི་གཏན་ཆིགས་ཀྱི་རབ་
དབྱེ་ཅུ་འཆད་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། འོ་ན་དགོས་པ་གང་གི་དབང་དུ་
འཆད་ཅེ་ན། ཕྱོགས་ཚུལ་ཅན་གྱི་གཏན་ཆིགས་དེ་ལ་གཏན་ཆིགས་
ཡང་དག་དང་ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ། །

འོ་ན། ཕྱོགས་ཚུལ་ཅན་གྱི་གཏན་ཆིགས་ལ་མཐའ་ཡས་པ་
ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནམ། གླུ་བས་འདིར་གྲངས་དབྱུར་བསྐྱུས་ནས་བསྐྱར་
བའི་རྒྱ་མཚན་གང་ཞེ་ན། དེ་ནི་རྟ་ནག་ཡང་དག་དང་རྟ་ནག་ལྟར་སྒྲང་
གི་དབྱེ་བའི་དོན་བདེ་སྒྲག་ཏུ་ངོས་བརྒྱུང་བའི་ཆེད་དང་། མཐུན་ཕྱོགས་
ལ་ཁྲུབ་བྱེད་དུ་འཇུག་པ་དང་རྟ་ནག་གཉིས་སུ་འཇུག་པའི་གཏན་ཆིགས་
ཀྱི་རབ་དབྱེ་འདི་དོན་སྟོར་དག་ཏུ་བརྗོད་བདེ་བར་ངོས་བརྒྱུང་བའི་ཆེད་

དང་། ཡང་མཐུན་ཕྱོགས་དང་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་བྱུང་བྱེད་དུ་ཡོད་པ་
 དང་མེད་པ་དང་རྣམ་གཉིས་སུ་འཇུག་པའི་ཚུལ་བདེ་བླག་དུ་རྟོགས་
 པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་། རྒྱས་པའི་བསྐྱེད་བཅས་ཆོད་
 མ་རྣམས་འབྲེལ་ལས། གཏན་ཚིགས་རབ་དུ་དབྱེ་བའི་དོན། །བདེ་བར་
 བརྒྱང་བ་བྱུང་བའི་བྱིར། །ཕྱོགས་ཚོས་རབ་དུ་དབྱེ་བ་ཡིས། །མདོར་
 བསྐྱེད་པ་ནི་གསུངས་པ་ཡིན། །ཞེས་དང་། དེའི་ཐད་ཀྱི་རྣམ་བཤད་
 ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ ༥༥༩ ལས། ཕྱོགས་ཚོས་ཅན་དགུར་རབ་དུ་
 དབྱེ་བ་ཡི་སྒོ་ནས་ཕྱོགས་ཚོས་ཅན་མདོར་བསྐྱེད་པ་གསུངས་པ་ལ་
 དགོས་པ་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། གཏན་ཚིགས་དང་གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྒྲུང་
 གི་རབ་དུ་དབྱེ་བ་ཡི་དོན། ཆོད་མའི་ཡུལ་དུ་བདེ་བར་བརྒྱང་བ་བྱུང་བ་
 བར་བྱུང་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་བྱིར། ཡང་ན་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་བྱུང་བྱེད་
 དུ་འཇུག་པ་དང་། ཆ་གཉིས་སུ་འཇུག་པའི་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་རབ་དུ་
 དབྱེ་བའི་དོན་སྦྱོར་ངག་དུ་བརྗོད་བདེ་བར་བརྒྱང་བ་བྱུང་བར་བྱུང་བའི་
 ཆེད་ཡིན་པའི་བྱིར། འདིར་སྒྲུང་གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་གི་མཚན་ཉིད་
 ལས་འཕྲོས་པ་ཡིན་ཏེ། མཐུན་ཕྱོགས་ལ་བྱུང་བྱེད་དུ་འཇུག་པ་དང་ཆ་
 གཉིས་སུ་འཇུག་པའི་སྦྱོར་ངག་འགོད་ཚུལ་གྱི་དབྱེ་བ་ཤེས་པའི་བྱིར་
 ཡང་། ཕྱོགས་ཚོས་ཅན་དགུར་དབྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཕྱོགས་ཚོས་ཅན་གྱི་གཏན་ཚིགས་དགུ་ལྟ་སྤྲི་དགོས་པ་བཤད་པ།

འོ་ན་སྤྲི་དགོས་པ་དེ་ལྟར་ཡིན་ན་དགུ་ལྟ་སྤྲི་དགོས་པ་
 སོ་སོ་ནས་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། དེ་ཡང་ཡོད་དེ། རྣམ་བཅད་གྱི་དགོས་པ་
 དང་། ཡོངས་གཅོད་གྱི་དགོས་པ་བཅས་དགོས་པ་གཉིས་གཉིས་སུ་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ཡང་དག་གཉིས་དང་འགལ་རྟགས་གཉིས་ཏེ་
 བཞི་སྒྲིལ་པའི་རྣམ་བཅད་གྱི་དགོས་པ་དང་ཡོངས་གཅོད་གྱི་དགོས་
 པ་ཡོད་དེ། རྒྱས་པའི་བསྟན་བཅོས་ཆོད་མ་རྣམ་འགྲེལ་ལས། རང་
 བཞིན་འབྲས་བུ་གྲུབ་དོན་དུ། །གཏན་ཚིགས་གཉིས་དང་ལྡོག་པ་
 གཉིས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རྣམ་བཅད་ལ། རྟགས་ཡང་དག་གི་རྗེས་
 སུ་འགྲོ་ལྡོག་གི་བྱུང་བ་དངོས་པོའི་སྒྲིབས་ཀྱིས་གྲུབ་ཅིང་། འདོད་པ་ཅུང་
 གྱིས་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་གི་བྱུང་བ་གྲུབ་པ་བཅད་ནས། ཡོངས་གཅོད་
 ལ། རྟགས་ཡང་དག་ལ་འབྲས་རང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་
 གསུམ་དུ་གྲངས་ངེས་སོ་ཞེས་ཤེས་པ་བྱ་བའི་ཆོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་
 ལྟར་དུ་རྣམ་འགྲེལ་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ ༥༥༦ དང་། རྟེན་ཆེན་ ༦༧༩
 ཏུ་གསལ།

སྤྲི་བཞུགས་བྱ་དང་། བྱད་པར་མཉན་བྱ་རྟགས་སུ་བཞོད་པའི་
 མ་ངེས་པའི་གཏན་ཚིགས་གཉིས་སྒྲིལ་པའི་རྣམ་བཅད་གྱི་དགོས་པ་
 དང་ཡོངས་གཅོད་གྱི་དགོས་པ་ཡོད་དེ། རྒྱས་པའི་བསྟན་བཅོས་ཆོད་

མ་རྒྱུ་འགྲེལ་ལས། ཚེད་ཕྱིར་བྱུང་བར་སྤྱི་དག་སྟེ། །ཞེས་གསུངས་
 བ་བཞིན། རྒྱུ་བཅད་ལ་རྗེས་བྱུང་བ་ཅན་དང་ཕྱོག་བྱུང་བ་
 ཅན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡོད་པར་འཛིན་པའི་ལོག་རྟོག་བཀག་ནས།
 ཡོངས་གཙོ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་ཕྱོག་པན་ཚུན་མ་འབྲུལ་བར་བསྐྱབས་
 ཤིང་དེ་ཡང་ཕྱོགས་ཚུ་ཅན་གྱི་གཏན་ཚིགས་གཞིར་བྱས་ནས་
 བསྐྱབས་བས་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་མཆོན་པའི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་ཚུལ་དེ་
 ལ་གསུམ་ཏུ་གངས་ངེས་བར་སྐྱབ་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཏུ་
 ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ ༥༥༧ དང་། རྟེན་ཆེན་ ༦༧༩ ཏུ་གསལ།

འོ་ན་སྤྱིར་གཞལ་བྱ་སྟོན་པས་རྗེས་བྱུང་བ་ཅན་འགོག་
 ཚུལ་ནི། དེ་ཡང་། རང་གི་མཆན་ཉིད་གཅིག་གཞལ་བྱ། །ཞེས་པ་ལྟ་
 བྱ་ལ་བརྟེན་ནས་གཞལ་བྱ་ཡིན་ན་རང་མཆན་དང་མི་རྟག་པ་ཡིན་
 བས་བྱུང་བ་འདོད་པ་ཁ་ཅིག་གིས། གཞལ་བྱ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་
 པའི་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་པས་རྗེས་
 བྱུང་འབའ་ཞིག་བྱུང་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར། དེ་དགག་
 པའི་ཆེད་ཏུ་སྟོབ་དཔོན་ཕྱོགས་སྤང་གིས་གཞལ་བྱའི་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་
 རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་དངོས་ཀྱི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཚིགས་བསྟན་ལ། འོ་
 ན་དེས་གཞལ་བྱ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་བྱུང་འགོག་ཚུལ་ལ་
 རྒྱ་མཆན་དང་འགྲེལ་གང་ཡོད་ཅེ་ན། དེའི་ཚུལ་ནི། གལ་ཏེ་གཞལ་
 བྱ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་བྱུང་ཡིན་ན། དེ་སྐྱ་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་
 རྗེས་བྱུང་གྱང་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་བྱུང་གང་

ཞིག་ །དེ་ལྟ་ན་དེ་སྐྱ་ཏག་པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་ཁྱབ་ཀྱང་ཡིན་དགོས་པ་ནམ་
 བ་ཀྱན་དུ་མཆུངས་པའི་བྱིར། དང་པོ་ཁས། འདོད་མི་ལུས་ཏེ། དེ་དེ་
 སྐྱབ་གྱི་དངོས་གྱི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆོག་ས་ཡིན་པའི་བྱིར་ཞེས་པའི་
 ལྷུ་གྱིས་འགོག་བཤམ། ཡང་ན་སྐྱོབ་དཔོན་ཕྱོགས་སྒྲུང་གིས་འཁོར་
 མའི་དཔའི་གཏན་ཆོག་ས་འགོད་པའི་སྐབས་སུ་དངོས་སུ་གཞལ་བྱའི་
 ཏགས་གྱིས་སྐྱ་ཏག་པར་སྐྱབ་པའི་དངོས་གྱི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆོག་ས་
 བཀོད་ཀྱང་དེ་ནི་མཆོན་པ་ཅམ་ཡིན་གྱི་གཞལ་བྱའི་ཏགས་གྱིས་སྐྱ་མི་
 ཏག་པར་སྐྱབ་པའི་གཏན་ཆོག་ས་དཔང་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆོག་ས་སུ་
 གསུངས་པ་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་གཞལ་བྱ་སྐྱ་མི་ཏག་པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་
 ཁྱབ་འགོག་པའི་ལྷུ་དེ་ལྟར་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ་དཔྱད་པར་བྱའོ། །

ཁྱད་པར་མཉན་བྱ་སྐྱོས་པས་སྐྱོག་ཁྱབ་རྒྱང་པ་ཅན་གྱི་ཏགས་
 ཡང་དག་གི་འདོད་པ་འགོག་ལྷུ་ནི། རིགས་པ་ཅན་པས། གསོན་
 ལུས་ཆོས་ཅན། གང་ཟག་གི་བདག་དང་བཅས་ཏེ། སྐྱོག་ལྟ་གྱི་ལུས་
 ཡིན་པའི་བྱིར་ཞེས་པའི་ཏགས་འདི་སྐྱོག་ཁྱབ་རྒྱང་པ་ཅན་གྱི་ཏགས་
 ཡང་དག་ཡིན་ནོ་ཞེས་འདོད་པ། དེ་འགོག་པ་ལ་སྐྱོབ་དཔོན་ཕྱོགས་
 སྒྲུང་གིས། མཉན་བྱའི་ཏགས་གྱིས་སྐྱ་ཏག་པར་སྐྱབ་པའི་བྱུན་མོང་མ་
 ཡིན་པའི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆོག་ས་གསུངས་སོ། །འོ་ན་མཉན་བྱ་སྐྱ་
 ཏག་པར་སྐྱབ་པའི་བྱུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆོག་ས་སུ་
 བསྟན་པས་རིགས་པ་ཅན་པའི་ལུགས་དེ་འགོག་ལུས་པའི་རྒྱ་མཆོན་
 དང་འབྲེལ་གང་ཡོད་ཅེན། དེའི་ལྷུ་ནི། བསྟན་དང་ལྟ་རམས་པའི་

ཕྱགས་ཆོས་འཁོར་ལོའི་འགྲེལ་པ་རིན་ཆེན་སྟོན་མེ་ ༡༣༩ ལས། དེ་
 ལྟར་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཆེན་པོ་ཡོད་དེ། རིགས་པ་ཅན་པས་གསོན་
 ལུས་ཆོས་ཅན། གང་ཟག་གི་བདག་དང་བཅས་ཏེ། སྟོན་ལུན་གྱི་ལུས་
 ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་པ་འདི་རྗེས་བྱུང་མ་གྲུབ་ཀྱང་སྟོན་བྱུང་འབའ་
 ཞིག་གྲུབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ཏེ། སྟོན་ལུན་གྱི་ལུས་གསོན་
 ལུས་ལས་གཞན་ལ་མེད་པས་མཐུན་དཔེ་མེད་པའི་བྱིར་རྗེས་བྱུང་མ་
 གྲུབ་ལ་མི་མཐུན་དཔེ་ཡོད་དེ། ལུས་པའི་སྟེང་དུ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་
 པས་སྟོན་ཀྱང་མེད་པའི་བྱིར་སྟོན་བྱུང་གྲུབ་སྟུང་དུ་བསམ་མོ། །དེ་ལ་
 སྟོན་དཔོན་གྱིས་རིགས་པ་ཅན་པ་བྟོན་གྱིས་སྟུང་པ་དེ་ནི། སངས་རྒྱས་
 པ་དག་གིས་མཉན་བྱའི་རྟགས་གྱིས་སྟུང་ལ་སྟུང་པ་དང་མཚུངས་
 པར་རྗེས་བྱུང་དང་སྟོན་བྱུང་གཉིས་ཀ་མ་གྲུབ་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་
 པའི་མ་དེས་པའི་རྟགས་ཡིན་ཞེས་མགོ་མཚུངས་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །

མགོ་མཚུངས་ཀྱི་རིགས་པ་འདི་ཤེས་པར་བྱེད་པ་ལ། མཉན་
 བྱ་སྟུང་མི་རྟག་པར་སྟུང་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་དེས་པའི་དོན་
 ལ་གོ་བ་ཆགས་དགོས་ཤིང་། དེ་ཡང་མཉན་བྱ་དེ་སྟུང་གི་ཐུན་མོང་
 མ་ཡིན་པའི་མ་དེས་པའི་རྟགས་སུ་འགོ་བའི་རྒྱ་མཆན་ནི་དེ་སྟུང་གི་
 མཐུན་དཔེ་མི་རྟེན་པའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་མཉན་བྱ་སྟུང་
 ལས་གཞན་ལ་མེད་པས་སྟུང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་སུ་གྲུབ། དེའི་
 བྱིར་མཉན་བྱ་ཡིན་ན་མི་རྟག་པ་ཡིན་པས་བྱུང་པ་དེས་ན། སྟུང་ལ་མི་
 རྟག་པར་དེས་དགོས་པས། དེས་ན་དུང་སྟུང་དང་། རྟུང་སྟོན་པས་མཐུན་

དཔེར་མི་རུང་བ་ཡིན་ཞིང་། དེ་བཞིན་དུ་སྟོན་ལྟན་གྱི་ལུས། གསོན་
ལུས་ལས་གཞན་ལ་མེད་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་སྐྱབ་གྱི་མཐུན་དཔེ་
མེད་པའི་ཕྱིར་ཇིས་བྱུང་མ་གྱུ་ལ། ཇིས་བྱུང་མེད་པས་སྟོན་བྱུང་གྱང་
མ་གྱུ་ལོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ། །

གསུངས་ཚུལ་འདི་ལྟ་ན་སྟོན་དཔོན་ཕྱོགས་སྒྲུང་གིས་མཉན་
བྱའི་རྟགས་གྱིས་སྐྱ་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་དེས་
པའི་རྟགས་སུ་བསྟན་པ་ན། དེགས་པ་ཅན་པའི་འདོད་པའི་སྟོན་ལྟན་
གསོན་ལུས་གང་ཟག་གི་བདག་བཅས་སུ་སྐྱབ་པའི་སྟོན་བྱུང་གཅིག་
སུ་ཅན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་འདོད་པ་འགོག་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། རྒྱ་
མཚན་མགོ་མཚུངས་གྱི་སྟོན་པ་ཡིན་པ་དང་། དེ་ཡང་དེ་གཉིས་ཇིས་
བྱུང་མ་གྱུ་པ་མགོ་མཚུངས་ཡིན་པ་དང་། ཇིས་བྱུང་མ་གྱུ་ན་སྟོན་
བྱུང་གྱང་མ་གྱུ་ལོ་ཞེས་པའི་སྟོན་པ་འགོག་པ་གསུངས་སོ། །

དེ་ཡང་ཁྱིམ་ཆེན་ ༢༤ ལས། དང་པོ་ནི། སྟོན་དཔོན་གྱིས་
ཕྱོགས་ཚོས་ཅན་གྱི་རབ་དབྱེ་འཆད་པའི་སྐབས་སུ། སྐྱ་རྟག་པར་སྐྱབ་
པ་ལ་མཉན་བྱ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ཉིད་སྟོན་པའི་དགོས་པ་ཡང་། སྟོན་
བྱུང་འབའ་ཞིག་པ་ཅན་གྱི་རྟགས་སུ་དེགས་པ་ཅན་གྱིས་སྐྱས་པ། དེ་
དག་མཉན་བྱས་སྐྱ་རྟག་པར་སྐྱབ་པ་དང་མཚུངས་པར་རྟགས་ཡང་
དག་མ་ཡིན་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཡིན་ཞིང་། དེ་ལ་དེགས་པ་ཅན་
པ་ནི། གསོན་ལུས་ཚོས་ཅན། བདག་དང་བཅས་ཏེ། སྟོན་དང་ལྟན་
པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀོད་པ་ན། བདག་བཅས་ཡིན་པ་གསོན་ལུས་ལས་

གཞན་མེད་པས་མཐུན་དཔེ་མེད་པའི་བྱིར། རྗེས་བྲལ་མེད་ལ། དེ་ལྟ་
ན་ཡང་མི་མཐུན་དཔེ་བྱས་པ་ལ་སོགས་པའི་སྡེང་དུ་བདག་མེད་ལ་
སོག་དང་མི་ལྟ་བུ་པས་བྲལ་བ་བྱལ་བའི་བྱིར། ཕྱོག་བྲལ་འབའ་ཞིག་པ་
ཅན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །དེས་ན་དེ་ཉིད་ཕྱོག་
བྲལ་འབའ་ཞིག་པའི་རྟགས་ཡིན་པ་བཀག་པའི་སྒྲོ་ནས། མཉམ་བྱ་དང་
མཚུངས་པར་སྒྲོན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

མ་དེས་པའི་གཏན་ཆོག་ས་ལྟ་མ་གསུམ་གསུངས་པའི་
རྣམ་བཅད་དང་ཡོངས་གཅོད་གྱི་དགོས་པ་ཡོད་དེ། རྒྱས་པའི་བསྟན་
བཅོས་ཆད་མ་རྣམ་འབྲེལ་ལས། ལྟ་མ་ཕྱོག་པའི་སྐྱལ་བྱེད་ཡིན་ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར། རྗེས་འགྲོ་བྱལ་ཅམ་དང་། རྗེས་འགྲོ་གཅོ་མོར་གྱུར་
པ་དང་། རྗེས་སུ་འགྲོ་ཕྱོག་ཆ་མཉམ་པ་བྱལ་བ་ཅམ་གྱིས་རྟགས་ཡང་
དག་ཏུ་འགྱུར་བ་བཀག་ནས། ཡོངས་གཅོད་ལ་དེ་སྐྱལ་གྱི་རྟགས་ཡང་
དག་ཡིན་ན་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གང་ལ་ཡང་མེད་དེས་ཞིག་དགོས་སོ་
ཞེས་ཤེས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་རྣམ་བཤད་ཐར་ལམ་
གསལ་བྱེད་ ༥༥༧ ལས། རྗེས་འགྲོ་ཅམ་དང་། རྗེས་འགྲོ་གཅོ་མོར་
གྱུར་པ་དང་། རྗེས་སུ་འགྲོ་ཕྱོག་ཆ་མཉམ་དུ་བྱལ་བ་ཅམ་གྱིས་བསྐྱལ་
བྱ་གོ་བ་བཀག་ནས། མི་མཐུན་ཕྱོགས་མཐའ་དག་ལས་ཕྱོག་པ་དགོས་
པར་བསྟན་པའི་སྒྲོ་ནས་ཅོད་གཞིའི་སྡེང་དུ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་མཐའ་
དག་རྣམ་པར་བཅད་པ། གཏན་ཆོག་གྱི་རྣམ་ཡུལ་དུ་ཤེས་པའི་ཆེད་
དུ་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་ལྟ་མ་གསུམ་སྒྲོས་སོ། །ཞེས་གསུངས།

རྒྱུ་ཆེན་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ་ ༤༡༩ ལས། དེ་དག་གི་སྐྱལ་
མ་ཐུན་མོང་གི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆེགས་གསུམ་སྟོན་པ་ཆོས་ཅན།
དགོས་པ་ཡོད་དེ། གཏན་ཆེགས་ཡང་དག་ཡིན་ན་མི་མཐུན་སྟེགས་
མཐའ་དག་ལས་སྟོབ་པའི་སྐྱབ་བྱེད་དངོས་སུ་བཞོད་ནས། ཚུད་གཞི་
ལ་མི་མཐུན་སྟེགས་མཐའ་དག་ནམ་ཐར་བཅད་པ་ཏྲགས་ཀྱི་རྒྱས་ཡུལ་
དུ་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་སྟོན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། །

འབྲས་ཏྲགས་ལ་ཚུལ་བྱུང་གི་དཔེར་སྟོན་པའི་དགོས་བ།

འབྲས་ཏྲགས་ལ་ཚུལ་བྱུང་གི་དཔེར་སྟོན་པའི་དགོས་པ་ནི།
འོ་ན་སྟོབ་དཔོན་སྟེགས་སྒྲུང་གིས་སྟེགས་ཆོས་འཁོར་ལོ་ལས་འབྲས་
ཏྲགས་ཀྱི་དཔེ་སྟོན་པའི་ཆེ་ཚུལ་བྱུང་དང་ཞེས་ཚུལ་བྱུང་བཞོད་པ་ལ་
དགོས་པ་གང་ཡོད་ཅེ་ན། དེ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། རང་རྒྱ་མི་ཏྲག་པ་
སྟོན་དུ་སོང་བ་ལ་ཚུལ་བྱུང་ཡིན་མིན་གྱི་ཆ་གཉིས་ཡོད་པས་ཚུལ་བྱུང་
དུང་སྒྲ་རང་རྒྱ་མི་ཏྲག་པ་སྟོན་དུ་སོང་བར་སྐྱབ་པའི་མཐུན་སྟེགས་ལ་
ཆ་གཉིས་སུ་འབྲུག་པ་བཞིན་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་འབྲས་ཏྲགས་ཐམས་ཅད་དེ་
སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་སྟེགས་ལ་ཆ་གཉིས་སུ་འབྲུག་པར་གོ་བའི་ཆེད་དམ་
མཚོན་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དེ་ལྟར་ཡང་། ཆད་མ་ནམ་འགྲེལ་ལས། རང་བཞིན་ཉིད་ལས་
གཞན་གྱིས་ནི། །གོ་བྱ་ལ་བྱལ་ཡོད་མིན་ཏེ། །རྒྱ་ནི་འབྲུལ་པ་སྤྱིད་ཕྱིར་

རོ། །དེའི་ཕྱིར་འབྲས་ཏྲགས་གཉིས་སུ་འཇུག་པའི་གསུངས།

དེའི་ཐད་གྱི་ཏྲམ་བཤད་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ ༡༡༩ ལས།
རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཆེགས་ཉིད་ལས་གཞན་པའི་འབྲས་ཏྲགས་ཉིད་
གིས་གོ་བྱ་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་བྱབ་བྱེད་དུ་འཇུག་པ་ཡོད་པ་མིན་ཏེ། རྒྱ་
འབྲས་བྱ་ལ་འབྲལ་བ་སྲིད་པའི་ཕྱིར། འབྲས་བྱ་དུ་བཆོས་ཅན། མེ་ལ་
ཏྲམ་བཤད་གཉིས་སུ་འཇུག་སྟེ། དེ་ལ་འཇུག་པ་གང་ཞིག །བྱབ་བྱེད་དུ་མི་
འཇུག་པ་དེའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས།

རྒྱུ་ཆེན་རིགས་པའི་རྒྱ་མཆོ་ ༩༡༩ ལས། རང་བཞིན་གྱི་
ཏྲགས་ཉིད་ལས་གཞན་འབྲས་བྱའི་ཏྲགས་གིས་ནི་གོ་བྱ་མཐུན་ཕྱོགས་
ལ་བྱབ་པ་ཡོད་པ་མིན་ཏེ། རྒྱ་ནི་འབྲས་བྱ་ལ་འབྲལ་བ་སྲིད་པའི་ཕྱིར་
རོ། །དེའི་ཕྱིར་འབྲས་ཏྲགས་ཡང་དག་ཐམས་ཅད་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་
ཏྲམ་བཤད་གཉིས་སུ་འཇུག་པས་བྱབ་པས་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་གྱི་རབ་དཔེ་
འཆད་པའི་སྐབས་སུ་འབྲས་ཏྲགས་གྱི་དཔེར་སྟོན་པའི་ཚུལ་བྱུང་གི་
ཏྲགས་འདི་ནི། འབྲས་ཏྲགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་འཇུག་
ཚུལ་མཆོན་པར་རུས་པའི་དཔེ་ཐུན་མོང་བར་འཐད་དོ་ཞེས་གསུངས་
སོ། །

དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། སྐབས་འདིར་ཕྱོགས་ཆོས་འཁོར་ལོ་ལས་སྒྲ་
ཆོས་ཅན། མི་ཏྲག་སྟེ། ཚུལ་བྱུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་འགོད་ལ། དེ་ནི་
དེ་སྐབས་ཀྱི་འབྲས་ཏྲགས་མ་ཡིན་པས་སྐབས་འདིར་འབྲས་ཏྲགས་གྱི་
དཔེ་སྟོན་པའི་དགོས་པ་བཤད་པ་མི་འཐད་དོ་ཞེས། དེ་ནི་བདེན་མོད་

ཀྱི་འོན་ཀྱང་དེ་ལྟར་བཀོད་བའི་སྐྱེ་བྱིན་གྱི་རིམ་ཙམ་ཡིན་གྱི། སྐབས་
འདིར་བསྟན་གྱི་འབྲས་ཏྲགས་དངོས་ནི། དྲང་སྤྱོད་ཆོས་ཅན། རང་རྩ་
མི་ཏྲག་པ་སྟོན་དུ་སོང་སྟེ། སྤྱི་བུའི་ཚུལ་བ་ལས་བྱུང་བའི་བྱིན་ཞེས་
འགོད་ལ། དེ་ནི་འབྲས་ཏྲགས་མཆན་ཉིད་པ་ཡིན་པས་སྤར་ལྟར་བཤད་
བའི་ཤིན་ཏུ་འཐད་དོ། །

འོན་དེ་ཉིད་ཆོག་གིས་དངོས་སྐྱེ་བྱིན་བའི་སྟོན་སྐྱེ་མ་བཀོད་
བའི་རྩ་མཆན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ལ་སྤྱིའི་དགོས་བ་དང་ཁྱད་བར་གྱི་
དགོས་བ་གཉིས་ཡོད་བ་བསྟན་དར་ལྟ་རམས་བས་གསུངས་ཏེ། དེ་
ཉིད་གྱིས་མཛད་བའི་འཁོར་ལོའི་འགྲེལ་བ་རིན་ཆེན་སྟོན་མེ་ ༡༣༧
ལས། འོན་ཆོག་ཟིན་ལ་ཅིའི་བྱིན་མ་བཀོད་ཅེ་ན། དགོས་བའི་དབང་
གིས་ཏེ། སྤྱིའི་དགོས་བ་ནི། ལོགས་དང་པོའི་འགྲེལ་ཏྲགས་ཀྱི་ཆོས་
ལོག་པ་སྟེང་གི་རང་བཞིན་ཏྲགས་ཀྱི་ཆོས་སྐྱེ་བཀོད་བ་བཞིན་དུ།
ལོགས་གཉིས་བའི་ཆོས་ལོག་པ་ལོག་གི་འབྲས་ཏྲགས་ཀྱི་ཆོས་སྐྱེ་
བཀོད་བ་ཤེས་བའི་ཆེད་ཡིན་བའི་བྱིན། ཁྱད་བར་གྱི་དགོས་བ་ནི།
འབྲས་ཏྲགས་ཡིན་ན་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་རྣམ་གཉིས་སྐྱེ་འདུག་པས་ཁྱབ་
ཀྱང་། རང་བཞིན་གྱི་ཏྲགས་ལ་དེ་འདྲ་མི་དགོས་བ་ཤེས་བའི་ཆེད་ཡིན་
བའི་བྱིན། ཞེས་གསུངས་པས་དབྱུང་བར་བྱའོ། །

སྟོན་དཔོན་ཕྱོགས་སྤང་གིས། སྟེང་ལོག་མི་མཐུན་ལོགས་དང་
སྐྱེ། །ཡང་དག་གཏན་ཆོགས་གཉིས་ཡིན་ནོ། །ལོགས་དང་མི་མཐུན་
སྟེང་ལོག་སྐྱེ། །འགྲེལ་བའི་གཏན་ཆོགས་གཉིས་ཡིན་ནོ། །བྱར་བཞི་

ཐ་དད་སྒོལ་མར་སྐྱར། །ཐུན་མོང་མ་ངེས་རྣམ་པ་བཞི། །ལོགས་གཉིས་
ཐད་ཀར་སྐྱར་བས་ན། །ཐུན་མོང་མ་ཡིན་མ་ངེས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་
པ་ལྟར་སྐྱར་ཚུལ་ཤེས་པར་བྱའོ། །

དེ་སྐབས་ཀྱི་འབྲས་ཉགས་ལ་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་རྣམ་གཉིས་སུ་
འབྲུག་པས་བྱུང་ན། དུ་ལྟན་གྱི་ལ་ལ་ཆོས་ཅན། དངོས་རྒྱ་མེ་ཡོད་དེ།
དུ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཉགས་དང་། དངོས་རྒྱ་མེ་དང་ལྟན་པའི་
མཆན་མའི་ལ་ལ་ཆོས་ཅན། དངོས་འབྲས་དུ་བ་ཡོད་དེ། དངོས་རྒྱ་མེ་
ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བཞག་པའི་ཆེ་ཉགས་དེ་དག་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་བྱུང་
བྱེད་དུ་འབྲུག་པ་སྒྲ་ལ། དེ་དག་དེ་སྐབས་ཀྱི་འབྲས་ཉགས་ཡང་དག་ཡིན་
མིན་དབྱེད་པར་བྱའོ། །

རྣམ་ངེས་དར་རྒྱུ་ ༣༣༧ ལས། གཉིས་པ་ནི། འབྲས་བྱ་
དང་། རང་བཞིན་དང་། མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆོགས་སོ། །དང་པོ་
ལ་གཉིས། མཆན་ཉིད་དང་། རྒྱ་འབྲས་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་གཏན་ལ་
དབབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཚུལ་གསུམ་གང་ཞིག །རང་གི་བསྐྱབ་བྱའི་
ཆོས་སུ་དངོས་སུ་གཟུང་བྱ་ཡིན་ན་རང་དང་རྣམ་ཐ་དད་ཡིན་པའོ། །ཞེས་
གསུངས་སོ། །

རྣམ་བཤད་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ ༡༩ ལས། ཉགས་ཀྱི་བསྐྱབ་
བྱ་ལ་དགག་སྐྱབ་གཉིས་སུ་ངེས་ལ། སྐྱབ་པ་གོ་བར་བྱེད་པ་ལ། བསྐྱབ་
བྱའི་ཆོས་དང་ངོ་མོ་ཐ་དད་པ་དང་། མི་དད་པ་གཉིས་སུ་ངེས་པའི་དང་
པོ་ནི་འབྲས་བྱའི་ཉགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཡོངས་འཛིན་རྟགས་རིགས་ ༣༡༩ ལས། དངོས་འབྲས་དུ་
བ་མེད་པ་དེ། དུ་བས་དཔེན་པའི་ཅིག་སྟོར་དུ་དུ་བའི་དངོས་རྒྱ་མེད་
པར་སྐྱབ་པའི་བཞི་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་རྩེ་བཅུན་རྣམ་
འབྲེལ་དུ་འང་གསུངས་པས་དབྱུང་པར་བྱའོ། །

རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ལ་བྱས་པ་སྟོས་པའི་དགོས་པ།

རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ལ་བྱས་པ་སྟོས་པའི་དགོས་པ་ནི། ཁོ་
ན་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་ཕྱོགས་ཆོས་འཁོར་ལོ་ལས་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་
གྱི་དཔེ་སྟོས་པའི་ཆེ་སྒྲ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། བྱས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
ཞེས་བྱས་པ་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་གྱི་དཔེར་སྟོས་པ་མི་འཐད་དེ། སྒྲ་
ཆོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། ཅུལ་བྱང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་གཏན་
ཆོགས་བརྒྱད་པ་འདིས་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་གྱི་དཔེར་མཆོན་རུས་
པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་གཏན་ཆོགས་གཉིས་པ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་
པའི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་གྱི་མཆོན་དཔེ་ལ་བྱས་པ་སྟོས་པ་ལ་དོན་
ནམ་དགོས་པ་མེད་དོ་ཞེ་ན།

གཏན་ཆོགས་བརྒྱད་པས་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་མཆོན་རུས་
ཀྱང་གཏན་ཆོགས་དེ་ནི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཆ་གཉིས་སུ་འདུག་པའི་
གཏན་ཆོགས་ཡིན་པས་རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཆོགས་ཐམས་ཅད་མཐུན་
ཕྱོགས་ཆ་གཉིས་དགོས་སམ་སྟུམ་ན། མི་དགོས་ཏེ་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་

ཁྱབ་བྱེད་དུ་འཇུག་པའི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཀྱང་ཡོད་དོ་
 ཞེས་མཆོན་པའམ་གོ་བའི་ཆེད་དུ་གཏན་ཆོག་པ་གཉིས་པ། སྒྲ་ཆོས་
 ཅན། མི་རྟག་སྟེ། བྱས་པ་ཡིན་པའི་བྱེད་ཞེས་པའི་མཐུན་སྟེགས་ལ་
 ཁྱབ་བྱེད་དུ་འཇུག་པའི་རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཆོག་པ་འདི་སྟོན་པ་ཡིན་
 པའི་བྱེད་རོ། །

དེ་ལྟར་ཡང་རྣམ་འགྲེལ་ལས། འདི་ཉིད་ཀྱིས་ནི་རང་བཞིན་
 ཉིད། །གྲུབ་ཀྱང་ཐ་དད་བྱས་པ་ནི། །འབྲས་དང་ལྷན་ཅིག་བསྟན་པ་
 ནི། །ཐམས་ཅད་དེ་འབྲས་ཤེས་མི་འགྱུར། །ཞེས་སོ། །དེའི་ཐད་ཀྱི་ཐར་
 ལམ་གསལ་བྱེད་ ༥༦༠ ལས། གཉིས་པ་ནི། བྱས་པ་དཔེར་སྟོན་པ་
 རོན་མེད་པར་ཐལ། ཚེས་བྱང་སྟོན་པ་ཉིད་ཀྱིས་རང་བཞིན་རྟགས་ཀྱི་
 དཔེ་ཡང་གྲུབ་པའི་བྱེད་ཅེ་ན། སྟེགས་ཆོས་ཅན་གྱི་དབྱེ་བ་སྟོན་པའི་
 སྐབས་འདིར། ཚེས་བྱང་འདི་ཉིད་ཀྱིས་རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཆོག་པ་
 ཉིད་ཀྱི་དཔེ་གྲུབ་ཀྱང་། དེ་ལས་ཐ་དད་དུ་བྱས་པ་དཔེར་སྟོན་པ་ཆོས་
 ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། འབྲས་རྟགས་ཀྱི་དཔེ་དང་ལྷན་ཅིག་བྱས་པ་
 དཔེར་བསྟན་པ་ནི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཐམས་ཅད་མཐུན་སྟེགས་ལ་
 ཆ་གཉིས་སུ་འཇུག་པ་དེ་འབྲས་ཤེས་པར་མི་འགྱུར་བར་ཁྱབ་བྱེད་དུ་
 འཇུག་པ་ཡོད་པར་ཤེས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་བྱེད། ཞེས་གསུངས།

རྟེན་ཆེན་ ༤༡༡ ལས་ཀྱང་འདི་བཞིན་དུ་གསལ།

གཉིས་ཀ་སྒྲོས་པའི་དགོས་པ།

གཉིས་ཀ་སྒྲོས་པའི་དགོས་པ་ནི། ཁོ་ན་རེ། སྒྲོབ་དཔོན་གྱིས་
 འབྲས་རང་གི་རྟགས་ཡང་དག་ནི་རང་དོན་ལེའུར་རྒྱས་པར་བསྟན་ཟིན་
 བས། སྒྲར་ཡང་གཞན་དོན་ལེའུར་གཏན་ཆིགས་ཀྱི་རབ་དབྱེ་འཆད་
 བ་ན་འབྲས་རང་གི་རྟགས་ཀྱི་རྣམ་དབྱེ་བཤད་པ་ནི་བསྒྲོས་སྒྲོན་ཡོད་
 ལ་དགོས་པ་མེད་དོ། །གཞན་དུ་ན་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱང་
 སྐབས་འདིར་སྒྲོས་དགོས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ལན་ནི། གཞན་དོན་
 ལེའུར་འབྲས་རང་གི་རྟགས་ཀྱི་རབ་དབྱེ་འཆད་པ་ལ་དགོས་པ་བྱུང་
 བར་ཅན་ཡོད་དེ། རང་དོན་ལེའུར་འབྲས་རང་གི་རྟགས་ཀྱི་རྣམ་དབྱེ་
 དང་དེ་དག་གི་འབྲེལ་པ་རྒྱས་པར་གསུངས་མོད་ཀྱང་། འབྲས་རང་གི་
 རྟགས་ཀྱི་མཐུན་སྦྱོགས་ལ་རྣམ་གཉིས་དང་བྱུང་བྱེད་འཇུག་པའི་དབྱེ་
 བའི་རྣམ་གཞག་དང་། དེ་བཞིན་བརྗོད་བྱ་འབྲས་རང་གི་རྟགས་གཉིས་
 ཀྱི་ཚུལ་ཕྱི་ཚོལ་ལ་བརྗོད་པའི་རྗོད་བྱེད་སྒྲུབ་དག་གི་དབྱེ་བ་རྟོགས་
 པའི་ཆེད་དུ་གཏན་ཆིགས་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་ཡིན་པས་
 བསྒྲོས་སྒྲོན་མེད་ལ་དགོས་པ་ཡོད་པ་ཤེས་པར་བྱ་ལ། མཆན་ཉིད་
 བཤད་པ་ལ་ནི་དགོས་པ་ལྷག་པོ་མེད་པས་སྐབས་འདིར་མ་བཤད་
 དོ་ཞེས་པའི་དོན་ཉེ། དེ་ལྟར་ཡང་ཆད་མ་རྣམ་འབྲེལ་ལས། རྗེས་སུ་
 དཔག་པ་བཤད་ཟིན་ནོ། །གཏན་ཆིགས་བརྗོད་བྱས་རྟོགས་དོན་དུ།

རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ཅམ་བཤད་དོ། །ཞེས་སོ། །དེའི་ཐད་ཀྱི་རྣམ་བཤད་ཐར་
ལམ་གསལ་བྱེད་ ༥༦༠ ལས་ཀྱང་། གསུམ་པ་ནི། རང་དོན་དུ་གཏན་
ཆིགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་སྒྲོས་ཟིན་པའི་བྱིར། ཡང་འདིར་སྒྲོས་པ་ལ་དགོས་
པ་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། ཞེས་བ་ནས། ཡང་ན་རང་དོན་རྗེས་སུ་དཔག་པར་
བཤད་ཟིན་པའི་གཏན་ཆིགས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་དོན་དེ་དང་ལྡན་པའི་
གཏན་ཆིགས་ཀྱི་ཆོས་ལ་བརྗོད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་སྒྲུར་བའི་དབྱེ་
བ་རྟོགས་པའི་དོན་དུ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་པའི་བར་གསུངས་ལ།

རྒྱུ་ཆེན་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ་ ༤༡༡ ལས། གསུམ་པ་ནི། གལ་
ཉེ་རྟགས་ཡང་དག་གི་དབྱེ་བ་ནི། རང་དོན་ལེའུར་བརྗོད་ཟིན་པའི་བྱིར།
ཡང་འདིར་སྒྲོས་པ་ལ་དགོས་པ་ཅི་ཡོད། གཞན་དུ་ན་རྟགས་ཡང་དག་
གི་མཆན་ཉིད་ཀྱང་སྒྲོས་དགོས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། རང་དོན་རྗེས་སུ་
དཔག་པར་བཤད་ཟིན་པའི་དོན་འབྲས་རང་གི་གཏན་ཆིགས་དེ་ཉིད་
སྐྱབ་དག་གི་བརྗོད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་རྗོད་བྱེད་སྐྱབ་དག་གི་སྒྲུར་
བའི་དབྱེ་བ་རྟོགས་པའི་དོན་དུ་བརྗོད་བྱ་འབྲས་རང་གི་གཏན་ཆིགས་
ཀྱི་མཐུན་ཚུགས་ལ་འཇུག་ཚུལ་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ཅམ་འདིར་བཤད་པ་
ཡིན་ཉེ། དེས་ན་སྒྲོས་པའི་སྒྲུན་མེད་ཅིང་། རྟགས་ཡང་དག་གི་མཆན་
ཉིད་ཚུལ་གསུམ་ལ་ནི་སྤར་བཤད་པ་དེ་ལས་ཐ་དད་པ་འདིར་བཤད་
དགོས་པ་མེད་པའི་བྱིར་མ་བཤད་དོ། །

དོན་ནི་འདི་ཡིན་ཉེ། སྤར་རང་དོན་ལེའུར་འབྲས་རང་གི་
རྟགས་འཆད་པ་ན། འབྲས་རང་གི་རྟགས་ཀྱི་བསྐྱབ་ཚུལ་མི་འདྲ་བའི་

ཁྱད་པར་རྟགས་ཚོས་ཀྱི་བདག་གཅིག་དང་དེ་བྱུང་གི་འབྲེལ་པ་མི་འདྲ་
 པའི་སྒྲོ་ནས་རྒྱས་པར་བཤད་ཀྱང་། རྟགས་དེ་གཉིས་ཀྱི་མཐུན་སྦྱོགས་
 ལ་ཁབ་བྱེད་དུ་འཇུག་པ་དང་། ཆ་གཉིས་སུ་འཇུག་པའི་དབྱེ་བ་མ་
 བཤད་ལ། འདིར་ནི་སྤར་བཤད་ཟིན་པའི་འབྲས་རང་གི་རྟགས་ཀྱི་ཁྱད་
 པར་དེ་དག་མ་བཤད་པར་རྫོང་བྱེད་སྐབ་དག་གི་དབྱེ་བ་ཤེས་པའི་ཕྱིར་
 དུ། བརྫོང་བྱེད་འབྲས་རང་གི་རྟགས་དེ་དག་གི་མཐུན་སྦྱོགས་ལ་འཇུག་
 ཚུལ་ཀྱི་དབྱེ་བ་ཙམ་ཞིག་བཤད་པ་ཡིན་པས་བསྒྲོམ་པའི་སྒྲོན་མེད་
 ཅིང་། རང་དོན་ལེའུར་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་དུ་བཤད་པའི་
 ཚུལ་གསུམ་ཆང་བའི་གཏན་ཆོག་ས་ཞེས་པ་དེ་ལས་ཐ་དད་པ་འདིར་
 བཤད་རྒྱུའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་མེད་པའི་ཕྱིར། དབྱེ་བ་
 སྒྲོན་ན་མཚན་ཉིད་ཀྱང་སྒྲོན་དགོས་པ་མི་མཚུངས་སོ་ཞེས་པའི་དོན་ཏེ།
 རྟེན་བྱེད་དག་གིས་འདི་ཙམ་ཡང་འཆད་མ་ཤེས་པར་སྤང་ངོ་། །ཞེས་
 གསུངས་སོ། །

མདོར་ན་འདིར་འབྲས་རང་གི་རྟགས་ཀྱི་རབ་དབྱེ་བཤད་པ་
 བློ། བརྫོང་བྱེད་རྟགས་ཡང་དག་གི་རབ་དབྱེ་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་མིན་གྱི།
 རྫོང་བྱེད་སྐབ་དག་གི་དབྱེ་བ་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་དང་མཐུན་སྦྱོགས་ལ་
 འཇུག་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་གཉིས་ཡོད་པ་ཤེས་པའི་ཆེད་ཡིན་པས་རང་དོན་
 ལེའུ་དང་དགོས་པ་མི་འདྲ་བ་ཡོད་པས་བསྒྲོམ་སྒྲོན་མེད་ལ་དགོས་པ་
 ཡོད་དོ་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །

སྟོག་ལྡན་སྟོག་པ་ཅན་དུ་མི་འཐད་པའི་སྐབས་འབྲེལ་བ་ལ་བརྟགས་ལ་ དགག་ཚུལ།

སྟོག་ལྡན་སྟོག་པ་ཅན་དུ་མི་འཐད་པའི་སྐབས་འབྲེལ་བ་ལ་
བརྟགས་ལ་དགག་ཚུལ་ནི། སྤྱིར་འདིའི་སྐོར་གོང་དུ་ཅུང་ཟད་སོང་ཟིན་
ཀྱང་འདིར་འབྲེལ་བ་ལ་བརྟགས་ལ་དགག་ཚུལ་ནི། རྒྱས་པའི་བསྟན་
བཅོས་ཆད་མ་རྣམས་འབྲེལ་ལས། སྟོག་པ་ཉིད་ནི་ངེས་པ་ཉིད། །མེད་ན་
མི་འབྱུང་ཡིན་པར་བརྟུན། །ཅེས་པ་ནས། སྟོན་དུ་སྟོག་དུ་གྱུར་པ་
ལ། །མཐོང་དང་མ་མཐོང་དེ་གྲུབ་མེད། །ཅེས་པའི་བར་གསུངས་ལ།
དོན་ནི། སྐབས་འདི་སངས་རྒྱས་པས་རིགས་པ་ཅན་པ་འགོག་ཅིང་དེ་
ཡང་རིགས་པ་ཅན་པས། གསོན་ལུས་ཆོས་ཅན། གང་ཟག་གི་བདག་
དང་བཅས་ཏེ། སྟོག་ལྡན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་རྟགས་འདི་རྗེས་
ཁྱབ་མ་གྲུབ་ཅིང་སྟོག་ཁྱབ་འབའ་ཞིག་གྲུབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་
ཟེར། དེ་འགོག་པ་ལ། སངས་རྒྱས་པའམ་དབལ་ལྡན་ཆོས་གྲགས་ཀྱིས་
ཚུལ་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། སྟོག་ཁྱབ་གྲུབ་པ་ལ་སྟོན་དུ་རྟགས་ཆོས་ཀྱི་
འབྲེལ་བ་གྲུབ་དགོས་པ་གང་ཞིག །ཁྱོད་ཀྱིས་བཀོད་པའི་རྟགས་དེར་
རྟགས་ཆོས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཞེས་འབྲེལ་བ་ལ་བརྟགས་
ནས་སྟོག་ཁྱབ་མ་གྲུབ་པར་བསྟན་ཅིང་། གལ་ཏེ་རིགས་པ་ཅན་པས་
དེ་རྟགས་ཆོས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་གྲུབ་པས་སྟོག་ཁྱབ་གྲུབ་པོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་

ན་རྟགས་དེའི་རྗེས་ཁྱབ་ཀྱང་གྲུབ་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། ལྷོག་ཁྱབ་
གཅིག་བྱ་ཅན་ཡིན་པ་ཉམས་སོ། །མདོར་ན་དེ་འབྲེལ་རྟགས་དེ་ཆོས་
ཅན། རྗེས་ཁྱབ་མེད་ཅིང་ལྷོག་ཁྱབ་ཀྱང་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་
རྟགས་ཆོས་ལ་འབྲེལ་བ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། གཤམ་ཏེ་འབྲེལ་བ་གྲུབ་པོ་
ཞེ་ན་དེ་ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ། བདག་གཅིག་པའི་འབྲེལ་བ་ཡང་མ་
གྲུབ། དེ་བྱུང་གི་འབྲེལ་བ་ཡང་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་གྲུབ་སྟེ། ལྷོག་
ལྷན་དང་བདག་གི་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་མདོན་སྤྲུམ་གྱིས་མ་གྲུབ་སྟེ་
དེ་ལ་ཆད་མ་སྤྲུགས་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར།

དེ་གཉིས་རྒྱ་འབྲས་ངེས་བྱེད་ཀྱི་རྗེས་དཔག་མེད་དེ། གཤམ་ཏེ་
བདག་དེ་ཡོད་ན་གཞལ་བྱ་ཀྱན་གྱི་མཐར་ཐུག་པ་དེ་ཡིན་དགོས་པས།
དེ་མདོན་སྤྲུམ་གྱིས་དཔྱད་གསུམ་པས་ཁྱབ་པ་ཁྱོད་ཀྱི་ཁས་ལེན་དགོས་
ལ། དེ་ཡང་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་པོ་མ་གྲུབ་སྟེ། དེ་གཉིས་
བདག་གཅིག་འབྲེལ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ཡང་མི་འཐད་དེ། དེ་འབྲེལ་གཏན་
ཆེགས་དེའི་རྟགས་ཆོས་གཉིས་བདག་གཅིག་འབྲེལ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
དེ་གཉིས་ཐུས་གཅིག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བདག་རྟག་པ་དང་ལྷོག་
མི་རྟག་པར་རིགས་པ་ཅན་པས་ཁས་སྐྱངས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་པའི་དོན་
ནོ། །

སྟོག་ལྟན་ལྟོག་པ་ཅན་མི་འཐད་པའི་སྐབས་སུ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ བརྟགས་ལ་དགག་པའི་ཚུལ།

སྟོག་ལྟན་ལྟོག་པ་ཅན་མི་འཐད་པའི་སྐབས་སུ་མི་མཐུན་
ཕྱོགས་ལ་བརྟགས་ལ་དགག་པའི་ཚུལ་ནི། རྒྱས་པའི་བསྟན་བཅས་
ཆད་མ་རྣམ་འགྲེལ་ལས། གཞན་ལ་མཐོང་མེད་ངོ་པོ་ཅན། །བུམ་
སྟགས་ལ་མེད་ཅེས་གང་ལས། །གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་བདག་མཐོང་ན། །
ཡོད་མེད་ཉིད་ནི་རྟོགས་པར་འགྱུར། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས་སོ། །

དོན་ནི་རིགས་པ་ཅན་པས། སྟོག་ལྟན་གསོན་ལུས་གང་ཟག་
གི་བདག་བཅས་སུ་སྐྱབ་པའི་ལྟོག་བྱུང་བ་ཅན་གྱི་རྟགས་ཡང་
དག་ཏུ་ཁས་སྦངས་པ་དེ་ལ། སངས་རྒྱས་པས་དེ་མི་འཐད་དེ། བདག་
མེད་ལ་སྟོག་མེད་ཡིན་པས་བྱུང་བ་དེ་སྐབས་ཀྱི་ཕྱི་རྟོག་གིས་མི་
མཐུན་ཕྱོགས་སམ་མི་མཐུན་དཔེ་གང་གི་སྟེང་དུ་འང་མངོན་སུམ་གྱིས་
མཐོང་རུང་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྒྱ་མཚན་དེའི་ཕྱིར་ན། བདག་ལྟོག་
པས་སྟོག་ལྟོག་པའི་བྱུང་བ་ཇི་ལྟར་བྱུང་སྟེ་མི་འགྲུབ་པར་ཐལ། སྐབས་
ཀྱི་ཕྱི་རྟོག་གིས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་བདག་ཡོད་མེད་སྟངས་དུ་མི་རུང་ཞིང་
ཐེ་ཚོམ་ལས་མ་འདས་པས་བདག་མེད་པར་མི་ཤེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེ་ལྟར་ཡང་མདོ་རང་འགྲེལ་ལས། བདག་བསྟན་མི་རུང་པའི་
ཕྱིར། བུམ་པ་ལ་སྟགས་པ་བདག་མེད་ཉིད་ཏུ་མ་བྱུང་སྟེ། མ་དམིགས་

པ་ཅམ་ནི་ཐེ་ཚོམ་གྱི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་གསུངས།

གལ་ཏེ་ཁོ་རེ། མི་མཐུན་དཔེ་བྱམ་པའི་སྤྲིང་དུ་སྲོག་དང་སྒོ་
མེད་པར་རྟོགས་པ་བཞིན་དུ་བདག་གྲང་མེད་པར་རྟོགས་པར་མཆུངས་
སོ་ཞི་ན། དེ་ཡང་མི་ཤམད་དེ། མི་མཐུན་དཔེ་བྱམ་པའི་སྤྲིང་དུ་སྲོག་དང་
སྒོ་ཡོད་མེད་ནི་མངོན་སུམ་ལ་སྤྲང་དུ་རུང་ཞིང་དེ་དག་མེད་པར་མངོན་
སུམ་གྱིས་རྟོགས་ལ། བཀ་ཟག་གི་བདག་ནི་མངོན་སུམ་ལ་སྤྲང་རུང་དུ་
ཡོད་ན་གསོན་ལུས་ལ་ཡོད་པ་ཆད་མས་མཐོང་ཞིང་། བྱམ་པ་ལ་མེད་
པ་ཆད་མས་རྟོགས་དགོས་པའི་རྣམ་དབྱེ་ཤམད་དུ་རྒྱག་གྲང་། བདག་
དེ་ནི་གཞི་བཀ་ལའང་སྤྲང་དུ་མི་རུང་བས་བྱམ་སོགས་ཀྱི་སྤྲིང་དུ་སྲོག་
བདག་གཉིས་མེད་པར་རྟོགས་དགོས་པ་མི་མཆུངས་སོ། །

ཡོག་ཡོགས་ལྟོག་ཁུག་མ་གྲུབ་པ་དེ་དང་མཉན་བྱ་མཚུངས་པར་
བསྐྱབ་ཚུལ།

མེག་མེགས་མེག་གུལ་མ་གུལ་པ་དེ་དང་མཉན་བྱ་མཚུངས་
 པར་བསྐྱབ་ཚུལ་ནི། འདིའི་རྒྱལ་ས་ཤུ་མཚུངས་པའི་ཚུལ་ནི་གོང་དུ་ཅུང་
 ཟད་བཤད་ཅིན་གུང་ཚད་མ་རྣམ་འབྲེལ་པས། འཁྱལ་ཉིད་ཉིད་ཀྱིས་
 མཉན་བྱ་དང་། །མེག་མེགས་འདི་ནི་མཚུངས་པར་འགྱུར། །ཞེས་པ་
 ཅས། བསྐྱབ་བྱའི་རྗེས་འཁྱལ་ཅིན་དེ་ལྟར། །འཛོད་འགྱུར་དེ་ནི་གཞན་

ལའང་མཚུངས། །ཞེས་བའི་བར་གསུངས་སོ། །དོན་ནི། དེགས་པ་ཅན་
 བས། སྒྲིབ་སོགས་ཀྱིས། གསོན་ལུས་གང་ཟག་གི་བདག་བཅས་སུ་
 སྦྱབ་པ་དང་མཉན་བྱས་སྐྱེ་ཏག་བར་སྦྱབ་པ་གཉིས་ཕྱག་བྱེད་མ་གྱུ་བ་
 བར་མཚུངས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་གཉིས་སྐབས་ཀྱི་བྱི་ཚོལ་དེས་མི་མཐུན་
 ཕྱོགས་ལ་ཡོད་མེད་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བའི་སྒོ་ནས་ཕྱག་བ་ལུལ་པ་ཅན་ཡིན་
 བར་འདྲ་བས་སོ། །

གལ་ཏེ་ཁོ་ན་རེ། དེ་གཉིས་མི་འདྲ་སྟེ། སྒྲིབ་སོགས་ནི་མི་
 མཐུན་ཕྱོགས་ལས་ཕྱག་བ་ཅན་ཡིན་ལ། མཉན་བྱ་ནི་མཐུན་ཕྱོགས་
 ལས་ཀྱང་ཕྱག་བས་ཕྱག་བྱེད་མ་གྱུ་བ་ཐོ་ཞེ་ན། འོ་ན་སྒྲིབ་སོགས་ཀྱང་
 ཕྱག་བྱེད་མ་གྱུ་བ་འགྱུར་བར་ཐལ། དེ་ཡང་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་མ་ཟད་
 མཐུན་ཕྱོགས་ལས་ཀྱང་ཕྱག་བ་མཉན་བྱ་དང་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་མཚུངས་
 བས་སོ་ཞེས་བའི་དོན་ནོ། །དེ་ཡང་རྣམ་པ་མཉན་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་
 ༥༧༩ ལས། མཉན་བྱས་སྐྱེ་མི་ཏག་བར་སྦྱབ་པ་དང་། སྒྲིབ་སོགས་
 ཀྱིས་གསོན་ལུས་བདག་བཅས་སུ་སྦྱབ་པ་འདི་ནི་ཕྱག་བྱེད་མ་གྱུ་བ་
 བར་མཚུངས་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་
 བས་ཕྱག་བ་ལུལ་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། མཚུངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྒྲིབ་
 སོགས་ཕྱག་བ་ཅན་ཡིན་ཡང་མཉན་བྱ་འདི་ནི་ཕྱག་བ་ལུལ་པ་འདི་ཕྱིར་
 ཅེ་ན། ཅི་ལྟར་ལུལ་བྱིས་བས། བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་མིན་པ་མི་མཐུན་
 ཕྱོགས་ཁོ་ན་ཉིད་ལས་དེ་ཕྱག་བ་མིན་ཏེ། མཐུན་ཕྱོགས་ལས་ཀྱང་ཕྱག་
 བའི་ཕྱིར་ཅེ་ན། འོ་ན་དོན་གྱིས་མཉན་བྱ་དེ་བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་ཀྱི་རྗེས་

སུ་འབྲུག་པ་མིན་པས་ཕྱོག་པ་འབྲུག་པ་དེ་ལྟར་བཟོད་པར་འགྱུར་བར་
 ཐལ། དེ་མཐུན་ཕྱོགས་ལས་ཕྱོག་པས་ཕྱོག་པ་འབྲུག་པར་བཟོད་པའི་
 བྱིར། འདོད་ན། སྟོག་སྟགས་ཀྱང་ཕྱོག་པ་འབྲུག་པར་ཐལ། མཐུན་
 ཕྱོགས་ལ་རྗེས་སུ་མི་འགྲོ་བ་དེ་ནི་གཞན་སྟོག་སྟགས་ལ་འང་མཚུངས་
 པའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། །

རྒྱ་མ་དམིགས་པ་དང་བྱེད་མ་དམིགས་པའི་དཔེ་དངོས་སུ་མི་ སྟོན་པའི་རྒྱ་མཚན།

རྒྱ་མ་དམིགས་པ་དང་བྱེད་མ་དམིགས་པའི་དཔེ་དངོས་
 སུ་མི་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། འོ་ན་ཕྱོགས་ཆོས་འཁོར་ལོས་འབྲས་
 རང་གི་རྟགས་ཀྱི་དཔེ་མཚོན་དངོས་སུ་གསུངས་ནས། མ་དམིགས་
 པའི་རྟགས་ཀྱི་དཔེ་མཚོན་དངོས་སུ་མི་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཚན་གང་ཞེ་ན།
 རྒྱ་དང་བྱེད་མ་དམིགས་པའི་དཔེ་མཚོན་དངོས་སུ་མ་བསྟན་པའི་
 རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། རེ་བྱ་མིག་བརྒྱད་པའི་འབྲས་རྟགས་ཀྱིས་རང་རྒྱ་
 མི་རྟག་པ་ལྷ་མ་སྟོན་དུ་སོང་བ་ཕྱོག་ན། འབྲས་བྱ་ཆོལ་བ་ལས་བྱུང་
 བ་ཕྱོག་པར་བཟོད་པས། རྒྱ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་དཔེ་
 མཚོན་ཕྱགས་ལ་རྟགས་རྟུས་པས་རྒྱ་མ་དམིགས་པའི་དཔེ་མཚོན་
 དངོས་སུ་མ་བསྟན་ལ། རེ་བྱ་མིག་གཉིས་པའི་རང་བཞིན་ཀྱི་རྟགས་
 ཀྱིས་བསྟར་བྱུང་གི་བྱེད་ཀྱི་ངོ་པོ་མི་རྟག་པ་ཕྱོག་པ་ཉིད་ཀྱིས་བྱེད་

བྱའི་ངོ་བོ་བྲུས་པ་ལྟོག་པར་བརྟེན་པ་ལས། ཁྲབ་བྱེད་མ་དམིགས་པའི་
 ཉགས་ཡང་དག་ཤུགས་ལ་རྟོགས་ནུས་པས་ཁྲབ་བྱེད་མ་དམིགས་
 པའི་ཉགས་ཡང་དག་གི་དཔེ་མཆོན་དངོས་སུ་མི་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་
 ལྟར་ཡང་། ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་ལས། རྒྱ་དང་ངོ་བོ་ལྟོག་ཉིད་ཀྱིས། །དོན་
 ལྟོག་པར་ནི་བརྟེན་པ་ལས། །མ་དམིགས་དཔེ་ནི་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། །ཐ་
 དད་པ་ནི་མ་བཤད་དོ། །ཞེས་དང་། དེའི་ཐད་ཀྱི་རྣམ་བཤད་ཐར་ལམ་
 གསལ་བྱེད་ ༡༩༩ ལས། ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དགྲར་བྱེ་བ་ན། རྒྱ་དང་ཁྲབ་
 བྱེད་མ་དམིགས་པའི་དཔེ་མི་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། ཕྱོགས་
 ཆོས་ཅན་གྱི་རབ་དབྱེ་འཆད་པའི་སྐབས་དེར་ཆོས་ཅན། འབྲས་རང་གི་
 དཔེར་བརྟེན་པ་ལས་ཐ་དད་པར་མ་དམིགས་པ་གཉིས་ཀྱི་དཔེར་བརྟེན་
 དངོས་སུ་མ་བཤད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། བལྟར་རུང་གི་རྒྱ་དང་ཁྲབ་
 བྱེད་ཀྱི་ངོ་བོ་ལྟོག་པ་ཉིད་ཀྱིས་འབྲས་རུ་དང་ཁྲབ་བྱའི་དོན་ལྟོག་པར་
 བརྟེན་པ་ལས་མ་དམིགས་པ་གཉིས་ཀྱི་དཔེ་ཤུགས་ལ་གྲུབ་ཐིན་པས་
 དངོས་སུ་མ་བཤོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། །

རྒྱུ་ཆེན་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚན་ ༡༡༠ ལས། ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་
 གྱི་རབ་དབྱེ་འཆད་པ་ན། རྒྱ་དང་ཁྲབ་བྱེད་མ་དམིགས་པའི་དཔེ་མི་
 སྟོན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཞེ་ན། སྐབས་དེར་དེ་གཉིས་ཀྱི་དཔེར་བརྟེན་
 འབྲས་རང་གི་དཔེར་བརྟེན་ལས་ཐ་དད་པར་ནི་དངོས་སུ་མ་བཤད་
 པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཡོད་ན་ལྟར་རུང་གི་རྒྱ་དང་། ཁྲབ་བྱེད་ཀྱི་ངོ་
 བོ་ལྟོག་པ་ཉིད་ཀྱིས་འབྲས་རུ་དང་ཁྲབ་བྱའི་དོན་ལྟོག་པར་ནི་བརྟེན་

བ་ལས་མི་དམིགས་པ་དེ་གཉིས་ཀྱི་དཔེ་ནི་བྱགས་ལ་གྲུབ་ཟིན་པས་
དངོས་སུ་མ་བཀོད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་དཔེ་མཚན་དངོས་སུ་མི་སྟོན་པའི་རྒྱ་ མཚན།

རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་དཔེ་མཚན་དངོས་སུ་མི་སྟོན་པའི་
རྒྱ་མཚན་ནི། འོ་ན་སྐབས་འདིར་གཏན་ཆེགས་ཀྱི་རབ་དབྱེ་འཆད་
པ་ན། རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་དཔེ་བརྗོད་
དངོས་སུ་མི་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཚན་གང་། སྟོབ་དཔོན་གྱིས་རང་བཞིན་
མ་དམིགས་པའི་རྟགས་མི་བཞེད་པ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། སྟོབ་དཔོན་གྱིས་
རྟགས་དེ་མི་བཞེད་པ་མིན་ལ། འོ་ན་ཀྱང་སྐབས་འདིར་དཔེ་མཚན་
དངོས་སུ་མ་བཀོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། རེབ་མིག་གཉིས་པར། རང་
བཞིན་གྱི་རྟགས་ཀྱི་དཔེ་བརྗོད་དངོས་སུ་སྟོན་པ་ན། རང་བཞིན་མ་
དམིགས་པའི་རྟགས་ནི་དེའི་ནང་དུ་འདུས་པས་གོ་སྐྱབ་པ་ལ་དགོངས་
ནས་དེ་ལས་ཐ་དད་པའི་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱི་དཔེ་
མཚན་དངོས་སུ་མ་བཀོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱམས་ས་དག་པའི་ས་
ཕྱོགས་ན་ཆོས་ཅན། བྱམས་པ་མེད་དེ། བྱམས་པ་ཆད་མས་མ་དམིགས་
པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་འདི་རང་བཞིན་
ཀྱི་རྟགས་ཀྱི་ནང་དུ་འདུས་ཚུལ་ནི། རང་བཞིན་མ་དམིགས་པ་དེ་ནི་

རྣམ་པར་འཛོག་པའི་རྒྱ་ལས། རྣམ་པར་བཞག་པའི་འབྲས་བུ་སྦྱབ་པའི་
རྟགས་ཡིན་པས་དེ་ཡི་ནང་དུ་འདུས་པར་གསུངས་སོ། །

དེ་ལྟར་ཡང་། ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་ལས། རྒྱ་ལས་འབྲས་བུ་
བསྦྱབ་པས་ན། །འདི་ནི་རང་བཞིན་ནང་འདུས་ཕྱིར། །གཏན་ཆིགས་
རབ་དབྱེ་བཤད་པ་ལས། །ཐ་དད་པར་ནི་དཔེ་མི་བསྟན། །ཅེས་
གསུངས། དེའི་ཐད་ཀྱི་རྣམ་བཤད་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ ༤༠༧ ལས།
གཏན་ཆིགས་ཀྱི་རབ་དབྱེ་བཤད་པ་ན། འབྲས་རང་གི་རྟགས་ལས་ཐ་
དད་པར་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆིགས་དཔེར་དངོས་སུ་མ་
བསྟན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། མ་དམིགས་པ་འདི་ནི་རང་བཞིན་རྟགས་
ཀྱི་ནང་དུ་འདུས་པས་གོ་སླ་བར་དགོངས་ནས་དངོས་སུ་མ་བཤད་
པའི་ཕྱིར། དེ་ནི་རང་བཞིན་ཀྱི་རྟགས་ཀྱི་ནང་དུ་འདུས་པར་ཐལ། རྣམ་
འཛོག་གི་རྒྱ་ལས་རྣམ་པར་བཞག་བུའི་འབྲས་བུ་སྦྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་
དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། །

རྟེན་ཆེན་རིགས་པའི་རྒྱ་མཆོ་ ༡༡༥ ལས། གལ་ཏེ་སྟོབ་
དཔོན་དེ་ལྟ་བུའི་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་བཞེད་
ན། ཅིའི་ཕྱིར་ཆོས་ཅན་ཀྱི་དབྱེ་བའི་སྐབས་སུ་དེ་ཉིད་ཀྱི་དཔེ་མ་བསྟན་
ཞེ་ན། འདི་ནི་རྣམ་པར་འཛོག་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ལས་རྣམ་གཞག་གི་འབྲས་
བུ་སྦྱབ་པས་ན། རང་བཞིན་རྟགས་ཀྱི་དཔེ་སྟོན་པའི་ནང་དུ་འདུས་པའི་
ཕྱིར། གཏན་ཆིགས་རབ་དབྱེ་བཤད་པ་ལས་རང་བཞིན་རྟགས་ལས་
ཐ་དད་པར་ནི། རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་དཔེར་མ་བསྟན་ནོ་

ཞེས་གསུངས་སོ། །

འདི་དག་ལས་འཛོམས་ཏེ་ཁ་ཅིག །བྱམ་པས་དག་པའི་ས་
 གྲོགས་ན་ཆོས་ཅན། བྱམ་པ་མེད་དེ། བྱམ་པ་ཆད་མས་མ་དམིགས་
 པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་དེ་ཆོས་ཅན། རྣམ་པར་འཛོག་
 པའི་རྒྱ་ལས་རྣམ་པར་གཞག་བྱའི་འབྲས་བུ་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་
 ཡིན་པར་ཐལ། སྤར་གྱི་གསུངས་རྒྱལ་དེ་དག་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་
 བ། དེ་སྐྱབ་གྱི་རྟགས་ཡིན་ན་རྣམ་པར་འཛོག་པའི་རྒྱ་དང་གཅིག་ཡིན་
 པས་བྱུང་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བྱམ་པ་ཆད་མས་མ་
 དམིགས་པ་དེ། རྣམ་པར་འཛོག་པའི་རྒྱ་དང་གཅིག་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ།
 འདོད་མི་བྱས་སོ། །ཁོང་དུ་བྱུང་སྟེ། བྱམ་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་
 པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ན་བྱམ་པ་དང་གཅིག་ཡིན་དགོས་
 པའི་ཕྱིར། རྟགས་སྐྱ་ཞེས་སོགས་ཟེར།

ཡང་ཁ་ཅིག །བྱམ་པས་དག་པའི་ས་གྲོགས་ན་ཆོས་ཅན། བྱམ་
 པ་མེད་དེ། བྱམ་པ་ཆད་མས་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་རྟགས་
 ཡང་དག་ཆོས་ཅན། དེ་སྐྱབ་གྱི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་
 པར་ཐལ། དེ་དེ་སྐྱབ་གྱི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཀྱི་ནང་དུ་འདུས་པའི་
 ཕྱིར། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། དེ་སྐྱབ་གྱི་དགག་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། རྣམ་འབྲེལ་ངེས་ཀྱི་རྟེན་དག་ལས། དེ་ལ་གཉིས་ནི་དངོས་སོ་
 སྐྱབ་པ་ཡིན་ལ་གཅིག་ནི་དགག་པའི་གཏན་ཆོགས་སོ་ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར།

དེ་ལ་འགའ་ཞིག །དེ་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་སུ་འདུས་ཚུལ་
 བློ། རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་དོན་མ་ཡིན་གྱི། རང་
 བཞིན་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་གྱི་འབྲེལ་བ་དེ་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་
 གྱི་རྟགས་ཆོས་གྱི་འབྲེལ་བར་འདུས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཡིན་ལ། དེ་
 དེར་འདུས་ཚུལ་ཡང་། འབྲེལ་བ་ལ་དེ་བྱུང་འབྲེལ་དང་། བདག་གཅིག་
 འབྲེལ་གཉིས་ལས། རང་བཞིན་རྟགས་དང་། རང་བཞིན་མ་དམིགས་
 པའི་རྟགས་གྱི་འབྲེལ་བ་གཉིས་བདག་གཅིག་འབྲེལ་ལ་བརྩི་ལ། དེའི་
 ཕྱིར་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་གྱི་འབྲེལ་བ་དེ་རང་བཞིན་གྱི་
 རྟགས་གྱི་འབྲེལ་བའི་ནང་དུ་འདུས་སོ་ཞེས་ཟེར།

འདི་ལས་འཕྲོས་ཏེ་ཁ་ཅིག །རྒྱན་སྒྲུང་ལས། འདི་ཉིད་རིགས་
 པ་ཡིན་ཏེ། གང་དང་གང་ཤེས་པ་ཡིན་པ་དེ་དང་དེ་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་
 གྱི་རང་བཞིན་སྟོང་བ་ཉིད་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། མི་ལམ་དུ་
 རྟ་ལ་སོགས་པའི་རྩོམ་ཉིད་སྟོང་བ་ཉིད་ལ་དམིགས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཅོད་
 པའི་གནས་སུ་གྱུར་བ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་འདི་ཡང་ཤེས་པ་
 ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཆོགས་སོ་ཞེས་གསུངས་
 བ་ཡང་། དེ་དེ་སྐབས་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་གྱི་འབྲེལ་བ་གྲུབ་པའི་
 རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། དེ་དེ་སྐབས་ཀྱི་རང་བཞིན་
 གྱི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དེ་སྐབས་ཀྱི་དགག་རྟགས་ཡང་དག་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་དེ་སྐབས་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་གྱི་འབྲེལ་བ་གྲུབ་
 པའི་རྟགས་ཡིན་པ་ནི་སྤར་གྱི་རྣམ་འབྲེལ་ཅ་འབྲེལ་དག་གིས་གྲུབ་སོ་

ཞེས་ཟེར།

དེ་ལ་འགའ་ཞིག་གིས། སེམས་ཅམ་པ་དང་རང་རྒྱད་པ་
སོགས་བྱུང་མཐའ་གོང་མ་བ་རྣམས་ནི། དེ་སྐབས་ཀྱི་མ་དམིགས་པའི་
རྟགས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱེད་ལ་མེད་དགག་གིས་བྱུང་བ། རྣམ་འགྲེལ་ལས།
འདིས་ནི་དངོས་ལའང་དངོས་པོའི་ཆ། །ཁས་བླངས་མེད་པར་དགག་
བ་ཉིད། །སྐབས་སྟོགས་སྣ་མ་དག་གིས་ནི། །མ་ཡིན་སྐབས་པར་བྱེད་མིར་
རོ། །ཞེས་གསུངས་པས་མ་ཡིན་དགག་དངོས་སུ་སྐབས་པའི་རང་བཞིན་
ཀྱི་རྟགས་ཡོད་ལ། ཆད་མ་ཡིད་ཀྱི་སྟོན་སེལ་ལས་ཀྱང་། མ་དམིགས་
པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཆོད་ཉིད། དེ་སྐབས་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་ཆང་པའི་
གཏན་ཆེགས་གང་ཞིག །དེ་སྐབས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱེད་ཆོས་ཡིན་ན་མེད་
དགག་ཡིན་དགོས་པ། ཞེས་གསུངས་སོ། །ཞེས་ཟེར།

འོན་ཏེ་ཀྱི་ལྷགས་ལ། རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་
ཡང་དག་དེ། རང་བཞིན་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ནས་མིན། དེ་རང་
བཞིན་ཀྱི་རྟགས་ཀྱི་ནང་དུ་འདུས་ཚུལ་གང་ཞིག། དེ་སྐབས་ཀྱི་རང་
བཞིན་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་དེ། དེ་སྐབས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཀྱི་རྟགས་
ཡང་དག་མིན་ལ། འོན་ཀྱང་རྣམ་འགྲེལ་རྩ་འགྲེལ་དག་ལས། དེ་རང་
བཞིན་ཀྱི་རྟགས་ཀྱི་ནང་དུ་འདུས་པར་གསུངས་པ་ནི། དཔེར་ན། ས་
མ་གཅིག་ལས་སྐྱེས་པའི་བྱ་སྟུན་གཉིས་ཁྲིམ་སོ་སོར་བརྒྱང་ཡང་ས་
མ་གཅིག་པའི་འགྲེལ་བ་གཅིག་པའི་ཆ་ནས་པན་ཚུན་ནང་གཅིག་ཏུ་
བསྐྱས་ཟེར་བ་བཞིན། རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་

དང་། རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་གཉིས་ཀྱང་རྟགས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་
 དེ་འབྲེལ་བ་གཉིས་ལས་བདག་གཅིག་འབྲེལ་གཅིག་པ་ཡིན་པའི་ཆ་
 ཉས་དེའི་ནང་དུ་འདུས་པར་གསུངས་སོ། །ཞེས་ཟེར་དགོས་སམ་སྙམ་
 ཡང་དབྱེད་དགོས་པ་མ་ཟད། ཅ་འབྲེལ་དག་གི་དོན་ལ་སོང་མིན་ཡང་
 དབྱེད་དགོས་སོ། །ཡང་ན་སྤར་བཤད་པ་ལྟར། རྣམ་པ་འཛོགས་བྱེད་ཀྱི་
 རྒྱ་ཡི་རྟགས་ཀྱིས། རྣམ་པར་གཞག་བྱའི་འབྲས་བུར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་
 ཡིན་པ་གཅིག་མཚུངས་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཀྱིས་བསྟུས་སོ། །

ལྷོས་མེད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་མཐུག་སྐྱད་མཛད་པའི་དགོས་པ།

ལྷོས་མེད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་མཐུག་སྐྱད་མཛད་པའི་དགོས་པ་
 བློ་རྒྱས་པའི་བསྟན་བཅོས་ཚད་མ་རྣམས་འབྲེལ་ལས། གང་དག་དེ་ཡོད་
 གཞན་ལྷོས་མེད། །འབྲས་བུའི་ལས་ལ་གཤམས་བྱེད་པ། །མེད་པ་ཅན་
 ཀྱི་ཆོགས་པ་བཞིན། །ཞེས་གསུངས།

མངོན་སུམ་ལེའུའི་བརྗེད་བྱུང་ ༣༡༣ ལས། ཆོས་ཀྱི་སྒྲིམ་
 བཞིའི་ནང་ནས་འདུ་བྱེད་སྐྱད་ཅིག་མར་བསྐྱབ་པའི་རིགས་པ་མགོ་
 མཐུག་ཀྱན་ཏུ་གཞུང་གཞན་ལས་ཀྱང་ཆེས་ཤིན་ཏུ་བྱུང་བྱུང་བྱེད་
 རྒྱས་པར་གཏན་ལ་པ་བའི་དགོས་པ་ནི་ཟག་བཅས་ཐམས་ཅད་སྐྱག་
 བསྐྱལ་དུ་རྟགས་པ་ལ་རྟགས་པ་འདི་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས་ཤིང་། དེ་སོང་ན་
 བྱུང་སོ་བདག་མེད་པ་དང་སྤང་ན་ལས་འདས་པ་ཞི་བ་སོགས་བྱུང་དུ་

བྱང་བ་རྟགས་པའི་དགོས་པ་ཡོད་དོ། །ཞེས་གསུངས།

རྒྱུ་ཆེན་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ་ ༡༡༤ ལས། དེ་ཡང་། དེ་
 བྱིར་མི་རྟག་ལས་སྐྱུག་བསྐྱེལ། །སྐྱུག་བསྐྱེལ་ལས་ནི་བདག་མེད་
 གསུངས། །ཞེས་བ་ལྟར། འཁོར་བའི་སྐྱུག་བསྐྱེལ་ཐམས་ཅད་ཞི་བའི་
 རྒྱ་ངན་ལས་འདས་པ་འཕྲོབ་པ་ཡང་། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟགས་
 པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་སྤིང་བའི་སྐྱུག་བསྐྱེལ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཅ་བ་འཇིག་
 རྟགས་ལ་ལྟ་བའི་རི་པོ་མཐོན་པོ་བཅོམ་བར་བྱས་པ་ཉིད་ལ་རག་ལས་
 ཤིང་། དེ་ལྟའི་རྒྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་གོ་འཕང་རིན་པོ་ཆེའི་སྤིང་དུ་
 བྱིན་བར་བྱ་བའི་བྱིར། བདག་མེད་རྟགས་པའི་བྱ་གཟིངས་དམ་པ་
 འཚོལ་བར་བྱེད་པ་ཡང་འཁོར་བའི་འཕྲོག་དགོན་པ་སྐྱུག་བསྐྱེལ་བརྒྱ་
 ཟུག་དུ་མའི་འབྱུང་གནས་སུ་རིག་པའི་ཅ་བ་ཅན་ཡིན་ཞིང་། དེ་ཐམས་
 ཅད་ཀྱང་བྱང་པོ་མི་རྟག་བར་རྟགས་པ་ལ་རག་ལས་པ་ཡིན་པས།
 བསྟན་བཅོས་འདིར་ལྟ་བ་བཀར་བཏགས་ཀྱི་བྱུག་རྒྱ་བཞིའི་ནང་ནས་
 ཀྱང་འདུས་བྱས་མི་རྟག་བ་ཉིད་སྐྱབ་པའི་རིགས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་
 ཡིན་ནོ་ཞེས་གོ་བའི་ཆེད་དུ་ལྟོས་མེད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་
 མཛུགས་བསྐྱབ་པར་མཛད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་
 སོ། །

རྟག་བཤད་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ ༢༡༥ ལས། བསྟན་བཅོས་
 འདིར་ལྟ་བ་བཀར་རྟགས་ཀྱི་བྱུག་རྒྱ་བཞིའི་ནང་ནས་ཀྱང་། འདུས་བྱས་
 མི་རྟག་བ་ཉིད་རྒྱས་པར་རིགས་པས་གཏན་ལ་ཕབ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གོ་

བའི་ཆེད་དུ་བལྟོས་མེད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་མཆོག་བསྐྱུ་བར་མཛད་དོ། །དེའི་
 དགོས་པ་ཡང་རྟག་དངོས་ཞིགས་ན་གང་ཟག་གི་བདག་ལ་གྲུབ་མཐའ་
 འཆའ་བ་མི་སྲིད་པས། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པ་རྟགས་པའི་ཡན་
 ལག་ཏུ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཟག་པ་དང་བཅས་པ་ཐམས་ཅད་
 སྤྱག་བསྐྱལ་བ་དང་། སྤྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཞི་བ་ཡང་སྤར་རྒྱས་པར་
 བསྟན་ཟིན་ཏོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

སྐབས་བཞི་པའི་ལེགས་བཤད་གསེར་གླེང་ ༣༣༩ ལས། དང་
 བོ་ལ་གསུམ། ཆོས་རྣམས་བདག་མེད་དུ་གཏན་ལ་དབབ། དེ་སྒྲོམ་པའི་
 ཚུལ། བསྒྲོམས་པས་བདག་ལྟ་སྤྱོད་ཚུལ་ལོ། །དང་བོ་ནི། གང་ཀྱན་
 རྫོབ་ཏུ་ཡང་སྤྱེ་བ་དང་འཛིག་པས་སྤྱོད་པ་ནི། རྟག་པ་དང་བདག་གི་
 དངོས་པོར་མེད་པས་བྱུང་། རི་བོར་གི་རུ་བཞིན། ཕྱི་ནང་གི་ཐུ་སྟེགས་
 པ་རྣམས་ཀྱིས་བཏགས་པའི་ཤེས་པ་དང་བེམ་པོའི་བདག་དང་དབང་
 སྤྱག་རྣམས་ཀྱང་ཀྱན་རྫོབ་ཏུ་ཡང་སྤྱེ་འཛིག་གིས་སྤྱོད་པ་ཁྱོད་ཀྱི་ཁས་
 གླེངས་སོ། །ཞེས་པའི་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་སོགས་ལ་བདག་རྟག་
 པ་མེད་པར་གཏན་ལ་འབེབས་སོ། །དེ་ཡང་ཕྱིའི་ཐུ་སྟེགས་བདག་ཁས་
 ལེན་པ་གངས་ཅན་ལ་སོགས་པས་བདག་རྟག་པ་ཤེས་པའི་ངོ་བོར་སྤྱོ་
 ལ། རྩེ་བྲག་པ་སོགས་ནི་བདག་རྟག་པ་བེམ་པོའི་ངོ་བོར་འདོད་ཅིང་། རྟག་
 པ་ཡང་དོན་བྱེད་པའི་རྒྱས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དབེན་པས་སྤྱེ་འཛིག་
 གིས་སྤྱོད་པ་དང་། ལྷན་གི་ཐུ་སྟེགས་བདག་ཁས་ལེན་པ་གནས་མ་བྱུ་
 སོགས་ནི། རྟག་མི་རྟག་གང་དུ་ཡང་བརྫོད་བྲལ་དུ་འདོད་པས། དེ་ལ་

ཡང་སྤྱི་འཛིག་གི་རུང་ངོ་ཞེས་གསུངས་ཤིང་གནས་མ་བྱ་སོགས་ནང་
གི་སྤྱི་སྤྱེགས་པ་ཡིན་པ་དང་། གང་ཟག་གི་བདག་ཁས་ལེན་པ་སོགས་
གསུངས་སོ། །

དབུ་མ་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ ༡༩༩ ལས། དགོས་པའི་
དབང་གིས་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ཡོད་པར་སྟོན་པ་འབང་ཞིག་ཏུ་མ་བཟང་
ཀྱི། གང་ཟག་གྲང་ཐུས་སྤྱི་ཡོད་པར་སྟོན་ཏེ། དེས་གདུལ་བའི་སྤྱི་པོ་
ལ་དེ་ཡོད་པར་སྟོན་པའི་ཐེས་སྤྱི་འཛིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་སྐད་དུ། དགོ་
སྟོང་དག་སྤང་པོ་ལྟ་ནི་ཁུར་རོ། །ཁུར་འཁུར་བ་ནི་གང་ཟག་གོ། །ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །འདི་ནི་གང་ཟག་རང་རྒྱ་བྱུང་བའི་ཐུས་ཡོད་
དུ་འཛིན་པ་རྣམས་ཀྱི་ཁུས་པའི་ངོར་དེ་མེད་པར་མ་བསྟན་པར་ཁུར་
འཁུར་བའི་གང་ཟག་ཡོད་པར་གསུངས་པས་ཆེག་ལ་དངོས་སྤྱི་མེད་
གྲང་དོན་ནི་ཐུས་ཡོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

རྣམ་བཤད་སྟོང་པའི་རྒྱན་ ༢༥༩ ལས། གཞུག་པ་ལ་ལྷེན་པོར་
དགོངས་པ་ནི། གཞན་སྤྱི་དང་རང་སྤྱི་ཁ་ཅིག་གི་དོན་དུ་གང་ཟག་གི་
བདག་ཡོད་པར་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་གསུངས།

ཅེ་ཞེ་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཆོ་ ༤༠ ལས། དེ་སྐད་དུ་
ཡང་རིན་ཆེན་སྤང་བ་ལས། ཞེས་བ་ནས། གང་ཟག་ཅམ་དུ་སྤྱི་བ་ནི་
རང་སྤྱི་གང་ཟག་ཐུས་ཡོད་དུ་སྤྱི་བའོ། །སྤང་པོ་ཅམ་དུ་སྤྱི་བ་ནི། རང་
གི་སྤྱི་བ་གང་ཟག་ཐུས་སྤྱི་མེད་ལ་སྤང་པོ་ཐུས་སྤྱི་ཡོད་པར་སྤྱི་བའོ་
ཞེས་པའི་བར་གསུངས་སོ། །ཡང་དེ་ནི་ད་ ༣༡༥ ལས། གནས་མ་བྱ་

བ་དང་བཟང་པོའི་ལམ་བ་དང་། ཀྱན་གྱིས་བཀྱར་བ་དང་སྒྲ་མ་བ་དང་།
 ཆོས་སྤྲུལ་བ་ལྷ་ས་གང་ཟག་ཇས་སུ་ཡོད་པར་སྤྱོད་པར་རྟོག་གི་འབར་བ་
 ལས་བཤད་དོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

རྟོག་གི་འབར་བ་ ༣༡༥ ལས། དེ་རྣམས་ལས་སྤར་བསྟན་
 པའི་དགོ་འདུན་པལ་ཆེན་ལ་སོགས་པ་བརྒྱད་དང་། བྱིས་བསྟན་པའི་
 གནས་བརྟན་བ་དང་། ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྤྱོད་པར་དང་། ཐམས་ཅད་བ་
 དང་། ཆོས་མཆོག་བ་དང་། འོད་སྤྲངས་བ་རྣམས་ནི་བདག་མེད་པར་
 སྤྱོད་པ་ཡིན་ཏེ། སྤྱི་སྤྱེགས་པའི་འདོད་པས་བཏགས་པའི་བདག་དང་
 བདག་གི་དག་ནི་སྟོང་བ་ཡིན་པ་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་བདག་མེད་
 པ་ཡིན་པར་སྤྱོད་པའོ། །ལྷག་མ་གནས་མའི་བྱ་ལ་སོགས་པ་སྡེ་བ་ལྷའི་
 གང་ཟག་ཏུ་སྤྱོད་པ་ཡིན་ཏེ། གང་ཟག་ནི་ཕྱང་པོ་དག་ལས་དེ་ཉིད་དང་གཞན་
 ཏུ་བརྟེན་ཏུ་མེད་པ་རྣམས་པར་ཤེས་པ་རྒྱག་གིས་ཤེས་པར་བྱ་བ་འཁོར་
 པར་གྱུར་པ་ཡོངས་སུ་གསལ་བར་གྱུར་པ་ཡིན་ཅོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །ཞེས་
 གསུངས་སོ། །

ཡང་དབུ་མ་ལ་འཕུག་པ་ལས། ཁ་ཅིག་དེ་ཉིད་གཞན་ཉིད་རྟག་
 མི་རྟག་ །ལ་སོགས་བརྟེན་མེད་གང་ཟག་ཇས་ཡོད་འདོད། །རྣམ་ཤེས་
 རྒྱག་གི་ཤེས་བྱ་དེ་འདོད་ཅིང་། །དེ་ནི་ངར་འཛིན་གཞིར་ཡང་འདོད་
 པ་ཡིན། །ཞེས་དང་། དེའི་ཐད་ཀྱི་འཕུག་པའི་རྟེན་ཆེན་དགོངས་པ་
 རབ་གསལ་ ༣༠༥ ལས། བཞི་བ་ལ་གཉིས། སྤྱིགས་སྤྱོད་པ་བརྟེན་པ་
 དང་། སྤྱིགས་དེ་དག་ག་པའོ། །དང་པོ་ནི། ད་ནི་འཕགས་པ་མང་པོས་

བཀྱར་བ་དག་གིས་བརྟགས་པའི་གང་ཟག་རྣམས་སུ་ཡོད་པར་སྒྲ་བ་
 བསལ་བའི་ཕྱིར་བཤད་པ། རང་གི་སྡེ་བ་མང་པོས་བཀྱར་བ་ཁ་ཅིག་
 རྟེན་ཕྱང་པོ་མ་གཏོགས་དེ་འཛིན་མ་གྲུབ་ཕྱིར། །ཞེས་པའི་རིགས་པས་
 གང་ཟག་ཕྱང་པོ་ལས་ངོ་པོ་ཐ་དད་བ་མིན་ལ། ཕྱང་པོའི་རང་བཞིན་ཅན་
 ཡང་མིན་ཏེ། ཡིན་ན་བདག་དེ་སྡེ་འཛིག་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་
 རོ། །དེའི་ཕྱིར་བདག་གས་གང་ཟག་ནི་ཕྱང་པོ་ལས་དེ་ཉིད་དང་གཞན་
 ཉིད་དུ་བརྗོད་དུ་མེད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་གང་ཟག་ནི་རྟག་བ་དང་མི་རྟག་
 པ་ལ་སོགས་པ་ཉིད་དུ་ཡང་བརྗོད་དུ་མེད་དོ། །གང་ཟག་དེ་རྣམས་སུ་
 ཡོད་པར་ཡང་འདོད་དེ། ལས་གཉིས་ཀྱི་བྱེད་པ་པོ་དང་། དེ་གཉིས་
 ཀྱི་འབྲས་བུ་བདེ་སྤྱག་གི་ཟ་བ་པོ་ཉིད་དུ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་དང་། འཁོར་
 བར་བཅིངས་བ་དང་སྤང་འདས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཐར་བ་པོ་འཇམ་གྲོལ་བ་པོ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །བདག་དེ་རྣམ་པའི་དྲུག་གི་པའི་བྱར་ཡང་འདོད་
 ཅིང་། བདག་དེ་ནི་རང་འཛིན་པའི་གཞི་སྡེ་དམིགས་པར་ཡང་འདོད་པ་
 ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཀུན་མཁྱེན་གྲུབ་མཐའི་རྣམ་བཤད་ ༣༦ ལས། རང་སྡེ་གནས་
 མ་བུ་བས་ཀྱང་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་གང་ཟག་ཁས་ལེན་གྱང་། ཆོས་
 ཐམས་ཅད་བདག་མེད་པར་འདོད་ཅིང་། ཞེས་སོགས་དང་། ཡང་དེ་
 ཉིད་ ༣༦ ལས། ལྟ་བུ་ཡང་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པར་ལྟ་བ་དང་།
 འདུས་བྱས་མི་རྟག་སོགས་ཕྱག་རྒྱ་བཞིར་ལྟ་བུའི་ལྟ་བ་ཁས་ལེན་མི་
 ལེན་གྱི་སྒོ་ནས་ཕྱི་ནང་འབྱེད་དགོས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་སོ། །

དེ་བཞིན་དུ་ཀུན་མཁུན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་བྱ་བ་མཐའི་ཅ་
བ་ ༡ ལས། བསྟན་དང་སྟོན་བ་ལྟ་བུ་བས་བྱིན་དང་གཉིས། །ཞེས་དང་། ཡང་
དེ་ཉིད་ ༡ ལས། བདག་ལྟའི་ཞེན་ཡུལ་སྐྱབ་འགོག་བྱིན་དང་གཉིས། །ཞེས་
གསུངས་པ་དང་། དེ་དག་གི་ཐད་ཀྱི་བྱ་བ་མཐའ་ཆེན་མོ་ལ་འདར་གཞིགས་
དགོས་སོ། །

རྒྱུད་ཐུང་མའི་དར་རྒྱུ་ ༡༠༩ ལས། གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཐབས་
མ་ཡིན་པ་ལ་ཞུགས་པ་དང་། ཐབས་ལ་ཞུགས་པའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་
ལ་ཞེས་ཏེ། གང་ཟག་དང་པོ་ནི་ལྟ་བ་དང་སྟོད་པ་གཉིས་ཀའི་སྟོན་ས་
ཆོས་འདི་ལས་བྱི་རོལ་དུ་གྱུར་བ་ཅ་ར་ཀ་དང་ཀུན་དུ་རྒྱུད་དང་། གཅེས་
བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ཁ་ཅིག་ཆེ་སྟེ་བྱིས་བསྐྱས་པའི་མངོན་མཛོ་ལ་ཡང་
སྐྱར་བ་འདེབས་པ་དང་། མངོན་མཛོ་ཁས་ལེན་ཀྱང་ཐར་པ་ལ་སྐྱར་བ་
འདེབས་པ་སྟོད་པ་བ་ལ་སོགས་པ་ཏུག་ཆད་དུ་སྐྱ་བ་རྣམ་པ་དུ་མའི་
ལྷ་སྟེགས་པ་མང་པོ་དང་། གང་ཟག་གཉིས་པ་ནི། བྱི་རོལ་བ་དེ་དང་
མཐུན་པར་སྟོད་པ་ཆོས་འདི་བ་ཉིད་ལ་དད་པ་ཡོད་ཀྱང་སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱི་
དོན་ལ་ཉེས་པར་གཟུང་བ་བྱིན་ཅི་ལོག་དུ་འཛིན་པ་སྟེ། དེ་དག་ཀྱང་
གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། དོན་དམ་པ་ལ་མི་མོས་པ་གཞན་སྟེས་བཏགས་
པ་ལྟར་ཕྱང་པོའི་ཆོགས་པ་དང་རྒྱན་གང་ལ་ཡང་བཏགས་པ་ཅམ་མ་
ཡིན་པར་རྣམས་སྟེ་ཡོད་པའི་གང་ཟག་དུ་ལྟ་བ་གང་ཟག་གི་བདག་བྱ་བ་
མཐའ་ཁས་ལེན་པའི་གནས་མ་བྱ་པའི་སྟེ་བ་ཁ་ཅིག་ལྟ་བུ་སྟེ་སྐྱར་པོད་
དུ་བཞད་པའི་ཆོས་འདི་བ་དང་གང་ཟག་གི་བདག་ཁས་ལེན་པར་འདྲ་

ཡང་སྐྱ་མ་ཐར་པ་དོན་གཉེར་མེད་ཅིང་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ལ་སྒྲུབ་
པ་ཡིན་ལ། བྱི་མ་འདི་ཐར་པ་ཅམ་ལ་དོན་གཉེར་ཡོད་ཅིང་། ཐེག་པ་
ཆེན་པོའི་ཆོས་ལ་སྒྲུབ་པ་མི་འདེབས་པ་ཁ་ཅིག་གོ། །གནས་མ་བྱ་པའི་
སྤྲེ་པ་ལ་ཡང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་སྤྲེ་ལ་སྒྲུབ་པ་འདེབས་པ་དང་
མི་འདེབས་པ་གཉིས་སུ་ཡོད་ལ། ཁ་ཆེ་བྱེ་བྲག་སྐྱ་པ་སོགས་ལ་ཡང་
གཉིས་སུ་ཡོད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་བཞིན་རྒྱད་
ལྔའི་འབྲེལ་པའི་སྐྱོར་དབལ་ལྟན་ཆོས་རྗེའི་བྱུང་མཆན་ ༡༩༩ ཏུ་
གསལ་བས་གཟིགས།

རྒྱད་སྤྲེ་སྤྲེ་རྣམ་ ༩༡ ལས། སྤྱིར་ལྟ་བུ་བཀའ་བཏགས་ཀྱི་ཕྱག་
རྒྱ་བཞེ་ཁས་ལེན་མི་ལེན་གྱིས། སངས་རྒྱས་པའི་ལྟ་བུ་ཁས་ལེན་མི་
ལེན་ཏུ་འཛོག་པ་ལས། ཉན་ཐོས་སྤྲེ་པ་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་མང་པོས་བཀྱར་
བ་དང་། གནས་མ་བྱ་བ་དང་། ལྷ་མ་བ་དང་། ཆོས་སྤྲས་བ་དང་། བཟང་
པོའི་ལམ་བ་རྣམས་བརྗོད་ཏུ་མེད་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་ཁས་ལེན་པས་
སངས་རྒྱས་པའི་ལྟ་བུ་ཁས་ལེན་པར་མི་འཛོག་གྱུར། སྤྱབས་གནས་
དང་ཚུལ་ཁྲིམས་སོགས་ཀྱི་སྐོར་ནས་སངས་རྒྱས་པར་འཛོག་གོ། །ཞེས་
གསུངས་སོ། །

སྤྱབས་དང་པོའི་སྤྲེ་དོན་སྤྱད་བང་རོལ་མཆོ་ ༣༡༥ ལས། དང་
པོ་ནི། གཞན་སྤྲེ་དང་རང་སྤྲེ་འགའ་ཞིག་བསྟན་པ་ལ་གཞུག་པའི་ཕྱིར་
དུ། བྱང་པོ་ལྷ་ནི་ཁྱར་ཡིན་ལ། །ཁྱར་བཞེར་བ་ཡི་གང་ཟག་ཡོད། །རྟག་
གམ་མི་རྟག་བརྗོད་མི་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ། ཞེས་གསུངས།

ཡང་བྱུ་བ་མཐའ་ཉུང་དུ་ ༩ ལས། དེ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་གནས་
མ་བྱ་བས་རྟག་ཅིག་རང་དབང་ཅན་གྱིས་སྟོང་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་
མེད་ཁས་ལེན་ཞིང་། རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་ཇུས་ཡོད་གྱིས་སྟོང་པའི་གང་
ཟག་གི་བདག་མེད་ཁས་ལེན་ཏེ། དེས་ཕུང་པོ་དང་རོ་བོ་གཅིག་དང་
ཐ་དད་དང་རྟག་མི་རྟག་གང་དུའང་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་
ཇུས་ཡོད་ཀྱི་བདག་ཁས་ལེན་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། །

སྟགས་རིམ་ཆེན་མོ་ ༡ ལས། གང་ཟག་ལ་བྱེ་རོལ་བས་
བཏགས་པའི་ཇུས་ཡོད་ཀྱི་བདག་མེད་བརྗོད་གསུངས་པ། གང་ཟག་གི་
བདག་མེད་རྟགས་པའི་དོན་དུ་མདོ་སྡེ་བ་དང་། ཁ་ཆེ་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྦྲ་
བ་དང་། སེམས་ཅན་བ་དང་། དབུ་མ་བ་ཁ་ཅིག་འཆད་དོ། ཞེས་
གསུངས་སོ། །

སྟོང་ཐུན་སྐལ་བཟང་མིག་འབྱེད་ ༡༢༡ ལས། རང་སྡེ་ཁ་ཅིག་
རྟག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་གྱི་གང་ཟག་ཏུ་འདོན་པ་གང་ཟག་གི་བདག་
ལྷ་ལྷན་སྦྱེས་སུ་འདོད་པ་དང་། ཞེས་གསུངས་སོ། །

བྱུ་བ་མཐའ་རིན་ཆེན་སྒྲེང་བ་ ༩༩ ལས། དེས་ན་རྣ་བ་བཀར་
བཏགས་ཀྱི་བྱུ་བ་རྒྱ་བཞི་ཁས་ལེན་པའི་གང་ཟག་དེ། རང་བ་སངས་
རྒྱུ་པའི་བྱུ་བ་མཐའ་སྦྲ་བའི་མཆན་ཉིད་དུ་འདོད། །བྱུ་བ་རྒྱ་བཞི་ཡོད་
དེ། འདུས་བྱས་ཀྱི་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པ། ཟག་བཅས་ཐམས་ཅད་སྦྱག་
བསྐྱལ་བ། ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་ཞིང་བདག་མེད་པ། སྤང་ན་ལས་ཀྱི་
འདས་པ་ཞི་བ་རྣམས་སོ། །གལ་ཏེ་གནས་མ་བྱ་བས་གང་ཟག་གི་

བདག་ཁས་ལེན་པས་ནང་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྤྱོད་པ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ་
 ཞེས་ན། སྤྱོད་མེད་དེ། དེས་ཁས་ལེན་པའི་བདག་ནི་རང་རྒྱ་ལྷན་པའི་
 རྩ་ལོད་ཀྱི་བདག་ཡིན་ལ། དུག་རྒྱ་བཞིའི་ནང་ཆོན་གྱི་བདག་ནི་རྟག་
 གཅིག་རང་དབང་ཅན་གྱིས་སྤོང་པའི་བདག་མེད་ལ་བྱེད་ཅིང་། དེ་ནི་
 མང་བཀུར་སྡེ་ལྷན་གྲང་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

སྡེ་བདུན་ཡིད་ཀྱི་ཐུན་སེལ་ ༡༡༩ ལས། ཆོས་བདག་གྲང་
 གཞི་གྲུབ་པར་ཁས་ལེན་ན་གང་ཟག་གི་བདག་དང་ཆོས་བདག་གཉིས་
 ཀ་རང་ལུགས་ལ་ཡོད་དེས་སྤྱོད་ཁས་ལེན་པ་ལ་སངས་རྒྱས་པའི་བྱི་
 ཅམ་ཡང་ལྟ་བུ་རེ་སྐྱེ། ཞེས་གསུངས།

ཤཀ་ལན་ལྟ་བུ་ཐུན་སེལ་ ༡༢༣ ལས། གཞན་ཡང་མང་
 བཀུར་བ་དེས་འཛིག་ལྟ་ལོག་ཤེས་སྤྱོད་ཁས་ལེན་པར་ཐལ། མང་
 བཀུར་བས་འཛིག་ལྟའི་ཞེན་ལུས་གང་ཟག་གི་བདག་ཁས་ལེན་པའི་
 ཕྱིར། འདོད་ན། དེར་ལྟ་བུ། །རྩ་ལ་འཇུག་པས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་མི་
 འགྱུར། །ཞེས་བ་དང་འགལ། གཞན་ཡང་མང་བཀུར་བས་བདག་མེད་
 མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ཁས་ལེན་པར་
 ཐལ། མང་བཀུར་བས་གང་ཟག་གི་བདག་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་
 འདོད་ན། ཁྱོད་ཀྱིས་རྣལ་འབྱོར་བདག་མེད་མཛོང་བ་ལ། །དེ་ཆེ་དེས་
 པར་དངོས་རྣམས་མེད་པར་གྱུར། །རྟག་བདག་སྤོང་ན་དེ་ཆེ་དེའི་
 ཕྱིར། །ཁྱོད་ཀྱི་སེམས་སམ་ལུང་པོ་བདག་མི་འགྱུར། །ཞེས་བཤད་
 པ་དང་ཇི་ལྟར་མི་འགལ། ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ། །ཡང་དེ་ཉིད་

༡༩༩ ལས། ཁོ་པོས་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། དེད་ཀྱི་ལུགས་ལ་སངས་
 རྒྱས་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྤྲོ་བ་བཞི་ཀས་བདག་ཁས་ལེན་ཅིང་། བདག་
 མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ཁས་ལེན་གྱང་།
 བདག་མེད་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ཁས་
 མི་ལེན་ཏེ། དཔེར་ན་བདེན་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་
 མངོན་སུམ་ཁས་ལེན་གྱང་། བདེན་པ་མེད་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་
 པའི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ཁས་མི་ལེན་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས།

སྤྱི་དོན་གྲོལ་ངམ་ཆར་གཙུག་ ༡༡༡ ལས། ཁ་ཅིག །ཤེས་རབ་
 སྤྱི་པོས་ཆོས་ཐམས་ཅད་མེད་པ་སྤྲས་ཟེན་ལ་བསྟན་ཟེར་ན། ཆོས་
 ཐམས་ཅད་མེད་པར་བསྟན་དགོས་ཀྱི་ཤེས་རབ་སྤྱི་པོའི་ཆེད་དུ་བྱ་
 བའི་གདུལ་བྱ་ཡོད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་བྱིར། འདོད་ན།
 ཆོས་ཐམས་ཅད་མེད་པར་བདེན་ཞེན་གྱིས་འདོད་པའི་དེ་འབྲེལ་གང་
 ཐག་གཅིག་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་རྣམས་ཏེ། དེ་འབྲེལ་ནང་པ་
 སངས་རྒྱས་པ་མེད་པའི་བྱིར་ཞེས་མདོ་དེས་གཞི་དེ་བསྟན་ན་མདོ་དེའི་
 ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ལ་གཞི་དེ་ཁས་ལེན་པ་ཞིག་ཡོད་དགོས་པ་
 དང་། མདོ་དེའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ལ་ནང་པ་ཡིན་དགོས་པ་ཡང་
 གསུངས་སོ། །

མདོ་དེ་དང་དེའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ལ་ནང་པ་ཡིན་
 དགོས་པ་ནི་མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་གྲུབ་དོན་གྱི་མདོ་དེ་རྣམས་
 ལས་གྱང་ཤེས་པ་མ་ཟད། མདོ་གང་དང་གང་གི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་

བྱ་ལ་ལམ་ཁྲགས་ཀྱིས་བྱ་བ་ལྟ་བུའང་གསལ་བས། དེ་ལྟ་ན་ལམ་
ཁྲགས་ཀྱི་གང་ཟག་ལ་མི་རྟག་པ་རྟོགས་པས་བྱ་བ་མ་བྱེད་ཀྱང་དབྱེད་
པར་བྱ་ཞིང་། མི་རྟག་པ་རྟོགས་པས་བྱ་བ་པར་ཐལ། ཉེར་ལེན་གྱི་སྤྱང་
མོ་སྤྱག་བསྐལ་བར་རྟོགས་པས་བྱ་བ་པའི་ཕྱིར། བྱ་བ་སྟེ། རྣམ་འགྲེལ་
ལས། དེ་ཕྱིར་མི་རྟག་ལས་སྤྱག་བསྐལ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། བོང་གི་རྟགས་བྱ་བ་སྟེ། དེས་འབྱུང་གི་བསམ་པ་བཅོས་མ་མིན་
པ་སྐྱེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་སོགས་རྟོགས་པ་གཙང་
ཚུལ་ཡོད་དོ། །

གཞན་ཡང་གནས་མ་བྱ་བས་གང་ཟག་གི་བདག་ཁས་ལེན་པ་
འབྲུག་པ་ཅ་འགྲེལ་དང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཅ་འགྲེལ་དག་དང་། རྟོག་གི་འབར་
བ་སོགས་དབྱ་མའི་གཞུང་རྣམས་སུ་ཡང་ཡང་གསུངས་ཤིང་། མཛོད་
འགྲེལ་གནས་དགུ་པའི་སྐབས་སུ་འང་འབྱུང་བས་དེ་དག་ལ་གཟིགས་
དགོས་སོ། །

ལྷང་སྤྱི་གྲུབ་མཐའ་ ༦༩ ལས། དེ་ལྟ་ན་ཕྱི་ནང་གི་གྲུབ་མཐའ་
སྤྱི་པའི་བྱེད་པར་བདག་མེད་པའི་ལྟ་བ་ཁས་ལེན་དང་མི་ལེན་གྱིས་
འཛོག་པ་དང་། མང་བཀྱར་སྟེ་ལྷས། གང་ཟག་གི་བདག་ཡོད་པར་
ཁས་ལེན་པར་རྗེ་ཡབ་སྤྱས་སོགས་སྟོན་བྱོན་པའི་རྒྱ་བོད་ཀྱི་ཤིང་རྟ་
ཆེན་པོ་མཐའ་དག་གིས་བཞེད་པར་འབྲུག་པས། སྟེ་པ་འདི་དག་རང་
སྟེ་ཅམ་དང་ནང་པ་ཅམ་ཡིན་ཀྱང་ནང་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྤྱི་བ་དངོས་
མིན་ནོ། །ཞེས་སྤྱི་བ་ལ། དངོས་སུ་དབྲུག་པ་སོགས་ཀྱི་གཞོན་གྲེད་མ་

བྱུང་བྱིན། རིགས་པས་གཞོན་པ་འབབ་པ་དཀའ་བར་འདུག་གོ། །འདི་
 བློ་ཡིན་ཏུ་དཀའ་བའི་གནས་མ་ཡིན་མོད་ཀྱང་། བྱིས་ཀྱི་མཁས་པ་
 དག་གིས་སྟོགས་གཞན་དང་གཞན་ཏུ་བཤད་པ་མང་ཏུ་མཛད་པར་
 བརྟེན་ནས་བདག་གིས་གཞུ་བོར་གནས་པས་ཅུང་ཟད་སྟོས་པ་ཡིན་གྱི།
 མང་བཀྱར་སྡེ་ལྷན་གང་ཟག་གི་བདག་ཁས་ལེན་པ་དང་མི་ལེན་པ་
 གང་གི་ཡང་ཁོ་ལ་མན་པ་དང་གཞོན་པར་འགྱུར་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་
 མེད་པས་སྟོགས་གང་ལའང་ཁོ་ལ་ཅག་ཆགས་དོན་དང་སྤང་དོན་མ་
 མཆིས་སོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

དཔལ་ལྷན་ཆོས་རྗེའི་གྲུབ་མཐའི་མཆན་འགྲེལ་ ༥༧༣ ལས་
 འདིའི་སྒྲོར་རྒྱས་ཅམ་གསུངས་འདུག་པས་གཟིགས་དགོས་སོ། །

བྱུག་རྒྱ་བཞིའི་གོ་རིམ་ངོས་བཟུང་ཚུལ།

བྱུག་རྒྱ་བཞིའི་གོ་རིམ་ངོས་བཟུང་ཚུལ་ནི། ལྷ་རན་ལས་འདས་
 པ་ཞི་བ་འཕྲོ་བ་པ་ལ། ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་ཞིང་བདག་མེད་པར་
 ཉོགས་པ་སྟོན་ཏུ་འགྲོ་དགོས། དེ་ཉོགས་པ་ལ་ཟག་བཅས་ཐམས་ཅད་
 ལྷུག་བསྐལ་བར་ཉོགས་པ་སྟོན་ཏུ་འགྲོ་དགོས། དེ་ཉོགས་པ་ལ་འདུས་
 བས་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པར་ཉོགས་པ་སྟོན་ཏུ་འགྲོ་དགོས་ལ། དེའི་
 བྱིར་དང་པོ་མི་རྟག་པར་ཉོགས་པ་དང་གཏན་ལ་ཐབ་པ་ནི་ཆེས་གལ་
 ཆེ་བར་མཐོང་ནས་བསྟན་བཅོས་འདིའི་དབྱ་ནས་མཆུག་གི་བར་ཏུ་དེ་

ཉིད་གཙོ་བོར་བསྟན་ཅིང་། མདོ་ལས་ཀྱང་། རྗེས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་
ནས་བ་སྒྲུང་གི་རྗེས་མཆོག་གོ། །འདུ་ཤེས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་ནས་མི་
རྟག་པའི་འདུ་ཤེས་མཆོག་ཅེས་གསུངས་པ་བཞིན་ཕྱག་ཏུ་བཞུགས་པའི་ནང་
ནས་ཀྱང་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པ་ཤིན་ཏུ་གནད་ཆེ་བར་མཐོང་ནས་སྒོ་བ་
དཔོན་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས་ཀྱང་བསྟན་བཅས་འདི་ཡི་མཆུག་སྒོ་མ་མམ་
མཆུག་སྐུ་ཀྱང་བསྟོས་མེད་ཀྱི་གནད་ཆོག་པས་ཀྱི་སྒོ་ནས་མཆུག་སྐུ་
མཛད་ཡོད་དོ། །

ཕྱག་ཏུ་བཞུགས་པའི་སྒོ་ཡི་སྐུ་རིམ་གྱི་སྒོ་བ།

ཕྱག་ཏུ་བཞུགས་པའི་སྒོ་ཡི་སྐུ་རིམ་གྱི་སྒོ་བ་བཤད་པ་ལ།
སྐུ་ངན་ལས་འདས་པ་ཞི་བའམ། ཐར་བ་དོན་གཉེར་གྱི་སྒོ་མཆོན་ཉིད་
རྟོགས་པ་གཅིག་སྐུ་བ་ལ་སྒོ་ན་དུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྒོ་ང་ཞིང་བདག་
མེད་བར་རྟོགས་པའི་སྒོ་སྒོ་ན་དུ་འགོ་དགོས་ལ། དེ་ལ་ཡང་ཐག་བཅས་
ཐམས་ཅད་སྐུ་བ་ལྟེན་བར་རྟོགས་པའི་སྒོ་སྒོ་ན་དུ་འགོ་དགོས་ལ། དེ་
ལ་ཡང་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་སྒོ་སྒོ་ན་དུ་འགོ་
དགོས་སོ། །འདི་ལ་དབྱེད་སྐུ་མང་དུ་ཡོད་དོ། །

ཐུག་ཀྱི་བཞི་ལམ་གཙོ་གསུམ་དང་སྒྲུང་ཚུལ།

ཐུག་ཀྱི་བཞི་ལམ་གཙོ་གསུམ་དང་སྒྲུང་ཚུལ་ནི། དེ་ཡང་ཐུག་
 ཀྱི་བཞི་འཛིན་ནས་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པ་དང་། ཟག་བཅས་
 ཐམས་ཅད་ཐུག་བསྐལ་བར་བསྐྱོམ་པ་གཉིས་ནི། ལམ་གྱི་གཙོ་བོ་རྣམ་
 གསུམ་ལས་ངེས་འབྱུང་དང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་གཉིས་ལ་སྒྲུང་ཞིང་།
 དེའི་ཚུལ་ཡང་འདུས་བྱས་ཀྱི་ཆོས་ཡིན་ཕྱིན་ཆད་འཇིག་རྒྱུ་དོན་གཞན་
 ལ་མི་ལྟོས་བར་རང་ཉིད་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་རང་བྱུང་ཅམ་
 རས་འཇིག་ངེས་ཀྱི་སྐྱད་ཅིག་པའི་མི་རྟག་པ་དང་། ཟག་བཅས་ཀྱི་ཆོས་
 ཡིན་ཕྱིན་ཆད་སྐྱེ་བ་ལ་རང་དབང་མེད་ཅིང་རྒྱ་ལས་ཉོན་ཀྱིས་གཞན་
 དབང་ཅན་དུ་གྱུར་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་གཞན་ཀྱིས་དབང་དུ་གྱུར་པའི་
 ཐུག་བསྐལ་བའི་ཚུལ་དེ་དག་རང་སྤྱིང་ལ་སྐྱོར་ཏེ་བསམ་ན་ངེས་འབྱུང་
 སྐྱེད་པའི་རྒྱ་བྱེད་དེ། ལམ་གྱི་གཙོ་བོ་རྣམ་གསུམ་ལས། དལ་འབྱོར་
 རྟེན་དཀའ་ཆེ་ལ་ལོངས་མེད་པ། །ཡིད་ལ་གོམས་པས་ཆེ་འདིའི་སྤང་
 འགས་ལྟོག། ལས་འབྲས་མི་བསྐྱུ་འཁོར་བའི་ཐུག་བསྐལ་རྣམས། །ཡང་
 ཡང་བསམ་ན་ཕྱི་མའི་སྤང་འགས་ལྟོག། །དེ་ལྟར་གོམས་པས་འཁོར་
 བའི་ཕྱན་ཆོགས་ལ། །ཡིད་སྟོན་སྐྱད་ཅིག་ཅམ་ཡང་མི་སྐྱེ་ཞིང་། །ཉིན་
 མཆོན་ཀུན་ཏུ་ཐར་པ་དོན་གཉེར་ལྟོ། །བྱང་ན་དེ་ཆེ་ངེས་འབྱུང་སྐྱེས་པ་

ལགས། །ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན། ཚུལ་དེ་སེམས་ཅན་གཞན་རྣམས་
ལ་སྤྱར་ཏེ་བསམ་ན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྐྱེད་པའི་རྒྱུར་གྱུར་ཏེ། ལམ་
གཙོ་ལས། དེས་འབྱུང་དེ་ཡང་རྣམ་དག་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱིས། །ཟིན་པ་
མེད་ན་སྒྲ་མེད་བྱང་ཆུབ་ཀྱི། །ཕྱན་ཆོགས་བདེ་བའི་རྒྱ་རྩ་མི་འགྱུར་
བས། །སྒྲོ་ལྡན་རྣམས་ཀྱིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་མཆོག་བསྐྱེད། །ཕྱགས་
དག་རྒྱ་ལོ་བཞི་ཡི་རྒྱན་གྱིས་ཁྲེ། །བསྒྲོག་དཀའ་ལས་ཀྱི་འཆིང་བ་དམ་
པོས་བསྐྱམས། །བདག་འཛིན་ལྷགས་ཀྱི་དྲ་བའི་སྤྱབས་སྤྱ་རྒྱུད། །མ་དེག་
ལྷན་པའི་སྤྱག་ཆེན་ཀུན་ནས་འཐེབས། །ལྷ་མེད་མིད་པར་སྤྱེ་ཞིང་སྤྱེ་
བ་རྩ། །སྤྱག་བསྐྱེད་གསུམ་གྱིས་རྒྱན་ཆད་མེད་པར་མཛད། །གནས་
སྐབས་འདི་འདྲར་གྱུར་པའི་མ་རྣམས་ཀྱི། །ངང་ཚུལ་བསམས་ནས་
སེམས་མཆོག་བསྐྱེད་པར་མཛོད། །ཅེས་དང་། གཞན་ཡང་ཇེ་ཐམས་
ཅད་མཁྱེན་བས། །རང་ཉིད་མིད་མཆོར་ལྱང་བ་ཇི་བཞིན་དུ། །མ་གྱུར་
འགྲོ་བ་ཀུན་གྱི་དེ་འདྲ་བར། །མཛོང་ནས་འགྲོ་བ་སྒྲོལ་བའི་ཁྱུར་ཁྲེར་
བའི། །བྱང་ཆུབ་སེམས་མཆོག་འབྱོངས་པར་བྱིན་གྱིས་རྒྱོབས། །ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

བྱུག་རྒྱ་བཞིའི་ནང་ནས་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྤྱོད་ཞིང་བདག་མེད་
པར་རྟོགས་པའི་སྒྲོ་ནི། ལམ་གྱི་གཙོ་བོ་རྣམ་གསུམ་ལས་ཡང་དག་
པའི་ལྷ་བ་ལ་སྤྱར་ཞིང་། དེ་ཡང་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་པར་མ་གྲུབ་
པ་དང་། །རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྣམ་ཡོད་ཀྱི་བདག་གིས་ཡོངས་སྤྱོད་བྱར་མ་
གྲུབ་པ་དང་། །རྟག་ཅིག་རང་དབང་ཅན་གྱི་བདག་གིས་ཡོངས་སྤྱོད་བྱར་

མ་གྲུབ་པ་སོགས་གྲུབ་མཐའ་སོ་སོའི་དབང་གིས་སྤྱར་ཚུལ་དུ་མ་ཞིག་
བྱུང་ངོ་། །མདོ་ལས་ནི། དངོས་བསྟན་གཙོ་བོ་ཡུལ་གསུམ་གྱི་སྒོ་རྣམ་
ཡིན་ཡང་ཡུལ་ཅན་ལས་གཙོ་རྣམ་གསུམ་གྱི་ཉམས་ལེན་གྱི་རིམ་པ་ནི་
སྐབས་བབས་གྱི་བསྟན་བུའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པར་ཤེས་སྟེ། །

བྱུག་རྒྱ་བཞིའི་ནང་རྣམ་སྤྱང་ལས་འདས་པ་ཞི་བ་ནི། དེས་
འབྱུང་བྱང་སེམས་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་སྟེ་ལས་དེ་རྣམས་གྱི་མཐར་ཐུག་
པའི་འབྲས་བུའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ལ། མདོར་ན་བྱུག་རྒྱ་བཞིའི་རྣམ་
པར་བཞག་པ་འདི་ནི། ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་ལས་འབྲས་བུ་དང་བཅས་
པ་བསྟུ་བའི་ནང་བ་སངས་རྒྱས་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྒྲིམ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན་པ་
ཤེས་པར་བྱའོ། །

བྱུག་རྒྱ་བཞི་རྣམ་ཐར་སྒོ་གསུམ་དང་སྤྱར་ཚུལ།

བྱུག་རྒྱ་བཞི་རྣམ་ཐར་སྒོ་གསུམ་དང་སྤྱར་ཚུལ་ནི། བྱུག་རྒྱ་
བཞིའི་ནང་རྣམ་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་སྒོ་
དང་། ཐེག་བཅས་ཐམས་ཅད་སྤྱག་བསྐལ་བར་རྟོགས་པའི་སྒོ་གཉིས་
ནི། རྣམ་ཐར་སྒོ་གསུམ་ལས་རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒོ་སྒོན་པ་མེད་པའི་
ལས་ལ་སྤྱར་ཞིང་། བྱུག་རྒྱ་བཞིའི་ནང་རྣམ་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་ཞིང་།

བདག་མེད་པར་རྟོགས་པའི་སློན་ནི། རྣམ་ཐར་སློ་གསུམ་ལས་རྣམ་པར་
ཐར་པའི་སློ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ལམ་ལ་སྐྱར་བར་བྱ་ཞིང་། བྱུག་རྒྱ་བཞིའི་
ནང་ནས་སྐྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཞི་བར་རྟོགས་པའི་སློན་ནི། རྣམ་ཐར་སློ་
གསུམ་ལས་རྣམ་པར་ཐར་པའི་སློ་མཚན་མ་མེད་པའི་ལམ་ལ་སྐྱར་ཚུལ་
ཤེས་པར་བྱ་ཞིང་། དེ་དག་ཀྱང་མདོ་ལས་ཡུལ་གྱི་སློ་ནས་བསྐྱར་ཀྱང་།
ཡུལ་ཅན་ལམ་ཉམས་ལེན་གྱི་ལམ་ལ་སྐྱར་ཚུལ་སྐྱར་བཞིན་ནོ། །

གཞན་ཡང་རྣམ་ཐར་སློ་གསུམ་པོ་དེ་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ངོ་པོ་
རྒྱ་འབྲས་གསུམ་ལ་སྐྱར་ནས་བཤད་ཚུལ་གཅིག་དང་། གཞན་དབང་
ཡོངས་བྱུང་གུན་བརྟགས་ཏེ་མཚན་ཉིད་གསུམ་ལ་སྐྱར་ནས་བཤད་
ཚུལ་གཅིག་དང་། བདེན་བཞིའི་བྱང་ཆོས་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་ལ་
སྐྱར་ནས་བཤད་ཚུལ་གཅིག་དང་། གཞན་ཡང་བྱ་བྱེད་ལས་གསུམ་ལ་
སྐྱར་ནས་བཤད་པ་སོགས་འདོད་པ་འདྲ་མིན་གྱིས་དབང་གིས་བཤད་
ཚུལ་དུ་མ་ཞིག་སྤང་ངོ་། །

བྱུག་རྒྱ་བཞི་བདེན་པ་བཞི་དང་སྐྱར་ཚུལ།

བྱུག་རྒྱ་བཞི་བདེན་པ་བཞི་དང་སྐྱར་ཚུལ་ནི། བྱུག་རྒྱ་བཞིའི་
ནང་ནས་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པ་དང་། ཐག་བཅས་ཐམས་

ཅད་སྤྱག་བསྐལ་བའི་རྩལ་བསྟན་པ་ནི། བདེན་པ་བཞིའི་ནང་ནས་སྤྱག་
བསྐལ་བདེན་པ་དང་། ཀུན་འབྱུང་བདེན་པ་གཉིས་ལ་སྦྱར་བར་བྱ་ཞིང་།
དེའི་རྩལ་ཡང་ཟག་བཅས་ཉི་བར་ལེན་པའི་ཕྱང་པོ་འདི་མི་རྟག་ཅིང་རྒྱ་
ལས་ཉོན་གྱིས་གཞན་དབང་གྱུར་པ་ནི་སྤྱག་བསྐལ་བའི་དོན་ཡིན་ལ།
རྒྱ་ལས་ཉོན་གཉིས་པོ་དེ་ཀུན་འབྱུང་བདེན་པར་འཛོག་པའི་ཕྱིར།

ཕུག་རྒྱ་བཞིའི་ནང་ནས་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྤྱང་ཞིང་བདག་མེད་
བར་བསྟན་པ་ནི། བདེན་པ་བཞིའི་ནང་ནས་ལམ་གྱི་བདེན་པ་ལ་སྦྱར་
བར་བྱ་ཞིང་། དེའི་རྩལ་ཡང་སྤྱག་བསྐལ་ནི་རྒྱ་ལས་ཉོན་གཉིས་ལས་
བྱུང་ཞིང་། ལས་ཀྱང་ཉོན་མོངས་པ་ལས་བྱུང་ཞིང་། ཉོན་མོངས་པའི་
དངོས་གཉེན་གྱི་ལམ་གྱི་བདེན་པ་ནི་སྤྱང་ཉིད་མཛོན་སུམ་དུ་རྟོགས་
པའི་ཡེ་ཤེས་ཉིད་ལ་འཛོག་དགོས་པའི་ཕྱིར།

ཕུག་རྒྱ་བཞིའི་ནང་ནས། བྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཞི་བ་ནི།
བདེན་པ་བཞིའི་ནང་ནས་འགོག་པའི་བདེན་པ་ལ་སྦྱར་བར་བྱ་ཞིང་།
དེའི་རྩལ་ཡང་། བྱ་ངན་ནི་འདིར་ཉོན་མོངས་པ་ཡིན་ལ་དེ་ལས་འདས་
པ་ནི་དེ་སྤངས་པའི་འགོག་བདེན་ཉིད་ལ་འཛོག་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

མདོར་ན་ལྟ་བུ་བ་བཀར་བཏགས་ཀྱི་ཕུག་རྒྱ་བཞི་པོ་འདི་ནི།
ལམ་གཙོ་རྣམ་གསུམ་དང་། རྣམ་ཐར་སློ་གསུམ། བདེན་པ་བཞི་
སོགས་ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྤྱོད་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱོད་
གཞི་གལ་ཆེན་ཞིག་དུ་སྤྱང་ལ། ཕུག་རྒྱ་བཞི་པོ་དེ་དག་ལས་ཀྱང་

འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པའི་ཚུལ་འདི་ཐོག་མར་གལ་ཆེ་བར་
དགོངས་ནས་རིགས་པའི་དབང་ལྷག་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས་ཀྱང་ཆད་
མ་ནས་འགྲེལ་གྱི་སྐབས་འདིར་ལྟོས་མེད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་མཐུག་བསྟུ་
མཛད་པ་སྟངས་ཤོད། །

ཐར་འདོད་ཀྱི་སྒོ་མཆན་ཉིད་རྫོགས་པ་སྟེ་བ་ལ་བདག་མེད་རྟགས་ དགོས་མིན་ལ་དབྱད་བ།

ཐར་འདོད་ཀྱི་སྒོ་མཆན་ཉིད་རྫོགས་པ་སྟེ་བ་ལ་བདག་མེད་
རྟགས་དགོས་མིན་དབྱད་པ་ལ། འོན་ཐར་པ་དོན་གཉེར་གྱི་སྒོ་མཆན་
ཉིད་རྫོགས་པ་གཅིག་སྟེ་བ་ལ་བདག་མེད་རྟགས་དགོས་སམ་ཞེ་ན། དེ་
ནི་ངེས་པར་དགོས་ཏེ། མི་རྟག་པ་དང་སྟུག་བསྟུལ་བ་བསམ་པའི་སྒོ་
ནས་འཁོར་བ་སྟེ་དང་བྱེ་བྲག་གི་ཉེས་དམིགས་ནམས་དང་ཁྱད་པར་དུ།
སྟུག་བསྟུལ་འཁོར་བ་ཅན་ལྟར་པོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་བྲག་བཙས་
ཉེ་བར་ལེན་པའི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ལྷན་པོ་ལ་ཉེས་དམིགས་དུ་མ་བསམ་
ནས་ཐར་འདོད་དང་། དེ་སྤང་བ་ཡང་རྒྱ་ཀུན་འབྱུང་སྤང་བ་ལ་རག་
ལས་པ་དང་། ཀུན་འབྱུང་གི་ལས་ཉོན་གཉིས་ལས་ཉོན་མོངས་པའི་
ཀུན་འབྱུང་གཙོ་བོ་ཡིན་པ་དང་། དེ་ཡང་ཅ་བ་བདག་འཛིན་ཡིན་པའི་
ཚུལ་དང་། བདག་འཛིན་དེ་ཡང་འཛིན་སྐྱངས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཞུགས་
པ་ཡིན་པ་རིགས་པ་ཡང་དག་པའི་སྒོ་ནས་གཏན་ལ་བབས་ཏེ། བདག་

འཛིན་སྤང་རྒྱས་སུ་མཐོང་བའི་སྒོ་ནས་ཐར་པ་དོན་གཉེར་གྱི་སྒོ་མཆན་
 ཉིད་རྫོགས་པ་སྐུ་དགོས་ལ། བདག་མེད་མ་རྟོགས་བར་དུ་ཐར་པ་དོན་
 གཉེར་གྱི་སྒོ་མཆན་ཉིད་རྫོགས་པ་གཅིག་བསྐྱེད་ཚུལ་མེད་དོ། །དེ་ལྟར་
 ཡང་། ལམ་རིམ་བསྐྱུས་དོན་ལས། སྤྱག་བདེན་ཉེས་དམིགས་བསམ་
 ལ་མ་འབད་ན། ཐར་པ་དོན་གཉེར་རི་བཞིན་མི་སྐྱེ་ཞིང་། ཀྱུན་འབྱུང་
 འཁོར་བའི་འབྱུང་རིམ་མ་བསམ་ན། འཁོར་བའི་རྩ་བ་གཅོད་ཚུལ་མི་
 རེས་བས། སྤིང་ལས་ངས་འབྱུང་སྒྱུ་ཤས་བསྐྱེན་པ་དང་། འཁོར་བ་
 གང་གི་བཅིང་བ་ཤེས་པ་གཅིས། ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཡང་རྗེའི་ཆད་མའི་ལམ་བསྐྱིགས་ ༡༦ ལས། རོག་མར་སྤྱག་
 བསྐྱུལ་གྱི་མཆན་ཉིད་བཞི་པོ་ཤེས་པའི་སྒོ་ནས་ངས་དགོས་བས། དེ་
 ལ་མི་རྟག་པ་དང་སྤྱག་བསྐྱུལ་རྟོགས་པའི་ལག་རྗེས་དང་། ཡིད་འབྱུང་
 མཆན་ཉིད་རྫོགས་པ་བསྐྱེད་པ་ལ་སྒྲོང་བ་དང་བདག་མེད་རྟོགས་
 དགོས་པའི་རྒྱ་མཆན་དང་། སྤྱག་བསྐྱུལ་བདེན་པ་རང་ཉིད་ཀྱི་སྒྲོང་
 རས་བདེན་བཞིའི་རྣམ་གཞག་དབྱུང་བ་དང་། བདག་མེད་སྐྱབ་ཚུལ་ལོ་
 ཞེས་ས་བཅད་བཞིར་སྤྱེ་ནས་གསུངས་སོ། །

དེ་བཞིན་དུ་སྤྱེ་བདུན་ཡིད་ཀྱི་ཐུན་སེལ་ ༩༣༡ ལས། སྤྱག་
 བསྐྱུལ་བདེན་པའི་རྣམ་པ་བཞི་པོ་འདི་དག་ཆང་བར་ཆད་མས་གཏན་
 ལ་བབས་པའི་སྒོ་ནས་མ་རྟོགས་ན་ཐར་པ་དོན་གཉེར་གྱི་སྒོ་མཆན་ཉིད་
 པ་རྫོགས་པར་མི་སྐྱེ་མྱེ། ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཡང་རྗེའི་ཆད་མའི་ལམ་བསྐྱིགས་ ༡༦ ལས། ཡིད་འབྱུང་

མཚན་ཉིད་རྫོགས་པ་བསྐྱེད་པ་ལ་སྟོང་པ་དང་བདག་མེད་རྫོགས་
 དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་དང་ཞེས་ས་བཅད་དུ་བཟང་ནས་གསུངས་པ་
 དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ ༡༦ ལས། གཉིས་པ་ནི། སྟོང་པ་དང་བདག་མེད་མ་
 རྫོགས་ན། གང་ཞིག་བདག་མཚོང་དེ་ལ་ནི། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་སྨར་
 བཤད་པ་ལྟར། བདག་འཛིན་དེས་ཡིད་ལོག་གི་གཤམ་ཀྱི་གཙོ་མོ་སྟེད་
 པ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་འདྲེན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཆེར་མ་བྱུག་པའི་རྒྱང་པ་
 ལ་ཡིད་འབྱུང་སྟེ་ཡང་། དེ་མེད་པའི་རྒྱང་པ་ལ་དོན་གཉེར་སྟེ་བ་ལྟར།
 སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་སྤྱག་བསྐྱེད་ལ་ཡིད་འབྱུང་སྟེ་ཡང་། འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤྱག་
 བསྐྱེད་ཀྱི་བྱེད་པར་འགའ་ཞིག་ལ་ཐར་པར་འབྱུང་ནས་བདག་གི་ཐོབ་
 བྱར་འཛིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

སྟེ་བདུན་ཡིད་ཀྱི་ཐུན་སེལ་ ༡༡༡ ལས། སྤྱག་བསྐྱེད་བདེན་
 པའི་རྣམ་པ་བཞི་པོ་འདི་དག་ཆང་བར་ཆད་མས་གཏན་ལ་ཕབས་པའི་
 ཚོ་ནས་མ་རྫོགས་ན་ཐར་པ་དོན་གཉེར་ཀྱི་ཚོ་མཚན་ཉིད་པ་རྫོགས་
 པར་མི་སྟེ་སྟེ། འདི་ལྟར་སྤྱག་བསྐྱེད་དུ་རྫོགས་པས་འཁོར་བ་ལས་
 འབྲལ་འདོད་སྟེས་ཀྱང་། མི་རྟག་པར་མ་རྫོགས་ན་ཕྱང་པོ་དང་འབྲལ་
 དེས་སྤྱ་མི་རྫོགས་པས་ཕྱང་པོ་ལ་སྟེད་པ་འཁོག་མི་རུས་ལ། བདག་
 མེད་མ་རྫོགས་ན་དབང་སོགས་བདག་གི་བ་ལ་སྟེད་པ་རང་གིས་འདྲེན་
 པས་མི་རྟག་པ་དང་སྤྱག་བསྐྱེད་དུ་རྫོགས་པའི་ཚོ་ནས་ཕྱང་པོ་ཅམ་ལ་
 འབྲལ་འདོད་ཀྱི་ཚོ་སྟེས་པ་ལྟར་སྟངས་ཡང་། བདག་འཛིན་དེས་བདག་
 གི་བདེ་བ་སྦྱོབ་བྱེད་བྱུག་བཅས་ཀྱི་བྱེད་པར་འགའ་ཞིག་ལ་དོན་གཉེར་

གྱི་སྒྲོ་ངེས་པར་འདེན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་།

ཡང་དེ་ཉིད་ ༡༩༡ ལས། དེས་ན་མི་རྟག་པར་རྫོགས་པས་
འབྲེལ་ངེས་སུ་ཤེས་ཤིང་། སྐྱུག་བསྐྱེལ་དུ་རྫོགས་པས་འབྲེལ་འདོད་
སྐྱེས་ཀྱང་། ཟག་བཅས་ཀྱི་དངོས་སོ་མཐའ་དག་ལ་འདུན་པ་ལོག་པའི་
ཐར་པ་དོན་གཉེར་མཆན་ཉིད་ཆང་བ་སྐྱེ་བ་ལ་སྐྱུག་བསྐྱེལ་བདེན་པའི་
རྣམ་པ་རང་བཞིན་གྱི་བདག་དང་བྲལ་བ་ཉིད་ཤེས་དགོས་སོ། །ཞེས་
གསུངས་སོ། །

ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ ༡༩༠ ལས། དེ་ལྟར་ན་འཁོར་བ་ལ་རྣམ་
གངས་དུ་མར་ཉེས་དམིགས་སུ་བརྟགས་ཏེ་བསྒྲོམས་པས་འཁོར་བའི་
སྤུན་ཆོགས་ལ་སྟེན་པ་སྤུན་འབྲེན་པའི་གཉེན་སོ་ཡང་མ་རྟོན་བདག་
མེད་པའི་དོན་ལ་སོ་སོར་རྫོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཚུལ་བཞིན་དུ་ཡང་
མ་དབྱེད། བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་གཉིས་ལ་གོམས་པར་བྱེད་པ་དང་བྲལ་
བའི་དགེ་སྦྱོར་རྣམས་ནི་ཞིང་གི་མཐུ་ལ་བརྟེན་པ་འགའ་རེ་མ་གཏོགས་
པ་ཀུན་འབྱུང་རང་དགའ་བར་འགོ་བས་འཁོར་བའི་འཁོར་ལོ་བསྒྲོར་
བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ ༡༩༠ ལས། སྐྱུག་བདེན་བསམ་
པའི་སྒྲོ་ནས་འཁོར་བ་ལ་ཞེན་ལོག་རྣལ་མ་ཞིག་མེད་ན་ཐར་པ་ཐོབ་
འདོད་ཆོག་ཅེས་དུ་འགོ་བས་ཅི་བྱས་ཀུན་འབྱུང་དུ་འགོ་ལ། ཀུན་འབྱུང་
བསམ་པའི་སྒྲོ་ནས་འཁོར་བའི་རྩ་བ་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་
ལེགས་པར་མི་ཤེས་ན་འཕེན་མ་མཐོང་བར་མདའ་རྟེན་པ་ལྟར་ལམ་
གྱི་གནད་རྣམས་ཆད་ཅིང་སྟོན་པ་ལས་གྲོལ་བའི་ལམ་མ་ཡིན་པར་ལ་

ཡིན་པར་བརྒྱུད་ནས་ངལ་བ་འབྲས་བྱ་མེད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་
དང་། སྤང་བྱ་སྤྱག་ཀུན་མ་ཤེས་ན་དེ་ཉིད་ཐར་ཞི་བའི་ཐར་བའང་ངོས་
མི་ཐེན་པས་ཐར་པ་དོན་གཉེར་ཡང་སྒྲོམ་པ་ཅམ་དུ་ཐད་པའི་ཕྱིར་རོ། །
ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཆད་མའི་བཛེད་བྱང་ ༤༩༠ ལས། སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་རྣམ་པ་
བཞི་ཁ་མ་རྟོགས་པར་ཐར་པ་དོན་གཉེར་གྱི་སྒོ་མཚན་ཉིད་རྫོགས་པར་
མི་འགྱུར་བའི་ཚུལ་དང་། དེས་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་དངོས་སོ། །དང་པོ་ནི།
སྤྱག་བསྐྱེད་དུ་རྟོགས་པའི་ལག་རྩེས་ལ་འཁོར་བ་ལ་འབྲལ་འདོད་སྒྲེས་
ཀྱང་མི་རྟག་པ་མ་རྟོགས་ན་ཕྱང་པོ་དང་མི་འབྲལ་བའི་སྤེད་པ་འགོག་
མི་རུས་ཤིང་། དེ་རྟོགས་པ་ལས་འབྲལ་དེས་དུ་རྟོགས་ནས་མི་འབྲལ་
བའི་སྤེད་པ་འགོག་པའི་ཕྱིར་རོ། །བདག་མེད་མ་རྟོགས་ན་དབང་
སྔགས་བདག་གི་བ་ལ་དོན་གཉེར་གྱི་སྤེད་པ་ངང་གིས་འཕྲེན་པས་མི་
རྟག་པ་དང་སྤྱག་བསྐྱེད་དུ་རྟོགས་པས་ཕྱང་པོ་ཅམ་ལ་འབྲལ་འདོད་
ཀྱི་སྒོ་སྒྲེས་པ་ལྟར་སྤང་ཡང་། བདག་འཛིན་དེ་བདག་གི་བདེ་བ་སྤྱོད་
བྱེད་ཐག་བཅས་ཀྱི་ཁྱད་པར་འགའ་ཞིག་ལ་དོན་གཉེར་གྱི་སྒོ་དེས་པར་
འཕྲེན་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་ཕྱང་པོ་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་ལག་རྩེས་
ལ་དེ་དང་འབྲལ་དེས་དང་། སྤྱག་བསྐྱེད་དུ་རྟོགས་པས་འབྲལ་འདོད་
སྒྲེས་ཀྱང་ཐར་པ་དོན་གཉེར་གྱི་སྒོ་མཚན་ཉིད་ཆད་པ་ལ་བདག་མེད་
རྟོགས་དགོས་སོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ ༥༩༦ ལས། འདི་ཡང་བདག་མེད་པ་

ཨྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་རྟོགས་པའི་ལྷ་པ་དང་མྱིད་པ་མཐའ་དག་གི་སྒྲིན་
 ལེགས་པར་རྟོགས་ནས་འཁོར་བ་ལ་ཡིད་འགྱུར་ཞིང་ཐར་བ་དོན་
 ལཱེར་གྱི་ངེས་འགྱུར་གི་བསམ་པས་ཟིན་ན་ཐར་པའི་ལམ་ཏུ་འགྱུར་
 ཞིང་། སྤང་ཆུབ་གྱི་སེམས་རིན་པོ་ཆེས་ཟིན་ན་ནི། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལམ་
 ཏུ་ཡང་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཡང་དེ་ཉིད་ ༡༢༥ ལས། འདིས་ནི་སྤྱོད་པ་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བུ་མིན་
པའི་ཅ་བ་གཙོད་བྱེད་དང་། སར་པའི་ལམ་གྱི་སྒྲིག་དང་འདྲ་བར་སྒྲུབ་
བྱེད་ཡང་དག་པས་བསྟན་བ་ཡིན་པས་འདི་ལ་དེས་པར་བརྟན་པོ་རྟོན་
བ་དགོས་སོ། །ཞེས་སྤྱོད་ཉིད་ཉོགས་པའི་ལྟ་བུ་དེ་སར་ལམ་གྱི་སྒྲིག་ཅ་
ལྟ་བུར་གསུངས་སོ། །

ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ ༡༥༥ ལས། གཉིས་པ་བསམ་བ་དེ་སྒྲིམ་
བའི་ཆད་ནི། དེ་ལྟར་སྤྱག་བསྐལ་དང་ཀུན་འབྱུང་གཉིས་དང་རྟེན་
འབྲེལ་ཡན་ལག་བརྩུ་གཉིས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་འཁོར་བའི་མཆན་ཉིད་ཞིབ་ཏུ་
ཤེས་བར་བྱས་པ་ན། དེ་དག་འདོར་བར་འདོད་པ་དང་དེ་རྣམས་ཉེ་བར་
ཞི་བ་ལ་ཐོབ་འདོད་བྱུང་བ་ཙམ་ནས་ངེས་འབྱུང་གི་བསམ་བ་ཙམ་ཡིན་
མོད་ཀྱང་དེ་ཙམ་གྱིས་མི་ཆོག་པས། རིགས་པ་བྱུག་ཏུ་བའི་འབྲེལ་བ་
ལས། ས་གསུམ་མི་རྟག་པ་ཉིད་ཀྱི་མེ་རབ་ཏུ་འབར་བ་ན་འདུག་པ་ནི།
ཁྱིམ་རབ་ཏུ་འབར་བའི་ནང་དུ་རྒྱུད་པ་བཞིན་དུ་ངེས་པར་དེ་ལས་འདའ་
བར་འདོད་ཅིང་། ཞེས་གསུངས་པ་དང་། རི་ལྟར་བཙོན་ནི་བཙོན་ར་
ལས། །ཞེས་སོགས་སྤར་བྱངས་པ་ལྟར་མེ་འབར་བའི་ཁྱིམ་དུ་རྒྱུད་པ་

དང་། བཙོན་རར་རྒྱུད་པའི་བཙོན་གནས་དེ་དག་ལ་མི་འདོད་ཅིང་། དེ་
 དག་ནས་ཐར་བར་འདོད་པའི་སྒོ་རི་ཙམ་སྒྲེ་བ་དེ་ལྟ་བུའི་སྒོའི་ཆོད་
 ཙམ་དུ་བསྒྱུད་བར་བྱ་ཞིང་། དེ་ནས་ཀྱང་རྩེ་འཕེལ་དུ་གཏང་དགོས་
 སོ། ། བསམ་པ་འདི་ཤར་བ་གསུང་བ་ལྟར། སིང་སྦྱར་ལ་བཏབ་པའི་བྱེ་
 བཞིན་ཁ་ན་པར་ཡམ་མེ་བ་ཞིག་ལས་མི་འདུག་ན། འཁོར་བའི་རྩ་ཀྱན་
 འབྱུང་ལ་མི་འདོད་བར་ལྟ་བ་ཡང་དེ་འདྲ་ཞིག་ལས་མི་འོང་། དེ་ལྟ་རུ་
 སྤྱག་ཀྱན་འགགས་པའི་འགོག་པ་ཐར་བ་དོན་དུ་གཉེར་བ་ཡང་དེ་དང་
 འདྲ། དེའི་ཕྱིར་ཐར་པའི་ལམ་ལ་སྦྱབ་བར་བྱེད་བར་འདོད་བ་ཡང་ཆོག་
 ཙམ་དུ་འགྲོ་ཞིང་། སེམས་ཙན་གཞན་འཁོར་བར་འབྱམས་པའི་སྤྱག་
 བསྐལ་མི་བཟོད་པའི་སྦྱང་རྩེ་ཡང་འོང་ས་མེད་ལ། སྒྲ་ན་མེད་པའི་བྱང་
 རྒྱུ་སེམས་མ་བཙོས་བ་ཡིད་སྦྱུལ་བར་བྱེད་ནུས་པའི་ཕྱགས་ཙན་
 ཡང་མི་སྒྲེ་བས། ཐེག་བ་ཆེན་པོ་ཡང་ཆོག་རྩེས་འབྱངས་པའི་གོ་བ་
 ཙམ་དུ་འབྱུར་བ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་སྤྱག་ཀྱན་འདོར་འདོད་དང་། དེ་དག་ཞི་
 བའི་ཐར་བ་ཐོབ་འདོད་ཙམ་གྱིས་མི་ཆོག་པ། འཁོར་བ་མེ་འབར་བའི་
 མེ་དོང་ལྟ་བུར་མཐོང་བའི་སྒོ་ནས་དེ་ལས་ཐར་བར་འདོད་བ་དང་།
 འཁོར་བ་བཙོན་རུ་ལྟ་བུ་མཐོང་བའི་སྒོ་ནས་དེ་ལས་ཐར་འདོད་ཀྱི་སྒོ་
 སྒྲེས་བ་དེ་དེས་འབྱུང་གི་བསམ་པ་སྒྲེས་པའི་ཆོད་ཡིན་པར་གསུངས་
 སོ། །

གཞུང་ནམས་སུ་འཁོར་བ་སྤྱག་བསྐལ་གྱི་རང་བཞིན་དུ་ལྟ་
 བའི་དཔེ་དུ་མ་གསུངས་ཏེ་འཁོར་བའི་འདམ་ལས་འགྲོ་བ་བྱངས་མཛད་

པ་ཞེས་འཁོར་བ་བསྐལ་དཀའ་བའི་འདམ་དང་འབྲ་བར་གསུངས་
ལ། དེ་བཞིན་དུ། མེ་དོང་དང་འབྲ་བ་དང་། བཙོན་རྩ་དང་འབྲ་བ་
དང་། འགྲོག་དགོན་པ་དང་འབྲ་བ་དང་། མི་གཙང་བའི་དོང་དང་འབྲ་བ་
དང་། དུག་གི་རྒྱ་མཚོ་དང་འབྲ་བ་དང་། ཁབ་ཀྱི་ཅེ་མོ་དང་འབྲ་བ་དང་།
གཡང་ས་དང་འབྲ་བ་དང་། དུག་སྐལ་གྱི་ཆང་དང་འབྲ་བ་དང་། རྩ་རྒྱན་
གྱི་རྒྱན་མོ་དང་འབྲ་བ་སོགས་དཔེ་དུ་མ་གསུངས་ལ། དཔེ་རེ་རེ་ལའང་
འབྲ་ཆོས་དུ་མ་ཡོད་ཅིང་། དེ་དག་གི་སྒོ་ནས་འཁོར་བ་ལ་ངེས་འབྱུང་
བསྐྱེད་བའི་ཐབས་སྒྲ་ཆོགས་ཡོད་པ་གསུངས་སོ། །

ལས་གཙོ་ལས། དལ་འབྱོར་རྟེན་དཀའ་ཆེ་ལ་ཡོངས་མེད་
པ། །ཡིད་ལ་གོམས་བས་ཆེ་འདིའི་སྤང་ཤས་ལྟོག། །ལས་འབྲས་མི་
བསྐྱེད་འཁོར་བའི་སྤྱག་བསྐལ་རྣམས། །ཡང་ཡང་བསམ་ན་སྤྱི་མའི་སྤང་
ཤས་ལྟོག། །དེ་ལྟར་གོམས་བས་འཁོར་བའི་སྤྱན་ཆོགས་ལ། །ཡིད་
སྒོན་སྤྱད་ཅིག་ཅམ་ཡང་མི་སྐྱེ་ཞིང་། །ཉིན་མཚན་དུས་ཀུན་དུ་ཐར་པ་
དོན་གཉེར་སྒོ། །བྱུང་ན་དེ་ཆེ་ངེས་འབྱུང་སྐྱེས་པ་ལགས། ། ། ། ། །
ཞེས་ཆེ་
འདི་ཕྱིའི་སྤང་ཤས་ལྟོག་ནས་འཁོར་བ་ལས་ཐར་འདོད་ཉིན་མཚན་ཀུན་
དུ་བྱུང་བ་ངེས་འབྱུང་སྐྱེས་པའི་ཆད་དུ་གསུངས།

ཐར་པ་ཐོབ་འདོད་ཀྱི་སྒྲ་རོལ་གྱི་བྱུང་བ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤྱག་
བསྐལ་དང་བྲལ་འདོད་ཀྱི་སྒོ་བཙོན་མིན་བྱུང་ན་ཡང་ངེས་འབྱུང་གི་
བསམ་པ་མཚན་ཉིད་པ་འདོག་གམ་སྐྱམ་སྟེ། རྣམ་འབྲེལ་ལས། སྤྱག་
བསྐལ་འཁོར་བ་ཅན་སྤང་སོ། །ཞེས་དང་། བཤེན་སྒོ་བཟང་ཆོས་

ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་མཚོག་གིས། འཁོར་བའི་ཉེས་བརྒྱ་སེམས་བའི་
 རྒྱལ། །མང་ཡང་སྤྱག་བསྐྱལ་སྤྱག་བསྐྱལ་གྱི། །འཛིགས་ནས་ཐར་
 འདོད་སྤྱགས་ལའང་ཡོད། །ཟག་བཅས་ཚོར་བ་བདེ་བ་ལས། །དེས་
 འབྱུང་བྱི་རོལ་བ་ལའང་མཆིས། །དེས་ན་འདུ་བྱེད་རང་བཞིན་གྱི། །ཉེ་
 བར་ལེན་བའི་ལུང་པོ་འདི། །སྤྱག་བསྐྱལ་གྲུབ་དང་སྤྱབ་པའི་སྒྲོད། །
 དམིགས་ནས་བསྒྲུལ་ན་བྱིང་གཡོ་ལ། །ཞེས་གསུངས།

སྤྱི་བདུན་ཡིད་ཀྱི་ཐུན་སེལ་ ༡༣༧ ལས། སྤྱིར་ལམ་ཐམས་
 ཅད་སྤྱིན་བྱེད་ཀྱི་ལམ་དང་གྲོལ་བྱེད་ཀྱི་ལམ་གཉིས་སུ་གངས་དེས་
 བ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་སྤྱིན་བྱེད་ཀྱི་ལམ་ཞེས་བ་ནི་རྒྱད་ཟག་མེད་ཡེ་ཤེས་
 རྟོགས་པའི་སྒྲོད་རུང་རུ་བྱེད་བ་ཡིན་ལ། གྲོལ་བྱེད་ཀྱི་ལམ་ནི་རྒྱད་སྐར་
 རྩ་ཅི་རིགས་པའི་ས་པོན་ལས་གྲོལ་བར་བྱེད་པའི་གཉེན་པོས་བསྐྱུས་
 པའི་ཟག་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་རྣམས་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་དང་པོར་སྤྱིན་བྱེད་
 ཀྱི་ལམ་མ་བསྒྲུལ་བར་གྲོལ་ལམ་རྒྱད་ལ་སྤྱིད་པའི་ཐབས་མེད་དེ།
 འབྲས་མ་སྤྱིན་པར་བརྟོལ་ན་ནད་སྤྱིད་བཞིན་ནོ། །དེའི་སྤྱིར་དང་པོར་
 སྤྱིན་བྱེད་ཀྱི་ལམ་བསྒྲུལ་བ་ལ་འཇུག་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་ལམ་ཉམས་
 སུ་ལེན་པའི་གོ་རིམ་ནི། དང་པོར་འཁོར་བ་ལ་ཡིད་འབྱུང་ནས་འབྲལ་
 བར་འདོད་པའི་སྒྲོ་མཚན་ཉིད་པ་ཞིག་མ་སྤྱེས་ན་ཐར་བ་ལ་ཐོབ་འདོད་
 མི་སྤྱེ་ཞིང་། དེ་མ་སྤྱེས་ན་ཐར་ལམ་ལ་སྒྲོབ་པར་མི་འགྱུར་བས་དང་
 པོར་འཁོར་བ་ལ་ཡིད་འབྱུང་བཅོས་མ་མ་ཡིན་པ་ཞིག་སྤྱེ་བ་ལ་འབད་
 དགོས་པ་ལ། དེ་ལ་ཡང་འཁོར་བའི་སྤྱག་བསྐྱལ་ལ་དེས་བ་འདོངས་

པ་ཞིག་དགོས་ཀྱི། འཁོར་བ་ལ་སྤྱིར་མོ་མེད་ཅེས་པའི་ཆོག་ཙམ་
 གྱིས་ཡིད་འབྱུང་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། ཉེས་དམིགས་མ་མཐོང་ན་དེས་
 སྒྲོ་བར་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །འཁོར་བའི་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱང་གསུམ་
 རྟེན་དཔྱུལ་བའི་སྤྱག་བསྐྱེད་དང་། བཀེས་སྒྲིམ་གྱི་སྤྱག་བསྐྱེད་ལྟ་བུ་
 སྒྲིམ་ཙམ་ནས་འགྲོ་བ་ཀུན་གྱིས་སྤྱག་བསྐྱེད་དུ་འབད་མེད་ལ་རྟོགས་
 བར་འགྱུར་བ་སྤྱག་བསྐྱེད་གྱི་སྤྱག་བསྐྱེད་དང་། ཐག་བཅས་གྱི་བདེ་
 བ་ལྟ་བུ་འགའ་ཞིག་སྒྲིམ་བ་ན་སྤྱག་བསྐྱེད་དུ་མི་རྟོགས་ཀྱང་། འགྱུར་བ་
 བ་སྤྱག་བསྐྱེད་དུ་ཀུན་གྱིས་འབད་མེད་དུ་རྟོགས་ཅུས་པའི་འགྱུར་བའི་
 སྤྱག་བསྐྱེད་དང་། འཁོར་བ་པའི་སྒྲིམ་པའི་མཐའ་དག་ལ་ཁྱད་པར་མེད་
 བར་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་མི་རྟོག་ཅིང་གཞན་དབང་དུ་གྱུར་པའི་འདུ་བྱེད་
 གྱི་སྤྱག་བསྐྱེད་དང་གསུམ་ལས། འཁོར་བ་སྒྲིམ་ལ་ཡིད་འབྱུང་མཚན་
 ཉིད་པ་ཞིག་སྒྲིམ་པ་ལ་ནི་འདུ་བྱེད་གྱི་སྤྱག་བསྐྱེད་རྟོགས་དགོས་ཀྱི།
 སྤྱག་བསྐྱེད་གཞན་གཉིས་སྤྱག་བསྐྱེད་དུ་བསྒྲིམ་མི་དགོས་པར་སྒྲིམ་
 བལ་ཆེ་བས་སྤྱག་བསྐྱེད་གྱི་རང་བཞིན་དུ་སྒྲིང་བས་བྱུང་ཀྱང་། དེ་ཙམ་
 གྱིས་འཁོར་བ་སྒྲིམ་ལ་ཡིད་འབྱུང་དངོས་སུ་འདྲེན་མི་ཅུས་ཏེ། གཞན་དུ་ན་
 སེམས་ཅན་དཔྱུལ་བ་བ་སོགས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་འཁོར་བ་སྒྲིམ་ལ་ཡིད་འབྱུང་
 བའི་སྒྲོ་འབད་མེད་དུ་དངོས་སུ་སྒྲིམ་བས་བྱུང་བར་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་
 སྤྱག་བསྐྱེད་གྱི་སྤྱག་བསྐྱེད་སོགས་རྟོགས་པས་ཡིད་འབྱུང་བ་འཁོར་
 བ་སྒྲིམ་དམིགས་པ་དངོས་སུ་འདྲེན་མི་ཅུས་ལ། ཆངས་པའི་གོ་འཕང་
 ལྟ་བུ་ཁམས་གོང་གིས་བསྐྱེད་པའི་འཁོར་བ་བྱེ་བྲག་པ་འབའ་ཞིག་ལ་
 སྤྱག་བསྐྱེད་གྱི་སྤྱག་བསྐྱེད་མེད་པར་མཐོང་ནས་སྤྱིར་མེད་པ་སྒྲིམ་

འགྱུར་རོ། །དེ་བས་ན་འཁོར་བ་སྒྲི་ལ་ཡིད་འབྱུང་ག་ཐག་པ་ནས་སྒྲེ་
བ་ལ་ནི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤྱག་བསྐྱལ་གྱི་མཚན་ཉིད་ལེགས་པར་རྫོགས་
དགོས་པས་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་འདི་ཉིད་སྤྱག་བསྐྱལ་གྱི་རང་བཞིན་དུ་
བསྐྱོམ་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར། འདུ་བྱེད་སྤྱག་བསྐྱལ་ལ་དགོངས་
ནས། །སྤྱག་བསྐྱལ་བསྐྱོམས་པར་གསུངས་པ་ཡིན། །ཅེས་གསུངས་པ་
ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས།

དེའི་ཕྱིར་ངེས་འབྱུང་ལ། གང་ལས་ངེས་པར་འབྱུང་བ་དང་།
གང་ལ་ངེས་པར་འབྱུང་བ། གང་གིས་ངེས་པར་འབྱུང་བ། རི་ལྟར་ངེས་
པར་འབྱུང་བ་བཅས་སྒྲུར་ཚུལ་སོ་སོར་བྱེད་གོས་སོ། །

འདི་དག་ལས་འཕྲོས་ཏེ། ཐར་བ་དོན་གཉེར་གྱི་སྒོ་བཅས་མ་
མ་ཡིན་པ་དང་། ཐར་བ་དོན་གཉེར་གྱི་སྒོ་མཚན་ཉིད་ཆང་བ་གཉིས་ལ་
ཁྱད་པར་ཡོད་མེད་དབྱེད་རྒྱ་དང་། ཐར་བ་དོན་གཉེར་གྱི་སྒོ་མཚན་ཉིད་
ཆང་བ་སྒྲེད་པ་ལ་བདག་མེད་རྫོགས་དགོས་ན། ཐལ་འགྱུར་བའི་ཕྱགས་
གཞིར་གཞོག། །བྱེ་བྲག་སྤྱོད་པར་གྱུར་པའི་བྱང་མེས་ས་ཆོགས་ལམ་པའི་
རྒྱུད་ལ་ཐར་བ་དོན་གཉེར་གྱི་སྒོ་མཚན་ཉིད་ཆང་བ་མེད་པར་ཐལ། དེའི་
རྒྱུད་ལ་བདག་མེད་རྫོགས་པའི་སྒོ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་སོགས་དབྱེད་རྒྱ་
ཡོད་ལ། འདི་འགའ་ཞིག་ཐལ་འགྱུར་ཕྱགས་གཞིར་བྱས་ཆེ་རང་རྒྱུད་
པ་མན་ཆད་ཀྱི་གང་ཟག་ཡིན་ན་ལས་ཁྱགས་ཀྱི་གང་ཟག་མ་ཡིན་པས་
ཁྱབ་ཅེས་ཟེར་ལ། དེ་ལྟ་ན་རྫོ་པོ་རྗེའི་སྤྱོད་པ་གསེར་གླིང་པ་ལས་ཁྱགས་
མིན་ན་ཏུ་ཅང་ཐལ་བར་འགྱུར་ཞིང་། གསོལ་འདེབས་ལས་མཆོག་སྒྲོ་

འབྱེད་ལས། བྱང་ཆུབ་ཐུགས་ལ་མངའ་བརྟེན་གསེར་གླིང་བ། །ཞེས་
གསུངས་པ་སོགས་མི་འཐད་པར་འགྱུར་རོ། །

གཞན་ཡང་། ཐར་པ་དོན་གཉེར་གྱི་སྒོ་བཅས་མ་མ་ཡིན་པ་
དང་། དེ་མཆན་ཉིད་ཆང་བ་གཉིས་ལ་བྱང་པར་ཡོད་ན། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་
སེམས་བཅོས་མ་མ་ཡིན་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་མཆན་ཉིད་ཆང་
བ་གཉིས་ལ་ཡང་བྱང་པར་ཡོད་པར་ཐལ་ཞེས་སོགས་དབྱེད་རྒྱ་དང་།
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡིན་ན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་མཆན་ཉིད་ཆང་བ་
རྒྱད་ལ་ལྟན་པས་བྱབ་བམ་མ་བྱབ་ཞེས་སོགས་ཡང་ཡང་བརྟག་དབྱེད་
བྱོལ། །

གཞན་ཡང་། ཐར་པ་དོན་གཉེར་གྱི་སྒོ་དང་། བྱང་འདས་དོན་
གཉེར་གྱི་སྒོ་དང་། དེས་འབྱུང་གི་སྒོ་དང་། བྱང་ཆུབ་དོན་གཉེར་གྱི་
སྒོ་ནམས་ལ་བྱང་པར་ཡོད་མེད་དབྱེད་པར་བྱ་ཞིང་། ཐར་པ་དང་བྱང་
འདས་ལ་བྱང་པར་ཡོད་མེད་ཀྱང་དབྱེད་རྒྱ་དང་། འགའ་ཞིག་ཐར་པ་
དང་བྱང་འདས་ལ་བྱང་པར་ཡོད་དེ། བྱང་འདས་ལ་ཐར་པས་བྱབ་
ཀྱང་། ཐར་པ་ཡིན་ན་བྱང་འདས་ཡིན་པས་མ་བྱབ་པའི་སྤྱིར་ཏེ། ལྷག་
བཅས་བྱང་འདས་པའི་རྒྱད་ཀྱི་འགོག་བདེན་དེ་ཐར་པ་ཡིན་ཡང་བྱང་
འདས་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་སྐབས་སུ་བྱབ་པ་འདུ་བྱེད་
ཀྱི་ལྷག་བསྐྱལ་མ་སྤངས་པའི་སྤྱིར། བྱབ་སྟེ། བྱབ་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ལྷག་
བསྐྱལ་མ་སྤངས་པར་དུ་བྱང་ཆུབ་གསུམ་པོ་གང་ཡང་མི་འཛོལ་པའི་
སྤྱིར་ཏེ། དེ་ལྟར་ཀུན་གཞི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་ལས་བཤད་གསུངས་པའི་

ཕྱིར། ཞེས་ཟེར།

སྐབས་དང་པོའི་སྤྱི་དོན་སྒྲུ་དབང་རོལ་མཆོ་ ༤༡ ལས། དང་
པོ་ནི། ཉོན་སྤྱི་བ་ཟད་བར་སྤངས་པའི་སོ་སོར་བརྟགས་འགོག། ལྷན་
འདས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད། ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་ལྷག་བཅས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་
འགོག་བདེན་དེ། ལྷན་འདས་ཡིན་པ་གསལ་ལོ། །

སྐབ་དག་གི་ལས་སྤྱོད་ལྷན་འབྲེན་བཤད་པ།

བཞི་པ་སྐབ་དག་གི་ལས་སྤྱོད་ལྷན་འབྲེན་བཤད་པ་ནི། སྤྱིར་ཐལ་
འགྱུར་དང་ལྷན་འབྲེན་གཉིས་དོན་གཅིག་པ་ལྟ་བུར་གསལ་ཏེ། ཆད་
མ་རིགས་རྒྱུ་ ༡༤༩ ལས། གཉིས་པ་ལྷན་འབྲེན་བཤད་པ་ལ། ལྷན་
འབྲེན་དང་ཐལ་འགྱུར་དོན་གཅིག་པས་ཞེས་གསུངས་ཤིང་། རིགས་སྒྲི་
ལས། མངོན་སུམ་དང་ནི་རྗེས་སུ་དབག། ལྟར་སྤྱང་བཅས་པ་བདག་
རིག་བྱེད། །སྐབ་པ་དང་ནི་ལྷན་འབྲེན་དག། ལྟར་སྤྱང་བཅས་པ་གཞན་
ཉོགས་ཕྱིར། །ཞེས་དང་། རིགས་གཉེར་ལས། དེ་ལྟར་སྐབ་དང་ལྷན་
འབྲེན་གྱི། །རིགས་པའི་གཞུང་ལྷགས་གང་གིས་ཤེས། །མཁས་པ་དེ་
ནི་རྗོགས་པ་ཡིས། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་ནི་བསྟན་པ་འཛིན། །ཞེས་སོགས་
ཀྱིས་ལྷན་འབྲེན་ནི་ཐལ་འགྱུར་རང་ལ་གསུངས་པ་ལྟ་བུར་འདུག་ལ།
ཐོན་ཀྱང་དོན་གཉེར་ཡིད་ཀྱི་ལྷན་སེལ་ ༡༥༤ ལས། ལྷན་འབྲེན་བཤད་
པ་ལ། ལྷན་འབྲེན་ཡང་དག་གི་མཆོན་ཉིད། སྤྱོད་ལས་སྤྱོད་དུ་བརྟེན་

པས་སྒྲོན་ཅན་དུ་གོ་རུས་པའི་དག། །དབྱེ་ན་རང་རྒྱད་ཀྱི་སུན་འབྱེན་
ཡང་དག་དང་། ཐལ་འགྱུར་གྱི་སུན་འབྱེན་ཡང་དག་གཉིས། རང་རྒྱད་
ནི་སྒྲུབ་དག་ཡང་དག་ཡིན་པས་བཤད་ཟེན་རྟོ། །ཞེས་སུན་འབྱེན་ལ་
ཐལ་འགྱུར་ཡིན་མི་དགོས་ཤིང་། དེ་ལ་གཏན་ཆོགས་དང་ཐལ་འགྱུར་
གཉིས་ཀའི་ཆ་ཡོད་པ་གསུངས་སོ། །

དེ་བཞིན་དུ། ཏ་ནག་རྣམ་འགྲེལ་ ༧༡༠ ལས། དེས་ན། ཐལ་
འགྱུར་ལ་སུན་འབྱེན་གྱིས་བྱབ་ཀྱང་། སུན་འབྱེན་ལ་ཐལ་འགྱུར་གྱིས་
མ་བྱབ་པོ། ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཡོངས་འཛིན་བསྒྲུབ་ཀྱི་ ༡༧༡ ལས། ཅ་བར་འདོད་མི་རུས་
ཏེ། ཏྲགས་སྒྲོར་དང་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་གི་གཞི་མཐུན་མི་སྤྱད་པ་
ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་ཏྲགས་སྒྲོར་དང་ཐལ་འགྱུར་འགལ་བ་ཡིན་པར་
གསུངས་སོ། །

ཐལ་འགྱུར་ལ་དབྱེ་སྒྲོ་དུ་མ་ཡོད་དེ། ཡང་དག་དང་ལྟར་སྒྲུབ་
གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་དང་། བཀོད་ཆོད་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་བ་དང་། དཔེ་ཡི་
སྒྲོ་ནས་དབྱེ་བ་དང་། འགོད་ཚུལ་གྱི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་བ་དང་། དགག་སྒྲུབ་
ཀྱི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་བ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་བྱིར། དེ་ཡང་སྒྱུར་ཐལ་འགྱུར་གྱི་
མཆན་ཉིད་ནི། ཆད་མ་རིགས་རྒྱན་ ༡༧༤ ལས། དང་པོ་ནི། ཐལ་འགྱུར་
གྱི་མཆན་ཉིད། ཏྲགས་དང་བྱབ་པ་པ་རོལ་པོའི་སྒྲོ་རྩེར་གྱུབ་ཅིང་། དམ་
བཅའ་ལ་བསལ་བ་འབབ་པའི་ཏྲགས་སྒྲོན་པའི་དག། །དེ་ཡང་དམ་བཅའ་
ལ་བསལ་བ་མེད་ན་ཐལ་འགྱུར་དུ་མི་བྱུང་ལ། ཡོད་ན་སྒྲུགས་ཆོས་མི་

འགྲུབ་བས། རྒྱལ་ས་ཆོས་དང་ཁྱབ་པ་སྒོ་རྒྱུ་བ་ཞེས་མ་སྒོས་བར་
 རྒྱལ་ས་དང་ཁྱབ་པ་སྒོ་རྒྱུ་བ་ཞེས་སྒོས་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་ཆོལ་
 བ་གཉིས་ཀྱིས་གྲུབ་པ་མི་དགོས་ཀྱི་འགོད་པར་བྱ་བའི་ཡུལ་གྱིས་གྲུབ་
 བས་ཆོག་པས་པ་རོལ་བའི་སྒོ་རྒྱུ་བ་ཞེས་སྒོས་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་
 ཡང་ཆོས་སྐུ་གྲུབ་པ་དང་ཡིད་དཔྱོད་གྱིས་གྲུབ་པ་དང་ལོག་ཤེས་གྱིས་
 གྲུབ་པ་གསུམ་ཡིད་པས་སྒོ་རྒྱུ་བ་ཞེས་སྒོས་བ་ཡིན་ནོ། །དམ་
 བཅའ་ལ་བསལ་བ་མེད་ན་ཐལ་འགྱུར་དུ་མི་རུང་བས་དམ་བཅའ་ལ་
 བསལ་བ་འབབ་པ་ཞེས་སྒོས་བ་ཡིན་ནོ། །དག་མ་ཡིན་ན་ཐལ་འགྱུར་
 དུ་མི་རུང་བས་རྒྱལ་ས་སྒོན་པའི་དག་ཅེས་སྒོས་བ་ཡིན་ཞེས། རྒྱལ་ས་
 ཁྱབ་གཉིས་ཀྱིས་གྲུབ་དགོས་པ་དང་། དེ་ཡང་ཆོལ་བ་གཉིས་ལས་པ་
 རོལ་བྱི་ཆོལ་གྱིས་གྲུབ་དགོས་པ་དང་། གྲུབ་ཚུལ་ཡང་ཆོད་མས་གྲུབ་
 ཚུལ་དང་ཡིད་དཔྱོད་དང་ལོག་ཤེས་གྱིས་གྲུབ་ཚུལ་གསུམ་ཀྱི་ཡིད་པ་
 དང་། དམ་བཅའ་ལ་གསལ་བ་འབབ་པ་དང་། དག་ཡིན་པ་ཞེས་མཆོན་
 ཉིད་ཁྱད་ཆོས་ལྡན་ལྟ་བུ་གསལ་ལ། དེ་ལྟར་ན་མཆོན་ཉིད་འདི་ཐལ་
 འགྱུར་ཡང་དག་གི་མཆོན་ཉིད་དང་ཐལ་འགྱུར་ལྟར་སྒྲུབ་གི་མཆོན་ཉིད་
 གང་ཡིན་དཔྱོད། རྒྱལ་ས་ལྟེན་ལ་ ༤༡༠ ལས། ཐལ་དག་དུ་བཞོད་
 པ་ཐལ་འགྱུར་གྱི་མཆོན་ཉིད། ཅེས་གསུངས་སོ། །

ཡོངས་འཛིན་བསྐྱུས་གྲ་ ༡༤༣ ལས། དང་པོ་ཐལ་འགྱུར་གྱི་
 མཆོན་ཉིད་ཡིད་དེ། ཐལ་འགྱུར་དུ་བཞོད་པ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་
 གསུངས་སོ། །

ཐལ་འགྱུར་གྱི་དབྱེ་ཚུལ་དང་པོ་ལ། ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་དང་།
 ཐལ་འགྱུར་ལྟར་སྒྲུང་གཉིས་ཡོད་ཅིང་། ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་གི་མཚན་
 ཉིད་ནི། རྣམ་ངེས་དར་རྒྱུ་ ༡༡༡༩ ལས། དང་པོ་ནི། རྣོལ་བས་སྒྲུབ་
 བྱེད་ཡང་དག་འགོད་བར་ཁས་སྒྲུངས་ནས་དོན་སྦྱོན་སོགས་ཞུགས་པ་
 དང་བྱུང་བ་སོགས་བརྗོད་པ་མ་ཆང་བ་དང་། ལྷག་པ་བརྗོད་པ་ལ་བྱི་
 རྣོལ་གྱིས་བྱུང་བ་མ་ཆང་བ་སོགས་ཀྱི་ཉེས་པ་སྐབས་དང་འཆམ་བར་
 བརྗོད་པའི་དག་ཚས་ཅན། ལྷན་འབྲེན་ཡང་དག་ཡིན་ཏེ། རྣོལ་བའི་
 མཛོན་པར་འདོད་པ་འགྱུར་བ་ལ་གཤམ་བྱེད་པའི་བྱི་རྣོལ་གྱི་དག་ཡིན་
 པའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། །

མཉམ་བུའི་དབང་པོའི་བྱུར་བཀོལ་ ༣༧༡ ལས། དང་པོ་ནི།
 ཉུགས་དང་བྱུང་བ་གང་ཟག་པ་རོལ་པོས་སྒོ་རྩོད་བྱུང་ཅིང་། དམ་བཅའ་
 ལ་བསལ་བ་འབབ་པའི་ཐལ་འགྱུར་རྣམ་དག ། ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་གི་
 མཚན་ཉིད། ཅེས་གསུངས་སོ། །

རྟོག་པ་རྣམ་འགྲེལ་ ༤༡༠ ལས། ཐལ་འགྱུར་ལྟར་སྒྲུང་མ་
 ཡིན་པ་གང་ཞིག ། དགོས་ཀྱས་གཉིས་དང་ལྷན་པའི་ཐལ་འགྱུར་དེ། ཐལ་
 འགྱུར་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད། ཅེས་གསུངས་སོ། །

དོན་གཉེར་ཡིད་ཀྱི་སྒྲུབ་སེལ་ ༡༣༠ ལས། ཐལ་འགྱུར་ཡང་
 དག་གི་མཚན་ཉིད། ལན་གྱིས་ལྷོག་པར་མི་ཀྱས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ ། དབྱེ་
 བ། སྒྲུབ་བྱེད་འཕེན་པ་དང་། མི་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་
 གཉིས། ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཡོངས་འཛིན་བསྐྱེད་གྲ་ ༡༣༩ ལས། ཁ་ཅིག་ན་རེ། ལན་
 གྱིས་ལྷོག་པར་མི་རྒྱས་པའི་ཐལ་ངག་དེ། ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་གི་
 མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། སྒྲ་ཚེས་ཅན། མ་བྱས་པར་ཐལ། རྟག་པའི་ཕྱིར།
 ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཚེས་ཅན། ལན་གྱིས་ལྷོག་པར་མི་རྒྱས་པའི་ཐལ་
 ངག་ཡིན་པར་ཐལ། ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཐལ་པ་ཁས།
 མ་གྲུབ་ན། དེ་འབྲེའི་ཐལ་འགྱུར་ཚེས་ཅན། ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཡིན་
 པར་ཐལ། རང་རྒྱུད་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 དེར་ཐལ། རྩལ་གསུམ་འཕེན་རྒྱས་ཀྱི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྒྲ་ཚེས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། བྱས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་
 སྒྲོར་བ་ཡང་དག་འཕེན་རྒྱས་ཀྱི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 ཅ་བར་འདོད་ན། དེ་འབྲེའི་ཐལ་འགྱུར་ཚེས་ཅན། ལན་གྱིས་ལྷོག་པར་
 རྒྱས་པའི་ཐལ་ངག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལན་བཏབ་ན་ལན་དོན་
 མཐུན་ཐེབས་པའི་ཐལ་ངག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སོགས་གསུངས་ཤིང་།

དེ་བཞིན་དུ། རྟག་ལྷན་འབྲེལ་ ༣༩༩ ལས། ཁ་ཅིག་ན་རེ།
 ལན་གྱིས་ལྷོག་པར་མི་རྒྱས་པའི་ཐལ་ངག་དེ། ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་གི་
 མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། སྒྲ་ཚེས་ཅན། མ་བྱས་པར་ཐལ། རྟག་པའི་ཕྱིར་
 ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཚེས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚན་བྱ་དེའི་
 ཕྱིར་ཞེས་སོགས་གསུངས་ཤིང་། དཔལ་ལྷན་ཚེས་གྲགས་ཀྱིས་ལན་
 མི་ཐེབས་པའི་རིགས་པ་ཞིག་མེད་པ་གསུངས་སོ། །ཐལ་འགྱུར་ཡང་
 དག་ལ་དབྱེ་ན། སྒྲུབ་བྱེད་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་དང་། སྒྲུབ་

བྱེད་མི་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་གཉིས་དང་། དེ་དག་སོ་སའི་
མཆན་ཉིད་དབྱེ་བ་མཆན་གཞི་སོགས་འོག་ཏུ་གསལ་ལོ། །

ཐལ་འགྱུར་ལྟར་སྒྲུབ་གི་མཆན་ཉིད། རོན་གཉེར་ཡིད་ཀྱི་ལུན་
སེལ་ ༡༣༡ ལས། ཐལ་འགྱུར་ལྟར་སྒྲུབ་གི་མཆན་ཉིད། ལན་གྱིས་
ལྷོག་པར་རུས་པའི་ཐལ་འགྱུར། དཔེར་ན། བ་རོལ་སོས། སྒྲ་རྟག་པར་
ཁས་བྲངས་པ་ལ། སྒྲ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་པར་ཐལ། མཉན་བྱ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་གསུངས།

རྣམ་ངེས་དར་རྒྱུག་ ༡༡༡༥ ལས། དང་པོ་ནི། སྒྲིན་དུ་མི་འགྱུར་
བའམ་སྒྲིར་སྒྲིན་དུ་འགྱུར་ཡང་། སྐབས་སུ་བབ་པའི་སྒྲིན་དུ་མི་འགྱུར་
བ་ཕྱི་ཆོལ་གྱིས་ཆོལ་བ་ལ་སྒྲིན་དུ་བརྗོད་པའི་དག་ཆོས་ཅན། དེར་
སྒྲུབ་བ་མེ་སུན་འབྱིན་ལྟར་སྒྲུབ་ཡིན་ཏེ། སྒྲིན་མིན་སྒྲིན་དུ་བརྗོད་པའི་
སྒྲིན་ས་ཆོལ་པའི་འདོད་པ་འབྱུབ་པའི་གོགས་མི་བྱེད་པའི་ཕྱི་ཆོལ་གྱི་
ལྷག་ཆོད་ཀྱི་ཆོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས།

རྟ་རྟག་རྣམ་འགྲེལ་ ༤༡༠ ལས། དང་པོའི་ངོ་བོ་ནི། རང་ཉིད་
ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཏུ་སོང་པའི་གང་ཟག་མེད་པ་གང་ཞིག །ཐལ་དག་
ཏུ་བཀོད་པ་དེ་དེའི་མཆན་ཉིད། ཅེས་གསུངས་སོ། །

འདི་ལས་འཕྲོས་ཏེ། འབྲས་མཚུངས་ཀྱི་ལྷག་ཆོད་ཀྱི་སྒྲོར་
བཞུགས་དགོས་མོད་ཀྱི་སྐབས་གཞན་དུ་བཞུགས་པ་འདོད་ཅིང་། ཆོད་མ་
རིགས་རྒྱན་ ༢༥༤ སོགས་སུ་བལྟ་བར་བྱའོ། །

དེ་བཞིན་དུ་རྣམ་འགྲེལ་ལེབ་དང་པོའི་མཐའ་དཔྱོད་ ༡༣ ལས།

དེ་ལ་ཁ་ཆེ་རྩ་བུ་དང་། ལོ་ཆེན་སོགས་ཀྱི་ལུགས་བཟོད་པ་དང་། ཅང་
ནག་པ་དང་། ཆོས་རྩེ་ས་བཅ་ཀྱི་ལུགས་བཟོད་པ་དང་། རྒྱལ་ཆ་བ་
ཆོས་རྩེ་ས་དེ་རྣམས་ལ་དགག་བཞག་མཛད་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། མེ་
དང་ཅན་དན་གྱི་མེ་དང་། ཏུ་བ་དང་། མེའི་དངོས་རྒྱ་རྩལ་བ་ཐོགས་
མེད་ཀྱིས་ཁྲབ་བར་ལོན་པའི་ཤར་གྱི་གཞིར། གང་རེག་དང་། བ་མེའི་
རེག་པ་དང་། གང་འབྲས་སྤྱ་ལོང་བྱེད་དང་། གང་རེག་གི་དངོས་རྒྱ་
རྩལ་བ་ཐོགས་མེད་རྒྱན་ཆགས་སུ་གནས་པ་མེད་པར་སྤྱབ་པ་རེ་རེ་ལ་
ཡང་། མེ་དང་། ཅན་དན་གྱི་མེ་དང་། ཏུ་བ་དང་། མེའི་དངོས་རྒྱ་རྩལ་བ་
ཐོགས་མེད་ཀྱིས་ཁྲབ་བར་ལོན་པ་རྣགས་སུ་བཀོད་པ་དང་། ཆ་རེག་
སྒྲོར་བཞི། གང་རེག་སྒྲོར་བཞི་བཀག་པའི་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་
ལ་བརྟེན་པའི་འགལ་དམིགས་ཀྱི་རྣགས་ཡང་དག་གི་སྒྲོར་བ་བཅུ་དྲུག་
ཡོད་ཟེར།

གཉིས་བཅུ། ཆོས་རྩེ་ས་བཅ་ན་རེ། མེའི་དངོས་རྒྱ་རྩལ་བ་
ཐོགས་མེད་རྣགས་སུ་བཀོད་ནས། རང་གི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་སུ་བྱུང་པའི་
གཞིར། གང་རེག་སྒྲོར་བཞི་འགོག་མི་རྩལ་བར་ཐལ། མེའི་དངོས་རྒྱ་
རྩལ་བ་ཐོགས་མེད་མེ་མ་ཡིན་པས་དེ་གང་རེག་ལ་དངོས་སུ་བཀོད་པ་
མིན་ཞིང་། དེ་ལ་རིགས་འདྲ་པའི་རྒྱན་མེད་པས་དེ་མཛོན་སུམ་གྱི་རེས་
མི་རྩལ་བའི་ཕྱིར། དེས་ན་གཞུང་ལས་རྣམ་གཞག་མང་ཏུ་གསུངས་
ཀྱང་། ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་འགལ་དམིགས་ཀྱི་
རྣགས་ཡང་དག་ལ་བཅུ་གཉིས་སུ་གངས་རེས་ཏེ། འགལ་བའི་རང་

བཞིན་དམིགས་པ་བཞི། འགལ་བའི་བྱ་བ་དམིགས་པ་བཞི། འགལ་
 བའི་འབྲས་བྱ་དམིགས་པ་བཞི་རྣམས་སུ་གངས་ཤེས་པའི་བྱིར། དང་
 བོ་ནི། རང་བཞིན་དང་འགལ་བའི་རང་བཞིན་དམིགས་པ། རྒྱ་དང་
 འགལ་བའི་རང་བཞིན་དམིགས་པ། བྱ་བ་བྱེད་དང་འགལ་བའི་རང་
 བཞིན་དམིགས་པ། འབྲས་བྱ་དང་འགལ་བའི་རང་བཞིན་དམིགས་པ་
 རྣམས་ལ་ཟེར། མཚན་གཞི་ནི། མེས་བྱུང་པར་ནོན་པའི་ཤར་གྱི་གཞིར་
 ཚོས་ཅན། གང་རེག་དང་། གང་འབྲས་སྤྱོད་ལྟེན་དང་། བ་མོའི་རེག་
 པ་དང་། གང་རྒྱ་རྒྱས་པ་ཐོགས་མེད་རྒྱན་ཆགས་སུ་གནས་པ་མེད་
 པའི་གཞི་ཡིན་ཏེ། མེས་བྱུང་པར་ནོན་པའི་གཞི་ཡིན་པའི་བྱིར་ཞེས་པ་
 ལྟ་བུ། འགལ་བའི་བྱ་བ་དམིགས་པ་བཞི་ནི། རང་བཞིན་དང་འགལ་
 བའི་བྱ་བ་དམིགས་པ། རྒྱ་དང་འགལ་བའི་བྱ་བ་དམིགས་པ། བྱ་བ་
 བྱེད་དང་འགལ་བའི་བྱ་བ་དམིགས་པ། འབྲས་བྱ་དང་འགལ་བའི་
 བྱ་བ་དམིགས་པ་རྣམས་ལ་ཟེར། མཚན་གཞི་རིམ་པ་བཞིན། ཅན་ཅན་
 གྱི་མེས་བྱུང་པར་ནོན་པའི་ཤར་གྱི་གཞིར་ཚོས་ཅན། གང་རེག་དང་། གང་
 འབྲས་སྤྱོད་ལྟེན་དང་། བ་མོའི་རེག་པ་དང་། གང་རྒྱ་རྒྱས་པ་ཐོགས་
 མེད་རྒྱན་ཆགས་སུ་གནས་པ་མེད་པའི་གཞི་ཡིན་ཏེ། ཅན་ཅན་གྱི་མེས་
 བྱུང་པར་ནོན་པའི་གཞི་ཡིན་པའི་བྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། གསུམ་པ་འགལ་
 བའི་འབྲས་བྱ་དམིགས་པ་བཞི་ནི། རང་བཞིན་དང་འགལ་བའི་འབྲས་
 བྱ་དམིགས་པ། རྒྱ་དང་འགལ་བའི་འབྲས་བྱ་དམིགས་པ། བྱ་བ་བྱེད་
 དང་འགལ་བའི་འབྲས་བྱ་དམིགས་པ། འབྲས་བྱ་དང་འགལ་བའི་
 འབྲས་བྱ་དམིགས་པ་རྣམས་ལ་ཟེར། མཚན་གཞི་རིམ་པ་བཞིན། ཏུ་

བ་དག་འཕྱར་བས་ཁྱབ་པར་ནོན་པའི་ཤར་གྱི་གཞིར་ཆོས་ཅན། གྲང་
 རེག་དང་། གྲང་འབྲས་སྤྱོད་མེད་བྱེད་དང་། བཅོམ་རེག་པ་དང་། གྲང་
 རྒྱ་རྒྱས་པ་ཐོགས་མེད་རྒྱན་ཆགས་སུ་གནས་པ་མེད་པའི་གཞི་ཡིན་
 ཏེ། ཏུ་བ་དག་འཕྱར་བས་ཁྱབ་པར་ནོན་པའི་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་
 བ་ལྟ་བུ། དེ་སྐད་ཏུ་ཡང་། རེགས་གཉེར་ལས། ཆ་རེག་སྐྱོར་བཞེས་
 གྲང་རེག་བཞི། །བཀག་པས་སྐྱོར་བ་བཅུ་དྲུག་ཟེར། །གཞུང་ལས་རྣམ་
 གཞག་མང་བཤད་ཀྱང་། །འཕོག་རྒྱས་སུ་མ་བཅུ་གཉིས་ཡིན། །ཞེས་
 གསུངས། དེ་བཞིན་ཏུ་ཐོན་གྱི་མཁས་པ་ཆེན་པོ་ཅང་ནག་བཙོན་
 འབྲས་སེང་གོ་ཡང་། ར་ཏ་རི་དག་ལས་རྣམ་རྒྱལ་གྱི་དགོངས་པར་
 མཛད་ནས། ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་འགལ་དམིགས་
 གྱི་རྟགས་ཡང་དག་ལ་བཅུ་གཉིས་ཁོ་ནར་གྲངས་ངེས་ཞེས་གསུངས།

གསུམ་པ་དེ་རྣམས་ལ་རྒྱལ་ཆ་བ་ཆོས་རྗེས་དགག་བཞག་
 མཛད་ཚུལ་ནི། ལུགས་དང་པོ་འགལ་རྒྱ་དམིགས་པ་བཞིའི་རྟགས་
 ཡང་དག་གི་རྣམ་གཞག་མི་འཐད་དེ། མེའི་དངོས་རྒྱ་རྒྱས་པ་ཐོགས་
 མེད་སྤང་རྒྱུད་གི་གཞི་ལ་མེ་སྤང་དུ་མི་རྒྱུད་ན། མེའི་དངོས་རྒྱ་རྒྱས་
 པ་ཐོགས་མེད་ཡང་སྤང་དུ་མི་རྒྱུད་བར་འཕྱར་ཞིང་། དེ་ལ་མེ་སྤང་དུ་
 རྒྱུད་བའི་ཆོ། རྟགས་སུ་འཕོད་དགོས་ན་རང་བཞིན་འགལ་དམིགས་
 གྱི་རྟགས་འཕོད་རེགས་གྱི་འགལ་བའི་རྒྱ་དམིགས་པའི་རྟགས་འཕོད་
 མི་རེགས་པའི་ཕྱིར། ལུགས་གཉིས་པ་ལ་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་
 ལ་བརྟེན་པའི་འགལ་དམིགས་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་ལ་བཅུ་གཉིས་གྱི་

གངས་ངེས་འབྱེད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། མེས་རང་ཕྱོགས་ཀྱི་ཚོས་སུ་
 བྱལ་བའི་གཞིར། གང་རེག་འགོག་པའི་རང་བཞིན་འགལ་དམིགས་
 ལས་ལོགས་སུ་ཅན་ཀྱི་མེས་རང་ཕྱོགས་ཀྱི་ཚོས་སུ་བྱལ་བའི་གཞིར་
 གང་རེག་འགོག་པའི་འགལ་དམིགས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ལོགས་སུ་
 སྟོས་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་ཅིང་། མེ་སྟོབས་ཆེན་པོ་རྟགས་སུ་བཀོད་
 པ་ལས་ལོགས་སུ་ཅན་ཀྱི་མེ་སྟོབས་ཆེན་པོ་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་
 འགལ་དམིགས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་སྟེ་བདུན་གྱི་གཞུང་གང་དུ་ཡང་
 མ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཅན་ཀྱི་མེའི་སྟེང་སྟེང་མ་ཐེན་ན། ཅན་
 ཀྱི་མེས་རང་ཕྱོགས་ཀྱི་ཚོས་སུ་བྱལ་བའི་གཞིར་གང་རེག་འགོག་
 པའི་རྟགས་སུ་འགྱུར་བ་མི་རིགས་ཞིང་། ཅན་ཀྱི་མེའི་སྟེང་སྟེང་
 པའི་སྟོན་སྟེན་ཅན་ཀྱི་མེ་རང་ཕྱོགས་ཀྱི་ཚོས་སུ་བྱལ་བའི་གཞིར་གང་
 རེག་འགོག་པའི་རྟགས་སུ་མོང་ན་ཡང་། མེས་གང་རེག་འགོག་པའི་
 རང་བཞིན་འགལ་དམིགས་ཀྱི་རྟགས་ཀྱི་ནང་དུ་འདུས་པས། དེ་ལས་
 ལོགས་སུ་བཤད་པ་ལ་དགོས་པ་ལྷག་པོ་མེད་ཅིང་། གཞན་ལས་
 གྲང་ལོགས་སུ་མ་བཤད་ཅིང་། མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཅན་ཀྱི་མེ་
 རང་ཕྱོགས་ཀྱི་ཚོས་སུ་བྱལ་བའི་གཞིར་གང་རེག་འགོག་པའི་འགལ་
 དམིགས་ལོགས་སུ་འཆད་དགོས་ན། ཅན་ཀྱི་དུ་བས་རང་ཕྱོགས་
 ཀྱི་ཚོས་སུ་བྱལ་བའི་གཞིར་གང་རེག་འགོག་པའི་འགལ་དམིགས་ཀྱི་
 གཏན་ཆེགས་གྲང་ལོགས་སུ་འཆད་དགོས་པས། ལྷན་ཅིག་མི་གནས་
 འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་འགལ་དམིགས་ཀྱི་གཏན་ཆེགས་བཅུ་གཉིས་
 སུ་གངས་ངེས་པར་ཁས་ཁྲུངས་པ་དང་ནང་འགལ་པའི་སྟོན་ཡོད་པའི་

ཕྱིར། ཅན་གྱི་མེས་ཁྲབ་པར་ནོན་པ་རང་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་སུ་གྲུབ་
 པའི་གཞིར་གྱང་རེག་མེད་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་ཡང་མི་
 རིགས་ཏེ། དེ་ཡིན་ན་ཅན་གྱི་དུ་བ་ཅན་གྱི་དུ་བ་དང་ལྡན་པའི་
 ལ་ལ། ཅན་གྱི་མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་དགོས་པ་
 གང་ཞིག་། དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅན་
 གྱི་མེ་སྒྲོག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཆོ། ཅན་གྱི་དུ་བའི་སྐྱ་རིས་མི་ཟེན་པའི་ཕྱིར།
 དེས་ན་ཁ་ཆེ་རྒྱ་མི་སོགས་ཀྱིས་ལྡན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་ལ་བརྟེན་
 པའི་འགལ་དམིགས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ལ་བཅུ་དྲུག་ཏུ་སྒྲེ་ནས་དགག་
 རྟགས་ཉི་ཤུར་འཆད་པ་དང་། མཁས་པ་ཆེན་པོ་ཅང་ནག་པ་དང་། ཆོས་
 རྩེ་ས་པའ་སོགས་ཀྱིས་ལྡན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་འགལ་
 དམིགས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ལ་བཅུ་གཉིས་སུ་བཤད་ནས། འབྲེལ་རྒྱ་
 མ་དམིགས་པ་བཞི་བསྐྱར་ཏེ་བཅུ་དྲུག་གི་གྲངས་ངེས་བཞེད་པ་མི་
 འཐད་པར་ཐལ། སྒྲེ་བདུན་གྱི་གཞུང་ལས་ལྡན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་
 ལ་བརྟེན་པའི་འགལ་དམིགས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ལ་དྲུག་ཏུ་བཤད་
 ཅིང་། དེ་ལས་མང་བ་ཅུང་ཟད་གྲང་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། མེ་རྒྱ་
 རུས་པ་སོགས་མེད་ཀྱིས་རང་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་སུ་གྲུབ་པའི་གཞིར་གྱང་
 རེག་འགོག་པའི་འགལ་རྒྱ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་སྟོན་བྱེད་ཀྱི་
 ཆད་ལྡན་གྱི་ཕུང་འབྲེན་རྒྱ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། མེས་རང་ཕྱོགས་ཀྱི་
 ཆོས་སུ་གྲུབ་པའི་གཞིར་གྱང་རེག་འགོག་པའི་འགལ་དམིགས་ལས་
 ལོགས་སུ་ཅན་གྱི་མེས་རང་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་སུ་གྲུབ་པའི་གཞིར་གྱང་
 རེག་འགོག་པའི་འགལ་དམིགས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་འཆད་པ་རྟོག་

བཏགས་འབའ་ཞིག་ཡིན་གྱི་སྟེ་བདུན་གྱི་གཞུང་གང་ནས་ཀྱང་བཤད་
བ་མེད་པའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། །

དེ་ལྟར་མེད་དངོས་རྒྱ་རུས་པ་ཐོགས་མེད་རྟགས་སུ་བཀོད་
པའི་གང་རེག་སྒྲོར་བཞི་འགོག་པའི་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་མི་འཐད་
བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ། ཅུན་གྱི་མེ་སྟོབས་ཆེན་པོའི་བྱབ་པ་ནོན་པའི་
རྟགས་ཀྱིས། དེ་འབྲའི་གཞིར། གང་རེག་སྒྲོར་བཞི་འགོག་པ་ཡང་
རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་མི་འཐད་པ་གསུངས་ཤིང་། དེ་ལྟར་ན་དེ་འབྲའི་
རྟགས་སྒྲོར་ཡང་དག་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཀྱང་མི་འཐད་
པར་གསལ་སོ། །

འོན་ཀྱང་དོན་གཉེར་ཡིད་གྱི་ཐུན་སེལ་ ༡༡༩ ལས། ཡང་ལྟན་
ཅིག་མི་གནས་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་འགལ་རྒྱ་དམིགས་པའི་རྟགས་
ཡང་དག་ལ་དབྱེ་ན། འགལ་པའི་རང་བཞིན་དམིགས་པ་བཞི། འགལ་
པའི་འབྲས་བྱ་དམིགས་པ་བཞི། འགལ་པའི་བྱབ་བྱ་དམིགས་པ་བཞི་
སྟེ་བཅུ་གཉིས་སུ་བཤད་ཀྱང་འགལ་བ་ཆེར་མེད་དོ། །ཞེས་དང་།

ཡོངས་འཛིན་བསྟུས་བྱ་ ༡༢༩ ལས། དེ་ལ་དབྱེ་ན་བཅུ་དྲུག་
ཡོད་དེ། ཞེས་ཅུན་གྱི་མེ་སྟོབས་ཆེན་པོའི་བྱབ་པ་ནོན་པ་རྟགས་སུ་
བཀོད་པའི་རང་རྒྱད་དང་། དེ་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཡོད་པ་
གསུངས་འདུག་པས་དབྱེད་དགོས་སོ། །

ཡང་ཐལ་འགྱུར་གྱི་དབྱེ་ཚུལ་གཉིས་པ་བཀོད་ཆོད་གྱི་སྒྲོ་ནས་
དབྱེ་ན་བཞི་ཡོད་དེ། རྟགས་བྱབ་གཉིས་ཀ་མ་བྱབ་པའི་ཐལ་འགྱུར་

དང་། རྟགས་མ་གྲུབ་པའི་ཐལ་འགྱུར། རྟགས་མ་གྲུབ་པའི་ཐལ་འགྱུར།
 རྟགས་ཐལ་གཉིས་ཀ་གྲུབ་པའི་ཐལ་འགྱུར་དང་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་
 དག་སོ་སོའི་མཚན་གཞི་ཡོངས་འཛིན་བསྟུན་གྱི་ ༡༥༥ ལས་གསལ་
 ཞིང་། འདིར་འཇམ་པའི་དབྱངས་མའི་གར་གྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་རྩེ་
 བཅུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་དཔལ་བཟང་པོའི་གསུང་མཐར་ཆགས་སུ་
 བཀོད་ན། མཉན་བྱའི་དབང་པོའི་བྱུང་བཀོལ་ ༣༤༣ ལས། དེས་ན་
 འདིའི་སྐབས་སུ། ཐལ་འགྱུར་གྱི་རྣམ་གཞག་སྤྱིར་བསྟན་པ་དང་། ཐལ་
 འགྱུར་ཡང་དག་གི་རྣམ་གཞག་གྲེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ།
 ཆ་ཅད་གི་ལུགས་བཟོད་པ། དེ་ལ་རིགས་གཉིས་པས་སྟོན་བཟོད་ཚུལ།
 སྟོན་དེ་འཇུག་མི་འཇུག་དབྱུང་པ། ཐལ་འགྱུར་གྱི་དབྱེ་བ་གཞན་བསྟན་
 བ་དང་བཞི། དང་པོ་ལ། ཐལ་འགྱུར་ལ་བཀོད་ཆོད་ཀྱི་དབྱེ་བ། དེ་ལ་
 ཡང་དག་དང་ལྟར་སྤང་གཉིས་སུ་འབྱེད་ཚུལ། ཡང་དག་བདུན་ལ་སྦྱབ་
 བྱེད་འཕེན་མི་འཕེན་འབྱེད་ཚུལ་དང་གསུམ། དང་པོ་ལ། ཐལ་འགྱུར་
 ལ་ཅ་བའི་སྟོན་པ་དབྱེ་བ་བཞི་ཡོད་དེ། རྟགས་ཐལ་གཉིས་ཀ་མ་གྲུབ་
 པའི་ཐལ་འགྱུར། རྟགས་ཁོ་ན་མ་གྲུབ་པའི་ཐལ་འགྱུར། རྟགས་ཁོ་ན་
 མ་གྲུབ་པའི་ཐལ་འགྱུར། རྟགས་ཐལ་གཉིས་ཀ་གྲུབ་པའི་ཐལ་འགྱུར་
 དང་བཞིར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཐལ་འགྱུར་དང་པོའི་མཚན་གཞི་ནི། སངས་
 རྒྱུ་པ་ལ་གཞན་དག་གིས་འཕངས་པའི་སྤྱོད་ཆོས་ཅན། གཞལ་བྱ་མ་
 ཡིན་པར་ཐལ། རྟག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི། སངས་
 རྒྱུ་པ་ལ། གཞན་དག་གིས། སྤྱོད་ཆོས་ཅན། མ་བྱས་པར་ཐལ། རྟག་
 པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུ། གསུམ་པ་ནི། སངས་རྒྱུ་པ་ལ་གཞན་དག་

གིས་སྐྱེ་ཆོས་ཅན། ཏྲག་བར་ཐལ། གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་དང་།
བཞི་པ་ནི། སྐྱེ་ཆོས་ཅན། བྱས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། མི་ཏྲག་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

ཏྲགས་ཁྲབ་གཉིས་ཀ་གྲུབ་པའི་ཐལ་འགྱུར་དེ་ལ་ཡང་དགྱེན།
ཏྲགས་ཁྲབ་གཉིས་ཀ་ཆད་མས་གྲུབ་པའི་དེ། དེ་གཉིས་ཀ་ཁས་སྒྲང་
གིས་གྲུབ་པའི་དེ། ཁྲབ་པ་ཁས་སྒྲངས་པ་དང་། ཏྲགས་ཆད་མས་གྲུབ་
པའི་དེ། ཏྲགས་ཁས་སྒྲངས་པ་དང་། ཁྲབ་པ་ཆད་མས་གྲུབ་པའི་དེ་དང་
བཞི། དང་པོ་ནི། སྐྱེ་ཆོས་ཅན། མི་ཏྲག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱས་པ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། དེ་གང་ལ་འཕངས་ཡུལ་གྱི་ཚོལ་བས། སྐྱ་ཏྲག་
བར་ཁས་སྒྲངས་ན། ཏྲགས་ཁྲབ་གཉིས་ཀ་ཆད་མས་གྲུབ་ཅིང་། དམ་
བཅའ་ལ་ཁས་སྒྲངས་ཀྱིས་བསལ་བ་འབབ་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་
དུ་འགྱུར། དེ་འཕངས་ཡུལ་གྱི་ཚོལ་བས། སྐྱ་ཏྲག་བར་ཁས་མ་སྒྲངས་
ན། ཏྲགས་ཁྲབ་གཉིས་ཀ་ཆད་མས་གྲུབ་ཅིང་། དམ་བཅའ་ལ་བསལ་
བ་བསྟན་དུ་མེད་པའི་ཐལ་འགྱུར་ལྟར་སྒྲུང་དུ་འགྱུར་རོ། །

ཏྲགས་ཁྲབ་གཉིས་ཁས་སྒྲངས་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ཐལ་འགྱུར་ནི།
སྐྱ་མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱར་ཁས་ལེན་ཞིང་། མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་
ལ་ཏྲག་པས་ཁྲབ་པ་ཁས་ལེན་པའི་གང་ཟག་ལ་འཕངས་པའི། སྐྱེ་ཆོས་
ཅན། ཏྲག་བར་ཐལ། མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་
བུ། ཐལ་འགྱུར་དེ་གང་ལ་འཕངས་ཡུལ་གྱི་ཚོལ་བས། སྐྱ་མི་ཏྲག་བར་
ཆད་མས་གྲུབ་ན། ཏྲགས་ཁྲབ་གཉིས་ཀ་ཁས་སྒྲངས་ཀྱིས་གྲུབ་ཅིང་།

དམ་བཅའ་ལ་ཚད་བསལ་འབབ་བའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་
རོ། ། དེས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་ཁས་སྒྲངས་ན་རྟགས་བྱུང་ཁས་སྒྲངས་
ཀྱིས་གྲུབ་ཅིང་། དམ་བཅའ་ལ་ཁས་སྒྲངས་ཀྱི་བསལ་བ་འབབ་བའི་
ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར། དེས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་ཁས་གྲང་མ་སྒྲངས།
ཚད་མས་གྲང་མ་གྲུབ་ན་རྟགས་བྱུང་གཉིས་ཀ་ཁས་སྒྲངས་ཀྱིས་གྲུབ་
ཅིང་། དམ་བཅའ་ལ་བསལ་བ་བསྟན་ཏུ་མེད་པའི་ཐལ་འགྱུར་སྟར་སྟར་ཏུ་
འགྱུར།

རྟགས་ཚད་མ་དང་བྱུང་བ་ཁས་སྒྲངས་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ཐལ་
འགྱུར་ནི། བྱས་ན་མི་རྟག་པས་བྱུང་བ་ཁས་ལེན་པའི་གང་ཟག་ལ་
འཕངས་པའི་སྐྱ་ཚོས་ཅན། རྟག་པར་ཐལ། བྱས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་
ཐལ་འགྱུར་སྟར་བྱ། ཐལ་འགྱུར་དེ་གང་ལ་འཕངས་ལུལ་གྱི་ཚོལ་བ་དེས།
སྐྱ་མི་རྟག་པར་ཚད་མས་གྲུབ་ན། རྟགས་ཚད་མ་དང་། བྱུང་བ་ཁས་
སྒྲངས་ཀྱིས་གྲུབ་ཅིང་། དམ་བཅའ་ལ་ཚད་བསལ་འབབ་པའི་ཐལ་འགྱུར་
ཡང་དག་དང་ཚོལ་བ་དེས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་ཁས་སྒྲངས་ན། རྟགས་ཚད་
མ་དང་བྱུང་བ་ཁས་སྒྲངས་ཀྱིས་གྲུབ་ཅིང་། དམ་བཅའ་ཁས་སྒྲངས་
ཀྱིས་བསལ་བ་འབབ་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར། ཚོལ་བ་དེས་
སྐྱ་མི་རྟག་པར་ཚད་མས་གྲང་མ་གྲུབ། ཁས་གྲང་མ་སྒྲངས་ན། རྟགས་
ཚད་མ་དང་བྱུང་བ་ཁས་སྒྲངས་ཀྱིས་གྲུབ་ཅིང་། དམ་བཅའ་ལ་བསལ་
བ་བསྟན་ཏུ་མེད་པའི་ཐལ་འགྱུར་སྟར་སྟར་ཏུ་འགྱུར་རོ། །

རྟགས་ཁས་སྒྲངས་པ་དང་། བྱུང་བ་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་ཐལ་

འགྱུར་ནི། སྤྱ་རྟག་པར་ཁས་ལེན་གྱི་ཚོལ་བ་ལ་འཕངས་པའི། སྤྱ་
 ཚོས་ཅན། མ་བྱས་པར་ཐལ། རྟག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ལྟ་
 ལུ། དེས་གང་ལ་འཕངས་ཡུལ་གྱི་ཚོལ་བ་དེས་སྤྱ་བྱས་པར་ཚད་མས་
 གྲུབ་ན། རྟགས་ཁས་སྦངས་པ་དང་། རྩལ་བ་ཚད་མས་གྲུབ་ཅིང་།
 དམ་བཅའ་ལ་བསལ་བ་འབབ་པའི་ཐལ་འགྱུར་དུ་འགྱུར། ཚོལ་བ་དེས་
 སྤྱ་བྱས་པར་ཁས་སྦངས་ན། རྟགས་ཁས་སྦངས་པ་དང་། རྩལ་བ་ཚད་
 མས་གྲུབ་ཅིང་། དམ་བཅའ་ལ་ཁས་སྦངས་ཀྱིས་བསལ་བ་འབབ་པའི་
 ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་དུ་འགྱུར་རོ། ། ཚོལ་བ་དེས་སྤྱ་བྱས་པར་ཚད་མས་
 གྱང་མ་གྲུབ། ཁས་གྱང་མ་སྦངས་ན། རྟགས་ཁས་སྦངས་པ་དང་། རྩལ་
 བ་ཚད་མས་གྲུབ་ཅིང་། དམ་བཅའ་ལ་བསལ་བ་བསྟན་དུ་མེད་པའི་ཐལ་
 འགྱུར་ལྟར་སྤང་དུ་འགྱུར་རོ། །

དེས་ན་ཐལ་འགྱུར་ལ་ཡན་ལག་གི་སྟོན་ས་དཔྱེན་བརྩུ་བཞི་
 ཡོད་དེ། རྟགས་རྩལ་གཉིས་ཀ་མ་གྲུབ་པའི་ཐལ་འགྱུར། རྟགས་ཁོན་
 མ་གྲུབ་པའི་ཐལ་འགྱུར། རྩལ་པ་ཁོན་མ་གྲུབ་པའི་ཐལ་འགྱུར། རྟགས་
 རྩལ་གཉིས་ཀ་ཚད་མས་གྲུབ་ཅིང་། དམ་བཅའ་ལ་ཁས་སྦངས་ཀྱིས་
 བསལ་བ་འབབ་པའི་དེ། དམ་བཅའ་ལ་བསལ་བ་བསྟན་ནས་མེད་པའི་
 དེ། རྟགས་རྩལ་གཉིས་ཀ་ཁས་སྦངས་ཀྱིས་གྲུབ་ཅིང་། དམ་བཅའ་ལ་
 ཚད་མས་བསལ་བ་འབབ་པའི་དེ། རྟགས་རྩལ་གཉིས་ཀ་དེ་ལྟར་ལ་
 དམ་བཅའ་ལ་ཁས་སྦངས་ཀྱིས་བསལ་བ་འབབ་པའི་དེ། རྟགས་རྩལ་
 གཉིས་ཀ་དེ་ལྟར་ལ་དམ་བཅའ་ལ་བསལ་བ་བསྟན་དུ་མེད་པའི་དེ།

རྟགས་ཚད་མ་དང་། བྱ་བ་ཁས་ལེན་གྱིས་གྲུབ་ཅིང་། དམ་བཅའ་
ལ་ཁས་ལེན་གྱིས་བསལ་བ་འབབ་པའི་དེ། རྟགས་ཚད་མ་དང་བྱ་བ་ཁས་
ལེན་གྱིས་གྲུབ་ཅིང་། དམ་བཅའ་ལ་ཚད་མས་བསལ་བ་འབབ་
པའི་དེ། རྟགས་བྱ་བ་དེ་ལྟར་ལ་དམ་བཅའ་ལ་བསལ་བ་བསྟན་མེད་པའི་
དེ། བྱ་བ་ཁས་ལེན་གྱིས་གྲུབ་ཅིང་། དམ་བཅའ་
ལ་ཚད་མས་བསལ་བ་འབབ་པའི་དེ། རྟགས་བྱ་བ་གཉིས་ཀ་དེ་ལྟར་ལ།
དམ་བཅའ་ལ་ཁས་ལེན་གྱིས་བསལ་བ་འབབ་པའི་དེ། རྟགས་བྱ་བ་
གཉིས་ཀ་དེ་ལྟར་ལ་དམ་བཅའ་ལ་བསལ་བ་བསྟན་ཏུ་མེད་པའི་ཐལ་
འགྱུར་དང་བཅུ་བཞི་ཡོད་པའི་བྱིར།

གཉིས་ལ། དེ་ལ་ཡང་དག་དང་ལྟར་ལྟར་གཉིས་སུ་འབྱེད་ཚུལ་
ནི། ཐལ་འགྱུར་བཅུ་བཞི་པོ་དེ་ལ། ཡང་དག་བདུན་དང་། ལྟར་ལྟར་
བདུན་ཡོད། རྟགས་བྱ་བ་གཉིས་ཀ་མ་གྲུབ་པའི་ཐལ་འགྱུར། རྟགས་ཁོ་
ན་མ་གྲུབ་པའི་དེ། བྱ་བ་ཁོ་ན་མ་གྲུབ་པའི་དེ། རྟགས་བྱ་བ་གཉིས་ཀ་
ཚད་མས་གྲུབ་ཅིང་། དམ་བཅའ་ལ་བསལ་བ་བསྟན་མེད་ཀྱི་དེ། རྟགས་
བྱ་བ་གཉིས་ཀ་ཁས་ལེན་གྱིས་གྲུབ་ཅིང་། དམ་བཅའ་ལ་བསལ་བ་
བསྟན་མེད་ཀྱི་དེ། རྟགས་ཚད་མ་དང་། བྱ་བ་ཁས་ལེན་གྱིས་གྲུབ་
ཅིང་། དམ་བཅའ་ལ་བསལ་བ་བསྟན་མེད་ཀྱི་ཐལ་འགྱུར། བྱ་བ་ཁས་
ལེན་གྱིས་གྲུབ་ཅིང་། དམ་བཅའ་ལ་བསལ་བ་
བསྟན་མེད་ཀྱི་ཐལ་འགྱུར་རྣམས་ནི། ལྟར་ལྟར་བདུན་དང་། དེ་ལས་
གཞན་པའི་ཐལ་འགྱུར་རྣམས་ནི་ཡང་དག་བདུན་ཡོད་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ། ཡང་དག་བདུན་ལ་སྐྱབ་བྱེད་འཕེན་མི་འཕེན་འབྱེད་
 ཚུལ་ནི། ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་བདུན་པོ་དེའི་ནང་ནས་སྐྱབ་བྱེད་འཕེན་
 པའི་ཐལ་འགྱུར་ནི་ཡོད་དེ། ཉགས་ཁས་སྒྲངས་པ་དང་། ཁྲབ་པ་ཆད་
 མས་གྲུབ་ཅིང་། དམ་བཅའ་ལ་བསལ་བ་འབབ་པའི་ཐལ་འགྱུར་དེས་
 སྐྱབ་བྱེད་འཕེན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡིན་ན། སྐྱབ་བྱེད་འཕེན་པས་མ་ཁྲབ་སྟེ།
 སྐྱེ་ཆོས་ཅན། ཉག་པར་ཐལ། སྐྱའི་ཕྱོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་
 གུ་སྐྱབ་བྱེད་མི་འཕེན་པའི་ཕྱིར། དེ་ནི་བདུན་པའི་བྱེད་ཀྱིས་འཕེན་པའི་
 ལོ་དོན་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་རིགས་གཉེར་པས་སྐྱོན་བཟོད་ཚུལ་ནི།
 རིགས་གཉེར་ལས། ཐལ་འགྱུར་བཞི་ལ་བཅུ་བཞི་ཞེས། །ཁ་བ་ཅན་པ་
 དེ་ལྟར་འདོད། །ཕྱོག་པར་རུས་དང་མི་རུས་ལ། །ཡང་དག་ལྟར་སྒྲང་
 བདུན་བདུན་ཡིན། །རྟག་དང་བྱེད་ཀྱིས་མི་འཕེན་ལ། །བདུན་པའི་བྱེད་
 ཀྱིས་འཕེན་ཞེས་ཟེར། །ཞེས་ཕྱོགས་སྐྱ་མ་བཟོད་ནས། དེ་འགོག་པ་
 ལ། རང་རྒྱུད་ལ་ཡང་མཚུངས་ཕྱིར་དང་། །ཉགས་མེད་ཁྲབ་པ་འགལ་
 ཕྱིར་དང་། །ཉགས་བཟོད་ངེས་པ་མི་རུང་ཕྱིར། །ཐལ་འགྱུར་བཞེར་
 དཔེར་མི་འཐད་དོ། །ཁ་གྲུབ་གཉིས་སུ་དཔྱེ་བས་ལྟག །འགལ་པའི་
 ཐལ་འགྱུར་ལྟར་སྒྲང་ཆད། །ཉགས་མེད་ཁྲབ་པ་སྐྱབ་པ་འབྲུལ། །དེ་ན་
 ཐལ་འགྱུར་བཅུ་བཞི་མིན། །ཞེས་བཤད། དེའི་དོན་ནི། གཞན་རྣམས་
 སྐྱ་ཞིང་། རྟག་དང་བྱེད་ཀྱིས་མི་འཕེན་ཞིང་། །བདུན་པའི་བྱེད་ཀྱིས་
 འཕེན་ཞེས་ཟེར། །ཞེས་པ་ནི། ཐལ་འགྱུར་བཅུ་བཞི་པོ་ལ་ཡང་དག་
 བདུན་དང་ལྟར་སྒྲང་བདུན་དུ་བྱེ་བའི་ཡང་དག་དང་པོ་རྟག་དང་། བྱེད་
 ཅས་བཅུ་བཞི་པོའི་བྱེད་ལྟར་སྒྲང་བདུན་དང་། བདུན་པའི་བྱེད་ཐལ་

འགྲུར་ཡང་དག་བདུན་པོ་དེའི་ཚེས་ཅན་གཞི་མ་གྲུབ་བརྒྱུད་བ་རྣམས་
 གྱིས་སྐྱབ་བྱེད་མི་འཕེན་ལ། ཐལ་འགྲུར་ཡང་དག་བདུན་པོ་དེའི་བྱེད་
 ཚེས་ཅན་གཞི་གྲུབ་བརྒྱུད་བ་རྣམས་གྱིས་སྐྱབ་བྱེད་འཕེན་ཞེས་བའི་
 རོན་ཡིན་ཞེས་ཟེར་རོ། །སློན་འཇུག་ཚུལ་སློན་བ་ལ། རང་རྒྱུད་ལ་ནི་
 མཚུངས་ཕྱིར་དང་། །ཞེས་བ་མན་ཆད་ཀྱི་དོན་ནི། ཐལ་འགྲུར་ལ་
 ཅ་བའི་སློན་ས་དབྱེ་ན་བཞི་མི་འཐད་བ་དང་། ཡན་ལག་གི་སློན་ས་
 དབྱེ་བ་བཅུ་བཞི་མི་འཐད་བ་དང་གཉིས། དང་པོ་ཅ་བའི་སློན་ས་དབྱེ་
 བ་བཞི་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟར་ན་རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་སྒྲིབ་ལ་ཡང་རྟགས་
 རྩལ་གཉིས་ཀ་མ་གྲུབ་ལ། རྟགས་ཁོ་ན་མ་གྲུབ་བ་དང་། རྩལ་བ་ཁོ་
 ན་མ་གྲུབ་བ་སོགས་བཞིར་འབྱེད་རིགས་བར་ཐལ། ཐལ་འགྲུར་ལ་
 དེ་ལྟར་འབྱེད་རིགས་བའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དེ་ལྟར་མི་རིགས་ཏེ།
 རྟགས་མེད་བ་ལ་རྩལ་བ་གྲུབ་མ་གྲུབ་བརྗོད་བ་ནི། དཔེར་ན། སློག་གི་
 དབང་པོ་འགག་ནས་དབང་པོ་གཞན་ཡོད་མེད་དཔྱད་བ་ལྟར་འགལ་
 བའི་ཕྱིར་དང་། སླེ་བདུན་ནས་མ་བཀའ་བའི་ཐལ་འགྲུར་གྱི་དབྱེ་བ་
 རྣམས་སུ་སླེ་གས་བས་བརྟགས་བའི་རྟགས་ཚེས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ལྟར་ཏ་
 ཅང་ཐལ་བའི་ཕྱིར། གཉིས་བ་ཐལ་འགྲུར་ལ་ཡན་ལག་གི་སློན་ས་བཅུ་
 བཞིར་དབྱེ་བ་མི་འཐད་དེ། མ་གྲུབ་བའི་ཐལ་འགྲུར་ལ། རྟགས་ཁོ་ན་
 མ་གྲུབ་བའི་ཐལ་འགྲུར་དང་། རྩལ་བ་ཁོ་ན་མ་གྲུབ་བའི་ཐལ་འགྲུར་
 གཉིས་སུ་བྱེ་བས་ལྷག་སྒྲ་ཚེས་ཅན། རྟག་བར་ཐལ། བྱས་བ་ཡིན་བའི་
 ཕྱིར། ཞེས་བ་ལྟ་བུ་འགལ་བའི་ཐལ་འགྲུར་ལྟར་སྤང་ཆད་བའི་ཕྱིར་དང་
 ། རྟགས་མེད་བས་རྩལ་བ་འབྲུལ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར། གསུམ་ལ། སློན་

དེ་འཇུག་མི་འཇུག་དཔུང་པ་ལ། རིགས་གཉེར་པའི་སྟོན་དེ་རྣམས་ཆ་
 ཅད་ལ་མི་འཇུག་སྟེ། དང་པོར་ཚུགས་སྡེའི་དོན། བདུན་པའི་བྱེད་ཀྱིས་
 འཕེན་ཞེས་ཟེར། །ཞེས་པའི་དོན་ལ། ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་བདུན་པོ་
 དེའི་བྱེད་ཆོས་ཅན་གཞི་བྱལ་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྐྱབ་བྱེད་འཕེན་པ་མི་
 འཐད་པའི་བྱིར། ཆོས་ཅན་གཞི་བྱལ་པའི་སྐྱབ་བྱེད་མི་འཕེན་པ་དུ་མ་
 ཡོད་པའི་བྱིར་ཏེ། སྐྱེའོ་ཆོས་ཅན། ཉག་པར་ཐལ། སྐྱེའི་ཕྱོག་པ་ཡིན་
 པའི་བྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་སྐྱབ་བྱེད་མི་འཕེན་པའི་བྱིར་དང་། རང་རྒྱུད་
 གི་རྟགས་སྟོར་ལ་དེ་ལྟར་འབྱེད་རིགས་པར་འདོད་པའི་བྱིར། གཞན་
 ཡང་། གཞན་སྟོན་དེ་རྣམས་མི་འཇུག་སྟེ། རྟགས་མེད་ཀྱང་། བྱལ་པ་
 བྱལ་པ་མཐའ་ཡས་པ་ཡོད་པའི་བྱིར་ཏེ། སྐྱེའོ་ཆོས་ཅན། མ་བྱས་པར་
 ཐལ། ཉག་པའི་བྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུ་དང་། སྐྱེའོ་ཆོས་ཅན། མེད་པར་ཐལ།
 རྟག་དངོས་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུའི་རྟགས་མ་བྱལ་ཅིང་། བྱལ་
 པ་བྱལ་པའི་བྱིར་དང་། རིགས་གཉེར་རང་ལུགས་ལ། སྐྱེའོ་ཆོས་ཅན། མ་
 བྱས་པར་ཐལ། ཉག་པའི་བྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་གི་རྟགས་མ་བྱལ་
 ཅིང་། ཉག་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མ་བྱས་པར་སྐྱབ་པའི་གཏན་ཆིགས་
 བྱལ་པར་འདོད་པ་དང་འགལ་པའི་བྱིར། གཞན་ཡང་འགལ་པའི་ཐལ་
 འགྱུར་ནི་མ་ཆད་དེ། དེ་རྟགས་དང་བྱལ་པ་ཁས་སྒྲངས་ཀྱིས་བྱལ་ཅིང་།
 དམ་བཅའ་ལ་བསལ་པ་འབབ་པའི་ཐལ་འགྱུར་གི་ནང་དུ་འདུ་བའི་བྱིར།

བཞི་པ་ཐལ་འགྱུར་གི་དབྱེ་བ་གཞན་བརྟན་པ་ལ། ཡང་ཐལ་
 འགྱུར་ལ་དབྱེ་ན་བཞི་ཡོད་དེ། མ་བྱ་དུག་འཛོམས་ཀྱི་ཐལ་འགྱུར།

དབའ་པོ་ལག་རྩམ་གྱི་ཐལ་འགྱུར། མཚོན་ཆ་ཁྱི་སྟོགས་གྱི་ཐལ་འགྱུར།
གནས་ལྷགས་འབར་བའི་ཐལ་འགྱུར་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་
པོ་ནི། ལྷན་བཞད་པའི་ཐལ་འགྱུར་བཅུ་བཞི་པོའི་ནང་ནས། བསལ་བ་
བསྟན་ཏུ་མེད་པའི་ཐལ་འགྱུར་རྣམས་ལ་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། ཐལ་འགྱུར་དེ་
དག་ལ་གང་ཟག་ཕ་རོལ་པོས་འདོད་ལན་བཏབ་བས། མ་བྱས་ཏུག་
ཆོས་བར་ལྟར། གང་ཟག་དེ་ལ་གཞོད་པར་མི་རྒྱས་བས་དེ་ལྟར་བཞུགས་
པའི་ཕྱིར། གཉིས་བ་ནི། ཐལ་འགྱུར་བཅུ་བཞི་པོའི་ནང་ནས། རྟགས་མ་
བྱུབ་པའི་ཐལ་འགྱུར་རྣམས་ལ་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། དབའ་པོ་ལག་རྩམ་དེས་
གང་ཟག་ཕ་རོལ་པོ་ཕམ་བར་བྱེད་མི་རྒྱས་བ་ལྟར། ཐལ་འགྱུར་དེས་
ཀྱང་གང་ཟག་ཕ་རོལ་པོ་ཕམ་བར་བྱེད་མི་རྒྱས་བས། དེ་ལ་དེ་ལྟར་
བཞུགས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་བ་ནི་ཐལ་འགྱུར་བཅུ་བཞི་པོའི་ནང་ནས། རྩབ་
བ་བྱུབ་པའི་ཐལ་འགྱུར་རྣམས་ལ་བྱ་སྟེ། མཚོན་ཆ་ཁྱི་སྟོགས་ལ་བཞེན་
ནས་ཕ་རོལ་པོ་དང་ཚོད་བ་འཕེལ་བ་ལྟར་ཐལ་འགྱུར་དེ་རྣམས་ལ་ཡང་
གང་ཟག་ཕ་རོལ་པོས་དངོས་སྟོན་བཞུགས་པའི་སྟོན་ཆ་ཚོད་བ་འཕེལ་
བར་འགྱུར་བས། དེ་ལ་དེ་ལྟར་བཞུགས་པའི་ཕྱིར། བཞི་བ་ནི་ཐལ་འགྱུར་
བཅུ་བཞི་པོའི་ནང་ནས། འཁོར་གསུམ་ཆང་བའི་ཐལ་འགྱུར་རྣམས་
ལ་བྱ་སྟེ། གནས་ལྷགས་འབར་བ་དེ་ལྟོག་པར་དཀའ་བ་ལྟར། འཁོར་
གསུམ་ཆང་བའི་ཐལ་འགྱུར་དེ་རྣམས་ཀྱང་གང་ཟག་ཕ་རོལ་པོས་ལན་
གྱིས་ལྟོག་པར་དཀའ་བས། དེ་རྣམས་ལ་དེ་ལྟར་བཞུགས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་བ་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་གི་ཁྱད་པར་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཞད་

བ་ལ། ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ལ་མཆོད་ཉིད། དབྱེ་བ། ཞར་ལ་ཐལ་འགྱུར་
 གྱི་ལན་འདེབས་ཚུལ་བསྟན་པ་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི། རྟགས་དང་བྱུང་
 བ་གང་ཟག་པ་རོལ་པའི་སྒྲོ་ངོ་པོར་བྱུང་ཅིང་། དམ་བཅའ་ལ་བསལ་
 བ་འབབ་པའི་ཐལ་དག་རྣམ་དག། ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་གི་མཆོད་ཉིད།
 གཉིས་པ། དེ་ལ་དབྱེ་ན། སྐབ་བྱེད་མི་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་
 དང་དེ་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཐལ་འགྱུར་
 ཡང་དག་གང་ཞིག །རང་གི་དངོས་བསྟན་ལྟོག་ན། ཚུལ་གསུམ་འཕེན་
 བར་མི་རྒྱས་པའི་ཐལ་དག་རྣམ་དག་དེ། དང་པོའི་མཆོད་ཉིད། མཆོད་
 གཞི་ནི་སྐྱ་རྟག་པར་ཁས་ལེན་པའི་གང་ཟག་གི་ངོ་པོར་འཕངས་པའི་སྐྱ་
 ཚོས་ཅན། མི་རྟག་པར་ཐལ། རྒྱས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བ་ལྟ་བུ། བྱེད་ཚོས་
 གསུམ་དང་སྐྱན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་གང་ཞིག །རང་གི་དངོས་
 བསྟན་ལྟོག་ན། ཚུལ་གསུམ་འཕེན་པར་རྒྱས་པའི་ཐལ་དག་རྣམ་དག་
 དེ། གཉིས་པའི་མཆོད་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན། ལྟོག་པ་རང་རིགས་འཕེན་
 པའི་ཐལ་འགྱུར་དང་། ལྟོག་པ་གཞན་རིགས་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་
 གཉིས། སྐབ་བྱེད་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཡིན་པ་གང་ཞིག །
 ལྟོག་པ་རང་རྒྱུད་རང་དང་མིང་རིགས་གཅིག་པར་འཕེན་པའི་ཐལ་དག་
 རྣམ་དག་དེ་དང་པོའི་མཆོད་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན་གསུམ། རང་བཞིན་དང་
 འགལ་པའི་རང་བཞིན་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་འཕེན་པའི་རང་
 བཞིན་དང་འགལ་པའི་རང་བཞིན་དམིགས་པའི་ཐལ་འགྱུར་དང་། རྒྱ་
 དང་འགལ་པའི་འབྲས་བུ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་འཕེན་པའི་
 རྒྱ་དང་འགལ་པའི་འབྲས་བུ་དམིགས་པའི་ཐལ་འགྱུར་དང་། འགལ་

བའི་བྱ་བ་བྱ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་འཕེན་པའི་འགལ་བའི་བྱ་བ་
བྱ་དམིགས་པའི་ཐལ་འགྱུར་རོ། །དང་པོའི་མཆན་གཞི་ནི། མེ་སྟོབས་
ཆེན་པོས་བྱ་བ་པར་གཏོན་པའི་ཤར་གྱི་གཞི་ན་ཆོས་ཅན། མེ་སྟོབས་
ཆེན་པོས་བྱ་བ་པར་གཏོན་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གང་རེག་སྟོབས་ཆེན་
ཡུན་རིང་དུ་གནས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི། དུ་བ་བླ་བ་
འཕྱར་བས་བྱ་བ་པར་གཏོན་པའི་དངོས་པོ་ཆོས་ཅན། དུ་བ་བླ་བ་འཕྱར་
པའི་བྱ་བ་པར་གཏོན་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གང་འབྲས་སྤྱོད་ལྟར་བྱེད་
སྟོབས་ཆེན་རྒྱུ་ཆགས་ཡུན་རིང་དུ་གནས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུ།
གསུམ་པ་ནི་བྱ་བ་པར་ཆོས་ཅན། རང་གྲུབ་ཅམ་ནས་འཛིག་ངེས་མ་ཡིན་
པར་ཐལ། རང་ཉིད་འཛིག་པ་རང་ལས་ཕྱིས་འབྱུང་བའི་འཛིག་རྒྱ་དོན་
གཞན་ལ་སྟོས་པའི་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་རོ། །

ཁོ་ན་རེ། རང་གྲུབ་ཅམ་ནས་འཛིག་ངེས་མིན་པ་དེ། རང་ཉིད་
འཛིག་པ་རང་ལས་ཕྱིས་འབྱུང་བའི་འཛིག་རྒྱ་དོན་གཞན་ལ་སྟོས་པའི་
དངོས་པོས་བྱ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། ཐལ་འགྱུར་དེ་འགལ་བའི་བྱ་བ་བྱ་
དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་འཕེན་པའི་འགལ་བའི་བྱ་བ་བྱ་དམིགས་
པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས་སྤངས། འདོད་མི་ལུས་
ཉི། རང་ཉིད་འཛིག་པ་རང་ལས་ཕྱིས་འབྱུང་བའི་འཛིག་རྒྱ་དོན་གཞན་
ལ་སྟོས་པའི་དངོས་པོ་མེད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་དེ་མི་འཐད་དེ། རང་
གྲུབ་ཅམ་ནས་འཛིག་ངེས་ཡིན་པ་དེ། བྱ་བ་པར་རང་ཉིད་འཛིག་པ་རང་
ལས་ཕྱིས་འབྱུང་བའི་འཛིག་རྒྱ་དོན་གཞན་ལ་སྟོས་པའི་དངོས་པོ་མ་

ཡིན་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལྷན་པ་རང་
 ལྷན་ཅན་ནས་འཛིག་ངེས་སུ་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། དེ་
 རང་ཉིད་འཛིག་པ་རང་ལས་ཕྱིས་འབྱུང་བའི་འཛིག་རྒྱ་དོན་གཞན་ལ་
 ལྷོས་པའི་དངོས་པོ་མ་ཡིན་པར་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་
 དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར། ཐལ་འབྱུར་དང་པོ་ལ་བྱབ་པ་ཅ་བ་ནས་
 མ་བྱུང་ཞིང་། གཉིས་པ་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟར་ན། ལྷན་པ་ནི། རང་
 ལྷན་ཅན་ནས་འཛིག་ངེས་ཡིན་ཏེ། རང་ཉིད་འཛིག་པ་རང་ལས་ཕྱིས་
 འབྱུང་བའི་འཛིག་རྒྱ་དོན་གཞན་ལ་ལྷོས་མེད་ཀྱི་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། ཞེས་པའི་རྟགས་སྒྲུབ་འདི་ངེས་པའི་ལྷོས་པ་འགོག་པའི་རྟགས་
 ཡང་དག་གི་རྟགས་སྒྲུབ་མ་ཡིན་དགོས། དེ་ལྟར་ན་ངེས་པས་ལྷོས་པ་
 འགོག་པའི་རྟགས་ཡང་དག་མེད་དགོས། དེ་ལྟར་ན་ལྷོས་པའི་ངེས་
 པ་འགོག་པའི་རྟགས་ཡང་དག་མེད་པར་འབྱུར་བའི་ཕྱིར། གཞན་
 ཡང་ཐལ་འབྱུར་དེ་འགལ་བྱབ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་འཕེན་
 པའི་འགལ་བྱབ་དམིགས་པའི་ཐལ་འབྱུར་མ་ཡིན་ན། རྣམ་ངེས་ལས།
 འགལ་བའི་བྱབ་པ་དམིགས་པ་ནི། དཔེར་ན། དངོས་པོ་བྱུང་བ་ཡང་
 འཛིག་པར་འབྱུར་བའི་ངེས་པ་མེད་དེ། རྒྱ་གཞན་ལ་ལྷོས་པའི་ཕྱིར།
 ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་གང་ཡིན་སོམས་གིག་ཡང་
 རིག་གཉེར་བའི་རྗེས་འབྲང་ཁ་ཅིག་ །ལྷོག་པ་རང་རིགས་འཕེན་པའི་
 ཐལ་འབྱུར་ལ་ལྷ་ཡོད་དེ། ལྷར་བཀའ་པ་གསུམ་པོ་དེའི་སྟེང་དུ་རང་
 བཞིན་དང་འགལ་བའི་བྱབ་བྱ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་འཕེན་
 པའི་རང་བཞིན་དང་འགལ་བའི་བྱབ་བྱ་དམིགས་པའི་ཐལ་འབྱུར། བྱབ་

གྱེད་འགལ་དམིགས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་འཕེན་པའི་བྱུང་གྱེད་འགལ་
 དམིགས་ཀྱི་ཐལ་འགྱུར་དང་ལྷ་ཡོད་དེ། མཚན་གཞི་ནི། དང་པོ་གསུམ་
 སྤར་བཞིན། བཞི་པ་ནི། ཅན་དན་གྱི་མེ་སྟོབས་ཆེན་པོས་བྱུང་པར་
 གཞོན་པའི་ཤར་གྱི་གཞི་ན་ཆོས་ཅན། ཅན་དན་གྱི་མེ་སྟོབས་ཆེན་པོས་
 བྱུང་པར་གཞོན་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁ་བའི་རེག་པ་ཡོད་པའི་བྱིར།
 གཉིས་པ་ནི། ཅོད་གཞི་དང་། གསལ་བ་སྤར་བཞིན་ལ། གང་རེག་ཡོད་
 པའི་བྱིར་ཞེས་ཟེར། སྤ་མ་མི་འཐད་དེ། ཅན་དན་གྱི་མེ་སྟོབས་ཆེན་པོ་
 དེ། ཅན་དན་གྱི་མེ་སྟོབས་ཆེན་པོས་བྱུང་པར་གཞོན་པའི་ཤར་གཞིར་
 ཁ་བའི་རེག་པ་འགོག་པའི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་
 དེར་གང་རེག་འགོག་པའི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་
 དེར་གང་རེག་འགོག་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ན། ཅན་དན་གྱི་དུ་བ་
 དེ། ཅན་དན་གྱི་དུ་བ་དང་ལྷན་པའི་ལ་ལ་། ཅན་དན་གྱི་མེ་སྟོབས་ཆེན་
 སྟུང་པའི་རྟགས་ཡིན་དགོས་པ་ལས། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། ཅན་
 དན་གྱི་མེ་སྟོབས་དུ་གྱུར་པ་ན་ཅན་དན་གྱི་དུ་བའི་སྟེང་མི་ཟེན་པའི་བྱིར།
 གཞན་ཡང་། དེ་མི་རིགས་ཏེ། ཅན་དན་གྱི་མེ་དེ་དེ་སྟོབས་ཆེན་པོས་བྱུང་
 པར་གཞོན་པའི་ཤར་གཞིར་གང་རེག་འགོག་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་
 ཞིང་། ཐལ་འགྱུར་དེ་རང་བཞིན་དང་འགལ་པའི་བྱུང་བྱེད་དམིགས་པ་
 ཡིན་པའི་བྱིར། ཡང་རིག་གཉེར་པའི་རྗེས་འབྱུང་གི་མཁས་པ་ཁ་ཅིག །
 ལྟོག་པ་རང་རིགས་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་སྤ་མ་བཞིའི་སྟེང་དུ་འབྱས་
 བྱེད་འགལ་པའི་རྟུ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་འཕེན་པའི་འབྱས་
 བྱེད་འགལ་པའི་རྟུ་དམིགས་པའི་ཐལ་འགྱུར་དང་ལྷ། མཚན་གཞི་ནི།

མེད་རྒྱ་རྒྱས་པ་སྟོབས་ཆེན་པོས་བྱུང་བར་གཞོན་པའི་ཤར་གྱི་གཞི་ན་
 ཆོས་ཅན། མེད་རྒྱ་རྒྱས་པ་ཐོགས་མེད་མེད་པར་ཐལ། གྲང་རྒྱ་རྒྱས་པ་
 ཐོགས་མེད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ཟེར། དེ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། དེ་
 ནི་རིགས་གཏེར་ལས། རྒྱས་པ་ཐོགས་མེད་མེད་མིན་ཞིང་། །རྒྱ་མེད་
 ཕྱིར་ན་འགོག་མི་རྒྱས། །ཞེས་བྱ་བ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར། །

རྒྱབ་བྱེད་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཡིན་པ་གང་ཞིག
 ལྟོག་པ་རང་རྒྱད་རང་དང་མིང་རིགས་མི་གཅིག་པ་འཕེན་པའི་ཐལ་
 དག་རྣམ་དག་དེ། ལྟོག་པ་གཞན་རིགས་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་
 དག་གི་མཆན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེན་བརྒྱད་ཡོད་དེ། ལྷན་ཅིག་མི་གནས་
 འགལ་ལ་བརྟེན་པ་འདི་བཞི། ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་ལ་བརྟེན་
 པ་མ་ཡིན་པའི་དེ་བཞི་དང་བརྒྱད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ནི། རྒྱ་དང་
 འགལ་བའི་རང་བཞིན་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་འཕེན་པའི་རང་
 བཞིན་དང་འགལ་བའི་འབྲས་བུ་དམིགས་པའི་ཐལ་འགྱུར། རྒྱབ་བྱེད་
 དང་འགལ་བའི་རང་བཞིན་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་འཕེན་པའི་
 རང་བཞིན་དང་འགལ་བའི་བྱུང་བུ་དམིགས་པའི་ཐལ་འགྱུར། རང་
 བཞིན་དང་འགལ་བའི་འབྲས་བུ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་འཕེན་
 པའི་རྒྱ་དང་འགལ་བའི་རང་བཞིན་དམིགས་པའི་ཐལ་འགྱུར། འབྲས་བུ་
 དང་འགལ་བའི་རང་བཞིན་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་འཕེན་པའི་
 རང་བཞིན་དང་འགལ་བའི་རྒྱ་དམིགས་པའི་ཐལ་འགྱུར་དང་བཞི། དང་
 པོའི་མཆན་གཞི་ནི། མེ་སྟོབས་ཆེན་པོས་བྱུང་བར་གཞོན་པའི་ཤར་གྱི་

གཞི་ན་ཆོས་ཅན། མེ་སྟོབས་ཆེན་པོས་བྱབ་པར་གཏོན་པའི་དངོས་པོ་
 མ་ཡིན་པར་ཐལ། གང་འབྲས་སྤྱ་ཡོང་བྱེད་ཡོད་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་
 ཉི་དེ་ཆོས་ཅན། གསལ་བ་སྤར་བཞིན་ལ། ཁ་བའི་རེག་པ་ཡོད་པའི་
 བྱིར། གསུམ་པ་ནི། ཏུ་བ་དྲག་འཕྱར་བས་བྱབ་པར་གཏོན་པའི་ཤར་
 གྱི་གཞི་ན་ཆོས་ཅན། དེས་བྱད་པར་གཏོན་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གང་
 རེག་ཡོད་པའི་བྱིར། བཞི་པ་ནི། མེ་སྟོབས་ཆེན་པོས་བྱབ་པར་གཏོན་
 པའི་ཤར་གྱི་གཞི་ན་ཆོས་ཅན། མེ་སྟོབས་ཆེན་པོས་བྱབ་པར་གཏོན་
 པའི་དངོས་པོ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གང་རྒྱ་རྒྱས་པ་ཐོགས་མེད་ཡོད་པའི་
 བྱིར། ཞེས་པའོ། །གཉིས་པ་ལྟན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་ལ་བརྟེན་པ་མ་
 ཡིན་པའི་ལྟོག་པ་གཞན་རིགས་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་བཞི་ནི། རྒྱ་མ་
 དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་འཕེན་པའི་འབྲས་བྱ་དམིགས་པའི་ཐལ་
 འགྱུར། བྱབ་བྱེད་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་འཕེན་པའི་བྱབ་བྱ་
 དམིགས་པའི་དེ། འབྲས་བྱ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་འཕེན་པའི་
 རྒྱ་མ་དམིགས་པའི་ཐལ་འགྱུར། བྱབ་བྱ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་
 འཕེན་པའི་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་ཐལ་འགྱུར། དང་པོའི་མཆན་
 གཞི། མེ་མེད་མཆན་མའི་རྒྱ་མཆོར་ཆོས་ཅན། མེ་ཡོད་པར་ཐལ། ཏུ་བ་
 ཡོད་པའི་བྱིར། གཉིས་པའི་མཆན་གཞི་ནི། ཤིང་ཆོད་མས་མ་དམིགས་
 པའི་བྲག་རྫོང་ན་ཆོས་ཅན། ཤིང་ཡོད་པར་ཐལ། ཤ་བ་ཡོད་པའི་བྱིར།
 གསུམ་པ་ནི། ཏུ་ལྟན་ལ་ཆོས་ཅན། ཏུ་བ་མེད་པར་ཐལ། མེ་མེད་པའི་
 བྱིར། བཞི་པ་ནི། ཤ་བ་སྤར་སྤྱོད་པོ་ཆོས་ཅན། ཤ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
 ཤིང་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུ་རྣམས་ཡིན། ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཡང་ཐལ་འགྱུར་ལ་དབྱེ་ཚུལ་གསུམ་པ་དཔེའི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་ན་
 བཞི་ཡོད་དེ། མ་གྱུ་དུག་འཛོམས་ཀྱི་ཐལ་འགྱུར་དང་། དཔལ་པོ་ལག་
 རུམ་གྱི་ཐལ་འགྱུར་དང་། མཆོན་ཆ་ཁྱི་སྒྲོགས་ཀྱི་ཐལ་འགྱུར་དང་།
 གནས་ལྷགས་འབར་བའི་ཐལ་འགྱུར་དང་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་
 བློ་དཔེ་ཐལ་འགྱུར་ལ་བསལ་བ་མེད་པའི་ཐལ་འགྱུར་རྣམས་ཏེ། དེ་ལ་དེ་པ་
 རྒྱུ་ལོས་འདོད་ལན་ཐེབས་པས་གཞོད་མི་རུས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན།
 མ་གྱུ་ལ་དུག་སྒྲོད་ཡུང་དེ་ལ་གཞོད་མི་རུས་པ་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི། རྒྱལ་མ་གྱུ་པའི་ཐལ་འགྱུར་རྣམས་ཡིན་ཏེ།
 དེ་ལ་པ་རྒྱུ་ལོས་རྒྱལ་མ་གྱུ་ཀྱི་ལན་ཐེབས་པས་པ་རྒྱུ་ལོས་པ་
 བྱེད་མི་རུས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། དཔལ་པོ་ལག་རུམ་དེས་པ་རྒྱུ་
 དུག་པས་བར་བྱེད་མི་རུས་པ་བཞིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ནི། རྒྱལ་པ་མ་གྱུ་པའི་ཐལ་འགྱུར་རྣམས་ལ་བྱ་
 རྒྱུ་ དེ་ལ་པ་རྒྱུ་ལོས་ཐལ་མེད་ཀྱི་ལན་ཐེབས་པས་ཐལ་འགྱུར་དེ་ལ་
 པ་རྒྱུ་ལོས་དངོས་སྒྲོན་བཞིན་པའི་སྒྲོ་ནས་ཚོད་པ་འཕེལ་བར་འགྱུར་
 བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། མཆོན་ཆ་ཁྱི་སྒྲོགས་ལ་བཞེན་ནས་དག་པོའི་ཚོད་
 པ་འཕེལ་བ་བཞིན་ནོ། །

དེ་གསུམ་གྱིས་ནི་རིམ་པ་བཞིན། ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ལ་
 རྒྱལ་པ་དེའི་ཕྱི་རྒྱུ་ཀྱི་ལན་གསུམ་པོ་གང་ཡང་མི་ཐེབས་པ་ཞིག་
 དགོས་ལ། འདོད་ལན་དང་། རྒྱལ་པ་དང་ཐལ་པ་མ་གྱུ་པའི་ལན་
 གསུམ་པོ་གང་རུང་ཐེབས་ན་ཕྱི་རྒྱུ་དེ་ལ་ཐལ་འགྱུར་ལྷན་སྒྲུབ་དུ་

འགྲུར་རོ། །ཞེས་པ་ལོ། །

ཐལ་འགྲུར་བཞི་པ་ནི། ཐལ་འགྲུར་ཡང་དག་རྣམས་ལ་བྱ་སྒྲིག་
ཐལ་འགྲུར་ཡང་དག་རྣམས་ལ་པ་རོལ་པོས་ལན་གསུམ་པོ་གང་གིས་
ཀྱང་ཕྱོག་ཏུ་མེད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། གནས་ལྷགས་ཐོག་མདའ་དེ་
གང་ལ་བབས་ཀྱང་སྒྲིག་ཀྱང་ཕྱོག་ཏུ་མེད་པ་བཞིན་ནོ། །

དེ་ཡང་སྒྲིག་ཐལ་འགྲུར་ཡང་དག་ཡིན་རུང་མིན་རུང་གི་ཚོལ་
དེ་ལ་འཁོར་གསུམ་ཆང་བའི་ཐལ་འགྲུར་ཡིན་ན། ཕྱི་ཚོལ་དེ་ལ་ལྷོས་
བའི་གནས་ལྷགས་འབར་བ་ལྟ་བུའི་ཐལ་འགྲུར་ཡང་དག་ཡིན་པས་
ཁྱབ་པོ། །

ཡང་ཐལ་འགྲུར་གྱི་དབྱེ་ཚུལ་བཞི་པ་འགོད་ཚུལ་གྱི་སྒྲིག་ནས་དབྱེ་
ན་ལྟ་ཡོད་དེ། ཉགས་ཆོས་དོན་གསུམ་རེ་རེ་བའི་འགོད་ཚུལ་དང་། ཆོས་
ཅན་དུ་མ་བཅེགས་པའི་འགོད་ཚུལ་དང་། གསལ་སྤངས་ཀྱི་འགོད་
ཚུལ། ཉགས་སྤངས་ཀྱི་འགོད་ཚུལ། སྤྱགས་ཆང་གི་འགོད་ཚུལ་དང་ལྟ་
ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་རྣམས་སོ་སོའི་མཆན་གཞི་དང་ལན་འདེབས་ཚུལ་
སོགས་ཡོངས་འཛིན་བསྟུན་གྱི་ ༡༣༩ ལས་གསལ་བས་དེར་བལྟ་བར་
བྱའོ། །

ཡང་ཐལ་འགྲུར་གྱི་དབྱེ་ཚུལ་ལྟ་བུ་དགག་སྒྲུབ་ཀྱི་སྒྲིག་ནས་དབྱེ་
ན། སྒྲུབ་པའི་ཐལ་འགྲུར་དང་། དགག་པའི་ཐལ་འགྲུར་གཉིས་སུ་ཡོད།
དང་པོ་ནི། སྒྲ་ཆོས་ཅན། མི་ཉག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱས་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་འགྲུར་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་དགག་པའི་ཐལ་འགྲུར་

ལ་དབྱེ་ན། འབྲེལ་རྒྱ་མ་དམིགས་པའི་ཐལ་འགྱུར་བཞི་དང་། འགལ་
རྒྱ་དམིགས་པའི་ཐལ་འགྱུར་དུག་བཅས་བཅུ་ཡོད་ལ་དེ་རྣམས་སོ་
སོའི་མཆན་གཞི་རྟ་ནག་རྣམ་འགྲེལ་ལུང་རིགས་བར་མཛོད་ ༢༡༡ ཏུ་
གསལ་བས་གཟིགས་བ་ཞུ།

སྐབས་འདིར་སུན་འབྲིན་གྱི་སྒྲོར་བཤད་མ་བཤད་ལ་དབྱད་པ།

སྐབས་འདིར་སུན་འབྲིན་གྱི་སྒྲོར་བཤད་མ་བཤད་ལ་དབྱད་པ་
ནི། ཁ་ཅིག །སྐབས་འདིར་རང་གིས་ངེས་ནས་གཞན་རྗེས་སུ་འཛིན་
པའི་ཐབས་བཤད་པའི་ལེའུ་བཞི་པའི་སྐབས་སུ་སྐྱབ་ངག་བཞིན་དུ་
སུན་འབྲིན་ཡང་ངེས་པར་དུ་མཐར་ཆགས་སུ་བཤད་རིགས་ཏེ། ཐར་
བ་དང་དེར་བཟོད་པའི་ལམ་རང་གིས་ངེས་པའི་ཐབས་སུ་རྗེས་དཔག་
དང་མངོན་སུམ་ལྟར་སྒྲུང་དང་བཅས་བ་ལེའུ་སྐྱ་མ་དག་ལས་བཤད་
ཅིང་། ངེས་ནས་གཞན་རྗེས་སུ་འཛིན་པའི་ཐབས་སུ་སྐྱབ་ངག་དང་སུན་
འབྲིན་ལྟར་སྒྲུང་དང་བཅས་བ་ཡོད་ལ་དེ་དག་ནི་སྐབས་འདིར་བཤད་
བ་སྐབས་སུ་བབས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྐྱབ་ངག་གི་རྗེས་སུ་སུན་འབྲིན་
ངེས་པར་བཤད་རིགས་ལ། གཞན་ཡང་རིགས་སྒྲོ་ལས། མངོན་སུམ་
དང་ནི་རྗེས་སུ་དཔག་། ལྟར་སྒྲུང་བཅས་བ་བདག་རིག་བྱེད། །སྐྱབ་བ་
དང་ནི་སུན་འབྲིན་ངག་། ལྟར་སྒྲུང་བཅས་བ་གཞན་རྟོགས་ཕྱིར། །ཞེས་
རྟོག་གའི་ཆིག་དོན་བརྒྱད་བཛོད་བྱུང་གསུངས་བ་བཞིན་སྐབས་འདིར་

སུན་འབྲིན་གྱི་རྣམ་གཞག་ངེས་པར་དུ་བསྟན་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་མ་
 ཡིན་ན། རྟོག་གཤེ་ཆེན་དོན་བརྒྱད་བཅོད་བྱར་མ་བྱས་པར་འགྱུར་བ་
 དང་། རྣམ་འགྲེལ་ལུས་ལྟ་བུའི་བསྟན་བཅོས་སུ་འཛོག་མི་རིགས་པར་
 ཐལ་བའི་སྟོན་དུ་འགྱུར་རེ་ཞེ་ན། སྐབས་འདིར་སུན་འབྲིན་མ་བསྟན་པ་
 དང་། རྣམ་འགྲེལ་དུ་རྟོག་གཤེ་ཆེན་དོན་བརྒྱད་བཅོད་བྱར་མ་བྱས་པའི་
 སྟོན་དང་། བསྟན་བཅོས་རྣམ་འགྲེལ་ལུས་ལྟ་བུའི་བསྟན་བཅོས་མ་
 ཡིན་པར་ཐལ་བའི་སྟོན་མེད་དེ། སྐབས་འདིར་ཆད་མ་རྣམ་ངེས་བཞིན་
 དུ་སྐབ་དག་གི་བཤད་པ་རྫོགས་པའི་རྗེས་སུ་སུན་འབྲིན་བཤད་པའི་གོ་
 རིམ་མཐར་ཆགས་སུ་གསུངས་པ་དེ་ལྟར་མེད་ཀྱང་། སྐབ་སྐབ་དག་
 བཤད་པ་དང་དཀྱུས་གཅིག་དུ་གཞན་གྱི་ལོག་པར་རྟོག་པ་སུན་འབྲིན་
 པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་དང་། གཞན་གྱིས་རང་ལ་བཀོད་པའི་ཐལ་
 འགྱུར་རྣམས་སུན་འབྲིན་ལྟར་སྐར་དུ་གཞུང་འདིའི་སྐབས་པལ་ཆེ་བར་
 གསུངས་པས་སྐར་གྱི་སྟོན་དེ་རྣམས་མི་འཇུག་གོ། དེ་ལྟར་ཡང་། རྣམ་
 འགྲེལ་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ ༡༡༥ ལས། གཉིས་པ་མཐའ་གཉིས་སུ་
 འཛིན་པའི་ལོག་རྟོག་སེལ་བ་སུན་འབྲིན་ལ། ཡང་དག་དང་སྐར་སྐར་
 གཉིས་ཀྱི་ཚུལ་ནི། ཆད་མ་རྣམ་ངེས་སུ་བཤད་པ་ལྟར་སྐབ་དག་རྫོགས་
 པའི་རྗེས་སུ་གོ་རིམ་ངེས་པ་ཅན་དུ་མ་བསྟན་ཡང་། བར་བར་དུ་བསྟན་
 པས་རྟོག་གཤེ་ཆེན་དོན་བརྒྱད་ཀ་ཆད་བར་མ་བསྟན་ནོ་སྟུང་དུ་མ་
 སེམས་ཤིག །འདི་དག་གི་དོན་བདག་གིས་བྱས་པའི་ཆད་མ་རྣམ་ངེས་
 དང་། རིགས་ཐིག་གི་རྣམ་བཤད་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཅུང་ཟད་གོ་སྟེ་
 བས་འདིར་མ་བཅོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

རྒྱུ་ཆེན་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ་ ༧༩༥ ལས། དེ་ལ་ཡང་སྐྱོན་
 འབྱེད་གྱི་རྣམ་པར་བཞག་པ་མདོ་ལས་རི་རྒྱུད་གསུངས་པ་རྣམས་གྱི་
 དགོངས་པ་འགྲེལ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ། ཚད་མ་རྣམ་པར་ངེས་པར་
 བཤད་ཟིན་པའི་ཕྱིར་དང་། འདིར་ཡང་གཞན་གྱི་ལོག་པར་རྟོག་པ་
 སྐྱོན་འབྱེད་པའི་རིགས་པ་དང་གཞན་གྱིས་རང་ཉིད་ལ་བཀོད་པའི་སྐྱོན་
 འབྱེད་རྣམས་སྟོན་ཅན་དུ་གྱུར་པའི་ཚུལ་གཞུང་གི་སྐབས་པལ་ཆེ་བར་
 བཤད་པ་དག་ལས་ཀྱང་རྟོགས་པར་བྱས་པའི་ཕྱིར། འདིར་གཞན་དོན་
 ལེའུའི་སྐབས་སུ་སྐྱབ་དག་བསྟན་ཟིན་པ་ན་སྐྱོན་འབྱེད་གྱི་རྣམ་པར་
 བཞག་པ་སྟོན་པའི་མདོའི་ཆོག་རྣམ་པར་འགྲེལ་བའི་གཞུང་ལོགས་
 སུ་རྩེ་མ་པར་མ་མཛད་ཅིང་། དེའི་ཕྱིར་སྐྱབ་དག་གི་རྣམ་པར་བཞག་
 པ་སྟོན་པའི་མདོའི་རྩ་ཆོག་རྣམ་པར་འགྲེལ་བར་བྱེད་པ་ལེའུ་འདི་ཉིད་
 ཡིན་ལ། དེ་ཡང་གཞན་དོན་རྗེས་དབག་གཏན་ལ་འབེབས་པར་བྱེད་
 པ་ན་རྫོང་བྱེད་སྐྱབ་དག་གི་རང་བཞིན་དང་། དེའི་བརྫོང་བྱ་བསྐྱབ་བྱ་
 དང་། གཏན་ཆོགས་རྣམས་སྟོན་པར་བྱེད་པའི་མདོའི་གཞུང་ཆོན་གསུམ་
 དུ་ཡོད་པས་དེ་ཉིད་རྣམ་པར་འགྲེལ་བར་བྱེད་པའི་ལེའུ་འདིའི་དོན་ཡང་
 གསུམ་པོ་དེར་འདུས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

དེ་ལ་ཁ་ཅིག །སྟོན་དཔོན་ཆོས་གྱི་གྲགས་པས་རྣམ་འགྲེལ་
 མ་རྩེ་མ་པའི་སྤྲོ་རོལ་དུ། རྣམ་ངེས་བརྩམས་ཟིན་པར་ཐལ། རྒྱུ་ཆེན་
 ༧༩༥ ལས། དེ་ལ་ཡང་སྐྱོན་འབྱེད་གྱི་རྣམ་པར་བཞག་པ་མདོ་ལས་
 རི་རྒྱུད་གསུངས་པ་རྣམས་གྱི་དགོངས་པ་འགྲེལ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ།

ཚད་མ་རྣམ་དེས་བར་བཤད་ཟིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་རྣམ་འགྲེལ་དུ་སྐྱབ་
 ངག་གི་རྗེས་སུ་སྐྱོན་འབྱེན་མ་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཚན་དུ། རྣམ་དེས་སྐྱ་
 བཤད་ཟིན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར་ཞེན། སྡེ་བདུན་དཔྱུས་
 གཅིག་ཏུ་རྩོམ་པས་བསྟན་བཅོས་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་སྐྱབ་པའི་རྒྱ་མཚན་པའི་
 སྐབས་དེ། རྣམ་དེས་སྐྱ་སྐྱོན་འབྱེན་གྱི་སྐབས་དེ་རྒྱ་མཚན་པར་བཤད་
 ཟིན་པས། དེའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་སྐབས་འདིར་སྐྱོན་འབྱེན་ལོགས་སུ་མ་
 བཤད་དེ། ལེན་དང་པོར། གང་ལ་དངོས་དང་འགྲེལ་ཡོད་པ། དངོས་
 པོ་རྟོག་པའི་རྟོག་ཡིན་ཏེ། རྗེས་དཔག་རི་སྐད་བཤད་རི་བཞིན། ཞེས་
 དང་། དེའི་ཐད་ཀྱི་རྣམ་བཤད་ཐར་ལས་གསལ་བྱེད་ ༡༣༧ ལས། སྐབ་
 པ་ཡོད་དེ། གང་ལ་དངོས་པོ་དང་རྒྱད་ནས་འགྲེལ་བ་ཡོད་པའི་ཐ་སྟོན་
 དོན་མཐུན་ཡིན་ན། དངོས་པོ་རྟོག་ཅིང་ཐོབ་པའི་རྟོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 སྐར་འབྲས་རང་གི་རྟགས་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་དཔག་རང་མཚན་ལ་
 མི་སྐྱ་བར་རི་སྐད་བཤད་པ་རི་ལྟ་བ་བཞིན་ནོ། །འདི་གང་དུ་བཤད་ན།
 གཏན་ཆོག་པའི་དེ་མི་རྣམ་གསུམ་ཉིད། ཞེས་པའི་རང་འགྲེལ་དུ། རྗེས་སུ་
 དཔག་པར་བྱ་བའི་ཤེས་པ་འདི་གཉིས་ནི་དངོས་པོ་ལས་མ་སྐྱེས་པའི་
 ཕྱིར། དེ་སྐར་བཞིན་མ་ཡིན་ཡང་དེ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། དེར་འབྲུལ་
 པ་མེད་པ་དག་ཡིན་ཏེ། དེས་ན་ཚད་མ་ཡིན་ཏེ་མངོན་སུམ་བཞིན་
 ནོ། ཞེས་བཤད་དོ། རྩ་འགྲེལ་སྐྱ་བྱི་བརྩམས་པ་མ་ཡིན་གྱི། འཇུག་
 པ་གཅིག་གིས་བརྩམས་པས་ཉེས་པ་མེད་དོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། རྩ་
 འགྲེལ་ཡིན་ཡང་འཇུག་པ་གཅིག་གིས་བརྩམས་པས། རྗེས་དཔག་རི་
 སྐད་བཤད་རི་བཞིན། ཞེས་པའི་རྩ་བའི་སྐྱ་རོལ་དུ་རང་འགྲེལ་གྱི་ཆ་

འགའ་ཞིག་གསུངས་ཟིན་པ་བཞིན་སྡེ་བདུན་དཀྱུས་གཅིག་ལ་བརྩམས་
 བས་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་གཞུང་རྫོགས་པར་བྱུང་མ་ཟིན་པའི་གོང་དུ་རྣམ་
 རེས་གྱི་སྐྱོན་འབྱེན་གྱི་སྐོར་བརྩམས་ཟིན་པས་དེའི་དབང་དུ་བྱས་ནས།
 སྐབས་འདིར་སྐྱོན་འབྱེན་ལོགས་སུ་མ་བཤད་པ་དང་། ཞལ་འཕང་
 མཛད་པ་ལ་འགལ་བ་མེད་པའི་བྱིར། ཞེས་ཟེར་བ་དེ་འཐད་དམ་ཡང་
 ཅན་ལན་གཞན་གང་ཡོད་དབྱུང་པར་བྱའོ། །

ཡང་རྟེན་ཆེན་ ༡༥ ལས། རྟེན་བྱེད་གཞན་དག་རྗེས་དཔག་
 རང་མཚན་ལ་མི་སྦྱ་བ་སྤར་རི་སྐྱད་བཤད་པ་བཞིན་ནོ། །གང་དུ་
 བཤད་ན། གཏན་ཆོགས་དེ་ནི་རྣམ་གསུམ་ཉིད། །ཅེས་པའི་རང་འགྲེལ་
 དུ། རྗེས་སུ་དཔག་པར་བྱ་བའི་ཤེས་པ་འདི་གཉིས་ནི། དངོས་པོ་ལས་
 མ་སྦྱེས་པའི་བྱིར་དེ་སྤང་བ་ཉིད་མ་ཡིན་ཡང་། དེ་ལས་སྦྱེས་པའི་བྱིར།
 དེར་འབྱུལ་བ་མེད་པ་དག་ཡིན་ཏེ། དེས་ན་ཆད་མ་ཡིན་ཏེ། མངོན་སྲུང་
 བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དེར་བཤད་དོ། །ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ།
 རང་འགྲེལ་མ་བརྩམས་པའི་གོང་དུ་གང་དུ་བཤད་ཁུངས་སྟོགས་མེད་
 བར་ཐལ་བའི་བྱིར་རོ། །རྩ་བ་དང་རང་འགྲེལ་དུས་གཅིག་ཏུ་འབྱུག་པ་
 གཅིག་གིས་བརྩམས་པ་ཡིན་པས་སྦྱོན་མེད་ཅེས་བཤད་ལན་མ་ཡིན་
 ཏེ། དེ་ཉིད་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

སྤྲུལ་བ།

ཆོད་མའི་གཞུང་ཆེན་ལེགས་བཤད་ཚུ་གཏེར་ཆེ། །
 རིགས་སའི་དབང་ལྷག་དགོངས་དོན་ནོར་བུའི་གཏམས། །
 བདག་སྒོ་སྤར་མོས་གང་བྱང་སྤངས་བ་འདི། །
 རོར་བུ་འཆིང་བུ་གང་ཡིན་མཁས་རྣམས་དཔྱོད། །

དེ་ཡང་ལྷག་བསམ་གཙང་མས་དང་སྤངས་ཏེ། །
 རོག་མེད་སྤྲིག་ལ་གོམས་བའི་ལུས་ངག་ཡིད། །
 ལན་གཅིག་འདི་འབྲེལ་ལས་ལ་བཀོལ་གྱུར་བ། །
 རོ་མཆར་སྒྲུལ་བཟང་ལས་སུ་སྤྲུལ་ཏེ་བྲིས། །

ལེགས་བཤད་དཀའ་གནས་བྱུར་བཅད་གཞི་མཆོག་སྟེང་། །
 རོ་མཆར་ལེགས་བཤད་ལྷང་རིགས་མདའ་སྟོང་སྤྲུལ། །
 རྣམ་བཤད་འཕོང་ཅུལ་ལྷན་རྣམས་འདི་ལོངས་ཤིག། །
 དཀའ་གནད་དམིགས་འབེན་འཕྲིགས་སར་སོམ་ཉི་མེད། །

དེ་ལྟར་ཁོ་ལོ་སྤྱོད་བྱུང་བར་མོར་འདིས། །
 ལྷན་དགོངས་ཀྱི་མཆོ་དགྲུགས་ན་མགོན་ལ་བཤགས། །
 རིགས་བའི་ལམ་ལས་འདས་ན་མཁས་ལ་འཆགས། །
 ལྷོགས་ལྷུང་སྤང་བྱུག་ཅན་ནམས་རང་གི་ཉེས། །

འདིར་འབད་དག་བ་ཀྱུ་ཤེ་ཅེ་མེད་ཅུ། །
 བདག་གཞན་དག་ཆོགས་ཀྱི་མཆོ་ཆེར་བསྐྱེམས་ཏེ། །
 འཇོ་ཀྱན་པན་བདེའི་གསོས་སུ་གྱུར་བ་དང་། །
 ཀྱན་གྱི་ཆ་མེད་བྱང་ཆུབ་འཇོག་བྱུང་བསྟེ། །

དེ་ལྟར་ཁོ་ལོ་སྤྱོད་བྱུང་བའི་བཟེད་བྱང་འདི་ནི་གསར་བྱ་སྒོ་
 གསལ་བ་ནམས་ལ་དབྱེད་གཞི་དང་གཞུང་ཆེན་གཞན་ལ་བལྟ་བའི་
 སྒོ་ཅམ་དུ་བྱས་བ་ཡིན་པས། ཆུལ་དེ་ལྟར་དུ་གཞིགས་དགོས་བ་ལས།
 ཡིག་ཆ་ཆད་ལྡན་བཞིན་དུ་བྱས་ཏེ་ཆོད་བའི་སྐབས་སོགས་སུ་ལྷུང་
 འདྲན་གནང་བ་ལ་སོགས་པའི་དྲོགས་བ་ཆེར་མེད་མོད། འོན་ཀྱང་
 སྐབས་འགར་དེ་ལྟར་མི་གནང་བའི་ངེས་བ་ཡང་མེད་པས་དེ་དག་ལ་
 དེ་ལྟར་མི་གནང་བ་ལྟ་བུ་ཡིན། དེ་ལྟར་ནམ་འགྲེལ་ལེན་བཞི་བའི་དོན་

གནད་འགའ་ཞིག་ཟུར་དུ་བཀོད་པ་གཞན་དོན་ལེའུའི་བརྗེད་བྱང་ཞེས་
 བྱ་བ་འདི་ནི་སྐ་ལ་ལ་ལྷང་དཔལ་གྱི་ལྷ་སའི་ལྷང་བར་སྐྱེས་ཤིང་། ཡགོང་
 ས་སྐྱ་ཐྱང་བཅུ་བཞི་པ་ཆེན་པོ་མཆོག་གིས་གཙོས་མཆོན་ལྷན་དཔལ་
 ལྷན་ལྷ་མ་བཅུ་སྟག་ལས་བཀལ་བ་ལ་བསམ་སྦྱོར་དག་བས་ཚུལ་
 བཞིན་བསྟེན་པའི་བཀའ་ངོན་གྱི་བྱིན་རྒྱལས་ཅུང་ཟད་ཐོབ་པ་སེར་བྱེས་
 ལྷན་མ་ལྷ་རམས་པ་བསོད་ནམས་ཆོས་གྲགས་ཀྱིས་བྲི་ལོ། ༡༠༡༡
 ལའི་དགེ་ལུགས་རྒྱགས་སྦྱོང་ཆེན་མོའི་སྦོལ་དཔོན་ལོ་རིམ་གཉིས་པའི་
 རྒྱགས་སྦྱོང་གི་རང་སྦྱོང་སྐབས་སུ་མཐོང་ཐོས་བྱང་བ་རྣམས་མ་བརྗེད་
 པའི་ཐབས་སུ་ཚུགས་གཅིག་ཏུ་བཀོད་བསྐྱིགས་བྱས་པ་འདིས་ཀྱང་
 བསྟན་པ་དང་འགྲོ་བ་ཡོངས་ལ་ཐན་པའི་རྒྱར་གྱུར་ཅིག །དགེའོ། །
 དགེའོ། །དགེའོ། །

ལུང་འདེན་ཁུངས་ཀྱི་མཆོན།

༡༽ མཛད་བ་པོ། སྟོན་བ་བཅོམ་ལྟན་འདས།

༡༽ མདོ་ཉིང་དེ་འཛིན་རྒྱལ་པོའི་མདོ།

༡༽ མཛད་བ་པོ། མགོན་པོ་སྐུ་སྐུ་བ།

༡༽ ཅ་བ་ཤེས་རབ།

༡༽ རིགས་བ་རྒྱལ་ཅུ་བ།

༡༽ མཛད་བ་པོ། སྟོན་དཔོན་ལེགས་ལྟན་འབྱེད།

༡༽ རྟོག་གེ་འབར་བ།

༡༠༡༠ ལོར་སྒྲོ་མང་དཔེ་མཛོད་ཁང་ནས་བར།

༡༽ མཛད་བ་པོ། སྟོན་དཔོན་ཀ་མ་ལ་ཤི་ལ།

༡༽ ཆད་མའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བསྐྱས་པའི་དཀའ་འབྱེད།

༡༽ མཛད་བ་པོ། སྟོན་དཔོན་རྩ་བ་གྲགས་བ།

༡༽ དབྱ་མ་འཇུག་བ།

༡༽ འཇུག་བ་རང་འབྱེད།

༡༩༩༧ ལོར་སྒྲོ་མང་དཔེ་མཛོད་ཁང་ནས་བར།

༤༥ མཛད་བ་པོ། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན།

༡༥ མཛོད་ཅུ་བ།

༢༥ མཛོད་རང་འགྲེལ།

༤༦ མཛད་བ་པོ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ།

༡༥ འགྲེལ་བ་དོན་གསལ།

༢༥ རྒྱན་སྒྲུང་།

༡༠༡༠ ལོར་འབྲས་སྒོ་མང་པར་བྱིན་འཛིན་གྲུ་ནས་པར།

༤༧ མཛད་བ་པོ། སློབ་དཔོན་ཕྱགས་སྒྲུང་།

༡༥ ཆད་མ་ཀུན་བཅུས།

༡༠༡༠ ལོར་རྒྱ་གཞུང་པར་འདེབས་ཁང་ནས་པར།

༢༥ ཀུན་བཅུས་རང་འགྲེལ།

༡༠༡༠ ལོར་རྒྱ་གཞུང་པར་འདེབས་ཁང་ནས་པར།

༣༥ ཆད་མ་རིགས་སྒོ།

༤༨ མཛད་བ་པོ། སློབ་དཔོན་ཆོས་གྲགས།

༡༥ ཆད་མ་རྣམ་འགྲེལ།

༡༠༠༩ ལོར་སྒོ་མང་དཔེ་མཛོད་ཁང་ནས་པར།

༢༥ རྣམ་འགྲེལ་རང་འགྲེལ།

༡༠༠༦ ལོར་སེང་གེ་སྐུ་ལྔ་པའི་མཛོད་ཁང་ནས་པར།

- ༡༠༽ མཛད་བ་པོ། ཀུན་མཁྱེན་མཆོ་སྤྱོད་བཤེས་རབ་བཟང་པོ།
 ༡༽ འདུལ་བ་མཆོ་སྤྱོད་ཉི་མའི་འོད་ཟེར།
 ༡༠༠༧ འོར་དགའ་བྱང་དཔེ་མཛོད་ཁང་ནས་བཀུ་

༡༡༽ མཛད་བ་པོ། རྩེ་ཙོང་ཁ་བ།

- ༡༽ ཅེ་ཤེ་སྤྱོད་ཆེན།
 ༡༠༠༨ འོར་མུ་ཏུ་སྤྱོད་བཟུན་ཁང་ནས་བཀུ་
 ༡༽ འདུལ་བའི་སྤྱོད་ཆེན་དགོངས་བ་རབ་གསལ།
 ༡༩༩༩ འོར་སེར་བྱེས་དཔེ་མཛོད་ཁང་ནས་བཀུ་
 ༡༽ ལམ་རིམ་ཆེན་མོ།
 ༡༠༠༠ འོར་ཐེ་མཁན་ནང་པའི་ཤེས་ཡོན་བདེ་ཅུ་སྤྱོད་ཆོགས་ནས་བཀུ་
 ༢༽ ལམ་རིམ་ཆེན་མོ།
 ༡༠༠༡ འོར་ཐེ་མཁན་ནང་པའི་ཤེས་ཡོན་བདེ་ཅུ་སྤྱོད་ཆོགས་ནས་བཀུ་
 ༣༽ ཆོད་མའི་བཟང་བྱང་ཆེན་མོ།
 ༡༩༩༧ འོར་མཆོ་སྤྱོད་མི་རིགས་དཔེ་སྤྱོད་ཁང་ནས་བཀུ་
 ༤༽ མཛོན་སྤུམ་ལེའུ་བཟང་བྱང་།
 ༡༩༩༧ འོར་མཆོ་སྤྱོད་མི་རིགས་དཔེ་སྤྱོད་ཁང་ནས་བཀུ་
 ༥༽ ཆོད་མའི་ལམ་བཟུགས།
 ༡༠༠༠ འོར་སྤོ་སྤོང་དཔེ་མཛོད་ཁང་ནས་བཀུ་
 ༦༽ ལམ་རིམ་བཟུགས་དོན།
 ༧༽ ལམ་གཙོ་རྣམ་གསུམ།

༡༠༽ ལེགས་བཤད་གསེར་བློང་།

༡༠༠༡ ལོར་སེར་བྲེས་དཔེ་མཛོད་ཁང་ནས་བར།

༡༡༽ རོན་གཉེར་ཡིད་གྱི་སྒྲུབ་སེལ།

༡༩༩༡ ལོར་སློ་སྒྲིང་དཔེ་མཛོད་ཁང་ནས་བར།

༡༢༽ བླ་པེས་རྒྱུ་འབྱེད།

༡༩༩༡ ལོར་སློ་སྒྲིང་དཔེ་མཛོད་ཁང་ནས་བར།

༡༣༽ མངོན་སྒྲུབ་ལེའུའི་རྒྱུ་

༡༩༩༡ ལོར་མཚོ་སྒྲུབ་མི་རིགས་དཔེ་སྒྲུབ་ཁང་ནས་བར།

༡༤༽ དབུ་མ་རྒྱུ་གྱི་བཟུང་བྱང་།

༡༠༠༦ ལོར་དགའ་ཤར་དཔེ་མཛོད་ཁང་ནས་བར།

༡༥༽ མཛད་བ་པོ། རྒྱལ་ཚབ་ཚོས་རྩེ།

༡༽ རྒྱུ་བཤད་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་སྒྲོང་།

༡༠༠༧ ལོར་ལྷ་རྒྱུ་སྒྲུབ་ཁང་ནས་བར།

༢༽ རྒྱུ་བཤད་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་སྒྲོང་།

༡༠༠༥ ལོར་ལྷ་རྒྱུ་སྒྲུབ་ཁང་ནས་བར།

༣༽ རྒྱུ་པེས་དར་རྒྱུ་

༡༠༠༩ ལོར་སེར་སྒྲུབ་དཔེ་མཛོད་ཁང་ནས་བར།

༤༽ རྒྱུ་ཐུང་དར་རྒྱུ་

༡༩༩༡ ལོར་སློ་སྒྲིང་དཔེ་མཛོད་ཁང་ནས་བར།

༥༽ རྣམ་བཤད་སྒྲིང་རྒྱན།

ལྷ་རྒྱ་སྒྲིང་བསྐྱེད་ཁང་ནས་བར།

༡༣༽ མཛད་བ་པོ། མཁས་གྲུབ་ཚས་ཇེ།

༡༽ རྒྱུ་ཆེན་དགོངས་བ་རབ་གསལ།

༡༩༩༩ ལོར་ལྷ་རྒྱ་སྒྲིང་བསྐྱེད་ཁང་ནས་བར།

༢༽ སྒྲིང་མཐུན་སྒྲུབ་བཟང་མིག་འབྱེད།

༡༩༩༩ ལོར་སེར་སྒྲིང་དཔེ་མཛོད་ཁང་ནས་བར།

༣༽ རྒྱུད་སྒྲིང་སྒྲིང་རྣམ།

༢༠༠༡ ལོར་རྒྱུད་སྒྲིང་དཔེ་མཛོད་ཁང་ནས་བར།

༤༽ སྒྲིང་བདུན་ཡིད་ཀྱི་ཐུན་སེལ།

༢༠༠༩ ལོར་སྒྲིང་དཔེ་མཛོད་ཁང་ནས་བར།

༡༤༽ མཛད་བ་པོ། ཇེ་དགེ་འདུན་གྲུབ་བ།

༡༽ ཆོད་མ་རིགས་རྒྱན།

༢༠༠༩ ལོར་སྒྲིང་དཔེ་མཛོད་ཁང་ནས་བར།

༢༽ ཆོད་མའི་ལེགས་བཤད།

༡༩༩༩ ལོར་ལྷ་རྒྱ་སྒྲིང་བསྐྱེད་ཁང་ནས་བར།

༣༽ མཛོད་རྒྱུ་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད།

༢༠༠༩ ལོར་ལྷ་རྒྱ་སྒྲིང་བསྐྱེད་ཁང་ནས་བར།

༡༥༽ མཛད་པ་པོ། རེ་བཅུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན།

༡༩ རྒྱལ་འགྲོལ་དགོངས་པ་རབ་གསལ།

༡༩༩༩ ལོར་སེར་བྱེས་དཔེ་མཛོད་ཁང་ནས་བཀ

3) བར་ཁྱིམ་གྱི་དོན་གླུ་དབང་རིལ་མཆོ།

༡༩༩༩ ལོར་སེར་བྱེས་དཔེ་མཛོད་ཁང་ནས་བར།

༣༽ དབྱ་མ་སྐྱལ་བཟང་མིག་འབྱེད།

༡༩༩༦ ལོར་དགའ་བྱུང་དཔེ་མཛོད་ཁང་ནས་པར།

༧༽ སྤང་ངེས་རྒྱུ་ལ་ངན་ཆར་གཙོད།

༡༩༩༩ ལོར་སེར་བྱེས་དཔེ་མཛོད་ཁང་ནས་པར།

༥༽ བཀ་ལན་ལྟ་ངན་སྤུན་སེལ།

༡༠༠༣ ལྷོར་སེར་བྱེས་དཔེ་མཛོད་ཁང་ནས་པར།

୧) ସ୍ତ୍ରୀ-ଅସମ-ବୃନ୍ଦା

༡༠༠༥ ལོར་སེར་བྱེས་དཔེ་མཛོད་ཁང་ནས་པར།

ཡེ་དག་འདུན་ནི་ཤུའི་སྤྱི་དོན།

༡༩༩༩ ལོར་སེར་བྱེས་དཔེ་མཛོད་ཁང་ནས་པར།

༡༽ དགོ་འདུན་ཅི་ཤུའི་མཐའ་དཔྱད།

༡༠༠༥ ལོར་ལོར་སེར་བྱེས་དཔེ་མཛོད་ཁང་ནས་པར།

༤༩ བསམ་གཞུགས་ཀྱི་དོན།

༡༩༩༩ ལོར་སོར་གྱེས་དཔེ་མཛོད་ཁང་ནས་པར།

༡༩༡ མཛད་བ་པོ། བཅ་ཆེན་བསོད་ནམས་གྲགས་པ།

༡༩ རྣམ་འགྲེལ་དགོངས་པ་རབ་གསལ།

༡༩༩༩ ལོར་སློ་སྤྱིང་དཔེ་མཛོད་ཁང་ནས་བར།

༢༩ གྲུབ་མཐའི་རྣམ་གཞག

༡༩༩༩ ལོར་སློ་སྤྱིང་དཔེ་མཛོད་ཁང་ནས་བར།

༡༩༢ མཛད་བ་པོ། མཁས་དབང་བསྟན་དར་ལྷ་རམས་པ།

༡༩ རྣམས་རིགས་ཀྱི་དཀའ་གནད་ཟིན་གྱིས།

༢༠༠༥ ལོར་སེར་སྤྱད་དཔེ་མཛོད་ཁང་ནས་བར།

༢༩ རྣམས་ཆོས་འཁོར་ལོའི་འགྲེལ་བ་རིན་ཆེན་སྒྲིན་མེ།

༢༠༠༥ ལོར་སེར་སྤྱད་དཔེ་མཛོད་ཁང་ནས་བར།

༢༠༣ མཛད་བ་པོ། གཉལ་སྟོན་དབལ་འབྱོར་སྟན་གྲུབ།

༡༩ གཉལ་སྟོན་དཀའ་འགྲེལ།

༢༠༠༩ ལོར་སེར་བྲེས་དཔེ་མཛོད་ཁང་ནས་བར།

༢༡༩ མཛད་བ་པོ། ཡོངས་འཛིན་ཕུར་སྟོག་བྲམས་བ་རྒྱ་མཚོ།

༡༩ ཡོངས་འཛིན་བསྟན་གྲ།

༢༠༠༡ ལོར་སེར་བྲེས་དཔེ་མཛོད་ཁང་ནས་བར།

༢༩ ཡོངས་འཛིན་སྒྲོ་རིག

༢༠༠༡ ལོར་སེར་བྲེས་དཔེ་མཛོད་ཁང་ནས་བར།

༡༦༽ མཛད་པ་ལོ། མཁས་དབང་དབལ་ལྷན་ཚུས་ནི།

༡༥ ལྷུང་མཐའི་མཆན་འགྲེལ།

༣༠༠) ལོར་སྒོ་མང་དཔེ་མཛོད་ཁང་ནས་པར།

ཕྱེད་མཛད་པ་པོ། སེར་བྱལ་དགོ་བཤེས་སྒྲོ་བཟང་ཕྱན་ཆོག་ལ།

༡༩ དང་ངེས་ཐིན་གྱིས་ཐབ་དོན་གསལ་བའི་སྒྲོན་མེ།

༡༠༠༠ ལོར་སྒོ་སྒྲིང་དཔེ་མཛོད་ཁང་ནས་བཀ

མཛད་པ་ལོ། གཙང་བརྒྱུད་བསྟན་པ་རྒྱ་མཆོ།

༡༩ བཅང་རྟགས་ཚེས་བྲགས་དགོངས་བྱུང།

༡༩༩༩ ལོར་སེར་སྤྲད་དཔེ་མཛོད་ཁང་ནས་བཀ

༡༩༧༡ མཛད་པ་པོ། གུན་མཁྱེན་ཆོས་འབྱུང་དབུ་བཟང་།

༡༩ ཚད་མ་རིགས་རྒྱན་ཐུན་སེལ།

༣༠༠༠ ལོར་བགྲིས་ལྷན་དཔེ་མཛོད་ཁང་ནས་བར།

༡༡། ལེ་བུ་བཞི་བའི་ཚེ་བཅས།

མོག་གངས། ཡིག་ཐེང་།		ཚེ་བཅས།
ཕྱི་མེད་།	༡༣	ཕྱི་མེད་།
༡༤	༡༥	གསུངས་པ།
༡༦	༡༧	བྲལ་བའི་སྐྱ་མི་རྒྱ་
		བར་སྐྱབ་པའི་ངག།
༡༧	༡	རྒྱུ་དཔག།
༡༨	༡༩	བྲལ་བ།
༡༩	༢༠	ལ་ཡི་དུ་བ།
༢༠	༢	འཇུག་ཀྱང་དེ།
༢༡	༢༢	ཡིན་པའི་བའི།
༢༢	༣	དགོས་སྐྱར།
༢༣	༤	ཆད་མས་ངེས།
༢༤	༥	ལུང་ལས་འདོད།

༤༡༩	༤	དེའི་ཚོ་སྔ་པ།	དེའི་ཚོ་སྔ་པ།
༤༢༢	༩	གསུངས་པ་བཞིན།	གསུངས་པ་བཞིན་དང་།
༤༢༧	༡༠	ལས་བཤད་གསུངས།	ལས་གསུངས།
༤༢༨	༡༡	ལན་གྱིས་ལྷོག་པར་མི་རྒྱས་པའི་ཐལ་ངག་མ་ཡིན་པར་ ཐལ། །ཆད། །	
༤༣༠	༤	ཇོ་ཏ་རི།	ཇོ་ཏ་རི།
༤༣༤	༥	དེ་ལ་དེ་པ་རོལ།	དེ་ལ་པ་རོལ།
༤༣༥	༧	རྣམ་ངེས་པར།	རྣམ་པར་ངེས་པར།
༤༣༦	༡༡	རྣམ་བཤད།	རྣམ་དཔྱོད།

བར་བྱང་སྒྲོན་ཆོག །

༥ རྣམ་གྲོལ་ཞི་བའི་རྒྱ་མཚོར་རོ་གཅིག་ཏུ། །

གཞོལ་བའི་མཐའ་ཡས་ཆོས་རྒྱལ་དལ་འབབ་གྱུར། །

ཆོག་གི་ཟེགས་མ་རེས་ཀྱང་དུག་གསུམ་གྱི། །

དྲི་མ་ཡོངས་འབྱུང་ལེགས་བཤད་བདུད་ཅི་འདི། །

དབར་དུ་བསྐྱུན་བའི་རྣམ་དཀར་བྱང་པོའི་མཐུས། །

ཡང་དག་ཆོས་ཀྱི་སྒྲོ་མོ་སྒྲོང་ཐག་བརྒྱ། །

གདངས་ཏེ་རྒྱུད་ལྡེའི་འགྲོ་བ་མ་ལུས་པ། །

རེས་ལེགས་ནོར་བུའི་མཛོད་ལ་དབང་འབྱོར་ཤོག།

ཅེས་བ་འདི་ཡང་དེད་དུས་ཡིད་བསྐྱབས་ཀྱིས་རྒྱུད་བརྒྱུན་པའི་སྒྲོ་མོའི་ཐིག་སྒྲིབ་མི་བཟད་
བས་གངས་སྒྲོངས་ཆོས་ལྷན་གྱི་ཞིང་དུ་བྱུང་བའི་བསྐྱུན་བ་རིན་པོ་ཆེ་ཉིན་མོའི་སྒྲོང་བ་ལྷར་
འབར་བ་དེ་ནི་མིང་གི་ལྷག་མ་ཅམ་དུ་ཉམ་ཉེས་བར་བྱས། རྒྱལ་ས་དང་རྒྱལ་ས་ན་རུལ་ཐག་གི་
མཚོན་ཆ་སོགས་གདུག་པའི་གནོད་འཆེ་བྱ་གྱུའི་སྒྲོར་བ་ནི་ཉིན་རེ་བཞིན་དུ་དར་བ་སོགས་
སྒྲོ་ཀུན་ནས་ལྷ་བདོའི་རྒྱུད་ཆོགས་མཚོ་ལྷར་བརྒྱུད་བ་འདི་དག་ལྷག་མེད་དུ་ཞི་ཞིང་། བྱང་
རྒྱལ་ས་པོད་ཁ་བ་ཅན་དུ་བསྐྱུན་བའི་མེ་རོ་སྒར་ཡང་སྒར་བཞིན་གསེས་ཏེ་རྒྱ་གར་འཕགས་
པའི་སྒྲོངས་འདིར་ཡང་བྱུང་བའི་བཞེད་དགོངས་དྲི་མ་མེད་བ་དར་རྒྱས་སུ་འཕེལ་སྒྲུང་དང་།
འཛིན་གྲིང་ཡངས་པའི་སྒྲོན་ལ་འཆེ་མེད་ཞི་བའི་ལམ་སྒྲོན་རྣམ་འཛུགས་ལྷ་མོ་དྲེད་རིང་ལུགས་
སྒྲོ་ཀུན་ནས་རྒྱས་བ་སོགས་འབྲལ་ལུན་ལེགས་ཆོགས་དུ་མའི་ཆེད་དུ་དམིགས། བྱང་བསྐྱུན་
བྱུང་མཐའ་རིས་མེད་ཀྱི་གསུང་རབ་དབར་དུ་བསྐྱུན་དང་བསྐྱུན་འགྱུར་གང་ལའང་སྒྲུར་ཆོག་
པའི་དགོ་བསྐྱེད་སྒྲོན་ཆོག་ཏུ་ལྷ་མོའི་དགོ་སྒྲོང་ཆོས་སྒྲུ་བ་དག་དབང་སྒྲོ་བཟང་ལེ་ཤེས་བསྐྱུན་
འཛིན་རྒྱ་མཚོས་སྒྲུར་བཤོ། །

ནམ་འགྲེལ་ལེའུ་བཞི་བ་གཞན་དོན་ལེའུ་འི་བརྗེད་བྱང་།

སེར་གྲེས་ལྷན་མ་ལྷ་རམས་དགེ་བཤེས་བསོད་ནམས་ཚོས་གྲགས།

དེབ་ཐོང་། གཉིས་བ།

བར་ཐོངས། དང་པོ།

བར་བསྐྱུན་ལོ། ༡༠༡༣

བར་གྲངས། ༥༠༠

བར་བསྐྱུན་ཁུ་ཡུལ། ཁུལ་ས་ལྷི་མི་གསར་བ།

